

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ
ประจำปี 2558

รวบรวม วิเคราะห์และจัดพิมพ์โดย

ดร. มนัสพาสน์ ชูโต อดีตเอกอัครราชทูต
ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์
และการดำเนินงานด้านสารนิเทศ
ของกระทรวงการต่างประเทศ

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวกับข้อเสนอแนะแนวทางการแถลงข่าว

ประจำเดือนมกราคม 2558

ชื่อตำแหน่ง   นายมนัสพาสณ์ ชูโต
   ประธานคณะทำงานปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์
   และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

กิจกรรม/ผลการปฏิบัติงาน

รายงานข่าวด่วน เรื่อง 1 สำหรับเดือนมกราคม 2558

เหตุการณ์ก่อการร้ายครั้งนี้อุบัติขึ้นเมื่อเวลา 11.30 น. ที่สำนักงานของนิตยสาร
ประชดประชัน/เสียดสีรายสัปดาห์ ชื่อ **Charlie Hebdo** ซึ่งตั้งอยู่ในเขต 11 ใกล้
ศูนย์กลางของกรุงปารีส ของประเทศฝรั่งเศส โดยผู้ก่อการร้ายอย่างน้อย 3 นาย พร้อม
อาวุธ อันรวมทั้งปืนกลคาลาสนิคอฟ และมีรายงานซึ่งยังมีได้มีการยืนยันว่ามีจรวด
อาร์พีจีด้วย

นิตยสารดังกล่าวมีแนวทางในการพิมพ์การ์ตูนล้อเลียนทั้งทางการเมืองและศาสนา
โดยเฉพาะอย่างยิ่งศาสนาอิสลาม ทำนองเดียวกับนิตยสารในเดนมาร์กและสวีเดนเมื่อ
ประมาณ 10 ปีมาแล้ว ซึ่งได้รับการประณามและการตอบโต้จากพวกที่เชื่อมั่นในศาสนา
อย่างรุนแรง สถานเอกอัครราชทูตเดนมาร์กบางแห่งถูกโจมตีด้วยกำลัง สำหรับนิตยสารชา

ลี เอ็บโด เองก็เคยถูกระเบิดเพลิง เมื่อปี ค.ศ. 2011 และการโจมตีในทาง ต่าง ๆ หลาย ครั้ง กองกำลังตำรวจได้มาประจำการเพื่อปกป้องที่ทำการสำนักงานติดต่อกันมา แต่จะ ด้วยเหตุใดไม่ทราบ กำลังบางส่วนถูกถอนไป นาย **Stephane Charbonnier** หัวหน้ากองบรรณาธิการของนิตยสาร ถูกขึ้นบัญชี **Most Wanted** โดยกลุ่มก่อการร้ายอัลเคด้า มานาน ตามวัฒนธรรมทางความคิดของชาวตะวันตก เสรีภาพในทาง ความคิดและการแสดงทัศนะ (**Freedom of Expression**) เป็นหลักการที่สำคัญ อย่างยิ่งยวด นายซาบองนิแอร์เองก็ถือว่า ในฐานะสื่อมวลชน เขามีแต่ “ปากกา” ไม่มี อาวุธอื่นใด เขาเองก็ดูจะเข้าใจดีว่าสิ่งที่นิตยสารเขาได้ถือเป็นแนวนำเสนอมีความเสี่ยง ต่ออันตรายอยู่ แต่ในฐานะที่เป็นชาวฝรั่งเศส ซึ่งยึดมั่นในหลักการแห่งเสรีภาพมาตั้งแต่ อดีต เขาจึงไม่หวงในความปลอดภัยของเขาเอง

ผู้ก่อการร้ายอย่างน้อย 3 นายที่จู่โจมเข้าโจมตีและระดมยิงสังหารกองบรรณาธิการ ได้เตรียมการมาอย่างดี รวมทั้งได้รับการฝึกอบรมในวิธีการใช้อาวุธจนสามารถยิงเป้าตาม รายชื่อของแต่ละคนได้อย่างแม่นยำ ตามปกติ คนที่เข้าไปทำงานในนิตยสารฉบับนี้มักจะไม่ครบถ้วน ส่วนใหญ่ทำงานที่บ้าน แต่เมื่อวานนี้ (7 มกราคม 2558) มีการประชุมกอง บรรณาธิการครบ ทั้งสิบที่นั่งอยู่รอบโต๊ะจึงถูกสังหารหมู่ รวมทั้งนายซาบองนิแอร์ และ นักเขียนการ์ตูนชั้นนำ ตามรายงาน แต่ละคนถูกเรียกชื่อก่อนที่จะถูกสังหาร ชื่อหนึ่งที่มีผู้ ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับความพร้อมของคนร้าย ก็คือ ในขั้นแรก คนร้ายได้บุกเข้าไปที่อาคาร หมายเลข 6 ซึ่งผิดที่ พวกเขาจึงได้วิ่งไปเข้าอาคารหมายเลขที่ 10 และบุกเข้าไปในห้อง ประชุมกองบรรณาธิการ เมื่อฆ่าได้ครบทั้ง 10 คนแล้วอย่างเลือดเย็น จึงได้ออกมาและ สังหารเจ้าหน้าที่ตำรวจอีก 2 นาย ๆ หนึ่งล้มไปนอนบนทางเท้าและพยายามยกแขนทั้งสองว่ายอมแพ้แล้ว แต่ก็ถูกยิงใส่หัว รวมทั้งหมดจึงเป็นตาย 12 คน บาดเจ็บ 11 คน อากาศสาหัส 4 คน คนร้าย ซึ่งพยานที่ได้ยินเสียงตะโกนของพวกนี้ยืนยันว่า พูดภาษา

ฝรั่งเศสได้ดีเยี่ยม ได้ตะโกนว่า “พระอัลเลาะห์ เราได้ล้างแค้นให้ท่านแล้ว” ความเคลื่อนไหวนับแต่นั้นมีคนแฉนั้นถ่ายวิดีโอไว้ ซึ่งซีเอ็นเอ็นได้นำมากระจายภาพต่อสวนปีปี้ซี ใช้ภาพที่สั้นกว่า

ต่อจากนั้น คนร้ายได้ออกไปที่ถนน ซึ่งมีรถซีตรองสีดำ ที่ถูกยึดมารับคนร้ายสองคนขึ้นไป คนหนึ่งหยุดเก็บรองเท้าข้างคู่หนึ่ง ก่อนเข้าไปในรถ คนขับได้มุ่งไปที่เขต 19 ของกรุงปารีส แล้วทิ้งรถ ซึ่งตำรวจได้นำไปเพื่อพิสูจน์หลักฐาน เมื่อสละรถแล้ว คนร้ายได้ยึดรถอีกคันหนึ่งเพื่อหลบหนีต่อไป

ประธานาธิบดีออกแถลงได้ประณามการกระทำอย่างรุนแรง และได้ประกาศยกระดับการต่อต้านการก่อการร้ายถึงระดับสูงสุด ใช้กำลังทั้งตำรวจและทหาร รองนายกเทศมนตรีนครปารีสได้ขานรับในทันที เช่นเดียวกับอัยการสูงสุด ต่อมาประธานาธิบดีได้ประกาศให้วันนี้ (8 มกราคม 2558) เป็นวันไว้อาลัย มีการลดธงลงครึ่งเสา ปรากฏว่าคนมาร่วมในการยื่นสงบไว้อาลัยนับหมื่น อันเป็นภาพที่ไม่ปรากฏบ่อยนัก ผู้สังเกตการณ์เชื่อว่า ประธานาธิบดีออกแถลง ซึ่งได้เสียงสนับสนุนน้อยลง บัดนี้ได้คะแนนนิยมเพิ่มสูงขึ้น วงการเมืองกำลังรอดูว่า ผู้นำฝ่ายขวาจัด เช่นเลอ เป็นส์จะรับมืออย่างไรต่อไป

ตอนเด็กมากของวันพุธ ที่ 7 มกราคม นาย **Hamyd Mourad** วัย 18 ปี ซึ่งปรากฏชื่อทางสื่อสังคม ได้มอบตัวกับตำรวจ รายงานต่อมาแจ้งว่า เขาอ้างว่า มิได้มีส่วนในการก่อการร้ายครั้งนี้ ในเวลาใกล้เคียงกัน ตำรวจได้ออกหมายจับคนที่สงสัยว่าจะเป็นผู้ปฏิบัติการ ซึ่งเป็นพี่น้องกัน พร้อมภาพถ่ายของนาย **Cherif Kouachi** และพี่ชายชื่อ **Said Kouachi** และได้ตามล่าจับตัวต่อไป ทั้งในกรุงปารีส และทั่วทั้งยุโรป ตามรายงาน บัตรประจำตัวของ นาย ซาอิด หล่นอยู่ในรถที่ยึดได้ อันช่วยให้ตำรวจสามารถ

สร้างเครือข่ายได้ส่วนหนึ่ง เพราะทั้งสองคนนี้อยู่ใน “เรด้า” ของฝ่ายรักษาความปลอดภัย ทั้งของฝรั่งเศสและสหรัฐอยู่แล้ว แต่ทั้งสองประเทศมิได้ให้ความสำคัญมาก่อน

ปฏิบัติการทำนองนี้ ทำให้ต้องย้อนรำลึกถึงเหตุการณ์ก่อการร้ายในที่ต่าง ๆ ก่อนนี้ อาทิ ในรณรงใต้ดินที่กรุงลอนดอน การระเบิดขบวนรถไฟที่กรุงมาดริด การยิงกราดในตีกรัฐสภาแคนาดาที่กรุงออตตาวา การบุกโจมตีที่มูมไบในอินเดียโดยกลุ่มมุสลิม ฯลฯ

อะไรเป็นมูลเหตุเป็นประเด็นที่จะต้องสืบสวนกันอย่างละเอียด 3 คนร้ายที่ก่อเหตุครั้งนี้ น่าจะมีฝ่ายที่หนุนอยู่ และอาจจะมีฝ่ายวางแผนไว้ด้วย ปัญหาใหญ่ ซึ่งได้รับการกล่าวถึง (รวมทั้งกรณีทีนครซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลียดังที่ข้าพเจ้ากล่าวไว้ในรายงานเดือนธันวาคม 2557) ต้องคำนึงถึงประเด็นต่อไปนี้ด้วย .-

1. ตั้งแต่การก่อการร้ายโดยกลุ่มอัลเคดาห์ และกลุ่มอื่น ๆ ในภูมิภาคอื่น เช่น กลุ่ม ISIS/ISIL Boko Haram (Nigeria) Al Shabab (Somalia) เป็นต้น กระบวนการสร้างความรุนแรง (radicalization) ได้ขยายวงออกไปมาก ผู้คนจำนวนนับพัน ได้ยอมรับแนวทางนี้ เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ชาวอิสลามและชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ ในประเทศแทบจะทั่วไปในโลก ในฝรั่งเศสเอง คาดว่า ผู้ที่ยอมรับแนวคิดและอุดมการณ์ “จิสาดิสต์” มีกว่า 1,000 คน ในออสเตรเลียเอง ก็มีจำนวนไม่น้อย
2. พลพรรคเหล่านี้ไม่จำเป็นต้องไปรับการฝึกอบรมในตะวันออกกลางเสมอไป กระแสและแรงบันดาลใจซึ่งเห็นอกเห็นใจไปตามแนวของจิสาดิสต์ สามารถเกิดขึ้นได้แม้ในประเทศเช่นออสเตรเลีย และฝรั่งเศส ฯลฯ ข้าพเจ้าเคยกล่าวถึงแนวโน้มในรายงานเกี่ยวกับเหตุการณ์ 9/11 มาก่อนแล้ว แต่ก็มีข้อยกเว้นบ้าง เช่นกลุ่มมอ

โรในฟิลิปปินส์ ซึ่งไม่ยอมรับวิถีของไอซิส เพราะเห็นว่า โหดร้ายและรุนแรงเกินไป

3. แม้ว่า ไทยจะไม่ตกเป็นเป้าหมายของการก่อการร้ายสากลเช่นที่เกิดขึ้นเมื่อวันพฤหัสบดี ที่ 25 ธันวาคม 2515 แต่ถ้าวิเคราะห์ให้ลึก ๆ แล้ว ก็จะสามารถเป้าหมายมิใช่ประเทศไทย หากแต่ผลประโยชน์ของต่างชาติที่อยู่ในประเทศไทย โปรดพิจารณาถ้อยคำต่อไปนี้ในคำเรียกร้องของกลุ่มก่อการร้ายปาเลสไตน์ “ประชาชนของประเทศนี้ (ไทย) เป็นมิตรของพวกเรา ฉะนั้นเราจึงไม่ต้องการที่จะสร้างปัญหายุ่งยากและทำให้เสียเอกภาพของประเทศ...เราเห็นว่าสถานทูตอิสราเอลก็คือแผ่นดินปาเลสไตน์ ฉะนั้นเรามีสิทธิ์จะทำการใด ๆ เพื่อเป็นประโยชน์แก่พวกเรา....”
4. หน่วยงานของกระทรวงซึ่งติดตามความเคลื่อนไหวด้านการก่อการร้าย ควรปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์ เพราะตามที่บางประเทศซึ่งก้าวหน้าแล้วจัดองค์กร มักจะให้ผู้เชี่ยวชาญของ กต. ทั้งปัจจุบันและ/หรือเกษียณแล้ว มีบทบาทสำคัญ เช่นกรณีความขัดแย้งในโซมาเลีย ซึ่งรัฐบาลสหรัฐได้ให้อดีตเอกอัครราชทูตประจำอิตาลีเป็นหัวหน้า การมอบความรับผิดชอบให้ข้าราชการประจำ ซึ่งอาจจะขาดประสบการณ์เพียงพอและไม่มีบาร์มีในวงการระหว่างประเทศเป็นที่ยอมรับนับถือ เป็นกรณีที่น่าห่วง เพราะเมื่อเกิดเหตุร้ายขึ้นในระยะสามสี่ปีมาแล้ว หลายฝ่ายออกมาให้ข่าวกันจนฟังแล้วสับสน อันถือว่าเป็นภัยอันตรายยิ่ง เพราะเรื่องนี้ความรู้และความเข้าใจในความเคลื่อนไหวระหว่างประเทศติดต่อนื่องกันมาเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ไม่ควรละเลยก็คือการก่อการร้ายสากลและการก่อเหตุร้ายในรูปแบบใหม่ เช่นที่อุบัติขึ้นไม่นานมานี้

ต้องการความต่อเนื่องเพราะแทบทุกกรณีมีมิติระหว่างประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

สำหรับปฏิริยาจากต่างชาติ นั้น ส่วนแรก ๆ ได้แก่ประเทศกลุ่มอาหรับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ยู.เอ.อี. ตูนิเซีย อียิปต์ ซาอุดี อะเรเบีย คูเวต ซึ่งต่อต้านกลุ่มไอซิสอยู่แล้ว นอกจากนั้น สหรัฐ (โอบามา จอร์จ แครีจี้ รัฐมนตรีความมั่นคงของมาตุภูมิ ฯลฯ) แองเคลา เมอร์เคิล เดวิด คาเมรอน (ทั้งสองคนนี้ กล่าวในหลายโอกาสด้วยกัน คาเมรอนได้แถลงต่อสภาผู้แทนด้วย) สเตเฟน ฮาร์เปอร์ (แคนาดา) โธนี่ แอปบอดต์ (ออสเตรเลีย) และในวันนี้ (8 มกราคม) อาเบะ เลขาธิการสหประชาชาติและประเทศอื่น ๆ อีก รวมทั้งผู้นำไทย คือ นรม และรอง นรม รมวท สำหรับผู้นำตะวันตกนั้น เน้นเป็นพิเศษถึงการก้าวล่วงเสรีภาพในการแสดงออกและเสรีภาพของสื่อมวลชน สหรัฐ อังกฤษ และบางประเทศในยุโรป ได้ให้ความร่วมมือในการสืบสวนด้วย เพราะโครงสร้างในด้านนี้มีอยู่ก่อนแล้ว ในฐานะประเทศพันธมิตร

รายงานข่าวต่อมาแจ้งว่า รุ่งเช้าวันนี้ ตำรวจ 2 คน (หญิงหนึ่งชายหนึ่ง) ถูกยิงทางตอนใต้ของกรุงปารีส ตำรวจหญิงต่อมาถึงแก่ชีวิต แต่ทางการฝรั่งเศสยังไม่สามารถระบุว่าเหตุการณ์นี้เกี่ยวข้องกับเหตุร้ายที่ซาลีเอ็บโดหรือไม่ว่า เจ้าหน้าที่กรมยุโรปแจ้งแก่ข้าพเจ้าว่า สุเหร่าหรือโบสถ์ ? ที่เมืองโรห์นถูกเผา แต่ข้าพเจ้ายังไม่ได้รับคำยืนยันจากสำนักข่าวต่างประเทศอื่น ๆ นอกจากนี้ ยังมีรายงานจากสำนักข่าวด้วยว่า เมื่อ 10 ปีมาแล้ว นายซาอิดเคยถูกจับและจำคุกอยู่ 1 ปี จึงถูกปล่อยตัวออกมา ซาอิดเป็นคนร้ายคนหนึ่งตามหมายจับล่าสุด ทางกรในชั้นนี้ ทั้งฝรั่งเศสและสหรัฐ ไม่ทราบว่ นายซาอิดไปทำอะไรในระยะเกือบ 10 ปีที่ผ่านมา

ในช่วงบ่ายวันนี้ (8 มกราคม) พนักงานป้อนน้ำมันแจ้งว่าได้เห็นคนร้ายทั้งสองคน พร้อมอาวุธด้วย กองกำลังตำรวจจึงวางกำลังล้อมพื้นที่ดังกล่าวในรัศมี 20 กิโลเมตร และมีเฮลิคอปเตอร์บินตรวจอยู่ตลอดเวลา มีการจัดตั้งจุดตรวจหลายแห่ง แต่จนถึงเวลาเกือบ 1.00 น ตามเวลาในประเทศไทย ก็ยังไม่มีรายงานว่าการตามล่าตัวคนร้ายเป็นผลสำเร็จ รัฐมนตรีมหาดไทยฝรั่งเศส (Bernard Cazaneuve) ได้ออกแถลงทางสื่อว่า ในการปฏิบัติการครั้งนี้ ต้องนำชาติไปสู่ความเป็นเอกภาพ และได้กล่าวถึงความเป็นไปได้ของนายซาอิดและเชริฟในระยะเวลาที่ผ่านมา จึงได้ระดมกำลังกันหาตัว แต่เจ้าหน้าที่ยังไม่สามารถบ่งชี้ได้ว่า ตำรวจชาย/หญิง ซึ่งถูกยิงในตอนเช้าตรู่เกี่ยวข้องกับเหตุที่เกิดขึ้นที่สำนักพิมพ์ซาลีเฮ็บโด เขาเองได้เชิญรัฐมนตรีมหาดไทยทั่วยุโรปมาประชุมกันที่กรุงปารีสในวันอาทิตย์ที่จะถึงนี้ ฝ่ายสหรัฐก็จะส่งเจ้าหน้าที่มาร่วมประชุมด้วย ในขณะเดียวกันทางสหรัฐก็กำลังหาผู้ที่ได้เคยไปซีเรียมา และบัดนี้ทางเอฟบีไอกำลังตรวจสอบพฤติกรรมของพวกนี้อยู่ ผู้สื่อข่าวซีเอ็นเอ็นซึ่งเชี่ยวชาญด้านความมั่นคงแห่งชาติได้ถามเจ้าหน้าที่ฝรั่งเศสว่าทำไมถึงปล่อยให้ผู้ก่อการร้ายที่มาโจมตีซาลีเฮ็บโด ทั้ง ๆ ที่ได้ตามตรวจอยู่แล้ว คำตอบคือ พวกที่ต้องสงสัยว่าเป็นกลุ่มจิฮาดิสต์มีอยู่ถึงห้าพันคน ตำรวจไม่มีกำลังพอที่จะไปสอดส่องได้หมด รายงานเรื่องนี้คงจะมีต่อไป เพราะมีปมซึ่งน่าห่วงอยู่มาก ตราบใดที่ยังจับสองพี่น้องที่กำลังหนีการไล่ล่าของเจ้าหน้าที่ไม่ได้ ล่าสุด ดูเหมือนว่าทั้งสองได้หนีเข้าไปในป่าทางเหนือ บางทีอาจจะเป็นแผนล่อให้เจ้าหน้าที่บุกเข้าไป โดยอาจจะวางระเบิดไว้ได้

มนัสพาสน์ ชูโต

9 มกราคม 2558 เวลา 1.50 น.

ข่าวด่วนเพิ่มเติมจากเรื่อง 1 สำหรับเดือนมกราคม 2558

ก่อนรายงานเพิ่ม ขอชี้แจง เพื่อความถูกต้องดังนี้

1. จนถึงเวลา 23.30 น ตามเวลาในประเทศไทยวันอาทิตย์ ที่ 11 มกราคม ยังไม่ปรากฏรายงานว่า นางสาว Hayat Boumeddiene ซึ่งได้กล่าวถึงในรายงานก่อนนี้ อยู่ที่ใด กระแสหนึ่งเข้าใจว่า ยังหาทางข้ามไปในเขตที่ไอซิสจะปกป้องได้ คือซีเรีย ที่น่าแปลกใจได้แก่ระดับความร่วมมือระหว่างหน่วยข่าวกรองของฝรั่งเศสกับตุรกี เพราะตุรกีได้แจ้งมาว่า สาวมือฉกาจรายนี้ได้เข้าตุรกีที่นครอิสตันบูลในวันที่ 2 มกราคม แต่ไม่ทราบว่าตุรกีได้ติดตามความเคลื่อนไหวของคนร้ายรายนี้ มีเพียงการคาดคะเนว่า อาจจะข้ามไปในเขตของไอซิสในซีเรีย เพราะขณะนี้เมืองชายแดนในซีเรียมีการสู้รบระหว่างกองกำลังของไอซิสกับนักรบชาวเคิร์ด อย่างไรก็ตาม สื่อมวลชนบางแห่งเชื่อว่า บูเมดเดียนน่าจะเป็นตัวหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านโลจิสติกส์ เพราะสายข่าวตำรวจฝรั่งเศสได้บันทึกการใช้โทรศัพท์มือถือก่อนจะหายตัวไปถึง 500 ครั้ง และอาจจะเป็นคนวางแผนการ โจมตีของกลุ่มก่อการร้ายทั้งสองจุด รายงานข่าวจากหลายฝ่ายเข้าใจว่า ถ้าบูเมดเดียนมิใช่ภริยาก็เป็นคู่รักของนายคูลิบาดี เพราะเคยเช่าอพาร์ทเมนต์แห่งเดียวกัน รายงานอีกกระแสหนึ่งกล่าวว่า บูเมดเดียนมีตัวเดินทางต่อไปสเปนด้วย ความผันแปรของเหตุการณ์นี้ หัวหน้า

สำนักรัฐมนตรีทราบแล้ว แต่ข้าพเจ้าขอให้คงการระแวงระวังไว้ต่อไป เพราะถึงอย่างไร ไทยก็ยังคงเป็นที่ค่อนข้างปลอดภัยสำหรับบุคคลที่ยังมิได้มีการแจ้งหมายจับอย่างเป็นทางการจากฝรั่งเศสมาแต่ต้น แต่ที่แน่นอนก็คือ ฮายด์กับคูลิบาลีได้เคยเดินทางไปยังมาเลเซียมาแล้ว

2. ในวันนี้ (11 ม.ค.) ตำรวจได้สืบทราบอพาร์ทเมนต์ที่นายคูลิบาลีเช่าไว้ชั่วคราว จากการค้น ได้พบอาวุธหลายชนิด รวมทั้งปืนกลกาลาสนิคอฟด้วย ตามข่าว เจ้าหน้าที่ไม่ทราบว่า พวกนี้ได้อาวุธมาจากที่ใด แต่ข้าพเจ้าทราบมาก่อนหน้านี้ว่า มีการค้าอาวุธสงครามในหมู่พ่อค้ายาเสพติดทางใต้ และในเมืองมาร์เซลส์ อันเป็นเมืองท่องเที่ยวและเมืองชาวประมงทางใต้ของฝรั่งเศส ที่ต้องกล่าวถึงประเด็นนี้ก็เพราะอาวุธสงครามในฝรั่งเศสหาไม่ได้ง่ายเหมือนในสหรัฐ ซึ่ง National Rifle Association (NRA) เป็นล็อบบี้ยิ่งใหญ่ในสหรัฐ ถึงขั้นสิทธิที่จะพกอาวุธมีหลักประกันอยู่ในรัฐธรรมนูญ ความพยายามที่จะบัญญัติกฎหมายควบคุมจึงถูกจำกัดจนบัดนี้ แม้ กฎหมายเบรดีก็มีขอบข่ายจำกัดมาก

3. วันนี้เช่นกัน กลุ่มไอซิสได้เผยแพร่วิดีโอที่สนับสนุนที่ก่อกวนการสนทนาทางโทรศัพท์กับนักข่าว ขณะที่นายคูลิบาลีกำลังอยู่ในร้านชำ คงเพื่อแสดงว่าคนร้ายผู้นี้อยู่กับไอซิส และมีการแสดงภาพของนายคูลิบาลีเข้าพบนาย อัล-บัคห์ดาดี้ หัวหน้าพวกไอซิส และได้ขู่ว่าเขาได้สั่งการให้พวก militants or cells activate พร้อมปฏิบัติการในฝรั่งเศส ดังที่ข้าพเจ้า

ได้แจ้งให้ ผอ. กองยุโรปเหนือทราบแล้ว ซีเอ็นเอ็น ได้นำเฉพาะถ้อยคำ
มาฉาย (ตามข้อเท็จจริง นายคูลิบาลียังมีได้วางหู แต่คงจะมีการยิง
โต้ตอบเสียก่อน นายคูลิบาลีเป็นผู้สังหารตัวประกันไป 4 คนก่อนหน้าที่
ตัวเองจะถูกเจ้าหน้าที่วิสามัญ) แต่คงจะไม่ได้ผล เพราะวันนี้
ประธานาธิบดีคืออลองได้จัดให้มีการชุมนุมใหญ่ (National Unity
March) มีผู้นำประเทศต่าง ๆ กว่า 50 ประเทศมาร่วมด้วย อาทิ กษัตริย์
อับดุลลาห์และพระราชินีแห่งจอร์แดน ประธานาธิบดีมาลี
ประธานาธิบดียูเครน นายกรัฐมนตรีเยอรมนี อังกฤษ สเปน ตุรกี สวีเดน
นอร์เวย์ เดนมาร์ก จอร์เจีย เบลเยียม เนทันยาฮูแห่งอิสราเอล
ประธานาธิบดี (?) มาห์มูด อับบาสแห่งรัฐปาเลสไตน์ มัตเตโอ เรนซี
แห่งอิตาลี มาริโอ ราฮอย แห่งสเปน นายเซอร์เก ลาฟรอฟ รัฐมนตรี
ต่างประเทศรัสเซีย รวมทั้งหมดยุกว่า 50 คน นอกจากนี้ นายซาโกซี อดีต
ประธานาธิบดีฝรั่งเศส ซึ่งพ่ายแพ้การเลือกตั้ง ได้มาร่วมด้วย แต่ Marie
Le Pens ผู้นำฝ่ายขวาจัดมิได้ตอบรับคำเชิญ การชุมนุมใหญ่ครั้งนี้มี
ประชาชนทุกฝ่ายมาร่วมด้วยประมาณ 1 ล้านคนได้ เพราะเนื่องแน่นไป
หมด ตั้งแต่ Place de la Republique ถึง Place de la Nation รวมระยะทาง
กว่า 5 กิโลเมตร การชุมนุมเพื่อเอกภาพแห่งชาติครั้งนี้เริ่มมาตั้งแต่
ประมาณก่อนเที่ยงวัน จนถึงบัดนี้ ล่วงมาแล้วกว่า 6 ชั่วโมง ก็ยังมีผู้คน
อยู่ไม่น้อย รัฐบาลได้อนุญาตให้ประชาชนทุกคนเดินทางโดยรถโดยสาร

และรอร่าง กับยานพาหนะของรัฐฟรี บรรดาผู้นำทั้งหมดได้เดินทางโดยรถบัส 2 คันมาเข้าร่วมในพิธีและเดินคล้องแขนกันอย่างน่าประทับใจ การเดินขบวนเช่นนี้มีขึ้นในเมืองต่าง ๆ ด้วย แม้ที่กรุงลอนดอน ก็มีการชุมนุมใหญ่ที่จัตุรัสทราฟัลก้าอย่างเอิกเกริกด้วย ในขณะเดียวกัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยฝรั่งเศสก็ได้จัดการประชุมเพื่อหาทางร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด และการประสานข่าวกรองด้วย

4. หลังจากเข้าร่วมเดินขบวนเพื่อเอกภาพแล้ว ประธานาธิบดีออลองได้นำ นายเบนจามิน เนทันยาฮู นายกรัฐมนตรีอิสราเอลไปยัง National Synagogue ซึ่งเปิดรับเป็นกรณีพิเศษด้วย อาจจะเพราะประชาชนชาวยิวซึ่งอยู่แถวร้านซำอันเป็นที่เกิดเหตุเมื่อวันศุกร์ เป็นห่วงว่าจะไม่มีความปลอดภัยพอ พิธีในโบสถ์ยิวยังไม่เสร็จสิ้นในขณะที่พิมพ์รายงานอยู่นี้ (1.35 น. ตามเวลาในประเทศไทย)
5. ข้อสังเกตที่ขบขันที่ก็ไว้ก็คือ แม้จะมีการชุมนุมของผู้คนประมาณ 1 ล้านคนกลางกรุงปารีส และผู้นำกว่า 50 ประเทศเดินคล้องแขนกันฉันมิตรไปตามท้องถนน แต่ก็ไม่ปรากฏว่ามีเหตุร้ายหรือกรณีขัดข้องใด ๆ ทั้ง ๆ ที่มีเวลาในการเตรียมการสั้นมาก เพียงสองสามวันเท่านั้น สัญลักษณ์สำคัญอันได้แก่ศรัทธาในหลักการของเสรีภาพในทางความคิดและการแสดงทัศนะโดยอิสระ ปรากฏชัดต่อผู้ที่ได้ติดตามการนำเสนอข่าวต่อเนื่องกันมากกว่า 6 ชั่วโมง ถึงกระนั้นทุกคนก็ต้องระแวดระวังต่อไป

และร่วมมือกันปิดเป่าปัญหาพื้นฐานและความเหลื่อมล้ำทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมของคนกลุ่มน้อย ตลอดจนความน้อยเนื้อต่ำใจของคนเข้าเมืองที่มีอยู่เป็นจำนวนมากทั่วภาคพื้นยุโรป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศฝรั่งเศสเอง ซึ่งมีคนต่างศาสนาและชาติพันธุ์จำนวนมากไม่น้อยเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในภาคพื้นยุโรป

รายงานข่าวด่วนเพิ่มเติม เรื่อง 1 สำหรับเดือนมกราคม 2558

ข้อมูลจากรายงานต่อมาแสดงว่า คนร้ายที่ยิงตำรวจ 2 คน ชายหนึ่ง หญิงหนึ่งที่ Mont Rouge ทางใต้ของกรุงปารีส และตำรวจหญิงถึงแก่ชีวิตต่อมา ได้แก่ นาย Amely Coulibaly ชายผิวดำ (เข้าใจว่ามาจากแอฟริกาเหนือ เกิดเมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1982) และนางสาว Hayat Boumeddiene ผิวขาว (เกิดเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน ค.ศ. 1988) หลังจากที่ยิงตำรวจในวันพฤหัสบดีแล้ว ทั้งคู่หายตัวไป และไม่ปรากฏว่า ตำรวจได้พยายามติดตามตัวเท่าใดนัก อย่างไรก็ตาม ทั้งสองได้มายังเขต 12 ของกรุงปารีส ทางด้าน Porte de Vincennes อันเป็นทางเข้าสู่กรุงปารีส และได้เข้ายึดร้านชำ (เข้าใจว่าเป็นของชาวยิว เพราะแถวนั้น มีชาวยิวอยู่ไม่น้อย) โดยได้จับตัวประกันที่ไปซื้อของในร้านนั้นจำนวนกว่าสิบคน มีเด็กเล็กด้วย

เหตุที่เกิดขึ้นครั้งที่ 2 ในกรุงปารีสสร้างความตื่นตระหนกมิใช่น้อย เพราะปรากฏว่า ทั้งสองคนร้ายนี้ รู้จัก และอาจจะเป็นเครือข่ายเดียวกับสองพี่น้อง อันได้แก่ นาย Cherif Kouachi และนาย Said Kouachi (ทั้งสี่ชื่อนี้มีชื่อเดิม แต่เริ่มใช้เมื่อสมัครเข้าเป็นพวกหัวรุนแรง เพราะ ตามฐานข้อมูลของหน่วยข่าวกรองสหรัฐ ซาอิดเคยไปรับการฝึกอบรมด้านอาวุธและระเบิดที่เยเมน—ข่าวต่อมาแสดงว่าเชริฟ ก็ได้ไปรับการฝึกเช่นกัน และซาอิดได้มีโอกาสพบ “ปรมาจารย์” ด้านความรุนแรง ชาวอเมริกัน คือ Anwar al-Awlaki ก่อนที่ออลากี้จะถูกสังหารโดย “โดรน” ของสหรัฐ แต่ก็ทำให้กลุ่ม AQAP—Al Qaeda in the Arabian Peninsula เชื่อว่า ซาอิดสามารถจะเป็นผู้นำการก่อการร้ายในฝรั่งเศสและยุโรปได้ โดยเป็นผู้นำ Cell คนหนึ่ง)

เพื่อให้เห็นภาพของเหตุร้ายทั้งสองชัดขึ้น ขอย้อนกลับไปถึงเส้นทางของสองพี่น้อง หลังจากได้สังหารหมู่ที่นิตยสารชาลี เอ็บโดแล้วในครั้งแรก

เมื่อสองพี่น้องได้ทิ้งรถซีตรองสีดำที่เขต 19 แล้ว—โดยซาอิดทำบัตรประจำตัวหล่นไว้ในรถ ซึ่งบางฝ่ายเห็นว่าอาจเป็น sloppiness ของซาอิด หรือเป็นความจงใจก็ได้ เพราะพฤติกรรมต่อมาบอกว่า เขาต้องการให้มีการค้นหาเครือข่ายของเขา เพราะทั้งคู่ต้องการตายและเป็น “Martyr” มากกว่า ที่ปืมน้ำมัน เขาได้ซื้ออาหารและเชื้อเพลิง ซึ่งฝ่ายตำรวจเข้าใจว่า อาจเตรียมไว้เพื่อทำระเบิดเพลิงหรือวัตถุระเบิด เมื่อจำเป็น จากจุดนั้น ทั้งคู่ได้มุ่งหน้าไปทางตะวันออกเฉียงเหนือและเข้าสู่พื้นที่อันเป็นป่า ซึ่งเต็มไปด้วยต้นไม้และมีขนาดใหญ่มาก ในขั้นนี้ขบวนรถตำรวจและเฮลิคอปเตอร์ได้ตามไปขบวนใหญ่ ถึงขั้นนี้ Atika Shubert ผู้สื่อข่าว ซีเอ็นเอ็น ได้ตามไปด้วย และรายงานว่า หากคนร้ายทั้งสองเข้าไปหลบซ่อนในป่า คงจะเป็นการยากยิ่งที่จะตามล่า แม้ตำรวจจะระดมกำลังถึง 80,000 นาย พร้อมรถพยาบาลและรถดับเพลิงติดตามไปก็ตาม บริเวณแถบนั้นอยู่ใกล้สนามบิน Roissy และท่าอากาศยานชาร์ล เดอ โกล

จะด้วยเหตุผลใดไม่อาจทราบได้ คนร้ายได้เปลี่ยนแผน ด้วยการเปลี่ยนรถ และจับตัวประกันเพศหญิง และมุ่งหน้าไปยังเขต 19 มีรายงานว่าในระหว่างอยู่ในเขตใกล้ป่า เฮลิคอปเตอร์ได้สังเกตเห็นคนร้ายทั้งสองคน กำลังตำรวจทั้งหมดจึงตามล่าอย่างกระชั้นชิด ในที่สุดคนร้ายได้เข้าไปที่โรงพิมพ์ขนาดไม่ใหญ่นัก ที่ Dammatin-en-Goel พนักงานโรงพิมพ์ได้พบและเข้าใจว่าเป็นตำรวจ จึงจับมือด้วย แต่เริ่มไม่แน่ใจเมื่อหนึ่งในสองคนบอกว่า เขาไม่ทำร้ายผู้หญิง (ซึ่งไม่จริง เพราะผู้หญิงคนหนึ่งมีนิตยสารชาติ เอ็มโด้ ถูกสังหาร) ในระยะนั้น กำลังตำรวจและหน่วย Swat ได้เข้าล้อมโรงพิมพ์ไว้อย่างแน่นหนา พร้อมด้วยรถดับเพลิงกับรถพยาบาล โดยพลแม่นปืนได้ขึ้นไปบนหลังคาโรงพิมพ์ ฝ่ายเจ้าหน้าที่ได้พยายามเริ่มการเจรจา ด้วยเจตนาแรกที่จะให้คนร้ายอ่อนแรง แต่ท่าทีของเขา ยังคงแสดงว่าพร้อมที่จะตายและเป็น martyr

ในขณะเดียวกัน คือประมาณเที่ยงวัน ตามเวลาท้องถิ่น คนร้ายในเครือข่ายเดียวกันได้เข้ายึดร้านชำ ห่างจากโรงพิมพ์ไป 28 กิโลเมตร (ขณะพิมพ์รายงานมาถึงตอนนี้ ประมาณ 1.00 น. ตามเวลาในไทย-ซีเอ็นเอ็น เสนอข่าวด่วนที่สุดว่า ตามรายงานข่าวกรอง คนร้ายหญิง คือ ไฮยัต บูเมเดียน ซึ่งทางการได้ประกาศหมายจับ พร้อมคำเตือนว่าต้องระวัง เพราะหญิงผู้นี้มีอาวุธหนักติดตัว ได้หลบหนีไปสู่ตุรกีและข้ามเข้าไปในซีเรียแล้ว จึงมิได้อยู่ในดินแดนฝรั่งเศสแต่อย่างใด—อันที่จริงสื่ออื่น ๆ ยังมีเดียนยันข่าวนี้ แต่ขอเรียนว่า เมื่อตอนที่ตำรวจสลายการโจมตีของทั้งที่โรงพิมพ์และที่ร้านชำในเวลาเกือบจะพร้อมกัน และฆ่าคนร้ายทั้งหมด 3 คน โดยคนร้ายได้ฆ่าตัวประกันในร้านชำไป 4 คน ไม่มีใครสังเกตเห็นบูเมเดียน จึงมีการคาดการณ์ต่าง ๆ นานา และตรวบไต่ที่ยังไม่มีหลักฐานอื่น การระวังผู้หญิงที่อันตรายยิ่งคนนี้ยังจำเป็นอยู่ อย่างไรก็ตาม ฮอถ่ากอลานี ของซีเอ็นเอ็น รายงานว่า ทางกรตุรกีแจ้งว่า บูเมเดียนเข้าไปในตุรกีในวันที่ 2 มกราคม ส่วนจะข้ามต่อไปในซีเรียหรือยัง ไม่ทราบชัด)

หลังจากที่เหตุร้ายลวงเลยไป 53 ชั่วโมง การปราบปรามทั้งสองกลุ่มก่อการร้ายก็ยุติลง เกือบจะในเวลาเดียวกัน เพราะมีการประสานงานกัน ที่โรงพิมพ์คนร้ายพี่น้องทั้งสองถูกวิสามัญฆาตกรรม ส่วนหญิงที่เป็นตัวประกันรอดมาได้อย่างปลอดภัย ที่ร้านชำ คูลิบาลีถูกวิสามัญฆาตกรรม ส่วนนายคูลิบาลีได้ฆ่าตัวประกันไป 4 คน

ตลอดเวลาที่เหตุร้ายอุบัติขึ้น ผู้นำของฝรั่งเศส อาทิ ประธานาธิบดีฟรังซัวส์ ออลลอน นายกรัฐมนตรี นายฟาบิอุส รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ อัยการสูงสุด ฯลฯ ได้กล่าวคำปราศรัยและให้สัมภาษณ์หลายครั้ง เมื่อเหตุร้ายสงบลงแล้ว ประธานาธิบดีออลลอนได้กล่าวคำปราศรัยต่อรัฐสภา เน้นย้ำถึงความสำคัญของเอกภาพแห่งชาติ ประชาธิปไตย การบูรณาการ ฯลฯ และได้แจ้งว่าวันอาทิตย์นี้จะมีการชุมนุมใหญ่ โดย

ผู้นำหลายประเทศจะมาร่วมด้วย สำหรับไทย ทราบอย่างไม่เป็นทางการว่า เอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีสจะเป็นผู้แทน ทางการฝรั่งเศสจะระดมกำลัง 89 ,000 คน เพื่อรักษาความปลอดภัย

ในวันเสาร์นี้ มีการประชุมที่ชาติ เอ็บโด เพื่อเตรียมการออกฉบับใหม่ในวันพฤษภาคมนี้

เมื่อเหตุร้ายยุติลง ไอซิสเป็นกลุ่มแรกที่แสดงความยินดี แต่มิได้กล่าวว่าเป็นผลงานของไอซิส ต่อจากนั้น AQAP ได้ออกแถลงแสดงความภูมิใจ แต่หัวหน้ากลุ่มเฮิร์ชโบล่าได้กล่าวคำปราศรัยประณามการก่อการร้ายที่เกิดขึ้นในกรุงปารีส เพราะจะทำให้ความเสียหายให้แก่ศาสนาอิสลาม ที่กลุ่มนี้เห็นต่าง ๆ ไป อาจเพราะไม่เห็นด้วยกับไอซิส ในบริบทของสงครามภายในซีเรียก็ได้

ในระยะที่ประธานาธิบดีออกแถลงการณ์เสร็จ ประธานาธิบดีโอบามา ซึ่งเดินทางไปเยือนมลรัฐเทนเนสซี ได้เริ่มคำกล่าวถึงความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างสหรัฐกับฝรั่งเศสในการรับมือกับภัยอันตรายที่เกิดขึ้น เพราะฝรั่งเศสเป็นมิตรที่เก่าแก่ที่สุดของสหรัฐ ซึ่งก็เป็นความจริง เพราะทั้งเอพีไอและหน่วยข่าวกรองของสองฝ่ายได้ร่วมมือกันตลอดมา แต่โอบามาได้กล่าวด้วยว่า ปัญหาเช่นที่เพิ่งเกิดขึ้น ยังไม่สิ้นสุด ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันต่อไป

เหตุการณ์รุนแรงที่สุดในกรุงปารีสครั้งนี้ ถือได้ว่าเป็นกรณีหนักหนาที่สุดในรอบ 50 ปี และได้เป็นเหตุที่หลายประเทศต้องเตรียมการรับมือกันอย่างใกล้ชิด ในระหว่างที่สถานการณ์ยังตึงเครียดอยู่ ทางเอ็มไอ 5 ของอังกฤษได้เตือนว่า ข่าวกรองทางอังกฤษได้ทราบถึงแผนการร้ายไม่น้อยกว่า 20 แผน ที่ likely เมื่อคริสเตียน อามันพอร์ได้สอบถาม รมว กต ฟาบีอุส ก็ได้รับคำตอบว่า บรรดาพวกที่หัวรุนแรง 1,000 คน ในรอบ 14 เดือนที่ผ่านมา กว่าร้อยละ 30 เป็นหญิง และจำนวนนี้เพิ่มขึ้นอยู่เป็นลำดับ

ข่าวด่วนเพิ่มเติมจากเรื่อง 1 สำหรับเดือนมกราคม 2558

ก่อนรายงานเพิ่ม ขอชี้แจง เพื่อความถูกต้องดังนี้

1. จนถึงเวลา 23.30 น ตามเวลาในประเทศไทยวันอาทิตย์ ที่ 11 มกราคม ยังไม่ปรากฏรายงานที่นางสาว Hayat Boumeddiene ซึ่งได้กล่าวถึงในรายงานก่อนนี้ อยู่ที่ใด กระแสหนึ่งเข้าใจว่า ยังหาทางเข้าไปในเขตที่ไอซิสจะปกป้องได้ คือซีเรีย ที่น่าแปลกใจได้แก่ระดับความร่วมมือระหว่างหน่วยข่าวกรองของฝรั่งเศสกับตุรกี เพราะตุรกีได้แจ้งมาว่า สาวมือฉกาจรายนี้ได้เข้าตุรกีที่นครอิสตันบูลในวันที่ 2 มกราคม แต่ไม่ทราบว่า

ตุรกีได้ติดตามความเคลื่อนไหวของคนร้ายรายนี้ มีเพียงการคาดคะเนว่าอาจจะข้ามไปในเขตของไอซิสในซีเรีย เพราะขณะนี้เมืองชายแดนในซีเรียมีการสู้รบระหว่างกองกำลังของไอซิสกับนักรบชาวเคิร์ด อย่างไรก็ตาม สื่อมวลชนบางแห่งเชื่อว่า บูเมดเดียนน่าจะเป็นตัวหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านโลจิสติกส์ เพราะสายข่าว ตำรวจฝรั่งเศสได้บันทึกการใช้โทรศัพท์มือถือก่อนจะหายตัวไปถึง 500 ครั้ง และอาจจะเป็นคนวางแผนการโจมตีของกลุ่มก่อการร้ายทั้งสองจุด รายงานข่าวจากหลายฝ่าย เข้าใจว่า ถ้าบูเมดเดียนมิใช่ภริยาก็คงเป็นคู่รักของ นายคูลิบาลี เพราะเคยเช่าอพาร์ทเมนต์แห่งเดียวกัน รายงานอีกกระแสนึ่งกล่าวว่า บูเมดเดียนมีตัวเดินทางต่อไปสเปนด้วย ความผันแปรของเหตุการณ์นี้ หัวหน้าสำนักรัฐมนตรีทราบแล้ว แต่ข้าพเจ้าขอให้คงการระแวดระวังไว้ต่อไป เพราะถึงอย่างไร ไทยก็ยังคงเป็นที่ค่อนข้างปลอดภัยสำหรับบุคคลที่ยังมิได้มีการแจ้งหมายจับอย่างเป็นทางการจากฝรั่งเศสมาแต่ต้น แต่ที่แน่นอนก็คือ ฮายัตกับคูลิบาลีได้เคยเดินทางไปยัง มาเลเซียมาแล้ว

2. ในวันที่ (11 ม.ค.) ตำรวจได้สืบทราบอพาร์ทเมนต์ที่นายคูลิบาลีเช่าไว้ชั่วคราว จากการค้น ได้พบอาวุธหลายชนิด รวมทั้งปืนกลคาลาสนิคอฟด้วย ตามข่าว เจ้าหน้าที่ไม่ทราบว่า พวกนี้ได้อาวุธมาจากที่ใด แต่ข้าพเจ้าทราบมาก่อนหน้านี้ว่า มีการค้าอาวุธสงครามในหมู่พ่อค้ายาเสพติดทางใต้และในเมืองมาร์เซิลล์ อันเป็นเมืองท่องเที่ยวและเมืองชาวประมงทางใต้ของฝรั่งเศส ที่ต้องกล่าวถึงประเด็นนี้ก็เพราะอาวุธสงครามในฝรั่งเศสหาไม่ได้ง่ายเหมือนในสหรัฐฯ ซึ่ง National Rifle Association (NRA) เป็นล็อบบี้ยิ่งใหญ่ในสหรัฐฯ ถึงขั้นสิทธิที่จะพกอาวุธมีหลักประกันอยู่ในรัฐธรรมนูญ ความพยายามที่จะบัญญัติกฎหมายควบคุมจึงถูกจำกัดจนบัดนี้ แม้กฎหมายเบรดีก็มิชอบข้ายจำกัดมาก

3. วันนี้เช่นกัน กลุ่มไอซิสได้เผยแพร่วิดีโอที่บันทึกถ้อยคำการสนทนาทางโทรศัพท์กับนักข่าว ขณะที่นายคูลิบาลีกำลังอยู่ในร้านชำ คงเพื่อแสดงว่าคนร้ายผู้นี้อยู่กับไอซิส และมีการแสดงภาพของนายคูลิบาลีเข้าพบนาย อัล-บัคห์ดาดี หัวหน้าพวกไอซิส และได้ขู่ว่าเขาได้สั่งการให้พวก militants or cells activate พร้อมปฏิบัติการในฝรั่งเศส ดังที่ข้าพเจ้าได้แจ้งให้ ผอ. กองยุโรปเหนือทราบแล้ว ซีเอ็นเอ็น ได้นำเฉพาะถ้อยคำมาขยาย (ตามข้อเท็จจริง นายคูลิบาลียังมิได้วางหู แต่คงจะมีการยิงโต้ตอบเสียก่อน นายคูลิบาลีเป็นผู้สังหารตัวประกันไป 4 คนก่อนหน้าที่ตัวเองจะถูกเจ้าหน้าที่วิสามัญ) แต่ดูจะไม่ได้ผล เพราะวันนี้ ประธานาธิบดีออกอลลอง ได้จัดให้มีการชุมนุมใหญ่ (National Unity March) มีผู้นำประเทศต่าง ๆ กว่า 50 ประเทศมาร่วมด้วย อาทิ กรีซ ออสเตรเลีย และพระราชินีแห่งจอร์แดน ประธานาธิบดีมาลี ประธานาธิบดียูเครน นายกรัฐมนตรีเยอรมนี อังกฤษ สเปน ตุรกี สวีเดน นอร์เวย์ เดนมาร์ก จอร์เจีย เบลเยียม เนตันยาฮูแห่งอิสราเอล ประธานาธิบดี (?) มาห์มูด อับบาสแห่งรัฐปาเลสไตน์ มัตเตโอ เรนซี แห่งอิตาลี มาริโอ ราฮอย แห่งสเปน นายเซอร์เก ลาฟรอฟ รัฐมนตรีต่างประเทศรัสเซีย รวมทั้งหมดยกกว่า 50 คน นอกจากนี้ นายซาโกซี อดีตประธานาธิบดีฝรั่งเศส ซึ่งพ่าย

แม้การเลือกตั้ง ได้มาร่วมด้วย แต่ Marie Le Pens ผู้นำฝ่ายขวาจัดมิได้ตอบรับคำเชิญ การชุมนุมใหญ่ครั้งนี้มีประชาชนทุกฝ่ายมาร่วมด้วยประมาณ 1 ล้านคนได้ เพราะเนื่องแน่นไปหมด ตั้งแต่ Place de la Republique ถึง Place de la Nation รวมระยะทางกว่า 5 กิโลเมตร การชุมนุมเพื่อเอกภาพแห่งชาติครั้งนี้เริ่มมาตั้งแต่ประมาณก่อนเที่ยงวัน จนถึงบัดนี้ ล่วงมาแล้วกว่า 6 ชั่วโมง ก็ยังมีผู้คนอยู่ไม่น้อย รัฐบาลได้อนุญาตให้ประชาชนทุกคนเดินทางโดยรถโดยสารและรถราง กับยานพาหนะของรัฐฟรี บรรดาผู้นำทั้งหมดได้เดินทางโดยรถบัส 2 คันมาเข้าร่วมในพิธีและเดินคล้องแขนกันอย่างน่าประทับใจ การเดินขบวนเช่นนี้มีขึ้นในเมืองต่าง ๆ ด้วย แม้ที่กรุงลอนดอน ก็มีการชุมนุมใหญ่ที่จัตุรัสทราฟัลก้าอย่างเอิกเกริกด้วย ในขณะเดียวกัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยฝรั่งเศสก็ได้จัดการประชุมเพื่อหาทางร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด และการประสานข่าวกรองด้วย

4. หลังจากที่ย่างเดินขบวนเพื่อเอกภาพแล้ว ประธานาธิบดีออกแถลงการณ์นำนายเบนจามิน เนตanyahu นายกรัฐมนตรีอิสราเอลไปยัง National Synagogue ซึ่งเปิดรับเป็นกรณีพิเศษด้วย อาจจะเป็นเพราะประชาชนชาวยิวซึ่งอยู่แถวร้านซำอันเป็นที่เกิดเหตุเมื่อวันศุกร์ เป็นห่วงว่าจะไม่มีความปลอดภัยพอ พิธีในโบสถ์ยิวยังไม่เสร็จสิ้นในขณะที่พิมพ์รายงานอยู่นี้ (1.35 น. ตามเวลาในประเทศไทย)

5. ข้อสังเกตที่ขอบันทึกไว้ก็คือ แม้จะมีการชุมนุมของผู้คนประมาณ 1 ล้านคนกลางกรุงปารีส และผู้นำกว่า 50 ประเทศเดินคล้องแขนกันฉันทมิตรไปตามท้องถนน แต่ก็ไม่มีใครกล่าวว่ามีเหตุร้ายหรือกรณีขัดข้องใด ๆ ทั้ง ๆ ที่มีเวลาในการเตรียมการสั้นมาก เพียงสองสามวันเท่านั้น สัญลักษณ์สำคัญอันได้แก่ศรัทธาในหลักการของเสรีภาพในทางความคิดและการแสดงทัศนะโดยอิสระ ปรากฏชัดต่อผู้ที่ได้ติดตามการนำเสนอสื่อข่าวต่อเนื่องกันมากกว่า 6 ชั่วโมง ถึงกระนั้นทุกคนก็ต้องระแวดระวังต่อไป และร่วมมือกันปิดเป้าปัญหาพื้นฐานและความเหลื่อมล้ำทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมของชนกลุ่มน้อย ตลอดจนความน้อยเนื้อต่ำใจของคนเข้าเมืองที่มีอยู่เป็นจำนวนมากทั่วภาคพื้นยุโรป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศฝรั่งเศสเอง ซึ่งมีคนต่างศาสนาและชาติพันธุ์จำนวนมากไม่น้อยเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในภาคพื้นยุโรป

(นายมนัสพาสน์ ชูโต)

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทาง
การประชาสัมพันธ์และการดำเนินงานด้านสารนิเทศ
ของกรมสารนิเทศ

รายงานข่าวด่วนเพิ่มเติมเกี่ยวกับการก่อการร้ายในกรุงปารีส 12 มกราคม 2558

การประชุมและ “มาร์ชเพื่อเอกภาพ” ทั้งในกรุงปารีส เมืองต่าง ๆ ในประเทศฝรั่งเศส และประเทศอื่น ๆ เช่น อังกฤษ ออสเตรเลีย สหรัฐ และ ฯลฯ ทั้งหมดนี้เพื่อแสดงความตระหนักแน่ในหลักการแห่งเสรีภาพ ความเสมอภาค และภราดรภาพ กับเป็นการไว้อาลัยแก่ผู้ถูกสังหารกับเจ้าหน้าที่ตำรวจรวม 17 คน โดยความเหี้ยมโหดของกลุ่ม “อิสลามิสต์” หรือคนร้ายเพียงไม่กี่คนที่ถูกล้างสมองจนกลายเป็นพวกหัวรุนแรง (**radicalized**) และได้รับการฝึกอาวุธกับยุทธวิธีจากพวกอิสลามิสต์ ซึ่งมีไซ้เป็นผู้ศรัทธาในศาสนาอิสลามอย่างแท้จริง เป็นภาพที่ทรงพลังมากทั่วไปในโลกของเสรีชนนับล้าน (จำนวน 3.7 ล้านที่ไปร่วมการประชุมเมื่อวันอาทิตย์ วานนี้ในที่ต่าง ๆ จะจะเป็นประมาณการของสื่อต่าง ๆ ทั่วไปที่ยอมรับกัน) การชุมนุมครั้งนี้มีจุดรวมพลังที่จัตุรัสสาธารณรัฐเรื่อยไปจนถึงจัตุรัสแห่งประชาธิปไตยในกรุงปารีส พร้อมสัญลักษณ์ของการประกาศปณิธาน อันได้แก่ดินสอดและปากกา ซึ่งบัดนี้แผ่กระจายไปแทบจะทั่วโลกมีอำนาจมากกว่าสรรพอาวุธอื่นใด ภาพประทับใจจำนวนมากได้รับการบันทึกไว้โดยนาย **Peter Turnley** ช่างภาพลือชื่อ คาดว่าคงจะได้รับการพิมพ์เผยแพร่ในไม่ช้านี้ อันจะเป็นการกระตุ้นเตือนความทรงจำของมวลมนุษยชาติไปทางหนึ่ง ในพิธีมอบรางวัล **Golden Globe** ด้านวงการบันเทิงเมื่อคืนวันอาทิตย์ ผู้ได้รับรางวัลหลายคน เริ่มจาก **George Cloony** ได้กล่าวถึงเหตุร้ายที่กรุงปารีสและลงท้ายว่า **Je suis Charlie** ดาราหลายคนได้กล่าวประโยคนี้โดยทั่วหน้ากัน อาคารสำคัญ เช่นตึก **Empire State** ในนครนิวยอร์กได้ขาดไฟ สีธงชาติฝรั่งเศสทั่วตึกระฟ้า เช่นเดียวกับบริเวณจัตุรัสทราฟัลก้า ลอนดอนอายุ **Tower Bridge** ในประเทศอังกฤษ ถ้อยคำสื่อความหมายเดียวกันนี้ปรากฏครั้งแรกในวันไว้อาลัยของฝรั่งเศสเมื่อ **Arc de Triomphe** ดับไฟและเปิดคำ **PARIS EST CHARLIE** สื่อฝรั่งเศสตั้งข้อสังเกตว่า การชุมนุมและ “มาร์ชเพื่อเอกภาพ” กับการร่วมชบวนโดยผู้นำกว่า 50 ประเทศ เมื่อวานนี้ยิ่งใหญ่ที่สุดครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์ของฝรั่งเศส

คำถามที่หลีกเลี่ยงมิได้ก็คือ เพราะเหตุใดประธานาธิบดีโอบามามีได้ไปร่วมชบวนด้วย นายจอห์น แครร์รี่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ ซึ่งเป็นผู้กล่าวสุนทรพจน์เกี่ยวกับเหตุร้ายในกรุงปารีสเป็นภาษาฝรั่งเศสอย่างยาวมาก ชี้แจงว่า เขาเองจำต้องไปร่วมการประชุมเศรษฐกิจโลกที่กรุงนิวยอร์กและเตรียมการเพื่อการเยือนอินเดียในระยะปลายเดือนนี้ของประธานาธิบดีโอบามา และได้ย้ำว่า สหรัฐกับฝรั่งเศสได้ร่วมมือในทางต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด รวมทั้งในการข่าวกรองและปฏิบัติการโดยเอพีไอด้วยตั้งแต่เกิดเหตุร้ายครั้งนี้ นอกจากนั้นเอกอัครราชทูตสหรัฐ ณ กรุงปารีสได้ร่วมชบวนด้วย ประธานาธิบดีโอบามาเองได้เป็นบุคคลสำคัญคนแรกที่ได้ไปลงนามไว้อาลัยที่สถานเอกอัครราชทูตฝรั่งเศส ณ กรุงวอชิงตัน ในขณะที่รัฐมนตรียุติธรรมและรองรัฐมนตรีต่างประเทศของสหรัฐได้ร่วมการประชุมเพื่อกำหนดแนวทางต่อต้านการก่อการร้ายที่กรุงปารีส ตามคำเชิญของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยด้วย ไม่แต่เท่านั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมสหรัฐจะเป็นเจ้าภาพการประชุมระดับสุดยอดเพื่อต่อต้านการก่อ

การร้าย ที่กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ในวันที่ 18 กุมภาพันธ์ ค.ศ. นี้ ส่วนทางทำเนียบขาว Michelle Kosinski ผู้สื่อข่าวประจำซีเอ็นเอ็นประจำทำเนียบขาว รายงานว่าทางทำเนียบประธานาธิบดีมิได้มีผู้ใดกล่าวถึงพิธีที่กรุงปารีสแต่อย่างใด อาจเป็นเพราะมิได้ลงกำหนดนัดไว้ เพราะก่อนหน้านี้ โอบามา ก็มิได้ไปร่วมในพิธีต่าง ๆ ที่มีการไว้อาลัยตำรวจที่ถูกคนร้ายสังหาร อีกประการหนึ่ง การเตรียมการเพื่อให้ประธานาธิบดีสหรัฐฯ เดินทางไปในพิธีที่ต่างชาติจัดขึ้นในระยะกะทันหัน ไม่ใช่่ง่าย เพราะต้องมีการเตรียมการต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการรักษาความปลอดภัยและอื่น ๆ อันยุ่งยากและซับซ้อน แต่แม้กระนั้น ก็ยังมีเสียงไม่ยอมรับ โดยอ้างว่า ถ้ามิใช่โอบามา ทำไมไม่มอบหมายให้รองประธานาธิบดีไปเดินไปแทน แต่นี้เป็นความเห็นของคนที่อยู่แถวนี้ที่ผู้สื่อข่าวซีเอ็นเอ็นสอบถามเท่านั้น ทางรัฐบาลฝรั่งเศสมิได้มีความข้องใจแต่อย่างใด อันที่จริง ประธานาธิบดีโอบามาได้โทรศัพท์หารือกันบ่อยครั้ง

แต่หากจะมีผู้ใดสร้างปัญหาที่ทำให้เกิดความไม่แน่ใจ ในทัศนะของข้าพเจ้า ก็คงจะได้แก่นายเบนจามิน เนตanyahu นายกรัฐมนตรีอิสราเอล ซึ่งได้ไปเยี่ยมเยียนชุมชนชาวยิว ซึ่งอยู่แถวร้านชำของชาวยิวที่ถูกนายคูลีบาลีเข้ายึดและฆ่าตัวประกันไป 4 ราย ที่เป็นชนเชื้อสายยิว เนตanyahu ได้กล่าวคำปราศรัยกับชุมชนยิว ก่อนที่จะไปร่วมชบวนตามคำเชิญของประธานาธิบดีโอบอลอง (ซึ่งประธานาธิบดีมาห์มูด อับบาสของรัฐปาเลสไตน์ได้ไปร่วมด้วย) หลังการเดินขบวน ประธานาธิบดีโอบอลองได้นำนายเนตanyahu ไปยังโบสถ์ยิวกลางกรุงปารีสด้วย คำกล่าวของนายกรัฐมนตรีอิสราเอลว่า จะนำศพคนเชื้อสายยิวที่ถูกสังหารไปทำพิธีทางศาสนาที่อิสราเอล (โดยจะนำศพไปในคืนวันนี้ เพื่อประกอบพิธีในเวลา 12.00 น. ที่อิสราเอล) และชักชวนชุมชนชาวยิวว่า หากวันเกรงปัญหาความปลอดภัยที่จะอยู่ในฝรั่งเศสต่อไป ก็พร้อมที่จะให้ไปอยู่ในอิสราเอลได้ กรณีนี้จะเป็นรูปธรรมเพียงใด ไม่ทราบ แต่หากชุมชนชาวยิวจะไปอยู่ในประเทศอิสราเอล ก็อาจก่อปัญหาเกี่ยวกับถิ่นที่อยู่ (settlements) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในฝั่งตะวันตกของแม่น้ำจอร์แดน ซึ่งอิสราเอลยึดไว้หลังจากสงคราม 6 วัน ในปี ค.ศ. 1967 อันที่จริงชนเชื้อสายยิวน่าจะรู้สึกปลอดภัยกว่าที่จะพำนักอยู่ในฝรั่งเศส แทนการไปอยู่ในแดนอันตราย เช่นบางแห่งในอิสราเอล เพราะมีข่าวว่าที่หนึ่งที่จะให้ไปตั้งถิ่นฐานได้แก่พื้นที่ไม่ห่างจากฉนวนกาซ่าสักเท่าไร แม้ขณะนี้จะอยู่ในระหว่างการหยุดยิงกับกลุ่มฮามาสที่ฉนวนกาซ่าก็ตาม ตามรายงานล่าสุด ทางการฝรั่งเศสได้จัดส่งตำรวจจำนวน 4,700 นายให้ไปดูแลความปลอดภัยของโรงเรียนเด็กยิว 717 แห่งทั่วฝรั่งเศส ก็ยังได้ขอให้กระทรวงกลาโหมส่งทหารกว่า 10,000 นายไปเสริมกำลังป้องกัน ณ ที่ sensitive ทั่วประเทศ

เกี่ยวกับฮายัต บูเมดเดียน นั้น ทางการตุรกีแจ้งว่า เธอ พร้อมกับชายคนหนึ่งมาเข้าเมืองที่นครอิสตันบูลจากสเปนเมื่อวันที่ 2 มกราคม 2558 แต่โดยที่ทางการฝรั่งเศสมิได้แจ้งฐานะผู้ต้องสงสัยของเธอมา จึงได้รับอนุญาตให้เข้าเมือง แต่ทางการตุรกีก็ได้สะกดรอยตามอยู่ดีสักประมาณ 4 วัน เห็นเธอวางตนเยี่ยงนักท่องเที่ยว โดยไปชมสถานที่ต่าง ๆ จึงมิได้เข้มงวดกับเธอนัก จนเมื่อมีข่าวเหตุร้ายที่กรุงปารีสในวันที่ 7 มกราคม ทางการตุรกีจึงระแวงระวังหญิงคนนี้

มากขึ้น ตามคำชี้แจงของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศตุรกีในวันนี้ (12 มกราคม 2558) ปราบกฏว่าเธอได้เดินทางไปทางพรมแดนติดต่อกับซีเรีย และเมื่อวันที่ 8 มกราคม ได้ **illegally crossed into Syria** การติดตามบูเมตเดียนนับแต่นั้น ไม่สามารถทำได้ อย่งไรก็ดี เหตุการณ์นี้ทำให้ต้องมีการแลกเปลี่ยนข่าวกรองระหว่างกันมากขึ้น และอาจพิจารณาว่าจะทบทวนกฎเกณฑ์เชิงแก่นอีกด้วย

ตามรายงานที่ข้าพเจ้าได้รับในวันนี้ (12 มกราคม) ผลประการหนึ่งของการประชุมรัฐมนตรีมหาดไทยและผู้ใช้กฎหมายที่รัฐมนตรีมหาดไทยฝรั่งเศสเป็นเจ้าภาพจัดขึ้นในวันอาทิตย์ ที่ 11 มกราคม ศกนี้ ได้แก่การติดตามการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อ **recruit** พวกจิสาดิสต์และผู้ก่อการร้าย เพราะเด็กวัยหนุ่มจำนวนหนึ่งได้ปิดเว็บที่อันตรายไปไม่น้อย จึงควรหาวิธีที่จะไม่เป็นการถูกกล่าวหาว่าแทรกแซงสื่อ และอีกประการหนึ่ง ได้แก่การตกลงในหลักการที่จะแบ่งปันข่าวกรองให้มีประสิทธิผลยิ่งขึ้น

ตามรายงานของสื่อต่างประเทศ สองพี่น้องสกุลคูอาซีที่ถูกวิสามัญที่โรงพิมพ์ ถูกสะกดรอยอยู่กว่าสามปี แต่ตำรวจได้ประเมินแล้ว เห็นว่า ไม่เป็นภัยคุกคามอีกต่อไป จึงยกเลิกการติดตามด้วยเหตุผลที่ฟังไม่ขึ้น อีกหกเดือนต่อมาทั้งคู่ได้บุกเข้าสังหารกองบรรณาธิการนิตยสารซาลีเอ็บโด กรณีการลดกำลังตำรวจที่ปกป้องนิตยสารซาลีเอ็บโด ก็เป็นปัญหาที่น่าจะได้รับคำชี้แจงจากตำรวจฝรั่งเศสเช่นกัน สถานการณ์ในวันนี้สื่อว่า ทุกประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุโรป ภัยจากการก่อการร้ายมีอยู่ทั่วไปหมด ทำเนียบนายกรัฐมนตรีอังกฤษกำลังจัดการประชุมในวันพุธนี้ และในกลางเดือนหน้า สหรัฐก็จะจัดการประชุมระดับผู้นำในเรื่องเดียวกันที่กรุงวอชิงตัน ฝรั่งเศสเองก็ได้เพิ่มกำลังทั้งทหารและตำรวจในวันนี้ เพื่อรับมือกับเหตุร้ายใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้น เพราะบัดนี้ “เซลล์ส์” ต่าง ๆ ได้รับคำสั่งให้ก่อการร้ายตั้งแต่บัดนี้ ในขณะที่เดียวกัน ซีเอ็นเอ็น รายงานเมื่อ 01.15 น. ว่าสื่อสังคมเช่นทวิตเตอร์และยูทูปของ **CENTCOM** ซึ่งติดตามความเคลื่อนไหวในตะวันออกกลางอาจถูก ฝ่ายที่อ้างตัวว่าเป็นไอซิส **HACKED** โฆษกคนใหม่ของทำเนียบขาว ตอบว่า ยังไม่ทราบรายละเอียดเท่าใดนัก เพราะเพิ่งจะเป็นข่าวก่อนหน้าการแถลงข่าวเมื่อสักครู่นี้เอง

นิตยสาร ซาลี เอ็บโด กำลังจะพิมพ์เผยแพร่ฉบับหลังเหตุร้ายเมื่อวันที่ 7 มกราคม 2558 ในวันพุธนี้ ด้วยทุนสนับสนุนจากสื่อต่าง ๆ ในจำนวน 1 ล้านฉบับ แทนที่จะพิมพ์ 60,000 ฉบับเช่นเดิม

ถึงแม้วันที่ 12 มกราคม คือวันนี้จะเป็นวันแรกที่มนุษย์ส่วนมากกลับมาใช้ชีวิตตามปกติ ประชาชนจำนวนไม่น้อยก็ยังไปเดินอยู่ในเส้นทางที่มีการชุมนุมและมาร์ชเพื่อเอกภาพอยู่ดี

(นายมนัสพาสน์ ชูโต)

ประธานคณะทำงานปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์
และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

รายงานข่าวด่วนเพิ่มเติม สำหรับเดือนมกราคม 2558

ในวันอังคารที่ 13 มกราคม แทนที่สถานการณ์จะสงบลง กลับเป็นว่า แต่ละประเทศทั้งในฝรั่งเศส ยุโรป และอเมริกาเหนือได้เตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับการก่อการร้ายที่คาดได้ว่า จะเกิดขึ้นในจุดที่อ่อนไหว ดังที่ได้รายงานข่าวด่วนที่สุดมาก่อนหน้านี้แล้วว่า กลุ่มหัวรุนแรง ซึ่งมีอัล เคด้าและไอซิส กับกลุ่มย่อย เช่น เอคิวเอพี ที่เยเมน ได้สั่งการให้บรรดา Sleeper Cells ต่าง ๆ อันเป็นหน่วยปฏิบัติการย่อย เตรียมพร้อมที่จะเริ่มดำเนินการได้ ซึ่งในฝรั่งเศสเองมีหน่วยเหล่านี้เป็นจำนวนมาก

สัญญาณแรกมาจากการเปิดเผยข่าวจากเอกสารทางการ ซึ่งพยายามสืบค้นเครือข่ายของสองพี่น้อง และคูลีบาลี และทราบว่า หัวหน้าในการคัดเลือกคนเข้าหน่วยปฏิบัติการได้แก่นาย Djamel Beghal จาก ขบวนการอัล เคด้า และในวันเดียวกันนี้ สมาชิกอีกคนหนึ่งซึ่งวางแผนทางโทรศัพท์กับหน่วยนี้ก่อนการสังหารหมู่และได้หนีออกจากประเทศฝรั่งเศส แต่ถูกจับได้เมื่อพยายามจะเข้าสู่ประเทศบัลแกเรีย สำหรับคูลีบาลี นั้นได้ไปพบกับไอซิส ส่วนฮายัต บูเมดเดียน นั้น เข้าไปในเขตของไอซิสที่ซีเรียแล้ว

ตอนนี้ ขอย้อนกลับไปลำดับเหตุการณ์ในวันที่ 7 มกราคม เพราะเมื่อเวลา 01.00 น. ตามเวลาในประเทศไทย ซีเอ็นเอ็น ได้นำวิดีโอทัศน์ใหม่ อันเป็นประจักษ์พยานชัดถึงความโหดเหี้ยมและพฤติกรรมของผู้ก่อการร้ายที่ได้สังหารหมู่กองบรรณาธิการของนิตยสารชาลี เอ็บโด ตามภาพที่ปรากฏ หลังจากการสังหารหมู่ พี่น้องทั้งสองได้ลงบันไดมาที่ถนนเล็กอย่างเยือกเย็น มีการแลกเปลี่ยนปืนกลมือ ใส่แม็กกาซีนใหม่ เข้าใจว่า ปืนกระบอกหนึ่งขัดลากล้อ ทั้งสองดำเนินการเหล่านี้ด้วยความใจเย็น ช่าง ๆ รถซีตรองดำที่ทั้งสองจอดไว้ที่ถนน จากนั้น คนหนึ่งเดินไปขึ้นรถทางประตูขวา อีกคนหนึ่งขึ้นเป็นเชิงแสดงถึงชัยชนะและตะโกนว่า “เราได้ล้างแค้นให้ศาสดาแล้ว” เป็นภาษาอารบิก 3 ถึง 4 จบ แล้วได้เข้าไปในรถ เพราะเป็นผู้ขับราวกับไม่มีเหตุร้าย ด้วยการสังหารหมู่มาหยก ๆ รถได้เลี้ยวขวาตรงหัวถนน ปรากฏว่า มีรถตำรวจสี่ขาวอยู่ข้างหน้า ทั้งสองพี่น้องจึงเปิดประตูลงจากรถพร้อมกับปืนกลคาลาสนิคอฟ ฝ่ายคนร้ายได้ยิงไปที่กระจกหน้าของรถตำรวจ ทีละนัดทั้ง ๆ ที่เป็นปืนกลเพื่อจะสังหาร ฝ่ายตำรวจ ซึ่งมีเพียงอาวุธประจำตัว ไม่มีทางสู้กับผู้ก่อการร้ายได้ จึงถอยหลังไป รถซีตรองดำจึงเคลื่อนไปข้างหน้า วิดีทัศน์ใหม่หมดลงแค่นั้น จึงอาจสรุปได้ตามวิดีโอทัศน์ของเอกชนว่า หลังจากนั้น คนร้ายเห็นตำรวจอีก 1 นายบนถนนใหญ่ จึงยิงล้มและนอนอยู่บนทางเท้า โดยยกมือเพื่อขอให้ไว้ชีวิต แต่คนร้ายคนหนึ่งได้ยิงปืนกลมือเข้าที่หัวอย่างเลือดเย็น ทำให้ตายคาทางเท้า ตำรวจนายนี้เป็นอิสลาม ปฏิบัติการทั้งหมดถือได้ว่า ทั้งสองพี่น้องเชี่ยวชาญเยี่ยงทหารที่ได้รับการฝึกฝนมาอย่างเยี่ยม เกินกำลังของตำรวจในทุกชั้นตอน เหตุการณ์เช่นนี้เป็นบทเรียนที่ควรศึกษา อาจจะขอถ่ายถอดจากซีเอ็นเอ็นได้ เพราะได้เปิดประมาณ 10 รอบ เพื่อฟังการวิเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ

วันนี้เป็นวันไว้อาลัย (1) ในพิธีศพคนเชื้อสายยิว 4 คนที่ถูกนายคูลีบาตีฆ่าที่ร้านชำในกรุงริส และนายเนตันยาฮูให้นำไปทำพิธีฝังที่ด้านตะวันตกของนครเยรูซาเล็ม โดยได้ให้ถือเป็นรัฐพิธี และ (2) พิธีเคารพศพ ตำรวจสามคน ผู้หญิง 1 คน ที่ถูกสังหารโดยผู้ก่อการร้าย ซึ่งประธานาธิบดีฟรองซัวส์ ออลลอน เป็นประธาน

ในบ่ายวันเดียวกันนาย Valls นายกรัฐมนตรีได้แถลงถึงเหตุการณ์ทั้งหมดและมาตรการที่จะต้องทำต่อไป มิใช่เพื่อต่อต้านอิสลาม แต่เพื่อรับมือกับการก่อการร้าย ต่อสภาแห่งชาติ ในขณะที่นายลอรอง ฟาบีอุสได้แถลงเกี่ยวกับเรื่องเดียวกันต่อวุฒิสภา

ในวันนี้เช่นกัน สหรัฐได้เพิ่มมาตรการในการป้องกันผู้ก่อการร้ายที่อาจจะเดินทางเข้าสู่รัฐโดยทางเครื่องบิน และเพิ่มความเข้มงวดในการตรวจตราทุกคนที่จะเดินทางตามท่าอากาศยานทุกแห่ง ส่วนประธานาธิบดีโอบามาได้ประกาศว่าจะยับยั้งกฎหมายที่จัดสรรงบประมาณเพื่อความมั่นคงและความปลอดภัยของมาตุภูมิ หากยังคงขยักให้เป็นงวด ๆ เช่นที่เป็นมาในระยะหลัง ๆ มา นี้ และในขณะเดียวกันประธานาธิบดีโอบามาได้ขอให้มีการบัญญัติกฎหมายเพื่อป้องกันสงครามไซเบอร์ หลังจากที่เมื่อคืนนี้มีข่าวว่าพวกก่อการร้ายได้เจาะฐานข้อมูลของระบบการสื่อสารทางทวิตเตอร์ของ CENTCOM ดังที่ได้รายงานมาในฉบับก่อนขานี้ เกี่ยวกับเรื่องนี้ กระทรวงกลาโหมได้แถลงว่า ไม่ปรากฏว่าชาวลับรั่วไหลสักชิ้น แต่ข้อมูลส่วนตัวของทหารจำนวนไม่น้อยก็คงต้องระมัดระวังกันต่อไป อย่างไรก็ตามก็ดี ผู้เชี่ยวชาญด้านอินเทอร์เน็ตขอให้สืบสวนกรณีนี้ด้วยความสุขุม เพราะไม่ควรสรุปเอาว่า มีการเจาะฐานข้อมูลอย่างกว้างขวาง ถึงกระนั้น ก็มีการฉายภาพว่า ทหารทุกเหล่า ฟังระวังหลังของตนให้ดี และยังมีข้อความเชิงโฆษณาชวนเชื่อด้วย

ในวันพุธ ที่ 14 มกราคม ศกนี้ กองบรรณาธิการที่ยังมีชีวิตอยู่ของนิตยสารชาลีเฮ็บโดจะออกวางตลาด โดยไปอาศัยโรงพิมพ์ของหนังสือพิมพ์ลิเบราซิอง ทุนสนับสนุนมาจากวงการสื่อในฝรั่งเศส และได้รับเงินเสริมสภาพคล่องอีกทางหนึ่งจากหนังสือพิมพ์การ์เดียนของอังกฤษ ชาลีเฮ็บโดฉบับทำทนายในวันพรุ่งนี้จะลงภาพการ์ตูนล้อเลียนศาสดามูฮัมหมัด และคำกล่าว Je suis Charlie ด้วย โดยจะพิมพ์ถึง 3 ล้านฉบับ ในภาษาฝรั่งเศส อังกฤษ อารบิก อีกด้วย

(นายมนัสพาสน์ ชูโต)

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์
และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

รายงานข่าวด่วนเพิ่มเติม ต่อจากฉบับวันที่ 14 มกราคม 2558

นิตยสารชาลีเอ็บโด ฉบับหลังจากการสังหารหมู่ของกองบรรณาธิการ เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2558 ซึ่งบุคลากรส่วนที่เหลืออยู่ได้ร่วมกันจัดพิมพ์ขึ้น ในจำนวน 3 ล้านฉบับ เป็นที่ต้องการของคนเป็นจำนวนมาก จนมีคนเข้าคิวเพื่อจะซื้อเป็นแถวยาวแต่รุ่งเช้า ทั้ง 3 ล้านฉบับหมดไปก่อนที่จะถึงผู้แทนจำหน่าย สำนักพิมพ์จึงกำลังพิมพ์เพิ่มเป็น 5 ล้านฉบับ โดยที่ภาพการ์ตูนล้อเลียนศาสดาโมฮัมหมัด ยังปรากฏบนปกหน้า คนเป็นจำนวนมากไม่ยอม ในยุโรป โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม จึงไม่อาจจะยอมรับได้ เพราะเห็นว่าเป็นการสบประมาทศาสดาที่พวกเขานับถือ อันเกินเลยการแสดงออกของเสรีภาพทางความคิด ทั้ง ๆ ที่นิตยสารฉบับนี้ และสิ่งพิมพ์ของฝรั่งเศส เช่น **Canard en-Chaine** จะลงพิมพ์การ์ตูนและข้อเขียนล้อเลียนและเสียดสีนักการเมืองและบุคคลสำคัญต่าง ๆ จนนิตยสารชาลีเอ็บโดถูกระเบิดเพลิงมาก่อนแล้ว แม้กระทั่งอดีตโฆษกทำเนียบขาว ก็ได้กล่าวเชิงตำหนิว่าเป็นการก้าวล่วงจนอาจถือได้ว่าเป็นการยั่วยุ เมื่อปี ค.ศ. 2012 แต่ครั้งนี้สหรัฐมิได้แถลงทัศนคติแบบนั้น เพราะเห็นว่าการสังหารหมู่ที่ผู้ก่อการร้ายก่อขึ้นในวันที่ 7 มกราคม เป็นกรณีที่ต้องต่อต้าน และได้ประกาศสนับสนุนฝรั่งเศสอย่างเต็มที่ กับแสดงความพร้อมที่จะต่อสู้ ทั้งป้องและปรามการก่อการร้าย โดยในวันนี้ (14 มกราคม) กลุ่มพันธมิตร 5 อันได้แก่แคนาดา สหรัฐ อังกฤษ ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์จะร่วมการประชุมเพื่อวางแผนร่วมกันในการรับมือกับการก่อการร้ายในไม่กี่วันนี้ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมสหรัฐได้นัดที่จะมีการประชุมระดับสูงเพื่อต่อต้านการก่อการร้ายที่กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ในวันที่ 18 กุมภาพันธ์ ศกนี้ ในการแถลงกำหนดการเหล่านี้ ทุกฝ่ายย้ำว่ามีใช่เป็นการต่อต้านอิสลาม แต่เป็นการสงครามเฉพาะกับการก่อการร้ายระหว่างประเทศ ทำนองเดียวกับการร่วมมือกันต่อต้านเหล่าร้ายหลังเหตุการณ์ 9/11 ซึ่งในช่วงนั้น สหประชาชาติได้ตกลงในข้อมติหลายด้านและสมาชิกประเทศเกือบทั้งหมดได้บัญญัติกฎหมายตามแนวทางอนุสัญญาขององค์การโลก

ในวันนี้เช่นกัน แกนนำผู้หนึ่งของกลุ่มอัลเคด้าในคาบสมุทรอะเรเบีย (Al-Qaeda in the Arabian Peninsula-AQAP) ที่เยเมนได้แถลงทางวิทยุและสื่อออนไลน์แสดงความรับผิดชอบในเหตุร้ายที่นิตยสารชาลีเอ็บโด โดยอ้างว่าได้วางแผน กำหนดกลยุทธ์และเตรียมเงินไว้ตั้งแต่ปี 2011 จำนวนเงินที่รายงานข่าวกล่าวถึงคือ 20,000 ดอลลาร์ โดยมี อันวา อัล-ออลากี เป็นต้นคิด ก่อนที่จะถูกฆ่าต่อมา และได้มอบหมายภารกิจดังกล่าวให้หน่วยปฏิบัติการกลุ่มพี่น้องคูอาซีและพลพรรคไปดำเนินการ โดยไม่มีตอนใดกล่าวถึงเหตุร้ายที่ตลาดยิวและการสังหารตัวประกันเชื้อสายยิว 4 คน โดยนายคูลิบาลี แต่มีการอ้างชื่อสวาฮีรีที่ได้ขึ้นมาเป็นผู้นำอัลเคด้า หลังจากอุซามา บิน ลาดินถูกหน่วยปฏิบัติการพิเศษของสหรัฐบุกเข้าไปสังหารในบ้านที่เขาและครอบครัวแอบซ่อนอยู่เป็นเวลานานในปากีสถาน

ข้ออ้างของกลุ่ม AQAP ดังกล่าวมีการตั้งข้อกังขาไม่น้อย เพราะมาออกแถลงหลังจากเหตุร้ายถึงหนึ่งสัปดาห์ และดูจะขัดกับถ้อยแถลงของกลุ่มไอซิส ดังที่ได้กล่าวถึงก่อนหน้าแล้ว ในทัศนะของข้าพเจ้าทุกหมู่เหล่ามีส่วนเชื่อมโยงกับองค์กรอัลเคด้าทั้งนั้น แต่กลุ่มไอซิสอาจจะมีบทบาทเป็นที่น่าเกรงขามมากกว่า เพราะเหี้ยมโหดและรุนแรงกว่ากลุ่มอื่น ๆ ดังจะเห็นได้จากคำประณามของหัวหน้ากลุ่มเฮซบอลล่าห์ ในซีเรีย ซึ่งสหรัฐจัดอยู่ในบัญชีผู้ก่อการร้ายเช่นกัน อย่างไรก็ตาม ชาวทางซีเอ็นเอ็นที่ได้ฟังเมื่อ 01.30 น. (ตามเวลาในไทย) หน่วยงานของสหรัฐยอมรับว่า ข้ออ้างของ เอคิเวฟ **authentic** กล่าวโดยสรุปในภาพรวม ทุกกลุ่มที่กล่าวถึงเลวร้ายทั้งนั้น อาจแตกต่างกันก็ในทางยุทธวิธี ตามความเห็นของนักวิเคราะห์ เอคิเวฟก็คงจะประสบปัญหา เนื่องจากในเยเมน การหาผู้ปฏิบัติการที่ได้รับการฝึกเยี่ยงทหารหน่วยรบพิเศษมิใช่ของง่าย เพราะภูมิภาคในประเทศในเยเมนไม่อำนวย ในขณะที่สองพี่น้องสกุลคูอาซีได้ไปอยู่ในเยเมนถึงสามปี จึงได้รับการฝึกทักษะและการสู้รบ ทั้งจากออลากิและผู้อื่น ซึ่งน่าเสียดายที่ฝ่ายตะวันตก รวมทั้งฝรั่งเศสและสหรัฐไม่ทราบความเคลื่อนไหวของคนร้ายเช่นนี้เท่าใดนัก เยเมนเองก็เป็นรัฐล้มเหลวแล้ว

ในวันนี้เช่นกัน ประธานาธิบดีฟรองซัวส์ ออลลองเปิดเผยว่า (1) ได้สั่งการให้เรือบรรทุกเครื่องบินชาร์ลส์เดอโกลไปประจำในน่านน้ำ เพื่อปฏิบัติการในดินแดนอิรัก (แต่ก็มีความเป็นไปได้ที่จะให้ครอบคลุมพื้นที่ด้านเยเมนด้วย) (2) ให้กำลังทหารฝรั่งเศสที่ไปช่วยในแอฟริกา เช่นมาลี และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเซ็นทรัลแอฟริกา รีพับลิคทั้งหมดถอนตัว เพื่อมาเสริมกำลังต่อต้านการก่อการร้าย และ (3) ให้เพิ่มงบประมาณทางการทหารในระยะประมาณปลายเดือนนี้ โดยขอให้รัฐสภาพิจารณาตามความรีบด่วน

ในช่วงดึกของวันนี้ ฝ่ายรีพับลิกันได้เห็นชอบในการอนุมัติงบประมาณด้านความมั่นคงของมาตุภูมิไปจนถึงเดือนกันยายน ศกนี้ เพราะเดิมที งบประมาณที่คองเกรสอนุมัติมาเป็นชักร ๆ จะหมดลงในปลายเดือน กุมภาพันธ์ เรื่องนี้ ต้องติดตามความเคลื่อนไหวทางกรุงวอชิงตันต่อไป เพราะเมื่อสองวันที่ผ่านมา ประธานาธิบดีได้แถลงว่าจะยับยั้งกฎหมายการเงินด้านความมั่นคงในทางที่ไม่อาจวางใจได้ และนำเรื่องกรณีที่ประธานาธิบดีประกาศด้วยอำนาจบริหารในด้านคนเข้าเมืองมาพิพาทด้วย

(นายมนัสพาสน์ ชูโต)

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์
และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

รายงานข่าวด่วนเพิ่มเติมจากฉบับวันที่ 14/15 มกราคม 2558

ในวันนี้ ที่ 15 มกราคม 2558 ได้มีพิธีไว้อาลัยศพบรรดาผู้ที่เสียชีวิตในเหตุร้าย ณ สำนักพิมพ์ซาลี เอ็บบโด ชาวฝรั่งเศสเชื้อสายแอฟริกัน ซึ่งได้เสี่ยงชีวิตเพื่อหาทางซ่อนตัวผู้หลบหนีจากการถูกจับเป็นตัวประกัน และออกจากร้านของชำเพื่อมาให้แผนภูมิของเหตุร้ายที่กำลังเกิดขึ้นในร้านแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ จนทำให้การวิสามัญนายคูลิบาลีเป็นผลสำเร็จ ได้รับการยกย่องว่าเป็นวีรบุรุษ และได้อิสริยาภรณ์ Legion d'Honneur เป็นกรณีพิเศษ

ในวันเดียวกันนี้ ประธานาธิบดีบารัค โอบามาแห่งสหรัฐกับนายเดวิด คาเมรอน นายกรัฐมนตรีแห่งสหราชอาณาจักรได้ร่วมกันเขียนบทความในหน้าบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ The Times of London ดังความบางตอนต่อไปนี้ – “Whether we are facing lone fanatics or terrorist organizations such as al Qaeda, Islamic State or Boko Haram, we will not be cowed by extremists. We will defeat these barbaric killers and their distorted ideology...Along with our French allies, we’ve made clear to those who think they can muzzle freedom of speech and expression with violence that our voices will only grow louder. Obama and Cameron also condemned Russia’s aggression in Ukraine and accused Putin of “trying to destabilize” the region/. “If we allow such fundamental breaches of international law to go unchecked, we will all suffer from the instability that would follow. Our strong and united response has sent an unmistakable message that the international community will not stand by as Russia attempts to destabilize Ukraine.”

บทความนี้ปรากฏก่อนที่นายกรัฐมนตรีคาเมรอนจะเดินทางไปประชุมที่กรุงวอชิงตัน โดยจะใช้เวลา 2 วัน ซึ่งอาจจะเป็นเที่ยวสุดท้ายก่อนการเลือกตั้งทั่วไปในอังกฤษ ในเดือนพฤษภาคม ศกนี้ อย่างไรก็ตาม กำหนดการเหล่านี้ อาจต้องถูกเปลี่ยนแปลง เพราะเหตุก่อการร้ายที่กำลังแผ่กระจายไปในยุโรป ดังข่าวด่วนยิ่งต่อไปนี้

เมื่อสักครู่นี้ 01.20 น. (ตามเวลาในประเทศไทย) ปรากฏข่าวด่วนมากกว่า ตำรวจเบลเยียมได้ปะทะกับผู้ก่อการร้ายที่เมือง Verviers ทางตะวันออกของเบลเยียม เข้าใจว่า คนร้ายกลุ่มนี้เพิ่งมาจากซีเรียตามคำสั่งของไอซิส ตามรายงานเบื้องต้น ผู้ก่อการร้ายตาย 3 คน อย่างน้อย 1 คนถูกจับตัวได้ บางคนในกลุ่มนี้เคยติดคุกมาก่อน แต่ถูกปล่อยตัวไป และไปช่วยไอซิสรบในซีเรีย นอกจากนี้ ยังมีข่าวว่า ผู้ก่อการร้ายอาจจะพยายามก่อเหตุในที่อื่นทั้งในเบลเยียมและประเทศในยุโรปอื่น ๆ ด้วย อดีตเจ้าหน้าที่เอฟบีไอให้ข่าวทางซีเอ็นเอ็นว่า เมื่อวันที่ 14 กันยายน ปีเดียวกับที่อัล เคด้าโจมตีอาคารแฝดในนิวยอร์กและวอชิงตัน ได้เกิดเหตุทำนองนี้ทั้งที่เบลเยียม เนเธอร์แลนด์ และ สอท สหรัฐ ณ กรุงปารีส แต่น้อยคนทราบกัน เพราะเหตุการณ์ 9/11 กลบข่าวหมด

เหตุที่เกิดขึ้นในเบลเยียมนี้ ยังไม่มีผู้ใดเชื่อมโยงกับเหตุร้ายในกรุงปารีส ผู้สันตติกรรมผู้หนึ่ง กล่าวว่า เมื่อเดือน พฤษภาคม 2557 พวกที่มาจากซีเรีย (ซึ่งหมายถึงกลุ่มไอซิส) ได้ก่อการโจมตีในกรุงบรัสเซลส์ และมีแผนจะ ขยายขอบข่ายไปในยุโรป อัยการเบลเยียมได้แถลงสั้น ๆ ว่า พวกจากซีเรียอันได้แก่ไอซิส มีแผนจะก่อการร้าย ในวงกว้าง และกำลังจะเริ่มปฏิบัติการ เบลเยียมจึงจู่โจมเข้าสกัด ในการต่อสู้กัน คนร้ายตาย 2 คน บาดเจ็บ และจับตัวได้หนึ่ง อัยการขอตัวหลังจากนั้น และว่าฟุ้งนี้จะแถลงรายละเอียดเพิ่มเติม ในขั้นนี้ได้เพิ่มอัตราระวัง ภัยเป็น 3 (สูงสุดได้แก่ 4) ที่อื่นยังใช้ระดับ 2

ในวันเดียวกันนี้มีคนเบลเยียมเกี่ยวข้องกับคูลิบาลีที่ถูกวิสามัญในตลาดชาวยิวที่กรุงปารีส ซึ่งทางการ ฝรั่งเศสกำลังค้นหาความจริงอยู่ ในขณะเดียวกัน มีรายงานว่า นายคูลิบาลีได้ขับรถไปทางเบลเยียม และแวะ ขอยืมเงิน 7,000 ยูโร จากธนาคารแห่งหนึ่ง โดยที่จำนวนมาก เจ้าหน้าที่ธนาคารจึงถามว่าจะเอาไปทำอะไร แต่ เขาก็ได้เงินอยู่ดี เข้าใจว่า คูลิบาลีใช้เงินนี้เพื่อซื้ออาวุธเพิ่มเติม

เหตุที่น่าวิตกเช่นกัน ได้แก่การที่เอพีไอในกรุงวอชิงตันได้จับนายคริสโตเฟอร์ คอร์เนลล์ จากมลรัฐ โอไฮโอ ซึ่งได้เตรียมตัวเข้าโจมตีตีกรัฐสภา (Capitol) ก่อนที่จะเริ่มปฏิบัติการได้ เมื่อวานนี้ นายคอร์เนลล์ เพิ่ง เปลี่ยนเป็นสาวกอิสลามเมื่อสองเดือนที่แล้วนี้เอง รายละเอียดเพิ่มเติมยังไม่ีมากนักในขั้นนี้ นอกจากรายงานว่า ชายวัยเพียง 20 ปีคนนี้ได้ซื้อปืนกลสองกระบอก พร้อมกระสุนอีก 600 นัดจากร้านขายปืนในมลรัฐโอไฮโอ ก่อนไปยังกรุงวอชิงตัน

ในวันนี้ นางแอนเจเลา แมร์เคิล นายกรัฐมนตรีเยอรมัน ได้แถลงปัญหาการก่อการร้ายในรัฐสภา โดยมีการยื่นสงบไว้คล้ายแก่ผู้เสียชีวิตจากการก่อการร้ายที่กรุงปารีสด้วย

ในขณะเดียวกัน กลุ่มก่อการร้าย โบโก ฮาราม ในไนจีเรีย ได้สังหารคนเป็นจำนวนมาก องค์การนิรโทษกรรมสากลได้เปิดเผยภาพถ่ายทางดาวเทียม อันแสดงว่า เมืองทางภาคเหนือและใต้ลงมาถูกโบโก ฮารามยึดได้ และมีการพันระเบิดรอบเอดเด็ก ๆ ส่งให้ไปในตลาด และจุดระเบิดด้วยรีโมทคอนโทรล จำนวนผู้เสียชีวิต แตกต่างกัน ฝ่ายต่างประเทศประมาณว่าหลายพันคน แต่ทางการไนจีเรียให้ตัวเลขที่น้อยกว่ามาก ทหาร ไนจีเรียจะมีได้สามารถต่อสู้ได้เท่าใดนัก เพราะโบโกฮารามมีอาวุธเหนือกว่ามาก ทั้งอาวุธหนักที่ทหารไนจีเรีย ไม่มีและเครื่องยิงอากาศยานด้วย ขวัญของทหารไนจีเรียก็ต่ำมาก เงินเดือนก็น้อย เพราะมีการคอร์รัปชันกัน มาก เบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญก็ไม่สู้จะมี นายโคฟีอานัน อดีตเลขาธิการสหประชาชาติ ซึ่งเป็นผู้หนึ่งที่ได้ไป ศึกษาสถานการณ์ เห็นว่า กองกำลังจากนอกประเทศคงจะต้องเข้าไปช่วย คาเมรูน ซึ่งอยู่ใกล้กับไนจีเรียได้เคย ผลักดันโบโกฮารามออกไปเมื่อได้ลี้เข้าไปในเขตของตน คงทราบมาก่อนแล้วว่า นักเรียน ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง ได้ถูกโบโกฮารามจับตัวไปหลายร้อยคน ตั้งแต่ปีที่แล้ว จนบัดนี้ยังไม่มีใครกลับมายังครอบครัวของตนแม้แต่

คนเดียว หลายฝ่ายได้พยายามจะสืบความเคลื่อนไหวของผู้ก่อการร้ายกลุ่มนี้ เพราะเชื่อกันว่า มีความเชื่อมโยงกับกลุ่มไอซิส ในวันนี้เองผู้นำโบโกฮารามได้แสดงความยินดีในเหตุร้ายที่กรุงปารีส

ประธานาธิบดี Goodluck Jonathan จะโชคดีแค่ไหน คงต้องติดตามกันต่อไป วันนี้มีข่าวว่าเขาจะเดินทางไปทางเหนือ ซึ่งมีข่าวว่า เขาพยายามหลีกเลี่ยงมาก่อน ทั้ง ๆ ที่จะมีการเลือกตั้งประธานาธิบดีในอีกไม่กี่วันนี้

ดังที่ได้กล่าวไว้ในตอนแรก การก่อการร้ายกำลังแผ่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว จุดประสงค์สำคัญของกลุ่ม เช่น ไอซิส และโบโกฮาราม ได้แก่การจัดตั้งรัฐอิสลามในที่ต่าง ๆ

องค์สันตปาปาฟรานซิสเดินทางถึงกรุงมะนิลาตอนเย็นวันนี้ ตามเวลาในฟิลิปปินส์ และมีข่าวว่า ท่านได้แถลงว่า เสรีภาพทางการแสดงออก ควรหลีกเลี่ยงการสับประมาทศาสนาอื่น ต่างบ้างจากทัศนคติของท่านผู้นำสำนักวาติกันที่กล่าว ณ จุดแรกที่เสด็จเยือน คือศรีลังกา ซึ่งท่านใช้คำเกี่ยวกับพวกมุสลิมว่า Devient อันอาจแปลได้ว่า เพี้ยน (ไปจากหลักศาสนาอิสลาม)

(นายมนัสพาสน์ ชูโต)

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์
และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

รายงานด่วนเพิ่มเติมจากรายงานวันที่ 16 มกราคม 2558

ภาพที่ปรากฏในสื่อระหว่างประเทศวันนี้ (16 มกราคม) ทั่วเมืองสำคัญต่าง ๆ ในยุโรป ได้แก่ ทหารและ ตำรวจ พร้อมปืนกล เดินรักษาความสงบ หลังจากที่พวก “ลึกลับ” หรือคนชาติของประเทศต่าง ๆ ซึ่งได้รับการฝึกอาวุธและเข้าร่วมรบในฝ่ายที่บัดนี้เรียกกันว่า “ไอซิส” และได้เดินทางกลับสู่ประเทศต่าง ๆ ในยุโรปเพื่อดำเนินการในฐานะ sleeper cells ที่ประมาณว่ามีอยู่ไม่น้อยกว่า 20 ชุด และกำลังพลรวมราว 195 คน ซึ่งรายงานข่าวทุกกระแสแจ้งว่าได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติการในระดับ major attacks ในขั้นนี้ในเบลเยียม ฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ และเยอรมัน

เหตุการณ์ปะทะกันในเมืองแวร์เวียร์สทางตะวันออกของเบลเยียม เกิดขึ้น เมื่อหัวค่ำวันวานนี้ (15 มกราคม) ซึ่งได้รายงานมาก่อนแล้ว ในวันนี้ อัยการเบลเยียม ได้แถลงข่าวเพิ่มเติมจากเมื่อคืนว่า จากการสอบสวนคำคนร้ายที่บาดเจ็บและถูกคุมขัง กับรายงานที่ได้ประมวลต่อมา เจ้าหน้าที่ทราบแผนการร้ายมาก่อน จึงได้บุกเข้าในตึกแถว เพื่อปราบปราม มีการปะทะกัน ทั้งการยิงปืนกลโต้ตอบ ระเบิดซึ่งฝ่ายคนร้ายได้ใช้ ปรากฏว่าคนร้ายเสียชีวิต 2 คน บาดเจ็บ 1 ดังกล่าวแล้ว ในการค้นที่พักของพวกนี้ ได้ยึดอาวุธนานาชนิด รวมทั้งปืนกล เอ.เค 47 หรือคาลาสนิคอฟ ระเบิด ปืนพก พร้อมกระสุนจำนวนมาก อุปกรณ์ทำระเบิด วิชชุ เงินสดจำนวนมาก เอกสารปลอม และเครื่องแบบตำรวจ เจ้าหน้าที่เบลเยียมต้องการทำลายเซลล์ของผู้ก่อการร้าย และเครือข่ายก่อนที่จะปฏิบัติการ พวกที่จับได้เมื่อคืนนี้มีจำนวน 13 คน อีก 2 คนที่จับได้ในฝรั่งเศส 2 คน ซึ่งยังสอบสวนคำอยู่ อัยการและตำรวจย้ำว่าที่จับได้เมื่อคืนนี้มิใช่ส่วนที่จะโจมตีระลอกใหญ่ จึงไม่อาจเปิดเผยชื่อ และชื่อประเทศของเหล่าร้าย แต่ยืนยันได้ว่าพวกนี้มีแผนเป็นรูปธรรมที่จะสังหารตำรวจ จึงได้เตรียมเครื่องแบบตำรวจไว้ด้วย ข่าวอีกกระแสหนึ่งกล่าวถึงชื่อประเทศต่าง ๆ อาทิ โมซัมบิก เบลิจ ฯลฯ ที่อาจอยู่ในข่ายนี้ด้วย เจ้าหน้าที่เบลเยียมย้ำว่า เหตุการณ์เมื่อคืนนี้ไม่เกี่ยวกับเหตุร้ายในกรุงปารีส

ในฝรั่งเศสเอง มีการจับกุมคนร้าย 12 คนในบริเวณชานกรุงปารีส เพราะปรากฏหลักฐานว่ามีส่วนสนับสนุนปฏิบัติการที่ร้านชำของชาวยิว และมีการบุกเข้าไปปะทะกับฝ่ายหัวรุนแรงที่เมืองรายนส์ (Reims) ในวันนี้ และในกรุงเบอร์ลิน ตำรวจได้บุกเซลล์ของผู้ก่อการร้าย และมีการจับกุมคนร้ายไปจำนวนหนึ่ง เนเธอร์แลนด์ ซึ่งจะเป็นอีกประเทศหนึ่งที่เป็นเป้าของการโจมตีระลอกนี้ ยังไม่ปรากฏข่าวแต่อย่างใด

ในวันนี้เช่นกัน นายจอห์น แคร์รี รััฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ ซึ่งเดินทางไปเพื่อเจรจาปัญหาวิกฤติของอิหร่าน ที่นครเจนีวา อันได้รับการขนานนามว่า P5+1 ได้เดินทางไปยังกรุงปารีส เพื่อจะได้ Hug ผู้นำฝรั่งเศส ได้ไปเคารพที่ฝังศพผู้ที่ถูกสังหารในการประชุมของนิตยสารชาติเฮ็บโด มีการวางพวงหรีด และได้ไปทำพิธีเช่นเดียวกันในพิธีศพของหัวหน้ากองบรรณาธิการ คือนาย Stephane Charbonnier หลังจากนั้นได้ไปยังห้องประชุมใหญ่ของนายกเทศมนตรีกรุงปารีส พร้อมกับประธานาธิบดีออลลอง และได้

กล่าวคำปราศรัยยาวเป็นพิเศษเป็นภาษาอังกฤษกับฝรั่งเศส โดยย้ำถึงความใกล้ชิดและร่วมมือกันในทางต่าง ๆ ระหว่างสหรัฐกับฝรั่งเศส อันเป็นที่เข้าใจได้ เพราะฝ่ายสหรัฐเข้าใจดีที่สหรัฐมิได้ส่งบุคคลระดับสูงไปร่วมในพิธี “มาร์ชเพื่อเอกภาพ”

ในวันนี้เช่นกันนายเดวิด คาเมรอน นายกรัฐมนตรีอังกฤษได้พบกับประธานาธิบดีโอบามาที่ทำเนียบขาว เมื่อเวลาประมาณเที่ยงคืนเศษ (ตามเวลาในไทย) ทั้งคู่ได้แถลงข่าวและตอบคำถามของผู้สื่อข่าว โดยมีการถ่ายทอดสด ใช้เวลาประมาณชั่วโมงกว่า เรื่องที่กล่าวถึงได้แก่ความเข้าใจร่วมกันในประเด็นปัญหาต่าง ๆ อาทิ การต่อต้านการก่อการร้าย การข่าวกรอง การหาทางเข้าถึงรหัสของกลุ่มที่เป็นศัตรูรวมทั้งการดักฟัง โทรศัพท์และการสื่อสารที่สำคัญ โดยยึดมั่นในการหาความสมดุลระหว่างความห่วงกังวลด้านความปลอดภัยกับการรักษาไว้ซึ่งความเป็นส่วนตัวของบุคคล อันเป็นเรื่องละเอียดอ่อน แนวทางการเจรจาข้อตกลงในเรื่องที่อิหร่านกำลังดำเนินการทางนิวเคลียร์ โดยในขั้นตอนนี้จะไม่มีการใช้มาตรการแซงก์ชันชุดใหม่ เพราะทั้งสองผู้นำ เห็นว่ามีผลในทางบวกในกรอบของ พี5+1 ซึ่งต้องทำความเข้าใจกับรัฐสภาของสหรัฐ เพราะโอบามาเห็นว่า แซงก์ชันจะมีผลกระทบกับประเทศอื่น ๆ ที่ทำการค้ากับอิหร่าน “Right now he could (think of) no good argument for new sanction” และแม้จะตกลงกันได้ในเรื่องนิวเคลียร์ ทั้งสหรัฐและอังกฤษก็ยังมีปัญหาอีกหลายประการในความสัมพันธ์กับอิหร่าน การดำเนินการกับโรคระบาด เช่นอีโบล่ากับไข้หวัดใหญ่ อันอาจต้องปฏิรูปองค์การอนามัยโลก อันเป็นวาระที่ต้องทำในปีนี้ (2015) ปัญหาของรัสเซีย และการแก้ปัญหายูเครน “ด้วยวิธีการทางการทูต” การให้ความช่วยเหลือในการฝึกอบรมฝ่ายหัวปานกลางเพื่อต่อสู้กับซีเรียและไอซิส ซึ่งสหรัฐได้ตกลงใจที่จะส่งทหารไปประมาณ 400 คน โดยการฝึกจะมีที่ซาอุดี อะเรเบีย ตุรกีและกาต้า เริ่มแต่ฤดูใบไม้ผลิในปีนี้ การหาทางสู้กับสงครามไซเบอร์ โอบามาได้ตั้งข้อสังเกตว่า แม้เขาและนายกรัฐมนตรีอังกฤษจะเข้ามาจับตำแหน่งในขณะที่เราเศรษฐกิจย่ำแย่ แต่บัดนี้ “ทั้งสองประเทศมีความโดดเด่นเป็นพิเศษ” คนเข้าเมืองเป็นปัญหาไม่น้อย ซึ่งต้องร่วมกันแก้กับยุโรปด้วย สหรัฐโชคดีที่คนมุสลิมค่อนข้างดี ยกเว้นสองคนที่มาวางระเบิดในระหว่างบอสตันมาราธอน แต่ทางยุโรปมีปัญหาน้อย ๕๕๕

ในรายงานฉบับก่อนหน้านี้อีกกล่าวถึง “ชาวฝรั่งเศสเชื้อสายแอฟริกัน” ซึ่งได้รับการยกย่องเป็นวีรบุรุษนั้น ขอแก้ไขว่าเป็น “ชาวมาลีที่ได้ช่วยหาที่ซ่อนลูกค้าในร้านชำของยิว” เพราะหลังจากวีรกรรมครั้งนี้ ประธานาธิบดีฝรั่งเศสได้ให้สัญชาติฝรั่งเศสแก่เขา กับยังได้ให้สิทธิพลเมืองด้วย

นายมนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารสนเทศของกรมสารสนเทศ

รายงานข่าวความเคลื่อนไหวต่าง ๆ วันที่ 17 มกราคม 2558

ในวันเสาร์ ที่ 17 มกราคม วันนี้ หน่วยงานด้านความมั่นคงของหลายประเทศในยุโรป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเบลเยียม ฝรั่งเศส เยอรมนี และเนเธอร์แลนด์ ได้วางกำลังป้องกันและสืบหาบรรดาเซลล์ซุ่ม (sleeper cells) ของกลุ่มก่อการร้ายเพื่อจับกุมและกวาดล้างอย่างกว้างขวาง ทั้งในเขตที่มีความเสี่ยงในเมืองหลวงและเมืองอื่น ๆ ตามฐานข่าวที่อาจมีอยู่

ที่กรุงบรัสเซลส์ นายทหารชั้นผู้ใหญ่จากกระทรวงกลาโหมหน่วยงานอื่น ได้ชี้แจงแก่ผู้สื่อข่าวถึงความจำเป็นที่ทหารต้องออกมารักษาความปลอดภัยในกรุงบรัสเซลส์และเมืองแอนทเวิร์ป เป็นครั้งแรกใน 35.. ปี เพื่อแบ่งเบาภาระจากตำรวจ ซึ่งดังที่รายงานมาก่อนแล้วว่า ผู้ก่อการร้ายถือเป็นเป้าหมายอันดับแรก ๆ ที่จะสังหาร โดยได้เตรียมเครื่องแบบตำรวจและเอกสารปลอมเป็นจำนวนไม่น้อย ที่เจ้าหน้าที่ยึดได้ในการปะทะกันครั้งแรกเมื่อตอนค่ำสองวันมาแล้ว นายทหารผู้แถลงข่าววันนี้ ระบุถึงสถานที่ที่จะต้องเฝ้าระวังภัยและรักษาความปลอดภัย อันรวมถึง โรงเรียนสำหรับเยาวชนชาวยิว โบสถ์ยิว สถานเอกอัครราชทูตต่างประเทศ และที่เสี่ยงภัยอื่น ๆ เช่นพิพิธภัณฑสถานยิวในกรุงบรัสเซลส์ ที่เมื่อเดือนพฤษภาคม ปี ค.ศ. 2014 คนร้ายจากฝรั่งเศส ชื่อ Mehdi Nemmouche ได้ปลิดชีวิตไป 4 คน นายพลเวสลีย์ คล้าค (นอกราชการ) อดีตผู้บัญชาการทหารสูงสุดของสัมพันธมิตรนาโต้ ได้ย้ำในการตอบคำถามของซีเอ็นเอ็น ว่าองค์การระหว่างประเทศที่สำคัญ เช่นนาโต้ ศูนย์กลางของสหภาพยุโรป กับสถาบันอื่น ๆ ตั้งอยู่ในกรุงบรัสเซลส์ทั้งนั้น จึงต้องได้รับการรักษาความปลอดภัยเป็นพิเศษด้วย ในวันเดียวกันนี้ มีข่าวว่า คนร้ายจำนวนหนึ่งได้ถูกจับกุมเพิ่มเติม ส่วนระดับการเตือนภัยจากการก่อการร้ายก็ยังคงอยู่ในระดับสูงเช่นเดิม นอกจากนี้ ยังมีการเสริมความเข้มงวดในมาตรการตรวจกระเป่าผู้โดยสารตามท่าอากาศยานต่าง ๆ รวมทั้งกำลังรักษาความปลอดภัยด้วย เพราะแม้จะเป็นประเทศเล็กเบลเยียมกลับมีพวกจิฮาดิสต์ ตามส่วนเทียบกับประชากรมากกว่าประเทศอื่นในยุโรป และโดยที่การเดินทางเข้าออกในยุโรปค่อนข้างง่าย ความเคลื่อนไหวของบรรดาเซลล์ต่าง ๆ จึงก่อให้เกิดปัญหา เช่นการสืบสวนและสอบสวนที่กำลังดำเนินการอยู่ในกรีซขณะนี้ เพราะมีผู้ถูกจับจำนวนหนึ่ง ในขั้นนี้ ยังไม่มีรายละเอียดทางข่าวสารมากนัก

ที่กรุงซาน่า ประเทศเยเมน พวกกบฏ Houthis ได้ลักพาตัว นาย Ahmed Awad bin Mubarak ซึ่งเป็น Chief of Staff ของประธานาธิบดี Abdrabbuh Mansour Hadi พร้อมบอดีการ์ด 2 นายจากกลางกรุงซาน่า โดยอ้างเหตุผลว่า เพื่อมิให้ผู้นำเยเมนยกเลิกข้อตกลงที่สหประชาชาติช่วยเจรจา อันจะให้เขต Saada ของตนมีอำนาจปกครองตนเองและคุ้มครองพวกที่นับถือนิกาย Zaidism อันเป็นสาขาหนึ่งของอิสลาม Houthis ซึ่งเป็นพวกชีอะฮ์ เช่นเดียวกับอิหร่าน ได้รับการจัดตั้งขึ้นเมื่อ ปี ค.ศ. 2004 ในขั้นนี้ ยังไม่ทราบว่ กบฏกลุ่มนี้มีส่วน

เกี่ยวข้องกับพวกอัล เคด้าในคาบสมุทรอะเรเบียหรือเปล่า ส่วนข้อกล่าวหาว่า ที่ทำครั้งนี้ เพื่อขยายเขตอิทธิพลของอิหร่านได้รับการปฏิเสธอย่างแข็งขัน แต่โดยสามัญสำนึก กลุ่มเอคิเวพีทางตะวันออก คงแสวงหาช่องทางอยู่ขณะนี้ที่จะดึง Houthis มาเข้าพวก ส่วนบทบาทของอิหร่านที่มีข่าวว่าได้เคยระเบิดกลุ่มไอซิส อิหร่านเองได้ปฏิเสธข่าว

นายออลากี ผู้สอนศาสนาในสหรัฐ ก่อนเดินทางไปยังเยเมน ที่เคยปราศรัยบ่อยครั้งว่า ฝ่ายตะวันตกกำลังจะทำลายศาสนาอิสลาม อันสร้างแรงบันดาลใจให้แก่พี่น้องจากเศเนีย จนได้วางระเบิดระหว่างการแข่งขันวิ่งมาราธอนที่เมืองบอสตัน และต่อมาได้เสียชีวิตในอุบัติเหตุ คุบาชิ ที่เยเมนซึ่งผู้นำเอคิเวพีประกาศแสดงความรับผิดชอบในการสังหารกองบรรณาธิการนิตยสารซาร์ลี แฮ็บโด แม้จะถูกสหรัฐส่งโดรนไปสังหารในปี ค.ศ. 2011 จนบัดนี้ก็ยังเป็นแรงบันดาลใจให้แก่หนุ่มสาวชาวต่างประเทศที่กลับไปก่อเหตุร้ายในประเทศของตนเอง ถึงขั้นที่ผู้สังเกตการณ์ภายนอกยอมรับว่า นายออลากีทรงพลังยิ่งตอนสิ้นชีวิตแล้ว มากกว่าตอนที่ยังไม่ตายเสียอีก อย่างไรก็ดี ประเด็นนี้พึงได้รับการวิเคราะห์ให้ชัดเจนขึ้น

นายมนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

รายงานข่าวด่วนมากและข่าวอื่น ๆ วันที่ 18 มกราคม 2558

ประเด็นการพิมพ์การ์ตูนล้อเลียนศาสดาโมฮัมหมัดบนปกของนิตยสารชาร์ลี เอ็บโดฉบับหลังจากเหตุการณ์ร้าย แม้จะมีคำให้ภัยประกอบ ได้กลายเป็นจุดแตกร้าย ประกอบกับพระปวารณาขององค์สันตปาปาฟรานซิสที่ทรงเห็นว่า เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ไม่ควรลบล้างผู้นับถือ **faiths** อื่น ขณะที่เริ่มเสด็จเยือนประเทศในเอเชียที่ศรีลังกา กลับกลายเป็นชนวนให้กำลังนำไปสู่ความร้ายลึกในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ที่ในขั้นแรกนี้ได้แก่การก่อการร้ายในบางประเทศยุโรป ในขณะที่นิตยสารที่แต่เดิมมาไม่มีผู้อ่านเท่าใดนัก คือประมาณ 60,000 ฉบับ เป็นหนึ่งล้าน และเพิ่มเป็นสามล้าน ห้าล้าน และล่าสุดเจ็ดล้าน โดยทางกองบรรณาธิการได้ระงับการเผยแพร่ทางออนไลน์

ในประเทศเสรี การโต้เถียงแลกเปลี่ยนความเห็นกันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ แต่สำหรับฝ่าย “อิสลามิสต์” ผู้นับถืออิสลามที่มีได้เข้าใจคำสอนของศาสดาเพียงพอ ไม่สามารถจะรับได้ และไม่สนใจว่า การ์ตูนล้อเลียนของนิตยสารชาร์ลีเอ็บโดได้เสียดสีและล้อเลียนศาสนาอื่น ๆ รวมทั้งคริสตจักรโรมันคาทอลิกกับองค์สันตปาปา และวิพากษ์ทางการเมืองด้วย ทศนคติเช่นนี้ได้นำไปสู่การประท้วงและต่อต้านในประเทศมุสลิมหลายแห่ง ดังที่กรุงยุโรป 2 ได้รวบรวมนำเสนอแล้ว เช่นปากีสถาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในนครการาจี แต่ภาครัฐก็ได้แสดงความไม่เห็นด้วย และในวันนี้มีการจับกุมคนยุโรปในข้อหา **Blasphemy** ที่ไนเจอร์ ทางตะวันตกของแอฟริกา การต่อต้านค่อนข้างจะรุนแรง มีการเผาคัมภีร์ไบเบิลและโบสถ์สองแห่งในวันนี้ แม้ในประเทศที่มีชาวมุสลิม ก็มีพวกที่เดินขบวนประท้วงโดยถือป้ายโจมตีชาร์ลีเอ็บโดด้วย แต่ไม่ปรากฏว่ามีเหตุรุนแรง สถานีโทรทัศน์ระหว่างประเทศ เช่น บีบีซีและซีเอ็นเอ็นได้แถลงว่า ฝ่ายบริหารไม่อนุญาตให้นำภาพการ์ตูนบนปกของนิตยสารชาร์ลีเอ็บโดมาแสดงทางหน้าจอ เพราะเห็นว่า ผู้ชมมีหลายชาติหลายศาสนา จึงไม่ต้องการให้เกิดปัญหา

เรื่องที่เกิดขึ้น สถานีโทรทัศน์ระหว่างประเทศแห่งหนึ่งเห็นว่า เป็นความขัดแย้งระหว่างศาสนากับการก่อการร้าย ซึ่งอาจกลายเป็นสงครามย่อย ๆ ที่บัดนี้เกิดขึ้นแล้ว กรณีของตุรกีที่น่าห่วง เพราะตั้งแต่การสลายตัวของจักรวรรดิออตโตมัน และการปฏิรูปการปกครอง เคมาล อัทตาเติร์กได้ปลุกฝังให้เป็นรัฐฆราวาส (**Secular State**) ซึ่งชาวตุรกีส่วนใหญ่ได้ยึดถือมาตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งวงการทหาร แต่เมื่อไม่นานมานี้ ผู้นำบางคนได้เริ่มเอียงไปทางศาสนาขึ้นบ้าง อาจเป็นเพราะปัญหาที่ขวางกั้นมิให้ตุรกีเข้าเป็นสมาชิกของสหภาพยุโรป แม้นาย **Chris Patten** อดีตผู้ว่าการฮ่องกงและต่อมามารับตำแหน่งกรรมาธิการด้านการต่างประเทศของสหภาพยุโรปต้องการให้ตุรกี อันเป็นประเทศอิสลาม เข้ามาร่วมกับยุโรป เพื่อเป็นทางหนึ่งในการสร้าง **inclusiveness** ทางศาสนาให้ยุโรป แต่เมื่อแนวคิดนี้ไม่เป็นผล ตุรกีจึงกลายเป็นเส้นทางที่หนุ่มสาวชาวยุโรปและพวกที่ฝักใฝ่อิสลามใช้ในการข้ามไปในซีเรีย ตัวอย่างล่าสุดได้แก่การที่ฮายัต บูเมดเดียนกับ

เพื่อนชายคนหนึ่งเดินทางจากกรุงมาดริดผ่านนครอิสตันบูลและลักลอบเข้าไปในเขตของไอซิสในซีเรีย ซึ่งคาดกันว่า บูเมดเดียนจะเป็นคนสำคัญในการก่อการร้ายในยุโรปต่อไป เพราะได้รับการศึกษาศาสน์เด็กในฝรั่งเศส ต่อมาได้ไปทำงานในบริษัทโคคาโคล่า และได้ไปพบกับนายอเมดี คูลิบาลีที่นั่น จนสนิทสนมกันต่อมา และอาจจะแต่งงานกันแล้วก็ได้

ด้วยหลักฐานที่ดูจะแน่นอนแล้วว่า เซลส์ต่าง ๆ จะก่อการร้ายในยุโรป การเตรียมพร้อมจึงเข้มงวดขึ้น อย่างเห็นได้ชัด ทางฝรั่งเศสได้เพิ่มกำลังเป็น 20,000 คน เพราะฝรั่งเศสมีคนที่นับถืออิสลามอยู่มากที่สุดในยุโรปตะวันตก คือประมาณร้อยละ 10 ของประชากรทั้งประเทศ ส่วนใหญ่มาจากแอฟริกาเหนือ ในวันเดียวกันทางการฝรั่งเศสยังคงระดับเตือนภัยจากการก่อการร้ายไว้สูงสุดตามที่ประธานาธิบดีโอลลองด์ได้ประกาศในทันทีที่ไปตรวจเหตุร้ายที่สำนักพิมพ์ชาร์ลีเฮ็บโด

ในวันนี้ (18 มกราคม) เบลเยียมได้นำตัวผู้ที่ถูกตั้งข้อหาว่า มีส่วนร่วมในการก่อการร้าย 5 คนขึ้นฟ้องต่อศาล ในขณะที่ฝรั่งเศสปล่อยผู้หญิงที่จับไว้ในสัปดาห์ที่ผ่านมา 3 คน อีกสี่กึ่งหนึ่งของสหภาพยุโรป นาย **Orban** นายกรัฐมนตรีฮังการีได้เสนอให้ฮังการียกเลิกการอนุญาตให้คนต่างชาติเข้าเมือง อันเป็นข้อเสนอที่คงจะไม่ใช่ที่ยอมรับของสหภาพยุโรป ในวันเดียวกัน เบลเยียมกำลังจะขอตัวผู้ต้องสงสัยว่าจะก่อการร้ายจากรัฐบาลกรีก ซึ่งขณะนี้กำลังสอบปากคำอยู่

ในวันนี้เช่นกัน ไอซิสได้ปล่อยตัวชาว **Yazidis** ซึ่งไอซิสได้ลักลอบไว้หลายเดือน จำนวน 200 คน ฝ่ายสหรัฐตั้งข้อสังเกตว่า พวกที่ได้รับการปล่อยตัวเป็นผู้สูงอายุทั้งนั้น แต่คนเชื้อสายเดียวกัน ได้รับความช่วยเหลือจากชาวเคิร์ด ที่ในระยะหลังมานี้สามารถต่อสู้กับไอซิสได้มากขึ้น อาจจะเพราะได้รับความสนับสนุนทางอาวุธจากพันธมิตรตะวันตกมากขึ้น

ที่กรุงไคโรในวันนี้ นายชินโซ อาเบะ นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น ได้ปราศรัยในการประชุมของ **Japan-Egypt Business Committee** และสัญญาจะให้เงินช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาจำนวน 2.5 พันล้านดอลลาร์ อันจะมีใช้ความช่วยเหลือทางการทหาร และอีก 130 ล้านดอลลาร์ แก่ประเทศที่ต่อสู้กับไอซิส เพื่อมิให้การก่อการร้ายขยายตัว นายอาเบะไปยังอียิปต์ เพื่อหารือกับประธานาธิบดี **Abdul Fattah al-Sisi** อันเป็นแห่งแรกของการเยือนตะวันออกกลาง โดยจะไปเยือนจอร์แดน เลบานอน อิสราเอล และปาเลสไตน์ ก่อนหน้านี้นายอาเบะ ได้ให้ความช่วยเหลือแก่อินเดียเป็นจำนวน 25,000 ล้านดอลลาร์ เพราะทราบว่า ในจำนวน 4 คนที่ติดตามทวิตเตอร์ของอาเบะ นอกจากภริยาของเขา และผู้ใกล้ชิดแล้ว นายนาเรนทรา โมดี นายกรัฐมนตรีอินเดียเป็นขาประจำ

เมื่อวันเสาร์ ที่ 17 มกราคม พายุไซโคลนที่แรงที่สุดในประวัติศาสตร์ของมาลาวี อันเป็นประเทศที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล เป็นเหตุให้ฝนตกหนักติดต่อกันมาจนถึงวันนี้ ถือเป็นภัยพิบัติรุนแรงที่สุด ประชาชนจำนวนกว่าสองแสนคนต้องประสบภัยครั้งนี้ โดยพยากรณ์อากาศแสดงว่า พายุอีกลูกหนึ่งกำลังจะพัดเข้ามา—ที่กล่าวถึงก็เพื่อให้กรมกองที่เกี่ยวข้อง พิจารณาถึงความเหมาะสมที่จะแสดงความพร้อมของไทยที่จะให้ความช่วยเหลือในรูปแบบที่เหมาะสมต่อไป ขออภัยว่าเป็นเรื่องด่วน สำหรับเหตุที่กำลังลำบากเช่นกัน ไทยได้ให้ความช่วยเหลือไปหลายครั้งแล้ว

ในส่วนที่เกี่ยวกับละตินอเมริกาอีกประเทศหนึ่ง ซึ่งอยู่ในชายพลวัตที่ข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ในรายงานเกี่ยวกับการที่สหรัฐปรับเปลี่ยนท่าทีทางคิวบา อันได้แก่เวเนซุเอลา นั้น รายงานล่าสุดแจ้งว่า ประธานาธิบดีมาดูโรซึ่งได้ไปพบกับประธานาธิบดีปูตินและเข้าใจว่า ได้ไปพบกับประธานาธิบดีสี จิ้น ปิงแห่งจีนด้วย เพื่อจะขอความช่วยเหลือ ในระยะที่ราคาน้ำมันตกต่ำเช่นบัดนี้ นั้น ทางประเทศเวเนซุเอลาต้องประสบกับความขาดแคลนอย่างหนัก ประชาชนจำนวนมากต้องเข้าคิวกันยาวเหยียดเพื่อซื้อเครื่องอุปโภคและบริโภค คนจำนวนไม่น้อย ต้องมือเปล่ากลับบ้าน ในกรณีนี้ มิได้ตั้งใจจะให้ฝ่ายเราเสนอให้ความช่วยเหลือ รอให้เกิดความพลิกผันทางการเมืองภายในเอง

นายมนัสพาสน์ ฐูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์
และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

รายงานความเคลื่อนไหวในที่ต่าง ๆ ในวันที่ 19 มกราคม 2558

สถานการณ์ในเยเมนที่ได้รายงานมาก่อนหน้านี้ว่า กลุ่ม Houthis ที่นับถือศาสนาของนิกายชีอะห์ ได้ลักพาตัวคนใกล้ชิดกับประธานาธิบดีเยเมน พร้อมคนคุ้มกันอีก 2 นายไปเมื่อสองวันที่ผ่านมา วันนี้นายกรัฐมนตรีเยเมนได้ถูกข่มขู่ใจดี แต่ไม่อาจนำตัวไปได้ นั้น กำลังทั้งฝ่ายรัฐบาลกับฝ่าย Houthis ได้ปะทะกันอย่างหนัก โฆษกรัฐบาลได้แถลงว่า การลี้ภัยที่เกิดขึ้น เป็นความพยายามของกลุ่ม Houthis ที่จะทำรัฐประหาร เพื่อจะเข้าครองอำนาจรัฐ ฝ่ายรัฐบาลได้ใช้อาวุธหนัก รถถัง และยานเกราะ เพื่อจะสกัดการรุกคืบของฝ่ายกบฏ อย่างไรก็ตามเมื่อเวลาประมาณ 20.30 (ตามเวลาในประเทศไทย) ก็มีข่าวว่า ทั้งสองฝ่ายตกลงให้มีการหยุดยิง ชั่วนี้ได้รับการยืนยันต่อมา จากสื่อโทรทัศน์ต่างประเทศ คือ ซีเอ็นเอ็น และบีบีซี ส่วนอัลจาซีร่า นั้น ไม่ได้ตรวจดูตามรายงานของทั้งสองแหล่ง มีผู้เสียชีวิตเกือบร้อยคน บาดเจ็บเป็นจำนวนมาก จนถึงเวลาที่ทำรายงานนี้ ไม่ทราบเงื่อนไขของข้อตกลงหยุดยิง และไม่ปรากฏข่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับเสถียรของประธานาธิบดี ส่วนนายกรัฐมนตรี นั้นปลอดภัย อันที่จริง การกระทบกระทั่งกันของทั้งสองฝ่ายนี้ มีขึ้นเป็นระยะ จนเป็นเหตุให้ข้าพเจ้ากล่าวมาก่อนหน้านี้ว่าเยเมนอยู่ในสถานะรัฐล้มเหลว เข้าใจว่าที่คงอยู่มาได้ทุกวันนี้ ก็เพราะมหาอำนาจ เช่นสหรัฐได้ให้ความเกื้อหนุนมาตลอด เพื่อมิให้ทั้งประเทศถูกครอบงำโดยพวกอัล เคด้า ซึ่งได้แผ่อิทธิพลไปแทบจะทั้งภาคตะวันออกของประเทศ เหตุวินาศกรรมจึงเกิดขึ้นเป็นครั้งคราว เช่นการระเบิดฆ่าตัวตาย อันทำให้คนทั่วไปจำนวนมากต้องเสียชีวิต และมีการบ่อนทำลายกำลังของสหรัฐ รวมทั้งการก่อวินาศกรรมที่เรือรบโคลของสหรัฐที่มาเทียบท่าในเยเมนขณะนี้เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า กองบัญชาการของกลุ่มอัล เคด้าในคาบสมุทรอะเรเบียหรือเอคิเวพี ได้ตั้งมั่นอยู่ในเยเมน และเริ่มมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในการก่อการร้ายในยุโรป เพราะสองพี่น้องคูอาซีได้รับการฝึกอบรมทางการใช้อาวุธและยุทธวิธีในเวลานาน ก่อนที่จะไปโจมตีและสังหารหมู่ที่สำนักพิมพ์ของนิตยสารชาร์ลี เฮ็บโด เมื่อวันที่ 7 มกราคม ศกนี้ และโดยที่นายคูลิบาลี ที่ถูกวิสามัญโดยกองกำลังฝรั่งเศสเพียงไม่กี่นาทีก่อนที่พี่น้องคูอาซีจะถูกวิสามัญที่โรงพิมพ์ มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน จึงทำให้พอเข้าใจได้ว่า เอคิเวพี กับไอซิสคงจะร่วมอุดมการณ์กัน แทนที่จะแข่งขันกันเป็นผู้นำการก่อการร้าย

เหตุการณ์ปะทะกันในกรุงซาน่า เมืองหลวงของเยเมนวันนี้ ถึงแม้จะตกลงหยุดยิงกันได้ ก็คงจะไม่ยั่งยืน แม้รัฐมนตรีกระทรวงแถลงข่าวของเยเมนเองแจ้งแก่คริสเตียน อามันพอร์ของซีเอ็นเอ็นเมื่อเกือบ 02.00 น. (ตามเวลาในประเทศไทย) ว่า รัฐบาลเยเมนขณะนี้ “non-existent” และคงจะเพราะเหตุนี้ สหรัฐจึงได้เตรียมกำลังไว้พร้อม เพื่ออพยพบุคลากรและสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐออกจากเยเมน อันเป็นสิ่งที่สหรัฐไม่อยากจะทำ เพราะอย่างน้อยที่สุด สหรัฐก็จำเป็นต้องใช้เยเมนเป็นสถานีประมวลข่าวกรองเกี่ยวกับกลุ่มอัลเคด้า ซึ่งสหรัฐได้ส่งโดรนไปทำลายเป้าในเยเมนนับร้อยครั้งในระยะที่ผ่านมา แม้กระทั่งเหตุการณ์ปะทะกัน

ในกรุงชานาวันนี้ ใครเป็นใครก็ยังไม่เป็นที่ทราบกันนัก แต่เอคิเวพีได้แถลงว่า เป็นฝ่ายวางแผนและรับผิดชอบ ในการก่อเหตุร้ายในฝรั่งเศสดังที่ได้รายงานมาก่อนนี้แล้ว

ที่กรุงบรัสเซลส์ วันนี้ (19 มกราคม 2558) รัฐมนตรีจากประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปได้ร่วมประชุมกัน เพื่อหาทางต่อต้านและรับมือกับการก่อการร้ายที่บัดนี้เป็นภัยคุกคามอันหนักหน่วงยิ่งในยุโรป กรรมการผู้ กำกับการต่างประเทศของ อียูเปิดเผยว่า ในขั้นนี้ เธอจะไปพบกับสันนิบาตอาหรับ เพื่อขอความร่วมมือในการ ป้องกันภัยคุกคามดังกล่าว

ข้อเท็จจริงก็คือ ชาวเบลเยียมเอง จำนวนตั้งแต่ 300-500 คน ได้ไปยังซีเรียเพื่อรับการฝึกสอนให้เป็นจิ ฮาดิสต์ ขณะนี้ ทนายของคนที่หนีการจับกุมของตำรวจที่เมืองเวอร์เวียร์สยืนยันกรานว่าคนเชื้อสายมอริออคโคผู้นั้น ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกรก่อการร้าย เพราะไปที่บ้านนั้นเพื่อจะนำรองเท้าในเก็บไปให้ผู้ที่ยังไป คนนั้นกระโดดหนี ทางหน้าต่างและถูกจับตัวไป ซึ่งเขาเองจะสู้คดีให้ ในวันนี้ มีข่าวว่าเบลเยียมได้ขอให้กรีซส่งตัวชาวเบลเยียมที่ หนีไปที่นั่นเพื่อนำมาดำเนินคดีฐานพยายามก่อการร้าย รายละเอียดมีไม่มากนัก เพราะตั้งแต่เกิดเหตุร้าย การ แถลงข่าวของทางการเบลเยียมประหยัดถ้อยคำมาก ดังที่รายงานมาก่อนแล้ว ผู้แถลงข่าวของเบลเยียมจะขอ ไม่กล่าวถึงชื่อและประเทศของผู้ต้องสงสัยหรือผู้ต้องหา ที่กล่าวว่า คนร้ายคนที่สาม เป็นคนเชื้อสายมอริออคโค นั้น เป็นคำพูดของทนาย มิใช่การเปิดเผยของทางการเบลเยียม รายงานข่าวกล่าวว่า ผู้ที่ถูกจับโดยกอง กำลังเบลเยียมมีจำนวน 17 คน ที่ถูกตั้งข้อหาแล้วมี 5 คน

ในเบลเยียม ชาวอียูมีความหวาดกลัวเป็นพิเศษ และดูจะไม่ไว้ใจว่า กองกำลังเบลเยียมจะปกป้องพวก ตนได้ จึงอยากจะให้คนอียูรับป้องกันเอง อันเป็นเช่นเดียวกับกรณีที่ถูกก่อการร้ายที่มิวนิค โอลิมปิก เมื่อเดือน กันยายน 2515 และในที่อื่น แต่เจ้าของประเทศไม่ยินยอม

นายมนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

ข่าวด่วน เท่าที่สามารถประมวลได้ก่อน 01.00 น. ของคืนวันที่ 20 มกราคม 2558

ตามรายงานเมื่อวันที่ 18 มกราคม กล่าวถึง การที่นายชินโซ อาเบะ นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นได้เริ่มการเยือนประเทศบางประเทศในตะวันออกกลาง โดยได้สัญญาว่าจะให้เงินช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา 130 ล้านดอลลาร์ “แก่ประเทศที่ต่อสู้กับไอซิส เพื่อมิให้การก่อการร้ายขยายตัว” นั้น จะด้วยเหตุใดก็ตาม กลุ่มไอซิสได้ลักพาตัวชาวญี่ปุ่น 2 คน ๆ หนึ่งดูเหมือนจะเป็นผู้สื่อข่าวของสำนักข่าวเกียวโด อีกคนหนึ่งไม่ทราบ ในวันที่ (20 ม.ค.) ไอซิสได้เรียกร้องให้ญี่ปุ่นจ่ายค่าไถ่ 200 ล้านดอลลาร์แก่ไอซิส ภายใน 72 ชั่วโมง และได้แสดงภาพญี่ปุ่นทั้งสองคน ยืนข้างคนของไอซิสในชุดที่พร้อมจะตัดหัว หากไม่ได้เงินตามที่เรียกร้อง

นายกรัฐมนตรีอาเบะ ซึ่งวันนี้อยู่ในอิสราเอล ได้ประกาศที่นครเยรูซาเล็มว่า การกระทำของไอซิส นั้นไม่อาจจะให้อภัยได้ และปฏิเสธที่จะยอมจ่าย โดยแถลงว่า ญี่ปุ่นจะหาทางแก้ปัญหา โดยมีได้ขยายความว่าจะใช้วิธีใด และในขณะเดียวกันก็จะตรวจสอบวิถีไอที่ไอซิสนำมาเผยแพร่ว่าจริงแท้สักเพียงใด เพราะอาจจะเป็นภาพตัดต่อก็ได้ หลังจากนั้น นายอาเบะได้ตัดการเยือนตะวันออกกลาง เพื่อเดินทางกลับญี่ปุ่น

ในอดีต ย้อนหลังไปถึง ปี ค.ศ. 1977 ญี่ปุ่นมักจะยอมจ่าย แต่นายอาเบะเป็นคนที่ไม่ยอมใคร่ง่าย ๆ ส่วนการแก้ปัญหาเกี่ยวกับไอซิส นั้น ญี่ปุ่นดูจะไม่มีทางติดต่อกับกลุ่มนี้โดยตรง แต่ได้กล่าวถึงสำนักงานองค์การระหว่างประเทศ แต่ไอซิสเป็น **Non-State Actor** และเท่าที่ทราบกันมาก่อนหน้านี้ ไอซิสโหดร้ายมาก และก็ได้แสดงความป่าเถื่อนมาตลอด ยิ่งในระยะหลัง ๆ มา นี้ รายได้จากการค้าน้ำมันได้ลดต่ำมาก

ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญจาก **London School of Economic and Political Sciences** ไอซิสมิได้พึ่งรายได้จากน้ำมันแต่อย่างใด เพราะมีพรรคพวกระดับกลางที่สะสมการเงินจากค่าไถ่ งานศิลปกรรม ของโบราณ เครื่องขายอาชญากรรมอันกว้างขวาง และอาจจะมีแหล่งการเงินอุดหนุนอีกด้วย

ข่าวด่วน อีกด้านหนึ่งได้แก่ความวุ่นวายในเยเมน ซึ่งได้กล่าวถึงโดยละเอียดในรายงานฉบับวันที่ 19 ม.ค. ในช่วงเช้าวันนี้ รถยนต์ของสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐถูกยิง แต่ไม่มีผู้เสียชีวิต เพราะมีเกราะป้องกันกระสุน ขณะเดียวกันเฮลิคอปเตอร์บินเร็วบรรทุกได้เตรียมพร้อมเพื่อการอพยพบุคลากรจากสถานทูต แต่จนถึงเวลาที่พิมพ์รายงานนี้ ยังไม่มีการอพยพ ข้อตกลงหยุดยิงดูจะยังมีผลในวงจำกัด เพราะมีการยิงโต้ตอบกันในห้องถนนของกรุงซาน่า ประธานาธิบดีได้หลบหนีไปหลบในที่ซ่อน ส่วนทำเนียบประธานาธิบดี นั้น ถูกกำลังของ **Houthis** ยึดได้ ชาวต่าง ๆ สับสนมาก แต่ประเทศที่รู้สึกว่าจะถูกผลกระทบได้แก่ซาอุดี อะเรเบีย ซึ่งอยู่ทางเหนือของเยเมน เพราะก่อนนี้ นายทหารชั้นนายพลต้องเสียชีวิต ตามข่าวแหล่งหนึ่ง ซาอุดีได้ทุ่มเงินจำนวนมาก สร้างกำแพงป้องกันแนวด้านเหนือของเยเมน จนบัดนี้ คือ 01.00 น. ยังไม่มีข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของ

เอคิเวพี ผู้เชี่ยวชาญกิจการตะวันออกกลาง ให้ความเห็นว่า รัฐบาลที่สหรัฐให้ความสำคัญสนับสนุนตลอดมา คงจะ
ไปไม่รอด ตอนนี้ก็ไม่มีรัฐบาลที่ปกครองเยเมนแล้ว แต่ประธานาธิบดีฮาดี้เองยังไม่ถูกสังหาร รัฐมนตรีสาธารณสุข
ของเยเมนคนที่ค่อนข้างจะพูดตรง ๆ ดังที่ได้รายงานมาเมื่อคืนวันที่ 19 ม.ค. กล่าวแก่ผู้สื่อข่าว ซีเอ็นเอ็น ว่า
เรื่องที่เกิดขึ้นเป็นการรัฐประหาร ซึ่งเธอเห็นว่า ฝ่ายที่ก่อเหตุเป็นฝ่ายชนะไปแล้ว

เหตุผลอีกด้านในเยเมนคงจะเป็นปัญหาไม่น้อย เพราะอีกไม่กี่ชั่วโมง ประธานาธิบดีโอบามาก็จะต้อง
กล่าวคำปราศรัย **State of the Union** ต่อการประชุมร่วมของรัฐสภา ซึ่งจะได้รับการถ่ายทอดไปทั่ว
ประเทศและทั่วโลก เริ่มแต่เวลา 09.00 น. ตามเวลาในประเทศไทย วันที่ 21 มกราคม 2558

รายงานด่วนวันนี้ ได้แก่สถานการณ์เศรษฐกิจของจีนแผ่นดินใหญ่ ซึ่งปรากฏตัวเลขว่า ในปี ค.ศ.
2014 อัตราเติบโตของจีนได้แก่ 7.4 เปอร์เซ็นต์ แทนที่จะเป็น 7.5 ตามที่รัฐบาลจีนคาดการณ์ไว้ อันนับเป็นครั้ง
แรกใน 24 ปีที่เศรษฐกิจจีนตกลงมาถึงขั้นนั้น **อีกข่าวหนึ่ง** ได้แก่ในขณะที่เรือของคณะจากสภาสหรัฐจะไปเข้า
เทียบท่าเพื่อไปยังกรุงฮานาน่า ได้เห็นเรือตรวจการณ์ของรัสเซียอยู่ไม่ห่างจากเกาะคิวบา นัก

สำหรับรายงานล่าสุดเกี่ยวกับเครื่องบิน **Air Asia Indonesia** เที่ยวบินที่ **8501** นั้นปรากฏ
หลักฐานว่า เครื่องได้ไต่เพดานบินไปด้วยความเร็วอย่างมาก ซึ่งเรื่องนี้ ข้าพเจ้าเองตั้งใจจะทำรายงานมาใน
บริบทอื่นว่า เครื่องดังกล่าวคงจะรับไม่ไหว และอาจจะ **Stalled** อย่างกะทันหัน จนล่องลงมาสู่ทะเลขวา
อย่างรวดเร็วในเวลาเพียงไม่กี่วินาที ส่วนข้อสงสัยว่ามีการก่อวินาศกรรมหรือไม่ นั้น ทางการบินอินโดนีเซียได้ยืนยัน
แล้วว่า ไม่ปรากฏหลักฐานแต่อย่างใด

นายมนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารสนเทศของกรมสารสนเทศ

รายงานกิจกรรมและข่าวด่วนเพิ่มเติมในวันที่ 21 มกราคม 2558

ตามข้อมูลที่ได้รับมาทางเว็บไซต์ ที่สถานีโทรทัศน์ Voice ส่งมาให้ข้าพเจ้าในวันนี้ สถานีโทรทัศน์ BBC 3 ที่กรุงลอนดอน ซึ่งจะออกรายการยาว 1 ชั่วโมง รวม 6 ชุด เริ่มตั้งแต่วันพฤหัสบดี ที่ 22 มกราคม ศกนี้ อันมีภาพและเนื้อหาที่กระทบกระเทือนภาพลักษณ์ของท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ในฐานะที่เป็นทางเข้าประเทศไทย ด้านแรก ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้ว เห็นควรชี้แจงข้อเท็จจริงในโอกาสแรก จึงได้ติดต่อกับ ผอ ชัยรัตน์ ที่กองการสื่อมวลชน พร้อมคำแนะนำถึงแนวทางที่ควรดำเนินการ โดยได้ส่ง Link ไปด้วย ผอ ชัยรัตน์ ได้ตกลงให้ ผอ กองประมวลและวิเคราะห์ข่าวรับไปดำเนินการ ขณะนี้ กำลังรอว่าจะชี้แจงแก้ไขอย่างไร นอกจากนี้ ข้าพเจ้าได้หารือกับ ผอ กองยุโรป 2 ด้วย ซึ่งได้ทราบเรื่องนี้เช่นกันจากสื่อสิ่งพิมพ์ ข้าพเจ้าจะตามดูการดำเนินการต่อไปในวันที่ 22 มกราคม ในฐานะที่เป็นประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์และการดำเนินงานด้านสารสนเทศของกรมสารสนเทศ

ข้าพเจ้าได้แนะนำไปด้วยว่า ควรขอให้สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงลอนดอนติดตามตรวจสอบดูเป็นการด่วนเพราะจะมีการออกรายการในวันพรุ่งนี้ สถานีโทรทัศน์ BBC 3 ไม่อาจรับชมได้ในประเทศไทย แต่เรื่องนี้ได้มีการออกความเห็นกันไม่น้อย ทางสื่อสังคม การแสดงท่าทีทางการจึงจำเป็น

เรื่องความเห็นของสื่อที่เป็นปัญหาได้เกิดขึ้นในอังกฤษและฝรั่งเศส เรื่องแรกได้แก่การที่สำนักข่าว Fox ของนาย Rupert Murdoch ได้เสนอข่าวว่า นคร Birmingham ในอังกฤษถูกคนมุสลิมประกาศเป็นเขต No Go สำหรับผู้ที่มีเชื้อคนมุสลิม ซึ่งได้รับการประท้วงอย่างรุนแรงจากทางการอังกฤษ สำนักข่าว Fox ได้ขอโทษที่ “ผิดพลาดไป” ต่อมาในวันนี้ Fox ได้เสนอข่าวว่า กรุงปารีสเป็นเมืองอันตรายสำหรับผู้ที่มีเชื้อมุสลิม และถึงแม้ Fox จะขอโทษไปแล้ว นายกเทศมนตรีปารีสแถลงในวันนี้ว่า กรณีเช่นนี้ ต้องฟ้องศาลอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ การเสนอข่าวใส่ร้ายเช่นนี้ มิได้จำกัดอยู่เพียงสำนักข่าว Fox ซึ่งได้สร้างปัญหาในการลงพิมพ์ภาพและข่าวอันไม่เหมาะสมในหนังสือพิมพ์ Tabloid เช่น The Sun มาเป็นเวลานานเท่านั้น นาย Bobby Djindal ผู้ว่าการมลรัฐ Louisiana สังกัดพรรครีพับลิกัน ได้กล่าวในการให้สัมภาษณ์แก่นายวูล์ฟ บลิตเซอร์ แห่ง ซีเอ็นเอ็น เมื่อสองสามคืนมานี้ว่าสหรัฐอเมริกาต้องหาทางป้องกันให้ดี เพราะในอังกฤษที่กำลังเยือนอยู่มีเขตที่เป็น No Go สำหรับคนที่มิใช่มุสลิม และมีการวางกฎเกณฑ์ให้ผู้ที่จะเข้าไปยึดถืออย่างเข้มงวด เช่นการบังคับให้ผู้หญิงต้องใช้ผ้าคลุมศีรษะและจะมีการบังคับใช้กฎหมายชาเรียด้วย ซึ่งเขาเชื่อว่าในไม่ช้า ระบอบนี้จะระบาดเข้าไปในสหรัฐและจะเป็นการยากที่จะหลีกเลี่ยงการนำกฎหมายชาเรียไปใช้

เมื่อเวลาประมาณเกือบ 02.00 น. ตามเวลาในประเทศไทย ผู้สื่อข่าว ซีเอ็นเอ็น ที่ได้ติดตามรายงานการปะทะกันในกรุงซานา รายงานว่า ในขั้นนี้ ยังยากที่จะยืนยันว่าใครเป็นผู้ปกครองเยเมน แต่เขาได้ข่าวมาว่า ฝ่าย Houthis ดูจะเป็นฝ่ายได้เปรียบในทุกทาง แต่ทั้งสองฝ่าย “ยังเจรจา” กันอยู่ ล่าสุดมีข่าวว่า ทั้งฝ่ายประธานาธิบดีกับผู้แทนของ Houthis สามารถตกลงแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญให้ฝ่าย Houthis พอใจได้แล้ว แต่ผู้สื่อข่าวของ ซีเอ็นเอ็น ยังไม่กล้ายืนยัน ข่าพเจ้าเองก็ไม่สู้จะแน่ใจนัก คงต้องรอดูความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ต่อไป ที่น่าสังเกตก็คือ จนถึงขณะนี้ สหรัฐก็ยังมีได้สั่งให้อพยพเจ้าหน้าที่สถานเอกอัครราชทูตสหรัฐออกจากเยเมน ในคำปราศรัย State of the Union ตอน 21.00 น. ตามเวลาภาคตะวันออกของสหรัฐ ประธานาธิบดีโอบามามีได้กล่าวถึงเยเมนแต่ประการใด บางที คำกล่าวของโอบามาเมื่อวานนี้ ว่าเยเมนกำลังอยู่ในระหว่างการเปลี่ยนผ่านทางการเมือง อาจเป็นสัญญาณว่า สหรัฐอาจจะมีบทบาทบางอย่างในการเจรจาระหว่างสองฝ่ายก็ได้ เพราะตามผู้สื่อข่าว ซีเอ็นเอ็น รายงาน ผู้แทนของ Houthis เสร็จจากอยู่ที่กรุงวอชิงตัน ในขั้นนี้ จึงจำเป็นต้องรอดูความเคลื่อนไหวต่อไป ในขณะเดียวกัน ไม่ปรากฏข่าวความเคลื่อนไหวของกลุ่มอัลเคด้าในคาบสมุทรอะเรเบียแต่อย่างใด

นายมนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

รายงานข่าวด่วนเพิ่มเติม วันที่ 22 มกราคม 2558

World Economic Forum ที่จัดขึ้นที่เมือง Davos ทางตะวันออกของประเทศ สวิตเซอร์แลนด์ ในเดือนมกราคม เป็นชมรมที่บรรดานักธุรกิจชั้นนำ นักวิชาการ และผู้แทนสื่อ ระดับโลกจากประเทศต่าง ๆ จะไปแถลงแนวทางพัฒนาประเทศ และแนวทางชักชวนการลงทุน โดยตรงต่าง ๆ แต่บางปี ก็จะมีการพิจารณาว่าจะช่วยพวกที่กำลังจะสร้างชาติทางเศรษฐกิจการคลัง อย่างไร เช่นปีที่หลาย ๆ ประเทศประสงค์จะทราบแนวคิดของประเทศเกิดใหม่หรือกำลังจะถือกำเนิด พยายามจะหาทางสร้างความร่วมมือระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์ โดยได้เชิญให้ياس เซอร์ อาราฟีต ไปร่วม หลังจากที่ทั้งสองฝ่ายได้ลงนามในข้อตกลงที่สหรัฐเป็นเจ้าของภาพจัดขึ้นที่ ทำเนียบขาว ในสมัยที่นายบิลล์ คลินตัน เป็นประธานาธิบดี เพื่อผลักดันให้ข้อตกลงฉบับที่นอร์เวย์มี ผลเป็นรูปธรรม ในประวัติศาสตร์ Davos ไม่เคยเป็นสถานที่สำหรับการตกลงใจในมาตรการ สำคัญ

แต่ในบ่ายวันนี้ สหภาพยุโรปได้ไปร่วมการประชุม และได้ตกลงให้ประเทศสมาชิกที่อยู่ใน ข่ายที่จะได้ประโยชน์ ตกลงกันที่จะกำหนดแผนการที่จะใช้มาตรการ Quantitative Easing หรือ QE เพื่อกระตุ้นการเศรษฐกิจ โดยได้กำหนดตาราง ตามที่ Dr. Mario Draghi ประธานธนาคาร กลางของยุโรปชี้แจงว่า ECB จะเริ่มจัดเงินงวดแรกในเดือนมีนาคม ศกนี้ เป็นจำนวน 60 พันล้านยูโร ต่อเดือนเพื่อซื้อ (เข้าใจว่าพันธบัตร) จนถึงเดือนกันยายน ค.ศ. 2016 อีก 90 พันล้านต่อเดือนเพื่อ ซื้อสินทรัพย์ (Assets) จนถึงเดือนกันยายน ค.ศ. 2016 และอีก 69 พันล้านต่อเดือน จนถึงเดือน กันยายน ค.ศ. 2016 โดยเปิดเวลาหยุดซื้อไว้ เท่ากับไม่มีการจำกัดเวลา จึงคาดกันว่า จะกว่า 1 trillion ในปี ค.ศ. 2017 ธนาคารกลางยุโรปจะพยายามด้าน Inflation Dynamics ให้อัตราเงินเฟ้อ เขยิบขึ้นถึง ร้อยละ 2 ในปี ค.ศ. 2016 ส่วนอัตราดอกเบี้ย (Key ECB Rate unchanged) เพื่อ รักษา Risk Sharing

การที่ธนาคารกลางยุโรปตัดสินใจใช้ QE ก็เพื่อประคับประคองมิให้การเศรษฐกิจฝืดเคือง เช่นสถานะที่เกิดในญี่ปุ่น และหาทางออกจากการที่อัตราเงินเฟ้อต่ำเช่นที่เป็นมา

รองประธานบริษัท General Electric ประเมินว่าประเทศเกิดใหม่ และเศรษฐกิจของประเทศ เช่นแอฟริกาใต้ ในจีเรีย และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (รวมไทยด้วย) จะได้ประโยชน์

จากมาตรการของยุโรปในวันนี้ GE เองคงจะลงทุนประมาณ 2 พันล้านดอลลาร์ในการลงทุนในประเทศดังกล่าว

เมื่อพิมพ์มาถึงจุดนี้ ปราบกฏข่าวด่วนมากอย่างน้อย 3 ประการดังนี้

1. ในเยเมน กองกำลังของอิรัก ทำให้ประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี ลาออกจากตำแหน่ง ตามรายงานที่มาจากทวีเตอร์ของรัฐมนตรีการสารนิเทศ ในขั้นนี้ คาดเดากันว่าจะให้ประธานสภาเข้ามารับตำแหน่งประธานาธิบดี แต่จนถึง 02.20 น. ยังไม่มีการยืนยัน เจ้าหน้าที่สถานเอกอัครราชทูตสหรัฐ ยังมีได้อพยพออกจากเยเมน ทุกอย่างเงียบสงบ ไม่ปรากฏความเคลื่อนไหวใด ๆ ในกรุงซาน่า นอกจากดอกไม้เพลิงจำนวนหนึ่ง

2. ในการประชุมกลุ่มประเทศ รวม 20 ประเทศที่ต่อต้าน ISIS ณ กรุงลอนดอนเริ่มแต่ตอนสายวันนี้ ตามเวลาท้องถิ่น เมื่อผู้แทนอิรักกล่าวเชิงต่อว่า แสดงความผิดหวังว่า การต่อสู้กับไอซิส ดูจะไม่เป็นผลเท่าใดนัก นายจอห์น แครร์รี่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐซึ่งทำหน้าที่ประธานการประชุมร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอังกฤษ มิได้กล่าวประการใด แต่เอกอัครราชทูตสหรัฐ ซึ่งร่วมอยู่ด้วย ได้แถลงตอบว่า การโจมตีทิ้งระเบิดจากปฏิบัติการทางอากาศจนบัดนี้ นักรบ ISIS ถูกสังหารไปแล้ว มากกว่า 6,000 คน เฉพาะในอิรัก ซึ่งผู้สื่อข่าวอาวุโสของซีเอ็นเอ็นประจำกระทรวงกลาโหม ได้ตั้งข้อสังเกตว่า การเปิดเผยตัวเลขผู้เสียชีวิตจากการโจมตีทางอากาศ มักจะเป็นความลับ เพราะไม่อาจจะทำ “head count” ได้อย่างไรก็ดี นายจอห์น แครร์รี่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ ได้ชี้แจงต่อมาถึงขนาดของพื้นที่ที่ถูกทำลายเป็นพื้นที่ไม่น้อย และเสริมว่าการเข้ายึดดินแดนต่าง ๆ จะเพิ่มขึ้นอีก เมื่อกองกำลังของอิรักได้รับการฝึกภาคพื้นดินจากทหารสหรัฐ ที่กำลังจะไปทำการฝึกทหารอิรักในซาอุดี อาระเบีย ตุรกี และคาตาร์ ในเร็ว ๆ นี้ เมื่อก่อนการประชุม นายจอห์น แครร์รี่ ได้แถลงถึงผลของการปฏิบัติการทำลายล้างไอซิส อันมีผลดีอย่างมาก รายงานที่ข้าพเจ้าได้มาจากแหล่งอื่น แสดงถึงความสำเร็จของชาวเคิร์ดและโดยเฉพาะอย่างยิ่งการบรรจบระหว่าง คนที่ชื่อว่า Peshmerga กับกองกำลังของไอซิสในบริเวณเมืองโคพานี ติดชายแดนระหว่างซีเรียกับตุรกี คงจะเพื่อให้ความร่วมมือกันระหว่างประเทศที่เข้าร่วมใน Coalition against ISIS จึงเป็นที่ตกลงกันว่า จะมีการประชุมทุกเดือน

3. แม้จะเหลือเวลาอีกไม่กี่ชั่วโมง ญี่ปุ่นก็ยังไม่สามารถหาทางติดต่อกับพวกไอซิสได้ ค่าไถ่ที่ไอซิสเรียกร้องได้แก่ 200 ล้านดอลลาร์ การจะอาศัยซาอุดีอาระเบียในขณะนี้ ตามที่มีข่าวมาก่อน เพราะแม้จะมีปัญหาอุปด้าน รวมทั้งเหตุพลิกผันในเยเมนข้างต้น แต่กษัตริย์ซาอุดีอาระเบียกำลังทรงพระประชวรอยู่

4. ขณะนี้ ประธานาธิบดีโอบามากำลังประเมินสถานการณ์ในเยเมนอยู่ เพราะเยเมนเต็มไปด้วยความแตกแยก และทั้งเอคิเวพีก็มิได้เข้ามาแทรกแซงในสถานการณ์ทางตะวันตกของประเทศขณะนี้

5. ในไนจีเรีย เมื่อสักครู่นี้ ประธานาธิบดี Good Luck Jonathan ยอมรับเป็นครั้งแรกว่า จำนวนชาวไนจีเรียที่ถูกกลุ่มก่อการร้าย Boko Haram สังหารหมู่จนบัดนี้มากถึง 13,000 คนอันเป็นตัวเลขที่วงการภายนอกพูดมาพักใหญ่แล้ว แต่ประธานาธิบดีไนจีเรีย ไม่เคยยอมรับ การเลือกตั้งประธานาธิบดีจะมีขึ้นในวันที่ 14 กุมภาพันธ์ นี้

6. เมื่อวานนี้ นายเบห์เนอร์ หัวหน้าเสียงข้างมากในสภาผู้แทนได้ประกาศว่า ตนได้เชิญ นาย Benjamin Netanyahu นายกรัฐมนตรีอิสราเอล มากล่าวสุนทรพจน์ต่อการประชุมร่วมของรัฐสภาในวันที่ 4 มีนาคม ศกนี้ ชาวด่วนมากจากทำเนียบขาว เมื่อเวลาใกล้เคียงกับวิกฤตการณ์การเมืองในเยเมน แจ้งว่า ประธานาธิบดีโอบามา เห็นว่า เป็นการผิดพิธีทางการทูต เพราะอิสราเอลจะมีการเลือกตั้งในไม่กี่วันหลังจากนั้น ประธานาธิบดีโอบามาจึงจะไม่ให้นายกรัฐมนตรีอิสราเอลเข้าพบ เรื่องนี้เป็นปัญหาทางการเมือง เพราะประธานสภา มิได้แจ้งให้โอบามาทราบ

7. การสู้รบในภาคตะวันออกของยูเครน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริเวณสนามบินที่โดเนียส ซึ่งเสียหายค่อนข้างจะยับเยิน แต่ทางวิงยังใช้ได้ ประธานาธิบดีโโรเซนโกได้นำเศษโลหะที่ถูกกระสุนเป็นรูมาแสดงต่อที่ประชุมที่ Davos และกล่าวว่า เป็นผลของการโจมตีโดยรัสเซีย แต่นายเซอร์เก ลาฟรือบ รัฐมนตรีต่างประเทศรัสเซียปฏิเสธ เพราะเห็นว่าเป็นการยิงโต้ตอบโดยกำลังทหารของยูเครนระหว่างกันเอง

นายมนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

กิจกรรม รายงานข่าว สำหรับเดือนมกราคม 2558

ตามที่ได้เสนอแนะให้กรมสารนิเทศพิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับการที่สถานี บีบีซี 3 จะเสนอรายการ อันอาจกระทบภาพลักษณ์ของท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ และกองประมวลและวิเคราะห์ข่าวได้ประสานงานเป็นการภายในกับสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงลอนดอนที่ได้รายงานภูมิหลังกับความเป็นไปเกี่ยวกับ บีบีซี 3 ว่าเป็นช่องทาง ซึ่งเสนอรายการสำหรับเด็กและคนทั่วไปในรุ่นอายุต้น ๆ สามสิบ ไม่มีผู้ชมมากนัก โดยมีข่าวว่า บีบีซี กำลังพิจารณาจะยุติรายการทางช่องทางนี้ในไม่ช้า และต่อมา สอท ได้ติดตามชมรายการและบันทึกไว้ในยูทูบ พร้อมความเห็น และรายงานกลับมาเมื่อวันที่ 27 มกราคม ศกนี้ สำหรับชุดแรกนี้ ฝ่ายที่สมมติว่าเป็นนักท่องเที่ยวชาวอังกฤษเสียสละและมีพฤติกรรมอันไม่เป็นที่น่าชื่นชมตลอดชุดแรก ในขณะที่เจ้าหน้าที่ไทยได้วางตัวด้วยความเข้าใจและให้ความช่วยเหลือทุกทาง ความเสียหายทางกายภาพของบริเวณท่าอากาศยานไม่ปรากฏ ทั้งตำรวจท่องเที่ยว พนักงานและเจ้าหน้าที่ด้านต่าง ๆ คู่มือวินัยและอัยการัยไม่ตรีอันดี

หากในชุดต่อ ๆ ไป ไม่มีการเปลี่ยนวิถีทางการนำเสนอ คงไม่จำเป็นที่ อธด จะพบกับ สอท อังกฤษ แต่ถ้ามีโอกาสได้พบอย่างไม่เป็นทางการ ก็อาจกล่าวถึงได้ อย่งไรก็ดี ข้าพเจ้าขอขอบคุณข้าราชการกองประมวลและวิเคราะห์ข่าวที่ได้ติดตามรายงานเรื่องนี้ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา ที่จำเป็นต้องให้ความสนใจ เพราะการถ่ายทำรายการนี้ประจวบกับช่วงที่มีการชุมนุมใหญ่ทางการเมืองในกรุงเทพฯ โดยกลุ่ม กปปส

กรณีที่เครื่องบินของสายการบินแอร์เอเชียอินโดนีเซีย เที่ยวบินที่ QZ8501 ประสบอุบัติเหตุขณะบินอยู่เหนือทะเลชวาใกล้เกาะคาลิมันตันเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2557 ในท่ามกลางพายุฝนฟ้าคะนองอย่างหนัก จนตกลงสู่ทะเล ความพยายามที่จะค้นหาเครื่องบิน ศพผู้โดยสารกับเจ้าหน้าที่การบินรวม 162 คนและลูกปรณ "กล่องดำ" และ "กล่องบันทึกเสียงในเคบิน" เพื่อวิเคราะห์สาเหตุของอุบัติเหตุ ที่จนถึงวันนี้ (28 มกราคม 2558) ประมาณหนึ่งเดือนหลังจากเกิดเหตุ ก็ยังไม่อาจค้นหาศพผู้โดยสารและกัปตัน นักบินผู้ช่วย และพนักงานบริการในเครื่องได้ครบ เป็นกรณีศึกษาสำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านการสารนิเทศ ทั้งนี้ มิใช่เพราะคาดหมายว่า ไทยจะต้องประสบกับวิกฤตการณ์ทำนองเดียวกัน เพราะน้อยคนจะทราบว่ ไทยเป็นประเทศแรกในเอเชียที่ได้ผ่านการฝึกบิน และได้ไปเข้าร่วมในการรบทางอากาศในสงครามโลกครั้งที่ 1 ไม่แต่เท่านั้น ศูนย์กลางเรียนด้านการบินที่องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศได้ไว้วางใจให้จัดตั้งขึ้นแต่เริ่มแรกอยู่ที่กรุงเทพฯ และต่อมาได้ย้ายไปยังสนามบินบ่อฝ้ายที่หัวหิน นักบินของสายการบินพาณิชย์จากประเทศต่าง ๆ ในเอเชียจำนวนไม่น้อยได้รับการศึกษาที่ศูนย์ในประเทศไทย

ในรายงานก่อนหน้านี้ ข้าพเจ้าได้วิเคราะห์ไว้แล้วว่า เมื่อกัปตันขออนุญาตเปลี่ยนเพดานบิน เพราะอากาศแปรปรวนอย่างหนัก ซึ่งตามรายงานข่าว หอบังคับการบินมิได้อนุญาตในทันที เพราะจะสูงเกิน

สมรรถนะของเครื่องบิน (แอร์บัส เอ 62 สองเครื่องยนต์) ปรากฏว่า เครื่องบินได้ไต่เพดานอย่างรวดเร็วมาก—ตามรายงานคือพุ่งขึ้น 6,000 ฟุต ในเวลาครึ่งนาที—ข้าพเจ้าจึงสรุปว่า เครื่องบินคงจะอยู่ในสภาพที่ผู้เชี่ยวชาญเรียกว่า updraft และในทันทีทุกอย่างก็หยุด ซึ่งข้าพเจ้าใช้คำว่า stalled และตกลงสู่ทะเลในพริบตาเดียว แม้ว่าจะสามารถกู้แผนทางได้ แต่ความพยายามที่จะกู้ลำตัว (fuselage) ก็ล้มเหลว หลายต่อหลายครั้ง อีกทั้งภาวะอากาศก็ไม่อำนวย ศพเป็นจำนวนเกือบ 100 ยังติดอยู่ตามที่นั่งต่าง ๆ ซึ่งเจ้าหน้าที่ด้านความปลอดภัยของการบินอินโดนีเซียแถลงในวันที่ 29 มกราคม 2558 เหตุที่เกิดขึ้นใกล้เคียงกับแนวคิดส่วนตัวของข้าพเจ้า คำแถลงโดยสรุปก็คือ Veered, Climbed and Fell ที่ฟังแล้วค่อนข้างแปลกได้แก่ การระบุว่า ในระหว่างที่ประสบปัญหาวิกฤต “Co-pilot” เป็นผู้บังคับการบิน ไม่มีคำชี้แจงว่า กัปตันหายไปไหน เพราะขณะนั้น เสียงเตือนว่า Stall ดังลั่นติดต่อกันตั้งแต่เครื่องเชิดขึ้นและตกลง อันเป็นช่วงวิกฤตยิ่ง ถ้าจะให้เดา ก็คงเพราะ Co-pilot เป็นชาวฝรั่งเศส ด้วยชั่วโมงบินประมาณ 2,000 ชั่วโมง ในขณะที่กัปตันมีชั่วโมงบินกว่า 6,000 ชั่วโมง ข้าพเจ้าไม่คิดว่า ข้อนี้จะทำให้พันธกรณีในการจ่ายค่าเสียหายตามอนุสัญญาชิคาโกน้อยลง รวมทั้งอนุสัญญารุงวอร์ซอด้วย หวังว่า การสลับหน้าที่ดังที่แถลงออกมา คงมิใช่การหลีกเลี่ยงมิให้กัปตัน ซึ่งเป็นคนอินโดนีเซีย เป็นผู้ทำให้เครื่องบินตก

สำหรับข่าวเกี่ยวกับเครื่องบินเที่ยวนี้เป็นที่ทราบกันอยู่แล้ว แต่ใคร่เสนอให้กรมสารนิเทศพิจารณาขั้นตอนที่ฟังดำเนินการ โดยศึกษาการดำเนินการของหัวหน้าผู้บริหารของบริษัทแอร์เอเชีย คือนาย Fernandez ซึ่งมีศูนย์กลางของบริษัทอยู่ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์

ปัญหาด้านการบินในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาสำหรับมาเลเซีย เป็นเรื่องหนักใจและเน้นถึงความจำเป็นที่จะต้องพร้อมรับวิกฤตการณ์ (crisis management) ประเด็นใดก็ตามที่ทางการจะแถลงออกมาต้องโปร่งใส ไม่มีการปิดบังอำพราง หรือการให้ข้อมูลอันอาจสร้างความสับสน การจัดลำดับผู้ที่ควรได้รับทราบข้อมูล อาทิ ญาติใกล้ชิดของผู้โดยสารอันดับแรก ฯลฯ และไม่ผูกมัดตนเองในด้านเวลาที่จะค้นหา

เรื่องแรก ซึ่งจนถึงบัดนี้ก็ยังไม่มีร่องรอย ได้แก่สายการบินมาเลเซียแอร์ไลน์ เที่ยวบิน ที่ MH370 ซึ่งมีกำหนดเดิมที่จะบินจากท่าอากาศยานกัวลาลัมเปอร์ไปยังกรุงปักกิ่ง เป็นเครื่อง Boeing 777 ผู้โดยสารส่วนใหญ่ได้แก่ชาวจีน จากทั้งหมด 239 คน ตามที่เข้าใจ เครื่องออกเดินทางตามกำหนด แต่เมื่อถึงทะเลจีนใต้ เครื่องกลับเลี้ยวกลับและมุ่งหน้าไปทางมหาสมุทรอินเดียตอนใต้ นานาชาติรวมทั้งไทยด้วย ได้ช่วยกันตรวจ ข้าพเจ้าเองได้โทรศัพท์แนะนำให้ฝ่ายความมั่นคง ตรวจสอบเรด้าดูว่ามีเครื่องบินที่มีได้แจ้งล่วงหน้า บินข้ามประเทศไทย เพราะตอนนั้น ยังคิดว่าอาจจะบินไปทางคาซัคสถาน หรือบินข้ามไปทางคาบสมุทรมมาเลเซีย ซึ่ง ผบ ทอ ได้แถลงในวันถัดมาว่าไม่มีร่องรอย เหล่านี้ ทางทหารอาจจะไม่ต้องการให้ต่างชาติทราบถึงรัศมีของเรด้าของแต่ละชาติก็เป็นได้ ชาติอื่นก็ได้ตรวจสอบในทางต่าง ๆ ทั้งทางอากาศ ทางเรือ และทางดาวเทียม ปัญหาที่เกิดขึ้นได้แก่ญาติหรือเพื่อนชาวจีนของผู้โดยสาร การแถลงข่าว ซึ่งค่อนข้างจะรวบรัด และมีได้เปิดเผยความจริง เช่น หากเครื่องบินเลี้ยวกลับทิศทาง ผ่านคาบสมุทรมมาเลย์ ทำไม

มาเลเซียจึงไม่ทราบความเคลื่อนไหวของเครื่อง? จริงอยู่ ได้เคยมีการเรียกร้องให้ติด GPS เพื่อให้จับทิศทางของแต่ละเครื่องได้ เวลาผ่านไปหลายวัน ญาติหรือครอบครัวก็ได้ทราบว่า อะไรเกิดขึ้น? สำนักข่าวซินหัวของจีน ก็ได้ออกข่าวที่อาจกลายเป็นปัญหาระหว่างประเทศได้ แม้สิ่งที่จีนทำจะอยู่ในข่ายการใช้ Soft Power ก็ตาม กรณีที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องที่น่าเห็นใจ เพราะเมื่อถึงจุด ๆ หนึ่ง ก็เป็นเรื่องเหลือวิสัย คำถามจากแหล่งต่าง ๆ มีมากมาย สำหรับญาติมิตรของผู้ที่อยู่ในเครื่อง เป็นเรื่องยากที่จะอธิบาย นับเป็นวิกฤตการณ์อันจัดการไม่ได้ง่าย ๆ แต่กรณีนี้ กลุ่มญาติมิตรของผู้โดยสารกับเจ้าหน้าที่ที่มาแถลงข่าว ดูจะไม่เข้าใจ หรือเกิดความเห็นอกเห็นใจกันอย่างแท้จริง นานวันเข้า ความไม่เข้าใจจึงแปรสภาพเป็นความไม่ไว้วางใจ หลายคนที่เชื่อว่า เจ้าหน้าที่มาเลเซียมิได้ให้ความจริงทั้งหมด สอท มาเลเซีย ณ กรุงปักกิ่งถูกรวบครวัชาวจีนที่เดินทางโดยเครื่องที่หายไปประท้วง หลายต่อหลายครั้ง ส่วนที่ทางการมาเลเซียนำเดินทางมาคอยฟังข่าว คืบหน้าทีกรุงกัวลาลัมเปอร์ก็เกิดความวุ่นวายเช่นเดียวกับที่กรุงปักกิ่ง แม้ทางมาเลเซียจะอาศัยจิตแพทย์และนักจิตวิทยา มาช่วยดูแล ก็ไม่อาจผ่อนคลายความรู้สึกไม่พอใจได้

เครื่อง MH370 หายไปตั้งแต่เดือนมีนาคม 2557 ในวันที่ 29 มกราคม 2558 ทางกรมมาเลเซียได้ออกแถลง “ทางโทรทัศน์” ว่า เครื่องดังกล่าวเกิด Accident มาเลเซียคาดว่า ทุกคนที่อยู่ในเที่ยวบินนั้น “น่าจะเสียชีวิตหมดแล้ว แต่การพยายามค้นหาเครื่องจะเดินทางต่อไป” การประท้วงหน้า สอท มาเลเซีย ณ กรุงปักกิ่ง เกิดขึ้นอีก แต่ตำรวจจีนได้จับผู้ประท้วงไปหลายคน

และก็เป็นเรื่องแปลกที่जू ๆ เครื่องบิน MH17 จากอัมสเตอร์ดัมไปกรุงกัวลาลัมเปอร์ ถูก—เข้าใจว่า—จรวดจากพื้นสู่อากาศ—ยิงตกในบริเวณทางตะวันออกเฉียงของยูเครน หลายวันผ่านไป ฝ่ายต่อต้านรัฐบาลยูเครนก็ไม่อนุญาตให้ผู้ใดเข้าไปตรวจซากของเครื่องที่เกื่อนกลาดอยู่บนพื้น

เมื่อเครื่องบินของแอร์เอเชียอินโดนีเซียในเส้นทางสุบายาบาในอินโดนีเซีย โดยมีจุดหมายปลายทางอยู่ที่สิงคโปร์ตกในทะเลชวา นายเฟอร์นันเดซ หัวหน้าผู้บริหารของแอร์เอเชีย ซึ่งอยู่ที่มาเลเซีย ได้พยายามหาบทเรียนจากอุบัติเหตุที่มาเลเซียประสบมา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง MH370 สิ่งแรกที่เขาทำได้แก่การทวิตแจ้งเหตุให้ญาติมิตรของผู้โดยสาร และมีได้ให้คำสัญญาใด ๆ ด้วยการบอกว่า หากจะให้ชี้แจงสาเหตุในขั้นนั้นก็จะเป็นการ speculate ซึ่งเขาขอไม่คาดเดา และตลอดเวลาที่เขามาอยู่ที่สุบายาบา นายเฟอร์นันเดซ ประหยัดถ้อยคำที่สุด หากมีอะไรที่ควรแก่การแชร์กับญาติมิตรของผู้โดยสาร เขาก็จะติดต่อโดยตรง เช่นเมื่อแน่นอนแล้วว่า เครื่องบินตกลงในทะเล เขาจะทำให้เห็นโดยการปฏิบัติว่าจะนำศพผู้โดยสารมาให้ครบ ด้วยความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่อินโดนีเซีย และในการให้สัมภาษณ์กับผู้สื่อข่าว ซีเอ็นเอ็น เขายอมรับว่า เหตุที่เกิดขึ้นสร้างความเจ็บปวดแก่เขามาก เท่าที่สังเกตมาจนบัดนี้ ทุกฝ่ายดูจะพอใจในวิธีการของหัวหน้าผู้บริหารของแอร์เอเชียคนนั้นมาก ไม่มีใครมีความรู้สึกในทางลบกับเขาเลย

ข่าวที่ขอนำเสนอก่อนสิ้นเดือนมกราคม 2558 ได้แก่ ความพยายามของรัฐบาลญี่ปุ่นและรัฐบาลจอร์แดนที่จะช่วยให้คนของแต่ละฝ่าย ได้รับการปล่อยตัว ชาวญี่ปุ่นซึ่งปรากฏในภาพถ่ายที่ไอซิสเผยแพร่

คนหนึ่ง ถูกไอซิสสังหาร และนำศีรษะมาให้ นายเคนจิ โทโตะ นักข่าวสำนักข่าวเกียวโดถือไว้ เพื่อถ่ายภาพไว้ใช้ในการโฆษณาชวนเชื่อ แต่สำนักข่าวต่าง ๆ มิได้นำภาพนี้มาแพร่ นายชินโซะอากะเบะ นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น ได้ถือหลักในการปฏิเสธการเจรจากับผู้ก่อการร้าย แต่รัฐบาลญี่ปุ่นก็ได้มอบหมายให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศไปใช้ความพยายามที่กรุงอัมมัน ราชอาณาจักรจอร์แดน เพราะในขั้นนั้น ปรากฏข่าวว่า เมื่อคืนวันที่ 9 พฤศจิกายน ค.ศ. 2005 สมาชิกชั้นนำของกลุ่มอัล เคด้าในอิรัก ได้จุดระเบิดพลีชีพกลางกรุงอัมมัน สามีและภริยา Al-Rishavi เป็นตัวการ สามีจุดระเบิดพลีชีพสำเร็จ แต่ภริยา Sajida Al-Rishavi จุดระเบิดที่คาดไว้เป็นจำนวนมากรอบอก เธอและสะโพก ไม่ระเบิด จึงถูกจับและถูกจำคุกไว้จนบัดนี้ ในระยะประมาณ 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา Al-Rishavi จึงกลายเป็นตัวต่อรอง ทางหนึ่ง จอร์แดนต้องการแลกตัว Al-Rishavi กับ Moaz Al-Kassasbeh นักบินเครื่องบินไอพ่นที่ตกในเขตที่ถูกไอซิสจับตัวไป ตลอดเวลาตั้งแต่เครื่องบินตกและถูกจับ นักบินคนนี้เป็นบุตรของสกุลชั้นสูง และมีข่าวว่า ครอบครัวเขาเป็นกำลังหนุนหลังกษัตริย์อับดุลลาห์ที่ 2 ราชอาณาจักรจอร์แดนจึงต้องการได้ตัวเขากลับมา ด้วยเหตุนี้ และเกิดปัญหานายเคนจิโทโตะ บางฝ่ายจึงคิดว่า ไอซิสได้ใช้การต่อรองทั้งสองทางทำให้เกิดปัญหาในความสัมพันธ์ระหว่างญี่ปุ่นกับจอร์แดน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของจอร์แดนแถลงในวันนี้ (29 มกราคม 2558) ว่าสิ่งที่จอร์แดนได้เรียกร้องให้ไอซิสนำมาพิสูจน์ได้แก่หลักฐานว่า Al-Kassasbeh ยังมีชีวิตอยู่ แต่เวลาผ่านไปหนึ่งเดือนแล้ว ไอซิสก็ไม่เคยแสดงหลักฐานดังกล่าว เมื่อเป็นเช่นนี้การแลกเปลี่ยน Al-Rishavi กับ Al-Kassasbeh จึงยังไม่เกิดขึ้น และยังมีปัญหาซับซ้อนอีก เพราะเคนจิโทโตะกับรัฐบาลญี่ปุ่นก็ไม่มีอำนาจต่อรองใด ๆ ด้วยเหตุนี้ ไอซิสจึงได้ประโยชน์จากการโฆษณาชวนเชื่อและการยกฐานะของตนตลอดมา เส้นตายของการแลกเปลี่ยน ซึ่งไอซิสเป็นฝ่ายกำหนด ผ่านไปแล้วหลายครั้ง ในวันนี้ ภริยาของนายโทโตะได้ตัดสินใจเปิดเผยว่า ตั้งแต่วันที่ 2 ธันวาคม 2557 ฝ่ายไอซิสได้มีอีเมลมาถึงเธอ และก็มีคำตอบกันต่อมา ซึ่งมีได้เกิดผลในทางดีแก่เธอและครอบครัวเลย ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเรื่องแลกเปลี่ยนเชลยและแนวทางของไอซิสต่างเห็นรูปการคล้ายกันว่า จนบัดนี้ฝ่ายที่ได้ประโยชน์มีฝ่ายเดียวคือไอซิส ในขั้นนี้ ผู้สังเกตการณ์ไม่คิดว่าไอซิสจะเลิกเกมนี้ง่าย ๆ และหากในที่สุด ญี่ปุ่นตกลงให้ค่าไถ่ อันอาจไม่มากเท่ากับที่เรียกร้องมาแต่ต้น เพราะจากสองคน เหลือเพียงหนึ่งแล้ว ข้อนี้เป็นปัญหาของอากะเบะ ซึ่งได้ประณามการกระทำของไอซิสว่า “despicable” และยื่นกรณเช่นเดียวกับมิตรประเทศว่า “จะไม่เจรจากับผู้ก่อการร้าย” แต่ในอดีต แม้จะเริ่มต้นด้วยท่าทีเช่นนี้ ในที่สุดก็อาจจำเป็นต้องพูดกัน จะเป็นโดยตรงหรือทางอ้อมก็ตาม

(นายมนัสพาสร์ ชูโต)

ประธานคณะทำงานปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์
และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวกับข้อเสนอแนะแนวทางการแถลงข่าว

ประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2558

ชื่อตำแหน่ง

นายมนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

กิจกรรม/ผลการปฏิบัติงาน

รายงาน วิเคราะห์ความเคลื่อนไหว และกิจกรรมในรอบเดือนกุมภาพันธ์ 2558

ข่าวสำคัญที่คาดว่าจะนำเสนอในเดือนกุมภาพันธ์ 2558 มีหลายด้านด้วยกัน เท่าที่พอจะกำหนดในขั้นนี้ มีดังต่อไปนี้ แต่เมื่อเวลาผ่านไป อาจจะมีข่าวอื่นเพิ่มตามพลวัตของความสัมพันธ์และการเมืองระหว่างประเทศ ซึ่งจะได้เสนอมาเป็นเรื่อง ๆ ไป พร้อมข้อมูลภูมิหลังและข้อสังเกตเช่นที่ได้ปฏิบัติมา โดยจะได้ประมวลทุกกรณีทั้งเดือนในระยะปลายเดือนเช่นเคย-

สถานะของ “รัฐอิสลาม” (IS) เริ่มด้วยการสังหารโหดผู้ถูกจับด้วยการตัดคอชาวญี่ปุ่น 2 คน คนแรก ได้แก่ นาย Haruna Yukawa ประมาณ 1 สัปดาห์ ก่อนหน้า และต่อมา อันเป็นชาวเอธิโอเปีย ได้แก่นาย Kenji Goto ผู้สื่อข่าวสำนักข่าวเกียวโด กรณีนี้มีผลกระทบนาย ซินโสะ อาเบะ นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นทางการเมืองไม่น้อย แต่โดยที่ได้รับความสนับสนุนในการเลือกตั้งซึ่งเขาได้กำหนดให้มีขึ้นเพื่อขอรับอาณัติจากประชาชนอย่างมาก จึงไม่น่ากระทบกับตำแหน่งทางการเมือง ข่าวการสังหารโหดนาย Goto กระจายไปทั่วโลก ในวันที่พิมพ์รายงาน ส่วนผู้ถูกจับอีกรายหนึ่ง คือเรืออากาศตรี Moaz al-Kassasbeh ที่มาจากสกุลที่สำคัญมากแก่กษัตริย์ อับดุลลาห์ ที่ 2 แห่งจอร์แดน รัฐบาลจอร์แดนได้เสนอให้แลกตัวกับนาง Sajida al-Rishawi ผู้ต้องโทษประหาร อายุ 46 ปี ซึ่งถูกขังเดี่ยวมาแล้ว 9 ปี และกลุ่มรัฐอิสลามไม่เคยขอตัวเธอมาเลย จนกระทั่งเมื่อไม่นานมานี้ รัฐบาลจอร์แดนได้เรียกร้องให้กลุ่มรัฐอิสลามส่งหลักฐานความมีชีวิตอยู่ของนักบิน al-Kassasbeh แต่ยังไม่เคยได้รับ ซดากรรมของนักบินหนุ่มคนนี้ คงเป็นที่ทราบชัดในอีกไม่กี่วันนี้ นอกจากกรณีนี้ จะนำเสนอความเป็นมาของกลุ่มรัฐอิสลาม และสถานการณ์ด้านการรบ ซึ่งตามที่พอทราบในวันต้นเดือนนี้ กลุ่มรัฐอิสลาม

สูญเสียกำลังพวก “จิสาดิสต์” ไปนับพัน จากการโจมตีทางอากาศ และการสู้รบภาคพื้นดินกับชาวเคิร์ดและ Peshmergar วงการข่าวเข้าใจว่า หากนักบินจอร์แดนถูกฆ่า จอร์แดนคงจะแก้แค้นอย่างหนัก แต่ข้าพเจ้าเองไม่แน่ใจว่านักบินของจอร์แดนยังมีชีวิตอยู่หรือเปล่า เพราะประโยชน์ทางการเมืองที่กลุ่มรัฐอิสลามได้รับในช่วงของการต่อรองที่เป็นมา น่าจะหมดความหมายไปแล้ว

ปัญหายูเครน ซึ่งขณะนี้มีการสู้รบอยู่ทางภาคตะวันออก ติดชายแดนรัสเซีย ถ้าสุดท้ายการเจรจาระหว่างยูเครนกับพวกที่เรียกกันว่า พวกแบ่งแยกดินแดนภาคตะวันออก ซึ่งมีขึ้นที่กรุงมอสโก ในไบโร๊ตเซีย ล้มเหลวในวันต้นเดือนกุมภาพันธ์ ศกนี้ พวกแบ่งแยกดินแดนแถลงว่า จะพยายามหากำลังพลมาเสริมจำนวน 100,000 คน ซึ่งผู้สังเกตการณ์คิดว่ามิใช่เรื่องง่าย อันที่จริง รัสเซียได้ให้การสนับสนุนด้านอาวุธมาตลอด และรายงานจากแหล่งที่น่าเชื่อถืออ้างว่า ช่างชายแดนภาคตะวันออกของยูเครน จะมีทหารรัสเซียจำนวนนับพัน พร้อมอาวุธ ตั้งอยู่ อันเป็นสถานะที่ในรายงานก่อนหน้านี้ของข้าพเจ้าได้กล่าวถึงแล้ว เพราะเมื่อได้เข้าครองคาบสมุทรไครเมียแล้ว ก้าวต่อไปของรัสเซียได้แก่การขยายอำนาจไปในภาคตะวันออกของยูเครน ทั้งหมดนี้เป็นความมุ่งหมายของปูติน แต่เมื่อการเศรษฐกิจของรัสเซียตกต่ำ (เอสแอนด์พีได้ลดค่าตราสารหนี้ของรัสเซียถึงขั้น “ชยะ” เงินตรา RUB ลดค่าลงอย่างมาก และการเศรษฐกิจของรัสเซียกำลังจะเข้าสู่สถานะ Recession ทั้ง ๆ ที่ปูตินเองจะคาดหมายว่า สถานะทางเศรษฐกิจของรัสเซียน่าจะค่อย ๆ พื้นตัวเริ่มแต่ไตรมาสที่สองของปีนี้) และยุโรปกับนาโต้เริ่มช่วยเหลือยูเครนภายใต้การนำของประธานาธิบดีโปโรเชนโก ทั้งทางการเงินและอาวุธยุทธโปกรณ์ รัสเซียจึงจำต้องปฏิเสธเสียงแข็งว่ารัสเซียมิได้เข้าไปแทรกแซงภายในภาคตะวันออกของยูเครน เช่นโดเนียส บัลท์เซเว และลูแกินส์ ความเสียหายยับเยินของสนามบินโดเนียสเป็นภาพที่ปรากฏทางโทรทัศน์ระหว่างประเทศ รวมทั้งที่จอตกริตได้ดินที่สนามบินซึ่งทหารฝ่ายนิมรัสเซียนอนตายเกลื่อนกลาด และเมื่อสามารถพิสูจน์ได้ชัดแจ้งว่า เพราะเหตุใด เครื่องบินมาเลเซียนแอร์ไลน์ เที่ยวบินที่ MH17 จึงตกในภาคตะวันออกของยูเครน ก็จะเป็นโจทย์ที่หลายฝ่ายคงจะต้องสอบถามรัสเซียมากขึ้น อย่างไรก็ดี ในระดับโลก แม้ประธานาธิบดีโอบามาจะได้ยืนยันว่า การประจันหน้าระหว่างสหรัฐกับรัสเซียไม่ยังประโยชน์แก่ฝ่ายใดทั้งสิ้น แต่ทุกฝ่ายก็คงจะเฝ้ามองพฤติกรรมของปูตินว่า มีจุดมุ่งหมายอย่างไรกันแน่ ที่น่าห่วงยิ่งก็คือ การที่เครื่องบินทิ้งระเบิดของรัสเซียได้บินโฉบผ่านฟ้าของอังกฤษบ่อยครั้งขึ้นในระยะหลัง ๆ มา

3. สถานการณ์ของกรีซภายใต้รัฐบาลฝ่ายซ้าย ซึ่งชนะการเลือกตั้งมาด้วยการสัญญากับผู้ออกเสียงว่าจะไม่ยอมรับแผนรัดเข็มขัดของอียู และแม้จะไม่ประกาศชัดว่า จะไม่ยอมใช้นี้ อันมีจำนวนไม่น้อย แต่ก็ได้พยายามจะลดภาระหนี้ต่อไปด้วยการเจรจากับเจ้าหนี้เป็นราย ๆ ไป สิ่งแรกที่รัฐบาลใหม่ดำเนินการได้แก่ มอบหมายให้นาย Yanis Varoufakis รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังไปเจรจากับประเทศต่าง ๆ เริ่มต้นที่

ฝรั่งเศส หลังจากนั้น ได้ไปยังกรุงลอนดอน และในวันพรุ่งนี้มีแผนจะไปยังประเทศอิตาลี ที่คาดว่าจะเป็นที่หนักที่สุด คงจะได้แก่เยอรมนี เพราะในช่วงหลายปีที่กรีซได้พยายามจะแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจการคลัง แองเกลา แมคเคิล นายกรัฐมนตรี มีท่าทีที่ค่อนข้างจะแข็งกร้าวที่สุด สำหรับสเปน นั้น ยอมตามกระแสของฝ่ายซ้ายในกรีซ ดังจะเห็นได้จากพรรค โปเดมอส ซึ่งเมื่อวันสุดสัปดาห์ที่เพิ่งผ่านมาได้ระดมผู้สนับสนุนได้ถึงประมาณแสนคน อย่างไรก็ตาม เมื่อถูกถามในการให้สัมภาษณ์แก่ผู้จัดรายการของ ซีเอ็นเอ็น ที่กรุงนิวยอร์ก ประธานาธิบดีโอบามามีน้ำเสียงเห็นใจ โดยกล่าวว่า การรัดเข็มขัด (Austerity) เป็นเรื่องลำบากสำหรับคนทั่วไปภายในกรีซ ซึ่งเขาเองเข้าใจดี แต่ Reform ก็จำเป็น แม้จะยังไม่ทราบรายละเอียดว่าจะปฏิรูปในทางใดบ้าง โอบามากล่าวสองครั้งว่า กรีซถูกบีบ (squeezed) มาพอสมควรแล้ว ควรพิจารณาสภาพการณ์ตามความเป็นจริง เขาเองก็ได้มีส่วนให้กรีซเผชิญปัญหามาตั้งแต่ก่อนหน้านั้น แต่ถึงอย่างไร เขาเห็นว่า กรีซควรจะอยู่ใน Eurozone ต่อไป ส่วน ดร. Joseph Stiglitz ผู้ได้รับรางวัลโนเบล สาขาเศรษฐศาสตร์ และเคยเป็นที่ปรึกษาของสถาบันการเงินระหว่างประเทศมาก่อน เห็นว่า กรีซควรจะได้รับการผ่อนภาระหนี้ โดยยอมให้มี primary deficit เพื่อช่วยให้การเศรษฐกิจขยายตัวได้บ้าง อันจะช่วยให้สามารถบริหารหนี้ได้ดีขึ้น เขาได้กล่าวว่า ในระยะหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ยังมีการให้แผนการมาร์แชลล์เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจได้ (ข้าพเจ้าไม่แน่ใจว่า สหรัฐใช้แผนนี้กับกรีซ เท่าที่จำได้ โครงการช่วยกรีซเป็นอีกแผนหนึ่ง ซึ่งมีมิติที่เรียกกันว่า Point Four เกี่ยวกับความมั่นคงด้วย เพราะที่กรีซสมัยนั้นที่สหรัฐเริ่มนโยบายที่ต่อมาเรียกกันว่า Policy of Containment เพื่อกันมิให้ฝ่ายคอมมิวนิสต์เข้ามา สภาพโซเวียตจึงต้องหันทิศทางมายังเอเชีย และเมื่อได้จังหวะจึงหนุนเกาหลีเหนือให้รุกรานเกาหลีใต้ สงครามเกาหลีจึงอุบัติขึ้น—ที่ตั้งข้อสังเกตเช่นนี้ เพราะเป็นนักศึกษาประวัติศาสตร์) ส่วนข้อความที่ปรากฏใน “ข่าวสำคัญกรมนยุโรป ลงวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2558” ว่า “เพื่อเพิ่มอำนาจเจรจาของกรีซ รัฐบาลชุดใหม่มีนโยบายกระชับความสัมพันธ์กับรัสเซียให้มากขึ้น” ข้อเท็จจริงมีอยู่ดังที่กล่าวไว้ข้างต้นก็คือ รัสเซียเองก็กำลังเผชิญวิกฤติทางเศรษฐกิจอย่างหนัก ไม่อยู่ในฐานะจะไปช่วยประเทศอื่นใดได้

4. ภัยอันตรายของการก่อการร้ายในแอฟริกา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง Boko Haram ที่มีฐานอยู่ในไนจีเรีย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ Al Shabab ที่แม้จะตั้งอยู่ในโซมาเลีย แต่ได้ไปก่อการร้ายในที่อื่น ดังเช่นกรณีการก่อการร้ายที่ห้างสรรพสินค้า West Gate ในเคนยา เมื่อปีที่แล้ว และปฏิบัติการในประเทศอื่น ๆ ในแอฟริกาตะวันออก ไนจีเรียเป็นประเทศที่ร้ายวอย เพราะเคยมีรายได้ไม่น้อยจากการจำหน่ายน้ำมัน กับยังมีโครงการสร้างฐานะทางเศรษฐกิจหลายประการ รวมทั้งการพัฒนาชายฝั่งทางตะวันตก ปัญหามูลฐานของไนจีเรียก็คือการขาดความเชื่อมั่นในหลักธรรมาภิบาล อย่างไรก็ตาม ไนจีเรียจะมีการเลือกตั้งประธานาธิบดีในวันที่ 14 กุมภาพันธ์ ศกนี้

5. การประท้วงเรียกร้องประชาธิปไตยในฮ่องกงรอบใหม่ แม้เป็นเรื่องยากที่จะประสบความสำเร็จก็ตาม ซึ่งเรื่องนี้ ข้าพเจ้าได้รายงานและวิเคราะห์สถานการณ์มาในรายงานประจำเดือนหลายครั้งแล้ว รวมทั้งในรายงานเดือนธันวาคม 2557 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

โดยที่มีเวลาจำกัด จึงขอเสนอไว้เพียงเท่านี้ก่อน เพราะยังมีอีกหลายเหตุการณ์ วิเคราะห์ และกิจกรรมต่อเนื่องที่จะต้องจัดทำและนำเสนอ ในวิธีการใหม่ดังที่ได้ชี้แจงไว้ในความนำแล้ว ข้าพเจ้าต้องขออภัยที่การเรียกชื่อบางคนและสถานที่อาจจะไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ เพราะเป็นการทำคนเดียว และพิมพ์เอง ทั้ง ๆ ที่ไม่ผู้จะถนัดในการพิมพ์ภาษาไทย และไม่ได้ทำโดยมีร่างไว้ก่อน ไม่แต่เท่านั้น ข้าพเจ้าได้ปรับเปลี่ยนผู้ที่ได้รับเอกสารนี้ โดยนอกจากจะแจกจ่ายให้หลายท่านในกรมสารนิเทศแล้ว จึงได้กระจายวงไปยังผู้บริหารและกรมกองในกระทรวงที่น่าจะได้ทราบความเคลื่อนไหวให้ทันทั่วทั้งที่อีกด้วย

(นายมนัสพาสน์ ชูโต)

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์
และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

ข่าวด่วนมาก-ในกรอบของการก่อการร้าย 3-4 กุมภาพันธ์ 2558

ในรายงานล่องหน้าว่า ประเด็นปัญหาใดอาจจะเกิดขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์ ศกนี้ เหตุร้ายเกิดขึ้นเร็วกว่าที่คาด อย่างน้อยก็ในส่วนที่เกี่ยวกับการต่อสู้กับกลุ่มที่บัดนี้เรียกกันว่า “รัฐอิสลาม”

ในเรื่องอันเกี่ยวกับนักบินเครื่องบินไอพ่นของกองทัพอากาศจอร์แดนที่ตกลงในเขตที่กำลังของรัฐอิสลามจับไว้ได้ ซึ่งในรายงานขั้นต้นของข้าพเจ้าบันทึกไว้ว่า “ข้าพเจ้าเองไม่แน่ใจว่านักบินของจอร์แดนยังมีชีวิตอยู่หรือเปล่า เพราะประโยชน์ทางการเมืองที่กลุ่มรัฐอิสลามได้รับในช่วงของการต่อรองที่เป็นมา น่าจะหมดยุติความหมายไปแล้ว” โนใจของข้าพเจ้าเอง ค่อนข้างจะคิดไปในทางว่า นักบินหนุ่มคนนั้นไม่มีชีวิตอยู่แล้ว

เมื่อกลางดึกของคืนวันที่ 3 กุมภาพันธ์ ข่าวจากสื่อระหว่างประเทศ ได้รายงานว่ เรืออากาศตรี Moaz al-Kassasbeh กลุ่มรัฐอิสลามได้เผยแพร่วิดีโอ อันแสดงว่า นักบินจอร์แดนซึ่งปรากฏภาพว่าอยู่ในกรงและถูกเผาจนเสียชีวิตเพราะก่อนหน้านี้ ร่างกายถูกราดด้วยน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งผู้นับถือศาสนาอิสลามตั้งข้อสังเกตว่า เหตุที่เกิดขึ้นมิใช่พิธีที่ถูกต้องตามศาสนา

โศกนาฏกรรมที่เกิดขึ้นทั้งในการสังหารชาวญี่ปุ่นด้วยการตัดคอสองคนและการเผานักบินชาวจอร์แดนในเวลาต่อมาแล้วไม่เกินสองสัปดาห์ต่อกันย้ำความโหดร้ายป่าเถื่อนของกลุ่มรัฐอิสลาม อันยอมนำไปสู่การตอบโต้ อย่างรุนแรง นายชินโซะ อาเบะ นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น ได้ประกาศความตั้งใจที่จะร่วมกับประชาคมระหว่างประเทศในการต่อต้านการก่อการร้าย ดังเช่นที่กลุ่มรัฐอิสลามได้กระทำอย่างป่าเถื่อน เมื่อภาพวิดีโอยืนยันการเผานักบินจอร์แดนทั้งเป็น กษัตริย์อับดุลลาห์แห่งจอร์แดน ซึ่งอยู่ระหว่างเสด็จเยือนกรุงวอชิงตัน ได้ตัดสินใจ พระทัยเสด็จกลับกรุงอัมมัน แต่ก่อนหน้านั้น ได้มีพระราชดำรัสทางโทรทัศน์ เน้นว่าจอร์แดนจะต้องแก้แค้นอย่างเต็มที่ อันเป็นท่าทีที่ข้าพเจ้าได้คาดหมายไว้ในสรุปแผนรายงานสำหรับเดือนกุมภาพันธ์ที่เสนอมานี้ ประณามาธิบดีโอบามาได้แถลงว่า พันธมิตรที่ต่อต้านการรุกคืบของรัฐอิสลามจะ redouble การร่วมกันต่อต้านภัยจากรัฐอิสลาม

อีกเหตุหนึ่งที่ไม่ควรจะละเลยได้แก่การที่คนซึ่งใช้ชื่อเดียวกับผู้ก่อการร้ายในกรุงปารีสเมื่อเดือนที่แล้ว คือคูลีบาลีได้ไปทำร้ายชาวฝรั่งเศสที่จังหวัดทางใต้ของฝรั่งเศส แม้เหตุที่เกิดขึ้นจะไม่รุนแรงเท่ากับที่กรุงปารีส แต่ก็จำเป็นต้องสืบสวนรายละเอียดและความเกี่ยวโยงของเครือข่ายต่อไป ซึ่งในช่วงดึกของคืนวันนี้ ยังไม่แจ้งชัดเพียงพอ แต่อย่างน้อยที่สุด กำลังระวังภัยของฝรั่งเศสก็เข้าคุมสถานการณ์ได้อย่างรวดเร็วและมีการประสานงานด้านการข่าวดีขึ้น อันสะท้อนถึงการเตรียมพร้อมที่ปรับตัวมากขึ้นหลังจากเหตุร้ายในกรุงปารีสเมื่อเดือนมกราคม 2558

(นายมนัสพาสน์ ชูโต)

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์
และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

ข่าวด่วนมาก ภาคพื้นยุโรป 5 กุมภาพันธ์ 2558

สถานการณ์สู้รบในภาคตะวันออกของยูเครน ซึ่งสัมพันธ์กับมิตรตะวันตกมั่นใจว่า รัสเซียให้การหนุนหลังทั้งทางอาวุธและกำลังรบ ได้ทวีความรุนแรงหนักขึ้น จอห์น แครีร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ ได้เดินทางด่วนไปหารือกับประธานาธิบดีโอบามาและนาย Arseniy Yatsenyuk นายกรัฐมนตรียูเครนที่กรุงเคียฟ ในขณะเดียวกันนางแองเจลา แมร์เคิล นายกรัฐมนตรีเยอรมันและประธานาธิบดีฟรังค์-วัลเทอร์ ชไตน์ไมเออร์แห่งฝรั่งเศสก็ได้ไปหารือกับผู้นำของยูเครน เพื่อแสดงถึง United Support เพื่อความอยู่รอดของยูเครน ด้วยวิถีทางการทูต และช่วยให้ยูเครนสามารถรักษาไว้ซึ่งบูรณภาพแห่งดินแดน เพราะบัดนี้ พวกแบ่งแยกดินแดน ด้วยการสนับสนุนจากรัสเซียพยายามยึดครองเมืองหลายแห่ง รวมทั้งโดเนตสค์ บัลทเซเวและลูแก็นส์ เป็นสถานการณ์สงครามที่เสี่ยงต่อการบานปลายเป็นอย่างยิ่ง นับแต่สงครามเย็นได้ยุติลง หลายฝ่ายเชื่อว่า รัสเซียเป็นผู้กดปุ่มจรวดยิงเครื่องบินของสายการบินมาเลเซีย เที่ยวบินที่ MH17 ตกในภาคตะวันออกของยูเครน การตกลงหยุดยิงมีขึ้นอย่างน้อยสองสามครั้ง แต่รัสเซียก็ได้ละเมิดมาตลอด ครั้งสุดท้ายได้แก่ความล้มเหลวของการเจรจาที่กรุงมินสก์ ในไปโรรัสเซีย หากความพยายามทางการทูตและการเมืองไม่บังเกิดผล แม้ผู้นำตะวันตกจะเรียกร้องกับประธานาธิบดีปูตินมาก่อนแล้ว กองกำลังส่วนหน้าหรือที่สัมพันธ์กับนาโต้เรียกว่า “spearhead” จำนวน 5,000 นาย ก็ได้เคลื่อนกำลังไปเตรียมพร้อมอยู่ ณ หกฐานทัพ อันได้แก่ เอสโตเนีย ลิทัวเนีย ลัตเวีย โปแลนด์ โรมาเนีย และบัลแกเรีย กองกำลังหัวหอกเหล่านี้พร้อมที่จะปฏิบัติการใน 2 วัน การเคลื่อนกำลังรบดังกล่าวนี้ออกไปแล้ว เพราะ “changed security environment” นาย Fallon รัฐมนตรีกลาโหมอังกฤษ แถลงว่า สหราชอาณาจักรได้มอบภารกิจให้เครื่องบิน Typhoon จากกองทัพอากาศไปลาดตระเวนเหนือประเทศแถบบอลติก พร้อมทหารภาคพื้นดินอีก 1,000 นาย นายพล Phillip Breedlove—Supreme Allied Commander-Europe กล่าวในการให้สัมภาษณ์แก่คริสเตียน อามันพอร์ เมื่อประมาณ 24.00 น. เศษ ของคืนนี้ (5 กุมภาพันธ์ 2558) ว่า ในขั้นนี้ ขั้นต้น ได้แก่การทำความเข้าใจทางการทูตและการเมือง ข้าพเจ้าเองได้ยินนายจอห์น แครีร์กล่าวถึงการเจรจาที่จะมีขึ้นที่นครมิวนิคส์ในวันสุดสัปดาห์นี้ อย่างไรก็ตาม สถานการณ์เฉพาะหน้าเป็นกรณีที่น่ากังวล ถือเป็นความตึงเครียดครั้งแรกนับแต่การยุติลงของสงครามภาคพื้นยุโรป ในสงครามโลก ครั้งที่ 2 แต่การวางกำลังขณะนี้สหรัฐฯได้แถลงหลายครั้งว่า ไม่ประสงค์ที่จะปะทะกับรัสเซีย แต่รัสเซียเองไม่เคยกล่าวเช่นนั้น อันที่จริง รัสเซียกลับเคลื่อนไหวในทางต่าง ๆ อันอาจนำไปสู่การประมาณการณ์ผิดได้ ดังที่ได้กล่าวไว้ใน สถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะนำเสนอในรายงานเดือนกุมภาพันธ์ ศกนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่เครื่องบินทิ้งระเบิดของรัสเซียได้บินเข้าไปใกล้ฐานฟ้าของอังกฤษบ่อยครั้งขึ้น จนบางครั้งอาจกระทบการบินพลเรือนระหว่างประเทศที่จะไปยังท่าอากาศยานในประเทศอังกฤษได้ด้วย ขอเรียนเพิ่มเติมจากข่าวล่าสุดว่า นายกรัฐมนตรีเยอรมนีและประธานาธิบดีฝรั่งเศสจะเดินทางไปยังกรุงมอสโก ในวันศุกร์ เพื่อเสนอแผนสันติภาพ และพบกับประธานาธิบดีปูติน

(นายมนัสพาสณ์ ชูโต)

ประธานคณะทำงานปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์และการดำเนินงาน
ด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

ข่าวด่วนมาก ภาคพื้นยุโรป 5 กุมภาพันธ์ 2558

สถานการณ์สู้รบในภาคตะวันออกของยูเครนรวมดินแดนที่ รุมว กต สหรัฐเรียกว่า Donbass ซึ่ง สัมพันธมิตรตะวันตกมั่นใจว่า รัสเซียให้การหนุนหลัง ทั้งทางอาวุธและกำลังรบ ได้ทวีความรุนแรงหนักขึ้น จอห์น แคร์รี รมว.ต่างประเทศสหรัฐฯ ได้เดินทางด่วนไปหารือกับประธานาธิบดี Petro Poroshenko และนาย Arseniy Yatsenyuk นายกรัฐมนตรียูเครนที่กรุงเคียฟ ทั้งสองฝ่ายได้พิจารณาภาพรวมของการสู้รบ และขอบเขตความช่วยเหลือที่สหรัฐฯจะให้แก่ยูเครน ทั้งทางเศรษฐกิจและทางทหาร ความช่วยเหลือทางการเงินมีจำนวน 16.5 พันล้านดอลลาร์ เพื่อช่วยผ่อนภาระของรัฐบาลยูเครนนอกเหนือจากความช่วยเหลือจากสถาบันการเงินระหว่างประเทศ เพราะตั้งแต่เดือนเมษายน 2557 ชาวยูเครนประมาณ 1.2 ล้าน ต้องหนีออกจากถิ่นที่อยู่เดิมของตน เพราะเหตุการณ์ความไม่สงบในภาคตะวันออกของยูเครนหลังจากที่ รัสเซียผนวกดินแดนในคาบสมุทรไครเมีย ซึ่งแต่นั้นมาประชาชนที่นิยมรัสเซียและได้รับการชักนำจากรัสเซีย ได้ ประกาศแยกตัวเป็นอิสระจากยูเครน ในเวลาอันสั้น ฝ่ายกบฏได้เข้ายึดภูมิภาคดอนบาสส์ (Donetsk และ Luhansk) การสู้รบได้แผ่ไปยังภูมิภาค Debaltseve และ Mariupol สำหรับความช่วยเหลือทางทหาร นั้น ในขั้น นี้ สหรัฐแถลงว่าได้ให้ความช่วยเหลือทางยุทธภัณฑ์เช่น “non-lethal assistance, e.g, night vision goggles and body armour” นาย จอห์น แคร์รี กล่าวหลังการพบปะกับนายกรัฐมนตรียูเครนว่า “We need to get peace. But we will never consider anything that undermines the territorial integrity of Ukraine” นาย แคร์รี กล่าวอย่างชัดเจนว่า รัสเซียละเมิดอธิปไตยของยูเครนและ “has been acting with impunity” โดยข้ามพรมแดนยูเครนตามใจชอบ ทั้งอาวุธยุทธโปกรณ์และกำลังพล และเสริมว่า “We are choosing solution through diplomacy-but you cannot have a one-sided peace” ทางกรุงมอสโก โฆษกกระทรวงการต่างประเทศรัสเซีย ว่าการตัดสินใจของสหรัฐฯที่จะช่วยยูเครนจะ “inflict colossal damage in Russian-American relations” ในการตอบคำถามของผู้สื่อข่าวว่า เป็นความจริงเพียงใดที่รัสเซียมีส่วนในการช่วยเหลือพวกแบ่งแยกดินแดนในภาคตะวันออกของยูเครน ทั้งนายแคร์รีและนายกรัฐมนตรียูเครนยืนยันว่า ด้วยเทคโนโลยีปัจจุบันนี้ สามารถยืนยันได้ถึงความปลอดภัยในยูเครนตะวันออกของกองกำลังรัสเซีย อันทำความเสียหายและชีวิตพลเรือนผู้บริสุทธิ์อย่างหนัก

ต่อมาในวันเดียวกันนางแอนเจลา แมร์เคิล นายกรัฐมนตรีเยอรมันและประธานาธิบดีฟรังค์-วัลเทอร์ ชไตน์ไมเออร์ แห่งฝรั่งเศสก็ได้ไปหารือกับผู้นำของยูเครน โดยใช้เครื่องบินของแต่ละชาติ แต่ไม่ได้ร่วมไปพร้อมกับ รมว.ต่างประเทศสหรัฐฯ แม้จะเป็นการเดินทางที่ต่างทราบแนวทางซึ่งกันและกันโดย แสดงถึง United Support เพื่อความอยู่รอดของยูเครน ด้วยวิถีทางการทูต และช่วยให้ยูเครนสามารถรักษาไว้

ซึ่งบูรณาภาพแห่งดินแดน เพราะบัดนี้ พวกแบ่งแยกดินแดน ด้วยการสนับสนุนจากรัสเซียได้ระดมการโจมตีและยึดครองเมืองหลายแห่ง รวมทั้งโดเนียส ดิบัลท์เซฟและลูแฮ็นส์ และต่อมาก็ได้บุกเข้ายึดมารีโอโป เป็นสถานการณ์สงครามที่เสี่ยงต่อการบานปลายเป็นอย่างยิ่ง นับแต่สงครามเย็นได้ยุติลง การตกลงหยุดยิงมีขึ้นเป็นระยะ ๆ แต่ทั้งสองฝ่ายก็ได้ละเมิดมาตลอด โดยกำลังฝ่ายรัฐบาลยูเครนไม่สามารถเอาชนะทางอาวุธได้ ความตกลงยุติการสู้รบอันเป็นผลของการเจรจาที่กรุงมินสก์ ในเบลารุส ไม่บังเกิดผล ดังจะเห็นได้จากการทวีตข้อความต่อไปนี้โดยนาย Pavo Klimkin รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศยูเครน ในวันพฤหัสบดีที่ 5 กุมภาพันธ์ “Good mtg of Normandy troika. Minsk agmts roadmap to peace & territorial integrity of the Ukraine. Specific step2 ensure implementation discussed.” ในวันถัดมา คือวันศุกร์ ที่ 6 กุมภาพันธ์ ผู้นำเยอรมนีกับฝรั่งเศสได้เดินทางจากกรุงเคียฟไปยังกรุงมอสโก ไปถึงประมาณบ่าย และได้พบกับประธานาธิบดีปูติน ทั้งสามร่วมการหารือกันโดยไม่มีผู้ช่วย นางแองเจลา แมคเคิลถือหลักว่าการแก้ปัญหาจะต้องใช้วิถีทางการทูต แต่ประธานาธิบดีออกแถลงจะหาทางให้รัสเซียดำเนินการตามแนวทางที่ได้ตกลงกันไว้แล้วที่กรุงมินสก์

หากความพยายามทางการทูตและการเมืองไม่บังเกิดผล แม้ผู้นำตะวันตกจะเรียกร้องกับประธานาธิบดีปูตินมาก่อนแล้ว แต่เพื่อความวางใจของประเทศที่อยู่ติดกับเขตที่กำลังมีข้อพิพาท กองกำลังส่วนหน้าหรือที่สัมพันธมิตรนาโต้เรียกว่า “spearhead” จำนวน 5,000 นาย ก็ได้เคลื่อนกำลังไปเตรียมพร้อมอยู่ ณ หกฐานทัพ อันได้แก่ เอสโตเนีย ลิทัวเนีย ลัตเวีย โปแลนด์ โรมาเนีย และบัลแกเรีย กองกำลังหัวหอกเหล่านี้พร้อมที่จะปฏิบัติการใน 2 วัน ทั้งนี้เพราะ “changed security environment” นาย Fallon รัฐมนตรีกลาโหมอังกฤษ แถลงว่า สหราชอาณาจักรได้มอบภารกิจให้เครื่องบิน Typhoon จากกองทัพอากาศไปลาดตระเวนเหนือประเทศแถบบอลติก พร้อมทหารภาคพื้นดินอีก 1,000 นาย นายพล Phillip Breedlove—Supreme Allied Commander-Europe กล่าวในการให้สัมภาษณ์แก่คริสเตียน อามันพอร์ เมื่อประมาณ 24.00 น.เศษของคืนนี้ (5 กุมภาพันธ์ 2558) ว่า ในขั้นนี้ ขั้นต้น ได้แก่การทำความเข้าใจทางการทูตและการเมือง ข้าพเจ้าเองได้ยินนายจอห์น แคร์รียกกล่าวถึงการเจรจาหลายฝ่ายด้านความมั่นคงที่จะมีขึ้นที่นครมิวนิคในวันสุดสัปดาห์นี้ อย่างไรก็ตาม สภาพการณ์เฉพาะหน้าเป็นกรณีที่น่ากังวล ถือเป็นความตึงเครียดครั้งแรกระหว่างการยุติลงของสงครามภาคพื้นยุโรป ในสงครามโลก ครั้งที่ 2 แต่การวางกำลังขณะนี้สหรัฐฯได้แถลงหลายครั้งว่า ไม่มีประโยชน์ประการใดที่จะปะทะกับรัสเซีย แต่รัสเซียเองไม่เคยกล่าวถึงประเด็นเช่นนี้ อันที่จริง รัสเซียกลับเคลื่อนไหวในทางต่าง ๆ อันอาจนำไปสู่การประมาณการณ์ผิดได้ ดังที่ได้กล่าวไว้ใน สถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะนำเสนอในรายงานเดือนกุมภาพันธ์นี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่เครื่องบินทิ้งระเบิดของรัสเซียได้บินเข้าไป

ใกล้หน้าฟ้าของอังกฤษบ่อยครั้งขึ้น จนบางครั้งอาจกระทบการบินพลเรือนระหว่างประเทศที่จะไปยังท่าอากาศยานในประเทศอังกฤษได้ด้วย

ผู้นำเยอรมนีและฝรั่งเศสใช้เวลาในการเจรจาแบบ face to face กับปูตินเกือบ 5 ชั่วโมง โดยมีได้ประสพผลอย่างเป็นรูปธรรม ปัญหาการสู้รบในยูเครนจึงเป็นหัวข้อใหญ่ในการประชุมหลายฝ่ายด้านความมั่นคงที่นครมิวนิคส์เมื่อวันเสาร์ ที่ 7 ก.พ. รองประธานาธิบดีโจไบเดน รมว กต สหรัฐ และคณะผู้แทนจากสองพรรคของสหรัฐ ผู้แทนรัสเซียได้แก่นายเซอร์เก ลาฟรอฟ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศรัสเซีย และผู้นำจากอีกหลายประเทศ นายกรัฐมนตรีเยอรมนี ซึ่งเป็นประธานในการประชุมยังคงเน้นการแก้ปัญหาในยูเครนว่า วิธีการทางทหารจะไม่มีได้ ควรใช้ความพยายามต่อไปด้วยวิถีทางการทูต อันได้แก่การเจรจาต่อไป ในที่สุด ประเทศที่มีส่วนร่วมในการเจรจาแก้ปัญหา จึงตกลงให้กลับไปประชุมหาทางแก้ปัญหาอีกรอบหนึ่งที่กรุงมอสโก ประเทศเบลารุส ในวันพุธ ที่ 11 กุมภาพันธ์ ศกนี้

(นายมนัสพาสน์ ชูโต)

ประธานคณะทำงานปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์และการดำเนินงาน
ด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

ความเคลื่อนไหวเพิ่มเติม สำหรับเดือนกุมภาพันธ์ 2558

วันที่ 11 กุมภาพันธ์ มีกำหนดนัดอันควรแก่การติดตาม และมีความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับสงครามและโอกาสที่ความสงบจะเกิดขึ้นหรือไม่ สักเพียงใดและในรูปแบบหรือข้อประนีประนอมในลักษณะใด—

ดังที่ปรากฏทำรายงานก่อนหน้านี้ **วันพุธ ที่ 11 กุมภาพันธ์** นี้ เป็นกำหนดการประชุมที่กรุงมอสโก ประเทศเบลารุส เพื่อให้ประเทศชั้นแนวหน้าหาทางแก้วิกฤตการณ์ในยูเครน หลังจากที่ข้อตกลงกรุงมอสโก เมื่อเดือนกันยายน 2557 ไม่มีการปฏิบัติตาม ตรงกันข้าม การสู้รบในภาคตะวันออกของยูเครนกลับหนักหน่วงยิ่งขึ้น ระหว่างฝ่ายนิยมรัสเซียที่มุ่งหมายจะแยกเป็นอิสระและอาจจะไปรวมตัวกับสหพันธรัฐรัสเซีย โดยเป็นที่ทราบกันทั่วไปว่า รัสเซียได้ให้ความสนับสนุนอย่างเต็มที่ ทั้งทางอาวุธยุทธโปกรณ์และทางกำลังรบ แม้รัสเซียจะปฏิเสธอย่างแข็งขันตลอดมาก็ตาม ทางรัฐบาลยูเครนได้พยายามต่อสู้ ท้าอาณานิคมดอนบาสส์ และเมืองทางตะวันออกอีกหลายแห่ง เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ ฝ่ายแบ่งแยกดินแดนได้โจมตี เมือง Kramatorsk ซึ่งล้ำเข้ามาในเขตของรัฐบาลยูเครน ข้ามเขตชั่วคราวที่ขีดไว้ในการเจรจาที่กรุงมอสโก มีการถล่มถนนเพื่อจะกั้นมิให้ฝ่ายรัฐบาลติดต่อกับภาคตะวันออก และในวันนี้ฝ่ายแบ่งแยกดินแดนได้บุกเข้าโจมตีเมือง Horlivka ซึ่งอยู่ที่ชายแดนภาคตะวันออก ใกล้พรมแดนกับรัสเซีย เมื่อสองวันมาแล้วขณะที่นางแอนเจลา เมอเคลิลไปหารือกับประธานาธิบดี บารัค โอบามาที่ทำเนียบขาว ประธานาธิบดีโอบามาสร้างความผิดหวังแก่ฝ่ายยูเครนมากเมื่อหลีกเลี่ยงที่จะกล่าวถึงการสนับสนุนสรรพอาวุธ แทนการให้ Non-lethal weapons ซึ่งไม่อาจช่วยยูเครนได้ดังที่ปรากฏตามรายงานข่าวอยู่แล้ว เพราะในการปะทะกับฝ่ายแบ่งแยกดินแดน ฝ่ายรัฐบาลไม่มีสรรพอาวุธทันสมัยเลย เมื่อเทียบกับอาวุธยุทธโปกรณ์ซึ่งรัสเซียป้อนให้อย่างไม่ขาดสาย ข้ออ้างของโอบามาที่ว่าไม่ประสงค์จะให้การสู้รบที่ความรุนแรงขึ้นอีกเพราะถึงอย่างไรฝ่ายรัฐบาลยูเครนก็ไม่สามารถต้านทานแนวรุกของอีกฝ่ายหนึ่งและรัสเซียได้ ในขั้นนี้จึงน่าจะใช้วิธีการเจรจาหรือใช้วิถีทางการทูต อันเป็นที่เดียวกันกับที่นางแอนเจลา เมอเคลิลยึดถือมา แม้ว่าครั้งนี้ เธอจะเสริมความว่า ควรเปิดโอกาสให้การทูตเป็นทางแก้ปัญหาอีกสักครั้ง เพราะการใช้วิถีทางการทหารไม่อาจจะแก้ปัญหาได้ บางทีการที่ทั้งสองผู้นำจะถือนโยบายดังกล่าว ก็เพื่อมิให้เป็นการส่งสัญญาณอันอาจทำให้การเจรจาที่กรุงมอสโกล้มเหลวก่อนที่จะเริ่มในวันนี้ (11 กุมภาพันธ์) เมื่อช่วงบ่ายวันนี้ ประธานาธิบดีโอบามาได้โทรศัพท์ถึงประธานาธิบดีปูติน สาระสำคัญไม่แน่ชัด ทางเครมลินให้ข่าวอย่างหนึ่ง ในขณะที่ทำเนียบขาวแถลงข่าวในถ้อยคำที่ค่อนข้างจะเฉยชาน่าคิดว่าต้องการให้การเจรจาครั้งนี้สัมฤทธิ์ผลในการแก้ปัญหา เมื่อวันที่ให้สัมภาษณ์ที่ทำเนียบขาวเมื่อวันจันทร์ ผู้นำทั้งสองได้ย้ำความจำเป็นที่จะต้องให้ได้หลักประกันว่าจะมีการฟื้นฟูอำนาจอธิปไตยและบูรณภาพแห่งดินแดนของยูเครน ในประเด็นนี้ นายกรัฐมนตรีเยอรมันมิได้ระบุว่าบูรณภาพแห่งดินแดนที่ใดบ้าง แต่โอบามากล่าวถึงไครเมียและดินแดนของยูเครนต่าง ๆ ด้วย ส่วนประธานาธิบดีโปโรเชน

โกได้แถลงในวันนี้ว่า ยูเครนคงจะหลีกเลี่ยงมิได้ที่จะต้องประกาศใช้กฎอัยการศึก ปัญหาอยู่ที่ว่า รัฐบาลยูเครน จะบังคับใช้กฎดังกล่าวได้สักเพียงใด ในขณะที่ คือ 24.00 น. นายกรัฐมนตรีเยอรมนี ประธานาธิบดีปูติน ประธานาธิบดีออลดองด์ และประธานาธิบดีเปโตร โปโรเชนโก ได้เดินทางถึงที่ประชุมแล้ว ผลการประชุมจึงต้อง รอให้การเจรจาเสร็จสิ้นเสียก่อน ซึ่งคงจะได้ทราบกันในวันพฤหัสบดี ที่ 12 กุมภาพันธ์ ตามเวลาในประเทศไทย ไม่ว่า ที่ประชุม ณ กรุงมอสโกจะมีผลประการใด ก็จะต้องวิเคราะห์และติดตามรายงานว่าได้มีการปฏิบัติตาม วิถีทางสักเพียงใด เพราะในวันที่นายกรัฐมนตรีเยอรมันและประธานาธิบดีฝรั่งเศสเจรจากับปูตินที่กรุงมอสโกถึง เกือบ 5 ชั่วโมง ไม่ปรากฏว่าสามารถตกลงกันได้อย่างไรบ้าง ส่วนการประชุมด้านความมั่นคงที่นครมิวนิค นั้น ไม่ มีผลเป็นรูปธรรมแต่อย่างใด แต่จอห์น แครีรี่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ ได้กล่าวหารัสเซีย อย่างรุนแรง ทำนองเดียวกับที่กล่าวที่กรุงเคียฟ ตามรายงานก่อนหน้านี ในระยะใกล้เคียงกันรองประธานาธิบดี โจ ไบเดน ก็ได้แถลงเรียกร้องให้รัสเซียถอนตัวจากการรุกรานยูเครนโดยด่วน

++++รายงานไม่เป็นทางการแจ้งว่า ผู้นำทั้งสี่ได้ประชุมปรึกษากันประมาณชั่วโมงเศษและลงมา ถ่ายภาพหมู่ ผู้สื่อข่าวกล่าวว่า ประธานาธิบดีโปโรเชนโกแห่งยูเครนสีหน้าไม่ค่อยเบิกบาน และหลังจากนั้น ทั้งหมด พร้อมด้วยรัฐมนตรีต่างประเทศและผู้ช่วยได้ประชุมร่วมกัน เข้าใจว่า อาจจะมีการกันเขตที่จะให้ autonomy หากเป็นเช่นนั้นก็ไม่แน่ว่า การเคารพบูรณภาพแห่งดินแดน และสถานภาพของไครเมีย++++ ข้อความในกรอบจะต้องดัดแปลงให้ถูกต้องต่อไปเมื่อการประชุมเสร็จแล้ว

เกี่ยวกับไอซิส กลุ่มก่อการร้ายที่เหี้ยมโหดและป่าเถื่อนนี้อาจจะคาดการณ์ผิด จากการที่ได้สังหาร นายทหารอากาศของจอร์แดน ด้วยการเผยแพร่วิดีโอแสดงการเผานักบิน ว่า คงจะทำให้จอร์แดนหวาดเกรง แต่ กรณีนี้ต่างจากชาวญี่ปุ่นทั้งสองคนที่ถูกตัดคอ ซึ่งตั้งแต่ต้นญี่ปุ่นไม่มีอำนาจต่อรองใด ๆ ทั้งสิ้น แต่นักบิน จอร์แดนที่ถูก “เผาทั้งเป็นในกรงขัง” ไม่เพียงเพราะการกระทำดังกล่าวละเมิดศาสนาอิสลามซึ่งมิให้ใช้วิธี mutilation เท่านั้น แต่บิดาของ Lt Moaz Youssef al-Kasasbeh เป็นหัวหน้าเผ่าที่มีอิทธิพลมาก เมื่อวิดีโอ กระจายวงขึ้น เสียงประณามมาจากหลายแห่ง นาย Safi al-Kasasbeh ประกาศก้องว่า การประหารชีวิต (สมาชิกกลุ่มอัล-เคดา) ไม่เพียงพอ “I call for (IS) to be eliminated completely” ในขณะที่เกิดเหตุที่น่าสลดใจ กษัตริย์อับดุลลาห์ ที่ 2 เสด็จไปเยือนกรุงวอชิงตัน และได้หารือกับประธานาธิบดีโอบามา กษัตริย์อับดุลลาห์ได้ มีพระราชดำรัสทางโทรทัศน์ไปทั่วโลก และเสด็จกลับกรุงอัมมานในทันที สิ่งแรกที่รัฐบาลจอร์แดนดำเนินการใน เวลา 04.00 น. ได้แก่การชวนคอนาง Sajida al-Rishawi นักโทษรอการประหาร ซึ่งถูกขังเดี่ยวมา 9 ปี เพราะ เป็นคนที่ไปกับผู้ที่เป็นสามี (จำเป็น) เพราะได้รับมอบหมายให้ไปจุดระเบิดพลีชีพ ที่โรงแรมกลางกรุงอัมมาน เป็น ระเบิดที่ทำให้มีคนตาย 60 คน แต่ระเบิดที่ผูกไว้กับ Sajida ไม่ระเบิด แต่ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นสามีตายไป (ที่ต้องให้ แต่งงาน เพื่อให้เข้าไปในงานแต่งงานได้) เมื่อกษัตริย์เสด็จกลับถึงกรุงอัมมาน ก็ได้ทรงหารือขอราชการ และได้

รีบเสด็จไปพบกับบิดาของนายร้อยคาสซาเบส ในระยะใกล้เคียงกัน กองทัพอากาศจอร์แดนก็ได้ออกปฏิบัติการ ณ จุดต่าง ๆ ที่ฐานข่าวชี้ชัดว่า เป็นที่ตั้งของกลุ่มไอซิส ผู้บัญชาการทหารอากาศแถลงต่อที่ประชุมนักข่าวว่า กองกำลังทางอากาศจะโจมตีไอซิสอย่างไม่หยุดยั้งจนกว่าจะกวาดล้างไอซิสให้สิ้นซากบนพื้นโลก หลังจากที่จอร์แดนระดมกำลังทางอากาศเพื่อทำลายล้างไอซิส ยู.เอ.อี. ซึ่งยุติการบินทิ้งระเบิดเมื่อ นายร้อยคาสซาเบส เครื่องบินตกเมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2014 ต่อมาในเดือนกุมภาพันธ์ ศกนี้ ได้ส่งฝูงบินไอพ่นมาประจำการณที่จอร์แดน และออกปฏิบัติการร่วมกับจอร์แดน ทางภาคพื้นดิน นักรบไอซิสพยายามโจมตีเมืองเคียร์คูกทางใต้ของเมืองโมซูลซึ่งไอซิสยังยึดไว้ ทั้งนี้ เพื่อลดความกดดันที่โมซูล ทหารชาวเคิร์ด และเปชเมอ์กาได้รุกเข้าไปเพื่อจะขับไอซิสให้ต้องถอย ขณะนี้ ทั้งสองฝ่ายยังสู้รบกันอยู่ เปชเมอ์กาเป็นกำลังสำคัญที่โจมตีและเข้ายึดเมืองโคบानी ติดกับเขตตุรกี และขับกลุ่มไอซิสออกไปจากเมืองได้

กลุ่มไอซิสยังพยายามจะหากำลังช่วยจากประเทศต่าง ๆ สำนักข่าวอ้างว่า กลุ่มจิฮาดิสต์ต่างชาติยังไปเข้าร่วม แต่จำนวนไม่น้อยได้ตายไปในกรรบ และอีกไม่น้อยกลับไปก่อการร้ายในประเทศตน แม้กระทั่งสหรัฐฯก็พยายามสืบสวนเพราะเยาวชนหลายคนก็ถูกหลอกไป ชาวกระแสนึงกล่าวว่า ชาวมาเลเซียและอินโดนีเซียได้ไปร่วมกับไอซิส ส่วนไอซิสเอง นั้น อ้างว่า คนจากประเทศต่าง ๆ รวม 90 ประเทศได้ไปรับการฝึกก่อนไปปฏิบัติการ ทางกรุงบรัสเซลส์ ศาลได้พิจารณาคดี 46 คน และพิพากษาว่า 45 คนกระทำผิดฐานก่อการร้าย ถูกตัดสินจำคุกตั้งแต่ 3 ถึง 12 ปี นาย Fouad Balkazem หัวหน้ากลุ่ม Sharia 4 Belgiums ถูกพิพากษาจำคุก 12 ปี

เมื่อเวลา 03.30 น. (ตามเวลาในไทย) ประธานาธิบดีโอบามา กระทบด้วย รองประธานาธิบดีโจ ไบเดน รมว กต จอห์น แครร์รี่ และ รมว กท ชัค เฮเกล ได้แถลงสั้น ๆ ถึงผลสำเร็จน่าพอใจในการปราบปรามไอซิส จุดหมายที่จะ degrade ไอซิสในยุทธภูมิต่าง ๆ ได้ผลดีมาก เมืองโคบानीถูกยึดกลับมาแล้ว โอบามาแถลงด้วยว่า ฝ่ายบริหารกับนิติบัญญัติ ได้ร่วมหารือกันเพื่อจะต่อสู้กับไอซิส ประธานาธิบดีได้เสนอ Resolution เข้าสู่สภา แต่จะไม่ให้ทหารสหรัฐฯมี combat basis หมายถึง สหรัฐจะไม่ส่งทหารภาคพื้นดินไปปฏิบัติการรบ ในกรณีจำเพาะ อาจจะใช้กองกำลังพิเศษ (Special Forces) ร่างฎติที่เสนอไปนี้จะยกเลิกฎติฉบับปี ค.ศ. 2001 ฎติใหม่จะมีอายุ 3 ปี เพื่อให้พอดีกับการรับตำแหน่งของประธานาธิบดีใหม่ แต่ถ้าภารกิจเสร็จสิ้นก่อน ก็จะมียุติปฏิบัติการ ด้วยเหตุนี้ จึงไม่ต้องการให้กฎหมาย Open-ended

(นายมนัสพาสน์ ชูโต)

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์
และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

ความเคลื่อนไหวเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 สำหรับเดือนกุมภาพันธ์ 2558

รายงานที่นำเสนอมาในช่วงเช้าของวันพฤหัสบดี ที่ 12 กุมภาพันธ์ ศกนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับวิกฤตการณ์ด้านยูเครน ยังไม่สมบูรณ์พอ แม้จะได้ใช้เวลาในการจัดทำจนเกือบรุ่งเช้าของวันที่ 12 กุมภาพันธ์ เนื่องจากการประชุมเจรจาระหว่างฝ่ายที่บัดนี้เรียกกันว่า Normandy 4 (แทน Normandy Troika ที่ รวม กต ยูเครน ใช้ในทวิตเตอร์ที่ข้าพเจ้าอ้างถึงในรายงานเมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์) อันประกอบด้วยนางแองเคลา เมอร์เคิล นายกรัฐมนตรีเยอรมนี ประธานาธิบดีวลาดิเมียร์ ปูตินแห่งรัสเซีย ประธานาธิบดีฟรังซัวส์ ออลลอนด์แห่งฝรั่งเศส และประธานาธิบดีเปโตร โปโรเชนโกแห่งยูเครน ไม่สามารถหาข้อตกลงร่วมกันได้ในการประชุมที่กรุงมอสโก ประเทศเบลารุส ตลอดคืนวันพุธที่ 11 กุมภาพันธ์ การประชุมจึงได้มีต่อมาอีกในวันนี้ รวมเวลาทั้งหมดประมาณ 17 ชั่วโมง

ต่อมาในช่วงบ่ายต้น ๆ (ตามเวลาในประเทศไทย) วันนี้ แหล่งข่าวหลักที่ข้าพเจ้าใช้ในการประมวลข่าวความเคลื่อนไหวด้านการประชุม และเหตุการณ์ภาคสนาม คือ CNN และ BBC ได้เสนอแนวทางกว้าง ๆ ของข้อตกลงอันเป็นผลจากการประชุมที่กรุงมอสโก ซีเอ็นเอ็นอ้างข่าวจากสำนักข่าว Novosti ซึ่งอยู่ในความควบคุมของภาครัฐรัสเซีย ในขณะที่ บีบีซี อาศัยรายงานของลีส ดูเช็ท นักข่าวอาวุโสของบีบีซีเอง แต่ทั้งสองสำนักก็ไม่อาจจะไปถึงข้อตกลงได้ชัดเจนนัก ต่อมาจนเกือบเย็นวันนี้ ทั้งสองแหล่ง จึงสามารถนำเสนอข้อตกลงได้ ปรากฏประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

1. คู่กรณีตกลงที่จะหยุดยิง เริ่มแต่เวลา 24.00 น. ตามเวลาท้องถิ่น ของวันที่ 15 กุมภาพันธ์
2. ให้มีการถอนอาวุธหนักทั้งหมดออกจากบริเวณที่มีการสู้รบกัน และให้กำหนดเขตปลอดทหารในพื้นที่ที่กำหนดในภาคตะวันออกของยูเครน (เข้าใจว่าเขตดังกล่าวได้แก่พื้นที่ในดอนบาสส์ ซึ่งรวมภูมิภาคโดเนตสค์และดีบัลทเซฟด้วย)
3. ให้ทุกฝ่ายยอมรับนับถืออธิปไตยและบูรณภาพแห่งดินแดนของยูเครนอย่างเต็มที่
4. การมอบอำนาจในการปกครองตนเองสำหรับดินแดนที่กำหนด

นอกจากข้อตกลงหลักดังกล่าวข้างต้นนี้ ยังมีเงื่อนไขอื่น ๆ อีกหลายประการ อาทิ การจัดการเลือกตั้งท้องถิ่น การมอบภารกิจในการตรวจสอบเส้นแบ่งเขตต่าง ๆ ให้องค์กรเช่น OSCE รวมทั้งเส้นพรมแดนระหว่างยูเครนกับรัสเซียด้วย

ประธานาธิบดีโปโรเชนโกไม่เข้าใจว่า ทำไมไม่กำหนดให้มีการหยุดยิงในทันที แทนที่จะรอไปถึง 72 ชั่วโมง ซึ่งข้อนี้ ผู้สื่อข่าวหลายคนก็ไม่ผู้จะวางใจ เพราะเกรงว่า สถานการณ์จะซ้ำรอยความตกลงมอสโกครั้งก่อน เมื่อเดือนกันยายน 2557 ซึ่งถูกละเมิดทุกประเด็น จนทำให้ต้องมีการประชุมใหม่ครั้งนั้น นอกจากนี้

ประธานาธิบดีโปโรเซนโกยังกล่าวอีกว่า เพราะเหตุใดจึงไม่กล่าวถึง “ผู้ก่อการร้าย” ที่ยิงเครื่องบินของสายการบินมาเลเซีย เที่ยวบิน ที่ MH17 ตกในภาคตะวันออกของดินแดนยูเครน เมื่อเดือนกรกฎาคม ปีที่แล้ว เหตุร้ายครั้งนั้น สำนักข่าว ซีเอ็นเอ็น ได้เผยแพร่ในรายการข่าวเมื่อไม่นานมานี้ว่า เครื่องบินพาณิชย์ดังกล่าว ถูกยิงตกด้วยจรวด Buk โดยเชื่อได้ว่า ทหารรัสเซียเป็นผู้ยิงจากพื้นที่ขึ้นสู่ฟ้า เพราะจรวดที่ว่าเป็นอาวุธที่รัสเซียมอบให้แก่พวกแบ่งแยกดินแดนในยูเครนภาคตะวันออก

เอกอัครราชทูต Andre Kelin ผู้แทนรัสเซียประจำ OSCE กล่าวแสดงความมั่นใจว่า ผู้ตรวจการตามพรหมแดน ตลอดจนการถอนพลังอาวุธหนักออกจากยูเครนภาคตะวันออกและการหยุดยิง นอกจากนี้ยังมีเงื่อนไขในข้อตกลงที่จะแบ่งปันการปกครองตนเอง รวมทั้งการให้ประชาชนในที่ เช่นโดเนียสและลูฮันส์เลือกภาษาที่จะใช้อีกด้วย (ข้อนี้ข้าพเจ้ายังไม่ทราบรายละเอียดของข้อตกลง แต่ทราบว่า คนส่วนใหญ่ในเมืองทั้งสองสมัครใจที่จะใช้ภาษารัสเซียมากกว่าภาษาอื่น และในการเลือกตั้ง ทั้งสองแห่งนี้ก็ได้ลงประชามติให้แยกเป็นอิสระจากยูเครนมาก่อนแล้ว ในช่วงไม่นานหลังจากที่ใคร่เมียออกเสียงให้ดินแดนคาบสมุทรเป็นส่วนหนึ่งของรัสเซีย ประเด็นที่กล่าวมานี้อยู่ในส่วนที่เรียกว่า Political Settlement)

ในวันนี้ ผู้อำนวยการกองทุนการเงินระหว่างประเทศ แถลงว่า กองทุนฯ จะให้ความช่วยเหลือแก่ยูเครนเป็นจำนวน 17.5 พันล้านดอลลาร์ เป็นเวลา 4 ปี ประเทศอื่น ๆ เช่นสหรัฐ และสหภาพยุโรป ก็จะให้ความช่วยเหลือเช่นกัน แต่ยูเครนจะต้องปฏิรูปในทางต่าง ๆ และยอมรับเงื่อนไขในด้านความโปร่งใสกับการปราบปรามคอร์รัปชันด้วย

ข้อเสนอแนะ หากมีสัญญาณในทางดีและสร้างสรรค์ ซึ่งน่าจะสังเกตได้หลังจากวันอาทิตย์ ที่ 15 กุมภาพันธ์ ศกนี้ กระทรวงอาจเห็นเป็นการสมควรที่ผู้นำรัฐบาลจะมีสาส์นแสดงความยินดีไปยังรัฐบาลยูเครน

(นายมนัสพาสน์ ชูโต)

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์และ
การดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

ข่าวด่วนมาก สถานการณ์ด้านยูเครนเพิ่มเติม สำหรับเดือนกุมภาพันธ์ 2558

ข่าวด่วนมาก อันเกี่ยวกับการก่อการร้ายที่กรุงโคเปนเฮเกน เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ มิได้ปรากฏในไฟล์ที่ส่งไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความผิดพลาดของข้าพเจ้าเองในการเชื่อมโยงไฟล์กับรายงานข้างล่างนี้ แต่กรมยุโรปก็ได้นำเสนอใน “ข่าวสำคัญกรมยุโรป” ลงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2558 ซึ่งเวียนไปเพื่อใช้ในราชการ กต. ต่อมาในวันนี้ (16 กพ.) มีรายงานว่า ตำรวจเดนมาร์กได้จับกุมชาย 2 คน ที่ทางการเข้าใจว่า คงจะมีส่วนกับเหตุร้ายที่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 14 กพ. รายละเอียดเกี่ยวข้องยังไม่ีมากนัก แต่ข้าพเจ้าได้โทรศัพท์แจ้งไปยังเจ้าหน้าที่กองยุโรป 2 เพื่อเป็นการประสานข้อมูลแล้ว

จนถึงค่ำวันที่ 16 กุมภาพันธ์ มีข่าวสืบหน้าหลายประการ ดังนี้

เรื่องแรกได้แก่แถลงการณ์ของอียิปต์ว่า ตามบัญชาของประธานาธิบดี อัล-ซีซี ผุ่บิน Eagles หรือเครื่องบิน F16 ได้โจมตีกลุ่มไอซิส ณ สถานที่ตั้งที่เมือง Dema ทางตะวันออกเฉียงเหนือของลิเบียเมื่อคืนวันที่ 15 กพ. เพื่อตอบโต้การที่กลุ่มนี้ได้สังหารชาวอียิปต์ที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายคือปติค 21 คนบนชายหาดริมฝั่งทะเลเมดิเตอร์เรเนียน (คงจะแสดงให้เห็นความอำมหิตของไอซิส เพราะเหตุร้ายนี้อยู่ห่างจากยุโรปตะวันตกเพียง 200 กิโลเมตร) ตามวิธีการของไอซิส คือให้เหยื่อทั้ง 21 คนสวมชุดสีส้ม ยืนเรียงแถวหน้าแถวฆาตกรจิราดิสต์ในชุดสีดำ และตัดคอ กับได้บันทึกภาพวิดีโอเพื่อเผยแพร่ให้ชนชาติอื่นเห็นชัดถึงความโหดเหี้ยมของไอซิส เช่นการสังหารโหดเหยื่อรายอื่น ๆ รัฐบาลอียิปต์แถลงว่า การโจมตีทางอากาศถูกเป้าหมายต่าง ๆ ตามที่กำหนด เช่นสถานที่ตั้ง อาคารสรรพาวุธ เป็นต้น เครื่องบินที่ไปปฏิบัติการก็ดังกล่าวทุกเครื่อง กลับสู่ฐานทัพในอียิปต์โดยปลอดภัย แถลงการณ์กล่าวด้วยว่าปฏิบัติการทางอากาศเช่นนี้ อาจเกิดขึ้นอีก นอกจากการสังหารชาวอียิปต์ครั้งล่าสุด ไอซิสเคยโจมตีดินแดนของอียิปต์ในคาบสมุทรไซนายครั้งหนึ่ง ปฏิบัติการทางอากาศของอียิปต์ต่อฐานกำลังของไอซิส เท่ากับเป็นการเปิดแนวรบกับไอซิสแห่งที่สอง นอกเหนือจากซีเรียและอิรัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากที่ผู้ก่อการร้ายไอซิสใช้ระเบิดพลีชีพที่โรงแรมในกรุงทริโปลี ลิเบีย และกำลังเข้ายึดพื้นที่ในประเทศลิเบีย โดยอาศัยการแตกแยกของลิเบีย ซึ่งบัดนี้ แยกออกเป็นอย่างน้อย 2 ฝ่าย ผู้บัญชาการทหารอากาศลิเบียกล่าวว่า ทางลิเบียได้ประสานปฏิบัติการครั้งนี้กับอียิปต์ และยอมรับว่า ความแตกแยกระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ในลิเบียทำให้ฝ่ายลิเบียต้องร่วมมือกับอียิปต์ เนื่องจากกลุ่มไอซิสได้แผ่กระจายกำลังเข้ายึดพื้นที่หลายแห่งในลิเบีย เมืองที่ถูกโจมตีโดยอียิปต์เป็นฐานกำลังของกลุ่มไอซิส

เพราะเป็นศูนย์กลางแห่งสำคัญของกลุ่มไอซิสมานาน และเป็นที่ยอมรับของ Abu Bakr al-Baghdadi (หรือ the caliph of the so-called Islamic State (IS) in Syria and Iraq—ตามชื่อที่นิตยสาร The Economist เรียก) หัวหน้ากลุ่มซึ่งพลพรรคใหม่ ๆ จะไปพบและกล่าวปฏิญาณตน ทางด้านอิรัก วันนี้ บาร์เรนได้ส่งฝูงบินไปยังจอร์แดน เพื่อร่วมกับจอร์แดน ยู.เอ.อี ในการโจมตีเป้าหมายไอซิสในอิรัก ชาววันนี้เช่นกัน หนังสือพิมพ์ อัลอาฮราม รายงานว่าอียิปต์ได้ส่งกองบินโจมตีระลอกที่ 2 ไปทำลายเป้าหมายไอซิสในลิเบีย อันได้แก่ศูนย์ฝึกและคลังแสงห่างจากอียิปต์ประมาณ 200 ไมล์ แต่รัฐบาลอียิปต์ยังมีได้ออกแถลงการณ์ ในขณะที่เดียวกัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอียิปต์ได้ออกเดินทางไปยังนครนิวยอร์ก เพื่อรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับไอซิสต่อคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ เพื่อหาทางจัดตั้งกำลังผสมนานาชาติที่จะรับมือกับการรุกคืบหน้าของกลุ่มไอซิส (ขอให้ คทท ณ นครนิวยอร์กติดตามความเคลื่อนไหวด้านนี้ด้วย)

ในวันนี้ (16 กพ.) หลังจากที่ญี่ปุ่นได้ปิดสถานเอกอัครราชทูตในกรุงซานา เช่นเดียวกับอีกหลายประเทศ เริ่มแต่สหรัฐ คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ได้ลงมติให้กลุ่มกบฏ Houthis ยุติการกระทำอันก่อให้เกิดความปั่นป่วนทางการเมือง เป็นผลให้เยเมนกลายเป็นรัฐล้มเหลว ไม่มีรัฐบาลที่ถูกต้องบริหารประเทศ ซึ่งก่อนหน้านี้ ประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรีได้ลาออกจากตำแหน่ง หลังจากที่พวก Houthis เข้ายึดอำนาจรัฐ (ดังที่ได้รายงานมาก่อนนี้) นายบัน คี มูน เลขาธิการสหประชาชาติ ได้แถลงต่อคณะมนตรีความมั่นคงว่า เยเมนกำลังจะล่มสลาย

ในวันนี้เช่นกัน นาง Helle Thorning-Schmidt นายกรัฐมนตรีเดนมาร์ก ได้เปิดให้สัมภาษณ์สื่อมวลชน โดยกล่าวถึงเหตุร้ายที่เกิดขึ้น ว่าในขั้นนี้ ยังไม่มี “indication” ว่าผู้ก่อเหตุทั้งที่อภิปราย ณ Krudtlenden และโบสถ์ยิว เป็นสมาชิกของ cell ซึ่งเจ้าหน้าที่กำลังสืบสวนอยู่ ผู้ที่ตำรวจจับตัวไว้ 2 คนนั้นเป็นเด็กหนุ่ม อายุเพียง 22 และ 19 แต่การสืบสวนแสดงชัดว่า ทั้งสองมีส่วนเกี่ยวข้องกับคนที่ถูกยิงตาย จึงถูกขอให้แหล่งพักพิงและสมรู้ร่วมคิดกับผู้ก่อการร้าย สำหรับชาวยิวที่ถูกสังหาร นั้น เดนมาร์กถือว่า ชนกลุ่มน้อยทั้งหมดเป็นชาวเดนมาร์กเช่นเดียวกัน เดนมาร์กได้เข้าร่วมการประชุมเรื่องผู้ก่อการร้าย และแนวทางป้องกัน ที่สหภาพยุโรปจัดขึ้นที่กรุงบรัสเซลส์ ภายหลังเหตุร้ายที่กรุงปารีส ฉะนั้น จึงได้มีการจัดกำลังรักษาความปลอดภัยตามสถานที่เสี่ยงทั้งหมด รวมทั้งที่โบสถ์ยิว ในวันนี้เช่นกัน นายกรัฐมนตรีเนตันยาฮู ได้โทรศัพท์มาด้วยความห่วงใยชนชาวยิว ซึ่งได้ให้ความมั่นใจไปแล้วว่า กลุ่มเสี่ยงภัยทั้งหลายจะได้รับความเอาใจใส่ เพราะเป็นชาวเดนมาร์ก

เช่นเดียวกัน ตอนเที่ยงคืน (ตามเวลาในไทย) นาย Lars Vilks นักวาดการ์ตูนล้อเลียนศาสนาโมฮัมหมัดที่ไปร่วมการอภิปรายด้วย แต่มิได้ถูกยิงทั้ง ๆ ที่คนร้ายได้ยิงกราดกว่า 30 นัดเข้าไปในห้องประชุม ได้แจ้งมายัง ซีเอ็นเอ็น ว่าเขาได้ไปหลบซ่อนในที่ที่ปลอดภัยแล้ว

สถานการณ์ในยูเครนจนถึงกลางดึกของคืนวันที่ 16 กพ. ตามเวลาในประเทศไทย

ความเคลื่อนไหวด้านยูเครน ตามความตกลง “มินสค์” ฉบับที่ 2 ซึ่งจะเสนอรายละเอียดต่อจากรายงานนี้ ตามรายงาน จากแหล่งต่าง ๆ ทั้งสองฝ่าย อันได้แก่กำลังฝ่ายรัฐบาลยูเครนกับฝ่ายแบ่งแยกดินแดน ปรากฏว่า การยิงโต้ตอบกันได้มีขึ้นอย่างหนัก ตลอดช่วงเวลาก่อนที่จะถึงกำหนดการหยุดยิงในเวลา 24.00 น. ของวันที่ 15. กุมภาพันธ์ 58

ตลอดเวลาของวันที่ 15 กุมภาพันธ์ อันเป็นวันแรกของการหยุดยิง เหตุการณ์ด้านชายแดนของยูเครนดูสงบเงียบ แต่ก็มียุทธการระเบิดข้อตกลงเพียงบางครั้ง อันเป็นประสบการณ์ต่างจากภายหลังข้อตกลงมินสค์ 1 ซึ่งถูกละเมิดตั้งแต่ต้น ความไม่วางใจของฝ่ายต่างๆ จึงเป็นที่เข้าใจได้ ว่าข้อตกลงฉบับใหม่นี้จะน่าเชื่อถือได้สักเพียงใด

การประกาศหยุดยิงครั้งนี้มีทั้งฝ่ายยูเครนและฝ่ายแบ่งแยกดินแดน ประธานาธิบดีเปโตร โปโรเชนโก แห่งยูเครนได้ย้ำว่า หากสถานการณ์ไม่สงบ ในพื้นที่ทั้งหมดจากชายแดนติดต่อกับรัสเซีย เขาจะประกาศกฎอัยการศึกในอาณาบริเวณทั่วยูเครน

ความพยายามในตอนท้ายก่อนหน้าที่จะถึงกำหนดหยุดยิง คือ 24.00 น. ของวันที่ 15 กุมภาพันธ์ ฝ่ายที่ต้องการเข้าร่วมกับรัสเซียและกองกำลังของรัสเซียเองได้ระดมยิงจรวดระยะไกลมายังดินแดน “มาริโอโพล” ซึ่งดาวเทียมของสหรัฐฯ ได้ถ่ายภาพไว้ชัดเจน มาริโอโพลเป็นสถานที่เชื่อมต่อกับคาบสมุทรไครเมีย เมื่อทางการสหรัฐฯ ได้เปิดเผยภาพถ่ายจากดาวเทียมดังกล่าว ฝ่ายรัสเซียมิได้ชี้แจงแก่ข่าวฉบับนี้ (รุ่งเช้าวันที่ 16 กุมภาพันธ์)

ในวันนี้ (16 กพ.) การต่อสู้เริ่มรุนแรงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริเวณรอบนอกของเมือง Mariupol และดินแดน เดบัตสสะเว ซึ่งกองกำลังของยูเครนยังคงรักษาเมืองไว้ได้ แต่กองกำลังของฝ่ายแบ่งแยกดินแดน

ได้ระดมยิงอาวุธหนักมากและถี่ยิ่งขึ้น คณะผู้ตรวจตราจากองค์การ OSCE ยังไม่อาจเข้าไปถึงเมืองเหล่านี้ได้ เพราะคณะผู้ตรวจตราไม่มีอาวุธติดตัวและกองกำลังป้องกัน โฆษกขององค์การชี้แจงว่า การที่เสียงยิงยังไม่เงียบสงบ นั้น เป็นสถานะที่คาดหมายได้ คงต้องรอไปอีกสองสามวัน

ในวันนี้เช่นกัน มีข่าวว่า คณะผู้เจรจาทั้งสี่ หรือ Normandy Quartet จะมีการประชุมกันอีก แต่จนถึงเวลาดีก็ยังไม่มีการแถลงข่าวเกี่ยวกับกำหนดวันและเวลา อาจเป็นได้ว่า นางแองเคลา เมอร์เคิล นายกรัฐมนตรีเยอรมันติดการประชุมปรึกษาเรื่องการแก้ปัญหาหนี้สินของกรีซ เพราะกรีซไม่ยอมเจรจากับ Troika โดยจะเจรจากับปัญหาหนี้กับประเทศเจ้าหนี้เป็นราย ๆ ไป

นายมนัสพาสน์ ชูโต

ความคลื่อนไหวด้านยูเครน ตามความตกลง “มินสค์” ฉบับที่ 2 ซึ่งจะเสนอรายละเอียดต่อจากรายงานนี้ ตามรายงาน จากแหล่งต่าง ๆ ทั้งสองฝ่าย อันได้แก่กำลังฝ่ายต่อต้านรัฐบาลยูเครนกับฝ่ายแบ่งแยกดินแดน ปรากฏว่า การยิงโต้ตอบกันได้มีขึ้นได้ที่หนักขึ้น ตลอดช่วงเวลาก่อนที่จะถึงกำหนดการหยุดยิงในเวลา 24.00 น. ของวันที่ 15. กุมภาพันธ์ 58

ตลอดเวลาของวันนี้ คือวันที่ 15 กุมภาพันธ์ เหตุการณ์ด้านชายแดนของยูเครน ดูสงบเงียบ แต่ก็มีความเคลื่อนไหวของการละเมิดข้อตกลงเพียงบางครั้ง อันเป็นประสบการณ์ต่างจากภายหลังข้อตกลงมินสค์ 1 ซึ่งไม่มีการปฏิบัติตามตั้งแต่ต้น ความไม่พอใจของฝ่ายต่างๆ จึงเป็นที่เข้าใจได้ ว่าข้อตกลงฉบับใหม่นี้จะน่าเชื่อถือได้สักเพียงใด

การประกาศหยุดยิงครั้งนี้มีทั้งฝ่ายยูเครนและฝ่ายแบ่งแยกดินแดน ประธานาธิบดีเปโตร โปโรเชนโก แห่งยูเครนได้ย้ำว่า หากสถานการณ์ไม่สงบ ในพื้นที่ทั้งหมดจากชายแดนติดต่อกับรัสเซีย เขาจะประกาศกฎอัยการศึกทั่วอาณาบริเวณทั่วยูเครน

ความพยายามในตอนท้ายก่อนหน้าที่จะถึงกำหนดหยุดยิง คือ 24.00 น. ของวันที่ 15 กุมภาพันธ์ ฝ่ายที่ต้องการเข้าร่วมกับรัสเซียและกองกำลังของรัสเซียเองได้ระดมยิงจรวดระยะไกลมายังดินแดน “มาริโอโพล” ซึ่งดาวเทียมของสหรัฐฯ ได้ถ่ายภาพไว้ชัดเจน มาริโอโพลเป็นสถานที่เชื่อมต่อกับคาบสมุทรไครเมีย เมื่อทางการสหรัฐฯ ได้เปิดเผยภาพถ่ายจากดาวเทียมดังกล่าว ฝ่ายรัสเซียมิได้ชี้แจงแก้ข่าวจนบัดนี้ (รุ่งเช้าวันที่ 16 กุมภาพันธ์)

(นายมนัสพาสน์ ชูโต)

ประธานคณะทำงานปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์และ
การดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

ความเคลื่อนไหวเพิ่มเติม รายงานวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2558

สถานการณ์ด้านยูเครน ส่ออันตรายในวงกว้าง เมื่อถึงวันที่ 4 ของการหยุดยิงตามข้อตกลงกรุงมินสค์ 2 อันมีประเด็นสำคัญโดยสรุปดังนี้-

กำหนดการหยุดยิง เริ่มตั้งแต่ 00.01 วันที่ 15 กุมภาพันธ์ ตามเวลาที่ท้องถิ่นในภาคตะวันออกของยูเครน

ให้มีการถอนอาวุธหนัก อาทิ ปืนใหญ่ ซิปนาอาวุธประเภทต่าง ๆ รถถังและยานเกราะ ฯลฯ เริ่มแต่วันที่ 16 กุมภาพันธ์ โดยให้แล้วเสร็จในเวลาสองสัปดาห์ รวมอาวุธทั้งหมดที่อยู่เลยเขตกันชนด้านหลังแนวหน้าที่กำหนดให้กองกำลังของยูเครน และด้านหลังแนวหน้าที่กำหนดให้กองกำลังแบ่งแยกดินแดนตามความตกลงในข้อตกลงมินสค์เมื่อเดือนกันยายน

นักโทษทั้งหมดจะได้รับการปล่อยตัว และให้นิรโทษกรรมทุกคนที่มีส่วนในการรบระหว่างกัน

ให้ถอนทหารต่างชาติทั้งหมดพร้อมอาวุธออกจากดินแดนของยูเครน กลุ่มคนที่เข้าไปในบริเวณโดยผิดกฎหมายต้องถูกปลดอาวุธ

ยูเครนจะต้องอนุญาตให้ทุกคนที่อยู่ในเขตกบฏใช้ชีวิตตามปกติ โดยยกเลิกข้อห้ามต่าง ๆ ที่ใช้บังคับอยู่

ให้มีการปฏิรูปรัฐธรรมนูญเพื่อเปิดโอกาสให้มีการกระจายอำนาจในภูมิภาคฝ่ายกบฏ ภายในสิ้นปี ค.ศ. 2015

ยูเครนจะมีอำนาจบังคับพรมแดนติดต่อกับรัสเซีย หากเงื่อนไขทุกประการมีการปฏิบัติตามในระยะเวลาสิ้นปี ค.ศ. 2015

แม้ถึงวันนี้ (19 กพ.) การหยุดยิงก็ยังไม่เป็นไปตามข้อตกลงมินสค์ 2 คณะผู้ตรวจตราจาก OSCE ยังไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าไปในพื้นที่หลายแห่ง ในระยะสามวันหลังมานี้ การยิงต่อสู้ระหว่างยูเครนกับกลุ่มแบ่งแยกดินแดน ซึ่งอาจจะมีทหารรัสเซียเข้าไปแฝงอยู่ด้วยมาตั้งแต่ต้น อาวุธหนักต่าง ๆ ที่กลุ่มแบ่งแยกดินแดนใช้อยู่ เป็นอาวุธที่รัสเซียทยอยส่งไปให้ สถานการณ์สู้รบเหล่านี้ได้รับการพิจารณาโดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ซึ่งเรียกร้องให้ทุกฝ่ายยุติการปะทะกัน ที่ควรแก่การสงสัยได้แก่ความเคลื่อนไหวของประธานาธิบดีปูติน ซึ่งปฏิเสธความเกี่ยวข้องมาแต่ต้น เพราะวงการภายนอกอ่านเจตนาของปูตินได้มาตั้งแต่การผนวกคาบสมุทรไครเมีย ซึ่งปูตินเองได้บรรยายความไฝฝืนของเขาที่ประสงค์จะเข้าครอบครองอดีตดินแดนของสหภาพโซเวียตให้ได้ เพราะในทันทีที่ชาวไครเมียจัดการลงประชามติแยกตัวออกจากยูเครน รัสเซียก็ได้ชักนำให้บรรดาผู้ที่อยู่ในภาคตะวันออกของยูเครนเริ่มประกาศอิสรภาพ โดยเมืองใหญ่ต่าง ๆ ได้แยกตัวเป็นสาธารณรัฐอิสระ เช่น Donetsk และ Luhansk อันเป็นยุทธภูมิสำคัญ มาตราการแซงก์ชันทางเศรษฐกิจของ

ประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและการคลังของรัสเซียมาก รักร้ายราคาน้ำมันได้ลดต่ำลงอย่างมาก รัสเซียต้องเผชิญกับความตกต่ำทางเศรษฐกิจอย่างหนัก อาจจะเพราะเหตุนี้ ปูตินจึงต้องลดการผจญภัยในต่างแดน แต่ก็ยังรุดหน้าในการคุกคามประเทศฝ่ายตรงข้าม โดยล่าสุดได้เริ่มกดดันประเทศกลุ่มบอลติก ส่วนการส่งเครื่องบินทิ้งระเบิดไปใกล้ ๆ กับน่านฟ้าของประเทศเช่น อังกฤษ ดังที่ได้รายงานมาก่อนแล้ว ล่าสุดเมื่อวานนี้ (18 กุมภาพันธ์) เครื่องบินทิ้งระเบิด 4 เครื่องยนต์ได้เข้าใกล้ฝั่ง Cornish ของอังกฤษ ทำให้กองทัพอากาศอังกฤษต้องส่งเครื่องบินประจัญบาน Typhoon สองเครื่องขึ้นไปบินกระหนาบ นับเป็นครั้งที่สองที่อังกฤษต้องทำเช่นนั้น นายเดวิด คาเมรอน นายกรัฐมนตรีอังกฤษได้กล่าวถึงกรณีนี้ แต่ได้พยายามจะใช้คำพูดมิให้เข้าสู่ตรตามพันธกรณีของนาโต้ ซึ่งกำหนดว่า การโจมตีสมาชิกประเทศใด ย่อมถือว่าเป็นการโจมตีสัมพันธมิตรทั้งหมด สถานการณ์ดังที่กล่าวมานี้แสดงถึงความเป็นไปได้ที่จะเกิดสงครามในวงกว้างขึ้น เพราะถ้าไม่ระวัง เหตุการณ์ดังกล่าวอาจนำไปสู่สงครามโลกครั้งที่ 3 ได้ อย่างไม่กี่ความเคลื่อนไหว เชิงยั่วยุของรัสเซียที่มีมาหลายครั้งเป็นอันตรายต่อโลกมาก เพราะขณะนี้ รัสเซียตกอยู่ในฐานะลำบาก ไม่มีใครคาดได้ว่า ปูตินจะแสวงหาความตึงเครียดภายนอกเพื่อกลบเกลื่อนความยากลำบากภายใน และเขาจะซัดเส้นตายได้ที่ใด

ถึงขณะที่รายงานนี้ ไม่มีใครสามารถยืนยันได้ว่า ข้อตกลงมินสค์ 2 จะประสบผลสำเร็จในการนำความสงบมาสู่พื้นที่ในภาคตะวันออกของยูเครนหรือไม่ แม้ว่าฝ่ายยูเครนจะต้องถอยกำลังจากหลายพื้นที่ก็ตาม การต่อสู้กันที่เมืองเดบัลต์เซฟ ทำให้ความเสียหายให้แก่เมืองอย่างยับเยิน เมื่อวานนี้ (18 กุมภาพันธ์) กองกำลังของยูเครนได้รับคำสั่งให้ถอนตัวจากเมือง จะเคลื่อนกำลังไปทางอื่นไม่ปลอดภัย เพราะฝ่ายแบ่งแยกดินแดนได้วางระเบิดและเรือใบไว้ตลอดถนน แต่รถถังและยานเกราะของยูเครนก็ได้เคลื่อนกำลังจากตัวเมือง โดยได้มุ่งหน้าไปในทางที่มีกำลังของยูเครน ตามคำแถลงของยูเครน ฝ่ายตนถูกจับไว้ประมาณ 300 คน ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเมืองต่างหลบหนีไปในที่ต่าง ๆ เมื่อกำลังของฝ่ายแบ่งแยกดินแดนสามารถเข้ายึดตัวเมือง เดบัลต์เซฟเวอร์ ก็อยู่ในสภาพที่เสียหายหนัก เมืองนี้มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์มาก เพราะเป็นชุมทางของการคมนาคมและการรถไฟ อันอาจเป็นภัยคุกคามยุโรปตะวันตกได้ เหตุปัจจัยทั้งหลายเหล่านี้อาจส่งผลร้ายแรงต่อไปได้ ก่อนหน้านี้ นาย Jens Stoltenberg เลขาธิการของสัมพันธมิตรนาโต้ได้เรียกร้องให้รัสเซียถอนกำลังทั้งหมดออกจากภาคตะวันออกของยูเครน และเมื่อการสู้รบระหว่างยูเครนกับกลุ่มแบ่งแยกดินแดนจะมุ่งไปสู่เดบัลต์เซฟเวอร์ นาง Federica Mogherini ผู้ดูแลกิจการด้านการต่างประเทศของสหภาพยุโรปได้แถลงว่า ปฏิบัติการของฝ่ายแบ่งแยกดินแดนในภาคตะวันออกของยูเครนเป็นการละเมิดอย่างชัดเจนของการหยุดยิง และได้ขอให้ OSCE ซึ่งเป็นผู้รับหน้าที่ตรวจตราการหยุดยิงต้องได้รับการอนุญาตให้เข้าไปในพื้นที่ เพราะจนบัดนี้ OSCE ยังไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ตามอาณัติที่ได้รับมอบหมาย ความพ่ายแพ้ของยูเครนที่เมืองอันเป็นยุทธภูมิสำคัญ

อาจจะเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ประธานาธิบดีเปโตร โปโรเชนโก เสนอให้สหประชาชาติส่งกำลังไปดูแลการหยุดยิงในยูเครน ซึ่งผู้แทนรัสเซียต่างพากันมาคัดค้าน โดยอ้างว่าหากทำเช่นนั้นก็จะเท่ากับเป็นการทำลายข้อตกลงมินสค์ 2

ความเคลื่อนไหวที่จะต้องติดตามอย่างใกล้ชิดอีกกรณีหนึ่งได้แก่เหตุการณ์ไอซิส ต่อเนื่องจาก รายงานก่อนหน้านี้ที่อียิปต์ได้ส่งเครื่องบินไปโจมตีฐานที่ตั้งของไอซิสที่เมืองเดอร์นาในลิเบีย พร้อมกับการส่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศไปเสนอรายงานต่อคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ด้วยจุดมุ่งหมายที่จะให้มีการรวมกำลังนานาชาติ (Interntional Coalition) เพื่อปราบปรามไอซิสภายในลิเบีย อียิปต์ได้เสนอด้วยว่า เพื่อจะให้บังเกิดผล อยากรจะให้ยกเลิกข้อห้ามการส่งอาวุธให้แก่ฝ่ายต่าง ๆ ในลิเบีย ซึ่งใช้มาตั้งแต่การปราบปรามรัฐบาลของมวนมาร์ กัดดาฟี อันมีผลในปัจจุบันนี้ที่ลิเบียได้แตกแยกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ตามชนเผ่าที่มีที่อยู่ไม่น้อยในลิเบีย แม้กระทั่งรัฐบาลก็ได้แย่งกันเป็นสองฝ่ายอย่างน้อยที่สุด แต่การที่อียิปต์ได้รับเป็นแนวหน้าเพื่อตอบโต้ความโหดร้ายของกลุ่มไอซิส ก็มีผลช่วยได้บ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพราะไอซิสได้พยายามใช้การโฆษณาชวนเชื่อจนในวันนี้ ได้ข่มขู่ว่าจะรุกรานประเทศในยุโรป เช่นการขู่ที่ไอซิสจะรุกรานมาถึงกรุงโรมได้ ทั้งนี้ เพราะการเพิ่มขึ้นของผู้อพยพจากแอฟริกาเหนือ ซึ่งเข้ามาทางเมือง Lampedusa โดยไม่แน่ว่า ระบบตรวจสอบผู้อพยพมีประสิทธิภาพเพียงใด อาจเป็นไปได้ว่า ผู้ก่อการร้ายอาจปะปนเข้ามากับผู้อพยพเหล่านี้ด้วย

หลังจากเหตุการณ์การก่อการร้ายในแคนาดา ฝรั่งเศส เบลเยียม กรุงโคเปนเฮเกน โดยพวกไอซิส สืบเนื่องมาจากปลายปีที่แล้ว ประเทศกลุ่มตะวันตกได้มีการประชุมปรึกษาหลายครั้ง เช่นที่กรุงปารีส กรุงบรัสเซลส์ (สำหรับสหภาพยุโรป) และเมื่อวานนี้ (18 กพ.) ที่ทำเนียบขาว ณ กรุงวอชิงตัน ซึ่งมีผู้ไปร่วมการประชุมประมาณ 60 ประเทศ โดยมีนายโจ ไบเดน รองประธานาธิบดีสหรัฐ ทำหน้าที่ประธาน การประชุมครั้งนี้ซึ่งจะใช้เวลารวม 3 วัน ใช้ชื่อว่า เพื่อต่อสู้กับ Violent Extremism ซึ่งนายเท็ด ครูซ ตัวนำกลุ่มอนุรักษนิยม (Tea Party) จากพรรครีพับลิกันได้กล่าวหาว่า เพราะเหตุใดจึงไม่มีคำว่าอิสลามเลย ซึ่งเป็นความเข้าใจผิด เพราะทุกฝ่ายไม่ต้องการเอาเรื่องความแตกต่างทางศาสนามาเกี่ยวกันด้วย เพราะเป็นเรื่องที่มีความเปราะบางมาก

ในวันนี้ (19 กพ.) ประธานาธิบดีโอบามาได้กล่าวคำปราศรัยโดยย้ำถึงต้นเหตุเบื้องต้นของการเกิดขึ้นของกลุ่มก่อการร้ายเช่นไอซิส และแถลงความเห็นส่วนตัวว่า เพราะเหตุใด การก่อการร้าย หรือการใช้ความรุนแรงจึงมีขึ้นในที่ต่าง ๆ ก่อนที่จะกล่าวคำปราศรัย ได้มีการแถลงถ้อยคำของประธานาธิบดีโอบามาว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนหนึ่งมาจากการบิดเบือนคำสอน (Perverted Islam) จากศาสนา เช่นอิสลาม เพื่อจะนำไป

เป็นข้ออ้างในการก่อความรุนแรง จนขณะนี้ ถ้าไม่ระมัดระวัง ก็อาจนำไปสู่การปะทะกันทางอารยธรรม (Clash of Civilizations)

ทางด้านสมรภูมิในอิรัก การสู้รบยังมีอยู่เต็มที่ แต่ทหารอิรักยังมิได้รับการฝึกอบรมเพียงพอตามแผน ส่วนสหรัฐ นั้น ไม่ต้องการใช้ทหารภาคพื้นดิน เพราะในสองเดือนต่อจากนี้ ทหารสหรัฐจะเริ่มการฝึกอบรม ทหารอิรัก เมื่อเป็นเช่นนี้ กองกำลังที่ได้รับภาระหนักของการต่อสู้เพื่อยึดดินแดนคืนจากพวกไอซิส จึงได้แก่ชาว เคิร์ดและชนเชื้อสายเบซเมอริก้า ซึ่งก็ได้รับความสำเร็จในการยึดเมืองคืนจากไอซิสหลายแห่งแล้ว เช่นโคบานี ก็ยังได้ปะทะกับไอซิสที่เมืองเคียร์คูก และโดยที่พวกเคิร์ดและเบซเมอริก้าพยายามจะยึดเมืองโมซูล คืนกลับมา จึงได้พยายามบุกเข้ายึดเมืองเออร์บิล ทางเหนือของอิรัก ใกล้กับเมืองโมซูล แต่กลุ่มกัฎชาติเหล่านี้ไม่มีอาวุธยุทธโธปกรณ์เพียงพอ จึงเป็นที่เข้าใจได้ที่นักผู้ตั้งกล่าวต้องการความสนับสนุนด้านอาวุธ ซึ่งจนถึงวันที่ รายงานนี้ ได้เพียงอาวุธเบาจากบางประเทศในยุโรปตะวันตก

แต่ความโหดร้ายของไอซิสก็ได้ผ่อนคลายลง เพราะวันนี้มีข่าวว่า ได้สังหารโหดชาวอิรักไป 47 คน และมีข่าวอีกด้วยว่า ไอซิสหารายได้อีกทางหนึ่งด้วยการค้าอวัยวะของผู้ที่ตนสังหาร ซึ่งเรื่องนี้ต้องหาหลักฐาน ยืนยันต่อไป

เหตุร้ายที่ไอซิสได้กระทำอย่างเปิดเผยด้วยการเผยแพร่ภาพทางวิดีโอเป็นเรื่องที่จะต้องศึกษาต่อไป แต่เรื่องทีกลุ่มไอซิสใช้เป็นยุทธวิธี นั้น จะต้องพิจารณากันให้ชัดแจ้ง เพราะเหตุรุนแรงทำนองเดียวกันได้แพร่ไปยัง กลุ่มต่าง ๆ ไม่เพียงแต่ในตะวันออกกลาง เท่านั้น แต่พฤติกรรมของ Al-Shabab ในโซมาเลียกับ Boko Haram ในไนจีเรีย ก็ไม่ต่างกัันนัก ในกรณีหลัง เป็นเหตุให้ประธานาธิบดี Good Luck Jonathan ต้องประกาศเลื่อนการ เลือกตั้งประธานาธิบดี ซึ่งเดิมกำหนดจะมีขึ้นในวันที่ 14 กุมภาพันธ์ ออกไป

(นายมนัสพาสน์ ชูโต)

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์และ
การดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

หลายข่าวพิเศษ ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2558

ข่าวที่ปรากฏทางโทรทัศน์ระหว่างประเทศในช่วงสามสี่วันมาจนถึงวันนี้เป็นข่าวขบวนการก่อการร้ายหลายแห่งด้วยกัน อาทิ รายงานจากกลุ่มไอซิส ISIS, ISIL เกี่ยวกับการจับผู้คนของประเทศต่าง ๆ ในบริเวณอิรัก และซีเรีย รวมถึงแนวรบของกลุ่มเคอร์ดและเป็สมออร์ก้า ซึ่งกำลังสกัดการรุกหน้าของกลุ่มไอซิส การขู่ที่จะบุกฆ่าลูกค้าห้างสรรพสินค้าในประเทศตะวันตก เช่นที่กลุ่มอัลซาบับจากโซมาเลีย ได้ทำมาแล้วที่ห้างสรรพสินค้า “เวสต์เกต” ในกรุงไนโรบี ประเทศคีนยา และกลุ่มโบโก ฮารามในไนจีเรีย และอาจจะมียุทธวิธีอื่น ๆ อีก แต่จนบัดนี้ แม้จะไม่มีกลุ่มใดในภูมิภาคเอเชีย แต่ประเทศเช่นไทยก็ไม่ควรประมาท ด้วยเหตุผลที่ได้เคยเสนอมามาก่อนแล้ว อันได้แก่ความที่ไทยมักจะคิดว่า ไทยเป็นประเทศพุทธศาสนาและเป็นประเทศเปิด มิได้สร้างความเป็นศัตรูกับประเทศหรือกลุ่มก่อการร้ายอื่นใด ในปัจจุบันนี้ ท่าทีของแต่ละประเทศมิได้มีส่วนในการตกลงใจของประเทศหรือกลุ่มก่อการร้ายโดยตรง เหตุร้ายอาจเกิดขึ้นได้เพราะเหล่าร้ายมุ่งต่อเป้าหมายที่เป็นผลประโยชน์ของประเทศที่เขาถือเป็นศัตรู เช่นกรณีที่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2515 ในการเข้ายึดสถานเอกอัครราชทูตอิสราเอลที่ถนนหลังสวน และความพยายามอีกอย่างน้อย 2 ครั้งที่จะทำร้ายสถานเอกอัครราชทูตอิสราเอลในกรุงเทพฯ แต่ไม่ประสบผลสำเร็จ มิใช่เพราะการกระทำของเจ้าหน้าที่ไทย แต่เพราะเป็นความผิดพลาดของผู้ก่อการร้ายเอง

ข่าวคราวเกี่ยวกับเจตนาของกลุ่มก่อการร้ายจากหลายประเทศค่อนข้างจะถี่ขึ้นในระยะสองสามวันมานี้ อาจเป็นเพราะ กลุ่มไอซิสเป็นข่าวมากขึ้น เพราะสามารถใช้การโฆษณาชวนเชื่ออย่างกว้างขวาง ตามรายงานข่าวระหว่างประเทศ ไอซิสสามารถใช้ผู้เชี่ยวชาญในการผลิตระดับคุณภาพขั้นสูงได้ดีกว่ากลุ่มอื่น ๆ เช่นอัล ซาบับ และโบโกฮาราม เรื่องของไอซิสนี้ ถ้ามีเวลาพอ ก็จะเรียบเรียงเสนอมารายงานฉบับนี้ หรือมิฉะนั้นก็ในฉบับต่อไป แต่ในวันนี้ ก็มีข่าว ซึ่งหลายแหล่งเสนอมาสอดคล้องกัน อันได้แก่การที่กลุ่มไอซิสได้จับชาวซีเรียคริสเตียนจากหมู่บ้านทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของซีเรียไปประมาณ 90 คน ตามปกติวิถีของไอซิส ผู้ที่ถูกจับกุมไปเช่นนี้ มักจะถูกสังหารอย่างโหดร้ายเช่นที่ทำมาแล้ว กับผู้ที่ถูกอ้างว่าเป็นชาวอิรัก 47 คน ก่อนหน้านี้และผู้ที่ถูกโฆษณาชวนเชื่อว่าเป็นชาวเป็สมออร์ก้าซึ่งในระยะหลัง ๆ มานี้ได้โจมตีสกัดการรุกของฝ่ายไอซิสในหลายพื้นที่ด้วยกัน และสามารถตีโต้ได้สำเร็จด้วย ในกรณีหลังนี้ ผู้สื่อข่าว ซีเอ็นเอ็น ตั้งข้อสังเกตว่า ภาพประกอบของวิดีโอหลังนี้ ดูไม่ปกติ เพราะในช่วงสามสี่วันมานี้ อากาศแปรปรวน มีหิมะตก ซึ่งดูจะไม่เป็นภาพประกอบของวิดีโอดังกล่าว

ข่าวความเคลื่อนไหวอื่น ๆ

สถานการณ์ด้านยูเครนไม่ดีขึ้น เนื่องจากฝ่ายแบ่งแยกดินแดน ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากรัสเซียอย่างมีพักต้องสงสัยได้บุกเข้าโจมตีเมืองต่าง ๆ ทางภาคตะวันออกของยูเครน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเดบัลต์เซเว ซึ่งเมืองนี้ได้ถูกทำลายย่อยยับไปเกือบหมด ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเมืองกำลังขาดอาหารการกิน และกำลังรอความช่วยเหลือจากองค์การระหว่างประเทศ

เมื่อวันที่ 21-22 กุมภาพันธ์ เป็นวันครบรอบปีของการชุมนุมขับไล่ นายยานูโกวิช ประธานาธิบดี ซึ่งรัสเซีย สนับสนุน และในที่สุด นายยานูโกวิชได้ประกาศลาออกและได้ย้ายไปอยู่ในรัสเซีย ช่วงนั้น เป็นระยะใกล้เคียงกับการที่รัสเซียกำลังเข้าผนวกคาบสมุทรไครเมีย ซึ่งก็เป็นผลสำเร็จตามแผนของประธานาธิบดีปูติน นับแต่นั้น ชื่อ นายยานูโกวิชก็ไม่ได้รับการกล่าวถึงอีก

เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ ผู้สื่อข่าว บีบีซี ได้ไปสัมภาษณ์ประธานาธิบดีปูตินที่พระราชวังเครมลิน คำถามหลักก็คือมีข่าวหนาหูว่า สงครามระหว่างรัสเซียกับยูเครนอาจจะเกิดขึ้น นายปูตินได้ตอบว่า ไม่เกิดขึ้นแน่ เพราะข้อตกลงมินสค์ 2 จะต้องมีส่วนในการดูแลการหยุดยิงในพื้นที่ และรัสเซียเองก็ได้ติดต่อกับประเทศภาคีของข้อตกลงอยู่ตลอดเวลา ต่อมาในคืนวันนี้ (24 กุมภาพันธ์) มีรายงานว่า รัฐมนตรีต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส และเยอรมัน กำหนดจะหารือกันในวันสองวันนี้ ที่กรุงปารีส

สถานการณ์ทางประเทศเยเมน บั่นป่วนมากขึ้น สถานทูตสุดท้ายที่ปิดการปฏิบัติงานได้แก่อียิปต์ ก่อนหน้านี้ คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้ลงมติให้ตั้งรัฐบาลชั่วคราวขึ้นเพื่อบริหารประเทศ ข้อที่น่าสังเกตก็คือ ประธานที่ประชุมที่ได้เข้าร่วมในการลงมติครั้งนี้ได้แก่สาธารณรัฐประชาชนจีน รวมทั้งมติก่อนหน้านี้ที่ให้เยเมนเป็นรัฐล้มเหลว

หลังจากที่กลุ่มก่อการร้ายชู่จะบุกเข้าโจมตีห้างสรรพสินค้า นั้น ไม่ว่าทุกประเทศเป้าหมายจะถูกโจมตีก็ตาม แต่ทุกประเทศก็ได้ประมาท กองกำลังรักษาความปลอดภัยของแคนาดา อันได้แก่ Royal Canadian Mounted Police ก็ได้ร่วมมือกับตำรวจท้องถิ่นของมณฑลอัลเบอร์ตา ดูแลห้างใหญ่ที่เมืองเอดмонтัน ในมณฑลอัลเบอร์ตา เพราะที่นั่นมีห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่มาก คือ West Edmonton Mall ซึ่งเดิมทีเศรษฐีเชื้อสายอิหร่านเป็นผู้ก่อสร้างขึ้น ส่วนในสหรัฐ นั้น เป้าหมายหนึ่งได้แก่ห้างในมลรัฐมินเนโซตา

สถานการณ์เศรษฐกิจในเวเนซุเอลาประสบปัญหาหนัก นอกจากความขาดแคลนเครื่องอุปโภคและบริโภคดังที่รายงานมาก่อนแล้ว ประธานาธิบดีมาดูโรก็หันไปโทษคนอื่น เช่นกล่าวหาว่า สถานการณ์เลวร้ายที่เกิดขึ้นเป็นผลจากการแทรกแซงก่อรัฐประหารของสหรัฐ นายกเทศมนตรีของกรุงคารากัสถูกจับแล้ว ด้วยข้อหาว่าเป็นผู้ก่อเหตุแทนสหรัฐ ปัญหาของเวเนซุเอลาสืบเนื่องมาจากนโยบายประชานิยม ซึ่งได้รับทอดมาจากอดีตประธานาธิบดีฮิวโก ชาเวซ เศรษฐกิจยิ่งตกหนักเมื่อราคาน้ำมันตกอย่างมาก ขณะนี้ อัตราเงินเฟ้อของเวเนซุเอลาสูงที่สุดในโลก ในสภาวะเช่นนี้ ความเปลี่ยนแปลงทางเมืองคงจะหลีกเลี่ยงได้ยาก

ปัญหาทางเศรษฐกิจของรัสเซียก็ตกต่ำเช่นกัน แต่แม้ว่า การผลิตและจำหน่ายจะตกต่ำลงในทุกภาค แต่ปรากฏว่า ภาคหนึ่งอันได้แก่ปืนกล คาลาสนิคอฟ หรือ เอ.เค. 47 ซึ่งเป็นอาวุธประจำกลุ่มก่อการร้าย รวมทั้งกลุ่มที่ก่อเหตุร้ายที่กรุงปารีสเมื่อเดือนมกราคม ศกนี้ กลับเพิ่มผลผลิตและจำหน่ายได้เป็นอย่างมาก

(นายมนัสพาสน์ ชูโต)

ประธานคณะทำงานปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์
และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

ความเคลื่อนไหวต่อจากฉบับก่อนนี้ ลงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2558

ข่าวความเคลื่อนไหวของขบวนการก่อการร้ายระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไอซิสในตะวันออกกลาง โบโกฮารามในไนจีเรียและอัลชาบับในโซมาเลีย ยังคงเป็นกรณีที่น่าสนใจติดตาม แม้ข่าวจากแหล่งต่าง ๆ ในวันนี้ (25 กพ. 58) จะแสดงว่า ฝ่ายต่อต้านจากตะวันตกและพลังรวมของตะวันออกกลาง จะสามารถต้านทานการรุกรานของไอซิสได้ผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจก็ตาม

ในอิรัก ซึ่งขณะนี้ กองกำลังของชาวเคิร์ดและชนเผ่าเปชเมอร์กาจะสามารถสกัดการรุกคืบหน้าของไอซิสได้ในหลายสมรภูมิ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เมืองเออร์บิลและท้องที่ต่าง ๆ อันจะเปิดทางไปสู่เมืองโมซูล ซึ่งเป็นเมืองใหญ่ที่สองของอิรักและอาจถือได้ว่าเป็นเมืองสัญลักษณ์ รองจากกรุงแบกแดด แม้ว่า กองกำลังชาวเคิร์ดจะสามารถตรึงการสู้รบได้เป็นที่น่าพอใจ ประกอบกับการโจมตีทางอากาศของเครื่องบินกลุ่มอาหรับนำโดยจอร์แดน สนับสนุนโดยกองทัพอากาศของประเทศอ่าว เช่นยูเออี และสหรัฐกับฝรั่งเศส ภาพที่ปรากฏในรายงานข่าวแสดงชัดถึงความเสียหายและการเสียชีวิตของกองกำลังกลุ่มไอซิส เป็นจำนวนไม่น้อย แม้ว่าสหรัฐจะได้ประกาศกำหนดการปลดปล่อยเมืองโมซูลในเวลาประมาณเดือนเมษายน ศกนี้ อันทำให้หลายหมู่เหล่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวเคิร์ดไม่สู้จะสบายใจ แต่ถึงวันนี้ ดูทุกฝ่ายจะเข้าใจเจตนาในทางยุทธศาสตร์แล้ว เพราะความสนใจจะหันไปทางความเป็นไปในประเทศลิเบีย ซึ่งดูเหมือนว่า ไอซิสกำลังหันเหไปในทางนั้น เพื่อขยายเขตอำนาจของกลุ่มตน แต่แนวรบด้านนั้น ก็ยังเป็นปัญหาอยู่ เพราะอียิปต์ก็กำลังรวบรวมกำลังกันเพื่อต่อต้านไอซิสอยู่ ข่าวล่าสุดในคืนวันนี้ ได้แก่การที่กองทัพอิรักได้โจมตีเมืองอันวารกลับคืนมาได้ และยังมีดีได้อูโมงค์ ซึ่งไอซิสได้สร้างไว้มีอุปกรณ์ประกอบเพียบพร้อม ในปฏิบัติการเดียวกันนี้ด้วย

ในลิเบีย เพราะความแตกแยกภายในชักนำให้กลุ่มไอซิสหันมาให้ความสนใจ และพยายามที่จะเข้าครองพื้นที่ให้ได้มากที่สุด แม้จะเป็นเรื่องยาก เพราะ tribes ต่าง ๆ มีมากเหลือเกิน และอียิปต์ก็จับจ้องที่จะสกัดกั้นการรุกรานของกลุ่มไอซิส ดังที่เห็นได้จากการส่งกองทัพอากาศเข้าโจมตีกลุ่มไอซิสที่เมืองเดอร์นา บนชายฝั่งทะเลเมดิเตอร์เรเนียน และในทันทีหลังจากนั้น ก็ได้มอบหมายให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศไปยังสหประชาชาติ เพื่อเสนอให้คณะมนตรีความมั่นคงจัดตั้งกองกำลังผสมนานาชาติเพื่อต้านทานการรุกรานและความโหดร้ายของกลุ่มไอซิส

ในภาคสนาม การสู้รบระหว่างกลุ่มไอซิสกับกลุ่มชาวเคิร์ดและเปชเมอร์กา ซึ่งเก่งกล้าพอที่จะผลักดันให้กลุ่มไอซิสต้องล่าถอยจากเมืองโคบานี บนพรมแดนระหว่างซีเรียกับตุรกี และในสมรภูมิเออบิล อันเป็นทางเข้าสู่เมืองโมซูล และเคียร์คูก ทุกแห่งนี้ ชนเผ่าทั้งหลายปฏิบัติการทางภาคพื้นดิน โดยได้รับการสนับสนุน

จากการโจมตีทางอากาศ ตามภาพที่ปรากฏทางโทรทัศน์ นักรบของไอซิสเสียชีวิตไปไม่น้อย นับถึงวันนี้ (25 กพ.) ไอซิสถูกสังหารไปไม่น้อย ในเมืองอันวาร ทางตะวันตกของกรุงแบกแดด

ด่วนที่สุด 01.10 (เวลาในไทย) ซีเอ็นเอ็นรายงานข่าวด่วนที่สุดว่า ผู้อำนวยการ FBI แถลงว่า ได้จับกุมคนสัญชาติอเมริกัน 3 คน 2 คน เชื้อชาติอุสเบกิสถานและอีก 1 คนเชื้อชาติคาซัค ขณะกำลังจะเดินทางจากท่าอากาศยานจอห์น เอฟ. เคนเนดี ไปยังตุรกีเพื่อไปเป็นพวกของไอซิส ตามทางสอบสวน กลุ่มนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะย้อนกลับมาในสหรัฐเพื่อสังหารประธานาธิบดีบารัค โอบามา และผู้อำนวยการเอฟบีไอ กับก่อการร้ายอีกหลายแห่ง เช่นวางระเบิดที่โคนิ ไอส์แลนด์

ผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคงได้ยืนยันตรงกันว่า ชาวอเมริกันจากมลรัฐต่าง ๆ มีจุดมุ่งหมายที่จะไปเข้าพวกกับไอซิส เพราะหลายคนได้รับการฝึกเป็น Radicalized ในขณะเดียวกัน มีรายงานว่า ไอซิสวางแผนจะโจมตี Hi-end shopping malls และภัตตาคารในกรุงอัมมัน ราชอาณาจักรจอร์แดน ในความเห็นของข้าพเจ้า กลุ่มไอซิสและขบวนการอัลเคด้าในคาบสมุทรอะเรเบียในเยเมน เป็นกลุ่มเดียวกัน อันเป็นที่มาของ Cells ต่าง ๆ ที่ไปชุมนุมอยู่ในหลายประเทศในยุโรปตะวันตก

ตามรายงานของการสืบสวน พวกนี้ได้ติดต่อกันในภาษาอุสเบกถึงแผนการร้ายต่าง ๆ ที่ตั้งใจจะทำหลังจากที่ได้รับอนุมัติจากไอซิส

ความเคลื่อนไหวอันน่าห่วงนี้ เกิดขึ้นในระยะสองสามวันที่ทางอังกฤษพยายามจะหาตัวเด็กสาว 3 คนที่หลบหนีเดินทางไปยังตุรกี และเข้าใจว่าได้ข้ามเข้าไปในซีเรียแล้ว เพื่อจะไปเข้ากับไอซิส เท่าที่ได้สังเกตดู เด็กสาวทั้งสามคนไม่มีที่ท่าว่าเข้าใจความหมายของการที่จะไปตามการชักชวน ซึ่งเข้าใจว่าเป็นการติดต่อกันทางสื่อสังคม นายเดวิด คาเมรอน นายกรัฐมนตรีอังกฤษได้แถลงในวันนี้ว่า จะต้องพยายามสร้างความเข้าใจกับประชาชนถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้นแก่ตัวเอง แต่ที่ชัดก็คือ สื่อสังคมเป็นตัวนำสำคัญที่เชื่อมโยงให้เกิดกรณีเช่นนี้ขึ้น กรณีเช่นนี้เป็นเรื่องที่ฝ่ายความมั่นคงของไทยจะต้องเฝ้าระวังให้รัดกุม โดยต้องระวังมิให้เป็นการแทรกแซงสื่อ อันเป็นเรื่องยาก ไม่ว่าจะ เป็นในประเทศไทยหรือในประเทศอื่นใด

กรณีที่ต้องระแวดระวังได้แก่เครื่องบินเล็กแบบ โดรน ซึ่งในทางหนึ่งก็เป็นอาวุธสังหารได้ และก็ได้มีการใช้มาหลายต่อหลายครั้งแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอัฟกานิสถาน ปากีสถาน เยเมน ฯลฯ สถานีโทรทัศน์บางแห่งก็ได้ใช้เพื่อถ่ายภาพจากมุมสูง แต่ก็ปฏิเสธมิได้ว่า อุปกรณ์เช่นนี้เป็นเครื่องมือในการสังหารผู้คนได้เช่นกัน ในสองวันที่ผ่านมา มีกรณีที่โดรนถูกพบเหนือสถานที่สำคัญในกรุงปารีส เช่นหอไอเฟล สถานีเอกอัครราชทูต

สหรัฐ และสถานที่สำคัญอีกประมาณ 5 ถึง 6 แห่ง นี่ก็เป็นอีกกรณีหนึ่งที่ขอเสนอให้ฝ่ายความมั่นคงให้ความสำคัญอย่างรอบคอบ ซึ่งอาจรวมถึงตำรวจ การบินกองทัพบกและกองทัพอากาศ

ดังที่ได้เสนอรายงานก่อนหน้านี้ ความเคลื่อนไหวของขบวนการก่อการร้ายเริ่มแสดงบทบาทที่คึกคักขึ้นในระยะเวลาไม่นานมานี้ จริงอยู่เหตุร้ายที่เกิดขึ้นที่กรุงปารีสเมื่อต้นเดือนมกราคม ศกนี้ เป็นความเคลื่อนไหวที่นำไปสู่ภัยอันตรายในที่อื่น ๆ อีก เช่นกรุงโคเปนเฮเกน แต่จุดเริ่มต้นที่ไม่ควรลืมเลือนได้แก่เหตุการณ์ 9/11 ที่สหรัฐ เพราะเหตุการณ์ครั้งนั้นได้ปลุกฝังการก่อการร้ายในรูปแบบต่าง ๆ อันสร้างความยุ่งยากและซับซ้อนให้แก่ฝ่ายความมั่นคงมิใช่น้อย ถ้าจะศึกษาความเคลื่อนไหวของแต่ละบุคคลที่เข้าร่วมในการโจมตีเป้าหมายที่อาคารแฝดในนครนิวยอร์กและที่อื่นในภาคตะวันออกของสหรัฐ (ซึ่งที่จริงแล้ว มีการโจมตีในเบลเยียมและบางประเทศในยุโรปตะวันตกด้วย แต่ข่าวคราวถูกกลบด้วยข่าวเหตุร้ายในสหรัฐ) ทั้งหมดนี้ ปรากฏว่าผู้ก่อเหตุมิได้รับมอบหมายภารกิจหรือแม้แต่ได้พบกับอุซามา บิน ลาดิน หากแต่ส่วนมากได้รับแรงบันดาลใจจากคำโฆษณาชวนเชื่อ ซึ่งมีผลในการล้างสมองของคนจำนวนหนึ่ง ซึ่งได้ไปก่อการร้าย แม้จะทราบดีว่าจะทำให้ตนเองต้องเสียชีวิต แนวทางนี้ ยังคงเป็นเครื่องมือของกลุ่มก่อการร้ายต่อมาจนบัดนี้ ด้วยสื่อสังคมที่เทคโนโลยีสมัยนี้มีอยู่ การชักนำคนให้หลงตาม จึงง่ายขึ้น เพราะเหตุนี้ เด็กสาววัยเพียง 15-16 ทั้งสามคนจากประเทศอังกฤษที่เข้าใจว่า บัดนี้ได้ข้ามพรมแดนตุรกีเข้าไปในซีเรีย เพื่อไปหาผู้ชักชวนจากกลุ่มไอซิส จึงเป็นกรณีที่ยากจะหลีกเลี่ยง

จนถึงบัดนี้ (25-26 กพ.) ยังไม่อาจยืนยันได้ว่า คนคริสเตียนประมาณ 150 คน ที่ถูกไอซิสจับตัวไปเมื่อวานนี้ ต้องประสบชะตากรรมประการใด แต่ถ้าย้อนรำลึกถึงค็อบติคคริสเตียน 21 คน ที่ถูกตัดคอเมื่อไม่กี่วันมานี้ จนเป็นเหตุให้อียิปต์ได้ตกลงใจส่งเครื่องบินไปถล่มฐานที่ตั้งของไอซิสที่เมืองเดอร์นาในลิเบีย สงครามต่อสู้กับไอซิสจึงขยายพื้นที่ไปยังแนวรบใหม่

ในวันนี้ มีข่าวว่า ขบวนการก่อการร้ายในไนจีเรียที่โหดเหี้ยมและป่าเถื่อนมาก ได้ทำความตกลงเป็นพันธมิตรกับไอซิส ซึ่งอันที่จริง ข้าพเจ้าได้เคยคาดหมายมาก่อนแล้วว่า ทั้งสองกลุ่มนี้จะร่วมมือกัน เพราะเป้าหมายที่เปิดเผยมา อันได้แก่การจัดตั้ง “รัฐอิสลาม” ตรงกัน ในวันที่เช่นกัน มีรายงานว่า โบโกฮาราม กำลังถูกตีโต้โดยกำลังของรัฐบาลอย่างหนัก จะได้ผลประการใด ต้องรอดูความคืบหน้าต่อไป เพราะบัดนี้ กองทัพไนจีเรียได้เริ่มรุกหนัก

(นายมนัสพาสน์ ชูโต)

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

รายละเอียดการปฏิบัติงาน

ประจำเดือนมีนาคม 2558

ชื่อตำแหน่ง นายมนัสพาสณ์ ชูโต
ประธานคณะทำงานปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์และการดำเนินงานด้าน
สารนิเทศของกรมสารนิเทศ

กิจกรรม/ผลการปฏิบัติงาน

รายงาน วิเคราะห์ความเคลื่อนไหว และกิจกรรมในรอบเดือนมีนาคม 2558

รายงานเดือนมีนาคม ฉบับที่ 1

การเสนอรายงานและวิเคราะห์ความเคลื่อนไหวในโลกมิใช่ง่าย หากข้าพเจ้าได้ทำเช่นเมื่อเดือน
กุมภาพันธ์ 2558 เพราะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในระหว่างประเทศ บางครั้งไม่อาจคาดหมายล่วงหน้าได้ แต่
รายงานประจำเดือนที่ได้ทำมาก็มีส่วนช่วยในการวางกรอบของการนำเสนอ เพราะถึงอย่างไรก็ได้เปิด
ช่องทางไว้แล้วว่าถ้ามีความเคลื่อนไหวอันน่าสนใจที่ได้คาดหมายไว้ก่อน ก็สามารถนำเสนอได้ ข้าพเจ้าได้
ใช้คำว่า “พลวัต” (Dynamism) อันเป็นปัจจัยหลักของการเมืองระหว่างประเทศ ซึ่งแสดงว่าบางครั้งคราว
เหตุบางอย่างก็อุบัติขึ้นตามวิสัยของปฏิสัมพันธ์ระหว่างรัฐ ภายในแต่ละรัฐเอง และกับองค์กรหรือกลุ่มชนที่
เรียกกันว่า non-state actors

เหตุอันควรแก่ความสนใจในเดือนมีนาคม ศกนี้ บางเรื่องเป็นความต่อเนื่องมาจากเดือนกุมภาพันธ์
แต่อาจจะมีบางเรื่องที่ไม่ได้คาดคิด กรณีหนึ่งที่จะต้องกล่าวถึงได้แก่การสังหารอดีตรองนายกรัฐมนตรี สมัย
ที่บอริส เยลต์ซินเป็นประธานาธิบดี ในชื่อวานายบอริส เนียมสอบ (Boris Nemtsov) ในทศวรรษ 1990

นายบอริส เนียมสอบ วัย 55 ปี มิได้เป็นผู้มีชื่อเสียงโด่งดัง เพราะอยู่ในกลุ่มนักการเมืองฝ่ายค้าน
ซึ่งในสมัยที่นายวลาดีเมียร์ ปูติน เป็นผู้นำ พวกนี้อยู่ในข่ายที่มักจะถูกกันมิให้มีบทบาทโดดเด่นนัก หรืออีก
นัยหนึ่ง เป็นพวกที่ถูกกันตักขอบ แต่ด้วยความที่เป็นแกนนำฝ่ายค้านซึ่งยึดมั่นในหลักการเสรีนิยมและ
ต่อต้านการคอร์รัปชันรวมทั้งการปกครองแบบเผด็จการ เนียมสอบจึงเป็นที่ยอมรับนับถือของทั้งภายในและ
นอกรัสเซีย วงการภายนอกอาจไม่มีใครคุ้นกับอดีตรองนายกรัฐมนตรีผู้นี้สัก แต่ก็มีผู้นำจากต่างประเทศ
จำนวนหนึ่งที่รู้จักและยอมรับนับถือเขาอยู่ดี

เมื่อคืนวันศุกร์ ที่ 27 กุมภาพันธ์ 2558 ตามเวลาท้องถิ่น บอริส เนียมสอบกับเพื่อนหญิง ชื่อแอนนา ดูริสกายยา นางแบบสาวชาวยูเครน ไปรับประทานอาหารกัน หลังจากนั้น ทั้งสองตั้งใจจะแยกกันกลับที่พัก ฝ่ายหญิงแนะนำให้เรียกแท็กซี่แต่บอริสเห็นว่า เดินกลับดีกว่า ทั้งคู่จึงเดินข้ามสะพานใกล้กำแพงวังเครมลิน ประมาณกลางสะพานมีรถวิ่งไปมาตามปกติ และมีคนยิงบอริส เนียมสอบกลางหลังสิ้นดี โดยอาจเป็นคนที่เดินตามมาเป็นผู้ยิงแล้วขึ้นรถยนต์ที่วิ่งมารับตัวไป ในขณะเดียวกันมีรถกวาดหิมะผ่านเข้ามาพอดี ทั้งหมดนี้เป็นภาพจากกล้องวงจรปิด เพื่อนสาวของเนียมสอบไม่อาจให้ถ้อยคำได้มากนัก เพราะตื่นตระหนกและไม่เห็นคนที่ยิง ด้วยไม่คาดคิดว่าเหตุร้ายจะเกิดขึ้น จึงจำเหตุการณ์ไม่ได้เท่าใดนัก แต่เธอก็ถูกนำตัวไปสอบปากคำถึงสามวัน เมื่อให้การแล้ว แอนนาก็ขอเดินทางกลับไปพักที่กรุงเคียฟ ประเทศยูเครน โดยมิได้เข้าร่วมในพิธีศพที่กรุงมอสโก

พิธีฝังศพของเนียมสอบมีขึ้นในวันอังคารที่ 3 มีนาคม แต่ในวันที่ 1 มีนาคม ที่เนียมสอบเองนัดหมายให้มีการชุมนุมทางการเมืองในกรุงมอสโกเพื่อต่อต้าน “ระบอบ” ปูติน ซึ่งเนียมสอบเกริ่นว่า เขาพร้อมจะเปิดเผยหลักฐานเกี่ยวกับการคอร์รัปชันในการจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกฤดูหนาวที่ Sochi และที่สำคัญยิ่งกว่านั้นคือหลักฐานในการบุกรุกยูเครนตะวันออก โดยกองกำลังของรัสเซีย เริ่มแต่การยึดครองคาบสมุทรไครเมียเมื่อปีที่แล้ว ประชาชนนับหมื่นคนได้ไปร่วมเดินขบวน เพื่อเป็นการไว้อาลัย นับเป็นจำนวนมากกว่าที่ทางการรัสเซียคาดการณ์ เท่าที่ได้ติดตามดูจากโทรทัศน์ระหว่างประเทศ ชนชั้นนำจากต่างประเทศที่ไปยังพิธีศพมีน้อยมาก ที่ได้เห็นก็คือ นาย John Major อดีตนายกรัฐมนตรีอังกฤษ ตามรายงานข่าว ผู้นำชาวต่างประเทศไม่ได้รับอนุญาตให้เดินทางเข้าไปยังกรุงมอสโก จะด้วยเหตุใด คงไม่ยากที่จะคาดเดา พิธีศพเป็นไปโดยเรียบง่ายและสมเกียรติ

การสังหารนายเนียมสอบอยู่ในข่ายผู้นำฝ่ายค้านที่ต้องถูกกำจัด อาจเป็นเพราะความหวาดเกรงว่าหลักฐานต่าง ๆ ที่เขาแถลงไว้ล่วงหน้าคงจะมีน้ำหนักพอที่จะเป็นปัญหาแก่ผู้นำของรัสเซียและรัฐบาล สักวันหนึ่งข้างหน้าก็คงจะได้ทราบกันว่า เบื้องลึกของผู้ถูกสังหารกลางกรุง ใกล้กับกำแพงวังเครมลินพาดพิงไปถึงเรื่องใดบ้าง แม้ประธานาธิบดีปูตินจะได้แถลงคำประณามผู้ก่อเหตุ โดยกล่าวว่าเหตุร้ายที่เพิ่งเกิดขึ้นน่าจะเป็นวิธีการ “contract killing” และในวันที่ 5 มีนาคม จะได้กล่าวว่าเป็นเรื่องที่มีมูลเหตุความจงใจทางการเมือง (politically motivated) ก็ตาม ก่อนหน้านั้น เมื่อปรากฏข่าวการสังหารบอริส เนียมสอบ ประธานาธิบดีฟรังซัวส์ ออลลองด์แห่งฝรั่งเศสแถลงว่าเป็นการลอบสังหาร (Assasination) ส่วนนายเดวิด

คาเมร่อน นายกรัฐมนตรีอังกฤษ ได้เรียกร้องให้ “this callous murder” ต้องได้รับการสอบสวน “fully, rapidly and transparently.”

ใครเป็นมือปืน คงไม่ต้องคอยการสืบสวน เพราะในระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา ผู้ที่ต่อต้านรัฐบาล ประมาณ กว่า 10 คน ได้ถูกขจัดไปด้วยวิธีการต่าง ๆ จนบัดนี้ ก็ไม่ปรากฏว่าใครเป็นฆาตกร และถึงแม้จะมีการกล่าวถึงมือปืน ประสบการณ์ที่ผ่านมาก็ได้แสดงว่า ใครเป็นผู้บงการ และใครบ้างเป็นผู้สมรู้ร่วมคิด

ตลอดระยะเวลาหนึ่งปีที่ผ่านมา ทวีโลกที่สนใจคงจะได้ทราบข่าวความเคลื่อนไหวของรัสเซียภายใต้การนำของปูตินที่จะเข้าครองดินแดน ซึ่งเคยเป็นส่วนหนึ่งของสหภาพโซเวียต โดยเฉพาะอย่างยิ่งยูเครน ซึ่งข้าพเจ้าได้เคยจัดทำข้อมูลภูมิหลังเสนอในวงจำกัดมาแล้ว เมื่อขณะนี้ ยูเครนยังเป็นปัญหาที่สำคัญและอาจจะเป็นเหตุปัจจัยที่นำไปสู่การปะจันหน้ากันระหว่างรัสเซียกับฝ่ายตะวันตก โดยเป็นจุดปะทุของการปะทะกันระหว่างทั้งสองฝ่าย จึงขอ นำข้อมูลภูมิหลังเกี่ยวกับยูเครนมาเสนอในวงกว้างกว่าเฉพาะบางคนในกรมสารนิเทศดังนี้ โดยในบางตอนได้มีการปรับวันที่เพื่อมิให้ผู้อ่านสับสน

ข้อมูลภูมิหลัง

ดินแดนที่บัดนี้เรียกกันว่ายูเครน (UKRAINE) มีแม่น้ำขนาดยาว 2,290 กิโลเมตร ชื่อว่า Dnieper ไหลผ่าน ลำน้ำนี้เริ่มจากธารน้ำแข็ง “วัลโด” ทางเหนือในเขตซึ่งต่อมาได้แก่เบลารุสและผ่านสามเหลี่ยมปากแม่น้ำจนไหลลงสู่ทะเลดำ ยูเครนตกเป็นอาณานิคมของโปแลนด์ ออสเตรียและรัสเซียอยู่ประมาณ 700 ปี และมีประชากรที่สืบเชื้อสายจากพวกมองโกลและตาร์ต้าอยู่สืบต่อมาจนทุกวันนี้ ต่อมาเมื่อแปรสภาพเป็นยูเครนหรือ Eastern Slav และได้นายนิคิต้า ครุสชอฟ (ซึ่งมีเชื้อสายยูเครน) เป็นผู้นำ ครุสชอฟก็ได้รับมอบคาบสมุทรไครเมียมาอยู่ในดินแดน ไครเมียเป็นคาบสมุทรขนาดใหญ่พอสมควร แต่มีส่วนติดต่อกับพื้นดินกับแผ่นดินใหญ่ยูเครนน้อยมาก เท่าที่เป็นมาต้องพึ่งน้ำ สาธารณูปโภค ไฟฟ้า แม้กระทั่งอาหารจากแผ่นดินใหญ่ยูเครนเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเครื่องอุปโภคและบริโภค เหล่านี้ก็ค่อนข้างอัตคัดมากมาแล้ว อย่างน้อยตั้งแต่ปี ค.ศ. 1954 ที่ยูเครนมีสถานะเป็น Ukrainian Soviet Socialist Republic เพราะระยะนั้น ยูเครนเป็นส่วนหนึ่งของสหภาพโซเวียต

ผู้นำหรือประธานคณะอภิมุขของยูเครนได้เคยมาเยือนประเทศไทย และในปี ค.ศ. 1989 สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ก็ได้เสด็จฯ เยือนกรุงเคียฟและสถานที่ที่น่าสนใจในยูเครนทางใต้ด้วย อันเป็นสถานที่สุดท้ายของการเสด็จฯ เยือนสหภาพโซเวียตอย่างเป็นทางการ ชื่อยูเครนเป็นที่รู้จักกัน

เพราะเป็นสถานที่ที่โรงไฟฟ้าพลังนิวเคลียร์ชื่อ “เชอร์โนบีล” ระเบิดขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1986 และกระจาย
กัมมันตภาพรังสีไปทั่ว รวมทั้งยุโรปตะวันตกด้านเหนือด้วย

เมื่อสหภาพโซเวียตล่มสลายในปี ค.ศ. 1991 ยูเครนทั้งดินแดนก็ได้แยกตัวเป็นเอกราช หากจะยัง
โยงใยอยู่กับอดีตสหภาพโซเวียต ก็เพราะมีสถานะเป็นสมาชิกของ Commonwealth of Independent
States (CIS) ส่วนความเกี่ยวเนื่องกันในช่วงของการที่ต่างฝ่ายต่างค่อย ๆ ผ่อนคลายออกจากระบบ
เศรษฐกิจรวมศูนย์หรือ Command Economy ที่ใช้มาตั้งแต่สมัยสหภาพโซเวียต แต่เครือข่ายของท่อ
ส่งก๊าซธรรมชาติและน้ำมันจากรัสเซียซึ่งลำเลียงไปยุโรปยังคงอยู่ อันหมายความว่ารัสเซีย ซึ่งเป็นฝ่าย
ควบคุมปากท่อ ก็ได้ใช้การเปิดปิดท่อเหล่านี้เป็นครั้งคราวเพื่อเป็นการกดดันทั้งยูเครนเองและทางลำเลียง
ไปยุโรปตะวันตกด้วย ซึ่งนี่ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ยูเครนเองตกอยู่ในฐานะลำบากมาก และยังคงเป็นหนี้แก่
รัสเซียตลอดมา แต่ยุโรปตะวันตกมิได้พึ่งแหล่งพลังงานทางด้านนั้นเพียงอย่างเดียว แม้จะสำคัญและสะดวก
ก็ตาม เนื่องจากยังมีทางเลือกอื่น ๆ รวมทั้งแหล่งแอฟริกาเหนือและตะวันออกกลางด้วย สหรัฐเองค่อนข้าง
อิสระในด้านนี้ด้วยสามารถอาศัยแหล่งพลังงานทั้งน้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ และ shale gas ซึ่งเพิ่งเริ่มนำมาใช้
เมื่อไม่กี่ปีมานี้ หลังจากที่ถูกเก็บไว้ใต้ดินมานาน ส่วนฐานทัพเรือรัสเซียที่เซวาสโตโพลตอณปลายแหลมไคร
เมีย นั้น รัสเซียได้ครอบครองมาตลอด และเมื่อยูเครนมีประธานาธิบดีที่โอนเอียงไปทางรัสเซีย โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งนายวิกเตอร์ ยานูโควิช ก็ได้มีการต่ออายุสัญญาเช่าไปอีกนานด้วยค่าเช่าปีละร้อยล้านดอลลาร์
สหรัฐ ในประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสงครามโลกครั้งที่ 2 ประชาชนที่คาบสมุทรไครเมียได้สร้าง
วีรกรรม จนทำให้ได้รับการขนานนามว่าเป็น Jewel of the Black Sea

แต่ข้อนี้คงจะไม่ใช่ปัญหาสำหรับรัสเซียนัก เพราะในวันที่ 16 มีนาคม 2557 คาบสมุทรไครเมีย
ทั้งหมด ตามแผนของปูตินจะแยกตัวไปเข้ากับรัสเซีย โดยผลของการลงประชามติแยกดินแดน เพราะเสียง
ส่วนใหญ่ในภาคตะวันออกของยูเครนค่อนข้างนิยมรัสเซียอยู่แล้ว ส่วนไครเมีย นั้น พร้อมทั้งจะไปเข้ากับ
รัสเซียตามเสียงส่วนใหญ่ โดยได้ประกาศยืนยันให้ภาษารัสเซียเป็นภาษาทางการอยู่แล้ว แต่คาบสมุทรก็
คงจะต้องเผชิญกับความขาดแคลนทรัพยากรบางอย่างดังที่กล่าวข้างต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งน้ำดื่ม น้ำใช้
เพราะความต้องการกว่าร้อยละ 80 ทุกวันนี้ ยังต้องพึ่งน้ำจากลำน้ำ Dnieper โดยส่งผ่านคลองไครเมีย
เหนือ ซึ่งรับช่วงมาจากอ่างเก็บน้ำ Kakhoka ทางตะวันออกเฉียงใต้ของแผ่นดินใหญ่ ผ่านช่องแคบ
Perekop ตามรายงานในวันที่ 15 มีนาคม ค.ศ. 2014 ของหนังสือพิมพ์ Deutsche Welle แม้ไครเมียจะมี
โรงไฟฟ้าน้ำร้อนอยู่ 4 แห่ง แต่กำลังผลิตก็ได้เพียง 1 ใน 10 ของความต้องการ ร้อยละ 90 ต้องมาจาก

แผ่นดินใหญ่ผ่านช่องแคบ Perekop เช่นเดียวกับสรรพอาหารและผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ใคร่จะมีก๊าซพ
อกจากแหล่งทางฝั่งตะวันตกและทะเล Azov สำหรับอนาคต นั้น มีศักยภาพอยู่มากเพราะมีการสำรวจและ
ขุดเจาะจากแหล่งในทะเลดำ ส่วนที่มาทางทอ ก็ต้องผ่านแผ่นดินใหญ่ ซึ่งเป็นที่เข้าใจว่า หากถูกตัด รัสเซีย
ซึ่งเป็นต้นทางก็จะได้ตอบโต้ สำหรับทางเชื่อมต่อระหว่างไครเมียกับแผ่นดินใหญ่รัสเซีย นั้น ยังไม่มีอยู่ แต่
นายคิมทริ เม็ดเวเดฟ นายกรัฐมนตรีรัสเซีย เคยแถลงว่ารัสเซียมีแผนจะสร้างสะพานเชื่อมต่อไป เพราะเหตุ
นี้ เมืองมาริอุโป ลจึงเป็นจุดที่สำคัญ ในบริบทของการต่อสู้ปัจจุบัน

ยูเครนตกอยู่ในบ่วงของความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างประเทศและส่วนภูมิภาคมาตลอด
ข้าพเจ้าไม่ทราบว่รัสเซีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งปูติน ได้เข้าไปแทรกแซงเพียงใด แต่พอเข้าใจได้ว่าคงจะไม่ไร
เดียวสาเสียทีเดียว ด้วยปูตินเองก็คงหวังที่จะสร้างทั้งอาณาจักรและดินแดนกันชนเพื่อฟื้นฟูสถานะของ
จักรวรรดิในอดีตอยู่บ้าง เพราะเป็นที่เข้าใจว่า ชื่อยูเครนหมายถึงพื้นที่ชายแดนของรัสเซีย แต่รูปแบบการ
ปกครองจะไม่ย้อนกลับไปเช่นเผด็จการคอมมิวนิสต์ แต่เผด็จการ นั้น คงหลีกเลี่ยงได้ยาก ตามรายงาน
วิเคราะห์ล่าสุดในนิตยสารอีคอนอมิสต์ ปูตินได้ปิดปากสื่อเสรีไปเกือบหมดแล้วจนถึงวันนี้ และใน
ขณะเดียวกันก็ได้จัดตั้งสื่อที่ดำเนินการเชิงโฆษณาชวนเชื่อมากขึ้นไม่น้อย ดังเห็นได้จากรายงานสำนักข่าว
ต่างประเทศเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2557 ว่าคะแนนนิยมของปูตินได้เพิ่มสูงขึ้นในช่วงที่รัสเซียเริ่มนโยบายเชิง
รุกด้วยกำลังทหารและการโฆษณาชวนเชื่อที่ระดมมากขึ้นในภาคตะวันออกและคาบสมุทรไครเมียใน
ยูเครน

ดังที่ได้กล่าวแล้วในรายงานเดือนกุมภาพันธ์ 2557 การขาดเอกภาพเป็นปัญหาใหญ่ของยูเครน
เพราะมีประชากรเชื้อชาติหลากหลาย แต่ชนเชื้อสายยูเครนมีจำนวนมากกว่าพวกอื่น ความขัดแย้งกัน
ระหว่างพรรคการเมืองต่าง ๆ อันได้แก่พรรคแนวเสรีนิยมทางตะวันตกหรือพรรคพลังประชาชนของนายวิก
เตอร์ ยูเซนโก ซึ่งเคยเป็นประธานาธิบดี พรรคปิโตรภูมิ ซึ่งมีนางยูเลีย ทิโมเชนโก อดีตนายกรัฐมนตรี ซึ่งถูก
คุมขังมาจนต้นปีที่แล้ว มักได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งบ่อยครั้ง และพรรคอนุรักษ์นิยมหรือพรรคแห่ง
ภูมิภาคภายใต้ นายวิกเตอร์ ยานูโควิช ซึ่งมักจะได้คะแนนนำในภาคตะวันออกและใต้ ความตึงเครียดและ
ขัดแย้งเชิงภูมิภาคนิยมปะทุเป็นความรุนแรงครั้งหลังสุดนี้เริ่มมาตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2556 ก่อนหน้านี
ในปี ค.ศ. 2004 ได้เกิดการปฏิวัติสีส้ม (Orange Revolution) อันสืบเนื่องมาจากความขัดแย้งกับรัสเซีย
เพราะช่วงนั้น รัฐบาลยูเซนโก ได้ใช้นโยบายนิยมตะวันตกและสหรัฐ และแสดงท่าทีพร้อมจะเข้าร่วมทั้ง
สัมพันธมิตรแอตแลนติกเหนือหรือนาโต้และสหภาพยุโรป ซึ่งพิจารณาตามแนวภูมิรัฐศาสตร์แล้ว รัสเซียไม่

อาจจะยินยอมไม่ได้และได้ขัดขวางในทางต่าง ๆ มาตลอดจนทุกวันนี้ จึงได้กดดันยูเครนในทางต่าง ๆ เช่น
เร่งรัดให้ใช้น้ำมันและยกเลิกการอุดหนุนค่าพลังงาน ต่อมาระหว่างปี ค.ศ. 2006-2009 รัสเซียได้กดดันมากขึ้น
ด้วยการปิดท่อส่งพลังงาน ซึ่งรัสเซียเองก็ลำบาก เพราะขาดรายได้ แต่ก็ส่งผลเป็นการเปิดทางให้นายวิก
เตอร์ ยานูโควิชชนะการเลือกตั้งและได้เป็นประธานาธิบดี ความขัดแย้งทางการเมืองภายในยูเครน ซึ่ง
ยืดเยื้อมาตั้งแต่ปี 2557 ปรากฏผลว่า นายยานูโควิชพ้นตำแหน่งประธานาธิบดีและได้ไปลี้ภัยอยู่ในรัสเซีย
ทางกรุงเคียฟ ได้มีการจัดตั้งรัฐบาลเฉพาะกาลขึ้น แต่นายยานูโควิชก็ยังถือว่าตนยังคงดำรงตำแหน่งอยู่
เช่นเดิม โดยได้กล่าวคำปราศรัยมาจาก Rostov-on-Don ภายในรัสเซีย

ในระหว่างที่ฝุ่นของความขัดแย้งทางการเมืองภายในยูเครนยังคงคุ้งอยู่นี้ ประเทศตะวันตก
โดยเฉพาะอย่างยิ่งแคทเธอริน แอชตัน กรรมการการต่างประเทศของสหภาพยุโรป และนายจอห์น แคร
รีย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ และคณะผู้แทนจากวุฒิสภาสหรัฐฯ คือนายจอห์น แม็ค
เคน ได้พยายามที่จะสนับสนุนรัฐบาลยูเครนที่กรุงเคียฟ ในขณะที่รัสเซียได้ทุ่มกำลังรบเพื่อจะเข้าครอง
คาบสมุทรไครเมีย ซึ่งมีคนพื้นเมืองสนับสนุนรัสเซียอยู่แล้ว ไม่แต่เท่านั้น รัสเซียยังได้ส่งกำลังทหารพร้อม
สรรพาวุธทันสมัยไป “ซ้อมรบ” ในอาณาบริเวณประชิดชายแดนด้านตะวันออกของยูเครนด้วย ใน
ขณะเดียวกันผู้สนับสนุนรัสเซียได้เข้ายึดที่ทำการสภาท้องถิ่นและสำนักงานอัยการทางตะวันออกของ
ยูเครน และได้ประกาศให้มีการลงประชามติในไครเมียเพื่อจะผนวกเข้ากับรัสเซียในวันอาทิตย์ที่ 16
มีนาคม 2557 และมั่นใจว่าจะทราบผลในวันถัดไป โดยที่สภาดูมาที่กรุงมอสโกได้กำหนดวาระรับไครเมีย
เป็นส่วนหนึ่งของรัสเซียในวันที่ 21 เดือนเดียวกัน

สหรัฐฯ โดยประธานาธิบดีบารัค โอบามา ได้โทรศัพท์ถึงประธานาธิบดีวลาดิเมียร์ ปูตินหลายครั้งเพื่อ
เตือนมิให้รัสเซียบุกรุกดินแดนซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของยูเครนตลอดมา ครั้งล่าสุดเมื่อวันอาทิตย์ที่ 16
มีนาคม โดยโอบามาเสนอให้ international monitors เข้าไปในพื้นที่ทั้งหมดของยูเครน เพราะถือว่า
แผนการของรัสเซีย นั้น ละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศและรัฐธรรมนูญของยูเครนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเอกราชและบูรณภาพแห่งดินแดน ดังปรากฏชัดจากการประชุมคณะมนตรีความมั่นคงและประชาคมระหว่าง
ประเทศ แต่ดูจะไม่เป็นผล การส่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศไปยังกรุงเคียฟ และการเจรจ
ากับนายเซอร์เก ลาฟรอฟ ใกล้เคียงกับการเดินทางไปยังยูเครนของคณะผู้แทนระดับสูงของสหภาพยุโรป ก็
ไม่สามารถยับยั้งการรุกคืบทางด้านไครเมียได้ อันที่จริง ผู้สังเกตการณ์เห็นว่าจุดยืนและแนวทางของ
สหภาพยุโรปในขั้นแรกขาดความแน่นอน ทำให้รัสเซียเดินแต่ไม่ได้สะดุดขึ้น อย่างไรก็ตาม ในเดือนกุมภาพันธ์

คณะนักกีฬาพาราลิมปิกฤดูหนาวจากยูเครนได้รับการเดินทางไปเข้าร่วม เพื่อเป็นการประท้วง คงส่งนักกีฬาเพียงคนเดียวไปเดินเชิญธงชาติยูเครนที่เมืองโซซีที่รัสเซียเป็นเจ้าภาพ ในระยะใกล้เคียงกันคณะจากองค์การความร่วมมือและความมั่นคงในยุโรป Organization for Security and Cooperation in Europe—OSCE ได้พยายามจะเข้าไปช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด เพราะประเทศตะวันตกทั้งหมดรวมทั้งสหรัฐฯและสหพันธรัฐรัสเซียด้วย ต่างเป็นสมาชิกมาหลายสิบปีแล้ว แต่คณะนี้ก็ถูกต่อต้านและรังเกียจจากฝ่ายรัสเซีย จนต้องถอนตัวออกไป แต่ความพยายามผ่านทางองค์การนี้ยังมีต่อไป และเป็นไปได้ที่คณะผู้เฝ้าระวังจาก OSCE อาจจะได้รับมอบหมายให้ไปประจำในยูเครนต่อไป แต่คงไม่ทันที่จะหยุดยั้งความเคลื่อนไหวในไครเมีย

คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้พิจารณาปัญหายูเครนนี้เป็นเรื่องด่วน เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2557 นายวิตาลี เซอร์กิน ผู้แทนถาวรรัสเซียแถลงต่อที่ประชุมคณะมนตรีว่า อดีตประธานาธิบดีวิกเตอร์ ยานูโควิชของยูเครน เป็นผู้ขอให้รัสเซียส่งกองทัพเข้าแทรกแซงสถานการณ์ในยูเครน ขณะที่แหล่งข่าวจากกองทัพยูเครนในไครเมียเปิดเผยว่าถูกทหารรัสเซียซัดเส้นตายให้ยอมแพ้ในช่วงสายของวันเดียวกัน ตามรายงานข่าว นายเซอร์กินได้แถลงในวันที่ 3 มีนาคม (ตามเวลาที่นครนิวยอร์ก) ว่านายยานูโควิชขอให้รัสเซีย “ส่งทหารเข้าไปในยูเครน เพื่อสร้างความสงบเรียบร้อยและบังคับใช้กฎหมาย” ในเวลาใกล้เคียงกันกระทรวงการต่างประเทศรัสเซียได้แถลงข่าวที่กรุงมอสโกถึงความจำเป็นที่จะต้องควบคุมสถานการณ์อันวุ่นวายในไครเมีย ทางสหรัฐฯและประเทศสมาชิกคณะมนตรีอื่น ๆ นั้น ถือว่าการกระทำของรัสเซียในไครเมียขาดความชอบธรรม ละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศและรัฐธรรมนูญของยูเครนเอง

เมื่อคืนวันที่ 15 มีนาคม 2557 คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติไม่สามารถผ่านร่างข้อมติว่าด้วยสถานการณ์ในยูเครนได้ แม้จะมีเสียงสนับสนุน 13 เสียง จากสมาชิก 15 เพราะรัสเซียใช้สิทธิยับยั้ง ในขณะที่สาธารณรัฐประชาชนจีนงดเว้นออกเสียง ด้วยเหตุผลที่เข้าใจได้ เพราะกรณีการแบ่งแยกดินแดนนี้เป็นเรื่องละเอียดอ่อนอย่างมากสำหรับจีน แต่ผู้แทนจีนพยายามแถลงเสนอให้ฝ่ายที่เกี่ยวข้องจัดให้มี Dialogue ระหว่างกัน

ภูมิหลังต่อไปนี้ แม้จะเกิดขึ้นแล้ว แต่จะช่วยให้เข้าใจวิวัฒนาการของเหตุการณ์ต่อมาได้ พฤติกรรมของรัสเซีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัสเซียภายใต้การนำของวลาดิเมียร์ ปูติน ในการเข้าครอบงำดินแดนบางส่วนของอดีตสหภาพโซเวียต มีแบบอย่างมาแล้ว ดังเช่นกรณี Abkhazia ซึ่งเคยอยู่กับจอร์เจีย Nagorno

Karabakh แยกมาจากอาเซอร์ไบจาน Transnistria จาก Moldova, South Ossetia แยกจากจอร์เจีย และ Chechen Republic of Ichkeria

ตั้งแต่วาระที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติอภิปรายปัญหายูเครน และในช่วงก่อนหน้า กำหนดการลงประชามติในไครเมีย ชาวรัสเซียจำนวนมาก ซึ่งไม่เห็นด้วยกับแนวนโยบายของปูติน ได้ออกมาชุมนุมเดินขบวนประท้วงในกรุงมอสโก แต่ก็มีอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งมีจำนวนมากกว่าที่สนับสนุนปูติน จึงต้องไตร่ตรองกรณีเหล่านี้ให้ถี่ถ้วนว่าจะมีผลต่อการตัดสินใจของปูตินสักเพียงใด สำนักข่าวของประเทศตะวันตกบางแห่งเห็นว่า ในระยะหลัง ๆ มานี้ ปูตินฟังเสียงเฉพาะคนใกล้ชิดเท่านั้น ส่วนจะหลงเชื่อการโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายตนเองสักเพียงใด นั้น ยากที่จะหยั่งรู้ได้ แต่การโหมการโฆษณาชวนเชื่อโดยอาศัยความกลัวนาซีเป็นเครื่องมือในช่วงก่อนหน้าการลงประชามติในวันอาทิตย์ ที่ 16 มีนาคม ได้มีส่วนช่วยไม่น้อย เพราะชาวยูเครนยังมีความหลอนในความโหดร้ายของกองกำลังนาซีอยู่มากสืบมา

การลงประชามติในคาบสมุทรไครเมียในวันที่ 16 มีนาคม 2557 เป็นไปอย่างคึกคัก แม้ฝนจะตกลงมาพอสมควร และท้องฟ้ามีดีดครึ้มตลอดทั้งวัน แต่ก็ปรากฏว่า คนเชื้อสายรัสเซียมีความลึกลับเป็นพิเศษ ในซิมเฟอโรโพล อันเป็นเชิงเมืองหลวงของไครเมีย จัตุรัส “เลนิน” อันเป็นอนุสาวรีย์แต่ดั้งเดิมและไม่ถูกโค่นเมื่อสหภาพโซเวียตล่มสลาย ชาวไครเมียเชื้อสายรัสเซียต่างไปชุมนุม พร้อมทั้งโบกสะบัดธงแถบฟ้าแคบ ๆ ตอนขอบบนและสีแดงที่ขอบล่าง ส่วนตรงกลางเป็นสีขาว ค่อนข้างละม้ายธงชาติรัสเซียในปัจจุบัน ที่น่าสนใจอีกประการหนึ่ง กล้องลงคะแนนขนาดใหญ่ทำด้วยกระจก สามารถมองเห็นสีของบัตรลงคะแนนได้เต็มที่ ไม่มีการปิดบังใด ๆ ทั้งสิ้น เพียงแต่คูหาเพื่อให้ผู้ออกเสียงกาบัตรเท่านั้นที่มีม่านผ้าสีฟ้า แม้ในเวลาที่กำลังจัดทำรายงานนี้ การออกเสียงลงประชามติจะยังไม่เสร็จ แต่ไม่น่าจะมีปัญหาว่า ประชาชนส่วนใหญ่จะสนับสนุนการแยกตัวจากยูเครน

ประเด็นที่ทั้งยูเครนเอง และผู้นำประเทศใกล้เคียง เช่นประธานาธิบดีเอสโตเนีย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศโปแลนด์มีความห่วงกังวลอย่างมาก ก็คือประเทศเหล่านี้เข้าใจดีว่า รัสเซียเห็นความสำคัญของยูเครนมาก เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงมีคำถามว่า “ไครเมียจะเป็นเพียงขั้นตอนแรก (phase one) ของการรุกราน หรือรัสเซียจะขยายเขตครอบครองต่อไปอีก?” โดยที่โปแลนด์อยู่ติดกับยูเครนทางตะวันตก และบัดนี้มีฐานะทางเศรษฐกิจ การค้า การคลังและการลงทุนที่มั่นคงมากประเทศหนึ่งในสหภาพยุโรป แต่ในประวัติศาสตร์ ทุกครั้งที่เกิดสงครามระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ในยุโรป โปแลนด์ถูกย่ำยีอย่าง

หนัก ส่วนเอสโตเนีย นั้น ย่อมกังวล เพราะเคยตกอยู่ใต้สหภาพโซเวียตมาก่อน และยังเป็นที่ตั้งของ Baltic Fleet ของรัสเซียด้วย

ผลการออกเสียงลงประชามติของโครเอเชีย ซึ่งได้รับคำยืนยันในวันจันทร์ ที่ 17 มีนาคม 2557 เป็นไปตามคาด เพราะผู้ที่ไปออกเสียงได้แก่ประชาชนนิยมนรัสเซีย ซึ่งนับเป็นร้อยละ 83 ของผู้ใช้สิทธิ หรือได้รับความสนับสนุนร้อยละ 96.7 คนเชื้อสายยิวซึ่งมีอยู่ในดินแดนแถบนั้นประมาณร้อยละ 18 ได้ประกาศคว่ำบาตร โดยได้ลี้ภัยบ้านช่องทั้งหมด และไม่ไปออกเสียง โครเอเชียและชนชาวรัสเซียได้ฉลองกันอย่างเอิกเกริก โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่จัตุรัสเลนินกลางเมืองซิมเฟอโรโพล มีการจุดดอกไม้เพลิงสว่างไสวไปทั่วด้วย ในวันประกาศผลการลงประชามติ ทางกรโครเอเชียได้เริ่มเปลี่ยนแปลงโครงสร้างบางอย่าง เช่นการเริ่มเปลี่ยนเงินตราเป็นสกุลรูเบิลของรัสเซีย ปรับเวลามาตรฐานให้เป็นไปตามในรัสเซีย และเตรียมยื่นคำขอเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสหพันธรัฐรัสเซีย การปรับเปลี่ยนเหล่านี้คงจะไม่ถ่วงนักเพราะหลายสิ่งหลายอย่างยังผูกพันอยู่กับยูเครนดังกล่าวถึงแล้วข้างต้น ประมาณ 21.45 น. ตามเวลาในประเทศไทยคืนวันที่ 18 มีนาคม 2557 ประธานาธิบดีบารัค โอบามา ได้แถลงที่ทำเนียบขาวต่อต้านการดำเนินการของรัสเซียในโครเอเชีย อันเป็นการละเมิดบูรณภาพแห่งดินแดนของยูเครน กฎหมายระหว่างประเทศ และรัฐธรรมนูญของยูเครน โอบามาย้ำว่านานาชาติ รวมทั้งสหรัฐด้วยไม่รับรองการดำรงอยู่โดยอิสระของโครเอเชีย สหรัฐจึงต้องคว่ำบาตรรัสเซียในทางต่าง ๆ อาทิการห้ามมิให้บุคคลชั้นนำของรัสเซีย รวมทั้งชาวยูเครน 11 คน ตามบัญชีรายชื่อบุคคลต้องห้าม ซึ่งโอบามาลงชื่อประกาศไว้ก่อนแล้ว อาัยดทรัพย์สินบางประการ โดยจะขยายวงมาตรการต้องห้ามเพิ่มขึ้น ตามระดับพฤติกรรมของรัสเซีย รายชื่อบุคคลต้องห้ามอาจซ้ำกับของสหภาพยุโรปบ้าง นอกจากนี้ โอบามายังให้คำมั่นด้วยว่า นาโต้จะปกป้องประเทศยูเครน โปแลนด์ ลิทัวเนีย เอสโตเนีย และลัตเวียไม่ให้ถูกโจมตี และเรียกร้องให้รัสเซียยกเลิกการแยกตัวของโครเอเชียในโอกาสแรก ระดับการคว่ำบาตรรัสเซียจะเพิ่มมากขึ้นหากรัสเซียยังคงรุกคืบหน้าในโครเอเชียและยูเครน ในทันทีที่ประธานาธิบดีโอบามากล่าวสุนทรพจน์ที่ทำเนียบขาว นางแคทเธอริน แอชตัน ที่สหภาพยุโรปก็ได้ออกแถลงต่อผู้สื่อข่าวระหว่างประเทศในทำนองคล้ายกัน โดยย้ำว่า มาตรการต้องห้ามสำหรับบุคคลในบัญชีรายชื่อกว่า 20 คน และข้อห้ามอื่น ๆ จะผ่อนคลายลงหากฝ่ายรัสเซีย De-escalate การดำเนินการซึ่งสหภาพยุโรปปรับไม่ได้ต่อไป

ข้อมูลภูมิหลังต้องยุติลงเพียงข้างต้น การผนวกดินแดนคาบสมุทรโครเอเชียจะเป็นกรณีที่เปลี่ยนแปลงยาก พิธีในรัฐสภารัสเซียเพื่อลงมติรับดินแดนโครเอเชีย “กลับ” มาเป็นของรัสเซียอีกยิ่งใหญ่มาก

เพราะกำลังสนับสนุนด้วยการปลุกชาตินิยมจากสื่อทุกทางของภาครัฐได้ผลตามความคาดหมาย จากภาพที่ปรากฏทางจอโทรทัศน์ ประธานาธิบดีปูตินปลื้มใจอย่างเห็นได้ชัด และสุนทรพจน์ในวันนั้นก็ยืนยันถึงความฝันอันสูงส่งของปูตินและชาวรัสเซียที่จะได้ดินแดนคืนมา ไม่นานหลังจากนั้น ประธานาธิบดีปูตินก็ได้เดินทางโดยทางเรือเยี่ยมแม่ทัพใหญ่ไปเยือนฐานทัพเรือที่ปลายแหลมไครเมียและส่วนอื่น ๆ ของคาบสมุทรไครเมีย เสมือนเจ้าจักรวรรดิเหนือคาบสมุทรไครเมีย

ต่างชาติมิได้เห็นชอบด้วย เพราะถือว่าเป็นการรุกรานเพื่อเข้าครองดินแดนอย่างแข็งขัน การปะทะกันด้วยกำลังได้อุบัติขึ้นต่อมา เมื่อเหตุการณ์ทำนองเดียวกันได้ลามไปสู่ดินแดนภาคตะวันออกของยูเครน ประเทศตะวันตกได้พยายามเรียกร้องให้รัสเซียระงับการรุกราน โดยมีการติดต่อพูดคุยจากกันหลายทางด้วยกัน แต่การปะทะกันก็อุบัติขึ้นสืบต่อมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคตะวันออกของยูเครน ด้วยวิธีการทำนองเดียวกัน คือการปลุกกระดมให้ชุมชนที่นิยมรัสเซียประกาศแยกตัวเป็นอิสระ โดยรัสเซียให้การสนับสนุนทั้งทางอาวุธและกำลังพลสงครามในยูเครนจึงหลีกเลี่ยงมิได้

สหรัฐฯและสหภาพยุโรปได้ใช้ความพยายามในการระงับเหตุมิให้ลุกลามเป็นสงครามใหญ่ ในเดือนกันยายน 2557 ฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ร่วมการประชุมกันที่กรุงมอสโก ประเทศเบลารุส เพื่อกำหนดเงื่อนไขให้มีการหยุดยิง การณ์ปรากฏต่อมาว่า ข้อตกลงดังกล่าวไม่มีผลในทางปฏิบัติแต่อย่างใด เพราะรัฐบาลยูเครนภายใต้การนำของประธานาธิบดีเปโตร โปโรเชนโก ซึ่งได้รับการเลือกตั้งมาใหม่ จำต้องต่อสู้กับกลุ่มแบ่งแยกดินแดนทางภาคตะวันออกของประเทศ ข้อตกลงกรุงมอสโก 1 จึงหมดความหมายไป แต่พันธมิตรตะวันตกได้ใช้ความพยายามที่จะแก้ปัญหายูเครนใหม่ จึงมีความเคลื่อนไหวในหลายมิติเพื่อหาทางให้มีการเจรจาใหม่ โดยเยอรมนีและฝรั่งเศสแสดงบทบาทชั้นนำ ส่วนสหรัฐฯได้มีส่วนร่วมในอีกส่วนหนึ่ง นางแองเจลา เมอร์เคิล นายกรัฐมนตรีเยอรมัน มีบทบาทเป็นพิเศษ ด้วยการยึดทำที่ว่า ปัญหายูเครนจะแก้ไขได้ก็ด้วยวิธีการทางการทูต (ด้วยการเจรจา) มิใช่วิธีการทางทหาร และด้วยจุดยืนดังกล่าว เมอร์เคิลจึงได้ไปพบกับผู้นำยูเครนพร้อมกับประธานาธิบดีฝรั่งเศสเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2558 และหลังจากนั้น ทั้งคู่ก็ได้เดินทางไปเจรจากับประธานาธิบดีปูตินที่กรุงมอสโก ทั้งสองฝ่ายได้เจรจากันนานกว่า 5 ชั่วโมง ก็ยังไม่อาจจะหาข้อยุติได้ แทบจะในทันทีหลังจากนั้น นายกรัฐมนตรีเยอรมันก็เป็นประธานการประชุมว่าด้วยความร่วมมือและความมั่นคง ณ นครมิวนิค ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯได้ร่วมด้วย หลังจากนั้น นางแองเจลาเมอร์เคิล ได้เดินทางไปหารือกับประธานาธิบดีบารัค โอบามาที่กรุงวอชิงตัน

หลังจากนั้น ทั้งสองฝ่ายจะเห็นพ้องต้องกันว่า จะให้ความสำคัญกับการดำเนินการทางการทูต แทนการทหาร โดยผู้นำสหรัฐจะเห็นว่า จะกล่าวถึงการให้ความช่วยเหลือทางอาวุธทำลายล้าง (Lethal weapons) แก่รัฐบาลยูเครนในขั้นนี้ ประธานาธิบดีบารัค โอบามาย้ำตามแนวทางเดิมว่า การแก้ปัญหาวิกฤตการณ์ในยูเครนหมายถึงการเคารพในบูรณภาพแห่งดินแดน ซึ่งรวมดินแดนของยูเครนทั้งหมด รวมทั้งไครเมียด้วย

ความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ต่อจากนั้นปรากฏอยู่แล้ว ในรายงานสำหรับเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งได้เสนอมาก่อนแล้ว

ในขั้นนี้ ขอย้อนกลับไปถึงผู้ที่เข้าใจว่ามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของรัสเซียต่อยูเครน ด้วยการพิจารณารายชื่อของบุคคลใกล้ชิดกับประธานาธิบดีปูตินตามที่สหรัฐกับสหภาพยุโรปกำหนดให้เป็นบุคคลต้องห้ามในบัญชี Sanction ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้สามารถบ่งชี้ถึงบทบาทของประธานาธิบดีปูตินในปัญหาการรุกรานยูเครนได้ไม่น้อย ลำดับรายชื่อมิได้หมายถึงความสำคัญของแต่ละคนในปฏิบัติการต่อยูเครน

1. นาย Alexander Zakharchenko ผู้นำกลุ่มแบ่งแยกดินแดนนิคมรัสเซีย เป็นผู้บัญชาการภาคสนาม ซึ่งต่อมาได้เป็น “นายกรัฐมนตรี” ของฝ่ายที่เรียกตนเองว่าเป็น Donetsk People's Republic เมื่อต้นเดือนสิงหาคม 2557 เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2557 นาย Zakharchenko ยอมรับว่าชาวรัสเซียหลายพันนาย รวมทั้งทหารประจำการได้ร่วมรบกับกลุ่มแบ่งแยกดินแดน เขาอยู่ในกลุ่มผู้นำกบฏในโดเนตสค์ ลูฮันสค์และไครเมีย แม้ว่าบางคนจะมีใช้เชื้อสายรัสเซีย แต่ตัวนำในกลุ่มแบ่งแยกดินแดนจะเป็นพลเมืองรัสเซีย
2. นาย Sergei Mironov เป็นที่ยอมรับกันว่า เป็นหัวหน้าคณะที่ปรึกษาในกิจการยูเครนของปูติน นายมิโรนอฟพูดจาอย่างเปิดเผยในระยะหนึ่งเดือนก่อนที่กองกำลังรัสเซียจะเคลื่อนเข้าไปในไครเมีย และมีบทบาทชี้แนะในวิกฤตการณ์ไครเมียสืบต่อมา
3. นาย Sergei Glazyev เป็นที่ปรึกษาชั้นนำในเรื่องยูเครนของปูติน และเป็นอีกคนหนึ่งี่พูดจาอย่างเปิดเผยตลอดเวลาหนึ่งเดือนก่อนหน้าทีรัสเซียจะส่งทหารเข้าไปในไครเมีย
4. นาย Ramzan Kadyrov เป็นประธานาธิบดี Chechnya ที่รัสเซียสนับสนุน Kadyrov ให้ความสำคัญสนับสนุนฝ่ายกบฏที่จะผนวกดินแดนไครเมีย ไม่แต่เท่านั้น อาสาสมัครจากเช็คเช่นได้เข้าร่วมรบในภาคตะวันออกของยูเครน

5. นาย Mikhail Fradkov ผู้อำนวยการข่าวกรองต่างประเทศของรัสเซีย ในตำแหน่งสมาชิกสภาความมั่นคงของรัสเซีย ซึ่งมีอำนาจมาก Fradkov มีส่วนในการกำหนดนโยบายต่อยูเครน
6. นาย Dmitry Rogozin รองนายกรัฐมนตรีที่พูดมากและเคยเป็นเอกอัครราชทูตประจำนาโตที่บรัสเซลส์ ไม่เห็นความสำคัญของการบอยคอตต์ ด้วยการทวิตว่า “All these sanctions aren't worth a grain of sand of the Crimean land that returned to Russia.”
7. Almaz-Antey บริษัทผลิตอาวุธของรัฐ ซึ่งถูกขึ้นบัญชีแดงชั้นของสหภาพยุโรปในวันที่ 30 กรกฎาคม 2557 และสหรัฐได้ประกาศทำนองเดียวกันในวันที่ 12 กันยายน 2557 บริษัทนี้ผลิตอาวุธต่อต้านอากาศยาน รวมทั้งขีปนาวุธจากพื้นสู่อากาศ ผู้เชี่ยวชาญการข่าวของตะวันตกกล่าวว่า บริษัทนี้ป้อนอาวุธให้แก่กลุ่มแบ่งแยกดินแดนในภาคตะวันออกของยูเครน Almaz-Antey ผลิตระบบขีปนาวุธ Buk ซึ่งเข้าใจว่าเป็นอาวุธที่ยิงเครื่องบินโดยสารของมาเลเซีย เที่ยวบินที่ MH17 ตกเมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2557
8. นาย Vyacheslav Volodin รองเสนาบดีประจำเครมลินอันดับ 1 และเป็นผู้ใกล้ชิดกับปูตินที่สุด ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2011 เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจเข้าบุกโครเมียและเป็นผู้กำกับการผนวกภูมิภาคยูเครนเข้ากับรัสเซีย
9. บริษัทที่ผลิตปืน Kalashnikov เพราะมีเทคโนโลยีอันสามารถนำไปใช้ในการทหารได้ เช่นเดียวกับผู้ผลิตอาวุธอีก 13 บริษัท

+++++

กรณีสังหารนายบอริส เนียมสlobเป็นข่าวที่ได้รับการกล่าวขวัญกันมาก เพราะสื่อต่างประเทศได้นำเสนอตั้งแต่เกิดเหตุ ส่วนจะมีความโยงใยกับเหตุการณ์ในแต่ละประเทศเท่าไร และสะท้อนถึงบทบาทของประธานาธิบดีปูตินสักเพียงใด นั้น ย่อมแล้วแต่ผู้คนในประเทศต่าง ๆ จะใช้วิจารณญาณวิเคราะห์กันเองเพราะรัสเซียภายใต้การปกครองของปูตินมิใช่ระบอบอันเป็นที่เข้าใจกันกว้างขวางนัก ยกเว้นผู้ที่ได้ศึกษาประวัติศาสตร์การเมืองของรัสเซียมาด้วยความเข้าใจที่ถูกต้อง แต่ข้อมูลดังที่นำเสนอมาข้างต้นพร้อมกับพื้นฐานความรู้ทางวิชาการของนักศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ น่าจะประกอบกับการวิเคราะห์ความเคลื่อนไหวทางการเมืองให้พอเข้าใจได้ว่า ผู้นำของรัสเซียกำหนดยุทธศาสตร์ไว้ประการใด และสิ่งใดบ้างจะเกิดขึ้น รวมตลอดถึงอุปสรรคต่าง ๆ ที่ปูตินจะต้องเผชิญ

เมื่อนายเนียมสอพบถูกสังหาร เคมลินได้แถลงถึงมูลเหตุในชั้นแรกไว้อย่างน้อย 3 ประการ คือ (1) ความขัดแย้งเกี่ยวกับผลประโยชน์ทางธุรกิจ (2) ปัญหาครอบครัว และ (3) การที่นายเนียมสอพบได้แถลงทำที่อื่นเป็นการต่อต้านการสังหารกองบรรณาธิการนิตยสารซาลี เอ็บโด (โดยกลุ่มไอซิส) ที่กรุงปารีส เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2558

ส่วนนางสาว Zhanna Nemtsova บุตรสาววัย 31 ปีของนายเนียมสอพบได้ให้สัมภาษณ์แก่สถานีโทรทัศน์ ซีเอ็นเอ็น ว่าบิดาได้เสียชีวิตเยี่ยงวีระบุรุษและว่าทางการรัสเซียต้องรับผิดชอบทางการเมืองในการสังหารครั้งนี้ โดยเสริมว่า “Russia has crossed the line after this murder and people will be frightened to express ideas contrary to the official standpoint.”

ในวันศุกร์ที่ผ่านมา หัวหน้า Federal Security Service ได้แถลงทางโทรทัศน์ของรัฐ (Rossiya-24) ว่าทางการได้จับกุมผู้ต้องสงสัยได้ 2 ราย โดยอาศัยหลักฐานจากโทรทัศน์วงจรปิดและหลักฐานอื่น ๆ จากรถที่คนร้ายจอดทิ้งไว้ไม่ห่างจากที่เกิดเหตุมากนัก และในวันอาทิตย์ที่ 8 มีนาคม ทางกรมสามารถจับกุมผู้ต้องสงสัยได้เพิ่มอีก 2 ราย รวมเป็นผู้ต้องสงสัยจนถึงขณะนี้ 4 คน ทั้งหมดมาจากเขตเคิร์คเคนทางแค้วนคอเคซัส สถานีโทรทัศน์ระหว่างประเทศเสนอข่าวตรงกันว่า พื้นที่ดังกล่าวเป็นที่ซึ่งมีมือปืนรับจ้างอยู่ไม่น้อย อย่างไรก็ตาม การแจ้งว่า คนหนึ่งในสี่ที่จับมาได้ยอมสารภาพว่าเป็นผู้ก่ออาชญากรรม สถานะทางคดีขณะนี้ ได้แก่การรวบรวมคำฟ้องต่อศาลตามกระบวนการยุติธรรม

สถานะของการต่อสู้กันระหว่าง รัสเซียและกลุ่มแบ่งแยกดินแดนกับกองทัพยูเครน ซึ่งขณะนี้จำกัดอยู่ในภาคตะวันออกของยูเครน นั้น รายงานข่าวในวันอาทิตย์ ที่ 8 มีนาคม 2558 แจ้งว่า ฝ่ายแบ่งแยกดินแดนได้ถอนอาวุธหนักออกจากโดเนียส มุ่งหน้ากลับสู่ดินแดนรัสเซียแล้ว การหยุดยิงดูจะมีผลในพื้นที่คงมีการยิงตอบโต้กันด้วยอาวุธเบาอยู่บ้าง คณะผู้ตรวจตราจากองค์การ OSCE กำลังสำรวจพื้นที่ต่าง ๆ อยู่ขณะนี้ ส่วนรายงานความเสียหายจากการระเบิดในเมืองถ่านหินที่โดเนียส นั้น มีผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 24 คน แต่จะต้องติดตามดูความเคลื่อนไหวทางเมืองมาริอุโป อันเป็นเมืองอุตสาหกรรมเหล็กกล้าและเป็นทางเชื่อมต่อกับคาบสมุทรไครเมียต่อไป

รายงานเดือนมีนาคม ฉบับที่ 2

การวิเคราะห์ข่าวฉบับที่ 2 ของเดือนมีนาคม 2558 จะเริ่มด้วยความต่อเนื่องของการสอบสวนและดำเนินคดีการฆาตกรรมนายบอริส เนียมสlob อติตรองนายกรัฐมนตรีสมัยที่นายบอริส เยลทซิน เป็นประธานาธิบดี ในทศวรรษ 1990 ซึ่งในฉบับที่ 1 ได้รายงานอย่างละเอียดพอสมควร

ตามรายงานที่ปรากฏต่อสาธารณชนระหว่างประเทศ และที่ข้าพเจ้าได้กล่าวถึงตอนท้ายของรายงานเดือนมีนาคม ฉบับที่ 1 ทางการรัสเซียแถลงทางสื่อมวลชนของรัฐว่า ผู้ต้องสงสัยรวม 4 คน ถูกควบคุมตัวได้แล้ว แต่ยังไม่มีความยืนยันว่าได้นำตัวฟ้องต่อศาลแล้ว

ในวันที่ 9 มีนาคม 2558 ปรากฏข่าวว่า ทางการรัสเซียสามารถจับผู้ต้องสงสัยในคดีฆาตกรรมนายเนียมสlob ได้อีก 2 คน แต่คนที่ 6 ได้ใช้ระเบิดสังหารตนเอง จึงเหลือผู้ต้องสงสัย 5 คน ในวันจันทร์ ที่ 9 มีนาคม ศกนี้ อัยการได้รวบรวมหลักฐานเพื่อส่งฟ้องผู้ต้องหา 2 คน จนถึงวันที่ 9 มีนาคม ยังมีอีก 3 คนที่ยังมิได้ส่งฟ้อง

ทั้งหมดเป็นคนจากเช็คเนีย อันแม้จะเป็นท้องที่เดียวกันกับถิ่นของผู้ก่อเหตุระเบิดระหว่างการแข่งขันวิ่งมาราธอนในนครบอสตันในสหรัฐ ซึ่งขณะนั้นกำลังอยู่ในการพิจารณาของศาล และกลุ่มที่ก่อเหตุก่อการร้ายที่โรงเรียนที่เซตเบสลาน ซึ่งนายปูตินได้ปราบปรามอย่างรุนแรงมาก "ไม่แต่เท่านั้น ดังที่กล่าวแล้วในรายงานฉบับที่ 1 "พื้นที่ดังกล่าว (เช็คเชน) เป็นที่ซึ่งมีมือปืนรับจ้างอยู่ไม่น้อย"

รายงานข่าว ซีเอ็นเอ็น ในวันจันทร์ที่ 9 มีนาคม อ้างว่า นาย Ramzan Kadyrov (ชื่อที่ 4 ในรายงานฉบับที่ 1) ซึ่งเคยเป็นประธานาธิบดี Chechnya ด้วยความสนับสนุนของรัสเซีย และเป็นผู้นำที่ได้นำพวกเช็คเชนไปร่วมรบกับพวกแบ่งแยกดินแดนในภาคตะวันออกของยูเครน รู้จักนาย Zaur Dadayev ซึ่งเป็น 1 ใน 2 คนที่ถูกจับในวันแรก ในคดีสังหารนายเนียมสlob โดยยืนยันว่าเหตุผลของการสังหารนายเนียมสlob เป็นเพราะความไม่พอใจในทางศาสนา ไม่เพียงเพราะการต่อต้านการลงการตุ้บหลู่ศาสนาโมฮัมเหม็ดในนิตยสารชาลี เอ็บโดของฝรั่งเศสเท่านั้น แต่เพราะนายเนียมสlobมีเชื้อสายยิวด้วย

ต่อมาในช่วงตีของคืนวันที่ 9 นั้นเอง ทั้ง ๆ ที่ไม่มีการแจ้งกำหนดการล่วงหน้า ประธานาธิบดีปูตินได้บันทึกการโทรทัศน์ และเปิดเผยเป็นครั้งแรกว่าเขาเองเป็นผู้สั่งการให้นำใครเมียกลับมาอยู่กับรัสเซียหลายสัปดาห์ก่อนหน้าที่จะดำเนินการจนเป็นจริง

ประธานาธิบดีปูตินชี้แจงต่อไปว่า ในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2557 เมื่อทราบว่า นายวิกเตอร์ยานูโกวิช ประธานาธิบดียูเครน ต้องพ้นจากตำแหน่ง เขาจึงเรียกประชุมด่วน เพื่อยึดไครเมีย โดยใช้เวลาทั้งคืนในการพิจารณาและวางแผน ฝ่ายหนึ่งได้รับมอบหมายภารกิจในการนำนายยานูโกวิชเข้าไปในรัสเซีย นายปูตินอธิบายว่า เขาได้เชิญหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ และกระทรวงกลาโหม เพื่อปกป้องชีวิตของนายยานูโกวิช จนเมื่อเวลา 07.00 น. วันรุ่งขึ้น เขาได้แจ้งแก่ฝ่ายต่าง ๆ ที่ไปร่วมการประชุมว่า “We finished about seven in the morning. When we were parting, I told my colleagues, ‘We are forced to begin the work to bring Crimea back into Russia.’” ในวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2557 “unidentified armed men seized the local parliament and local government buildings in Crimea, raising the Russian flag. Among them appeared to be regular soldiers without military insignia, who were dubbed the ‘little green men’.” ประธานาธิบดีปูตินต่อมา ยอมรับว่าได้ใช้กำลังทหารในคาบสมุทรเพื่อ “stand behind Crimea’s self-defence forces.”

การเปิดเผยเรื่องการเข้าครองไครเมียในช่วงนี้ เท่ากับเป็นการยอมรับการดำเนินการซึ่งวงการภายนอกคาดหมายมาก่อนแล้วว่ารัสเซีย ภายใต้ปูติน วางแผนไว้ตามที่ปูตินบัดนี้ได้ยอมรับ แม้จะได้ปฏิเสธมาตลอด ปัญหาคือ เพราะเหตุใดจึงตัดสินใจเลือกช่วงนี้ในการยืนยัน

ข้าพเจ้าเองอดคิดมิได้ว่า ผู้นำรัสเซียกำลังเปิดเผยสิ่งที่ข้าพเจ้าเองได้กล่าวไว้เมื่อหนึ่งปีมาแล้วว่า ปูตินมิได้ไร้เดียงสาในปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น (โปรดดูข้อมูลภูมิหลังในฉบับที่ 1 ของเดือนนี้) ในยูเครน จึงไม่มีความจำเป็นรีบด่วนที่จะต้องมายืนยันในขั้นนี้ แต่เหตุที่ทำให้จำเป็นน่าจะเกี่ยวข้องกับกรณีการสังหารนายบอริส เนียมสออบ และน่าจะเกี่ยวพันกับความตั้งใจของเนียมสออบที่จะนำหลักฐานอันบ่งชี้ว่า ปูตินเป็นผู้สั่งการให้เข้ายึดยูเครน

ข้าพเจ้าได้รายงานมาก่อนนี้เกี่ยวกับการจับกุมชาวเช็คชเนียในข้อหาว่าเป็นมือปืนในการสังหารนายบอริส เนียมสออบ รุ่นแรก 2 คน คนหนึ่งในชื่อว่า Zaur Dadayev เป็นผู้ที่นาย Ramzan Kadyrov (ชื่อที่ 4 ในรายงานฉบับที่ 1) ซึ่งเป็นประธานาธิบดีเช็คชเนียและมีส่วนอย่างมากในการนำกำลังจากเช็คชเนียไปปฏิบัติการในการรุกไครเมียและภาคตะวันออกของยูเครน เมื่อนายบอริส เนียมสออบถูกสังหาร และในเวลาอันสั้นมาก นายดาตาเย็บก็ถูกจับ นาย Kadyrov ให้ข่าวว่าเขาทราบบุคคลนี้ดี และได้ดำเนินการจนสามารถส่งผู้ต้องสงสัย 2 รายแรกนี้ขึ้นศาล ในขณะที่กลุ่มคนใกล้ชิดของปูตินก็เปลี่ยนแนวการกล่าวหานายเนียมสออบว่า สาเหตุเพราะทางศาสนา โดยกล่าวว่าเขาเป็นผู้ที่ต่อต้านการที่นิตยสารชาลี เอ็บโดที่ได้นำ

การตูนล้อเลียนศาสดาโมฮัมเหม็ดมาพิมพ์เผยแพร่ และเสริมด้วยว่านิยมสออบมีเชื้อสายยิว ในวันเดียวกัน ปูตินก็ได้มอบเหรียญตราแก่นาย Kadyrov และประธานาธิบดีปูตินก็ได้บันทึกการให้สัมภาษณ์เปิดเผยว่า ตนเองเป็นผู้สั่งให้เข้ายึดไครเมีย เมื่อได้นำเหตุและความเคลื่อนไหวทั้งหมดมาไตร่ตรองแล้ว ก็อดคิดมิได้ว่า ปูตินและพวกกำลังหลบเลี่ยงจากการถูกกล่าวหาว่าเป็นต้นคิดในการสังหารนายบอริส นิยมสออบ อย่างไรก็ดี เรื่องนี้จะต้องติดตามความเคลื่อนไหวต่อไป

รายงานเดือนมีนาคม ฉบับที่ 3

รายงานแรกที่ขอนำเสนอในฉบับที่ 3 ของเดือนมีนาคม 2558 คงหลีกเลี่ยงมิได้ที่จะต้องต่อเนื่องจากเรื่องสำคัญที่รายงานไว้ในฉบับที่ 2 อันมีประเด็นเพิ่มเติมตามข่าวลือดังนี้

1. เกี่ยวกับกรณีฆาตกรรมนายบอริส นิยมสออบ และการนำตัวผู้ต้องสงสัย 2 คนฟ้องศาล ในวันที่ 11 มีนาคม 2558) ผู้ต้องสงสัยคนหนึ่งได้เปิดเผยว่า คำสารภาพดังที่อ้างในคำฟ้อง นั้น มิใช่สิ่งที่เกิดขึ้นจริง เขาไม่เพียงแต่ขอกลับคำสารภาพเดิมเท่านั้น แต่ได้กล่าวว่า ในขั้นตอนของการสอบปากคำ เขา "ถูกบังคับ" ให้ยอมรับสารภาพและถูกซ้อมกับทรมานด้วย จึงจำต้องให้การสารภาพ ประเด็นนี้ น่าจะรับฟังได้ และก็ไม่ไร้เหตุผลเสียทีเดียว หากได้พิจารณาความคาดหมายรูปคดีของข้าพเจ้าในรายงานเดือนกุมภาพันธ์ ศกนี้ และเดือนมีนาคม ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2

2. หลังจากที่ประเทศต่าง ๆ ได้ทราบการเปิดเผยโดยกะทันหันของประธานาธิบดีปูตินเกี่ยวกับการวางแผนเข้ายึดคาบสมุทรไครเมีย และดินแดนทางภาคตะวันออกของยูเครน เริ่มมาแต่หนึ่งปีที่แล้ว ข้าพเจ้าได้ทราบข่าวการเปิดเผยทำที่ของประเทศต่าง ๆ นอกจากยูเครน ซึ่งรูปการณ์เริ่มผันแปรไปบ้าง เพราะก้าวต่อไปในการเข้ายึดครองดินแดนนอกเหนือจากดอนบาสส์ ซึ่งคงจะต้องเป็นไปตามข้อตกลงมินสค์ 2 การจะสืบคลานต่อไปเพื่อนำยูเครนทั้งหมดกลับมาอยู่กับรัสเซีย เป็นเรื่องที่ยากมาก เพราะในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ชาวยูเครนเริ่มมีความยึดมั่นในชาตินิยมมากขึ้น สถานะที่ยังไม่แน่ชัด ได้แก่ดินแดนในภาคตะวันออกของยูเครน ทั้งดอนบาสส์ และมารีอูโป เพราะข้อตกลงมินสค์ 2 ดูคล้ายกับการกระจายอำนาจในการปกครองตนเองให้แก่ดอนเนตสค์และลูฮันสค์ แต่ในขณะเดียวกัน ก็ได้มอบอำนาจให้ยูเครนกำกับดูแลพรมแดนระหว่างยูเครนกับรัสเซีย ข้าพเจ้าเห็นว่า ข้อตกลงมินสค์ 2 ได้วางระเบิดไว้พอสมควร แม้ว่าประธานาธิบดีโปโรเชนโกจะมีส่วนร่วมในการเจรจาอยู่ตลอด 16 ชั่วโมง การดำเนินการตามข้อตกลงจะเป็นเช่นไรต่อไป เป็นเรื่องที่ต้องติดตามดูอย่างใกล้ชิด บางที ความตกต่ำทางเศรษฐกิจและการคลัง/การเงินของรัสเซีย ซึ่งข้าพเจ้าได้ตั้งข้อสังเกตไว้ในรายงานเดือนธันวาคม 2557 เดือนมกราคม 2558 และเดือนกุมภาพันธ์ 2558 อาจเป็นข้อจำกัดให้ปูตินและผู้ใกล้ชิดต้องจัดอันดับความสำคัญว่าจะเดินแต่ไม้ใดก่อน

3. แต่แม้จะมีข้อจำกัดทางเศรษฐกิจและการคลังดังกล่าว ซึ่งหนักหนาขึ้นเพราะแรงกดดันจากประเทศตะวันตก รัสเซียก็ได้ลดละการกดดันประเทศเพื่อนบ้าน เช่นลิกูเอเนีย ลัตเวีย เอสโตเนีย กับบาง

ประเทศในอดีตรูปร่างออก ซึ่งเพื่อเพิ่มความวางใจ สัมพันธมิตรแอตแลนติกเหนือก็ได้เตรียมกำลังภาคพื้นดินและทางอากาศอยู่

ดังที่ข้าพเจ้าได้รายงานมาก่อนแล้ว ในวันที่ 10 มีนาคม 2558 นาง Dalia Grybauskaite ประธานาธิบดีลิทัวเนียได้ให้สัมภาษณ์กับคริสเตียน อามันพอร์ ของ ซีเอ็นเอ็น ว่า ประเทศเธอมีได้ประมาณตั้งแต่เริ่มต้นที่ทราบถึงความกดดันจากรัสเซีย การชุกชุมของรัสเซีย must be taken seriously และเพราะเหตุนี้ กองทัพลิทัวเนีย จึงได้อยู่ในสภาพเตรียมพร้อม และในขณะเดียวกัน ลิทัวเนียก็ได้ดำเนินการเพื่อลดความผูกพันกับรัสเซียในบางด้าน เช่นการยกเลิกการใช้ก๊าซของ Gazprom จากรัสเซีย ล่าสุดสหรัฐกำลังส่งทหารหลายกองพันไปร่วมซ้อมรบกับกองทัพลิทัวเนีย นอกเหนือจากกองกำลังที่นาโต้เตรียมไว้เพื่อส่งมาช่วยประเทศบอลติก อันเป็นหน่วยปฏิบัติการในรูปของ Rapid Deployment Force ซึ่งจะเข้าถึงบริเวณปฏิบัติการในเวลาไม่เกิน 2 วัน ทั้งหมดนี้ ฝ่ายความมั่นคงของรัสเซียน่าจะทราบดี หากจะเกิดเหตุการณ์ในขอบเขตที่กว้างขึ้น ต้นเหตุจะต้องมาจากรัสเซีย

รายงานเกี่ยวกับคดีสังหารนายบอริส เนียมสอบ นั้น วันที่ (13 มีนาคม 2558) รายงานจากกรุงมอสโกยืนยันว่า ผู้ต้องสงสัยที่เคยสารภาพผิดในข้อ 1 ของรายงานนี้ ได้ยืนยันว่าตนไม่ได้สารภาพตามข้อกล่าวหา ก่อนหน้านั้น บุตรสาวของนายเนียมสอบได้กล่าวแก่โทรทัศน์ระหว่างประเทศอีกว่า ประธานาธิบดีปูตินต้อง “รับผิดชอบในทางการเมือง” สำหรับการฆาตกรรมที่เกิดขึ้น

อีกข่าวหนึ่งที่มีมา ในคืนวันพฤหัสบดีที่ 12 มีนาคม 2558 ได้แก่คำแถลงต่อรัฐสภากรีซ โดย นายกรัฐมนตรีคนใหม่ เรียกร้อง “ค่าปฏิกรรมสงคราม” จากเยอรมนี เพื่อชดเชยหนี้ต่าง ๆ ที่กรีซมีกับประเทศในยุโรป อันมิใช่เป็นคำเรียกร้องใหม่ เพราะรัฐบาลใหม่ในกรีซได้เคยตั้งข้อเรียกร้องเช่นนี้มาก่อนแล้ว แต่ครั้งนี้เป็นการแถลงต่อหน้ารัฐสภากรีซ รัฐบาลเยอรมันได้เคยปฏิเสธข้อเรียกร้องนี้มาก่อนแล้ว

รายงานที่ได้เคยนำเสนอมาตลอดเกี่ยวกับ ISIS นั้น สถานะสุดท้ายได้แก่การที่กองกำลังของอิรัก ซึ่งประกอบด้วยทั้งพวกซุนนีกับชีย และได้รับการปรึกษาภาคสนามจากนายทหารอิหร่าน ได้บุกคืบหน้าเพื่อเข้ายึดเมือง Tikrit อันเป็นเมืองเกิดของซัดดาม ฮุสเซน ได้บุกคืบหน้าไปยึดได้ประมาณร้อยละ 75 ของพื้นที่แล้ว ขณะที่พวกไอซิสได้รุกไปทางเมืองรามาดิ ทางตะวันตกของกรุงแบกแดด โดยได้ใช้รถบรรทุกระเบิดประมาณ 17 คัน จุระเบิดบนทาง โดยที่อิหร่านมีบทบาทในการรุกรานนี้ ทำให้สถานการณ์ด้านนี้ซับซ้อนขึ้น จึงขอวิเคราะห์ความเคลื่อนไหวในด้านนี้ให้รอบคอบก่อน เพราะด้วยกำลังผสมเช่นนี้ จำต้องพิจารณาภาพรวมของทั้งอิรักและซีเรียก่อนที่จะเสนอรายงานต่อไป เพราะทั้งหมดนี้เกี่ยวกับสถานะของไอซิส โบโกฮารามในไนจีเรียซึ่งได้ปฏิญาณแสดงความภักดีกับผู้นำไอซิส แล้วและกลุ่มอัล ชาบาบในโซมาเลีย ซึ่งเดิมทีเคยปฏิบัติการใกล้ชิดกับอัล เคดาห์ แต่บัดนี้ อาจจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแผนปฏิบัติการ

รายงานข่าวด่วนเดือนมีนาคม ฉบับที่ 4

ตลอดวันศุกร์ ที่ 13 มีนาคม 2558 มีความเคลื่อนไหวอันควรแก่ความสนใจหลายด้าน อันควรแก่การวิเคราะห์ เพราะหากนำทุกด้านมาประกอบการพิจารณาแล้ว อาจสื่อถึงภัยอันตรายที่ทุกประเทศไม่พึงประสงค์ดังต่อไปนี้

1. พลเอกเซอร์ ริชาร์ด ฮัดดีทรองผู้บัญชาการทหารสูงสุดของสัมพันธมิตรนาโต้ (ชาวอังกฤษ) ให้สัมภาษณ์ในรายการ "Hard Talk" ทางบีบีซี ว่า ความพร้อมของกองกำลังนาโต้ในขณะนี้ไม่อาจจะต้านทานการบุกรุกของรัสเซียได้ บรรดากองกำลังของประเทศบอลติคคงจะต้องรับมือกับการรุกรานด้วยตนเอง เพราะหากหวังพึ่งหน่วยหนุนของนาโต้แล้ว คงจะช่วยไม่ได้มากนัก เซอร์ ริชาร์ดได้กล่าวถึงอังกฤษเองว่า ความน่าเชื่อถือ (credibility) ของกองทัพอังกฤษในขณะนี้ลดต่ำลงมาก เพราะเหตุแห่งการตัดงบประมาณด้านการป้องกันประเทศและการเตรียมพร้อมของอังกฤษเอง พลเอกเซอร์ริชาร์ดยอมรับว่า ระดับความพร้อมหรือไม่พร้อมของนาโต้และอังกฤษดังที่เป็นอยู่ในขณะนี้ ประธานาธิบดีปูตินทราบดี และถึงแม้จะไม่สามารถเปรียบเทียบปูตินกับฮิตเลอร์ได้ ทั้งสองมีจุดมุ่งหมายในทางยุทธศาสตร์ไม่ต่างกันนัก (แม้แต่ละคนอาจมองสัญลักษณ์ของการกระทำตามแนวคิดของตนเอง และบริบทที่ไม่เหมือนกันในปัจจุบัน) พลเอก เซอร์ริชาร์ดได้ กล่าวถึงสรรพอาวุธที่ฝ่ายนาโต้และฝ่ายรัสเซียมีอยู่และกำลังพัฒนาโดยมิได้หยุดยั้ง ว่าแม้จะไม่มีการใช้อาวุธถึงขั้นเทอร์โมนิวเคลียร์ โดยจำกัดเพียงอาวุธตามแบบ (Conventional Weapons) ยังเป็นปัญหาอยู่ว่า ทั้งสองฝ่ายพร้อมประจันหน้ากันหรือไม่ จริงอยู่ ข้าพเจ้าไม่ทราบความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างพลเอก เซอร์ริชาร์ด กับนายเดวิด คาเมรอน นายกรัฐมนตรีอังกฤษ ในปัจจุบัน แต่สิ่งที่พลเอก เซอร์ ริชาร์ด กล่าวนั้นมีใช่เป็นการประเมินลับที่เดียว สมรรถนะของนาโต้ นั้น ดูจะมีบุคคลภายนอกสามารถทราบได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพราะนาโต้ได้เตรียมพร้อมที่จะรับมือกับการรุกรานในดินแดนแถบบอลติคและอดีตยุโรปตะวันออกได้เพียงใด

2. ตามที่ได้รายงานมาเพื่อทราบก่อนแล้ว รัสเซียได้ส่งเครื่องบินทิ้งระเบิดชนิด Bear (สี่เครื่องยนต์) มาบินในถิ่นใกล้น่านฟ้าของอังกฤษติดต่อกันมาหลายเดือนแล้ว บางครั้ง กองทัพอากาศอังกฤษต้องสั่งการให้เครื่องบินขับไล่ไอพ่นชนิด Typhoon ขึ้นไปบินกระหนาบ เป็นเชิงเตือนให้เครื่องของรัสเซียบินออกไปจากบริเวณซึ่งอังกฤษเรียกว่า Areas of National Interest ครั้งสุดท้ายเมื่อสัปดาห์ก่อนนี้เอง ไม่แต่เท่านั้น เครื่องบินของรัสเซียประเภทเดียวกันนี้ได้บินไปถึงแอฟริกาด้วย โดยไม่มีเหตุผลแจ้งชัด

3. ในวันนี้ (13 มีนาคม 2558) เครื่องบินรัสเซียแบบต่างจากเครื่องบินที่ไปโจมตีเวียดนามใกล้จากอังกฤษ ได้เริ่มบินคุกคามน่านฟ้าใกล้เคียงของสหรัฐเป็นครั้งแรกในช่วงหลายปี ในวันนี้พลเรือเอก William Gortney ผู้บัญชาการกำลังป้องกันทางเรือและกองบัญชาการ NORAD ได้แถลงว่า กองทัพอากาศรัสเซียได้ใช้เครื่องบินรุ่นใหม่ไปคุกคามเพื่อสำแดงพลังมากขึ้น (a marked rise in assertiveness) คำแถลงของผู้บัญชาการ NORAD ดังกล่าวนั้นเป็นครั้งแรกในหลายปีที่ผ่านมา นับเป็นอีกสัญญาณหนึ่งที่น่าห่วงกังวลว่า ความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์อันตรายในวงกว้างอาจเกิดขึ้น

4. ข่าวลือเกี่ยวกับสุขภาพของประธานาธิบดีปูตินได้มีขึ้น และทางการรัสเซียได้ออกรายการโทรทัศน์แสดงการพบปะในห้องทำงานของปูตินกับประธานศาลฎีกา เป็นภาพเมื่อใดและเพราะเหตุใดจึงนำมาออกในวันนี้ เป็นประเด็นที่จะต้องพิจารณา มิใช่ในข้อ 4 นี้ แต่ต้องนำความเคลื่อนไหวทุกข้อที่ได้เสนอมาเป็นองค์ประกอบของการพิจารณา

5. ประธานาธิบดีลิวเอเนียได้แสดงความกังวลในท่าทีของปูติน เพราะทางรัสเซียได้กดดันประเทศในแถบบอลติกมากขึ้น ลิวเอเนียจึงได้สั่งการให้มีการเตรียมพร้อมเพื่อป้องกันประเทศ และดังที่ได้รายงานมาในฉบับที่ 3 กองทหารสหรัฐจำนวนประมาณห้าพันนาย จะมาร่วมการซ้อมรบกับลิวเอเนียในอีกไม่กี่วันนี้

พัฒนาการของเหตุการณ์และความเคลื่อนไหวดังที่นำเสนอข้างต้นนี้ เป็นเรื่องน่าห่วง ข้าพเจ้าได้พยายามจะติดต่อผู้บริหารบางท่าน แต่ทราบว่า แต่ละท่านไปราชการในต่างประเทศ ส่วนท่านที่อยู่ในกรุงเทพฯ ก็ไม่สามารถติดต่อได้ จึงขอส่งมา ณ ที่นี้ ด้วยหวังว่าบางท่านจะได้รับ และขอให้แต่ละท่านที่ได้รับช่วยติดตามความเคลื่อนไหวต่อไปด้วย

รายงานข่าวด่วนเดือนมีนาคม 2558 ฉบับที่ 5

1. ตามที่ได้นำเสนอข่าวด่วนว่าด้วย ความเคลื่อนไหวในประเทศต่าง ๆ อันอาจนำไปสู่ความตึงเครียดระหว่างประเทศ ในรายงานเดือนนี้ ฉบับที่ 4 นั้น เพื่อความชัดเจนขอเรียนเพิ่มเติมว่า ชื่อพลเอก เซอร์ริชาร์ด ซึ่งพ้นจากตำแหน่งรองผู้บัญชาการทหารสูงสุดของสัมพันธมิตรมาได้เมื่อไม่นานมานี้ ได้แก่ General Sir Richard Shirreff, former Deputy Supreme Allied Commander NATO ส่วนคำแถลงอย่างเป็นทางการครั้งแรกของ Admiral William Gortney ผู้บัญชาการ NORAD หรือกองบัญชาการป้องกันภัยทางอากาศภาคพื้นอเมริกาเหนือ นั้น สถานีโทรทัศน์ ซีเอ็นเอ็น ได้เสนอข่าวอีกหลายครั้งในวันเสาร์ ที่ 14 มีนาคม 2558 โดยได้แสดงภาพเครื่องบินโจมตีแบบต่าง ๆ ของกองทัพอากาศรัสเซีย รวมทั้งแบบที่ได้

พัฒนาขึ้นใหม่ พร้อมซีปนาอูรประเภท Cruise ซึ่งมีวิถีไม่น้อยกว่า 2,000 กิโลเมตร สามารถใช้หัวรบที่มีโซนิวเคลียร์หรือนิวเคลียร์ก็ได้ มีความแม่นยำมากยิ่งขึ้น สามารถยิงมาได้จากฝั่งของรัสเซียถึงเป้าหมายในสหรัฐ โดยที่เรดาร์ไม่อาจจับได้ รายงานข่าวมิได้ยืนยันแน่ชัดว่า การพัฒนาซีปนาอูรชนิดนี้สำเร็จและนำเข้าประจำการแล้ว อย่างไรก็ตาม พลเอกเวสลีย์ คัลลัค อดีตผู้บัญชาการทหารสูงสุดของนาโต้ ได้แสดงความห่วงใยในการเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดของสถานะที่พลเรือเอก Gortney เรียกว่า Assertiveness ของรัสเซียในระยะหลัง ๆ มานี้ ซึ่งจำเป็นที่สหรัฐและสัมพันธมิตรจะต้องเฝ้าระวังอย่างเต็มที่

2. ในความคิดของข้าพเจ้า แม้ทุกฝ่ายคงไม่คิดจะก่อสงครามโลกครั้งที่ 3 ในอนาคตอันใกล้นี้ก็ตาม เพราะเมื่อระเบิดขึ้นจริง การทำลายล้างย่อมแผ่ไปทั่วโลก แต่เท่าที่ได้ติดตามศึกษาพฤติกรรมของมหาอำนาจตลอดมา การปะทะกันคงจะอยู่ในขอบเขตจำกัด จึงค่อนข้างจะคล้อยตามความคาดหมายของประธานาธิบดีลิจูเอเนีย ดังที่ได้รายงานไว้ในฉบับที่ 4 ในมุมมองทางด้านเศรษฐกิจ ประเทศที่มีฐานะดีขึ้นมากที่สุดขณะนี้ได้แก่สหรัฐอเมริกา ส่วนรัสเซียอยู่ในสภาพดิ่งลงอย่างรวดเร็ว แทนที่จะหาทาง diversify การเศรษฐกิจของประเทศ ดังที่ประธานาธิบดีปูตินแถลงในการให้สัมภาษณ์ประจำปีเมื่อปลายปีที่แล้ว รัสเซียกลับหันไปทุ่มทรัพยากรในการสร้างเสริมอาวุธ ดังรายงานการสำรวจเมื่อเร็ว ๆ นี้ที่แสดงว่า ในขณะที่กำลังการผลิตอื่น ๆ ไม่กระเตื้องขึ้นเลย มีเฉพาะการผลิตปืนกลคาลาสนิคอฟเท่านั้นที่ขยายตัวอย่างมาก (Boom) ในตลาดโลก

3. ตามรายงานข่าวระหว่างประเทศ รวมทั้งรายงานของสำนักข่าวซินหัวของจีน การปะทะกันระหว่างทหารเมียนมาร์กับกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือของเมียนมาร์ เครื่องบินเมียนมาร์ได้ติดตามฝ่ายต่อต้านรัฐบาลเข้าไปในเขตมณฑลยูนนานตะวันตกเฉียงใต้ของจีนและได้ทิ้งระเบิดลงไปในไร่่อ้อยที่เมืองชายแดนชื่อ Lincang ทำให้ชาวจีนเสียชีวิต 4 คน เมื่อปลายวันศุกร์ที่ 13 มีนาคม อีก 9 คนได้รับบาดเจ็บ

เมื่อคืนวันศุกร์ที่ 13 มีนาคม นาย Liu Zhenmin รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศจีนได้เรียกอู ธิต ลินน์ อ่อน เอกอัครราชทูตเมียนมาร์ไปพบเพื่อประท้วง และได้ประณามเหตุที่เกิดขึ้น โดยได้เรียกร้องให้ฝ่ายเมียนมาร์สืบสวนกรณีดังกล่าวอย่างถี่ถ้วนและรายงานให้รัฐบาลจีนทราบผล ในโอกาสเดียวกัน ฝ่ายจีนได้เรียกร้องให้เมียนมาร์ลงโทษผู้กระทำผิด และวางมาตรการมิให้เกิดเหตุเช่นนี้อีกกับปกป้องความเรียบร้อยและเสถียรภาพของบริเวณชายแดนระหว่างจีนกับเมียนมาร์

รายงานเดือนมีนาคม ฉบับที่ 6

นอกจากรายงานข่าวด่วนที่ได้เสนอมาในระหว่างวันหยุดสุดสัปดาห์แล้ว ใครขอเสนอข่าวความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ อันควรจะได้เสนอมาก่อนแล้ว หากแต่รายงานต่อไปนี้ คงจะมีความยืดยาวพอสมควร เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการก่อการร้ายระหว่างประเทศ ซึ่งอันที่จริงได้เสนอมาก่อนหน้านี้แล้ว แต่ก็จำเป็นต้องจำกัดรายงานเป็นเรื่อง ๆ ไป

การเรียกชื่อขบวนการก่อการร้าย ซึ่งตามปกติจะได้ใช้คำว่า “ไอซิส” “ไอซิล” หรือชื่อคล้ายกับเช่นนี้ หรือในภาษาไทยว่า “รัฐอิสลาม” นั้น แม้บางครั้งบางคราวจะนำมาใช้ ก็ด้วยเหตุจำเป็นเพราะเป็นการพิมพ์สด แต่ต้องยอมรับว่า ไม่ว่าจะชื่อใดก็ตาม ผู้อ่านคงจะเข้าใจว่า ข้าพเจ้าหมายถึงอะไร

เมื่อพูดถึงการก่อการร้ายระหว่างประเทศแล้ว วงการภายนอกมักจะโยนโยไปถึงองค์กร “อัลเคดาห์” ซึ่งก็ไม่มีผิด แต่ในระยะหลัง ๆ มานี้ ชื่อดังกล่าวอาจจะไม่ทำให้สามารถเข้าใจได้เพียงพอว่า องค์กรใดกันแน่เป็นตัวนำในการก่อการร้ายระหว่างประเทศ เนื่องจากมีการผันแปรไปพอสมควรนับแต่ วาระที่อูซามา บิน ลาเด็น ถูกสังหารที่ปากีสถานโดยหน่วยปฏิบัติการลับของสหรัฐฯ และหลังจากนั้นมาแล้ว การปรับองค์กรต่าง ๆ และการที่ผู้นำอันดับ 3 ขององค์กรถูกสังหารโดย “โดรน” ของสหรัฐฯ การลำดับผู้สัง การของอัล เคดาห์จึงต้องเปลี่ยนแปลงไป ถึงวันนี้ ข้าพเจ้าเองไม่สามารถยืนยันได้ว่า ใครเป็นผู้บัญชาการ สูงสุดของอัล เคดาห์ ขณะนี้ และผลกระทบสืบเนื่องมาของการที่บิน ลาเด็น ใช้วิธีควบคุมปฏิบัติการของ องค์กรก่อการร้ายในทางที่เรียกกันว่า micro manage ทุกขั้นตอนของการดำเนินการ นั้น ได้กระทบ พฤติกรรมของการก่อการร้ายสืบต่อมาในประการใดบ้าง

คำถามต่าง ๆ ข้างต้นนี้เป็นผลจากการที่กลุ่มก่อการร้ายต่าง ๆ ที่บัดนี้ได้กระทำการร้ายต่าง ๆ ใน นามใหม่ โดยใช้ความรุนแรงโหดเหี้ยมหนักขึ้น ดังเห็นได้จากพฤติกรรมของไอซิส ซึ่งแยกมาจากกลุ่มหัว รุนแรงในสงครามการเมืองในประเทศซีเรียและแผ่เข้าไปในอิรัก กลุ่มก่อการร้าย อัล ซาบับ ในโซมาเลีย ที่ แผ่อำนาจไปในแอฟริกาตะวันออก และโบโก ฮาราม ในไนจีเรียและแอฟริกันตะวันตก ในสองสามวันมานี้ ทั้งสองกลุ่มได้ปฏิญาณตนต่อผู้นำของไอซิส อันหมายถึงความพร้อมที่จะประสานการปฏิบัติการไปทั่ว อาณาบริเวณที่แต่ละกลุ่มสามารถแผ่อำนาจไปถึง

ในวันนี้ ข้าพเจ้าต้องยอมรับว่า ไม่ทราบชัดถึงสถานะของ กลุ่มอัล เคดาห์ในคาบสมุทรอะเรเบียใน (AQAP) ในเยเมนว่าเป็นอย่างไรบ้าง เพราะตั้งแต่วาระที่รัฐบาลเยเมนภายใต้ประธานาธิบดีฮาดีถูกโค่น

ด้วยการรัฐประหารของกลุ่ม Houthis จนต่อมา สหประชาชาติได้ลงมติให้จัดตั้งรัฐบาลเฉพาะกาลขึ้น ปัญหาอาจเป็นด้วยบทบาทของอิหร่าน เพราะในทางศาสนา กลุ่มฮูษิสกับอิหร่านเป็นพวกที่นับถือนิกาย “ชีอะ” อันต่างจากซาอูดิ อะเราะเบีย ซึ่งอยู่ทางเหนือของเยเมน และตั้งที่ทราบกันอยู่ ซาอูดิ อะเราะเบีย เพิ่งมี กษัตริย์ใหม่เมื่อไม่นานมานี้ จนถึงบัดนี้ ยังไม่ทราบกันทั่วไปว่า กษัตริย์ซาลมานจะสานต่อแนวทางค่อนข้าง จะเสรีนิยมของอดีตกษัตริย์เพียงใด

จะด้วยเหตุใดก็ตาม ในวันที่ (15 มีนาคม 2558) สหรัฐได้สั่งเตรียมพร้อมขั้นสูงที่สถาน เอกอัครราชทูตสหรัฐ ณ กรุงริยาด สถานกงสุลใหญ่ที่เมืองดาร์รานและสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองเจ็ดดาว ชาวนี้ เพิ่งมีมาประมาณเที่ยงคืนตามเวลาในประเทศไทย จึงเป็นเรื่องที่กระทรวงจะติดตามความ เคลื่อนไหวต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพราะข้าพเจ้ามิได้ทราบถึงเหตุการณ์ในด้านนั้น ในวันที่มาก่อน

สำหรับสถานการณ์ในอิรัก คงทราบกันแล้ว ว่ากองกำลังของอิรักและกลุ่มนักรบฝ่ายชีอะได้รุก คืบหน้าไปจนคาดว่าจะเข้ายึดเมือง Tikrit ได้ ถ้าไม่ในคืนนี้ก็คงจะเป็นวันพรุ่งนี้ ฝ่ายไอซิสได้พยายามสกัด การรุกรบอย่างหนัก ด้วยระเบิด IED หรือ Improvised Explosive Device ซึ่งรุนแรงและอันตรายมาก แต่ ฝ่ายอิรักได้ทราบล่วงหน้าแล้ว

ในขณะที่เดียวกันที่ฝ่ายไอซิสหลบหนีจากเมืองติคริต กองกำลังจำนวนมิใช่น้อยก็ได้พยายามจะรุก ครอบที่เมือง Ramadi ใกล้กับกรุงแบกแดด ฝ่ายไอซิสได้ใช้รถบรรทุกพร้อมระเบิด 17 คันไปจุดระเบิดใกล้เมือง การต่อสู้กันยังมีอยู่ในระหว่างที่ทำรายงานนี้ หากฝ่ายอิรักสามารถเอาชนะได้ในยุทธภูมิทั้งสองแห่ง ก็จะเป็น การช่วยกำลังใจของฝ่ายอิรักมาก เมื่อวานนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมอิรักได้ไปเยี่ยมแนวหน้า ในติคริตและแสดงความมั่นใจว่า จะสามารถเด็ดจึกได้ ส่วนเมืองรามาดิ นั้น ฝ่ายอิรักยังป้องกันเมืองไว้ได้ แม้จะถูกบุกรุกอย่างหนักก็ตาม สำหรับกรุงแบกแดด อันเป็นเมืองหลวง นั้น ดูฝ่ายอิรักจะรักษาการได้สงบดี ก็ตาม

สำนักข่าวบางแห่ง เช่น ซีเอ็นเอ็น มักจะย้ายอยู่เสมอว่า ในการสู้รบปัจจุบันนี้ หากมิได้อิหร่านมา ช่วยในด้านการให้การแนะนำ และมีนายทหารชั้นผู้ใหญ่ของ Revolutionary Guards จากอิหร่านมาบังคับ การแล้ว คงจะยากยิ่งขึ้น และด้วยเหตุนี้ สหรัฐจึงจำต้องวางตัวให้ชัดว่า มิได้ร่วมรบกับอิหร่าน กรณีนี้เป็น เรื่องละเอียดอ่อนมาก โดยสหรัฐมิได้ให้เครื่องบินจากกองทัพอากาศสหรัฐมาโจมตีทั้งระเบิดสนับสนุน ปฏิบัติการภาคพื้นดิน อันข้าพเจ้าพอเข้าใจได้ และก็มีได้เห็นปฏิบัติการทางอากาศตลอดระยะของการรุก

เข้ายึดเมืองตึคริตและเมืองต่าง ๆ แต่ในวันนี้ ซึ่งครบกำหนด 4 ปีของสงครามกลางเมืองของซีเรีย เครื่องบินสหรัฐยังทิ้งระเบิดโจมตีแถบเมืองโคบานี บนชายแดนระหว่างซีเรียกับตุรกี โดยไม่ปรากฏว่ามีปฏิบัติการในอิรักจนบัดนี้ (01.20 น ตามเวลาในไทย)

ตามรายงานก่อนหน้านี้ ความพยายามของไอซิสที่จะหาพวกไปเข้ากลุ่มฯ ก็ยังคงเดินหน้าต่อไป เช่นการหาพวกจากกลุ่มชาวโซมาเลียในมลรัฐมินเนโซตาของสหรัฐ ส่วนทางตุรกี นั้น ได้สามารถคุมตัวเด็กชายชาวอังกฤษที่กำลังจะไปอยู่กับไอซิส 3 คน ขณะที่เดินทางเข้าไปที่ตุรกี ในข้อหาว่าจะไปก่อการร้าย และได้ส่งตัวให้กับสก็อตแลนด์ของอังกฤษแล้ว แต่เด็กสาว 3 คนที่เดินทางจากตุรกีเข้าไปในซีเรีย นั้นตามรายงาน ขณะนี้ได้ไปถึงเมืองรัคคาในซีเรียแล้ว คงเป็นการยากที่จะนำตัวกลับมา

รายงานเดือนมีนาคม ฉบับที่ 7

1. พายุไซโคลน PAM เมื่อวันศุกร์ – เสาร์ ที่ 13 – 14 มีนาคม 2558 นำความพินาศมาสู่หมู่เกาะ Vanuatu และเกาะเล็กน้อยรวมเกือบ 80 เกาะ ในมหาสมุทรแปซิฟิก ทางภาคตะวันออกเฉียงใต้ของเกาะเหนือของนิวซีแลนด์ นับเป็นวาทภัยรุนแรงที่สุดในระดับเดียวกับพายุไห่เอี้ยน ที่นำความเสียหายอย่างมากมาสู่เกาะของฟิลิปปินส์เมื่อประมาณ 2 ปีมานี้

โดยส่วนเทียบกัน ประชากรที่ต้องเผชิญกับพายุไห่เอี้ยน มีจำนวนมากกว่าหมู่เกาะวานูอาตู แต่ข้อแตกต่างในระดับความรุนแรงต่อสิ่งปลูกสร้างโดยเฉพาะอย่างยิ่งบ้านช่องและระบบสาธารณูปโภคเพื่อความดำรงชีพของคนแล้ว แทบไม่ต่างกัน วานูอาตูยิ่งหนักกว่าเพราะเป็นประเทศที่ยากจนมากประเทศหนึ่งขณะนี้ มีรายงานสดว่าชาวเกาะต้องดื่มและใช้น้ำเค็มจากทะเล การไปให้ความช่วยเหลือมิใช่่ง่าย เพราะอยู่ไกล กลางมหาสมุทรแปซิฟิก และขาดโครงสร้างพื้นฐานที่จะใช้เพื่อการบรรเทาทุกข์

เมื่อวันเสาร์ที่ 14 มีนาคม ข้าพเจ้าได้หารือกับอธิบดีกรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้ ทราบว่าทางกรมได้เสนอสาส์นแสดงความเห็นใจไปยังหน่วยเหนือแล้ว

และในวันจันทร์ที่ 16 มีนาคม ข้าพเจ้าได้โทรศัพท์พูดกับอธิบดีกรมอเมริกาฯ อีกว่าได้เสนอแนะการให้ความช่วยเหลือไปหรือเปล่า ซึ่งท่านอธิบดีได้ชี้แจงว่าคงจะเป็นการให้ความช่วยเหลือเป็นเงินมากกว่า เพราะถ้าจะช่วยเหลือทางด้านการให้เครื่องอุปโภคบริโภค เช่นข้าว ค่าขนส่งจะสูงมาก ซึ่งข้าพเจ้าเข้าใจดี แต่ได้แนะนำว่า ถ้าเช่นนั้นไม่จำเป็นต้องทำเอง เพราะทราบว่าในขั้นนี้ UNICEF กำลังช่วยดูแลอยู่ จึงอาจติดต่อผ่านทาง ออท.อานันท์ ปันยารชุน ซึ่งเข้าใจว่ายังเป็น ออท. ของยูนิเซฟอยู่และอธิบายเพิ่มเติมว่า เรื่องนี้สำคัญ

และมีความรีบด่วนมาก และขอเพิ่มในรายงานนี้ว่า หากยูนิเซฟไม่มีความสามารถเฉพาะหน้ามากพอ ก็ควรประสานงานกับ World Food Programme อันเป็นหน่วยงานที่ข้าพเจ้าแนะนำกับกองแอฟริกา ในกรณีที่ว่า ยูนิเซฟโคลนได้ถล่มประเทศมาลาวีในแอฟริกา เป็นเหตุให้ประชาชนไม่น้อยกว่า 200,000 คน ต้องอพยพพลี้ภัย ปัญหาหนักหน่วงขึ้นเพราะมาลาวีเป็นประเทศไม่มีทางออกทะเล

2. ประธานาธิบดี วลาดิเมีย ปูติน แห่งสหพันธรัฐเซีย ซึ่งสาธารณชนไม่ได้เห็นการปรากฏตัวมาจนถึงวันที่ 14 มีนาคม 2558 รวม 10 วัน อันนำไปสู่ข่าวลือนานัปการ วันนี้ได้ออกรับแขกเป็นครั้งแรกด้วยการออกมารับประธานาธิบดีเคียร์จิสสถาน ต่อหน้าแขกและผู้แทนสื่อมวลชน การปรากฏตัวครั้งนี้อาจจะสงบข่าวลือไปได้ แต่ก็มิได้เปิดเผยถึงเหตุผลของการหายหน้าไปหลายวันพอสมควร

เชเชนในวันนี้ (16 มีนาคม 2558) เป็นวันที่คาบสมุทรไครเมีย ซึ่งถูกรัสเซียเข้าครอบครองครบ 1 ปี ได้ประกาศการแยกตัวจากยูเครนโดยเด็ดขาด ชนส่วนน้อยในคาบสมุทร ส่วนใหญ่เป็นเชื้อสายตาตาร์และคนยูเครน พยายามจะออกมาฉลองวันยูเครน แต่ก็ถูกจับไป แม้กระทั่งสถานีวิทยุและโทรทัศน์ก็ต้องยุติการออกอากาศในภาษายูเครน การเข้าครองไครเมียในสถานะเดิมภายใต้ยูเครน คงยากที่จะฟื้นฟูสภาพ

ในวันเดียวกันที่กลับมาทำงาน ประธานาธิบดีปูตินก็ยืนยันการที่ไครเมียเป็นส่วนหนึ่งของรัสเซีย ทั้งๆ ที่สภาดูมาของรัสเซียก็ได้บัญญัติกฎหมายผนวกดินแดนมา 1 ปี เต็มแล้ว กับได้ชี้แจงด้วยว่า กองทัพเรือทะเลดำจะมีอาวุธนิวเคลียร์ครบถ้วน และได้สั่งการให้กองทัพเรือภาคเหนือเตรียมพร้อมเต็มอัตราศึกในทันที โดยอ้างว่าฝ่ายตะวันตกและสหรัฐได้สร้างความตึงเครียดขึ้น

การดำเนินการดังกล่าวนี้คงจะยิ่งเพิ่มความกดดันให้แก่ประเทศกลุ่มบอลติก ซึ่งไม่ต้องการถูกรัสเซียยึดครองอีกแล้ว อันเป็นความเคลื่อนไหวที่จะต้องคอยติดตามอย่างใกล้ชิด และย้อนกลับไปพิจารณารายงานฉบับที่ 5 และ 6 ของข้าพเจ้าว่า ท่าทีของปูตินที่เป็นเชิงขู่ไปทั่วเช่นนี้ มีสาเหตุโดยแท้จริงเช่นไร แต่ถึงอย่างไรก็คงมีเหตุปัจจัยเกี่ยวเนื่องกับความเป็นไปในยูเครนตะวันออกอยู่ด้วยแน่ เพราะมีข่าวที่ยังมิได้รับการยืนยันว่า กองกำลังที่รัสเซียสนับสนุนอาจไม่อาจจะยึดครองพื้นที่ได้ตามความคาดหมาย

3. วันอังคารที่ 17 มีนาคม 2558 เป็นวันเลือกตั้งทั่วไปในอิสราเอล ดังที่ทราบกันอยู่แล้ว ก่อนหน้านั้นด้วยความร่วมมือกับฝ่ายอนุรักษ์ของพรรครีพับลิกันในสหรัฐ นายเบนจามิน เนทันยาฮู นายกรัฐมนตรีอิสราเอล ได้ไปกล่าวคำปราศรัยต่อหน้าที่ประชุมรัฐสภาสหรัฐตามคำเชิญของประธานสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรครีพับลิกัน ซึ่งประธานาธิบดีโอบามา และผู้แทนสังกัดพรรคเดโมแครต ไม่เห็นด้วย และก็มิได้เข้า

ร่วมการประชุมด้วยเหตุผลว่าตามพิธีการทูต ไม่เหมาะสมที่จะให้มีการไป “หาเสียง” เช่นนั้น เพียงไม่กี่วัน ก่อนการเลือกตั้ง เพราะในสหรัฐมีล็อบบี้สนับสนุนยิวอยู่ไม่น้อย

จากรายงานการสำรวจผู้ออกเสียงในอิสราเอล ดูเหมือนนายเนตanyahu หัวหน้าพรรค Likud ซึ่งครองตำแหน่งนายกรัฐมนตรีมารวมทั้งหมด 9 ปีแล้ว น่าจะหันมาให้ความสนใจกับเรื่องปากท้อง แทนทุ่ม การดำเนินการไปในทางความมั่นคงแต่โสดเดียว

ตามรายงานในคืนก่อนวันเลือกตั้ง ผู้ออกเสียงเลือกตั้งจะสนับสนุนพรรคผสม ซึ่งมีนาย ISAAC Hersog ผู้นำฝ่ายค้านและพรรคร่วมซึ่งตั้งใจจะเรียกร้องให้เปลี่ยนแปลงผู้นำรัฐบาลเสียที และยังมี พันธมิตรอาหรับที่หากรวมกำลังกันได้ก็มีเสียงที่อาจสกัดนายเนตanyahu ได้ ในขั้นนี้จึงเป็นการยากที่จะบ่งชี้ได้ ไปว่า นายเนตanyahu จะพ้นตำแหน่งหรือไม่ เพราะเขาต้องการที่จะมีโอกาสเป็นนายกรัฐมนตรีอีกเป็นสมัยที่ 4 เพื่อจะได้เป็นหลักฐานว่า เขาไม่แพ้ประวัติของอดีตนายกรัฐมนตรีเบน กูเลียน

นาย Hersog กล่าวว่าหากได้รับชัยชนะและเป็นรัฐบาล ก็จะฟื้นฟูการเจรจากับฝ่ายปาเลสไตน์และ จะสนับสนุนรัฐปาเลสไตน์หรือที่เรียกกันว่าเป็นสูตรสองรัฐ (Two States Formula) ส่วนนายเนตanyahu ไม่เห็นด้วย แต่สิ่งที่เขาเสนอมาในวันเลือกตั้งว่า ฝ่ายพันธมิตรจะส่งเสริมให้อาหรับเข้ามาร่วมในรัฐบาลจะเป็น การแสดงถึงความสิ้นหวังที่จะชนะ จึงได้ใช้วิธี Fear Mongering ซึ่งเขาใช้มาตลอด

การเลือกตั้งครั้งนี้ หากแต่ละฝ่ายได้เสียงไม่มากพอ ก็จะต้องมีการต่อรองกัน เนตanyahu เริ่มปลุกระดมฝ่ายขวาจัด และพวกต่อต้านปาเลสไตน์ (ซึ่งข้าพเจ้าไม่ทราบว่าจะถูกเกณฑ์การเลือกตั้งอนุญาตให้ทำ ได้) ตามสถานะขณะนี้ทำรายงานนี้ ยังไม่มีผลปรากฏชัด คะแนนยากที่จะชี้ขาดได้ แต่ถ้าฝ่ายใดสามารถรวบรวมเสียงกันได้เกิน 61 ที่นั่งในสภา Knesset โอกาสก็ย่อมจะดีกว่า

ข้าพเจ้าคิดว่า การเลือกตั้งในอิสราเอลครั้งนี้ (ตามเวลาในไทย) คงมีผลต่อความคืบหน้าของการเจรจาเรื่องพลังงานนิวเคลียร์ในสวีตเซอร์แลนด์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเจรจาระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐกับอิหร่าน ตามผลการสำรวจโพลล์ในสหรัฐล่าสุด กว่าร้อยละ 68 เห็นชอบให้สหรัฐเจรจาโดยตรงกับอิหร่านต่อไป ประมาณร้อยละ 22 ไม่เห็นด้วย ในสถานการณ์เช่นนี้ ผลการเลือกตั้งในอิสราเอลคงจะปรากฏแน่ชัดก่อนวันสิ้นตายของการเจรจากับอิหร่าน ในวันที่ 31 มีนาคม ศกนี้

เพื่อความกระจ่าง การเจรจาดังกล่าวมิได้จำกัดอยู่เฉพาะสหรัฐกับอิหร่านเท่านั้น เพราะประเทศ P-5 + 1 ร่วมกันเจรจากับอิหร่านมาตั้งแต่ต้น ฉะนั้น การที่สมาชิกฝ่ายอนุรักษนิยมของพรรครีพับลิกันสหรัฐมี

หนังสือขัดขวางการเจรจาไปยังรัฐมนตรีต่างประเทศอิหร่าน จึงน่าจะสะท้อนความไม่เข้าใจความหมายของ ข้อตกลงพหุภาคีที่อาจมีมา แทนที่จะเป็นความตกลงระหว่างสหรัฐกับอิหร่าน เพราะผลที่จะเกิดขึ้นมิใช่ สนธิสัญญาทวิภาคี ที่หากประธานาธิบดีจะให้สัตยาบัน ก็ด้วยผ่านคำแนะนำและความยินยอมของ วุฒิสภาเสียก่อน (The President ratifies the agreement on the advice and consent of the Senate) หากผ่านกระบวนการดังกล่าวแล้ว มาตรา 6 ของรัฐธรรมนูญสหรัฐจะถือว่าเป็นกฎหมายสูงสุดของแผ่นดิน

4. บราซิล ซึ่งเมื่อไม่กี่ปีมานี้ ติดกลุ่ม BRIC อันได้แก่ บรรดาประเทศกำลังพัฒนาที่ก้าวหน้าในทาง เศรษฐกิจจนอาจเป็นพลังสำคัญของประเทศที่จะกลายเป็นกลุ่มประเทศสำคัญในระดับโลกได้ .ในปี ค.ศ. 2050 ตามแนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์ที่เสนอเรื่องนี้

ในปัจจุบันนี้ กลุ่ม BRIC เริ่มมีสถานะปรวนแปร บราซิลต้องประสบกับความเหลื่อมล้ำในฐานะทาง เศรษฐกิจอย่างมาก อันนำไปสู่การเรียกร้องเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น การเป็นเจ้าภาพการแข่งขันฟุตบอลโลก ก็มีได้ยังผลให้ทีมบราซิลให้ได้รับชนะเลิศ ความแตกแยกในสังคมปรากฏมากขึ้น ช้ำร้ายการคอร์รัปชันก็ เป็นปัญหาที่ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริษัทน้ำมัน Petrobras อันครองสินทรัพย์มิใช่น้อย ตลอดจนสามสี่ วันมานี้ มีการชุมนุมทางการเมืองและการเดินขบวนในจำนวนมากขึ้น ทั่วไปทั้งในนครใหญ่ เช่น ริโอ เด จาเนโร และ นครซาว เปาโล ผู้ประท้วงเหล่านี้ได้เรียกร้องให้ประธาธิบดี Dilma Rousseff ออกจากตำแหน่ง ประธาธิบดีหญิงคนปัจจุบันได้ประกาศไม่ยอม

ประเทศที่สองในกลุ่ม BRIC ได้แก่ รัสเซีย ซึ่งสถานะทางเศรษฐกิจการคลังของรัสเซียเป็นเช่นไร นั้น รายงานตลอด 4-5 เดือนที่ผ่านมา น่าจะชี้ชัดว่า รัสเซียกำลังเข้าสู่สภาวะเศรษฐกิจตกต่ำเช่นไร ราคา น้ำมันและก๊าซที่ตกต่ำสูงกว่า 50 % ในหลายเดือนที่ผ่านมา และความไม่สามารถของรัสเซียที่จะกระจาย การผลิตไปในทางอื่นทำให้รัสเซียอยู่ในฐานะย่ำแย่เพียงใด สิ่งที่สะท้อนชัดได้แค่ค่าของเงินรูเบิล ซึ่งเสื่อมไป แล้วกว่า 60% และปูดิน ยังหาทางออกไม่ได้ การหาทางแก้ปัญหาคความยากลำบากในการกินอยู่ของ ประชาชน ซึ่งคงจะบังเกิดขึ้นในไม่ช้า รัฐบาลไม่สามารถจะแก้ไขได้ง่ายๆ จึงอาจมีการสร้างศัตรูภายนอก ประเทศ รวมทั้งการก่อสงคราม ซึ่งแสดงถึงความสิ้นหวัง อันเป็นสถานะที่จะต้องติดตามดูต่อไปอย่าง ใกล้ชิด

อินเดียกับจีนยังพอรับสถานการณ์ทางลบที่เกิดขึ้นได้บ้าง แต่ทั้ง 2 ประเทศก็จะต้องกำหนด มาตรการอันเหมาะสมได้ต่อไป อินเดียจำเป็นต้องหาทางลดความเหลื่อมล้ำทางฐานะของปวงชนและ แก้ปัญหาทางสังคม อันไม่ง่าย และจีนก็อาจต้องปรับ Model ในการวางนโยบายเศรษฐกิจต่อไป

ในส่วนรวมจีนและอินเดียยังอยู่ในฐานะไม่ตกต่ำเท่าอีก 2 ประเทศในกลุ่ม

ข่าวด่วนพิเศษ คืบวันนี้ (ตามเวลาในไทย) ทางการตุรกีได้ควบคุมช่างการบินของกองทัพอากาศ สหรัฐ ซึ่งปรากฏหลักฐานว่าฝึกฝึกใน “ไอซิส” และได้ส่งตัวให้สหรัฐไปดำเนินคดีแล้ว และในเวลาไม่ห่าง จากนั้น มีผู้โดยสารสายการบิน United ที่กำลังจะเดินทางจากกรุงวอชิงตันไปยังเมืองเดนเวอร์ ได้วิ่งจากที่นั่งไปสู่นักบิน พร้อมกับตะโกน “Jihad” แต่ผู้โดยสารอื่น ๆ ได้ช่วยกันรวบตัวไว้ได้ ไม่ปรากฏว่ามีอาวุธ ติดตัว เครื่องบินได้บินกลับไปยังท่าอากาศยานกรุงวอชิงตัน และนำตัวผู้ก่อเหตุไปสอบสวน

รายงานเดือนมีนาคม ฉบับที่ 8

1. รายงานฉบับที่ 7 ซึ่งถ้าพิจารณาตามถ้อยคำแล้ว อาจจะเข้าใจว่าไม่ตรงกับผลของการเลือกตั้ง ทั่วไปในอิสราเอล อันมีทางที่จะคิดเช่นนั้นได้ แม้ข้าพเจ้าจะมีได้บังชัดว่า นายเบนจามิน เนทันยาฮู หัวหน้า พรรคลิกุด จะได้รับชัยชนะคะแนนเสียงในการเลือกตั้งก็ตาม ถ้าย้อนกลับไปอ่านรายงาน ฉบับที่ 7 ก็จะเห็น ได้ว่า ข้าพเจ้าพยายามเลี้ยงที่จะชี้ชัดว่าใครจะเป็นผู้ชนะ แม้จะพอเห็นได้ว่า ภูมิภาคการเมืองของอิสราเอล ในการเลือกตั้งครั้งนี้ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก

ในประการหนึ่ง พรรคฝ่ายซ้ายหรือกลุ่มฝ่ายซ้ายในชื่อว่า Zionist Group นำโดยนายโซค็อค ได้ นำเสนอแนวทางที่ในสายตาของคนภายนอกอิสราเอลเห็นว่า น่าจะช่วยคลี่คลายปัญหาของตะวันออก กลางได้พอสมควร เพราะพรรคนี้สนับสนุน “สูตรสองรัฐ” โดยการยอมรับนับถือรัฐปาเลสไตน์และเข้าร่วมใน การเจรจากับปาเลสไตน์ อันถูกระงับมาพักใหญ่แล้ว

ในประการที่สอง หลังจากที่ปรากฏชัดว่าพรรคลิกุดภายใต้การนำของนายเนทันยาฮูกำลังมีคะแนน นิยมตามหลังพรรคฝ่ายอื่น นายเนทันยาฮูได้พลิกทำที่อันมีนัยยะสำคัญเพื่อจะดึงคะแนนจากฝ่ายขวาจัด และฝ่ายชาตินิยม ด้วยการเปลี่ยนแนวนโยบายที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นการเจรจากับ ปาเลสไตน์ตาม “กระบวนการสันติภาพ” และแม้กระทั่ง “สูตรสองรัฐ” ซึ่งตนเองเคยเห็นชอบด้วยมาก่อน

หากในฐานะรัฐบาลผสมที่จะต้องจัดตั้งขึ้น ซึ่งไม่อาจกำหนดได้ชัดว่าจะสำเร็จผลเมื่อใด หาก แนวทางใหม่ของนายเนทันยาฮู เป็นที่ยอมรับของพรรคร่วมรัฐบาล ความปรารถนาของชาวโลกที่จะได้เห็น ลู่ทางสร้างสรรค์ไปสู่สันติภาพในตะวันออกกลางก็คงจะไม่ประสบผลสัมฤทธิ์แต่อย่างใด เพราะอาณัติที่ นายเนทันยาฮูขอจากผู้มีสิทธิออกเสียงเป็นไปในทิศทางที่ปฏิเสธสันติภาพ การเจรจากันมีมาหลายรอบแล้ว และไม่ยอมรับฐานะของปาเลสไตน์ ซึ่งประเทศส่วนใหญ่ในโลก รวมทั้งประเทศไทยด้วยเห็นชอบด้วย

อย่างไรก็ดี โดยที่แนวนโยบายที่นายเนตันยาฮูนำมาใช้ในช่วงที่พรรคคิดกำลังเป็นรองในการเลือกตั้ง อาจจะได้รับ การดัดแปลงตามการเรียกร้องของพรรคร่วม ซึ่งจะต้องติดตามดูความเคลื่อนไหวในเรื่องนี้ต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สหรัฐ อันขณะนี้จะไม่พอใจในพฤติกรรมของนายเนตันยาฮูที่ได้ฉวยโอกาสอาศัยพรรคีพบลีกกันไปกล่าวคำปราศรัยต่อที่ประชุมรัฐสภาในช่วงก่อนการเลือกตั้ง คงจะไม่ปิดทางนายเนตันยาฮูเสียทีเดียว ดังจะเห็นได้ว่า ในวันนี้ นายจอห์น แครร์รี่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ ซึ่งอยู่ระหว่างการเจรจาหลายฝ่ายกับอิหร่านที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ได้แสดงความยินดีที่นายเนตันยาฮูได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งทั่วไป อันเป็นการแสดงมารยาทที่ดี ส่วนจะมีความหมายในทางนโยบายสักเพียงใด ต้องติดตามดูต่อไป

2. เหตุร้ายในตอนเย็นวันนี้ได้แก่ข่าว ซึ่งทางการของแต่ละรัฐบาลมิได้ยืนยัน ได้แก่การที่มีคำขู่ที่จะทำร้าย Caroline Kennedy เอกอัครราชทูตสหรัฐ ณ กรุงโตเกียว บุตรีของอดีตนางาชิบะจิโงะอิชิโน เอเฟเคนเนดี ซึ่งไปรับตำแหน่งเมื่อปี ค.ศ. 2013 เรื่องนี้ Jen Psaki โฆษกกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ มิได้แถลงรายละเอียดเพิ่มเติม เพียงแต่กล่าวว่า สถานเอกอัครราชทูตและรัฐบาลญี่ปุ่นให้ความเอาใจใส่ในความปลอดภัยของผู้แทนทางการทูตต่างประเทศอยู่เสมอ

3. ในเย็นวันนี้ (ตามเวลาในประเทศไทย) คนร้าย ซึ่งข่าวต่อมาแจ้งว่ามีจำนวนประมาณ 5-6 คนได้บุกเข้าไปในพิพิธภัณฑสถาน Bardo อันตั้งอยู่ติดกับรัฐสภาตูนิเซีย ในกรุงตูนิส ในขณะที่มีผู้เข้าไปเยือนจากประเทศต่าง ๆ ประมาณ 200 คน พิพิธภัณฑสถานแห่งนี้เพิ่งได้รับการซ่อมแซมและตกแต่งเมื่อไม่นานมานี้ ฝ่ายความมั่นคงได้ยกกำลังไปด้านทาน ในขณะที่นักทัศนจารได้หลบหนีออกไปทางต่าง ๆ ในอีกประมาณสองสามชั่วโมงต่อมา ทางการก็สามารถระงับเหตุร้ายได้ ตามคำแถลงของนายกรัฐมนตริตูนิเซีย มีผู้เสียชีวิต 19 คน (บางสำนักงานกล่าวว่า 17) บาดเจ็บ 22 คน คนร้ายถูกฆ่าตาย 2 คน ตำรวจ 1 คน อีก 3 ถึง 5 คน ได้หลบหนีไป และกำลังถูกตามล่าอยู่ในขณะนี้

หลายฝ่ายเชื่อว่า ผู้ก่อการร้ายครั้งนี้คงจะเป็นกลุ่ม ISIS หรือกลุ่มที่เข้าร่วมด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพราะวันนี้ (18 มีนาคม 2558) เป็นวันครบรอบปีของการสังหารเอกอัครราชทูตสหรัฐ ณ กรุงเบ็นกาซีในลิเบีย ที่น่าสังเกตได้แก่การที่ตูนิเซียเป็นแห่งแรกที่เริ่มประสพการณ์อันต่อมาเรียกกันว่า Arab Spring และสามารถดำเนินการจนเป็นประเทศประชาธิปไตยได้อย่างราบรื่น ตามตัวเลขที่สำนักข่าวระหว่างประเทศนำมาเสนอในวันนี้แสดงว่า คนตูนิเซียจำนวนมากที่สุด คือ 600 คน ได้ไปเข้าร่วมกับกลุ่มไอซิส ไม่นับว่าในบรรดาพวกที่บุกโจมตีพิพิธภัณฑสถานในวันนี้เป็นคนที่ลึกลับคน แต่อย่างไรก็ตาม ความเชื่อมโยงกับกลุ่มไอซิสคงหลีกเลี่ยงมิได้

4. วันที่ 18 มีนาคม วันนี้เป็นวันครบรอบ 1 ปีของการที่รัสเซียเข้ายึดครองคาบสมุทรไครเมีย ดังที่ได้รายงานมาก่อนแล้วในฉบับที่ 7 ประธานาธิบดีปูตินดูจะปลื้มเป็นพิเศษ ไม่เพียงแต่การย้ำให้กองทัพเรือทะเลดำอยู่ในสภาพเตรียมพร้อมด้วยกำลังอาวุธนิวเคลียร์ เช่นเดียวกับกองทัพเรือภาคเหนือเท่านั้น ชาวรัสเซีย ซึ่งได้รับการปลุกกระดมด้านชาตินิยมจากสื่อของรัฐสืบเนื่องมากกว่า 1 ปี ได้ไปชุมนุมกัน

รอบวงเวียนกรรมลินนับหมื่นจนล้นไปถึงสะพานใกล้วัง ซึ่งเมื่อสองสัปดาห์ที่ผ่านมา นายบอริส เนียมสอบ ฝ่าย
ด้านที่ต่อต้านปฏิวัติและเคยเป็นรองนายกรัฐมนตรีสมัยที่เขลทึชินเป็นประธานาธิบดี ได้ถูกยิงสังหารกลาง
สะพาน ขณะนี้ ศดียังอยู่ในระหว่างการสอบสวน ผู้ต้องสงสัยที่ถูกอ้างว่า ได้สารภาพผิด ต่อมาได้กลับคำ
และว่า ที่จำต้องสารภาพเพราะถูกบังคับและทรมานในระหว่างการสอบปากคำก่อนหน้าถูกนำฟ้องต่อศาล

รายงานเดือนมีนาคม 2558 ฉบับที่ 9

การก่อการร้ายที่พิพิตภณท์แห่งชาติซึ่งอยู่ติดกับรัฐสภาตุนีเซีย เมื่อวันที่ 18 มีนาคม ตามรายงาน
เดือนมีนาคม ฉบับที่ 8 นั้น ในวันที่ 19 มีนาคม 2558) กลุ่มไอซิสได้ประกาศแสดงความรับผิดชอบกับ
เหตุการณ์การก่อการร้ายที่เกิดขึ้น ข้อที่น่าสังเกตได้แก่การที่ ไอซิสใช้เวลากว่า 24 ชั่วโมงที่จะยอมรับ อัน
ควรวิเคราะห์ต่อไปถึงบทบาทของกลุ่มก่อการร้ายนี้ ทางการตุนีเซียแถลงว่า (1) นักท่องเที่ยวที่เสียชีวิต ซึ่ง
เป็นชาวต่างประเทศทั้งหมดมีจำนวนถึงล่าสุด ไม่น้อยกว่า 23 คน (2) คนร้ายถูกสังหารในการปราบปราม
2 คน อีก 3 คนกำลังถูกตามล่าจับกุม อย่างน้อยคนหนึ่งเป็นที่รู้จักของหน่วยงานข่าวกรองอยู่แล้ว ที่ถูกจับ
ไปแล้วจนขณะนี้ 9 คน (3) จำนวนชาวตุนีเซียที่ได้ไปสวามิภักดิ์กับไอซิสแต่แรก ซึ่งแหล่งข่าวภายนอกกล่าว
ว่ามีมากที่สุด ในบรรดาชาวแอฟริกาเหนือทั้งหมดมี 3,000 คน (ที่เหลือเป็นชาวมอริออคโค 1,500 คน ชาวซา
อูดิ 2,000 ชาวลิเบีย 600 ใกล้เคียงกับชาวอียิปต์ ฯลฯ)

ประธานาธิบดีตุนีเซียได้แถลงปณิธานที่จะปราบปรามผู้ก่อการร้ายให้ราบคาบ ในขณะที่รัฐมนตรี
กิจการต่าง ๆ พยายามที่จะฟื้นฟูการลงทุนโดยตรงของต่างชาติและโดยเฉพาะอย่างยิ่งการท่องเที่ยว อัน
เป็นแหล่งสำคัญ เพราะรายได้จากการท่องเที่ยวก่อนหน้านี้เหตุร้ายครั้งนี้ส่งผลได้ให้แก่ประเทศไม่ต่ำกว่าร้อยละ
20 ผู้เชี่ยวชาญเชื่อว่า ตุนีเซียจะต้องใช้เวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือนกว่าจะฟื้นฟูสถานะด้านการท่องเที่ยวได้
หรืออาจจะถึง 1 ปี เพราะผลกระทบจากเหตุร้ายครั้งนี้รุนแรงเป็นพิเศษ เพราะนักท่องเที่ยวเองต้องรับ
เหตุร้ายที่เกิดขึ้น ในขณะที่เรือนำเที่ยวสองลำนำนักท่องเที่ยวอิตาเลียนมาจอดเทียบท่าพอดิ และ
นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้บางคนก็ต้องเสียชีวิตในเหตุร้ายที่เกิดขึ้นที่พิพิตภณท์

งานฉลองวันครบรอบ 1 ปีของการผนวกดินแดนไครเมีย ที่รัสเซียจัดขึ้นอย่างเอิกเกริกในหลายพื้นที่
โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ จัตุรัสแดงข้างวงเวียนกรรมลินเมื่อวันที่ 18 มีนาคมและในคาบสมุทรไครเมีย เป็นการยืนยัน
ความนิยมของประชาชนที่มีต่อประธานาธิบดีปูติน ได้เป็นไปตามคาด แต่ที่น่าห่วงกังวลได้แก่การที่รัสเซีย
ได้ส่งกองบินรบไปเหนือน่านฟ้าของประเทศในกลุ่มบอลติก ทำให้เครื่องบินของนาโต้ต้องขึ้นไปสกัด จริงอยู่
ไม่มีเหตุร้ายหรือการกระทบกระทั่งกันในห้องฟ้า แต่ถ้าการยั่วยุกันเช่นนี้มีบ่อยครั้งขึ้น การเตรียมรบ
สถานการณ์เช่นนี้โดยเครื่องบินของรัสเซีย เป็นฝ่ายบินมาใกล้น่านฟ้าของประเทศพันธมิตรนาโต้ ดังที่ได้
รายงานมาก่อนแล้ว มีทางที่จะนำไปสู่เหตุการณ์อันไม่พึงปรารถนาได้ นั่นคือการปะทะกันกลางอากาศ

หากแต่ละฝ่ายปล่อยให้เหตุการณ์เช่นนี้บ่อยครั้งขึ้น ดังแนวโน้มที่เริ่มปรากฏในขณะนี้ ก็น่าเป็น
ห่วงว่า สถานการณ์บานปลายอาจหลีกเลี่ยงมิได้ ข้าพเจ้าเองได้เคยให้ข้อคิดเกี่ยวกับเหตุการณ์ดังกล่าวนี้

ว่า สลู่ทางอันอาจนำไปสู่อันตรายที่เมื่อเกิดขึ้นแล้ว บางครั้งก็ไม่มีฝ่ายใดระงับเหตุร้ายได้ทันกาล และความพินาศก็ย่อมจะบังเกิดขึ้น ดังคำกล่าวของสหประชาชาติว่า Men build and men destroy ซึ่งเป็นคำกล่าวนำภาพยนตร์ว่าด้วยสงครามโลก ซึ่งข้าพเจ้าได้แต่เพียงหวังว่าผู้รับผิดชอบในการตัดสินใจจะช่วยกันตัดไฟเสียแต่ต้นลม

ในวันนี้ (19 มีนาคม 2558) เยเมน ซึ่งเป็นประเทศล้มเหลวมาพักหนึ่งแล้ว จนถึงขั้นที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้ลงมติให้จัดคณะบริหารจัดการประเทศใหม่ ยังไม่ทันที่เหตุการณ์จะสงบลงได้ ฝ่ายที่ต่อต้านรัฐบาลก็ได้ก่อเหตุการณ์โจมตีประธานาธิบดีและคณะขณะที่ได้ไปยังเมืองเฮเดินทางใต้สุด โดยมีการปะทะกันอย่างหนักทั้งในบริเวณท่าอากาศยาน มีรายงานการยิงปืนต่อสู้อากาศยานจากทำเนียบประธานาธิบดี สถานการณ์ยังสับสนมาก ต้องรอดติดตามข่าวความคืบหน้าของเหตุการณ์ต่อไป

ในขณะเดียวกัน ปฏิบัติการร่วมของกองกำลังจากชาติ นิเจอร์ คาเมรูน ทหารจ้ำงจากแอฟริกาใต้ และกองทัพไนจีเรียดูจะได้ผลในการรุกรบปราบปรามกลุ่มก่อการร้ายโบโก ฮารามในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไนจีเรีย ซึ่งได้ปฏิญาณแสดงความสามัคคีกับกลุ่มไอซิสเมื่อเร็ว ๆ นี้ ตามรายงานข่าว เด็กนักเรียนหญิงกว่า 200 คนที่พวกโบโก ฮารามบังคับให้ไปอยู่กับพวกตน นั้น โอกาสที่จะได้รับอิสรภาพดูจะยากยิ่ง

รายงานเดือนมีนาคม 2558 ฉบับที่ 10

เหตุร้ายที่เกิดขึ้นในเดือนมีนาคม ศกนี้ มีมากกว่าที่เคย จะเป็นที่ไหนนั้น คงจะได้ทราบจากรายงานของสื่อมวลชนระหว่างประเทศ และในประเทศ วัตถุประสงค์ของรายงานนี้มีได้จำกัดอยู่เพียงการเสนอข่าวแต่ที่สำคัญไปกว่านั้นได้แก่การนำเสนอข้อสังเกต วิเคราะห์และแนวคิดของข้าพเจ้า เพื่อการพิจารณาของกระทรวงในการแสดงท่าทีเกี่ยวกับแต่ละเรื่อง ตามแต่หน่วยงานต่าง ๆ จะเห็นสมควร เหตุการณ์บางอย่างไม่จำเป็นที่จะต้องแถลงท่าทีหรือความคิดเห็นด้วยซ้ำ แต่บางเหตุการณ์ อาจจำเป็นที่จะต้องชี้แจงจุดยืนทั้งหมดนี้ข้าพเจ้าได้แต่เพียงเสนอแนะว่า ผู้ที่รับผิดชอบหรือโฆษกกระทรวงจะตัดสินใจว่าจะดำเนินการต่อไปอย่างไร ประเด็นสำคัญอยู่ที่ว่า ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องจะติดตามความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ในโลกอย่างใกล้ชิด ทั้งจากรายงานนี้ และจากแหล่งข่าวอื่น ๆ ได้สม่าเสมอเพียงใด

เรื่องแรกที่ขอนำเสนอในขั้นนี้ ในภาพรวม ได้แก่ความเคลื่อนไหวของการก่อการร้ายระหว่างประเทศ

ในรายงานฉบับก่อนหน้านี้ได้เรียนมาแล้วถึงการก่อการร้ายในกรุงตูนิส เมืองหลวงของประเทศตูนิเซีย ด้วยการที่คนร้ายได้บุกเข้าไปในพิพิธภัณฑสถานอันมีชื่อ ซึ่งตั้งอยู่ติดกับรัฐสภาของตูนิเซีย ปฏิบัติการครั้งนี้ ซึ่งเป็นเหตุให้นักท่องเที่ยวต้องเสียชีวิตกว่า 23 คน จากประเทศต่าง ๆ เช่นสเปน อิตาลี ญี่ปุ่น อังกฤษ เป็นต้น การก่อการร้ายครั้งนี้มุ่งเป้าหมายที่เรียกกันว่า Soft Target แม้การกระทำจะโหดเหี้ยมไม่ต่างจากการก่อเหตุในที่อื่น ผลที่ตามมาประการหนึ่งได้แก่การสกัดกั้นการขยายตัวของธุรกิจส่งเสริมการท่องเที่ยว

เรือขนาดใหญ่สำหรับนักท่องเที่ยวจากอิตาลีสองลำที่มาจอดเทียบท่าที่ตูนีเซียและผู้ที่โดยสารมาด้วย 9 คน ต้องเสียชีวิต ขณะนี้ เรือดังกล่าวได้ย้ายไปเทียบท่าที่ประเทศสเปน และกัปตันได้แถลงว่า คงจะไม่ไปจอดที่ตูนีเซียอีกอย่างน้อย 6 เดือน การท่องเที่ยวไปยังประเทศตูนีเซีย ซึ่งนำรายได้เข้าสู่ประเทศไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของรายได้หลักต่อปี เป็นผลกระทบโดยตรงต่อประเทศ เพราะรายได้จากด้านอื่นไม่มากเท่า เมื่อวันที่ 21 มีนาคม เยาวชนเป็นจำนวนมากทั้งในตูนีเซียเอง และประเทศอื่น ๆ ได้ร่วมกันรณรงค์เพื่อชักชวนให้คนทั่วไป ไปเยือนตูนีเซีย บ้ายที่เขียนใช้ถ้อยคำไม่ต่างจากที่ผู้คนใช้หลังเหตุการณ์สังหารหมู่ที่นิตยสาร “ซาลี เอ็บโด” เมื่อต้นเดือนมกราคม ศกนี้ อาทิ Je suis Bardo (อันเป็นชื่อของพิพิธภัณฑสถานในกรุงตูนีส) ฯลฯ

เมื่อได้ทราบข่าวการโจมตีนักท่องเที่ยวที่พิพิธภัณฑสถาน Bardo ผู้ที่ติดตามข่าวระหว่างประเทศคงจะแปลกใจ เพราะตูนีเซียซึ่งเป็นแห่งแรกของบรรดาประเทศที่ได้เริ่มเหตุที่ต่อมาเรียกกันว่า Arab Spring เพื่อขับไล่ประธานาธิบดีที่เป็นเผด็จการ เพื่อเรียกร้องการปกครองแบบประชาธิปไตย ก่อนที่การก่อความไม่สงบทำนองเดียวกันจะระบอบไปแทบจะทั่วในแอฟริกาเหนือ หรือเหตุที่ตูนีเซียเองเรียกกันว่าการปฏิวัติ Jasmine และได้เปลี่ยนผ่านมาเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอย่างราบรื่น จนได้รับการกล่าวขานถึงว่าเป็นตัวอย่างของการเปลี่ยนแปลงระบบการปกครองด้วยความสงบ และคงจะเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่นักท่องเที่ยว ในวันอาทิตย์ ที่ 22 มีนาคม ศกนี้ ประธานาธิบดีตูนีเซียได้ประกาศว่า พิพิธภัณฑสถาน Bardo จะเปิดให้สาธารณชนและชาวต่างชาติเข้าชมได้ในวันอังคาร ที่ 24 มีนาคม ศกนี้

เมื่อเหตุก่อการร้ายมาเกิดขึ้นในตูนีเซียเอง จึงหลีกเลี่ยงมิได้ที่จะมีคำถามตามมา คำตอบที่ค่อนข้างจะชี้ว่า คงจะเป็นเพราะชาวตูนีเซียเองได้ไปเข้าร่วมกับกลุ่มก่อการร้ายมากกว่าประเทศอื่น ๆ ในแอฟริกาเหนือ ดังจำนวนที่หน่วยงานซึ่งติดตามความเคลื่อนไหวด้านนี้บ่งว่ามี 3,000 คน

ในขั้นนี้ ยังไม่อาจจะเห็นตามข้อมูลดังกล่าวได้ เพราะแม้ “ไอซิส” จะออกแถลงแสดงความรับผิดชอบในเหตุร้ายที่เกิดขึ้น แต่ผู้ก่อเหตุอย่างน้อย 2 คน ซึ่งทราบกันว่าได้รับการฝึกอาวุธจากฝ่ายก่อการร้ายในลิเบีย ก็ได้บ่งชี้ชัดว่า เป็นคนของไอซิส ในระยะหลัง ๆ มาจึงมีการใช้ศัพท์ว่าอาจเป็นกลุ่ม Franchise จากไอซิส หรือมิฉะนั้นก็เรียกว่าเป็น Affiliate ของกลุ่มก่อการร้าย นัยยะทางโฆษณาชวนเชื่อจึงควรได้รับการพิจารณา แต่ถึงกระนั้นก็ต้องยอมรับว่า คนของไอซิสส่วนหนึ่งมีความสามารถมิใช่น้อยในการใช้การโฆษณาชวนเชื่อดังกล่าว ซึ่งวงการภายนอกก็ได้เคยเห็นมาแล้ว ในกรณีการสังหารโหดนักบินจอร์แดน นักหนังสือพิมพ์ญี่ปุ่นและเหยื่อรายอื่น ๆ ว่าผู้ที่ทำรายการโฆษณาชวนเชื่อ นั้น มีทักษะและความสามารถในการผลิตสื่อในระดับคุณภาพสูงไม่น้อย แม้การกระจายวิดีโอเพื่อการนี้ ก็มีข้อบกพร่องให้จับได้ ซึ่งข้าพเจ้าเคยรายงานข้อสังเกตมาแล้ว เช่นในกรณีที่กระจายภาพที่น่ากลุ่มที่อ้างว่าเป็นพวกเบซเมอริก้าแต่ง Jump Suit ยืนเรียงกันก่อนที่จะถูกสังหารภายใต้ท้องฟ้าที่แจ่มใส ทั้ง ๆ ที่ช่วงนั้นอากาศกำลังแปรปรวน เพราะพายุกำลังพัดผ่านอิรัก นำอากาศหนาวจัดเข้าไปในบริเวณแถบนั้น และกรณีที่อ้างว่าหญิงสาวชาวอเมริกันที่ไปปฏิบัติหน้าที่ด้านมนุษยธรรม (ถ้าจำไม่ผิด ชื่อ Kayla) ต้องตายเพราะอยู่ในตึก

ภายในเมือง Racca ในซีเรียและถูกระเบิดจากการโจมตีทางอากาศโดยนักบินจอร์แดน วงการภายนอกเห็นพ้องกันว่า เป็นไปไม่ได้ที่เด็กสาวคนนั้นจะถูกปล่อยไว้ในอาคารแต่เดียวดาย การอ้างเช่นนั้นก็เพื่อหลบเลี่ยงเหตุการณ์แผนักบินจอร์แดนทั้งเป็น จนถูกตอบโต้อย่างรุนแรงจากจอร์แดน ยูเออี บาห์เรน ฯลฯ

ในวันที่ 20 มีนาคม 2558 สถานที่ปฏิบัติการย้ายลงมาทางตะวันออกของคาบสมุทรอะเรเบียอันได้แก่ประเทศเยเมน นี่เป็นอีกแห่งหนึ่งที่วุ่นวายหนักมาหลายเดือน จนถึงขั้นที่สหประชาชาติลงมติให้เป็นประเทศล้มเหลว (Failed State) ในสองสามวันที่ผ่านมา เกิดการสู้รบขึ้นระหว่างฝ่าย Houthis กับกำลังของอดีตประธานาธิบดี Mansour Hadi ซึ่งมีได้ยอมจำนน หลังจากที่ได้ออกจากตำแหน่งและหายไปพักหนึ่ง ต่อมา ประธานาธิบดีฮาดี้ได้ไปตั้งรัฐบาล โดยยกเลิกรัฐบาลออกจากเมืองหลวง “ซาน่า” และตั้งเมืองหลวงใหม่ที่เอเดน ทางใต้สุดของเยเมน ผู้สังเกตการณ์ภายนอกเห็นว่า เหตุการณ์ความวุ่นวายที่เป็นอยู่ขณะนี้จะเป็นการต่อสู้กันในลักษณะ Proxy War โดย Houthis ซึ่งเป็นพวกนิกายชีอะห์ คงจะได้รับการสนับสนุนจากอิหร่าน และฝ่ายรัฐบาล ซึ่งยึดถือนิกายซุนนี คงจะได้แรงหนุนจากซาอุดี อะเรเบีย หากไม่มีการแก้ไขสถานการณ์ให้ทันท่วงที ความขัดแย้งกันในทางที่เรียกกันว่า Secular คือการขัดแย้งกันระหว่างสองนิกายในศาสนาอิสลาม ก็อาจจะนำไปสู่ความยุ่งยากเพิ่มมากขึ้นกว่านี้

เมื่อวันศุกร์ ที่ 20 มีนาคม มัสยิดสองแห่งในกรุงซาน่าถูกระเบิดพลีชีพ มีผู้เสียชีวิตไปกว่า 130 คน บาดเจ็บอีกเป็นจำนวนมาก ผู้ถูกระเบิดมีทั้งผู้ที่ไปสวดและครูสอนศาสนาฝ่ายชีอะห์

ในวันเสาร์ ที่ 21 มีนาคม กลุ่มก่อการร้ายไอซิสได้ออกแถลงแสดงความรับผิดชอบในเหตุร้ายที่เกิดขึ้นและเสริมว่า ทั้งที่เยเมนและตูนีส เหตุร้ายที่เกิดขึ้นเป็นเพียงยอดภูเขาน้ำแข็ง ทุกแห่งจะประสบเหตุการณ์ร้ายหนักกว่าที่เกิดขึ้นนี้อีก นับแต่วาระนั้น การสู้รบระหว่างกลุ่มติดอาวุธฝ่ายชีอะห์กับฝ่ายซุนนีได้ทวีความรุนแรงขึ้น ฝ่าย Houthis ได้รุกคืบหน้าลงใต้ เพื่อจะทำลายที่มั่นของประธานาธิบดี Mansour Hadi อันเป็นเหตุการณ์สืบเนื่องมาจากสัปดาห์ก่อนแล้ว และตามรายงานที่ได้รับในวันอาทิตย์ ที่ 22 มีนาคม ฝ่ายกบฏก็สามารถยึดเมือง Tazeh อันเป็นที่ตั้งของท่าอากาศยานซึ่งจำเป็นสำหรับผู้ที่จะเดินทางจากเมืองเอเดนในวันเดียวกัน หน่วยปฏิบัติการพิเศษของสหรัฐ ซึ่งประกอบด้วยหน่วย Seal ด้วย จำนวนประมาณ 100 นาย ได้เดินทางออกจากเยเมน แม้ว่า ก่อนหน้านั้นจะได้ช่วยชี้เป้าให้กองกำลัง “โดรน” ของสหรัฐไปโจมตีเป้าหมายในกลุ่ม Al-Qaeda in the Arabian Peninsula อันเป็นอาวุธที่กลุ่มอัล เคด้า เกรงกลัวมากที่สุดสืบเนื่องมาตั้งแต่สมัยที่ OSAMA BIN-Laden ยังมีชีวิตอยู่ และก็ทำให้บทบาทของกลุ่มอัล เคด้า เริ่มระส่ำระสายไม่น้อย อันเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้นายบิน-ลาเดิน ต้องย้ายจากที่หลบภัยในอัฟกานิสถานไปซ่อนอยู่กับครอบครัวในปากีสถาน ในบ้านซึ่งอยู่ใกล้ ๆ กับกรมทหารของปากีสถาน แต่ปากีสถานก็ไม่ได้ทราบ จนปรากฏข่าวต่อมานายบิน-ลาเดินถูกหน่วยปฏิบัติการลับและหน่วย Seal เดินทางอย่างลับสุดยอดเข้าไปสังหาร

จนถึงขณะนี้จัดทำรายงานนี้ ยังไม่มีรายงานความเคลื่อนไหวของกลุ่มก่อการร้ายที่อยู่ทางตะวันออกของเยเมน อันได้แก่ Al-Qaeda in the Arabian Peninsula-AQAP แม้จะมีรายงานว่า สหรัฐยัง

ส่ง “โคโรนา” ไปโจมตีอยู่ก็ตาม แต่ในเมื่อบัดนี้ กำลังทหารสหรัฐได้เดินทางออกจากเยเมนแล้ว วงการภายนอกจะต้องเฝ้าดูสถานการณ์ต่อไป ตามรายงานล่าสุดจากนครนิวยอร์ก ประธานคณะกรรมการความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้เรียกประชุมคณะมนตรีฯเป็นการด่วนในวันอาทิตย์ วันนี้ เพื่อพิจารณาว่าสหประชาชาติจะรับมือกับเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในเยเมนในประการใดบ้าง อันที่จริง คณะมนตรีความมั่นคงได้เคยลงมติที่จะจัดการในการบริหารประเทศมาก่อนนี้ เมื่อไม่นานมานี้ จึงคงจะไม่ง่ายนักที่องค์การโลกจะใช้มาตรการที่มีผลในทางปฏิบัติในขั้นนี้

ความไม่สงบในแอฟริกาที่ต้องติดตามอีกแห่งหนึ่งได้แก่ประเทศไนจีเรีย ทางตะวันตกของทวีป ตามรายงานในวันเสาร์ ที่ 21 มีนาคม 58 กองกำลังนานาชาติ ประกอบด้วยทหารจากประเทศเพื่อนบ้านของไนจีเรีย คือไนเจอร์ คาเมรูน ชาด และทหารจังกาจากแอฟริกาใต้ ได้ร่วมกันโจมตีขับไล่กลุ่มก่อการร้ายโบโก ฮาราม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไนจีเรีย ทำให้กลุ่มโบโก ฮารามต้องล่าถอยออกไปจากเมืองต่าง ๆ รายละเอียดมีประการใด ต้องคอยติดตามอีกต่อไป ผู้สื่อข่าว บีบีซี ได้สัมภาษณ์นาย Goodluck Jonathan ประธานาธิบดี ถึงสถานการณ์ล่าสุด นายโจนาธานอ้างว่า ขอเวลาอีก 1 เดือนจะขับไล่พวกโบโก ฮารามไปให้หมด แต่เขาไม่ได้กล่าวถึงความร่วมมือของทหารนานาชาติที่มาช่วยเลย ส่วนกำหนดการเลือกตั้งประธานาธิบดี ซึ่งเลื่อนมาจากวันที่ 14 กุมภาพันธ์ นั้น จะมีขึ้นในวันที่ 28 มีนาคม ศกนี้ คู่แข่งได้แก่นายโจนาธานและนายพลโมฮัมมาดู บูฮารี

ในวันเสาร์ ที่ 21 มีนาคม นี้เช่นกันกองกำลังฝ่ายไนจีเรียได้พบหลุมฝังศพกว่า 90 รายทางภาคเหนือของประเทศ คงจะถูกฝังมาพักใหญ่แล้ว เพราะมีสภาพเน่าเปื่อยแล้ว บางศพมีร่องรอยของการถูกปาดคอ ในไนจีเรีย พวกที่จะสามารถทำการโหดเหี้ยมเช่นนี้ในปัจจุบัน น่าจะได้แก่กลุ่มโบโก ฮาราม ซึ่งเมื่อเร็ว ๆ นี้ ได้ปฏิญาณตนเข้าสวามิภักดิ์กับหัวหน้ากลุ่มไอซิส ส่วนเด็กนักเรียนหญิงประมาณ 200 คนที่ถูกโบโก ฮารามจับตัวไปเมื่อหนึ่งปีที่แล้ว นั้น จนบัดนี้ยังไม่ทราบชะตากรรม เมื่อประธานาธิบดีโจนาธานถูกสอบถาม โดยผู้สื่อข่าวจาก บีบีซี เขาได้กล่าวตอบว่า “เรียบร้อยดี” ซึ่งผู้สอบถามและข้าพเจ้าเองเห็นว่าจะไม่น่าเชื่อถือเท่าใดนัก เพราะประธานาธิบดีไม่เคยให้ความสนใจในเหตุร้ายนี้มาก่อน แม้ผู้ที่สนใจกับข่าวต่างประเทศจะได้ทราบการลักพาตัวเด็ก ๆ เหล่านี้ และมีความห่วงใยตลอดมา เด็กนักเรียนหญิงดังกล่าวมิใช่เป็นกลุ่มเดียว เพราะมีการลักพาตัวนักเรียนอื่น ๆ อีก ยิ่งกว่านั้น โบโก ฮาราม ยังใช้วิธีเดียวกับพวกไอซิส ในการสอนให้เด็กเล็กหัดยิงปืนและสังหารคนต่าง ๆ ชื่อว่า “ไอซิส” จึงมีผู้นำที่เป็นมุสลิมหลายประเทศไม่ยอมเรียก แต่ใช้คำว่า Daesh ซึ่งตามความหมายได้แก่พวกที่มีไอซิสลาม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศตุรกีที่มากล่าวคำปราศรัยที่ กต เมื่อวันที่ 17 มีนาคม ศกนี้ ใช้คำนี้โดยตลอด เช่นเดียวกับ นาย Mohammad Ashraf Ghani ประธานาธิบดีอัฟกานิสถานคนปัจจุบัน ซึ่งให้ความเห็นว่า พวก Daesh เป็นพวกกินคน

ประธานาธิบดี Ghani กำลังจะเดินทางไปสหรัฐอเมริกาในสัปดาห์หน้านี้ เข้าใจว่า จะไปขอร้องให้ ประธานาธิบดีโอบามาเลื่อนกำหนดการถอนทหารจากอัฟกานิสถานออกไปก่อน เดิมประธานาธิบดีสหรัฐฯ กำหนดให้สหรัฐฯ ส่งการให้ทหารที่ขณะนี้มียูอยู่ 10,000 คนย้ายกลับในสิ้นปีนี้

ตามที่ได้รายงานมาก่อนหน้านี้ว่า รัสเซียได้ใช้นโยบายกดดันประเทศใกล้เคียงหนักขึ้น กับยังได้ส่ง เครื่องบินไปคุกคามไม่เพียงประเทศใกล้เคียงเท่านั้น เพราะแม้แต่สหรัฐฯเอง และประเทศสัมพันธมิตรนาโต้ อื่น ๆ ก็ถูกช่วยบ่อยครั้งขึ้น กับยังได้ส่งการให้กองทัพเรือภาคเหนือกับกองทัพเรือทะเลดำ เตรียมพร้อม อย่างเต็มที่ โดยให้เตรียมที่จะใช้อาวุธนิวเคลียร์ด้วย นั้น ทุกฝ่ายได้ระงับการรบพร้อมกัน เมื่อไม่กี่วันมานี้ เครื่องบินประจัญบาน Typhoon ของอังกฤษได้บินขึ้นกระหนาบเครื่องบินทิ้งระเบิดของรัสเซียเหนือ่านฟ้า เอสโตเนีย และในวันนั้น กองกำลังป้องกันภัยจากขีปนาวุธของสหรัฐฯได้ไปประจำการในประเทศโปแลนด์ ครบถ้วนแล้ว ก่อนหน้านี้ กองบัญชาการนาโต้ ได้ส่งทหารจากชาติสมาชิกให้เตรียมพร้อม เพื่อเข้าไปช่วย ป้องกันประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มบอลติกและยุโรปตะวันออก

ตามรายงานข่าวในวันอาทิตย์ ที่ 22 มีนาคม 2558 การต่อสู้ระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ในลิเบียยังมีอยู่ แต่ ที่น่าพอใจได้แก่การร่วมกันต่อสู้กับพวกไอซิสในลิเบีย ชาวนีมาจากคำกล่าวของพลโท คาลิฟาร์ ฮิฟเตอร์ ผู้บัญชาการทหารของลิเบีย ผู้บัญชาการคนนี้ได้มีส่วนในการชี้แนะจุดที่เครื่องบินของอียิปต์ได้ไปโจมตีฐาน ที่ตั้งของไอซิส เพื่อตอบโต้การสังหารคอปติก คริสเตียนจากอียิปต์อย่างโหดร้าย แต่หลังจากนั้น ก็ไม่มีข่าว ความเคลื่อนไหวทางทหารจากอียิปต์ซึ่งมุ่งเป้าไปยังกลุ่มไอซิสหรือได้ซอกอีก แม้อียิปต์จะถูกไอซิสโจมตีทาง ดินแดนไซ-นายอีกด้านหนึ่งก็ตาม

อย่างไรก็ดี อียิปต์คงจะมั่นใจว่าสามารถควบคุมสถานการณ์ภายในของตนได้ จึงได้จัดการประชุม ระดับสูงทางเศรษฐกิจเมื่อสัปดาห์ที่เพิ่งผ่านมานี้ และได้แถลงแผนการสร้างเมืองหลวงใหม่ ในมูลค่ากว่า 24,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ กับเริ่มชักชวนต่างประเทศเข้ามาลงทุนในกิจการต่าง ๆ ในประเทศ การประชุม มีขึ้นที่ซาม เอล-ซีค เมืองตากอากาศชายทะเล ซึ่งเมื่อไม่กี่ปีมานี้ถูกผู้ก่อการร้าย (อัล เคด้า) วางระเบิด อย่างหนัก

อียิปต์เองได้ติดตามความเคลื่อนไหวในประเทศเพื่อนบ้านทางตะวันตก คือลิเบียอย่างใกล้ชิด เพราะตระหนักดีว่า ชายแดนด้านนั้นเต็มไปด้วยความไม่สงบ หลายปีมาแล้ว (ปี 2527) ท่าน รอมว กต สิทธิ เสวตศิลา ได้ไปเยือน และได้มีโอกาสพบกับอดีตนายกรัฐมนตรีในสมัยนั้น คือประธานาธิบดีฮอสนี มุบารัค ซึ่ง ข้าพเจ้าได้ร่วมไปด้วย อดีตนายกรัฐมนตรีอียิปต์ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับลิเบียหลายประการ ซึ่งข้าพเจ้าได้ บันทึกไว้โดยละเอียด และทางเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ขอไปดู แน่นนอนว่า เหตุการณ์บัดนี้ได้เปลี่ยนไปอย่าง ชนนานใหญ่

มาบัดนี้ เมื่อพ้นจากการนำของผู้นำสมัยนั้น สถานการณ์ของแต่ละประเทศได้เปลี่ยนแปลงไป อย่างไม่อาจจะคาดหมายได้ จึงขอกล่าวถึงแนวความคิดของ รอมว กต ตูร์กี ที่มากล่าวที่ กต เมื่อสัปดาห์ที่แล้ว อันดับแรก ๆ ที่ควรวางทางให้เกิดขึ้นเพื่อแก้ปัญหาการรุกรานของพวก Daesh ได้แก่การชักนำให้ฝ่ายที่

ต่อสู้กันในลิเบียขณะนี้ร่วมมือกัน อันจะนำไปสู่ความเป็นเอกภาพในประเทศ แทนการแก่งแย่งกันเป็นรัฐบาล 2 ฝ่ายเช่นขณะนี้

ความเห็นดังกล่าว ทุกฝ่ายที่ต้องการให้ Daesh มีฐานปฏิบัติการน้อยลง น่าจะเห็นด้วย เพราะบริบทของการต่อสู้หรือแข่งขัน เพื่อเป็นใหญ่ในลิเบีย หลังจากที่ได้กำจัดมวนมา กัดดาฟีไปแล้ว นั้นเปลี่ยนแปลงไปมากแล้ว ที่ต้องคำนึงถึงก็คือ ลิเบียยังมีแหล่งพลังงาน ทั้งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติอยู่มาก น้อย ไม่ควรปล่อยให้ตกไปอยู่ภายใต้การครอบงำของ Daesh เช่นเหตุการณ์การต่อสู้ในอิรัก เพราะแม้ว่าราคาน้ำมันจะตกต่ำลงในขณะนี้และคงจะเป็นไปเช่นนี้อีกประมาณ 4-5 ปี น่าจะเป็นโอกาสที่ฝ่ายซึ่งไม่ต้องการการขยายฐานอำนาจของไอซิสหรือดัสช ควรกำหนดแนวทางให้ถูกเป้า แทนการคิดเห็นภายใต้สถานการณ์ตามบริบทที่บัดนี้เปลี่ยนแปลงไปแล้ว สถานะของรัฐประชาชาติมิใช่เป็นพื้นฐานสำคัญยิ่งเช่นที่เป็นมาตั้งแต่สนธิสัญญา Westphalia และ Congress of Vienna ในเมื่อฝ่ายที่มีใช่เป็นรัฐกำลังแผ่อำนาจอยู่ในปัจจุบัน และเพื่อจะปิดเป่าวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้น คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติก็มีกำหนดจะประชุมกันเพื่อหาทางออกในอีกประมาณหนึ่งชั่วโมงจากที่ทำการงานนี้ อันเป็นการพิจารณาขององค์การระหว่างรัฐบาลเพื่อหาทางแก้ปัญหาที่กลุ่มชนซึ่งมิใช่รัฐก่อขึ้น แม้ฝ่ายหลังจะไม่มีสิทธิเข้าร่วมประชุมก็ตาม

รายงานเดือนมีนาคม 2558 ฉบับที่ 11

ในรายงานก่อนหน้านี้อันได้แก่ฉบับที่ 10 เกี่ยวกับการปราบปรามกลุ่มก่อการร้าย โบโก ฮาราม มีความตอนหนึ่งที่ประธานาธิบดี Goodluck Jonathan แห่งไนจีเรียได้ตอบคำถามในการให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าว บีบีซี ถึงรายงานที่ว่า กลุ่มก่อการร้ายโบโก ฮารามได้ถูกโจมตีในบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือจนต้องถอยหนีไป โดยกล่าวในเชิงว่าเป็นการรุกคืบหน้าของกองทัพไนจีเรีย และว่า เขาขอเวลาอีก 1 เดือนจะขับไล่พวกโบโก ฮารามไปให้หมด ซึ่งข้าพเจ้าตั้งข้อสังเกตว่า “แต่เขา (ประธานาธิบดีโจนาธาน) มิได้กล่าวถึงความร่วมมือของทหารนานาชาติที่มาช่วยเหลือ” เพราะข้าพเจ้าทราบมาก่อนว่า ประเทศเพื่อนบ้านใกล้ชิดกับไนจีเรีย เช่น ชาด นิเจอร์ แคเมอรูน และทหารจังกจากแอฟริกาใต้ได้เข้าไปช่วยไนจีเรีย ส่วนทหารไนจีเรียเองดูจะมีได้แสดงบทบาทอย่างไรเลย

อีกสองวันหลังจากนั้น ข้าพเจ้าได้เห็นข่าวหน้า 1 ของ International New York Times ฉบับวันจันทร์ ที่ 23 มีนาคม ค.ศ. 2015 พาดหัวว่า Nigerians absent as Boko Haram ousted โดยมีหัวข่าวรองว่า Its army is nowhere to be seen after troops from Chad and Niger retake town from rebels เนื้อข่าวยืนยันข้อเท็จจริงที่ข้าพเจ้าแคลงใจดังปรากฏในวรรคข้างต้นดังนี้ “The soldiers from Chad and Niger had succeeded here, but these was not a single Nigerian soldier to be found.”

ปัญหาของไนจีเรียดูจะไม่ต่างจากบางประเทศกำลังพัฒนาในโลก อันได้แก่การขาดความสุจริตในราชการ (Good Governance)

ข้าพเจ้าเองไม่ผู้จะแน่ใจว่า เราควรจะมองประเทศต่าง ๆ ในแง่ไหน โดยมีได้ศึกษาสถานการณ์ของแต่ละประเทศโดยปราศจากอคติ อันมิใช่เรื่องง่าย เมื่อผู้สื่อข่าวจากสำนักข่าวที่ข้าพเจ้าเชื่อถือพอสมควรได้สัมภาษณ์ทหารไนจีเรียอย่างไม่เปิดเผย และได้รับคำตอบว่า ทหารทุกชั้นเห็นจากเขามิได้ทำหน้าที่ตามความรับผิดชอบ ที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะเขาเหล่านั้นมิได้ปลอดจากการคอร์รัปชันเสียทีเดียว ในแง่ของทหารชั้นผู้น้อยเช่นเขา ปัญหาหลักได้แก่การที่ผู้บังคับบัญชามีได้ยึดมั่นในการปฏิบัติหน้าที่เท่าใด แต่เขาไม่สามารถช่วยอะไรได้ และด้วยเหตุนี้ สิ่งสำคัญยิ่งในแง่ของทหารคือ “ขวัญ” จึงไม่มี เมื่อไม่มีขวัญและกำลังใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ จึงไม่น่าแปลกใจที่ปฏิบัติการของกองทัพไนจีเรียจึงดูห่วยถ้อยยานอย่างเห็นได้ชัด

ความเห็นเช่นที่นำมาเสนอนี้ มิใช่เรื่องใหม่ในสายตาของหลายคน เมื่อสัปดาห์ก่อน คริสเตียน อามันพอร์ของสถานี ซีเอ็นเอ็น ได้สัมภาษณ์เอเมียร์ ซานูซี แห่งรัฐคาโอบัน เป็นที่ม่นทางเหนือของไนจีเรีย เอเมียร์ เคยมีตำแหน่งเป็นผู้ว่าการธนาคารชาติของไนจีเรีย แต่ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้ทำให้ธนาคารต้องสูญเสียชีวิตเงินไปเป็นจำนวนมาก เอเมียร์ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการคอร์รัปชันในไนจีเรียว่า “เป็นโรคร้าย ซึ่งหากไม่แก้ไขให้หาย ประเทศก็ยอมจะอยู่ต่อไปไม่ได้” ข้าพเจ้ายังไม่ทราบมากนักเกี่ยวกับเอเมียร์ผู้นี้ จึงไม่อาจจะถือว่าเขาเป็นคนหนึ่งในการทุจริตต่อชาติหรือเป็นผู้ที่พยายามต่อสู้กับการโกงชาติ (ถ้ากองแอฟริกาที่มีข้อมูลในกรณีนี้ ก็ช่วยบอกให้ข้าพเจ้าทราบด้วย)

ดังที่ได้รายงานมาก่อนแล้ว การเลือกตั้งประธานาธิบดีจะมีขึ้นในวันเสาร์ที่จะถึงนี้ หลังจากที่ได้เลื่อนมาจากวันที่ 14 กุมภาพันธ์ ศกนี้ เพราะเหตุของการก่อการร้ายโดยกลุ่มโบโกฮาราม ในความเห็นของชาวไนจีเรียที่มีการศึกษาดีพอ คู่แข่งทั้งสอง อันได้แก่นาย Goodluck Jonothan ประธานาธิบดีคนปัจจุบัน กับนายพลโมฮัมหมัดดู บูการี อดีตผู้บัญชาการทหาร หาความบริสุทธิ์ได้ยาก แต่ล่าสุดมานี้ คนใดคนหนึ่งอาจจะได้รับความสนับสนุนในการเลือกตั้งได้ กว่าที่จะทราบผล ก็คงจะปรากฏในรายงานฉบับต่อไป เพราะรายงานในเดือนมีนาคม ศกนี้ ยาวเกินความตั้งใจแล้ว

เมื่อเริ่มพิมพ์รายงานฉบับที่ 11 ของเดือนมีนาคม ศกนี้ ได้รับข่าวด่วนเกี่ยวกับการที่เครื่องบินประเภทแอร์บัส เอ. 320 ของสายการบิน Germanwings อันเป็นเครื่องของสายการบินค่าโดยสารถูกของสายการบินลูฟท์ฮันซ่าประสบเหตุซึ่งยังไม่ทราบแน่ ได้ตกลงในเทือกเขา Alps ในเทียวบินซากลับจากนครบาเซิลในสเปนโดยมีจุดปลายทางที่เมืองดุสเซิลดอร์ฟ ผู้โดยสาร 144 คน รวมเด็กนักเรียนอีก 16 คน และครูอีก 2 คน กับนักบินและพนักงานประจำเครื่องอีก 6 คน ทั้งหมด 150 คน เสียชีวิตหมด (จำนวนผู้โดยสารในชั้นนี้เป็นชาวสเปน 45 คน เยอรมัน 67 คน ชาติอื่น ๆ ยังไม่ได้รับการยืนยัน)

ตามปกติ ข้าพเจ้าจะรายงานเรื่องประเภทนี้ ก็เพื่อเป็นตัวอย่างของการจัดการด้านการแถลงข่าว เพื่อมิให้ประเทศที่เกี่ยวข้องต้องถูกกล่าวหาในทางลบ เช่นกรณีที่เกิดกับเครื่องบินของสายการบินมาเลเซียเทียวบิน ที่ MH370 ที่จนถึงบัดนี้ก็ยังไม่พบ และเครื่องบินของบริษัทแอร์เอเชีย ซึ่งแม้การพยายามค้นหาศพผู้โดยสารที่เสียชีวิตจะไม่ครบถ้วน แต่การดำเนินการที่เหมาะสมของผู้บริหารสายการบิน ก็มีได้ทำให้ครอบครัวของผู้เสียชีวิตพยายามเรียกร้องให้มีการดำเนินการในทางที่ยากจะสนองตาม

ในกรณีล่าสุด ผู้นำของทุกประเทศที่มีผู้โดยสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งสเปนและเยอรมนีกับฝรั่งเศส ได้รับที่จะช่วยแก้ปัญหาเท่าที่จะทำได้ ไม่แต่เท่านั้น กระทรวงการต่างประเทศของทุกฝ่ายก็ได้ไปตั้งหน่วยงานอำนวยความสะดวกและประสานข้อมูลใกล้ที่เกิดเหตุบนเทือกเขา Alps ภายในสามชั่วโมงของเวลาที่เกิดเหตุ

กระทรวงการต่างประเทศไทย โดยกรมยุโรป ซึ่งได้ติดตามเรื่องนี้ก็พร้อมจะดำเนินการที่เหมาะสมอยู่ในเวลาใกล้เคียงกัน

ตามรายงานเดือนนี้ ฉบับที่ 10 สถานการณ์สู้รบกันระหว่างฝ่ายกบฏ Houthis นิกายชีเย ซึ่งได้โค่นรัฐบาลภายใต้การนำของประธานาธิบดี Mansour Hadi นิกายซุนนี เป็นเหตุให้ ฮาดี้ ต้องหนีไปตั้งหลักต่อต้านอยู่ที่เมืองเอเดิน และถูกฝ่ายกบฏตามจับไล่ จนฝ่ายรัฐบาลต้องพยายามสกัดกั้น สถานการณ์เสื่อมทรามลงอย่างมาก ตามรายงานข่าวหลายสำนัก ประธานาธิบดีฮาดี้ได้หายไประหว่างเมืองเอเดิน หลังจากที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้ประชุมปรึกษา เมื่อวันที่ 22 มีนาคม แต่ก็มีได้ตกลงกำหนดมาตรการอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม เพียงแต่ร้องขอให้ทั้งสองฝ่ายหลีกเลี่ยงมิให้ประเทศต้องตกอยู่ในสงครามกลางเมือง เช่นที่เกิดมาในซีเรียและยังคงยึดเยื้อมาจนบัดนี้ ก็ยังเป็นบ่อเกิดของกลุ่มหัวรุนแรงอันได้แก่ไอซิสหรือ Daesh

ในรายงานฉบับที่ 10 ข้าพเจ้าได้แสดงความเป็นห่วงว่า เยเมนอาจแปรสภาพเป็นสมรภูมิระหว่างนิกายเพราะภายหลังจากที่ไอซิสได้ประกาศความรับผิดชอบในการก่อระเบิดพลีชีพที่มัสยิดนิกายชีเยในกรุงซาน่า 2 แห่ง และเชื่อว่าเหตุร้ายที่รุนแรงกว่านั้นจะเกิดขึ้นอีก ทั้งในเยเมนและตูนีเซีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพราะกลุ่มก่อการร้าย Al-Qaeda in the Arabian Peninsula (AQAP) ตั้งมั่นอยู่ในเยเมน

ในคืนวันที่ 25-26 มีนาคม ตามเวลาที่ท้องถิ่น มหาอำนาจที่ตั้งอยู่เหนือเยเมน มีพรมแดนติดกับเยเมนยาว 1,100 ไมล์ และไม่ไว้ใจฝ่ายชีเย เพราะนับถือนิกายซุนนี อันได้แก่ซาอุดี อาระเบีย ซึ่งเมื่อปีที่แล้วได้ทุ่มเงินเพิ่มสมรรถภาพทางทหารไปไม่น้อยกว่า US\$ 80.8 พันล้าน แม้จะมีกำลังทหารและอาวุธยุทโธปกรณ์มากอยู่แล้ว ได้ตกลงใจส่งเครื่องบินกว่า 100 เครื่องไปโจมตีกลุ่มกบฏ Houthis อย่างหนัก รวมทั้งที่ตั้งของอดีตประธานาธิบดี Ali Abdullah Saleh ซึ่งหลังจากที่ต้องพ้นตำแหน่งไปได้ให้คำแนะนำและสนับสนุนกลุ่ม Houthis ตลอดมา ปฏิบัติการเมื่อคืนนี้ ที่มั่นของอดีตประธานาธิบดีซาเลห์ได้รับความเสียหายไม่น้อยด้วยปฏิบัติการของซาอุดีได้รับความร่วมมือจากประเทศในองค์การความร่วมมือในอ่าว (Gulf Cooperation Council-GCC) เช่นสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ บาห์เรน คูเวต คาทาร์ จอร์แดน และยังมีประเทศอื่น เช่นซูดาน มอริออคโค ซึ่งได้เข้าร่วมในการปฏิบัติการทางอากาศ ด้วย ส่วนประเทศที่พร้อมจะส่งทหารภาคพื้นดินเข้าไปร่วมได้แก่อียิปต์ จอร์แดน ซูดานและปากีสถานสนับสนุน มีรายงานข่าวด้วยว่า ซาอุดี มีกำลังภาคพื้นดินที่คงจะเข้าปฏิบัติการอีก 150,000 คน กับกองกำลังทางเรืออีกจำนวนหนึ่ง ประธานาธิบดีโอบามาได้อนุมัติให้สหรัฐให้ความสนับสนุนทางด้านข่าวกรองและ Logistics ในระยะใกล้เคียงกัน ประธานาธิบดีโอบามา

และกองบินของฝรั่งเศสก็ได้สนองตามคำขอร้องของนายกรัฐมนตรียอร์ดให้กำลังทางอากาศสนับสนุนอิรักในการรุกคืบหน้าเพื่อเข้ายึดเมือง Tikrit ซึ่งกองกำลังอิรัก และที่ปรึกษาทางทหารของอิหร่านได้ให้ความช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดอยู่แล้ว และเพราะเหตุที่อิหร่านมีส่วนนี้เอง สหรัฐจึงมิได้ให้กำลังทางอากาศเข้าไปช่วย การเข้ายึดเมืองติคริต ซึ่งกลุ่มไอซิสได้เข้ายึดมาหลายเดือนแล้ว หากสำเร็จ ฝ่ายอิรักก็จะรุกคืบหน้าไปยึดเมือง Mosul ทางเหนือ และเป็นเมืองใหญ่ที่สองที่ถูกกลุ่มไอซิสยึดครองมากกว่า 1 ปีแล้ว ซึ่งปฏิบัติการที่นั่น ชาว Kurd และเปชเมอาก้ากำลังรุกคืบหน้าอยู่

การโจมตีทางอากาศของซาอุดี อะเรเบียกับบรรดาประเทศต่าง ๆ ที่พร้อมจะให้ความร่วมมือ ทำให้ความไม่พอใจให้แก่อิหร่านมาก ในช่วงเดียวกัน การเจรจาระหว่างอิหร่านกับประเทศ พี 5+1 ซึ่งมีขึ้นที่สวิตเซอร์แลนด์ และมีกำหนดจะต้องเสร็จสิ้นภายในวันสิ้นเดือนนี้ ได้เป็นปัญหาซับซ้อนมาพอดี ตามรายงานล่าสุด การเจรจาก็ยังมีอยู่ต่อไป ก่อนหน้านี้ กระทรวงการต่างประเทศอิหร่านได้แถลงประณามการโจมตีทางอากาศของซาอุดีและคูเวตที่จะขยายขอบข่ายของการปะทะไป ซึ่งตามกฎหมายรัฐศาสตร์มิใช่ง่ายนัก เพราะอิหร่านเองอยู่ห่างออกไปทางอ่าว และประเทศที่ร่วมมือกับซาอุดี อาระเบียมีจำนวนมากมิใช่น้อย ความยุ่งยากซับซ้อนที่เกิดขึ้นได้แก่

การแทรกแซงของไอซิส สถานการณ์นับแต่ขึ้นไปจึงต้องติดตามศึกษาและวิเคราะห์อย่างใกล้ชิด สถานะหลายอย่างอาจเกิดขึ้น ในประการแรกราคาน้ำมันที่ตกต่ำมาอย่างมาก เมื่อเกิดเหตุนี้ขึ้น ตลาดจึงปรับตัวขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งราคาน้ำมันทะเลเหนือและเบรนต์ได้เพิ่มสูงขึ้นประมาณร้อยละ 6 ในประการที่สอง วิกฤตการณ์ในตะวันออกกลางขณะนี้ มีทางที่จะขยายขอบข่ายเป็นความขัดแย้งทั่วไปในตะวันออกกลางหรือไม่ ตามรายงานล่าสุด (หลังเที่ยงคืนคืนนี้ตามเวลาในไทย) ซาอุดี อะเรเบีย ได้ส่งฝูงบินระลอกใหม่เข้าไปโจมตีกลุ่มกบฏในเยเมน กับเป้าหมายทางใต้ และมีการเตรียมที่จะใช้ทหารบุกเข้าไปในพื้นที่ด้านกลางของเยเมนด้วย วงการบางแห่งเป็นห่วงว่าภูมิภาคตะวันออกกลาง อาจหลีกเลี่ยงสงครามได้ยาก และอีกประการหนึ่ง ความสับสนว่าใครกำลังต่อสู้กับใครอาจนำไปสู่สถานการณ์ที่ควบคุมได้ยาก เพราะในท่ามกลางการต่อสู้ขณะนี้ กลุ่มไอซิสหรือได้ซ ได้เข้าไปแสดงบทบาทในหลายพื้นที่ด้วยกัน ท่าทีของสหรัฐที่ตัดสินใจเป็นเรื่อง ๆ ไป พอเข้าใจได้ แต่การสนับสนุนของสหรัฐในด้านข่าวกรองและการส่งกำลังบำรุง เช่นที่ได้กระทำอยู่ในกรณีของเยเมน น่าจะมีส่วนช่วยได้บ้าง เพราะหากการดำเนินการในการรุกรอบพวกไอซิสโดยการอาศัยบุคลากรท้องถิ่นเป็นหลัก อาจจะมีผลในการแก้ปัญหาในปัจจุบันได้บ้าง

เหตุร้ายหลายเรื่องที่เกิดขึ้นในเดือนมีนาคม ศกนี้ เป็นเหตุการณ์ที่ไม่ค่อยประสบพบเห็นบ่อยนัก ในยามสงบ ก่อนหน้าที่สถานการณ์ภายในเยเมนจะเสื่อมทรามลงจนทำให้ประเทศกว่า 10 ประเทศร่วมกัน ถล่มเป้าหมายหลายแห่งในเยเมน และอาจจะบานปลายต่อไป เพียงเพราะกลุ่มอำนาจเก่าพยายามจะกลับมาครองอำนาจแทนกลุ่มซึ่งได้เข้ามาโดยถูกต้องและชอบธรรมโดยได้ชัยชนะจากการเลือกตั้ง และเหตุการณ์วุ่นวายดังกล่าวอุบัติขึ้นในขณะที่มีข่าวใหญ่อันได้แก่เครื่องบินในเครือข่ายของสายการบินชื่อเสียดีเยี่ยมในด้านความปลอดภัย ได้ตกลงในเทือกเขาแอลป์ มิใช่เพราะความขัดข้องในด้านเครื่องกล

หรือแม้แต่ความบกพร่องของผู้คุมการบิน แต่เพราะความต้องการของผู้ช่วยนักบินวัย 28 ปี ซึ่งถือโอกาสขณะที่กัปตันต้องออกจากห้องบังคับการและไม่สามารถกลับมาที่ห้องบังคับเครื่องได้เพราะผู้ช่วยนักบินไม่เปิดห้องให้ โดยจงใจนำเครื่องลดระดับลงจนชนกับยอดเขาในเทือกเขาแอลป์ ทำให้ผู้โดยสารและคนประจำเครื่องผู้บริสุทธิ์รวมทั้งตัวเขาด้วย 150 คนต้องเสียชีวิตในเทือกเขา ในเขตของฝรั่งเศส ยากแม้แต่จะส่งเฮลิคอปเตอร์ไปค้นหาศพของผู้โดยสารที่เกลื่อนกลาดทั่วอาณาบริเวณ ซึ่งฝรั่งเศสก็ได้ระดมกำลังในการค้นหาและช่วยเหลืออย่างเต็มที่ เหตุครั้งนี้เป็นอุทกากรรมของเหตุการณ์ที่ไม่เกิดขึ้นบ่อยนัก แต่ก็เกิดขึ้นแล้ว

(นายมนัสพาสน์ ชูโต)

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์
และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

รายละเอียดการปฏิบัติงาน ประจำเดือนเมษายน 2558

ชื่อตำแหน่ง นายมนัสพาสน์ ชูโต
ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์และการดำเนินงานด้าน
สารนิเทศของกรมสารนิเทศ

กิจกรรม-ผลการปฏิบัติงาน

รายงานเดือนเมษายน 2558 ฉบับที่ 1

เมษายนเป็นเดือนที่มีความสำคัญ ในชีวิตและจิตใจของประชาชนชาวไทย เนื่องจากเดือนนี้จะตรงกับ การเฉลิมฉลองวันสถาปนาพระบรมราชจักรีวงศ์ อันได้แก่วันที่ 6 เมษายน และเป็นวันเถลิงศกใหม่ของไทย ในช่วงเวลาของสงกรานต์ อันประกอบด้วยวันต่าง ๆ ซึ่งมีความหมายสำหรับชาวไทยและชาวไทยภาคต่าง ๆ ที่ ยึดถือประเพณีติดต่อกันมาเป็นเวลายาวนาน โดยในวันที่ 15 เมษายน เป็นวันเถลิงศกหรือขึ้นปีใหม่ของไทย วันสงกรานต์มิใช่เป็นเฉพาะของไทย เพราะประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ต่าง ก็เฉลิมฉลองตามแบบประเพณีของตนเอง หลายแห่งก็นำมาใช้เป็นหลัก บางแห่งมีการก่อเจดีย์ทราย เมื่อมีการ สร้างสรรค์ประชาคมอาเซียนแล้ว บางที่ก็เป็นไปได้ที่จะมีการผสมผสานประเพณี แม้จะมีใช้ประเด็นจำเป็นเสีย ทีเดียว เพราะความหลากหลายอันมาจากพื้นฐานทางวัฒนธรรมคล้ายคลึงกันและมุ่งสร้างสรรค์ก็เป็นจุดเริ่มที่ ควรแก่การอนุรักษ์อยู่แล้ว

สำหรับประชาชนชาวไทย เมษายนปี 2558 นี้ มีความสำคัญเป็นพิเศษ เพราะวันที่ 2 เมษายน เป็นวัน คล้ายวันพระราชสมภพพระชนมายุครบ 5 รอบของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

รายงานฉบับนี้กล่าวถึงวันสำคัญ ควรแก่การเทิดทูน ในจิตใจของชาวไทย ซึ่งเป็นเรื่องในทางบวก ก่อนที่จะเริ่มรายงานและวิเคราะห์พัฒนาการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในรอบเดือนนี้ หลายเหตุการณ์ย่อมจะรุนแรง สับสนและวุ่นวายไปตามวิสัยของมนุษย์โลก

เรื่องแรกที่ขอนำมากล่าวถึงได้แก่การก่อการร้าย โดยกลุ่มอัล ชาบาบ จากโซมาเลีย ซึ่งอยู่ไม่ห่างจาก พรมแดนของประเทศคีนยา

อัล ซาบาบ (Al Shabaab) เป็นกลุ่มก่อการร้ายที่โหดเหี้ยม อ้ามहित ไม่น้อยกว่ากลุ่มอื่น ในเครือข่ายของอัล เคด้า โบโก ฮาราม หรือไอซิส เมื่อปีที่แล้ว กลุ่มนี้ได้บุกเข้าไปที่ห้างสรรพสินค้าเวสต์เกต ในกรุงไนโรบี ทำให้มีผู้เสียชีวิต 67 คน อัล ซาบาบได้ก่อการร้ายข้ามแดนในเขตไม่ห่างจากพรมแดนคินยากับโซมาเลียบ่อยครั้ง คินยาได้ตั้งจุดตรวจตลอดทางที่จะเข้ามาในคินยา ไม่ทราบว่าเป็นเพราะเหตุใดกลุ่มก่อการร้าย ในชุดทหารพรานจึงสามารถ ผ่านเข้าไปยังเป้าหมายเมื่อเช้าตรู่ของวันที่ 2 เมษายน ได้

ประมาณเวลา 5.00 น. กลุ่มก่อการร้ายอัลซาบาบประมาณกว่า 10 นาย ได้บุกเข้าโจมตี Garissa University College ในภูมิภาคไม่ห่างจากโซมาเลียนัก ที่นั่น มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยอยู่เพียง 2 นาย ซึ่งเป็นเหยื่อสองรายแรกของฝ่ายก่อการร้าย หลังจากนั้น อัลซาบาบก็เริ่มการกวาดยิงโดยมิได้เลือกเป้าหมายไปที่หอพัก ซึ่งนักศึกษายังนอนกันอยู่ กำลังผสมตำรอาหารของคินยา และรถพยาบาล ได้มาที่สถานศึกษา เสียงปืนและระเบิดดังอยู่ตลอด นักศึกษาจำนวนหนึ่งได้วิ่งหลบหนีออกไปในทุกทิศทาง สถาบันแห่งนี้มีนักศึกษาอยู่ทั้งหมดประมาณ 800 คน เป็นนักศึกษาจากทั่วประเทศ หลายคนที่ต้องเสียชีวิตถูกปาดคอ

หลังจากการปะทะกันอีกหลายชั่วโมงต่อมา โดยมีการยิงโต้ตอบกันระหว่างทหารคินยากับพวกอัล ซาบาบ โลกภายนอกจึงได้ทราบความจริงอันน่าสยของขวัญยิ่ง ไม่น้อยกว่า 147 คนถูกสังหาร อีกเกือบ 100 คนบาดเจ็บ ผู้ก่อการร้าย 4 คนเสียชีวิต ตามรายงาน จำนวนผู้เสียชีวิตที่แน่นอนจะเท่าใด ยังไม่อาจจะยืนยันได้ แต่ที่น่าหวาดวิตกได้แก่การที่ อัลซาบาบได้ตรวจนักศึกษาว่าใครเป็นอิสลามหรือมิใช่ โดยการให้ทองคำความบางตอนจากคัมภีร์อัลกุรอาน ถ้าทองคำก็จะได้รอดจากการสังหาร ถ้ามิได้ก็จะถูกบังคับให้นอนก้มหน้าและยิงที่ท้ายทอย (Execution Style) นับเป็นความรุนแรงที่สุดในประวัติศาสตร์ของคินยา ตามคำกล่าวของประธานาธิบดีเคนยัตต้า ผู้สังเกตการณ์เป็นห่วงว่า ยุทธวิธีของ อัลซาบาบ คงหวังว่า สังคมคินยาอาจจะแตกแยกเป็นสองฝ่ายคืออิสลามกับพวกที่มิใช่

แม้จะดูเป็นทำนอง “ว้าวหายแล้วล้อมคอก” แต่ประธานาธิบดีเคนยัตต้าได้สั่งการให้ตำรวจเข้าใหม่ 10,000 คน เริ่มฝึกการปราบปรามการก่อการร้ายในทันที แต่ถึงกระนั้น ก็เป็นที่คาดหมายได้ว่า อัลซาบาบจะข้ามแดนเข้ามาก่อการร้ายอีก ข้าพเจ้าเองรู้สึกว้าวใจว่า คินยาคงต้องฝึกฝนการต่อต้านการก่อการร้ายให้เข้มข้นกว่าที่เคยเป็นมา ดังตัวอย่างในการปราบปรามเหตุร้ายที่ห้างสรรพสินค้าเวสต์เกตเมื่อปีที่แล้ว เพราะกำลังทหารกับตำรวจและฝ่ายข่าวกรองมิได้แบ่งหน้าที่กัน การปราบปรามจึงสับสนไม่น้อย สำหรับอัลซาบาบ นั้น มีผู้

สังเกตการณ์คิดว่า บางคนอาจจะเป็นคนที่ฝังตัวอยู่ในคินยานั่นเอง เพราะได้ใช้ภาษาสวาฮีรี ซึ่งบางกลุ่มในคินยา รวมทั้งพวกที่อยู่ในเขตสลัม ใช้ภาษานี้กันอย่างแพร่หลาย

รัฐบาลคินยาเปลี่ยนวิธีการต่อต้านการก่อการร้ายครั้งนี้ อย่างน้อยในสามประการ 1 ประกาศจับหัวหน้าคนหนึ่ง ซึ่งเป็นชาวคินยาและเป็นบุตรชายของนักการเมืองท้องถิ่นที่อยู่ใกล้ ๆ กับชายแดนติดต่อกับประเทศโซมาเลีย โดยจะให้รางวัลตามจับ 200,000 ดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งฝ่ายคินยา มีหลักฐานและภาพถ่ายว่าเป็นผู้นำการก่อการร้ายกับอัลชาบาบมาหลายครั้งแล้ว 2. กองทัพอากาศคินยาได้ส่งเครื่องบินไปโจมตีที่ซึ่งเชื่อว่าเป็นฐานกำลังของอัลชาบาบในประเทศโซมาเลีย ด้วยแถลงการณ์ว่า เป้าหมายที่ถูกโจมตีเป็นที่ตั้งของอัลชาบาบ 3. รัฐบาลคินยาได้สั่งการยุติการดำเนินการของบรรษัทการเงินภายในคินยา 19 แห่ง ด้วยข้อหาว่ามีส่วนในการป้อนเงินช่วยเหลือกลุ่มอัลชาบาบในปฏิบัติการก่อการร้าย และกำชับว่า ยังมีฝ่ายการเงินอีกหลายแห่งที่จะถูกสั่งระงับปฏิบัติการต่อไป

การดำเนินการของรัฐบาลคินยาครั้งนี้ดูจะเป็นผลของการสืบหาข้อเท็จจริงที่ไปไกลกว่าที่เคยปรากฏในครั้งก่อน ๆ หากฝ่ายข่าวและสืบสวนของรัฐบาลสามารถสานต่อเส้นทางการเงินและบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพผลมากขึ้นต่อไป ส่วนการป้องกันการก่อการร้ายของกลุ่มอัลชาบาบได้เพียงใด ต้องเฝ้าดูกันต่อไป แต่การเริ่มต้นตามข่าวล่าสุดในวันนี้ (8 เมษายน 2558) เป็นจุดเปลี่ยนที่น่าจะมีผลดี เมื่อเทียบกับการจัดการการก่อการร้ายที่ห่างสรรพสินค้าเวสต์เกต เมื่อปีที่แล้ว แต่ก็มี การตั้งข้อสังเกตว่า การเคลื่อนย้ายกำลังตำรวจจากเมืองท่ามอมบาซาล่าช้ามาก โดยมีการตั้งข้อกล่าวหาว่า ผู้บัญชาการตำรวจสั่งการให้เครื่องบินไปรับลูกสาวและเพื่อน ๆ ไปส่งที่อื่นก่อน กองกำลังเสริมจากมอมบาซาจึงไม่มีพาหนะเดินทาง ข้อนี้จะเท็จจริงเพียงใดยังไม่อาจยืนยันได้ในขณะนี้ แต่ก็ต้องยอมรับความจริงว่า การปราบปรามผู้ก่อการร้ายครั้งนี้ใช้เวลานานกว่าที่ควร

การขยายตัวของกลุ่มก่อการร้ายขณะนี้น่าห่วงกังวล เมื่อวานนี้ (2 เมษายน) สหประชาชาติได้รายงาน ว่า จำนวนคนชาติต่าง ๆ จากประมาณ 100 ประเทศได้ไปเข้าพบกับกลุ่มเช่นไอซิสและอัลเคดามากขึ้นอย่างน่ากลัว นับแต่กลางปี ค.ศ. 2014 ถึงบัดนี้ คนจากประเทศทั่วโลกได้ไปร่วมการต่อสู้กับกลุ่มก่อการร้ายมีจำนวน 25,000 ส่วนใหญ่ใช้ทางผ่านจากตุรกีไปยังซีเรีย ซึ่งสหประชาชาติใช้คำเรียกประเทศทั้งสองว่าเป็นเสมือน Finishing Schools ข้าพเจ้าเองทราบว่ามีคนจำนวนหลายสิบจากมาเลเซียและอินโดนีเซีย ได้ไปเข้าพวกด้วย (ตามรายงานในวันที่ 13 เมษายน ฝ่ายความมั่นคงของมาเลเซียได้จับกุมชาวอินโดนีเซียและชาวมาเลเซียเอง

ประมาณ 17 คนที่เดินทางผ่านมาเลเซีย เพราะเป็นกลุ่มที่ได้ไปรับการฝึกอบรมกับไอซิสและกำลังจะเดินทางไปก่อเหตุร้ายทั้งในมาเลเซียและอินโดนีเซีย นี่เป็นการยืนยันที่แน่ชัดถึงการที่คนจากประเทศอาเซียนได้ตกเป็นเครื่องมือของไอซิส แม้จะเป็นกรณีใหม่ก็ตาม เพราะกลุ่มก่อการร้ายในเครือข่ายของอัลเคด้าที่มีฐานอยู่ในอินโดนีเซียเองมีมาก่อนแล้ว ไม่แต่เท่านั้น หัวหน้ากลุ่มที่อยู่ในมาเลเซียและถูกตามล่าอยู่ก็มีอีกจำนวนหนึ่งสำหรับจำนวนชาวอินโดนีเซียที่ไปสวามิภักดิ์กับไอซิส นั้น ประธานาธิบดีอินโดนีเซียคาดว่าไม่นับร้อย) ฝ่ายความมั่นคงของไทยควรจะต้องสืบหาข้อเท็จจริงในกรณีเช่นนี้ เพราะการเคลื่อนไหวผ่านประเทศไทยหรือมาก่อเหตุในประเทศไทย มีความเป็นไปได้ทั้งนั้น และผู้ที่ไม่ใช่คนไทยเองมีหรือเปล่า ตามรายงานข่าว อัลเคด้าและไอซิสหาพลพรรคต่างกัน เพราะไอซิสใช้วิธีกระจายความรับผิดชอบ อันหมายถึงการใช้สื่อสังคมประเภทเจาะจงเป้าหมายด้วย อย่างไรก็ตาม เมื่อวานนี้ (ต้นเดือนเมษายน 2558) เจ้าหน้าที่ตุรกีได้จับกุมชาวอังกฤษ 8 คนที่ด่านอิสตันบูล ซึ่งกำลังจะเดินทางไปยังซีเรีย แต่ทั้งอังกฤษกับตุรกีก็ต้องปรับปรุงหน่วยข่าวกรองในด้านนี้ให้ทันเหตุการณ์และควรจัดระบบประสานงานการข่าวระหว่างสองประเทศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

ในขั้นนี้ ข้าพเจ้ายังไม่ทราบแน่ชัดว่า เพราะเหตุใด ไอซิสจึงพยายามแสวงหาคนมาร่วมการต่อสู้เพิ่มเติม ดังเช่น การบุกเข้าไปหาคนร่วมในอัฟกานิสถาน และการโจมตีค่ายผู้ลี้ภัยปาเลสไตน์ที่ Yamouk ในซีเรีย

ความพยายามในอัฟกานิสถานเพิ่งเริ่มต้น แต่จะกินแดนไปไกลแค่ไหนสำนักข่าวระหว่างประเทศยังมิได้เสนอความเคลื่อนไหวในขั้นนี้ แต่ในซีเรีย การบุกเข้าค่ายผู้ลี้ภัยปาเลสไตน์เพียงไม่กี่วันหลังจากที่กองกำลังอิรักสามารถยึดเมืองตริคริตในอิรัก ควรแก่การติดตามวิเคราะห์ต่อไป ไม่เพียงเพื่อจะอ่านยุทธศาสตร์ของไอซิส แต่เพื่อประเมินสมรรถภาพของไอซิสในภาพรวม

ค่ายผู้ลี้ภัยปาเลสไตน์ Yamouk ในซีเรีย นั้น เป็นค่ายในการดูแลของ UNRWA ของสหประชาชาติ ที่ได้จดทะเบียนมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1957 โดยมีชาวปาเลสไตน์อยู่ในขั้นแรก 150,000 คน จำนวนนี้ได้ลดลงตามเหตุการณ์ไม่สงบภายในซีเรีย จนล่าสุดมีรายงานว่ามีผู้ลี้ภัยเหลืออยู่ 18,000 คน ด้วยเหตุที่ผู้อำนวยการของสหประชาชาติเรียกว่า “Beyond Inhumane” ผู้ลี้ภัยที่เหลืออยู่มีแต่ความสิ้นหวัง ผู้ก่อการร้ายไอซิสที่บุกเข้ามาประกอบด้วย หลายกลุ่ม มีชื่อต่าง ๆ กัน แต่ทั้งหมดนี้ อยู่ใต้การบังคับการของไอซิส ซึ่งนับถึงวันที่ 12 เมษายน 2558 ได้บุกเข้ายึดเมืองยามูซไปแล้วกว่าร้อยละ 90 ในขณะที่เดียวกัน ซีเรียก็มิได้เฝ้าดูอยู่เฉย ๆ เพราะไอซิสเป็น

ศัตรูที่ร้ายกาจไม่น้อยกว่าซีเรียเอง จึงได้ส่งเครื่องบินไปถล่มที่ที่ตั้งของไอซิส โดยใช้ระเบิดบารเรลซึ่งสหประชาชาติได้สั่งห้ามมิให้ใช้ การต่อสู้เช่นนี้ ผู้ลี้ภัยปาเลสไตน์ติดอยู่ตรงกลาง และต้องซ่อนตัวอยู่ในตึกปรักหักพัง สภาพน่าเวทนาเช่นนี้กำลังขยายวงไปทั่วในอาณาบริเวณตะวันออกกลาง

สหประชาชาติ ซึ่งได้กำกับดูแลผู้ลี้ภัยปาเลสไตน์มาตั้งแต่ต้น โดยสมัชชาสหประชาชาติได้ลงมติให้จัดตั้งหน่วยงานเฉพาะกิจในชื่อว่า United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East – UNRWA ในปี ค.ศ.1949 เพราะขณะนั้นไม่มีองค์กรใดดูแลปัญหาผู้ลี้ภัยโดยตรง UNRWA เริ่มปฏิบัติหน้าที่ในเดือนพฤษภาคม ปี ค.ศ. 1950 แต่ในที่สุด องค์กรนี้ก็ต้องปฏิบัติงานสืบต่อมาและต้องมาดูแลค่ายยามูซด้วย หลังจากที่สงครามกลางเมืองในซีเรียทวีความรุนแรงขึ้น

สำหรับผู้ลี้ภัยปาเลสไตน์ ค่ายนี้จึงเป็นถิ่นที่อยู่สืบต่อมาจนปัจจุบัน เด็กเป็นจำนวนมากเกิดขึ้นที่ค่ายนี้ และก็ได้พักอาศัยในที่อันจำกัดจนบัดนี้ แม้จำนวนผู้ลี้ภัยจะลดลงอย่างมาก จาก 150,000 คนเมื่อเริ่มแรก จนวันนี้ (14 เม.ย. 2558) เหลืออยู่ไม่ถึง 10,000 คนจากสาเหตุต่าง ๆ กัน ส่วนใหญ่ถูกฆ่ากลางถนนโดยกลุ่มไอซิส ซึ่งอ้างว่า กลุ่มตนได้เข้าครองพื้นที่ในเมืองยามูซได้แล้วว่าร้อยละ 90 ส่วนซีเรีย นั้น ได้ใช้กำลังทางอากาศเข้าโจมตี เมืองต่าง ๆ รวมทั้งยามูซและอาเล็ปโป

ความปรักหักพังที่ปรากฏไปทั่วตะวันออกกลางเป็นภาพที่น่าสลดใจยิ่ง ที่ร้ายกว่านี้ได้แก่ความจงใจของกลุ่มไอซิสในการทำลายล้างอารยธรรมเก่าแก่นับพัน ๆ ปีที่ได้รับการจารึกเป็นมรดกโลก และบางแห่งได้รับการยกย่องให้เป็นสิ่งมหัศจรรย์ของโลกรุ่นเก่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอิรัก เสมือนเป็นการกระทำของพวกที่มีใช้มนุษย์ แม้กลุ่มก่อการร้ายในปัจจุบัน อาทิ ตะลิบัน อัลชาบาบ โบโก ฮาราม ฯลฯ ที่ทำลายโอกาสของเด็ก ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้หญิง ที่จะเข้ารับการศึกษา ตัวอย่างที่ทั้งโลกรับทราบได้แก่การยิงปืนเข้าที่ศีรษะของเด็กหญิงมาลาล่าขณะนั่งรถไฟโรงเรียน ในปากีสถาน เคราะห์ดีที่คณะแพทย์ในอังกฤษผ่าตัดพุงชีวิตของเธอไว้ได้ จนคณะกรรมการรางวัลโนเบลได้ให้เป็นผู้รับรางวัลสาขาสันติภาพ และความโหดเหี้ยมของกลุ่มตะลิบันที่บุกเข้าไปในวิทยาลัยในภาคตะวันตกเฉียงเหนือของปากีสถาน ทำให้ครูและนักศึกษาต้องเสียชีวิตและบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก

ข่าวร้ายเช่นที่กล่าวถึงนี้เกิดขึ้นไม่เว้นแต่ละวัน ในวันเสาร์ที่ 18 เมษายนนี้ ผู้ก่อการร้ายก็ได้จุดระเบิดพลีชีพที่หน้าธนาคารในเมืองจาลาลาบัดในอัฟกานิสถาน ขณะที่คนเป็นจำนวนมากไปเบิกเงินเดือน ทำให้มีผู้เสียชีวิตประมาณ 30 คน บาดเจ็บอีกเป็นจำนวนมาก อีกทางหนึ่งได้แก่การวางระเบิดใกล้ที่ตั้งสถานกงสุลใหญ่สหรัฐที่เมืองเออร์บิดในอิรัก แต่เจ้าหน้าที่สหรัฐไม่เสียชีวิต ทั้งสองกรณี โอลิซิสแสดงความรับผิดชอบว่าเป็นฝ่ายก่อเหตุ ซึ่งเป็นเหตุให้ถูกประณามจากสหประชาชาติ และกลุ่มตะลิบัน สำหรับเหตุร้ายที่เกิดที่เมืองจาลาลาบัดในอัฟกานิสถาน

รายงานข่าวในวันที่ 20 เมษายน ศกนี้ แจ้งว่า ค่าที่ทำการของสหประชาชาติทางภาคเหนือของโซมาเลียถูกระเบิดพลีชีพ ทำให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บไม่น้อย คือชาวต่างชาติ 7 คน ชาวโซมาเลีย 2 คน ต่อมาในวันเดียวกัน กลุ่มอัล-ชาบาปก็ได้ประกาศแสดงความรับผิดชอบว่าเป็นการกระทำของกลุ่ม ใน پایانวันเดียวกัน มีการวางระเบิดอีกแห่งหนึ่งที่ใกล้กับทำเนียบประธานาธิบดีที่กรุงโมกาดิชู

ปัญหาใหญ่ของการทำลายล้างทั้งชีวิตและอารยธรรมดังที่กล่าวถึงข้างต้นคงจะไม่มีทางต่อสู้เพียงด้วยกำลังอาวุธและปฏิบัติการทางทหาร เพราะเมื่อมนุษย์ส่วนหนึ่งมุ่งมั่นที่จะทำลาย โดยไม่คำนึงถึงความเป็นไปไม่ได้ที่จะฟื้นฟูบูรณะมรดกโลกให้กลับมาเหมือนเดิม ย่อมสะท้อนเจตนาของผู้ทำลายตั้งแต่แรกแล้วว่า นอกเหนือจากความป่าเถื่อนที่เป็นมาตลอดแล้วยังไม่ต้องการให้อารยธรรมและวัตถุโบราณเหล่านั้นคงอยู่เป็นประจักษ์พยานของความเจริญก้าวหน้าในอดีตอีก ข้ออ้างที่ว่า โบราณสถานเหล่านี้ได้มีมาก่อนที่จะถึงสมัยที่พระเจ้าที่พวกเขาเคารพจะเกิดขึ้น ไม่อาจจะยอมรับได้

ในการสงครามโลกทั้ง 2 ครั้ง มีกติกายอยู่แล้วว่าให้หลีกเลี่ยงการทำลายศาสนสถานและโบราณสถาน รวมทั้งสถานที่อันทราบกันว่าเป็นพิพิธภัณฑสถาน กติกาดังกล่าวมิได้มีไว้เพื่อปกป้องโบราณสถาน เพราะในการรบที่เกิดขึ้น ทั้งในสงครามโลก ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 โบราณสถานน้อยแห่งถูกทำลาย แม้ว่าผู้คนหลายสิบล้านคนจะต้องเสียชีวิตและพิการจากการสู้รบก็ตาม จะในกรณีใดก็ตามมนุษย์โลกเป็นจำนวนไม่น้อยได้ย้อนกลับไปเป็นคนโหดร้ายและป่าเถื่อนอีก

มาบัดนี้ หากจะถามว่าสงครามโลกครั้งที่ 3 จะเกิดขึ้นหรือไม่ ข้าพเจ้าไม่สามารถจะตอบได้ ในขั้นแรก ข้อยุติก็คือการที่อภิมหาอำนาจมีอาวุธทำลายล้างในวงกว้างไม่น้อยกว่ากัน ถ้าเกิดการปะทะกัน

ในชั้นนั้น ก็จะไม่มีการที่สงครามเย็นได้คงอยู่มาเป็นเวลานาน ก็เพราะสิ่งที่เรียกกันว่า Nuclear Deterrence . ในสมัยนั้นประเทศที่มีระเบิดนิวเคลียร์มีจำนวนจำกัด ต่างจากในวันนี้ ซึ่งประมาณ 10 ประเทศในโลกต่างมีอาวุธนิวเคลียร์กันทั้งนั้น อาทิ สหรัฐ สหพันธรัฐรัสเซีย อังกฤษ ฝรั่งเศส สาธารณรัฐประชาชนจีน อินเดีย ปากีสถาน อิสราเอล (?) เกาหลีเหนือ ฯลฯ ทั้งหมดนี้ (เว้นแต่อิสราเอล) ได้เป็นที่ทราบกันสำหรับสาธารณชน ทั่วกัน ประเทศส่วนใหญ่มีสมรรถภาพในการยิงหัวระเบิดได้ เพราะได้มีการพัฒนาขีปนาวุธวิถีโค้งและไกลไป เป็นผลสำเร็จแล้ว หลายประเทศได้ประกาศนโยบาย “No first Use” อันหมายความว่าไม่เป็นผู้เริ่มใช้ แต่ประเด็นนี้ดูจะไม่มีผลในทางปฏิบัติเท่าใดนัก เพราะสงครามนิวเคลียร์มีเวลาน้อยมากสำหรับผู้เริ่มและผู้ตอบได้

ทุกวันนี้ ความตึงเครียดมีอยู่ทั่วไปไม่เฉพาะแต่ในตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ เหตุของความไม่สงบเกิดขึ้นทุกวัน จริงอยู่ฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการสู้รบนี้ มีทั้งฝ่ายที่เป็นรัฐและฝ่ายที่ไม่มีรัฐ (Non-state actor) ซึ่งก็มีเหตุเป็นสถานการณ์ผิดคาด เพราะนับแต่เหตุร้ายที่นครนิวยอร์กและกรุงวอชิงตัน เมื่อวันที่ 11 กันยายน ค.ศ. 2502 ตัวการสำคัญในโลกได้เปลี่ยนแปลงไปและสร้างความซับซ้อนขึ้นอย่างมาก ศาสนาซึ่งไม่ผู้จะมีส่วนในความขัดแย้งระหว่างประเทศก็ถูกดึงเข้ามา นับเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งแรกในกว่าสองร้อยปีที่กล่าวเช่นนี้ได้หมายความว่าศาสนาเป็นปัจจัยของความขัดแย้งในระยะหลัง ๆ มา นี้ แต่ศาสนาได้ถูกนำมาใช้เป็นเหตุปัจจัยของความขัดแย้งอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ ปัญหาคือศาสนาถูกนำมาใช้ในทางที่ถูกต้องหรือเปล่า เท่าที่สังเกตศาสนาถูกบิดเบือนความหมายเพื่อใช้เป็นข้ออ้างในการก่อเหตุร้าย บ่อยครั้งเป็นข้ออ้างด้วยซ้ำ เพื่อการทำลายล้างชีวิตของมนุษย์ด้วยกัน

ข้าพเจ้ามิได้เจาะจงว่าศาสนาใดและเหตุการณ์ใด เพราะไม่น่าจะจำเป็น ในทัศนะส่วนตัวไม่คิดว่ามีศาสนาใดในโลกที่ส่งเสริมให้มีการสังหารเพื่อนมนุษย์และการผูกพยาบาท ข้ออ้างของกลุ่มก่อการร้ายที่ว่าศาสนาสั่งการให้สังหารศัตรู ก็ไม่น่าจะถูกต้อง เพราะเชื่อว่าทุกศาสนาที่เจริญแล้วยึดมั่นในพรหมวิหาร 4 เช่นกัน คือ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา และแต่ละศาสนาหลักอาจมิได้ใช้คำเช่นนี้ แต่โดยเจตนาของท่านผู้บรรลุแล้ว ย่อมต้องมีมโนคติในทางนี้

ในช่วงเวลาที่ความตึงเครียดแพร่กระจายเช่นขณะนี้ อาจไม่เป็นการถูกต้องที่จะเชื่อมั่นว่า Nuclear Deterrence เพียงพอในการยับยั้งมิให้เกิดการสงครามในวงกว้างได้

ความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ที่ไม่ควรมองข้ามมีหลายประการ

1. การรุกรานของกลุ่มไอซิสที่จะเข้ายึดพื้นที่ทั้งในอิรักและซีเรียให้มากขึ้น ในขณะที่สหรัฐไม่พร้อมที่จะไปไกลกว่าปัจจุบัน ซึ่งอาศัยการโจมตีทางอากาศและการสนับสนุนด้าน logistics เป็นหลัก แม้นายกรัฐมนตรีอิรักจะไปขอความช่วยเหลือจากสหรัฐเพิ่มเติม ตามนโยบาย Retrenchment และแนวคิดของประธานาธิบดีโอบามา สหรัฐมีความลังเลอย่างมากที่จะให้ทหารภาคพื้นดินเข้าไปช่วย เป้าหมายในวันนี้ (15 เม.ย. 2558) ได้แก่เมือง Ramadi และโรงกลั่นน้ำมันที่ถูกโจมตีอย่างหนักในสองสามวันที่ผ่านมา ทหารสหรัฐขณะนี้จะมีภารกิจในการฝึกอบรมทหารอิรัก เช่นที่แถลงไว้ก่อนแล้ว จนถึงวันที่ทำรายงานนี้ อิรักคงจะไม่ได้รับความช่วยเหลือทางอาวุธตามที่เดินทางไปขอ ได้เพียง \$ 200,000 อันเป็นความช่วยเหลือทางมนุษยธรรม

2. ทหารอิรักด้วยความช่วยเหลือจากทหารกลุ่มเซียและอิหร่าน กับการโจมตีทางอากาศจากสหรัฐ สามารถยึดเมือง Tikrit คืนมาได้ แต่ความปลอดภัยในเมืองก็ยังไม่ดีพอ เพราะไอซิสได้วางระเบิด IED (Improvised Explosive Devices) ทั่วไป ทั่วทุกที่ ความเสียหายต่อตัวเมืองก็ปรากฏชัดอยู่ดี และชาวเมืองก็ไม่กล้าที่จะกลับไปอยู่ คงต้องรอให้สถานการณ์สงบกว่านี้

3. การบุกยึด Ramadi ค่อนข้างยากที่จะป้องกัน เมืองนี้อยู่ไม่ห่างจากกรุงแบกแดดนัก ตามรายงานข่าวดีในวันนี้ (15 เม.ย.58) การยึดเมืองคงจะสำเร็จ ถ้าไม่สำเร็จก็เป็นสัญญาณที่ดี แต่ดูเหมือนสหรัฐและพันธมิตรจะให้ความสำคัญกับเมืองอื่น เช่น ศูนย์การกลั่นน้ำมันมากกว่า Ramadi แต่ข่าวดังกล่าว อาจเป็นกลลวงก็ได้ เพราะเมื่อวันที่ 20 เมษายน รัฐบาลอิรักก็ได้แถลงว่า กองกำลังของตนสามารถยึดเมืองรามาดิและเมืองที่ตั้งโรงกลั่นใหญ่ที่สุดกลับคืนมาได้แล้ว

4. สถานการณ์ด้านเยเมนเลื่อมลวมลงมาก ซาอุดีอาระเบียคงใช้การโจมตีทางอากาศเป็นหลัก แต่ก็ได้ยิงปืนใหญ่ข้ามพรมแดนเข้าไปในเยเมนเป็นระยะ ๆ สำหรับการใช้อากาศพื้นดินอาจจะหลีกเลี่ยงมิได้ ทั้งซาอุดีกับอียิปต์ก็พร้อมอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม ข่าวด่วนทาง บีบีซี เมื่อ 20.15 น. ตามเวลาในประเทศไทย แจ้งว่า กษัตริย์ซาอุดีทรงมีใบบังการให้ National Guard เข้าไปปฏิบัติการในเยเมน แต่สื่ออื่น ๆ มิได้เสนอข่าวเดียวกันนี้

5. คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้ลงมติ 14 เสียงให้แซงค์ชั่น Houthis และห้ามส่งอาวุธเข้าไปในเยเมน (Arms Embargo) รัสเซียงดเว้นออกเสียง ในวันที่ 21 เมษายน เรือบรรทุกเครื่องบินสหรัฐและกองเรือสนับสนุนได้มุ่งหน้าไปสู่ทะเลอาหรับ คงจะเพื่อสกัดต่างชาติ (อิหร่าน) ในการส่งสรรพาวุธไปให้กับญะฮ์ดีในเยเมน อิหร่านได้ปฏิเสธอย่างแข็งขัน โดยอ้างว่า กองเรือที่อยู่แถบนั้น เพื่อสกัดการโจมตีของพวกเขาโจมตี

6. เมื่อวันที่ 13 เมษายน เครื่องบินเติมน้ำมันในอากาศของสหรัฐ แบบ KC135 ซึ่งอยู่ในน่านฟ้าเหนือบอลติก ถูกเครื่องบินประจัญบานของรัสเซียขึ้นไปกระหนาบ ทางสหรัฐได้ประท้วงรัสเซียไปแล้ว และในวันที่ 15 เมษายน เครื่องบินประจัญบานของอังกฤษได้ขึ้นไปกระหนาบเครื่องบินทิ้งระเบิดของรัสเซียที่บินใกล้เขตน่านฟ้าของอังกฤษ อันเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นซ้ำแล้ว ซ้ำเล่า เพราะในวันที่ 20 เมษายน ศกนี้ ก็ได้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้อีก ไม่แต่เท่านั้น เครื่องบินจีนและรัสเซียได้เข้ามาใกล้ญี่ปุ่น 743 ครั้งในรอบปีจนถึงกลางเดือนเมษายนนี้ เมื่อไม่กี่วันมานี้ จีน รัสเซีย และอิหร่านได้ประชุมระดับสูงเพื่อหารือด้านความมั่นคง ในโอกาสนั้น รัสเซียได้ขायจรวดต่อต้านขีปนาวุธทันสมัยให้แก่อิหร่าน ผู้บัญชาการทหารอิหร่านได้ประกาศว่า อิหร่านกำลังจะเป็นมหาอำนาจในไม่ช้า

7. เหตุการณ์ร้ายๆ เหล่านี้เกิดขึ้นบ่อยครั้งขึ้นอย่างมาก ดังที่ได้รายงานมาก่อนแล้ว และเป็นเหตุให้นำหวังว่าอาจนำไปสู่เหตุการณ์รุนแรงได้

เมื่อเป็นเช่นนี้ ความเสี่ยงที่จะเกิดการเผชิญหน้ากันมีเพียงใด

กรณีดังกล่าวต้องวิเคราะห์อย่างระมัดระวังในบริบทของแบบแผนระหว่างประเทศดังต่อไปนี้

1. สงครามใหญ่ที่จะเกิดขึ้นไม่ใช่เรื่องง่าย แม้จะมีช่องว่างในเขตป้องกันภัยภาคเหนือสุดของ NORAD (North American Aerospace Defense Command) ก็ตาม ในขณะที่ประธานาธิบดีปูตินมีแผนที่จะก่อสร้างเครือข่ายฐานทัพรอซันสมัยใน Russian Arctic เพื่อรองรับเรือรบและเรือดำน้ำรุ่นใหม่ กับสนามบินด้วย แต่ยังมีได้มีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม เพราะความเคลื่อนไหวในด้านนี้ คงจะมีการต่อต้านไม่น้อย อีกด้านหนึ่งได้แก่แผนการของจีนที่จะเข้ามามีส่วนในการครองพื้นที่ในไซเบอร์ของขั้วโลกอาร์คติก ที่ทางยุโรปคงจะมีได้ให้ความเอาใจใส่สัก วันแต่ไอซ์แลนด์ซึ่งต้องขัดขวางเต็มที่

2. สงครามใหญ่หมายถึงการต่อสู้กันระหว่างสหรัฐกับรัสเซีย ซึ่งจะไปไกลถึงการใช้อาวุธทำลายล้างอย่างหนัก ผู้นำของทั้งสองมหาอำนาจคงไม่สามารถตัดสินใจเลือกทางนี้ได้ง่าย ๆ สำหรับจีน นั้น ถ้าเวลาพอเข้าพเจ้าจะนำเสนอการประเมินขีดความสามารถในการรบของกองทัพปลดแอกประชาชนมาต่อไป

4. การจัดรูปแบบของการเจรจาปัญหาสำคัญในระดับโลก โดยแบ่งเป็นเรื่อง ๆ ไปต่างเวที เช่น การเจรจาปัญหาอาวุธเคมีในซีเรีย การแก้ปัญหาอาวุธนิวเคลียร์ในอิหร่าน โดยกลุ่ม P-5 + 1 และการหาทางตกลงให้มีการหยุดยิงในยูเครน ได้ป้องกันการเผชิญหน้ากันของมหาอำนาจ เพราะมีเงื่อนไขให้ต้องร่วมมือกัน และช่วยกันหาทางแก้ปัญหา รูปแบบและเงื่อนไขเหล่านี้เท่ากับเป็นการป้องกันความขัดแย้งในระหว่างมหาอำนาจ

และป้องกันมิให้นำไปสู่สงครามใหญ่ เพราะคู่แข่งเราต้องหาทางออกด้วยวิถีทางการทูต และหลีกเลี่ยงการ
ประจันหน้ากันระหว่างตัวนำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประธานาธิบดีสหรัฐกับประธานาธิบดีรัสเซีย และกำลังทาง
ทหาร

การเดินทางไปเยือนปากีสถานของประธานาธิบดีสีจิ้นผิงจากสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็น
เวลา 2 วัน เริ่มแต่วันที่ 20 เมษายน ศกนี้ น่าจะแสดงถึงวิสัยทัศน์ทางการเมืองและเศรษฐกิจที่ชัดเจนว่าจีนมอง
โลกอย่างไร และจะนำการดำเนินการทางการทูตไปใช้เพื่อแก้ปัญหาภายในประเทศอย่างไร

สิ่งสำคัญที่รายงานข่าวจากแหล่งต่าง ๆ เห็นว่าน่าจะวิเคราะห์ให้ลึกซึ้งได้แก่การที่จีนเสนอที่จะให้เงิน
ทั้งสิ้นเชื่อดอกเบี้ยผ่อนปรนและเงินสนับสนุนเป็นจำนวนไม่น้อยกว่า 47,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อก่อสร้าง “
“ระเบียงทางเศรษฐกิจ” จากเมืองทางภาคใต้ของปากีสถานใกล้กับอ่าวเปอร์เซียไปสู่ภาคตะวันตกเฉียงเหนือ
ของจีน อันเป็นที่ดินในบริเวณมณฑลซินเจียงของจีนที่มีปัญหาอยู่แล้ว ในด้านกลุ่มอิสลามกับจีน และยังคงมีผล
ในทางบวกไปสู่ภาคอุยกูร์ ที่ก่อปัญหาในทำนองเดียวกันกับจีนเช่นกัน

จีนวางนโยบายครั้งนี้อย่างแนบเนียน แสดงถึงยุทธศาสตร์ระดับโลกที่ครอบคลุมจริง ๆ ผู้ที่สนใจใน
การเมืองระหว่างประเทศได้ตั้งข้อสังเกตมานานแล้วว่า การที่จีนได้แสดงความเป็นใหญ่ในทะเลจีนใต้ การฟื้นฟู
ประวัติศาสตร์ของอดีตนายพลเรือที่ได้นำกำลังทางเรือไปหลายแห่งในโลก การส่งเรือไปช่วยปราบปรามโจรสลัด
ในมหาสมุทรอินเดีย และรูปแบบของการพัฒนากองทัพเรือจีนในปัจจุบัน เสริมด้วยการสร้างเกาะเล็กน้อย
ต่าง ๆ ในทะเลจีนใต้ พร้อมด้วยทางวิ่งสำหรับเครื่องบินด้วย

ข่าวการลงทุนสร้างระเบียงทางเศรษฐกิจจากปากีสถานไปยังภาคตะวันตกของประเทศจีนมาไม่นาน
หลังจากการเริ่มโครงการสร้างทางรถไฟความเร็วสูงจากภาคตะวันออกของจีนไปสู่ประเทศสเปนในยุโรป ด้วย
ชื่อว่า “ทางสายใหม่” ใหม่

ประโยชน์ทางเศรษฐกิจและ logistics ของการสร้างเส้นทางคมนาคมขนส่งตามที่จีนได้เริ่มแล้ว นั้น
เป็นประเด็นที่ทราบและเข้าใจกันแล้ว แต่ที่สำคัญยิ่งกว่านั้นได้แก่ประโยชน์ทางภูมิรัฐศาสตร์และยุทธศาสตร์
โลก ที่คิดว่าจีนคงมิได้ละไว้ในฐานที่เข้าใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพราะจีนได้เร่งรัดเพิ่มพูนสมรรถภาพทางการรบ
ไว้ไม่น้อย ข้อที่ควรแก่การพิจารณาได้แก่การสร้างกำลังรบดังกล่าวเพื่อการป้องกันประเทศหรือเพื่อเหตุผลอื่น

ระเบียงทางเศรษฐกิจดังกล่าวมิได้ยังประโยชน์เฉพาะเส้นทางระหว่างจีนกับปากีสถานเท่านั้น เพราะ
ในหลายปีที่ผ่านมา จีนได้เข้าไปลงทุนในทางต่าง ๆ รวมทั้งด้านพลังงานในทวีปแอฟริกามากกว่าประเทศอื่นใด

และในการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาของจีน นั้น ต่างจากวิธีของประเทศอื่น ๆ เพราะเจ้าหน้าที่จีนที่ไปดำเนินการในพื้นที่จะได้รับค่าใช้จ่าและค่าตอบแทนในระดับเดียวกับท้องถิ่นด้วย บทบาทของจีนในภูมิภาคแอฟริกาตลอดมาครอบคลุมพื้นที่กว้างขวางไม่น้อย

รายงานเดือนเมษายน 2558 ฉบับที่ 2

ตามรายงานฉบับที่ 1 ในส่วนที่กล่าวถึง “ชาวตะวันออก จากปีซีซี” ว่า กษัตริย์ซาอุดีอาระเบียมีโครงการให้ National Guard เตรียมเข้าไปปฏิบัติการในเยเมน ในขณะที่สื่ออื่น ๆ รวมทั้ง ซีเอ็นเอ็น และอัลจาซีราห์ มิได้นำเสนอข่าวนี้ ในวันต่อมา ปรากฏข่าวอันค่อนข้างสับสนว่าซาอุดีและพันธมิตร (Coalition) ได้ยุติการโจมตีทางอากาศพร้อมกับถ้อยแถลงว่า ภารกิจที่ได้ดำเนินมา 1 เดือนประสบผลสำเร็จครบถ้วนแล้ว จึงจะหาทางยุติปัญหาในเยเมนในทางการเมือง พร้อมกับเรียกร้องให้สุธิสยอมจำนน และแสวงหาข้อยุติด้วยการเจรจา ที่สำคัญได้แก่การเรียกร้องให้อดีตประธานาธิบดี Saleh และกองกำลังที่เป็นแกนนำสำหรับสุธิสออกจากดินแดนของเยเมน อีกไม่นานหลังจากนั้น ประธานาธิบดีฮาดีได้กล่าวคำปราศรัยภายใต้ธงเยเมน (จากริยาด) ว่า รัฐบาลเขาสามารถยึดอำนาจคืนมาได้แล้ว และจะเดินทางกลับสู่เยเมนเมื่อสถานการณ์มั่นคงเพียงพอ เพื่อจะได้ช่วยกันฟื้นฟูบูรณะประเทศที่ถูกกระเบิดและการสู้รบเสียหายยับเยินอย่างมาก อีกพักหนึ่งต่อจากนั้น ก็มีตัวข่าววิ่งได้จั่วว่าการโจมตีทิ้งระเบิดได้เริ่มขึ้นอีกแล้ว

ความสับสนที่เกิดขึ้นมีใช้กรณีปกติ แม้แต่ชาวตะวันออกคือนักข่าวก็ค่อนข้างผิดธรรมดา ตามปกติ ตัวแทนของซาอุดีที่ประกาศปฏิบัติการตั้งแต่แรก (Operation Storm Resolve) ก็ได้แก่เอกอัครราชทูตซาอุดี ณ กรุงวอชิงตัน เมื่อคืนที่มีชาวตะวันออกมาจากซาอุดีทางปีซีซี สำนักข่าวอื่นก็ได้รับข่าวเดียวกันนั้น แต่มิได้นำเสนอ อาจเป็นเพราะได้ทราบข่าวอีกกระแสเข้ามาด้วย แม้ปีซีซีเองก็ได้กล่าวถึงข่าวนั้นอีกจนหลายชั่วโมงต่อมา จนประมาณ 05.00 น. ตามเวลาในไทย ก็ปรากฏข่าวทาง FM 106 อันเป็นสถานีร่วมระหว่างทหารเรือไทยกับสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ว่า ซาอุดีได้ยุติการทิ้งระเบิดที่เยเมน โดยจะมีการตกลงยุติปัญหาด้วยวิธีการทางการเมือง รายงานเชิงวิเคราะห์ทาง ซีเอ็นเอ็น กล่าวว่า การเจรจาระหว่างสุธิส ด้วยการชี้แจงโดยอดีตประธานาธิบดีซาเลห์กับซาอุดีและประเทศอ่าวได้มีมาอย่างไม่เปิดเผยหลายวันแล้ว แต่คงจะยังไม่สามารถตกลงกันในเงื่อนไขสำคัญอย่างสมบูรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทของอิหร่านที่สหรัฐระบุว่า เป็นฝ่ายป้อนอาวุธให้กับกบฏสุธิส เพราะมีเรืออิหร่านอย่างน้อย 3 ลำในทะเลอาระเบีย ซึ่งในอาณาบริเวณนั้น เรือบรรทุกเครื่องบิน Theodore

Roosevelt และกองเรือสนับสนุนได้เข้าไปประจำการด้วย เป้าหมายหนึ่งก็เพื่อสกัดมิให้อิหร่านนำอาวุธไปส่งที่เยเมน แต่เมื่อวันเสาร์ ที่ 25 เมษายน กองเรืออิหร่านก็ได้เคลื่อนย้ายออกจากทะเลอะเรเบียเข้าไปสู่อ่าวเปอร์เซีย

ในรายงานก่อนหน้านี้ที่ข้าพเจ้าพยายามวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ยากที่จะเกิดสงครามใหญ่ขึ้น โดยอาศัยข้อสังเกตส่วนตัวว่า ในระยะหลัง ๆ มา นี้ ประเทศทรงอำนาจทั้งหลายได้แบ่งแยกประเด็นปัญหาระหว่างประเทศที่สำคัญสำหรับการเจรจาทางการทูตเป็นเรื่อง ๆ ไป โดยอาจดำเนินการเจรจาเป็นคู่ขนาน ซึ่งความสำเร็จหรือไม่ในส่วนหนึ่ง จะไม่เกี่ยวพันกับความคืบหน้าในอีกส่วนหนึ่งหรือส่วนอื่น ๆ เพื่อหลีกเลี่ยงมิให้ผลของการเจรจานำไปสู่การประจันหน้าด้วยกำลัง กรณีการเคลื่อนกองเรือของอิหร่านออกไปนอกพื้นที่ที่อาจทำให้มีการปะทะกับสหรัฐเป็นประจักษ์พยานหนึ่งที่ยืนยันการวิเคราะห์ที่ข้าพเจ้านำเสนอ เพราะจังหวะนี้ อิหร่านต้องขึงน้ำหนักให้ตีระหว่าง การช่วยฝ่ายกบฏในเยเมนกับการเจรจาปัญหาการพัฒนานิวเคลียร์ที่กำลังเจรจายละเอียดที่สำคัญ เพื่อให้การเจรจาบังเกิดผลภายในสิ้นเดือนมิถุนายน ศกนี้ อันจะมีความหมายต่อความเจริญก้าวหน้าของอิหร่านอย่างยิ่ง เพราะราคาน้ำมันที่ตกต่ำลงไปขณะนี้ทำให้ เฉพาะ sector เดียว อิหร่านขาดรายได้ไปถึง 60.000 ล้านดอลลาร์ต่อปี ทั้งนี้ เพราะต้องถูกแซงค์ชั่น ซึ่งจะถูกลดเลิกได้ขึ้นอยู่กับผลของการเจรจานิวเคลียร์ เพราะแม้แต่การบรรลุข้อตกลงเพียง Framework ในระดับ รมว กต ของ P-5+1 ก็ได้สร้างความโลดโผนให้แก่ชาวอิหร่านเป็นจำนวนมาก และต่างก็ได้ชื่นชม รมว กต อิหร่านอย่างชัดแจ้งรวมทั้งการนำของประธานาธิบดีโรฮานีด้วย จริงอยู่พวกหัวรุนแรงยังมีอยู่ไม่น้อย แต่อย่า-โตลลาห์ก็ได้พูดอย่างกำกวม แม้จะพยายามเอียงไปทางตำหนิสหรัฐก็ตาม ในประเด็นนี้ ข้าพเจ้าขอให้ท่านผู้ที่ได้อ่านรายงานและวิเคราะห์ทั้งฉบับ ที่ 1 และฉบับนี้แสดงทัศนะของท่านได้ (โดยอาจส่งไปยังข้าพเจ้าทางอีเมลที่ manaspaxuto@gmail.com) ข้าพเจ้าเข้าใจดีว่าการเมืองภายในสหรัฐและการลอบบีของนายเนตันยาฮูได้พยายามจะบ่อนทำลายความตกลงในเรื่องนี้ ทั้ง ๆ ที่มีใช้เป็นข้อตกลงสองฝ่ายระหว่างสหรัฐกับอิหร่านก็ตาม เพราะ พี-5 กับอียูก็เป็นภาคีของความตกลงในที่สุดด้วย ในขณะที่รัสเซียเองได้ขายขีปนาวุธทันสมัยให้แก่อิหร่านเมื่อไม่กี่วันมานี้ จะอย่างไรก็ตามหลักการรักษาสถียรภาพผลประโยชน์สำคัญของแต่ละชาติยังคงอยู่ และแม้จะสามารถบรรลุข้อตกลงในกรณีนิวเคลียร์ได้ สหรัฐกับอิหร่านก็ยังมีข้อขัดแย้งกันในปัญหาประเด็นต่าง ๆ อีกที่จะต้องเจรจาทหาทางแก้ไขกันต่อไป อันเป็นปกติวิสัยของการเมืองระหว่างประเทศ

ในสถานะสับสนเสี่ยงเช่นนั้น ก็มีการปรับกลวิธีเช่นกัน เพราะแทนที่อิหร่านจะถอยกองเรือไปยังอ่าวเปอร์เซีย แต่อิหร่านก็ได้แสดงว่าตนมิได้ยอมถอยไปเฉย ๆ เพราะสองวันต่อมา อิหร่านก็ได้ยึดเรือพาณิชย์ของบริษัท

แมอริก (Maersk) ของเดนมาร์กในน่านน้ำระหว่างประเทศใกล้ปากอ่าวเปอร์เซีย เพื่อสำแดงว่าอิหร่านทรงอิทธิพลเหนือน่านน้ำใกล้ประเทศตน ประเทศในกลุ่มตะวันตก รวมทั้งสหรัฐด้วย ได้ประท้วงการกระทำของอิหร่าน แต่ในระยะสั้นหลังจากนั้น ประเทศ พี5+1 ก็ได้ประกาศกำหนดวันเจรจารายละเอียดของประเด็นนิวเคลียร์ อันบ่งชี้ชัดว่า การหาทางตกลงด้านนิวเคลียร์ตามกรอบ Framework Agreement เมื่อเดือนมีนาคม เพื่อให้สามารถแล้วเสร็จภายในสิ้นเดือนมิถุนายน นั้น มีความสำคัญยิ่งสำหรับอิหร่าน คู่เจรจาทั้งสองฝ่ายจึงเดินทางต่อไป แทนที่จะให้ปัญหาขัดแย้งที่ไม่มีน้ำหนักร่วมกันเป็นอุปสรรค จนอาจนำไปสู่การปะทะกัน

ในการทำงานเดียวกัน ทั้งสหรัฐกับรัสเซียก็ได้หลีกเลี่ยงการเจรจาในระดับสุดยอดในการหาทางผ่อนคลายปัญหายูเครน ซึ่งประธานาธิบดีโอบามาได้สนับสนุนทั้งยูเครนและประเทศที่อยู่ใกล้ชิดกับรัสเซียอยู่เบื้องหลัง ส่วนการเจรจาข้อยุติในปัญหายูเครนทั้งที่กรุงมอสโกและกรุงมินสก์ ก็ได้มอบหมายให้นายกรัฐมนตรีเยอรมนี ประธานาธิบดีฝรั่งเศสและประธานาธิบดียูเครนเจรจากับประธานาธิบดีปูติน โดยประธานาธิบดีโอบามาไม่ได้ปรากฏตัวเข้าร่วมการเจรจาต่อรองด้วยตนเอง ข้าพเจ้าเชื่อว่าการ “จัดหลัก” เช่นว่านี่คงเป็นทางป้องกันมิให้ประเทศมหาอำนาจสองขั้ว อันได้แก่สหรัฐกับรัสเซียต้องเผชิญหน้ากันถึงขั้นแตกหัก

ในส่วนที่เกี่ยวกับเยเมนทางซาอุดีได้ประกาศปฏิบัติการใหม่ ว่าเป็น Operation Renewing Hope และอาจจะเป็นเพราะในขณะนั้น กองเรืออิหร่านยังอยู่ที่เดิม โดยมีกองเรือสหรัฐเฝ้าดูความเคลื่อนไหวอยู่อย่างใกล้ชิด และอาจจะมีเรือของซาอุดีและของประเทศกลุ่ม จีซีซี ด้วย นอกจากนั้น ยังมีรายงานว่าบฏฮูตีได้ย่นเข้ามาทางเมือง Tuez และทางกรุงซาน่า ซาอุดีจึงตัดสินใจโจมตีที่ระเบิดอีก “อย่างหนักหน่วง” และเอกอัครราชทูตซาอุดี ณ กรุงวอชิงตันได้ชี้แจงว่า ปฏิบัติการแต่เริ่มแรกและปฏิบัติการ renewing hope เสริมส่งซึ่งกันและกัน จึงมิได้ยุติการโจมตีเสียทีเดียว แม้ทางซาอุดีและพันธมิตรได้พร้อมที่จะใช้วิธีการทางการทูต ไม่แต่เท่านั้น ต้นเดือนพฤษภาคม ศกนี้ ประเทศพันธมิตรจากกลุ่มประเทศ Gulf Cooperation Council มีกำหนดจะประชุมปรึกษาหารือกัน เมื่อเทียบกำลังกันแล้ว ก็ชัดเจนว่าฝ่ายซาอุดีและพันธมิตร ด้วยการปรากฏตัวของกองเรือสหรัฐทรงพลังเหนือกว่าฝ่ายบฏในเยเมนอย่างไม่มีปัญหา ซึ่งความเคลื่อนไหวในสมรภูมิด้านนี้ อาจใช้เวลาอีกไม่นาน เพราะการถอนกองกำลังทางเรือของอิหร่านไปจากบริเวณที่ประจันหน้ากัน ส่งสัญญาณที่ค่อนข้างชัดเจนว่า เพียง Naval Presence ของกองเรือสหรัฐ ก็มีน้ำหนักเกื้อหนุนอยู่แล้ว โดยที่สหรัฐไม่ต้องเข้าไปมีส่วนร่วมโดยตรงในปฏิบัติการต่าง ๆ เพราะซาอุดีและพันธมิตรมีพละานุภาพเพียงพอ ด้วยอาวุธทันสมัยและทุนที่มากมาย

อย่างไรก็ดี ซาอูด อารเบียก็ได้มีการปรับเปลี่ยนชนชั้นนำ โดยพระราชโองการของกษัตริย์ซาลมาน ซึ่งทรงขึ้นมาเป็นพระราชอาธิบดี แทนอดีตกษัตริย์ที่เสด็จสวรรคต โดยได้ทรงสถาปนาเจ้าชาย Mohammad de Nayef รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งมีศักดิ์เป็นพระเจ้าหลาน ให้เป็นรัชทายาท (Crown Prince) และให้พระโอรสของท่านเอง คือ Prince Mohammad bin Salman เป็นรองรัชทายาท (Deputy Crown Prince) นับเป็นการเปลี่ยนแปลงให้อนุชนรุ่นใหม่เข้ามารับช่วงจากรุ่นของกษัตริย์ซาลมาน ซึ่งต่างมีพระชนมายุมากแล้วทั้งหมด การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้จะมีผลในด้านการเมืองการปกครองประการใดบ้างต้องติดตามดูความเคลื่อนไหวต่อไปเพราะในรัชสมัยของกษัตริย์องค์ก่อน ได้ทรงริเริ่มขับเคลื่อนนโยบายให้เปิดกว้างมากขึ้น แต่ยังคงมีได้ไปไกลมากนัก อันที่จริงการเลื่อนระดับครั้งนี้มีผลต่อหลายตำแหน่ง รวมทั้งผู้ที่ขณะนี้ดำรงตำแหน่งเอกอัครราชทูต ณ กรุงวอชิงตันซึ่งมีอาวุโสกว่าคนอื่น แต่มิได้มีฐานะเป็นเจ้าในราชวงศ์ แต่ก็เป็นผู้ที่ประกาศการปฏิบัติการสำคัญทุกครั้งในปฏิบัติการในเยเมน

เรื่องต่อไปนี้ไม่เกี่ยวกับความเคลื่อนไหวระหว่างประเทศ แต่เป็นการติดตามดูว่า รัฐบาลของประเทศใดบ้างใช้การโฆษณาทางช่องทางสื่อระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บีบีซี ซีเอ็นเอ็น อัลจาซีราห์ ฯลฯ เท่าที่สามารถจะทำได้ในเวลาอันไม่มากนัก ไทยได้ใช้การโฆษณา เพื่อส่งเสริมการลงทุนและการท่องเที่ยว มากกว่าประเทศอื่นอย่างน้อยในช่วงสามเดือนที่ผ่านมา ตลอดจนแสดงความสามารถในการแข่งขันด้วย ดังเช่น

1. การโฆษณาของบริษัทผลิตรถจักรยานยนต์ ยี่ห้อ Ducati ซึ่งสื่อสารว่า ประเทศไทยมีโครงสร้างพื้นฐานทุกอย่างที่จะช่วยให้การผลิต จำหน่าย และการตลาดระหว่างประเทศเป็นไปได้ด้วยความพร้อมทุกประการ สนับสนุนโดย BOI ซึ่งควรจะเปลี่ยนเนื้อหาของการสื่อสารได้แล้ว เพราะใช้เนื้อหาเดียวกันนี้มานานพอสมควรแล้ว

2. การโฆษณาส่งเสริมการท่องเที่ยว ในธีม “วิถีไทย” ซึ่งทำได้ดี แต่คงต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบในไม่ช้า เพื่อให้สามารถดึงความสนใจของผู้ชมได้

3. การโฆษณาของกลุ่มโรงพยาบาลกรุงเทพ BDMS-Bangkok Dusit Medical Services จัดทำมาโดยกลุ่มโรงพยาบาล ซึ่งทำได้ดี แต่คงจะต้องเสียค่าโฆษณาไม่ใช่น้อย เพราะปรากฏภาพทาง ซีเอ็นเอ็น หลายครั้งในรายการเกี่ยวกับ Medical Tourism/Medical Hub ว่ามีบางประเทศก้าวหน้าไปมาก เช่นประเทศไทย เป็นต้น ก่อนที่จะนำเสนอศูนย์บริการทางการแพทย์ที่ดูไบ ซึ่งขณะนี้ อยู่ในขั้นเริ่มต้นเท่านั้น แม้จะทุ่มเทเงินลงทุนไปไม่น้อย ในความเห็นของผู้เชี่ยวชาญการแพทย์ แพทย์ที่ศูนย์ดังกล่าวยังไม่เป็นที่ยอมรับเท่าใดนัก

เพราะชาวตะวันตกออกกลางที่มารับบริการทางการแพทย์เฉพาะทางที่ประเทศไทยยังมีจำนวนไม่ลดน้อยลงอย่างชัดเจน

4. การโฆษณาเครื่องยนต์เครื่องบินของบริษัท Rolls Royce ของอังกฤษ ซึ่งเข้าใจว่า BOI สนับสนุนคำอธิบายประกอบกล่าวถึงความสามารถของไทยในการผลิตชิ้นส่วน และการสร้างอุตสาหกรรม aerospace อาจต้องดัดแปลงมิให้เกินเหตุไป เพราะเท่าที่ทราบ ไทยเป็นฐานผลิต Reverse Thrust สำหรับเครื่องยนต์ GE767 มานานพอ แต่ฝ่ายจัดการของ GE ภาคเอเชียก็ยังมีได้ย้ายจากกรุงกัวลาลัมเปอร์ มาตั้งอยู่ที่เมืองไทย สำหรับเครื่อง Rolls Royce นั้นมีประวัติความเป็นมาที่ช่วยไทย เพราะเมื่อตอนที่บริษัท RR ประสบปัญหาทางธุรกิจ จนถึงขั้นที่อาจต้องเลิกกิจการ การบินไทยได้ตัดสินใจสั่งซื้อเครื่อง RR มาใช้กับเครื่องบินใหม่ที่บริษัทจะเริ่มใช้ เท่ากับเป็นการพยุงชีวิตให้ RR พ้นตัวได้ สื่อทางธุรกิจระหว่างประเทศต่างแสดงความเห็นในทำนองนี้กันทั่วไป การดำเนินการเช่นนี้จะมีผลมากกว่าทางธุรกิจ จึงควรรักษาความสัมพันธ์ให้ดีไว้อย่างต่อเนื่อง

5. การโฆษณาทางโทรทัศน์ระหว่างประเทศ เช่น ซีเอ็นเอ็น และ บีบีซี เป็นช่องทางที่น่าจะให้ผลตอบแทนที่มีประโยชน์ แม้จะต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงก็ตาม ญี่ปุ่น ซึ่งข้าพเจ้าไม่สู้จะเห็นว่าเผยแพร่ข่าวทางโทรทัศน์ระหว่างประเทศเท่าใดนัก ในระยะประมาณหนึ่งเดือนที่ผ่านมา เริ่มโฆษณาบทบาทของญี่ปุ่นในการให้ความช่วยเหลือประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแอฟริกาและเอเชีย ส่วนใหญ่เป็นโครงการเพิ่มผลผลิตการผลิต รวมทั้งอุตสาหกรรม SME ด้วย ตอนแรกจะมีป้าย MOFA หรือกระทรวงการต่างประเทศอยู่ตอนบน แต่หลัง ๆ มาป้ายไม่มี หากแต่ในตอนท้ายเป็นภาพของนายกรัฐมนตรีชินโซอากาเบะ และตัวเขียนว่า HAND IN HAND FOR THE FUTURE

6. ในกลุ่มอาเซียน เท่าที่สังเกตเห็นมีประมาณ 3 ประเทศ อันได้แก่ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย กัมพูชาและมาเลเซีย ซึ่งไม่บ่อยครั้งเช่นไทย และเน้นทางด้านส่งเสริมการท่องเที่ยว และวัฒนธรรม คุณภาพของเนื้อหาพอใช้ได้

7. ข้อสังเกตที่ควรแก่การวิเคราะห์ได้แก่ข่าวทั้งหมดเกี่ยวกับเหตุแผ่นดินไหวในเนปาล ได้แก่การที่สำนักข่าวหลักมิได้กล่าวถึงบทบาทของไทยในการบรรเทาทุกข์และให้ความช่วยเหลือในทางต่าง ๆ เลยจนบัดนี้ ทั้ง ๆ ที่สำนักข่าวภายในประเทศไทยได้นำเสนอการปฏิบัติงานของไทยอย่างละเอียดและตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายงานของข่าว 3 มิติจากโทรทัศน์ไทยช่อง 3 ซึ่งเป็นที่น่าเสียดาย จึง

ขอเสนอให้กรมสารนิเทศหาทางประสานข่าวบทบาทของไทยกับสำนักข่าว เช่นซีเอ็นเอ็น บีบีซี อัลจาซีราห์
ด้วยขเวลล์ ซีซีทีวี (ของจีน) เทเล 5 ของฝรั่งเศส ฯลฯ

สถานการณ์ด้านหนึ่งซึ่งได้นำเสนอต่อเนื่องมาได้แก่ข่าวคราวทางการเมืองและการก่อการร้ายของขบวนการโบ
โกฮารามในประเทศไนจีเรีย ซึ่งเกี่ยวพันกัน การเลือกตั้งประธานาธิบดีที่เดิมกำหนดให้มีขึ้นในวันที่ 14
กุมภาพันธ์ จำต้องเลื่อนมาเป็นเดือนมีนาคม เพราะเหตุการณ์ความรุนแรงโดยการรุกรบและลักพาคนจำนวน
ประมาณ 2000 คน ส่วนใหญ่เป็นเด็กและนักศึกษาสาว โดยกลุ่มก่อการร้ายโบโกฮาราม

สำหรับการเลือกตั้งประธานาธิบดี นั้น คู่แข่งตัวนำได้แก่นาย Goodluck Jonathan ประธานาธิบดีใน
ตำแหน่ง กับนายพลโมฮัมหมัด บูฮารี ซึ่งเคยกระทำรัฐประหารและเข้าเป็นผู้นำอยู่ไม่นาน เคยเป็นผู้บัญชาการ
ทหาร และต่อมาเมื่อมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ก็ได้สมัครเข้าแข่งหลายครั้ง แต่พลาดโอกาส นาย
พลบูฮารีถือศาสนาอิสลาม อันอาจเป็นปัจจัยช่วยในการแก้ปัญหาโบโกฮาราม ซึ่งในระยะหลังมานี้ได้
สวามิภักดิ์เข้ากับกลุ่มไอซิส

ปัญหาใหญ่ของไนจีเรีย ซึ่งเป็นประเทศใหญ่และร่ำรวยที่สุดในแอฟริกา ก็ไม่ต่างจากอีกหลายประเทศ
คือการคอร์รัปชั่น แต่การตกต่ำลงอย่างมากของราคาน้ำมันได้ส่งผลกระทบไม่น้อยต่อไนจีเรีย แม้ว่าจะได้
กระจายการเศรษฐกิจไปในด้านอื่น ๆ นอกเหนือน้ำมันไว้พอสมควร แต่ก็ได้ขยายผลของการพัฒนาไปสู่
ภาคเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือเท่าใดนัก จึงเป็นถิ่นที่โบโกฮารามสามารถแผ่ขยายอำนาจได้มากกว่าแห่ง
อื่น ในการรณรงค์หาเสียง ประธานาธิบดี Goodluck Jonathan จึงเสียเปรียบเนื่องจากไม่มีโอกาสไปหาเสียง
ทางภาคเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือได้เต็มที่ ในขณะที่นายพลบูฮารี ซึ่งเป็นอิสลามและสามารถไปได้ทุก
แห่ง

การเลือกตั้งประธานาธิบดีไนจีเรียตามกำหนดใหม่ใช้เวลาหลายวัน ด้วยเหตุความผันผวนของอากาศ
และความไม่สงบในเขตเลือกตั้งบางแห่ง แต่ในที่สุด ก็เป็นที่ปรากฏชัดว่านายพลบูฮารีได้คะแนนนำอย่างมาก
คือกว่า 2 ล้านเสียง ในโอกาสนั้น ปรากฏการณ์ครั้งแรกก็ได้เกิดขึ้น อันแสดงถึงยุคใหม่ของการปกครองไนจีเรีย
ด้วยการที่ประธานาธิบดี Goodluck Jonathan ได้ประกาศยอมรับความพ่ายแพ้และแสดงความยินดีกับชัย
ชนะของนายพลบูฮารี อันเป็นสัญญาณของการเปลี่ยนผ่านการปกครองโดยสันติ นายพลบูฮารีเองก็ได้รับทราบ
ความปรารถนาดีของอดีตประธานาธิบดีด้วยสันถวไมตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพราะเป็นครั้งแรกที่ประธานาธิบดี
ในตำแหน่งพ่ายแพ้การเลือกตั้ง

ตามกฎเกณฑ์ ประธานาธิบดีคนใหม่จะเข้ารับตำแหน่งอย่างเป็นทางการในวันที่ 29 พฤษภาคม
อย่างไรก็ดี ฝ่ายรัฐบาลก็ได้เริ่มดำเนินการต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการปราบปรามกลุ่มก่อการร้ายโบ
โกฮารามในโอกาสแรก และปรากฏผลในทางดี เพราะถึงต้นเดือนพฤษภาคม กองกำลังฝ่ายรัฐบาล ด้วยการ
ประสานกำลังกับกองกำลังของประเทศเพื่อนบ้าน อันได้แก่ชาด นิเจอร์ คาเมรูน ฯลฯ ได้เริ่มการรุกรบอย่างเต็มที่
จนสามารถปลดปล่อยผู้ถูกลักพาตัวไปกว่า 700 คน จนถึงวันที่รายงานฉบับนี้ ส่วนกลุ่มเด็กนักศึกษา 200 เศษ
ที่เป็นข่าว คือกลุ่ม Chibok ยังมีได้รับการปลดปล่อย เพราะทั้งหมดได้ไปตั้งหลักอยู่ในป่าที่บ Samsiba อันมี
ขนาดกว้างขวางมาก เทียบเท่ากับประเทศหนึ่ง แต่รายงานล่าสุด แสดงว่าโบโกฮารามกำลังรวมตัวกันไม่ติด
และกำลังถูกรุกมาจากทุกด้าน หากการปราบปรามโบโกฮารามเป็นผลสำเร็จ ย่อมมีผลกระทบต่อกลุ่มก่อการ
ร้ายต่าง ๆ รวมทั้งกลุ่มอัลชาบับ ในโซมาเลีย และกลุ่มอัลเคด้าสาขาต่าง ๆ

เพราะฉะนั้น การไปเยือนคีนยา เอลิเตเรีย และโซมาเลีย ของจอห์น แคร์รี่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการ
ต่างประเทศสหรัฐฯขณะนี้ ด้วยวัตถุประสงค์หลักในการหารือวิธีการรับมือกับปัญหาความมั่นคงของแต่ละแห่ง
คงจะยังผลในทางที่เหมาะสมกับจังหวะและความต้องการของแต่ละประเทศ

(นายมนัสพาสน์ ชูโต)

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

รายละเอียดการปฏิบัติงาน
ประจำเดือนพฤษภาคม 2558

ชื่อตำแหน่ง นายมนัสพาสร์ ชูโต
ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์และการดำเนินงานด้าน
สารสนเทศของกรมสารนิเทศ

กิจกรรม/ผลการปฏิบัติงาน

รายงาน วิเคราะห์ความเคลื่อนไหว และกิจกรรมในรอบเดือนพฤษภาคม 2558

รายงานเดือนพฤษภาคม 2558 ฉบับที่ 1

รายงานสำหรับเดือนพฤษภาคม 2558 จำต้องสานต่อความเคลื่อนไหวในที่ต่าง ๆ เพราะเหตุการณ์ของโลกมิได้อุบัติขึ้นตามปฏิทิน รายงานต่อไปนี้จะเป็นการสืบต่อจากรายงานในเดือนก่อน ๆ โดยอาจจำต้องนำเรื่องเก่า ๆ ซึ่งยังไม่แล้วเสร็จมานำเสนอเป็นเรื่อง ๆ ไป

สถานการณ์ที่คู่ควรแก่การรายงานสำหรับเดือนนี้มีอยู่มาก

เรื่องแรกเกี่ยวเนื่องในทางต่าง ๆ กับสถานการณ์ในเยเมน

การที่อิหร่านได้แสดงอำนาจในการยึดเรือสินค้าของบริษัท Maersk ชื่อเฉพาะว่า Tigris เพื่อสำแดงอำนาจว่า น่านน้ำใกล้ปากอ่าวเปอร์เซีย นั้น อิหร่านสามารถควบคุมได้ ซึ่งกองเรือของสหรัฐและประเทศอ่าวได้ส่งกองเรือไปปิดอ่าวใกล้ Hormuz นั้น ในวันที่ (7 พฤษภาคม) อิหร่านได้ยินยอมปล่อยให้เป็นอิสระโดยมิได้แถลงเหตุผลแต่อย่างใด เท่ากับเป็นการปลดชนวนของความเป็นไปได้ที่จะมีการประจันหน้ากัน ส่วนการเจรจกันระหว่างประเทศ พี5+1 ในเรื่องนิวเคลียร์ก็คงมีไปตามกำหนดเดิม

ในช่วงนี้ นายจอห์น แครีรีย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ ได้เดินทางไปยังประเทศต่าง ๆ โดยได้ไปยังคินยา โซมาเลีย และล่าสุดได้ไปยังเอริเทรีย กำหนดการเดินทางเหล่านี้ไม่มีการประกาศล่วงหน้า ด้วยเหตุผลของการรักษาความปลอดภัย วัตถุประสงค์หลักคงจะได้แก่การปรึกษาหารือกับประเทศต่าง ๆ ในการรับมือกับการก่อการร้าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากกลุ่มอัลชาบาบ ที่เมื่อเร็ว ๆ นี้ ได้บุกเข้าไปก่อการร้ายที่มหาวิทยาลัย Garissa ทางภาคเหนือของคินยา ใกล้กับชายแดนของโซมาเลีย ทำให้มีผู้เสียชีวิตเพราะถูกฆ่ากว่า 147 คน บาดเจ็บอีกเป็นจำนวนมาก เป็นที่คาดหมายได้ว่า สหรัฐคงจะได้ให้สัญญาที่จะให้ความช่วยเหลือในทางต่าง ๆ เพื่อต่อสู้และป้องกันการโจมตีของกลุ่มอัลชาบาบ

.ในวันนี้ นายจอห์น แครร์รี่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐได้เดินทางไปยังกรุงริยาดห์ ประเทศซาอุดี อารเบีย เพื่อหารือกันถึงการดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาในตะวันออกกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานการณ์ในเยเมน

ในการแถลงข่าวร่วมระหว่างแครร์รี่กับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศคนใหม่ของซาอุดี อารเบีย ฝ่ายหลังได้ประกาศว่า ซาอุดีและประเทศพันธมิตรจะยุติการโจมตีที่ทิ้งระเบิดเยเมนเป็นเวลา 5 วัน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับการบรรเทาทุกข์ และหาทางให้เจรจาแก้ปัญหากันได้ จนถึงเวลาที่รายงานนี้ ยังไม่มีการตอบสนองจากฝ่ายกบฏ (คือกลุ่มฮูตี) อาจจะช่วยเหตุผลว่า ฝ่ายกบฏมีกองกำลังหลายฝ่ายด้วยกัน ในอีกทางหนึ่ง คือที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ เอกอัครราชทูต ผู้แทนถาวรสหรัฐได้แถลงต่อที่ประชุมให้ส่งกองกำลังระหว่างประเทศเข้าไปปราบกบฏในเยเมน โดยเป็นที่เข้าใจได้ว่า กองกำลังดังกล่าวจะไม่รวมทหารภาคพื้นดินของสหรัฐด้วย

ในวันเดียวกัน มีรายงานข่าวว่า นาย Nasr Ibn Al-Ansi ผู้นำคนสำคัญของกลุ่มอัล เคด้า ในคาบสมุทรอาเรเบีย ถูกสังหารด้วยโดรนของสหรัฐ รายงานข่าวมิได้บ่งชี้ว่า ถูกสังหารเมื่อใด Al-Ansi เป็นผู้แถลงข่าวการสังหารหมู่ที่กองบรรณาธิการของนิตยสาร ซาลีฮ์ไบโดเมื่อต้นเดือนมกราคม ศกนี้ วงการภายนอกค่อนข้างแปลกใจที่การส่งโดรนในเยเมนน่าจะยุติลงแล้ว เมื่อมีการถอนเจ้าหน้าที่สถานเอกอัครราชทูตสหรัฐออกจากเยเมน

สถานการณ์ทางด้านสงครามกลางเมืองในซีเรียคงจะต้องติดตามอย่างใกล้ชิดต่อไป เพราะมีความเคลื่อนไหวหลายด้านที่น่าสนใจ เช่นการที่ประธานาธิบดีบาชาร์ อัลอัสซาด ได้ปรากฏตัวเป็นครั้งแรกในฝูงชนหลังจากที่ได้เก็บตัวอยู่ในท่าเนียบมาหลายเดือน และในขณะเดียวกัน ผู้ลี้ภัยชาวซีเรียจำนวนไม่น้อยได้ไปพักพิงในประเทศบราซิล

วันที่ 7 วันนี้เป็นวันเลือกตั้งทั่วประเทศอังกฤษ ตามรายงานอากาศดีทั่วประเทศ จึงมีผู้ไปใช้สิทธิออกเสียงกันมากตามคาด การเลือกตั้งครั้งนี้ยากที่จะทำนายผล เพราะคะแนนของพรรคชั้นนำ คือ พรรคคอนเซอร์เวทีฟนิยมกับพรรคแรงงานเท่ากันมาตลอดการหาเสียง ในขณะที่พรรค Scottish National Party มีโอกาสที่จะกวาดเสียงสนับสนุนไปได้ทั้งหมด ซึ่งหากเป็นเช่นนั้น ฝ่ายที่จะต้องเสียเปรียบคงจะเป็นพรรคแรงงาน ซึ่งเคยได้คะแนนเสียงมากจากเขตเลือกตั้งในสกอตแลนด์ ซึ่งเมื่อไม่กี่เดือนนี้ได้มีการลงประชามติว่าจะแยกตัวออกจาก สหราชอาณาจักร ปรากฏผลว่า เสียงส่วนมากไม่เห็นด้วย

ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง การเปิดเผยข่าวผล รวมทั้ง Exit Poll จะทำได้ จนกว่าการออกเสียงจะแล้วเสร็จ

เมื่อเวลา 04.00 น. ตามเวลาในประเทศไทย ซีเอ็นเอ็น และบีบีซี ได้แสดงผล Exit Poll เหมือนกัน ดังต่อไปนี้

พรรคคอนเซอร์เวตีฟ 316

พรรคแรงงาน 239

พรรค SNP 58

พรรค Liberal Democrat 10

พรรค United Kingdom Independence 2

พรรคที่จะได้คะแนนมากที่สุดเพียงพรรคเดียวต้องได้ 326 แต่พอคาดได้ว่าพรรคอนุรักษนิยมภายใต้การนำของนายเดวิด คาเมรอนได้คะแนนมากที่สุด แต่ไม่มากพอที่จะชนะโดยเด็ดขาด หากคะแนนทางการเป็นไปตาม Exit Poll สภาผู้แทนก็จะอยู่ในสถานะ Hung Parliament พรรคที่ได้คะแนนนำก็จะต้องหาพรรคอื่นมาร่วมรัฐบาล ซึ่งก่อนการเลือกตั้งรัฐบาลเดวิด คาเมรอนก็ได้ร่วมกับพรรคลิเบอรัลเดโมแครต อย่างไรก็ตาม Exit Poll ก็ได้ชี้แนวทางแล้วว่า พรรคใดได้ไหว ผลทางการไม่น่าจะต่างจากนี้มากนัก ตอนสาย ๆ ตามเวลาในประเทศไทยวันที่ 8 พฤษภาคม ก็จะได้ทราบผลทางการ

ในอิสราเอล ก่อนจะถึงนาทีสุดท้าย นายเนตanyahu ซึ่งก่อนหน้านั้น กลุ่มของผู้ที่เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศได้ดีตัวออกห่าง นายเนตanyahu จึงจำเป็นต้องชักชวนพรรคขวาจัดเข้าร่วม ทำให้ได้ที่นั่งในสภา 61 ซึ่งเสี่ยงมากเพราะมีเสียงเกินครึ่งอยู่เพียง 1 จึงอาจเป็นไปได้ว่านายเนตanyahu อาจจะได้เป็นรัฐบาลไม่ครบวาระตามที่คาดหวัง ด้วยผลดังกล่าว นายเนตanyahu จึงได้เข้าไปรายงานต่อประธานาธิบดีในฐานะรัฐบาลใหม่ได้ทันเส้นตายพอดี แต่ก็อาจดำเนินนโยบายในทิศทางที่ไม่ส่งเสริมความสงบในตะวันออกกลาง

รายงานเดือนพฤษภาคม 2558 ฉบับที่ 2

ผลการเลือกตั้งในอังกฤษ ซึ่งในรายงานฉบับก่อนหน้านี้นี้ ได้รายงานผลการเลือกตั้ง จาก Exit Poll มาแล้ว ซึ่งแม้จะได้แสดงผลไปในทิศทางต่างจากผล Poll แต่ก็แสดงชัดว่า พรรคคอนเซอร์เวตีฟ นำโดยนายเดวิด คาเมรอน ได้ชัยชนะอย่างเด็ดขาด และแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของภูมิทัศน์ทางการเมืองของอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งดูจะคล้ายกับผลการเลือกตั้งทั่วไปในปี ค.ศ. 1992 เมื่อพรรคแรงงานภายใต้

การนำของนาย Neil Kinock ฝ่ายแพ้แก่พรรคคอนเซอร์เวทีฟ ภายใต้การนำของนายจอห์น เมเจอร์อย่าง เป็นประวัติการณ์

ผลการเลือกตั้งทั่วไปในอังกฤษคราวนี้ พลิกความคาดหมายของคนส่วนใหญ่ เพราะไม่เพียงแต่ พรรคคอนเซอร์เวทีฟ นำโดยนายเดวิด คาเมรอน จะได้คะแนนนำอย่างเป็นทางการถึง 331 เสียง เสียขียน พรรคอื่น ๆ ในเขตอังกฤษ หด แต่พรรค SNP ของสก๊อตแลนด์ นำโดยนาง Sturgeon ได้กวาดที่นั่งในส ก๊อตแลนด์เองเกือบหมด คือได้ 56 เสียง จากเดิมที่เคยได้เพียง 6 ที่นั่ง

จากผลการเลือกตั้ง ซึ่งมีได้เป็นไปตาม poll ซึ่งติดตามความนิยมเอียงของผู้มีสิทธิออกเสียงมาแต่ ต้น ทำให้พรรคคอนเซอร์เวทีฟภายใต้การนำของนายเดวิด คาเมรอน นายกรัฐมนตรี คนปัจจุบัน คงความ เป็นผู้นำของรัฐบาลอังกฤษต่อไปอีก 5 ปี ตามวาระของรัฐบาลอังกฤษ ด้วยคะแนนนำ 331 เสียง ทำให้ นายเดวิด คาเมรอนสามารถไปเข้าเฝ้าสมเด็จพระนางเจ้าเอลิซาเบธ ที่ 2 ตามแบบพิธีของอังกฤษ ในขณะที่ นายเดวิด คาเมรอนไปเข้าสมเด็จพระนางเจ้าที่พระราชวังบักกิงแฮม นั้น คะแนนอย่างเป็นทางการก็ขึ้นถึง 326 พอดี ตามประเพณีของอังกฤษ อะไรเกิดขึ้นในการเข้าเฝ้าและพระราชปรารภทั้งหมด จะไม่มีการแถลง ต่อสาธารณชน เช่นเดียวกับการที่นายกรัฐมนตรีเข้าเฝ้าทุกสัปดาห์ เหตุผลหนึ่งได้แก่การที่จะมิให้ปรากฏว่า องค์อธิปัตย์ทรงมีส่วนเกี่ยวกับการเมือง ซึ่งเข้าใจว่าประเทศไทย ที่ถือแบบตามอังกฤษในกรณีนี้ ก็ยึดถือ ตามแนวปฏิบัติเช่นเดียวกันมาตลอด

หลังจากที่นายเดวิด คาเมรอนและภริยาเดินทางกลับมาสู่ทำเนียบเลขที่ 10 ถนนเดวอนิงแล้ว ไม่นานหลังจากนั้นแล้ว ก็ได้แถลงข่าวถึงแนวทางที่จะดำเนินนโยบายต่อไป นายเดวิด คาเมรอน ได้ยืนยันที่ จะนำพาประเทศไปสู่ความเป็นเอกภาพต่อไป โดยใช้คำพูดว่า "Above all I want to bring our country together, to reclaim a mantle we should never have lost- to reclaim a mantle of one nation, one United Kingdom."

นัยยะโดยตรงของคำแถลงดังกล่าว คงจะหมายถึงการหาทางให้สก็อตแลนด์ ซึ่งได้คะแนนเสียง ท่วมท้นในดินแดน ด้วยการนำของนาง Sturgeon คือจากเดิม 6 ที่นั่ง เป็น 56 ในสภาที่เวสต์มินสเตอร์ ไม่นับรวมที่จะแยกตัวออกจากสหราชอาณาจักร เพราะไม่กี่เดือนก่อนหน้านั้น ได้มีการลงประชามติ อันปรากฏผลชัดเจนว่า กว่า ร้อยละ 50 ไม่เห็นด้วย ข้อนี้เป็นปัญหาที่ที่นายคาเมรอนจะต้องหา ทางมิให้การเรียกร้องความเป็นอิสระย้อนกลับมาสร้างปัญหาอีก นี่เป็นวาระสำคัญที่รัฐบาลใหม่จะต้องหา ทางแก้ไข

ผลการเลือกตั้งครั้งนี้เป็นเหตุให้ันการเมืองขึ้นนำต้องพ้นหน้าทีไป คนแรกได้แก่นาย Nigel Clegg จากพรรคลิเบอรัลเดโมแครต ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีในรัฐบาลของเดวิดคาเมรอน

ซึ่งพ่ายแพ้ในการเลือกตั้ง ได้ขอลาออกจากตำแหน่ง เช่นเดียวกับนาย Ed Miliband หัวหน้าพรรคแรงงาน ที่พรรคพ่ายแพ้อย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสกอตแลนด์ ซึ่งได้มาเสียงเดียว และนาย Nigel Farage หัวหน้า United Kingdom Independent Party ทั้งสามพรรคจะต้องมีการประชุมเพื่อเลือกหัวหน้าพรรคคนใหม่ แต่คะแนนที่เป็นของพรรคคอนเซอร์เวตีฟนั้นมากพอที่จะเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในการประชุมที่คาดว่าจะเปิดสมัยใหม่ในวันที่ 18 พฤษภาคม ค.ศ. นี้

ในขั้นนี้ นายเดวิด แคเมรอนได้ประกาศแต่งตั้งรัฐมนตรีแล้วจำนวนหนึ่ง เท่าที่ได้รับทราบในวันเสาร์ ที่ 9 พฤษภาคม ได้แก่ คนเดิม คือ Chancellor George Osborne :ซึ่งจะดำรงตำแหน่ง First Secretary of State ต่อไปด้วย นาง Teresa May คงเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (Home Office) นาย Philip Hammond เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเช่นเดิม และนาย Michael Fallon เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเช่นเดิม ตำแหน่งอื่น ๆ คงจะได้รับการประกาศเพิ่มเติมมาเป็นลำดับ ซึ่งพิจารณาจากการเลือกสรรบุคคลตามที่กล่าวแล้ว ไม่น่าจะเป็นกรณีผิดความคาดหมายหรือก่อให้เกิดความแปลกใจต่อไป

เมื่อปรากฏผลถึงชัยชนะของพรรคคอนเซอร์เวตีฟ เมื่อวันศุกร์ ที่ 8 พฤษภาคม วงการธุรกิจชั้นนำได้สนองรับด้วยดี การลงทุนในตลาดหุ้นทั้งในอังกฤษและยุโรปต่างขานรับอย่างเห็นได้ชัด ค่าของเงินปอนด์ก็สูงขึ้นจนประมาณ 1.55 ดอลลาร์ หลังจากที่ตกต่ำกว่านี้มานาน วงการบางฝ่ายเห็นว่าที่ตลาดเป็นเช่นนี้อาจเพราะเข้าใจว่า พรรคคอนเซอร์เวตีฟ “โปรธุรกิจ” ในขณะที่พรรคแรงงาน “แอนตี้ธุรกิจ” บางทีการมองแนวทางของแต่ละพรรคดังกล่าวอาจจะรวบรัดเกินไป เพราะปัจจัยที่นำผลเลือกตั้งให้เป็นเช่นที่บัดนี้ปรากฏชัดแล้วค่อนข้างซับซ้อนกว่าที่จะสรุปง่าย ๆ ดังกล่าว

ประเด็นที่รัฐบาลใหม่ของเดวิด แคเมรอนต้องวางแนวทางให้ดีและแนบเนียน หากจะสร้างเอกภาพในประเทศได้แก่การหาทางมิให้สกอตแลนด์ ดำเนินการให้มีการออกเสียงลงประชามติที่จะแยกตัวออกจากสหราชอาณาจักรครั้งใหม่ ในช่วงที่ประชาชนส่วนนั้นกำลังพึงพอใจกับผลการเลือกตั้ง เพราะอย่างน้อยที่สุด พรรค SNP ก็มีที่นั่งอันดับสามในสภาที่เวสต์มินสเตอร์ การสนองตอบความต้องการของสกอตแลนด์ย่อมอยู่ในวิสัยที่รัฐบาลลอนดอน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพราะ SNP ต้องการความผูกพันกับสหภาพยุโรป อันเป็นท่าทีที่ไม่ต่างจากอดีตพรรคร่วมรัฐบาล คือลิเบอรัล เดโมแครต กำหนดการ Referendum ในประเด็นนี้ จึงควรมีการจัดจังหวะใหม่ร่วมกับพรรค SNP แต่การเจรจาในเงื่อนไขบางอย่างก็ควรดำเนินการต่อไป เพราะอันที่จริง อังกฤษได้รับประโยชน์ไม่น้อยจากการร่วมอยู่ในสหภาพยุโรป อีกประการหนึ่ง อังกฤษควรพิจารณาอย่างถ่องแท้ว่า ฐานะของอังกฤษในประชาคมระหว่างประเทศขณะนี้ เป็นชั้นนำในระดับโลกหรือไม่ การเลือกตั้งที่เพิ่งผ่านมานี้มิได้ให้ความสำคัญกับการต่างประเทศเท่าที่ควร ข้อที่ไม่ควรมองข้ามก็คือ อังกฤษไม่สามารถวางใจได้ว่าคงความเป็น Splendid Isolation เช่นในประวัติศาสตร์

ได้อีกต่อไป และในทางการป้องกันประเทศ ฐานะของอังกฤษได้ลดต่ำลง จนเครื่องบินของรัสเซียได้มายั่วยุ
ใกล้ดินแดนบ่อยครั้งขึ้น นายทหารชั้นนำของอังกฤษซึ่งเคยเป็นรองผู้บัญชาการทหารสูงสุดของนาโต้ ก็ได้
เตือนแล้วว่า สมรรถภาพในการป้องกันของอังกฤษได้ลดต่ำลง และความน่าเชื่อถือของอังกฤษในด้านการ
รบก็ตกต่ำลงเช่นกัน แต่แทนที่อังกฤษจะปรับปรุงกองกำลัง กลับต้งบประมาณด้านการป้องกันประเทศลง
แม้ความพยายามที่จะผลิตจรวด Trident ซึ่งได้เถียงกันมาเป็นปีแล้ว จนบัดนี้ก็ยังไม่มีความก้าวหน้าแต่
อย่างใด

กล่าวโดยสรุป การเลือกตั้งทั่วไปในอังกฤษเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม ศกนี้ ซึ่งปรากฏผลให้อังกฤษได้
รัฐบาลที่ควรจะมีเสถียรภาพอย่างมั่นคงเป็นครั้งแรกในหลายปี น่าจะช่วยให้รัฐบาลอังกฤษปรับเปลี่ยน
นโยบายเพื่อความอยู่รอดของประเทศได้ อันเป็นประเด็นที่จะต้องติดตามศึกษาต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ในช่วงที่รัสเซียได้แสดงสมรรถภาพและแสนยานุภาพอย่างเห็นได้ชัดเมื่อวันฉลองชัยชนะในสงครามภาคพื้น
ยุโรป เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม ศกนี้

ในทัศนะของผู้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ บางท่านเห็นว่าอังกฤษอาจจะประเมินสถานะ
ของตนเกินกว่าที่เป็นจริง เพราะอังกฤษที่ไม่มีเมืองขึ้นมากมายเช่นในอดีต ไม่สามารถจะพึ่งสถานะเช่นที่
เคยมีมา และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความพยายามที่จะผลักดันให้ห่างจากยุโรป นั้น อังกฤษควรจะเข้าใจว่า
การดำรงอยู่โดยอิสระ คอยรับแต่ประโยชน์ โดยหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบที่จะต้องคอยรับผลที่จะตามมา
คงจะเป็นการมุ่งรับผลได้ โดยไม่เสี่ยงต่อความรับผิดชอบที่ตามปกติประเทศมหาอำนาจจะต้องมีความ
รับผิดชอบตามฐานะ

หากจะมองย้อนไปในอดีตภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ในขณะที่สหรัฐ ซึ่งเป็นกำลังหลักในการ
สงคราม ในส่วนที่เกี่ยวกับประเทศไทย สหรัฐมิได้ยอมรับการประกาศสงครามของไทยในฝ่ายอักษะ
ในขณะที่อังกฤษกลับพยายามแสวงประโยชน์ในฐานะผู้ชนะสงคราม โดยตั้งข้อเรียกร้องนานัปการ เทียบได้
กับ 21 Demands ของอังกฤษหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 หากมิใช่เพราะการยืนยันของสหรัฐที่จะมีให้ถือว่า
ไทยเป็นประเทศศัตรูซึ่งแพ้สงคราม ไทยคงจะไม่สามารถรอดพ้นจากการครอบครองของประเทศ
สัมพันธมิตรในระยะหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้ ประเด็นนี้ อันที่จริงมีปัจจัยซับซ้อนกว่าที่ได้นำมากล่าวไว้
ก่อนหน้านี้ แต่ก็มีความสำคัญพอที่จะให้กลุ่มประเทศที่ชนะสงครามและแรงหนุนจากสหรัฐ ช่วยให้
ราชอาณาจักรไทยได้เข้าเป็นสมาชิกอันดับที่ 55 ของสหประชาชาติ ในปลายปี ค.ศ. 1946 ซึ่งประจวบกับ
การปรับเปลี่ยนนโยบายของสหรัฐในเอเชีย ซึ่งผันเงินที่จะให้ความช่วยเหลือแก่จีนคณะชาติมาสู่ประเทศ
ไทยและอาณาบริเวณใกล้เคียง ประวัติศาสตร์นับแต่นั้นเป็นที่ทราบกันอยู่แล้ว

ข้าพเจ้ายกย่องกล่าวถึงประวัติศาสตร์หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ก็เพื่อเป็นการกำหนดมุมมองต่าง ๆ ที่เป็นอยู่จริง เพื่อจะช่วยให้ผู้อ่านทั้งหลายเข้าใจสภาพในปัจจุบันได้ดีขึ้น เพราะปัญหาของไทยได้แก่การที่น้อยคนทราบความเป็นมาในประวัติศาสตร์ชัดเจนพอ จะถูกหรือไม่ถูกก็แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันต่อไป

แต่ที่แน่ชัดก็คือวันที่ 8 พฤษภาคม เป็นวันครบรอบที่ 70 ปีของชัยชนะของประเทศสัมพันธมิตรในสงครามภาคพื้นยุโรป หรือ VE Day อันเป็นโอกาสให้หลายประเทศในฝ่ายสัมพันธมิตรตะวันตกจัดการเฉลิมฉลองขึ้น บางประเทศได้จัดพิธีในวันที่ 9 และ 10 พฤษภาคม

ในวันที่ 8 พฤษภาคม ฝรั่งเศส และเยอรมนี กับส่วนหนึ่งของสหรัฐได้จัดพิธีขึ้น โดยที่ฝรั่งเศส นายจอห์น แครร์รี่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ ได้เดินทางจากตะวันออกกลาง และไปร่วมด้วย พิธีมีขึ้นตามแบบของฝรั่งเศส ด้วยการวางพวงมาลา ณอนุสาวรีย์ของ “ทหารนิรนาม” การสวนสนามของทหารบนถนน ซอง เซลิเซ่ อันเป็นถนนใหญ่กลางกรุงปารีส ซึ่งมีประตูใหญ่ในชื่อว่า Arc de Triumph หรือ ประตูชัยในภาษาไทย สหรัฐและอังกฤษได้จัดงานฉลองอย่างไม่เอิกเกริกเท่าใดนัก โดยมีการนำเครื่องบินที่ใช้สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 มาบิน เช่นเดียวกับอังกฤษซึ่งก็นำเครื่องบินขับไล่ที่ใช้ในสงครามเหนือเกาะอังกฤษ หรือ Battle of Britain มาแสดง และในวันที่ 10 พฤษภาคม สมเด็จพระราชาธิบดีนาถเอลิซาเบธที่ 2 ได้เสด็จพระราชดำเนินไปวางพวงมาลา ณอนุสรณ์สถานทหารนิรนาม และที่โบสถ์เวสต์มินสเตอร์ กลางกรุงลอนดอน มีการสวนสนามของทหารผ่านศึกซึ่งสูงอายุกันส่วนมากแล้ว

ถ้าจะว่าไป งานฉลองครบรอบ 70 ปีของชัยชนะในสงครามภาคพื้นยุโรปไม่เอิกเกริกเท่าใดนัก ต่างจากการฉลองที่รัสเซียจัดขึ้นที่จัตุรัสแดงของกรุงมอสโก อันมีนัยยะสำคัญหลายประการ

ประธานาธิบดีปูตินได้เชิญผู้นำของประเทศต่าง ๆ ไปร่วมด้วย แต่เท่าที่มีไปร่วมได้แก่ ประธานาธิบดีสี จิ้นผิงจากสาธารณรัฐประชาชนจีน กับประธานาธิบดีอินเดีย ส่วนผู้นำจากประเทศตะวันตกได้ปฏิเสธที่จะไปร่วมในพิธีใหญ่ ซึ่งรัสเซียจัดขึ้นตามปกติในวันที่ 9 พฤษภาคม ภาพของการแสดงแสนยานุภาพที่เคยได้เห็นกันมาในช่วงของการสงครามเย็น กลับมาปรากฏในวันนี้ รัสเซียได้ใช้กำลังทหารในการเดินสวนสนามประมาณ 16,500 นาย พร้อมยานเกราะ รถถังขีปนาวุธข้ามทวีปรุ่นใหม่เป็นจำนวนมาก รถถังรุ่นที่รัสเซียอ้างว่าสมัยใหม่ที่สุด คือ T-14 ซึ่งได้รับการพัฒนามาตั้งแต่วาระที่สงครามเย็นสิ้นสุดลง

ข้อที่น่าสนใจเป็นพิเศษได้แก่การที่รัสเซียได้กลับไปใช้โอกาสนี้เพื่อแสดงพละานุภาพทางทหารโดยเฉพาะเจาะจง แทนการเน้นสภาวะของสันติภาพระหว่างประเทศ อันหมายถึงการเตรียมรบ มากกว่าการสรรค์สร้างความสุข

ในประการแรก รัสเซีย ซึ่งก็ได้ยึดคาบสมุทรไครเมียกลับมาเมื่อปีที่แล้ว และกำลังรุกคืบหน้าต่อไป ทั้งในยูเครนและภูมิภาคบอลติก

ในประการที่สอง รัสเซียได้ส่งเครื่องบินรบไปใกล้ฐานฟ้าของประเทศบอลติก ในเขตเฝ้าระวังของ อังกฤษ สหรัฐและประเทศที่เดิมได้แก่ยุโรปตะวันออก และดำเนินปฏิบัติการต่าง ๆ เป็นเชิงทำทนายและยั่วยุ การตั้งรับของกองกำลังนาโต้

รถถังที่รัสเซียถือว่าเป็นรุ่นที่ทันสมัยที่สุดดังกล่าวแล้ว มีความสามารถประการหนึ่งในการยิง ขีปนาวุธข้ามทวีปด้วยหัวรบทำลายล้างได้ สมรรถนะอื่น ๆ ไม่อาจทราบได้ในขั้นนี้

หากการปรับสมรรถนะของยุทโธปกรณ์ดังเช่นที่ได้นำเสนอมา เพื่อรุกรบ หรือเพื่อตั้งรับก่อนถูก โจมตี จะอย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะรัสเซียจะมุ่งหมายประการใด สิ่งที่เกิดขึ้นต่อผู้ติดตามข่าวความเคลื่อนไหว ซึ่งก็ได้มีความไม่วางใจอยู่แล้ว เท่ากับเป็นการเริ่ม Arms Race รอบใหม่ ซึ่งสถานะเช่นนี้มักจะลงเอยด้วย การสงคราม

พิธีฉลองครบรอบ 70 ปี ของสงครามภาคพื้นยุโรป ยังมีต่อในวันที่ 10 พฤษภาคม โดยที่นางเอง เคล่า แมคเคิล นายกรัฐมนตรีเยอรมัน ได้เดินทางไปยังกรุงมอสโก เพื่อร่วมในพิธีไว้อาลัยผู้เสียชีวิตใน สงครามโลกครั้งที่ 2 ในภาคพื้นยุโรป และได้มีการหารือสองฝ่ายกับประธานาธิบดีปูติน

ในการกล่าวคำปราศรัยและตอบคำถามของสื่อมวลชน นายกรัฐมนตรีเยอรมันได้ย้ำสองครั้งว่า เธอขอแสดงความเศร้าสลดใจที่ “นาซีเยอรมนี” ได้ก่อเหตุอันทำให้คนนับล้านต้องเป็นเหยื่อ (Victims) ของ สงครามที่เกิดขึ้น ประเด็นอื่น ๆ ที่ถูกเน้นเป็นพิเศษได้แก่ปัญหาบูรณภาพแห่งดินแดนของยูเครน รวมทั้ง ไครเมียด้วย ปูติน พยายามจะแก้ต่างด้วยข้ออ้างว่า ผลของประชามติในท้องที่ได้แสดงถึงความต้องการ ของประชาชนอยู่แล้ว และทั้งสองได้เน้นความสำคัญของการดำเนินการตามข้อตกลง “มินสค์ 2” แต่แมคเคิล ย้ำถึงความจำเป็นที่กลุ่มแบ่งแยกดินแดนในยูเครนตะวันออกต้องยุติการรุกรบ และการเคารพตามกรอบ ข้อตกลงของกลุ่ม “นอร์มั่งดี” อันได้แก่รัสเซีย ฝรั่งเศส เยอรมนี และยูเครน กับได้แถลงชัดเจนว่า การที่ รัสเซียยึดครองไครเมียและดำเนินการรบในยูเครนตะวันออกเป็นเหตุที่ขัดขวางการสร้างสรรค์ความสัมพันธ์ อันราบรื่นระหว่างรัสเซียกับฝ่ายตะวันตก เพราะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้น ปรากฏอยู่ทุกวันตามรายงานที่ OSCE ได้เสนอมา ปูตินมิได้ให้ความเห็นในประเด็นนี้

ตามรายงานในฉบับก่อนนี้ ที่นายจอห์น แครรีย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ และนาย Adel al-Jubeir รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศซาอุดี อาหรับ ได้ประกาศว่าจะยุติการ โจมตีที่กระเบิดฝ่ายกบฏฮูตีเป็นเวลา 5 วัน เพื่อเปิดโอกาสให้สามารถส่งความช่วยเหลือให้แก่พลเรือนใน

เยเมนได้รับความช่วยเหลือทางมนุษยธรรม ในวันที่ (10 พฤษภาคม 2558) ฝ่ายกบฏในเยเมนได้ตกลงรับข้อเสนอให้ระงับการสู้รบเริ่มแต่วันอังคารที่ 12 พฤษภาคม ศกนี้

ในวันเดียวกัน การถล่มทิ้งระเบิดและการโจมตีทางอากาศยังมีอยู่อย่างหนักหน่วง เป้าหมายที่ถูกระเบิดอย่างรุนแรงได้แก่บ้านพักของอดีตประธานาธิบดีซาลาห์ แต่เขาไม่ได้รับการกระทบโดยตรงจากการโจมตี

ในวันเดียวกัน ผู้แทนสหรัฐประจำสหประชาชาติได้ตำหนิซาอูดิ อารเบียที่ได้ใช้การโจมตีอย่างหนักเกินไป ส่วนสหประชาชาติเองก็ได้แสดงความเห็นในทำนองเดียวกัน เรื่องนี้ดูจะซับซ้อนเกินกว่าที่ข้าพเจ้าจะเข้าใจมูลเหตุจูงใจได้

รายงานเดือนพฤษภาคม 2558 ฉบับที่ 3

ข่าวและวิเคราะห์ของข้าพเจ้าในวันนี้ (12 พฤษภาคม 2558) จะนำเสนอข่าวและความเคลื่อนไหวสั้น ๆ เท่าที่สามารถจะประมวลได้จากสื่อมวลชนต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บีบีซี ซีเอ็นเอ็น อัลจาซีเราะห์ และข่าวจากสถานีวิทยุในประเทศไทย ที่อาศัยแหล่งต่าง ๆ นี้ ก็เพื่อจะหาสาระสำคัญที่คิดว่าจะทำให้ได้ข้อเท็จจริงมากที่สุด

ภัยพิบัติอย่างหนักที่เกิดขึ้นด้วยแผ่นดินไหวที่อุบัติ ณ ศูนย์กลางที่เมือง Namche Bazaar กับ Bubakar Shekau ซึ่งอยู่บนภูเขา อันเป็นปกติที่นักปีนเขาเพื่อขึ้นไปยังยอดเขาเอเวอเรสต์จะใช้เป็นที่พักกลางทาง ด้วยแรงกระเทือน 7.3 ริกเตอร์ ต่ำกว่าแรงแผ่นดินไหวเมื่อเดือนเมษายน ขนาด 7.8 ริกเตอร์ ซึ่งทำความเสียหายแก่ประเทศเนปาลอย่างหนักหน่วง อาคารสถานและสถานที่สำหรับสักการะมาแต่เก่าก่อนถูกทำลายเกือบหมด รวมทั้งที่ซึ่งเป็นมรดกโลกอีกหลายแห่งด้วย นำเวทนายิ่งแก่ประชาชนชาวเนปาล และคนที่อยู่ในพื้นที่ซึ่งถูกผลกระทบทั้งในอินเดียและจีน มีทั้งผู้ที่เสียชีวิตและบาดเจ็บ ซึ่งในขณะที่จัดทำรายงานนี้ ยังไม่ทราบรายงานจากประเทศที่เกี่ยวข้อง

แรงสั่นสะเทือนจากแผ่นดินไหวครั้งที่สองจากเนปาลนี้เป็นที่รับรู้ได้จากกรุงนิวเดลี ซึ่งอยู่ห่างจากศูนย์กลาง(Epicentre ลึกลงไปประมาณ 18 กิโลเมตร) นครหลวงของประเทศอินเดีย ถึง 1,000 กิโลเมตร และมีรายงานจากสถานีโทรทัศน์อัลจาซีเราะห์ว่า ที่อินโดนีเซียก็รู้สึกเช่นกัน แต่มิได้ทราบถึงผลกระทบในประเทศไทยเท่าที่ข้าพเจ้าทราบ

วงการระหว่างประเทศเห็นว่า ภัยพิบัติครั้งนี้มิได้คาดคิดไว้ก่อน แต่ก็พอจะเห็นแนวโน้มของพื้นโลกและในขณะเดียวกัน การเตรียมการในแง่ของกำลังคนเพื่อบรรเทาทุกข์และฟื้นฟูบูรณะที่จำเป็น ก็ไป

เตรียมการอยู่ในพื้นที่พอดี แต่สถานการณ์เฉพาะหน้าก็ยังหนักหน่วงไม่น้อย เพราะดังที่ทราบกันอยู่แล้ว เนปาลอยู่ในระดับของประเทศที่ด้อยพัฒนาที่สุดและยากจน

ข้าพเจ้าเองเห็นว่า ทางที่ประเทศไทยจะพิจารณาช่วยเหลือเนปาลต่อไป คงจะมีใช้การส่งความช่วยเหลือทางมนุษยธรรมเป็นหลัก หากแต่การช่วยทางการบูรณะประเทศรวมทั้งการใช้ประโยชน์จากทักษะของไทยในการฟื้นฟูบูรณะศาสนสถานและโบราณสถานต่าง ๆ อันเสียหายมากและจะเป็นการช่วยฟื้นฟูทางจิตใจให้แก่ชาวเนปาล ซึ่งทราบกันดีว่า ขณะนี้ขวัญเสียมาก ในกรณีต่าง ๆ ดังที่กล่าวมานี้ องค์การระหว่างประเทศ (นอกจากยูเนสโก) คงจะไม่อาจช่วยเหลือเท่าใดนัก ความสามารถของช่างศิลป์ไทยในด้าน Anatolysis และเทคนิคอื่นคงจะมีประโยชน์ในหลาย ๆ ทาง เพราะถึงอย่างไร ชาวเนปาลก็รับทราบถึงความเชี่ยวชาญเฉพาะทางของไทยในด้านการแพทย์อยู่แล้ว

ดังที่ในรายงานฉบับก่อนหน้านี้อาจกล่าวถึงการสำแดงความก้าวหน้าในด้านการพัฒนาพลาสมาภาพทางการรบของรัสเซียทั้งทางบก ทางเรือและทางอากาศ ดังที่ทางการได้นำมาสวนสนามในวันที่ 9 พฤษภาคม 2558 ณ จัตุรัสแดง แล้วนั้น ข้าพเจ้าได้ให้ทัศนะส่วนตัวว่า การแสดงแสนยานุภาพอย่างเอิกเกริกดังกล่าวเท่ากับเป็นการเริ่มการแข่งขันในการสร้างอาวุธใหม่ หรือ Arms Race เป็นครั้งแรก หลังจากการยุติลงของสงครามเย็น ซึ่งการกระทำดังกล่าวมักจะลงท้ายด้วยการสงคราม เข้าใจว่ามหาอำนาจทั้งสองฝ่าย คือสหรัฐและรัสเซียเข้าใจนโยบายของพัฒนาการดังกล่าวดีพอ

และแม้ประเทศตะวันตกส่วนใหญ่จะมีได้ส่งผู้แทนระดับสูงไปเข้าร่วมในการฉลองวัน VE Day ที่กรุงมอสโก อันเป็นการส่งสัญญาณไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรมของรัสเซีย ซึ่งอันที่จริงเริ่มมาแต่การที่รัสเซียเข้ายึดครองคาบสมุทรไครเมียและยังรุกคืบหน้าต่อในภาคตะวันออกของยูเครนแล้ว ฝ่ายตะวันตกยังคงท่าทีเดิมต่อมา เพราะนางแองเคลา แมคเคิล มิได้ไปร่วมพิธีใหญ่ในวันที่ 9 พฤษภาคม โดยได้ไปในวันที่ 10 พฤษภาคม เพื่อจะใช้โอกาสในการหารือกับประธานาธิบดีปูตินด้วย และต่อมาในวันนี้ (12 พฤษภาคม) นายจอห์น แคร์รี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐก็ได้เดินทางไปยังกรุงมอสโก เพื่อวางพวงมาลาในพิธีที่จัตุรัสแดง ร่วมกับนาย Sergei Lavrov รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศรัสเซีย และไม่นานหลังจากนั้น ก็ได้เจรจาในวงจำกัดกับประธานาธิบดีปูติน และนายลาฟ รอฟ โดยได้บินไปพบกัน ณ เมือง Sochi ใกล้ทะเลดำ

การเดินทางไปเจรจา ณ เมือง Sochi ของนายแคร์รีนี้เป็นครั้งแรกในสองปี หัวข้อที่จะพูดจากันมิได้มีการเปิดเผย แต่พอคาดหมายได้ว่าจะเกี่ยวกับประเด็น (1) สถานการณ์ในยูเครน (2) การที่ซีเรียได้นำอาวุธเคมีมาใช้ในการสงครามกลางเมืองอีก (เพราะเมื่อปีที่แล้ว รัสเซียได้ขอให้ซีเรียยกเลิกการใช้อาวุธประเภทนี้) (3) ปัญหาเยเมน ซึ่งในวันนี้ (12 พฤษภาคม) เป็นวันเริ่มต้นของการยุติการโจมตีทางอากาศ

และ (4) สถานะของการเจรจาปัญหาอาวุธนิวเคลียร์ของอิหร่าน ซึ่งกำลังอยู่ในขั้นตอนของการเจรจา รายละเอียดของข้อตกลง เพื่อให้แล้วเสร็จภายในสิ้นเดือนมิถุนายน ศกนี้ ตามกรอบการเจรจาที่คู่เจรจาทั้งสองฝ่ายตกลงกันเมื่อเดือนที่แล้ว

ต่อมาเมื่อเวลา 01.30 น. ตามเวลาในประเทศไทย จอห์น แครร์รี่ รมว กต สหรัฐฯ กับนายเซอร์เก ลาฟรอฟ รมว กต รัสเซีย ได้พบกับผู้แทนสื่อมวลชนระหว่างประเทศ หลังจากที่ได้หารือกันเป็นเวลาทั้งหมด 8 ชั่วโมง ซึ่งรวมเวลาที่ประธานาธิบดีปูตินไปเข้าร่วมในการเจรจาด้วย รัฐมนตรีต่างประเทศทั้งสองฝ่ายได้แถลงข่าวสรุปสาระสำคัญของการเจรจาและตอบปัญหาที่สื่อมวลชนได้สอบถาม

การเจรจาสองฝ่ายมิได้ปิดเป้าปัญหาต่าง ๆ ได้แจ้งชัด เรื่องที่ได้พูดจากันมาก และก็เป็นคำถามของผู้สื่อข่าวได้แก่ปัญหายูเครน ซึ่งก็ไม่ผิดคาด ทั้งสองฝ่ายต่างย้ำความสำคัญของการปฏิบัติตามข้อตกลงมินสค์ 2 ในช่วงของการกล่าวนำ จอห์น แครร์รี่เห็นว่า หากมีการดำเนินการตามข้อตกลงมินสค์แล้ว ความยุ่งยากก็ควรจะได้รับการแก้ไขได้ รวมทั้งการปล่อยตัวนักโทษการเมืองที่ถูกจับไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นักบินหญิงยูเครน คือ Nadia Shavshenko :ซึ่งจนบัดนี้ รัสเซียก็ยังคุมขังอยู่ (ในวันเดียวกันนี้ หนังสือของนายเนียมสอพซึ่งถูกสังหารโดยคนภายนอกเข้าใจว่าตายตามคำสั่งของเครมลิน ที่ระบุชัดถึงการที่ปูตินดำเนินการเข้ายึดยูเครน เริ่มที่ไครเมียและในภาคตะวันออกของยูเครน จนทำให้มีการสู้รบอยู่จนบัดนี้) เมื่อผู้สื่อข่าวอ้างว่า ประธานาธิบดีเปโตรโรเซนโกแห่งยูเครนพร้อมจะใช้กำลัง เพื่อต่อสู้กับฝ่ายแบ่งแยกดินแดนในยูเครน นายแครร์รี่ตอบว่า ยังไม่ทราบว่ามีกรกล่าวเช่นนั้น แต่สหรัฐฯไม่เห็นด้วย เพราะรังแต่จะนำไปสู่การทำลายซึ่งกันและกัน และแนวทางดำเนินการเพื่อให้แต่ละฝ่ายมีทางปกครองตนเอง อันเป็นการกระจายอำนาจตามข้อตกลงมินสค์ จะเป็นทางประกันฐานะของแต่ละฝ่ายอยู่แล้ว และเสริมว่า หากรัสเซียปฏิบัติตามข้อตกลงมินสค์อย่างจริงจัง ฝ่ายตะวันตกก็จะผ่อนคลายนโยบายการแข็งต้งขึ้นตามความเหมาะสม

ปัญหาซีเรีย ซึ่งสหรัฐฯกับรัสเซียควรจะร่วมกันในฐานะหุ้นส่วนเพื่อสันติภาพตามหลักการที่ตกลงกันไว้ที่นครเจนีวา น่าจะดำเนินการต่อไปได้ ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับการแก้ปัญหาในทางการเมือง และการยึดมั่นตามข้อตกลงห้ามใช้และสะสมไว้ซึ่งอาวุธเคมี ในกรณีนี้ แครร์รี่มิได้กล่าวถึงความจำเป็นที่จะต้องให้นายบารซาด อัล อัสซาดพ้นหน้าที่ไป แต่ก็พอจะเข้าใจได้

แครร์รี่ได้พูดถึงความร่วมมือกับรัสเซียในการปราบปรามพวก “ไอซิส” ซึ่งเป็นจุดที่สร้างอันตรายต่อโลกมาก โดยมีได้ใช้คำว่า “รัฐอิสลาม” หรือ “ไอซิส”

แครร์รี่ตั้งข้อสังเกตว่า ถึงแม้จะไม่มีข้อห้ามมิให้รัสเซียขายขีปนาวุธทันสมัย คือ S300 แก้อิหร่าน แต่อดมิได้ที่จะต้องขอให้รัสเซียพิจารณา “จิ้งหะ” ที่เหมาะสม เพราะในช่วงนั้น ทั้งสหรัฐฯกับรัสเซียกำลังอยู่ระหว่างการเจรจาปัญหาอาวุธนิวเคลียร์กับอิหร่านอยู่

สำหรับสถานการณ์ในคาบสมุทรเกาหลี นั้น ทั้งสองฝ่ายเห็นว่า ควรให้มีการยกเลิกอาวุธนิวเคลียร์ในอาณาบริเวณนั้น

สถานการณ์เจรจาปัญหาหนี้ที่กรีซจะต้องจ่ายคืนให้แก่กองทุนการเงินระหว่างประเทศ ธนาคารกลางยุโรป และสหภาพยุโรป นั้น ฝ่ายกรีซเปิดเผยว่า อาจจำเป็นต้องนำทุนสำรองเงินตรามาชำระหนี้ในวันพรุ่งนี้ให้กองทุนการเงินระหว่างประเทศ

ตามรายงานในเวลา 03.20 น. ปีบซี รายงานว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกรีซแถลงว่าได้ถอนเงินจากกองทุนสำรองฉุกเฉิน จำนวน 750 ล้านดอลลาร์เพื่อจ่ายคืนให้แก่กองทุนการเงินระหว่างประเทศแล้ว

รายงานเดือนพฤษภาคม 2558 ฉบับที่ 4

ข้อชี้แจงว่า รายงานฉบับที่ 3 ที่ส่งมาก่อนนี้ คงจะไม่ถึงท่านผู้ใด เพราะข้าพเจ้าลืมไปว่า กระทรวงจะปิดราชการในวันพืชมงคล แต่ถึงอย่างไรก็ต้องส่งมาอยู่ดี เพื่อความต่อเนื่องของความเคลื่อนไหวระหว่างประเทศ ทั้งนี้ได้หมายถึงความบกพร่องของทุกท่านที่กรุณาช่วยจัดสรรข่าวและวิเคราะห์ส่งต่อให้แก่อีกหลายท่านทั้งในและนอกกระทรวง

โดยที่เวลาที่ส่งรายงานฉบับที่ 3 มาทางอีเมล นั้น ดีกมากแล้ว จึงอาจมีความขาดตกบกพร่องบ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การกล่าวถึงสกุลเงินที่กรีซจะชำระหนี้ตามงวดให้แก่กองทุนการเงินระหว่างประเทศ นั้น มิใช่สกุลดอลลาร์ หากแต่เป็นเงินสกุลยูโร อันที่จริง ที่ได้ชำระไปเป็นจำนวนเพียงไม่มากนัก เพราะกรีซยังจะต้องชำระเงินคืนให้แก่ประชาคมยุโรปและธนาคารกลางยุโรปอีกเป็นระยะไป

ในความเห็นของข้าพเจ้า รัฐบาลใหม่ของกรีซแทนที่จะเลือกทางแก้ไขปัญหานี้กับยุโรปและสถาบันการเงินระหว่างประเทศในทางที่จะสร้างความเข้าใจและเห็นใจ กลับเลือกทางอันสร้างความเข้าใจไขว้เขวมาตั้งแต่เริ่มแรก จนทำให้มีข้อกล่าวหาว่า กรีซกำลังใช้วิธี Black Mail และการหาทางยุให้มีความเห็นต่าง เช่นการประกาศตั้งแต่แรกว่าจะหันไปหารัสเซียและจีน เพื่อช่วยแก้ปัญหา และที่แสดงถึงความขาดวุฒิภาวะอย่างชัดแจ้ง ได้แก่การที่เรียกร้องค่าปฏิกรรมสงครามจากเยอรมนี วิธีการดังกล่าวนี้เท่ากับเป็นการ Black Mail อันมิได้ช่วยสร้างมิตรทั้ง ๆ ที่ประเทศต่าง ๆ ก็อยู่ในสหภาพเดียวกันและยังอยู่ร่วมในโซนของการใช้เงินสกุลยูโรด้วย ด้วยทางเลือกดำเนินการเช่นนี้ ปัญหากรีซคงจะยืดเยื้อไปอีกพักใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพราะสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของสหภาพยุโรปและรายงานการขยายตัวล่าสุดในวันนี้ (13 พฤษภาคม) ไม่เป็นที่น่าพอใจเท่าใดนัก เพราะประเทศที่ขยายตัวทางเศรษฐกิจมากที่สุดในโซนยูโร อันได้แก่ฝรั่งเศส (0.6) ในขณะที่เยอรมนีขยายตัวเพียงร้อยละ 0.3 ในไตรมาสแรกของปีนี้ ข้อสำคัญคือ

เจ้าหน้าที่เรียงคอยการชำระจากกรีซได้แก่สหภาพยุโรปและธนาคารกลางยุโรป ทั้งหมดนี้มีช่วงเดียว หากแต่จะต้องชำระเป็นระยะ ๆ ไป

ข่าวด่วนที่ได้รับในวันนี้ (13 พฤษภาคม) ได้แก่สถานการณ์ทางด้านเกาหลีเหนือ ซึ่งแม้จะยังไม่ปรากฏชัด แต่ก็จำเป็นต้องนำมาเสนอในวันนี้

รายงานแรกได้แก่การที่เกาหลีเหนือได้แสดงภาพของการที่นายคิม จอง อุนได้เฝ้าสังเกตการณ์การยิงจรวดจากเรือดำน้ำในทะเลใกล้กับเกาหลีเหนือ บางฝ่ายไม่แน่ใจว่าภาพนี้เกิดขึ้นเมื่อใด และภาพที่แท้จริง นั้น จริงเพียงใด รายงานข่าวต่อมาจากแหล่งของเกาหลีใต้ แสดงความหวังกังวลพอสมควร เพราะเครือข่ายการป้องกันกรโจมตีทางซีปนาวุธทางบก มีพร้อมอยู่แล้ว แต่หากการโจมตีมาทางทะเล ซึ่งเกาหลีใต้คาดว่า เกาหลีเหนือคงจะต้องใช้เวลาประมาณ 3-4 ปีในการพัฒนา ทางเกาหลีใต้มีได้เตรียมแนวทางป้องกันไว้ขณะนี้เพียงพอ กรณีนี้ย่อมต้องให้เป็นภาระของเกาหลีใต้และสหรัฐ ซึ่งตั้งกองกำลังป้องกันอยู่ในเกาหลีใต้ เตรียมการต่อไป

รายงานจากแหล่งต่าง ๆ รวมทั้งเกาหลีใต้และญี่ปุ่นคาดว่า เกาหลีเหนือได้พยายามสร้างอาวุธนิวเคลียร์ไว้แล้วในขั้นนี้ ไม่ต่ำกว่า 10 หัวรบและอาจจะขยายกำลังให้ถึง 20 หัวรบ พร้อมกับได้เพิ่มสมรรถนะในการใช้ซีปนาวุธข้ามทวีป (Intercontinental Ballistic Missile) เพื่อจะส่งอาวุธไปถึงสหรัฐได้ ข้อเท็จจริงเป็นเพียงใด กองกำลังสหรัฐ เกาหลีใต้และญี่ปุ่นคงจะได้ติดตามตรวจสอบอยู่แล้ว แต่ฝ่ายความมั่นคงของไทยคงจะได้เก็บฐานข้อมูลไว้ เพื่อประกอบการประเมินสถานการณ์ด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ แม้ประเทศไทยจะมีได้อยู่ในข่ายของการเป็นเป้าหมายของเกาหลีเหนือในระยะนี้ก็ตาม

ความจำเป็นที่จะต้องสลับปรับความเคลื่อนไหวดังกล่าวข้างต้นได้แก่พลวัตของการเมืองระหว่างประเทศ ด้วยเหตุผลว่า ตัวการสำคัญอันได้แก่นายคิมจองอุน ผู้นำเกาหลีเหนือในปัจจุบัน มีสภาพจิตอันพอจะวางใจได้เพียงใด ในวันนี้เอง ก็มีข่าวว่า นายพลฮีตดาว Hyon Yong Chol รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและนายทหารชั้นผู้ใหญ่ของกองทัพ ถูกประหารชีวิตด้วยคำสั่งของนายคิมจองอุนที่น่าแปลกใจได้แก่การประหาร ซึ่งเกิดขึ้นต่อหน้าเจ้าหน้าที่เป็นจำนวนมาก มิใช่เป็นการยิงด้วยปืนธรรมดา แต่ด้วยปืนต่อสู้อากาศยาน ซึ่งในประวัติศาสตร์การสงครามที่ข้าพเจ้าได้เคยศึกษามา ไม่เคยปรากฏถึงวิธีการประหารชีวิตแบบนี้ ผู้ใดก็ตามที่สั่งการให้กระทำดังกล่าว ย่อมจะมีจิตไม่ปกติและคงจะมีอาการ Paranoid อย่างแรง ตามรายงาน นายทหารและเจ้าหน้าที่ชั้นสูงถูกประหารชีวิตด้วยคำสั่งของนายคิมจองอุน แทบจะทุกสัปดาห์ เมื่อปีที่แล้ว นายคิมจองอุนก็ได้สั่งประหารชีวิตผู้มีศักดิ์เป็นอาและเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำมาตลอด เรื่องนี้ เป็นที่น่าติดตามความเคลื่อนไหวอยู่ตลอด

นอกจากความไม่น่าวางใจในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้แล้ว ข้าพเจ้าใคร่ขอเสนอให้กระทรวง พิจารณาปรับเปลี่ยนผู้ทำหน้าที่ข่าวกรองในส่วนที่เกี่ยวกับเกาหลีเหนือจากที่ขณะนี้ให้ สอท ณ กรุงปักกิ่ง มาเป็น สอท ณ กรุงโซล ซึ่งสามารถจะประสานการข่าวกับทั้งสหรัฐและเกาหลีใต้โดยสะดวก เพราะ สอท ณ กรุงปักกิ่งมีภารกิจหนักในหลายด้านอยู่แล้ว ขอนำข้อเสนอนี้เรียนแก่ท่านรัฐมนตรีว่าการฯและท่านปลัด กระทรวงฯ พิจารณาในโอกาสแรก และข้าพเจ้าพร้อมที่จะมาชี้แจงความจำเป็นและวิธีดำเนินการ หากเห็นว่าจำเป็น

ความไม่สงบอีกภูมิภาคหนึ่ง ซึ่งประเทศไทยน่าจะให้ความสนใจได้แก่ทะเลจีนใต้ เพราะขณะนี้ จีนได้ค่อย ๆ รุกคืบเพื่อแสดงอำนาจครอบคลุม รวมทั้งได้สร้างเกาะและลานบินในที่ต่าง ๆ ทำให้เกิดความ ตึงเครียดกับประเทศต่าง ๆ ที่อ้างสิทธิเหนือดินแดนเหล่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งฟิลิปปินส์และเวียดนาม และล่าสุดในวันนี้ สหรัฐก็ได้แถลงทำทนายการอ้างสิทธิของจีนเช่นกัน เข้าใจว่าได้อ้างหลักการตามกฎหมาย ทะเลระหว่างประเทศ ถึงแม้ไทยจะมีได้มีส่วนโดยตรงในกรณีพิพาทดังกล่าว แต่หลายประเทศรวมทั้งจีน ก็ได้ยอมรับบทบาทของไทยในฐานะประเทศเป็นกลาง มิใช่ประเทศผู้ใกล้เคียง อันจะเป็นเรื่องยุ่งยากและ ซับซ้อนมาก แต่ก็ไม่น่าจะเกินความสามารถของคนไทย ในการเตรียมการดำเนินการด้านนี้ ต้องไม่ลืม บทบาทของอินเดียด้วย เพราะอินเดียมีกำลังทางนาวิอูอยู่ไม่ห่างจากตอนเหนือของช่องแคบมาลัคคานัก

ด้านเยเมน ซึ่งเริ่มแต่วันที่ 12 พฤษภาคม กำลังทางอากาศของซาอุดี อารเบียและพันธมิตรได้ ระวังการโจมตีทางอากาศ เพื่อเปิดโอกาสให้มีการช่วยเหลือทางมนุษยธรรมได้ ก่อนถึงกำหนดนั้น เครื่องบินโจมตี F-16 ของโมร็อกโกได้ตกลงในดินแดนเยเมน หลายฝ่ายรวมทั้งอิสตังอ้างความรับผิดชอบ แต่การเว้นว่างการโจมตีก็เริ่มขึ้นตามกำหนด ในช่วงนี้ เรือของอิหร่านก็ได้นำสิ่งของเพื่อการช่วยเหลือพล เรือออกไปส่ง แต่จะเป็นอะไรบ้างนั้น ไม่ปรากฏรายงานต่อมา

ในวันนี้ (13 พฤษภาคม 2558) เช่นกัน ประธานาธิบดีโอบามาได้เชิญผู้นำจากประเทศอ่าวไปร่วม ทหารเรือที่ Camp David แต่ผู้นำหลายคน เช่นกษัตริย์ Salman ของซาอุดี อารเบีย ไม่อาจไปร่วมได้ และมี ข่าวว่า ผู้นำอีกบางคนก็จะไม่สามารถไปได้เช่นกัน นัยยะของความไม่พร้อมเพรียงดังที่ได้ทราบในขั้นนี้จะ ลงเอยอย่างไร ต้องติดตามข่าวกันต่อไป เพราะในระยะสองสามวันที่ผ่านมา ผู้แทนสหรัฐได้กล่าวเชิง ดำเนินการโจมตีทางอากาศที่เยเมนของซาอุดี และพันธมิตร ในขณะเดียวกัน ซาอุดี อารเบียก็ไม่พอใจนักที่ สหรัฐได้ไปเอาใจอิหร่านในการเจรจาเพื่อป้องกันการสะสมวัสดุเพื่อการสร้างอาวุธนิวเคลียร์มากไปหน่อย เพราะซาอุดีเห็นว่า อิหร่านเป็นศัตรู ทั้งในทางภูมิรัฐศาสตร์และทางนิกายศาสนาอิสลาม

รายงานข่าวตลอดวันนี้ (13 พฤษภาคม) แจ้งว่า คณะทหารในมูรูดิในแอฟริกาตะวันออกได้ กระทำรัฐประหาร และประกาศปลดประธานาธิบดี Nkuruziza ออกจากตำแหน่ง และแถลงที่จะจัดตั้ง

รัฐบาลเปลี่ยนผ่านเข้าบริหารประเทศ ในช่วงที่เกิดเหตุนี้ ประธานาธิบดี Nkuruziza ได้ไปร่วมการประชุมสุดยอดของประเทศแอฟริกาตะวันออกที่ประเทศทานซาเนีย ผู้ช่วยของประธานาธิบดีปฏิเสธว่ามีการยึดอำนาจ และได้ไปหารือกับผู้นำทานซาเนียเพื่อหาทางแก้ไขสถานการณ์ในบुरुнди ภายในประเทศบुरुнди ซึ่งอยู่ทางใต้ของประเทศรวันดา และตัวประธานาธิบดีเองก็เป็นชนเผ่าฮูตู ที่เมื่อไม่กี่ปีที่ผ่านมา เป็นเผ่าที่สู้รบกับเผ่าฮูตูภายในรวันดาในสงครามล้างเผ่าพันธุ์ แต่ปัจจุบันเหตุการณ์สงบดีและรวันดาก็ได้เติบโตทางเศรษฐกิจเป็นที่น่าพอใจ

ปัญหาของประธานาธิบดี Nkuruziza ได้แก่ความพยายามที่จะสมัครรับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีอีกเป็นวาระที่สาม อันศาลวินิจฉัยว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญ ประชาชนจำนวนมากจึงได้รวมตัวกันประท้วงติดต่อกันมาหลายสัปดาห์ เมื่อผู้นำฝ่ายทหารยกกำลังกันเข้ามาที่กรุง Bujumbura ประกาศทางวิทยุส่วนตัวว่าได้ยึดอำนาจแล้ว ประชาชนเป็นจำนวนมากได้รวมกำลังกันมาเดินฉลอง ตำรวจ ซึ่งอยู่ด่านประธานาธิบดี ได้พยายามสกัดกั้นความพยายามของฝ่ายทหารที่จะเข้ายึดสถานวิทยุทางการ มีการยิงโต้ตอบกันบ้าง จนเวลาเกือบ 04.00 น. ตามเวลาในประเทศไทย ก็ยังไม่เป็นที่ทราบกันแน่ชัดว่า การยึดอำนาจสำเร็จผลหรือไม่ แต่วงการระหว่างประเทศได้แสดงความกังวลว่าอะไรเกิดขึ้นแน่ในบुरुнди

ตามรายงานข่าวทางสื่อระหว่างประเทศเมื่อหัวค่ำคืนนี้ (ในประเทศไทย) สหรัฐได้ยิงโดรนไปสังหารนาย Alu Alaa al-Afry ซึ่งเป็นผู้นำอันดับสองของไอซิส รายละเอียดมากกว่านี้ยังไม่ได้รับการยืนยัน

รายงานเดือนพฤษภาคม 2558 ฉบับที่ 5

ตามรายงานเดือนกุมภาพันธ์ ศกนี้ หน้า 10 กล่าวถึงการแถลงข่าวของประธานาธิบดีโอบามา เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ ว่า ฝ่ายบริหารกับนิติบัญญัติได้รวมหารือกันเพื่อจะต่อสู้กับไอซิส หลังจากนั้นฝ่ายบริหารได้เสนอญัตติ (resolution) ไปยังรัฐสภาเพื่อยกเลิกญัตติเมื่อปี ค.ศ. 2001 เกี่ยวกับการส่งทหารไปปฏิบัติการ (สมัยประธานาธิบดี George W. Bush) ในสงครามอ่าว ซึ่งยังมีผลใช้บังคับอยู่ ญัตติใหม่นี้กำหนด combat basis ของทหารสหรัฐ คือจะไม่ส่งทหารภาคพื้นดินไปปฏิบัติการรบ แต่ในกรณีจำเพาะอาจจะใช้กองกำลังพิเศษ (Special Forces) โดยญัตติใหม่นี้จะมีอายุ 3 ปี เพื่อให้พอดีกับการรับตำแหน่งของประธานาธิบดีใหม่ แต่ถ้าภารกิจเสร็จสิ้นก่อน ก็จะยุติปฏิบัติการภายใต้ญัตติดังกล่าว

นับแต่นั้นมา ข้าพเจ้าก็เข้าใจไปว่า รัฐบาลสหรัฐคงมีวัตถุประสงค์ในการยืนยันคำกล่าวของผู้แทนสหรัฐ รวมทั้งนายจอห์น แครรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ว่า สหรัฐจะไม่มีการส่ง Boots on the grounds ซึ่งหมายถึงการส่งทหารภาคพื้นดินเข้าไปต่อสู้กับไอซิส คำว่า Boots on the grounds จึงเป็นคำที่หลายประเทศและกลุ่มชนใช้กันทั่ว

ต่อมาในวันที่ 16 พฤษภาคม 58 ปราบกฏข่าวด่วนพิเศษทางสถานีโทรทัศน์ ซีเอ็นเอ็น รายงานว่า ตามข่าวที่ได้รับมาจากแหล่งมีอิทธิพลทางการ สหรัฐได้ส่งหน่วยรบพิเศษเข้าไปโจมตีเมือง Deir Ezzor ทางตอนเหนือของซีเรีย โดยได้ปะทะกับนักรบของไอซิส ซึ่งถูกสังหารไป 12-19 คน (จำนวนไม่แน่นอน) ในจำนวนนี้มีบุคคลหนึ่งที่มีความสำคัญมากของในสายการบังคับบัญชาของไอซิส ในชื่อว่า Abu Zayyab อันเป็นชื่อไม่จริง แต่มีตำแหน่งเสมือน Chief Finance Officer (CFO) ซึ่งคุมกิจการด้านรายได้ของน้ำมันและก๊าซ เพื่อจัดสรรให้หน่วยรบของไอซิส และจัดการด้านเงินทุนต่าง ๆ นอกเหนือจากน้ำมัน เพียงการเป็นผู้คุมกระเป๋าสำหรับทั้งกลุ่ม เท่านั้นก็แสดงว่าเป็นบุคคลสำคัญยิ่งของไอซิสอยู่แล้ว นอกจากนั้นยังมีข่าวว่า ในระยะหลัง ๆ มานี้ เขามีบทบาทเพิ่มขึ้นในด้านการปฏิบัติการอีกด้วย แต่โดยที่เขาเสียชีวิตในการต่อสู้ หน่วยรบพิเศษจึงได้จับตัวภริยาเขาไป เข้าใจว่าจะนำตัวไปสอบปากคำเพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติม ทหารสหรัฐไม่มีผู้ใดเสียชีวิตหรือได้รับบาดเจ็บ

รายงานข่าวต่อมา ไม่เพียงแต่ยืนยันว่าปฏิบัติการสายฟ้าแลบดังกล่าวเกิดขึ้นจริง แต่ความหมายของปฏิบัติการครั้งนี้มีการวางแผนอย่างรอบคอบมาก ก่อนหน้าที่จะเข้าบุกพื้นที่ กองกำลังทางอากาศสหรัฐได้ระดมการทิ้งระเบิดในที่ต่าง ๆ ทั้งในอิรักและซีเรีย เป้าหมายที่จะเข้ารุกรบนั้นเป็นที่ซึ่งไอซิสวางกำลังไว้ไม่น้อย แม้ว่าอาจจะมิได้คาดหมายว่าจะถูกโจมตีก็ตาม หน่วยรบพิเศษ ซึ่งเข้าใจว่าเป็น Delta Force ได้บุกเข้าสู่เป้าหมายโดยมิได้เปิดโอกาสให้ฝ่ายรับส่งกำลังเข้ามาได้ทัน ประเด็นคือ กองกำลังพิเศษต้องการจับตัวของผู้นำไอซิสเป็น ๆ หรือต้องการกำจัดเขา เพราะเมื่อเข้าไปในพื้นที่แล้ว เขาต่อสู้ จึงถูกยิงตาย และจับตัวภริยาของเขาซึ่งอยู่แถวนั้นไป และการสอบปากคำภริยา จะช่วยให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมประการใด กรณีนี้ต้องคอยรับฟังรายงานจากสหรัฐต่อไป ซึ่งก็คงจะไม่ได้ทั้งหมด แต่การโจมตีครั้งนี้ น่าจะมีความสำคัญทางจิตวิทยาไม่น้อย เพราะประธานาธิบดีโอบามาถือว่าเป็นผู้ที่สั่งการโดยตรง หลังจากที่สภาความมั่นคงแห่งชาติได้ลงมติโดยเอกฉันท์ให้ดำเนินกร หลังจกที่ได้รับรายงานจากหน่วยข่าวกรองต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกัน รายงานข่าวบางแห่งถือว่า ปฏิบัติการในซีเรียครั้งนี้ไม่เชิงเป็นปฏิบัติการทางทหาร แต่เป็นการปฏิบัติการของฝ่ายข่าวกรอง จนถึงขณะนี้ทำรายงานนี้ ประธานาธิบดีสหรัฐก็ยังมิได้แถลงถึงผลของการปฏิบัติการโจมตีแต่อย่างใด

ในช่วงวันอาทิตย์วันนี้ ไอซิสก็ได้ถอนถอยออกจากเมืองรามาดิ ซึ่งเคยยึดได้มาก่อนแล้ว แต่ถูกผลักดันให้ต้องถอยไป เมืองนี้เป็นศูนย์กลางของมณฑล Anwar ซึ่งอยู่ไม่ห่างจากกรุงแบกแดดมากนัก อย่างไรก็ตาม หลังจากเหตุในการโจมตี ที่เมือง Deir Ezzor ที่ซีเรีย ซึ่งอยู่ทางใต้ของเมืองรัศมา เมื่อคืนวันเสาร์ที่ผ่านมา มีรายงานข่าวว่า ไอซิสได้ถอนตัวจากเมือง Palmyra อันเป็นเมืองที่ทรงคุณค่าทางวัฒนธรรมมากและเป็นมรดกโลกด้วย แต่ข่าวนี้ ยังมิได้รับการยืนยันจากแหล่งอื่น หากเป็นจริง ก็ย่อมจะเป็นข่าวดี เพราะไอซิสได้ทำลายโบราณสถานมาากแล้ว ทั้งในอิรักและซีเรีย ความเสี่ยงของโบราณสถานที่กำลังถึงได้แก่โบราณสถานโรมัน อนุสรณ์สถานนิมรอด และบาบิโลเนียน ฯลฯ

ผลการเลือกตั้งทั่วไปในอิสราเอลในวันที่ 17 มีนาคม 2558 ซึ่งนายเบนจามิน เนทันยาฮู หัวหน้าพรรคลิคุดได้คะแนนนำเพียงเล็กน้อยและไม่สามารถจัดตั้งรัฐบาลได้ จนนาทีสุดท้าย หลังจากที่พรรคที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นหัวหน้าถอนตัวออกจากพรรคร่วมรัฐบาล นายเนทันยาฮูจึงไม่มีทางเลือกอื่นนอกจากชักชวนพรรคฝ่ายขวามาเข้าร่วม จนวินาทีสุดท้ายที่จะต้องนำรายชื่อคณะรัฐมนตรีเสนอต่อประธานาธิบดี ก็สามารถรวบรวมได้ที่นั่ง 61 ที่ อันเป็นจุดต่ำสุด แต่ก็ทำให้เสนอจัดตั้งรัฐบาลได้ แต่ที่นั่งเพียง 61 เสียงอย่างยิ่งที่จะถูกโค่นรัฐบาล นายเนทันยาฮูจึงยอมรับนางสาว Shekad ซึ่งเป็นคนปากกล้าและสร้างความได้เถียงกันมาก มาเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม แม้ว่าเธอจะไม่มีพื้นฐานความรู้ด้านกฎหมายในการศึกษามากก็ตาม เป็นที่คาดหมายกันว่า รัฐบาลชุดนี้คงจะอยู่ไม่นาน เพราะสถานการณ์ในประเทศกำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

องค์สันตะปาปา Francis ปัจจุบันนี้ ได้เสด็จไปเยือนนครเยรูซาเล็ม และได้ทรงแถลงว่า ศาสนจักรโรมันแคทอลิกจะรับรองรัฐปาเลสไตน์ และจะทรงประกาศให้อดีตแม่ชีปาเลสไตน์สองท่านในศตวรรษที่ 19 เป็น Saint ซึ่งพิธีในวันนี้ (17 พฤษภาคม 2558) มีขึ้นที่ศาสนจักรบาซิลิกาในกรุงโรม โดยมีชาวปาเลสไตน์หลายร้อยไปร่วมในพิธีด้วย รวมทั้งนายมาห์มูด อับบาส ประธานาธิบดีของรัฐปาเลสไตน์ ความเคลื่อนไหวดังกล่าวนี้มีนัยยะสำคัญไม่น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่ชาวคริสต์หลายร้อยถูกกลุ่มไอซิสสังหารในตะวันออกกลาง และโบสถ์หลายแห่งถูกเผาและทำลายทั้งในตะวันออกกลางและแอฟริกา การวางตัวต่างกันระหว่างศาสนาเช่นที่ดูเหมือนกำลังเกิดขึ้นขณะนี้ อาจเป็นความขัดแย้งกันได้ แม้ฝ่ายที่นับถือศาสนาคริสต์ทุกนิกายจะไม่คิดที่จะตั้งตัวเป็นศัตรูกับใครก็ตาม

สองสามวันที่ผ่านมา ปัญหาผู้อพยพชาวโรฮิงจาและบังกลาเทศ อันเกี่ยวกับไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซียปรากฏเป็นข่าวต่อเนื่องกันมาทางโทรทัศน์ระหว่างประเทศทุกช่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งซีเอ็นเอ็น บีบีซี และอัล จาซีราห์ แทบจะทุกครั้งชั่วโมง ในขณะที่บทบาทของไทยในการให้ความช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ผู้ประสบภัยแผ่นดินไหวในเนปาล ไม่ได้รับการนำเสนอทางสื่อมวลชนระหว่างประเทศเลย ซึ่งข้าพเจ้าได้ตั้งข้อสังเกตนี้มาทางรายงานข่าวและวิเคราะห์ก่อนหน้านี้แล้ว

ปัญหาการหลงใหลทางทะเลเพื่อแสวงหาที่ซึ่งจะทำให้ความเป็นอยู่ดีขึ้น และประเด็นของการค้ามนุษย์นี้เป็นข่าวและประเด็นปัญหาหนักตามรายงานข่าวของสื่อต่างประเทศเมื่อเกิดเรื่องขึ้นในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนเพื่อไปสู่ยุโรปตะวันตก และในมหาสมุทรอินเดีย ประเด็นร่วมได้แก่การค้ามนุษย์ แต่สำหรับด้านยุโรป นั้น ที่น่าห่วงได้แก่ข่าวในวันนี้ (17 พ.ค. 58) ที่ว่าไอซิสได้แทรกเข้ามาในกลุ่มผู้อพยพและเรียกจ่ายเงินอยู่ด้วย สำหรับในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ฝ่ายความมั่นคงควรจะให้ความช่วยเหลือทางมนุษยธรรมอย่างแบบเนียน ในทัศนะของข้าพเจ้าสถานการณ์ในภูมิภาคและระหว่างประเทศได้เปลี่ยนแปลงไปมากแล้ว เมื่อเทียบกับสถานการณ์ผู้อพยพจากอินโดจีนซึ่งข้าพเจ้ามีส่วนในการแก้ปัญหา

การเปิดโอกาสให้ผู้อพยพได้รับการดูแลและบรรเทาทุกข์ และการเปิดโอกาสให้ผู้สื่อข่าวต่างประเทศมาช่วย
แสดงแนวคิดของการแก้ปัญหา ก็น่าจะทำให้ต่างประเทศเห็นภาพของเมืองไทยดีขึ้นกว่าปัจจุบันนี้ แม้ว่า
เท่าที่ได้ติดตามสังเกตดู ผู้สื่อข่าวทั้งหลายมิได้ให้ร้ายกับไทยเกินกว่าสิ่งที่เกิดขึ้นจริง อันต่างจากท่าทีที่
ข้าพเจ้าต้องผ่านพบมาเมื่อตอนต้องเผชิญกับวิกฤตผู้อพยพจากอินโดจีน

การสู้รบระหว่างฝ่ายอิรักกับไอซิสที่รามาดิ ดูเหมือนฝ่ายอิรักจะต้านทานการรุกรบของไอซิส
ไม่ได้ ตามรายงานเมื่อ 02.00 น. ของวันที่ 17-18 พฤษภาคม 58 ฝ่ายไอซิสจะยึดครองพื้นที่ส่วนใหญ่ของ
รามาดิไว้ได้ รามาดิเป็นศูนย์กลางของรัฐบาลมณฑลอันบาร์ ซึ่งเมื่อไม่นานมานี้ ไอซิสเข้ายึดได้
แต่อีกไม่กี่วันต่อมา กองทัพอิรักก็แถลงว่าได้ยึดกลับมาแล้ว ตามความเห็นของผู้สังเกตการณ์ รามาดิ มิได้
มีความสำคัญมากนัก เมื่อเทียบกับอีกเมืองหนึ่ง ใกล้ ๆ กัน ซึ่งเป็นศูนย์กลางโรงกลั่นน้ำมันใหญ่ที่สุด เมื่อ
เวลา 02.30 น. ข่าวย่อของ บีบีซี แจ้งว่า กองบัญชาการอิรักได้สั่งให้กองกำลังอิรักถอนตัวจากรามาดิ
รายละเอียดยังไม่ปรากฏชัด

รายงานเดือนพฤษภาคม 2558 ฉบับที่ 6

ตามรายงานเมื่อวันก่อนหน้านี้ ซึ่งแจ้งว่าเมืองรามาดิ อันเป็นศูนย์กลางของมณฑลอันบาร์ ได้
ถูกกองกำลังของไอซิสเข้ายึดได้เกือบทั้งหมด เมืองนี้อยู่ห่างจากกรุงแบกแดดประมาณ 100 กิโลเมตร แต่
รัฐบาลอิรักได้หาทางตอบโต้ด้วยการเรียกร้องให้กองกำลังชีอะ (Shia Militants) เข้ามารับมือกับการโจมตี
ของไอซิส โดยมีได้บังซัดว่า เขียกลุ่มไหน ขาวต่อมาแจ้งว่า กองกำลังชีอะ เสริมด้วยหน่วยรบจากเขียอิหร่าน
ได้รับคำสั่งให้มาร่วมการต่อสู้ และตามรายงานของ บีบีซี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมอิหร่าน ได้
เดินทางมาพบกับผู้นำอิรักที่กรุงแบกแดด ความเคลื่อนไหวเหล่านี้คล้ายกับปฏิบัติการในการโจมตีเพื่อยึด
เมืองติคริตคืนมา โดยมีนายทหารชั้นนำของอิหร่านมาช่วยในช่วงแรก ในขณะนั้น กองบินของสหรัฐมิได้
ช่วยเสริมกำลังด้วยการโจมตีทางอากาศ อาจจะเพราะมิได้ปรากฏว่าสหรัฐกับอิหร่านร่วมปฏิบัติการ
จนกระทั่งในช่วงสุดท้ายที่เครื่องบินสหรัฐได้เข้ามาทิ้งระเบิดจนทำให้การเข้ายึดเมืองติคริตเป็นผลสำเร็จ
ในช่วงนั้นเช่นกัน ที่นายทหารอิหร่านจากRevolutionary Guards ได้ถอนตัวจากสมรภูมิ หากการรบที่เมือง
รามาดิเป็นไปเช่นนั้นอีก ก็จะเป็นที่แน่ชัดว่า สหรัฐ (1) ไม่ต้องการให้เกิดการต่อสู้ในแบบ Secular คือเขีย
หรือซัดกับซุนนี และ (2) หลีกเลี่ยงการถูกหาว่าสหรัฐเล่นสองหน้า คือกลับไปอาศัยอิหร่านให้มาช่วยใน
การต่อสู้กับไอซิส ซึ่งในสายตาของคนภายนอกไม่เห็นว่าจะจะเป็นปัญหาอะไร หากการรบเพื่อยึดเมืองรามาดิ
เป็นไปในแบบที่เกิดขึ้นในเมืองติคริตอีก ความแคลงใจดังกล่าวก็คงจะหลีกเลี่ยงมิได้

ในวันนั้นเช่นกัน นายจอห์น แครร์รี่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ ซึ่งเที่ยวนี้ได้
เดินทางไปยังหลายประเทศด้วยกัน รวมทั้งรัสเซียและกรุงบรัสเซลส์ เพื่อการประชุมของนาโตว่าด้วยการ
รับมือกับไอซิส โดยได้ไปยังเกาหลีใต้ด้วย ได้แถลงว่า ไอซิสกำลังถูกบั่นทอนกำลังอย่างมาก รวมทั้ง

แหล่งที่มาของการเงินระหว่างประเทศด้วย แม้นายแคร์รี่จะมีได้กล่าวถึงปฏิบัติการของหน่วยรบพิเศษ สหรัฐเมื่อคืนวันที่ 16 พฤษภาคม แต่ก็น่าจะสามารถโยงไปถึงปฏิบัติการสายฟ้าแลบครั้งนั้นได้ อันแสดงว่า สหรัฐพอใจกับผลสำเร็จของการรุกรบครั้งที่กล่าว เพราะมีข่าวอย่างไม่เป็นทางการว่า สหรัฐได้เอกสารและหลักฐานทางข่าวกรองเป็นจำนวนมาก และกล่าวเสริมว่า ไชซีจะมีปัญหาการเงินต่อไป อันเท่ากับเป็นการยืนยันว่า อาบูไซยาฟ (ชื่อสมมติ) เป็นขุนคลังของไชซีจริง นอกเหนือจากอำนาจบังคับบัญชาอื่น ๆ ที่ระยะหลัง ๆ มา นี้ได้รับมอบหน้าที่จากบัคตาดี ผู้นำซึ่งมีข่าวว่าได้รับบาดเจ็บจากการโจมตีของฝ่ายตรงข้าม และเป็นไปได้ว่า เขาไม่สามารถเดินได้อย่างคล่องแคล่ว เรื่องนี้จะชัดเจนขึ้นในอีกไม่กี่วันจากนี้ สำหรับสถานะสุดท้ายที่รามาตี นั้น นายจอห์นแคร์รี่มั่นใจว่า ฝ่ายอิรักจะสามารถยึดกลับคืนมาได้

ในรายการสัมภาษณ์ของคริสเตียน อามันพอร์ ของ ซีเอ็นเอ็น อดีตที่ปรึกษาด้านความมั่นคงของอิรักได้กล่าวถึงบทบาทของ นายมาลิกี อดีตนายกรัฐมนตรีอิรัก (เชีย) ซึ่งมีส่วนไม่น้อยที่ทำให้สถานการณ์ภายในประเทศต้องเสื่อมลงเช่นที่เป็นอยู่ขณะนี้ เขาตั้งข้อสังเกตว่า มาลิกีได้พยายามบั่นทอนความพยายามของรัฐบาลปัจจุบันที่จะให้สถานการณ์ในประเทศสงบลงในทางต่าง ๆ รวมทั้งการเปิดทางให้คนของกลุ่มฮิสโบล่าห์ ซึ่งคล่องทางภาษาอังกฤษและทางด้านการประชาสัมพันธ์ เข้ามาครองตำแหน่งผู้นำของอิรัก และอิหร่านจะเข้ามามีบทบาทสำคัญในอิรักนอกเหนือจากการเข้ามาช่วยรบเป็นครั้งคราวเช่นปัจจุบัน

แม้คำกล่าวเช่นนี้จะน่าหวัง เพราะจะสร้างปัญหาทางภูมิรัฐศาสตร์อันมีนัยยะอย่างมาก แต่ก็หวังว่าประเทศที่มีส่วนได้เสียในความเคลื่อนไหวเช่นว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งซาอุดี อารเบีย จอร์แดน และสหรัฐ จะเตรียมการรับมือกับความเคลื่อนไหวดังกล่าวถึงในพรรคข้างต้น เพราะมิใช่เป็นสถานะที่เกินความคิดและคาดหมายของประเทศในภูมิภาค แต่ก็จำเป็นที่จะนำมาเสนอในที่นี้ แม้จะมีไซเรื่องน่าหวังกังวลสำหรับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในขณะนี้ก็ตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพราะปัญหา ไชซี ก็อาจส่งผลกระทบมาถึงประเทศเช่นไทยได้ ดังตัวอย่างที่มาเลเซียและอินโดนีเซียได้เผชิญมาแล้ว ดังที่ได้รายงานมาก่อนหน้านี้

ความพยายามก่อรัฐประหารเพื่อโค่นล้มประธานาธิบดี Nkuruziza แห่งบुरुндіในแอฟริกาจะล้มเหลว อาจจะเพราะการวางแผนและการประสานเครือข่ายผิดพลาด ดังตัวอย่างเช่นความสามารถเข้ายึดสื่อทางการได้ และกำลังด้านความมั่นคงกับตำรวจมิได้เข้าร่วมด้วย ตัวประธานาธิบดีเองได้ไปร่วมการประชุมระดับสุดยอดของประเทศแอฟริกาตะวันออก ที่ดาร์เอสซาลามในประเทศแทนซาเนีย และคงอยู่ที่นั่นจนมั่นใจว่าจะสามารถกลับสู่ประเทศได้ โดยได้ไปยังเมืองอันเป็นที่มั่นเดิมของตน จนในที่สุด หลังจากที่ สามารถปราบปรามผู้พยายามก่อรัฐประหารได้แล้ว โดยอาศัยกองกำลังความมั่นคงซึ่งมิได้แปรพักตร์ จึงได้

เดินทางมาปรากฏตัวที่กรุงบุงบุงว่า นครหลวง ในขณะที่เดียวกัน ประชาชนจำนวนประมาณ 100,000 คนได้หนีออกจากประเทศและไปลี้ภัยอยู่ในประเทศต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้เคียง รวมทั้งวันค้าทางเหนือของบุงบุง

เผ่าคนที่อยู่ในบุงบุงดีกับวันค้าจะใกล้เคียงกัน ประธานาธิบดี Nkuruziza เองก็เป็นคนจากเผ่าสตูซึ่งคนจากเผ่านี้ได้ปะทะกับคนเผ่าสตูในวันค้าและเป็นสงครามระหว่างเผ่าอย่างหนัก มีคนตายไปนับแสนถือได้ว่าเป็นการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ ดังที่ทั่วโลกได้รับทราบกันแล้ว

เมื่อเกิดการพลิกผันของเหตุการณ์ในบุงบุงดีเช่นนี้ สถานการณ์ที่เป็นอยู่ในขณะนี้ก็น่าวางใจได้ ตราบใดที่ประธานาธิบดี Nkuruziza ยังยืนกรานที่จะสมัครรับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีอีกเป็นสมัยที่สาม เพราะศาลในบุงบุงดีเองก็ได้วินิจฉัยแล้วว่า ไม่ชอบด้วยกฎหมาย วงการภายนอกเป็นห่วงว่า อาจเกิดสงครามกลางเมืองได้อีก แม้นายทหารชั้นนำที่พยายามจะก่อรัฐประหารเมื่อไม่กี่วันมานี้จะถูกจับได้หมดแล้วก็ตาม

รายงานเดือนพฤษภาคม 2558 ฉบับที่ 7

ปัญหาชาวโรฮิงจาที่อพยพมาทางเรือและทำให้ทั้งสามประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อันได้แก่มาเลเซีย อินโดนีเซีย และประเทศไทย ต้องตกเป็นฝ่ายรับข้อกล่าวหาว่าระหว่างประเทศว่า ต่างปฏิเสธที่จะให้ความช่วยเหลือผู้อพยพเหล่านี้ ในบางกรณีถูกหาว่าประเทศไทยและอีกสองประเทศอาเซียนปล่อยให้ผู้อพยพต้องเสียชีวิตเพราะจมน้ำ เนื่องจากประเทศเหล่านี้ไม่ยอมให้ผู้อพยพชาวโรฮิงจาขึ้นฝั่งโดยอ้างเหตุว่าพวกนี้มาเพราะถูกชักนำมาโดยผู้ค้ำมนุษย์ รายงานข่าวเกี่ยวกับการค้นพบหลุมฝังศพชาวโรฮิงจาเป็นจำนวนมากในภาคใต้ของประเทศไทย มิได้มีสำนักข่าวใดให้ความสำคัญเท่าใดนักในระดับระหว่างประเทศ

ภาพอันน่าสลดใจของชาวโรฮิงจาลอยอยู่ในเรือจับปลาและเมื่อมีเฮลิคอปเตอร์สีขาวยินไปถึงอาหารสำเร็จรูปให้ ก็มีผู้อพยพกระโดดลงไปในทะเลเพื่อจะนำอาหารสำเร็จรูปเพื่อรับประทานทั้ง ๆ ที่ไม่มีการทำให้สุกแต่อย่างใด ภาพเหล่านี้ปรากฏอยู่ตลอดสองสามวันที่ผ่านมา

ในวันนี้ (20 พ.ค. 58) มาเลเซียและอินโดนีเซียได้ตกลงให้ที่พักพิงแก่ผู้อพยพโรฮิงจาเป็นเวลา 1 ปี โดยจะหาทางแก้ปัญหาพร้อมกับระหว่างประเทศในการหาที่ตั้งหลักแหล่งให้ ในขณะที่ประเทศไทยมิได้แสดงท่าทีต่างไปจากการปฏิเสธที่จะให้ผู้อพยพขึ้นฝั่ง ก่อนหน้านั้น ฟิลิปปินส์ได้เรียกร้องให้ทั้งสามประเทศยึดหลักการแห่งมนุษยธรรม รายงานข่าวว่า รัฐบาลไทยเห็นด้วยที่จะให้ที่พักพิงและจะไม่ผลักดันผู้อพยพและกีดกันมิให้พวกนี้เข้ามาในฝั่งไทย เช่นเดียวกับที่มาเลเซียและอินโดนีเซียได้แถลงไปแล้ว ได้รับการนำเสนอทาง ซีเอ็นเอ็น และ บีบีซี เมื่อค่ำของคืนวันที่ 20 พฤษภาคม ศกนี้ ก่อนหน้านั้น สื่อต่าง ๆ ดังกล่าวมิได้

กล่าวถึงการมีส่วนร่วมกับอีก 2 ประเทศ ทั้ง ๆ ที่ในภาพข่าว ก็เห็นภาพของ รอมว กต ร่วมอยู่ด้วย ไม่ทราบว่าเป็นเพราะเหตุใด ท่าทีของไทยจึงมิได้ปรากฏจนอีกหลายชั่วโมงต่อมา ในขณะนี้ เวลา 24.40 น. ตามเวลาในประเทศไทย ซีเอ็นเอ็น ได้เสนอข่าวว่าไทยได้ยืนยันแนวทางเช่นเดียวกับมาเลเซียและอินโดนีเซียในกรณีของผู้อพยพชาวโรฮิงจา (ตามรายงานในสื่อมวลชนในวันถัดจากที่ทำรายงานนี้ คือวันที่ 21 พ.ค. 58 รอมว กต มิได้ร่วมแถลงข่าว เพราะได้จองเครื่องบินเดินทางกลับประเทศไทยไว้ก่อนแล้ว แต่ที่น่าสังเกตได้แก่การที่ บีบีซี ได้รายงานข่าวว่า ไทยร่วมท่าทีกับมาเลเซีย และอินโดนีเซีย ในการจะให้แหล่งพักพิงประมาณ 30 ครั้ง ด้วยข้อความเดียวกัน)

ในช่วงเช้าของวันนี้ ดอ อองซาน ซูจี หัวหน้าพรรคสันนิบาตเพื่อประชาธิปไตย ซึ่งมีได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับกรณีของชาวโรฮิงจามาพักใหญ่ ได้แถลงท่าทีว่า เมียนมาร์ควรที่จะรับผิดชอบเกี่ยวกับคนซึ่งก็ได้เคยมีถิ่นที่อยู่ในแคว้นอาราคาน (ระช่าย หรือยะช่าย) แทนที่จะปล่อยให้ต้องอพยพลี้ภัยเช่นที่เป็นชาวอยู่ขณะนี้ แต่ท่าทีของรัฐบาลเมียนมาร์ยังมิได้เปลี่ยนแปลง โดยยังไม่ยอมรับว่าชาวโรฮิงจามีสัญชาติพม่า (ตามรายงานข่าวจากมติชนรายวันในวันที่ 21 พ.ค. 58 รอมช ดอน ได้พบกับ รอมช เมียนมาร์ ซึ่งฝ่ายเมียนมาร์ได้แสดงท่าทีที่เปลี่ยนไปอย่างมาก เพราะเปิดทางที่จะรับชาวโรฮิงจาซึ่งลอยเรืออยู่ในน่านน้ำเมียนมาร์ ด้วยเหตุผลทางมนุษยธรรม แต่จะมีกระบวนการในการพิสูจน์สัญชาติว่าไปจากระช่ายจริง และดูเหมือนเมียนมาร์อาจจะมาร่วมการประชุมเรื่องนี้ที่รัฐบาลไทยจะเป็นเจ้าภาพจัดขึ้นในวันที่ 29 พ.ค. ศกนี้)

ปัญหาโรฮิงจານี้ ข้าพเจ้าเห็นว่าประเทศอาเซียนทั้งกลุ่มควรจะร่วมกันหาทางแก้ปัญหาเกี่ยวกับเมียนมาร์ ข้อกล่าวหาที่ว่าพม่าใช้นโยบายเชิง Apartheid เป็นการยากที่จะแก้ต่าง แม้ไทยซึ่งเคยถูกพาดพิงจะเปลี่ยนท่าทีไปแล้ว แต่คำกล่าวหาเช่นนั้นมักจะเป็นตราบาบแก่ผู้ที่ถูกหา (โปรดดูความในวรรคเหนือนี้ เพื่อจะได้เห็นภาพที่ถูกต้อง เพราะแนวทางของเมียนมาร์ดูจะมีได้แก่ปัญหาที่มีมานานอย่างสมบูรณ์ มาตรการที่กล่าวแก่ รอมช ดอน และทีมมติชนถ่ายทอดมาพิมพ์ในฉบับวันที่ 21 พ.ค. ดูจะกล่าวถึงปัญหาเฉพาะหน้าเท่านั้น)

ปัญหาการเมืองภายในของบรูไน ส่อเค้าว่าจะยุ่งยากต่อไป แม้ว่าในวันนี้ คือ 20 พฤษภาคม 2558 ประธานาธิบดี Nkuruziza จะได้ลงนามในกฎหมายที่เลื่อนการเลือกตั้งประธานาธิบดีไป โดยจะให้การเลือกตั้งมีขึ้นในวันอังคาร ที่ 26 พฤษภาคม ศกนี้ แต่ความไม่สงบยังคงมีอยู่ต่อไป ไม่เพียงภายในประเทศและเมืองหลวงจุมบูราเท่านั้น ที่กำลังความมั่นคงได้ยิงประชาชนที่ไม่เห็นด้วยกับรัฐบาลปัจจุบัน แต่ชาวบรูไนดีกว่าหนึ่งแสนคนได้ลี้ภัยออกนอกประเทศ จำนวนไม่น้อยได้ไปยังเกาะภายในทานซาเนีย ซึ่ง UNHCR กำลังให้ความช่วยเหลืออยู่ แต่เจ้าหน้าที่ก็ยอมรับว่า เกินกำลังที่จะดูแล ผู้ช่วยรัฐมนตรีต่างประเทศสหรัฐด้านสิทธิมนุษยชนให้ความเห็นเมื่อวานนี้ ว่าประธานาธิบดี Nkuruziza และฝ่ายอื่น ๆ ได้ลงนามในความตกลงที่เมือง Arusha ในทานซาเนียเมื่อ 10 ปีมาแล้วว่าประธานาธิบดีบรูไนจะไม่ดำรง

ตำแหน่งเกิน 2 วาระ ซึ่งบัดนี้ครบวาระแล้ว การที่ประธานาธิบดี Nkuruziza ยังยืนยันที่จะสมัครรับเลือกตั้งอีกเป็นวาระที่สาม จึงไม่ชอบด้วยความตกลงดังกล่าว

ความวุ่นวายที่บังเกิดขึ้นในบรูไนขณะนี้ทำให้หลายฝ่ายเป็นห่วงว่าจะมีการสู้รบกันอีก เช่นที่
รวันดามีประสบการณ์อันเจ็บปวดมาแล้ว เมื่อชนเผ่า Tutsi ครอบงำพันกับเผ่า ฮูตู อันเป็นเผ่าเดียวกันกับ
ประธานาธิบดี Nkuruziza ของบรูไน จนเกิดการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์มาแล้ว

เหตุการณ์เมื่อปี ค.ศ. 2011 ที่สหรัฐฯ ภายใต้คำสั่งของประธานาธิบดีบารัค โอบามา กำลังหน่วย Seal ได้ใช้เฮลิคอปเตอร์บินเข้าไปในปากีสถาน และปฏิบัติการพิเศษ โดยสังหารอุซามา บิน ลาดินใน
ห้องพัก และนำศพไปฝังในท้องน้ำตามพิธีของอิสลาม แต่ได้ปกปิดสถานที่ ว่าเป็นที่ใด อันเป็นเรื่องที่ทราบ
กันทั่วโลกแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพราะมีการถ่ายทอดปฏิบัติการไปยังห้องใต้ดินของทำเนียบขาว เพื่อให้
ประธานาธิบดีโอบามา ฮิลลารี คลินตัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ คณะมนตรีความมั่นคง
แห่งชาติ และเจ้าหน้าที่ระดับสูง

ต่อมา เมื่อไม่นานมานี้ ตามปกตินิสัยของชาวอเมริกัน ได้มีผู้เขียนหนังสือว่า ปฏิบัติการพิเศษ
ดังกล่าวเป็นเรื่อง “โกหกทั้งเพ” เพราะเขาได้สัมภาษณ์นายทหารชั้นผู้ใหญ่ของปากีสถานแล้ว ทหาร
ปากีสถานต่างหากที่เป็นผู้ปฏิบัติการ เรื่องนี้ ข้าพเจ้าได้สนทนากับเจ้าหน้าที่สหรัฐฯเป็นการส่วนตัวแล้ว
เห็นพ้องกันว่าปากีสถานต้องเสียหายอย่างมากที่ได้ทราบหรือระแคะระคายว่า บิน ลาดินได้เข้าไปอยู่ใน
ประเทศโดยที่ฝ่ายทหารปากีสถานมิได้ทราบแม้แต่น้อยมาเป็นเวลาหลายเดือน (หรือปี) และเจ้าหน้าที่ CIA
ระดับสูงที่ให้สัมภาษณ์กับซีเอ็นเอ็น ก็ให้ความเห็นในทำนองเดียวกัน

จะด้วยเหตุที่มีผู้ตั้งแง่เกี่ยวกับปฏิบัติการลับสุดยอดดังกล่าวหรือไม่ก็ตาม วันนี้ สหรัฐฯ ได้พิมพ์
เอกสารจำนวนมากมายี่สิบมาได้จากบ้านของอุซามา บิน ลาดิน อันเปิดเผยถึงรายละเอียดต่าง ๆ ที่บิน
ลาดินได้วางแผนและแนวทางต่าง ๆ ตลอดจนความที่ บิน ลาดินมีปัญหาของการเป็น Paranoid เพราะ
หัวนเกรงอยู่ไม่น้อย ทั้งในการเตรียมการโจมตีของขบวนการเอง และการจะอนุญาตหรือไม่ให้ภริยากันใด
คนหนึ่งออกนอกเคหสถาน นอกจากนั้น ยังมีไบสมัครเป็นสมาชิกอีกจำนวนหนึ่ง (ถ้าเป็นไปได้ ขอให้ส่วน
งานความมั่นคงหาเอกสารดังกล่าวนี้ อาจจะได้โดยขอให้ สอท ณ กรุงวอชิงตัน หามา หรืออาจจะขอให้ สอท
ติดต่อเพื่อขอจาก CIA อันจะเป็นอีกทางหนึ่งที่ข้าพเจ้าเคยขอเอกสารหรือคำบรรยายในเรื่องต่าง ๆ เช่น
กรณีที่มีหลักฐานว่า คนไทยได้ไปปรับเหมาะในการก่อสร้าง Wind Tunnel เพื่อทดสอบการผลิตอาวุธเคมี
ขณะที่นายมวนมา คัดดาพิยังเรื่องอำนาจอยู่ สมัยที่ข้าพเจ้าเป็น ออท ณ กรุงวอชิงตันในปี 2537-8)

เกี่ยวกับการก่อการร้ายเช่นกัน รายงานในวันนี้ แสดงว่าขบวนการต่าง ๆ เช่น อัล ซาบาบ ใน
โซมาเลียเริ่มหย่อนสมรรถภาพ ประการหนึ่ง เพราะประธานาธิบดีโซมาเลียได้ปรับวิธีต่อต้าน อัล ซาบาบ

อย่างได้ผลมากขึ้น อาจจะเป็นเพราะเมื่อประมาณสองสัปดาห์ที่ผ่านมา นายจอห์น แครีรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ ได้ไปเยือนทั้งคีนยาและโซมาเลีย ซึ่งอาจจะมีทำให้ความสัมพันธ์ในบางเรื่อง และอีกประการหนึ่ง สมาชิกของขบวนการได้แปรพักตร์มาเข้ากับฝ่ายรัฐบาลและได้พบกับผู้แทนสำนักข่าวตะวันตกแห่งหนึ่งด้วย สำหรับสถานะปัจจุบันของกลุ่มโบโก ฮารามในไนจีเรีย นั้น ได้เสนอรายงานมาก่อนหน้านี้แล้ว

ความเคลื่อนไหวอันควรติดตามศึกษาและวิเคราะห์ในภูมิภาคเอเชียมีอย่างน้อยสองกรณีคือ (1) การเคลื่อนไหวในทะเลจีนใต้ ซึ่งมีหลายฝ่ายเกี่ยวข้องด้วย และ (2) สมรรถนะในการพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ของเกาหลีเหนือ ซึ่งหลังจากที่ประธานาธิบดีปูตินเดินทางไปเยือนแล้ว เริ่มแสดงความมีอำนาจมากขึ้น เช่นการแสดงผลการยิงขีปนาวุธจากเรือใต้ น้ำ และการล่าแดงว่า บัดนี้เกาหลีเหนือสามารถสร้างระเบิดนิวเคลียร์ขนาดเล็กได้แล้ว และสามารถจะยิงไปยังเป้าหมายต่าง ๆ ได้อย่างแม่นยำ จริงหรือคดียุ่ ข้าพเจ้าไม่ทราบในขั้นนี้ แต่ความเคลื่อนไหวของไทยจะต้องเป็นไปอย่างแนบเนียน เพราะถ้าจำไม่ผิด ปีนี้จะครบ 40 ปีของความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างไทยกับเกาหลีเหนือ

การศึกษาภายในอิรักและซีเรียกำลังอยู่ในระยะต้องเฝ้าติดตาม ในอิรัก หลังจากที่ไอซิสได้เข้ายึดเมืองรามาดิแล้ว โดยผู้คนได้นือออกจากเมือง ไอซิสก็ได้รุกคืบหน้าไปทางตะวันออก อันเป็นทิศทางสู่กรุงแบกแดด แต่ทหารอิรัก และหน่วยรบชาวชีอะ ก็รวบรวมกำลังกันได้ตีมากขึ้น ในขณะที่กองทัพอากาศของอิรักก็เปิดฉากการโจมตีและทิ้งระเบิดไปทางเหนือในเส้นทางไปสู่เมืองเออร์บิล เพื่อจุดหมายต่อไปอันยากมาก คือเมืองโมซูลซึ่งไอซิสได้เข้าครองอย่างมั่นคง และกำลังแปรสภาพเป็นเมืองหลวงของฝ่ายตน ส่วนเมืองโบราณซึ่งเป็นมรดกโลกในซีเรีย คือ Palmyra นั้น ตามรายงานเมื่อเวลา 3.10 น. ตามเวลาในประเทศไทย บีบีซี เสนอข่าวว่า ไอซิสเข้ายึดได้แล้ว โดยกองกำลังซีเรียได้ถอนไปจากเมือง ไอซิสคงต้องการได้โบราณวัตถุจากเมืองอันคุณค่าสูงนี้ เพราะเป็นอีกทางหนึ่งในการหาทุน

รายงานเดือนพฤษภาคม 2558 ฉบับที่ 8

ในวันที่ 21 พฤษภาคม 2558 สถานการณ์ในบรูไนกลับตึงเครียดขึ้น หลังจากที่ประชาชนกว่าแสนคนได้หลบหนีไปยังประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางซาเนีย เหตุปัจจัยของความไม่สงบในบรูไนได้ปรากฏอยู่บ้างแล้ว ในรายงานฉบับที่ 7 ก่อนหน้านี้

สถานการณ์เกี่ยวกับการประตบัติต่อชาวโรฮิงจา ซึ่งยังเป็นรายงานทางสถานีโทรทัศน์ระหว่างประเทศทั้งในรูปของข่าวและรายงานเชิงสารคดี ควบคู่ไปกับข่าวทำนองเดียวกันที่เกิดขึ้นทางทะเลเมดิเตอร์เรเนียน คงจะไม่สามารถรายงานต่อจากที่ได้นำเสนอแล้วในฉบับที่ 7 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) เพราะท่าทีของแต่ละประเทศในอาเซียนยังไม่ตกลงพิพาท เนื่องจากมีบางประเทศขอให้รอจนการประชุมในวงกว้างที่

กรุงเทพฯ ในวันที่ 29 พฤษภาคม ศกนี้ ในขั้นนี้ ขอเพิ่มเติมประเด็นในเรื่องเดียวกันที่ได้ทราบจากข้อสังเกตของคริสเตียน อามันพอร์ ซึ่งไม่เพียงแต่กล่าวถึงการปฏิบัติของไทยว่าไม่ยินยอมให้ผู้อพยพเหล่านี้ขึ้นฝั่ง โดยได้ towed away these people out to sea และในตอนท้ายของรายงาน ซึ่งสลับกันกับปัญหาผู้อพยพทางยุโรปที่ กองทัพเรืออิตาลี ได้ทุ่มกำลังกู้ภัยและให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี ได้มีการฉายภาพปัญหาย้อนกลับไปสมัยสงครามเวียดนาม กรณี Boat People ซึ่งผู้หนีภัยคอมมิวนิสต์ทางเรือ “ต้องถูกใจสลัดทำร้าย เมื่อมาถึงฝั่งไทยก็ถูก Tow Away” สำหรับเหตุการณ์เมื่อสมัยสงครามเวียดนาม นั้น ข้าพเจ้าสามารถจะให้ข้อเท็จจริงได้ เพราะได้มีส่วนร่วมในความพยายามจะแก้ไข แต่จะกินที่มากเกินวัตถุประสงค์ของรายงานนี้ ขอโต้แย้งรายงานของ ซีเอ็นเอ็น เพียงว่า Boat People นั้นมีปัญหาบ้างตามที่อามันพอร์กล่าวแต่มีโซ่ที่ทางการ คณะผู้แทนไทยในขณะนั้นได้แสดงบทบาทสำคัญในการกำหนดมาตรการที่เรียกกันว่า Orderly Departure Programme ซึ่งนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างเป็นผลดี เพราะสำหรับประเทศไทย นั้น ปัญหาของผู้อพยพที่มีนับล้านมีโซ่พวกที่มาทางเรือ หากเป็น Land Cases อีกประเด็นหนึ่งที่ขอถ่ายทอดมาในช่วงนี้ ได้แก่สาระสำคัญของการโทรศัพท์ระหว่างคริสเตียน อามันพอร์ กับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอินโดนีเซีย ขณะที่เธอรอต่อเครื่องบินที่ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ว่าเธอเพิ่งกลับจากเยือนเมียนมาร์ เพื่อการหารือด้านทวิภาคี มีโซ่เฉพาะเรื่องผู้อพยพ ตามความเห็นของฝ่ายอินโดนีเซีย ท่าทีของเมียนมาร์ดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การที่เมียนมาร์จะไปจัดตั้งสถานกงสุลที่ Aceh ซึ่งจะช่วยมาก เพราะบัดนี้ อินโดนีเซียได้รับพวกอพยพไว้เป็นจำนวนมาก

ในช่วงวันสุดสัปดาห์ที่ผ่านมา นายบัน คิมูน เลขาธิการสหประชาชาติ ได้ไปปราศรัยที่มหาวิทยาลัยเวียดนาม ขอร้องให้ประเทศทั้งหลายในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ให้ช่วยกัน Search and Rescue และบรรเทาทุกข์พวกโรฮิงจาและบังกลาเทศ ทั้งที่ลอยลำอยู่กลางทะเลโดยด่วน เพราะเป็นปัญหาทางมนุษยธรรมที่ไม่ควรละเลย

ความตึงเครียดอีกด้านหนึ่ง ได้แก่การประจันหน้าระหว่างกองกำลังตรวจการของจีนกับสหรัฐในทะเลจีนใต้ ซึ่งมีการทำทายซึ่งกันและกันในวันนี้ (21 พ.ค. 58) เมื่อเครื่องบินตรวจการณ์ของสหรัฐบินผ่านเกาะแก่งซึ่งจีนอ้างสิทธิ และได้ก่อสร้างสิ่ง ที่ รุมว กต สหรัฐ เรียกว่า “กำแพงทราย” เป็นกรณีอีกแห่งหนึ่งในโลกที่น่าห่วง แม้เหตุการณ์ในวันนี้จะไม่เหมือนเหตุเมื่อหลายปีก่อนที่กองกำลังจีนที่โหดร้ายเครื่องบินตรวจการณ์ของสหรัฐตก แต่ในเมื่อขณะนี้ จีนมั่นใจในกองกำลังของตนมากขึ้น ก็ไม่อาจจะทราบได้ว่า หากเกิดเหตุกระทบกระทั่งกันขึ้น อะไรจะเกิดขึ้นต่อไป

แต่ถ้าหาก จีนและแม้กระทั่งรัสเซียจะมองไปว่า รัฐบาลโอบามาเป็น “เป็ดขี้เหร่-lame duck” อันตรายในวงกว้างก็อาจเกิดขึ้นได้ในโลก เพราะแม้จะอยู่ในสถานะการเมืองภายในเช่นที่บางฝ่ายเข้าใจ โอบามาก็ได้ริเริ่มแนวทางของนโยบายใหม่ ๆ หลายทาง เช่น การหาทางด้วยวิธีการเจรจาทางการทูต

ให้อิหร่านระงับการพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ การเสนอญัตติใหม่อันมีผลให้ยกเลิกการส่งทหารภาคพื้นดินเข้าไปในสงครามเพื่อต่อต้านกองกำลังรัฐอิสลาม การสั่งการให้หน่วยรบพิเศษเข้าไปปฏิบัติการสายฟ้าแลบเพื่อกำจัดแกนนำของไอซิสในซีเรียเมื่อไม่กี่วันมานี้ การเปิดฉากใหม่ในความสัมพันธ์กับคิวบาด้วยการผ่อนคลายมาตรการข้อห้ามต่าง ๆ หลังจากที่ยาวนานมาถึง 50 ปี เป็นต้น

จริงอยู่ การพยายามของฝ่ายตรงข้ามทางการเมืองภายใน อันได้แก่การต่อต้านของพรรครีพับลิกันมิใช่สิ่งที่ผิดคาด แต่ก็พอเชื่อได้ว่า ในที่สุด ฝ่ายที่ต่อต้านก็คงไม่สามารถสกัดความพยายามของรัฐบาลได้

ตามรายงานจากตะวันออกกลางในวันสุดสัปดาห์นี้ ปัญหาค่อนข้างจะซับซ้อนยิ่งกว่าการวางแผนยุทธการในการยึดเมืองติคริตกลับมา เพราะมีปัจจัยละเอียดอ่อนแทรกเข้ามา อันได้แก่บทบาทของอิหร่านในการรบ เพราะในวันเสาร์ ที่ 23 และวันอาทิตย์ ที่ 24 พ.ค. นี้ นายคาร์เตอร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมคนใหม่ของสหรัฐ ได้พูดจาทำนองว่า ทหารอิรัก (ขณะนี้) ดูจะไม่มีน้ำยาเสียเลย (lack of will) แต่ในขณะเดียวกันทหารกลุ่มซีกกลับได้แสดงความเข้มแข็ง จนเมื่อรัฐบาลอิรักได้ประกาศการเกณฑ์ทหารทั่วไป เพื่อจะหาทางยึดเมืองรามาดิคืนมา ทั้งสองฝ่ายได้ปฏิบัติการอย่างเป็นผลดี เพราะตามรายงานในวันอาทิตย์ ที่ 24 พ.ค. นี้ กองทัพอิรักก็สามารถยึดดินแดนหลายส่วนในรามาดิคืนมาได้

อย่างไรก็ดี ปัญหาเฉพาะหน้าก็คือ การให้อิหร่านเข้ามาร่วมในสงครามต่อต้านไอซิสจะลงเอยในแบบใด เพราะภายในสหรัฐเอง ก็มีกระแสเรียกร้องให้ส่งกำลังภาคพื้นดินเข้าไปปฏิบัติการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากพรรครีพับลิกัน ซึ่งไม่สามารถจะทำได้ในขั้นนี้ เพราะรัฐบาลโอบามาได้จัดทำญัตติห้ามการส่งทหารภาคพื้นดินเข้าไปในอิรักอยู่แล้ว

ประเด็นสำคัญได้แก่ความมุ่งหมายของอิหร่าน หากการต่อสู้ในปัจจุบันนี้เปลี่ยนผ่านไปเป็นการเข้าครองของอิหร่านในรัฐบาลใหม่ของอิรัก สหรัฐคงอยู่ในฐานะลำบากในหลาย ๆ เรื่อง ไม่เพียงแต่ข้อตกลงจำกัดการที่อิหร่านจะพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์เท่านั้น แต่หมายถึงความเปลี่ยนแปลงทางภูมิรัฐศาสตร์ภายในตะวันออกกลางอย่างมีนัยยะที่ลึกซึ้งมาก ปฏิกริยาของประเทศอ่าว นำโดยซาอุดี อารเบีย คงจะไม่เฝ้าดูความเคลื่อนไหวเหล่านี้ โดยไม่ขัดขวาง ซึ่งเป็นความเคลื่อนไหวที่ประเทศนอกภูมิภาค รวมทั้งประเทศไทยจะต้องติดตามอย่างใกล้ชิด

รายงานเดือนพฤษภาคม 2558 ฉบับที่ 9

คำกล่าวของนาย Ashton` Carter รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมคนใหม่ของสหรัฐ ที่ว่าทหารอิรักอันหมายถึง บรรดาที่นับถือนิกายซุนนี ไม่มีน้ำยาเสียเลย เพราะมิได้มีจิตใจต่อสู้อย่างจริงจังในการป้องกันเมือง Ramadi (do not have the will to fight) จนถูกกำลังรบของไอซิสเข้ายึดครอง ทำความแปลกใจให้ผู้ติดตามชาวหลายคนและมีการตีความกันไปต่าง ๆ นานา นั้น

รายงานข่าวจากกรุงแบ็กแดดในวันนี้ (25 พฤษภาคม) แจ้งว่า ตามคำชี้แจงของนาย Haider Al-Abadi นายกรัฐมนตรีอิรัก ซึ่งกำลังให้สัมภาษณ์กับผู้สื่อข่าวอาวูโสของ บีบีซี เห็นว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมสหรัฐคงจะไม่ทราบข้อเท็จจริงเพียงพอ เพราะในทัศนะของเขา กองกำลังอิรักซึ่งประกอบด้วยทหารซุนนีกับทหารชีอะฮ์ (Sunnis & Shia militias) จะสามารถโจมตีรามาติกลับคืนมาได้ ในไม่กี่วันนี้ ในขณะที่นาย Iyad Allawi รองประธานาธิบดีอิรักให้สัมภาษณ์แก่ผู้สื่อข่าว ซีเอ็นเอ็น สนับสนุนแนวคิดของนาย Carter ส่วน Damon ผู้สื่อข่าวต่างประเทศอาวูโสของ ซีเอ็นเอ็น มองอีกมุมหนึ่ง ว่า คำกล่าวของ รอม กท สหรัฐเท่ากับเป็นการตำหนิสหรัฐเอง ซึ่งเป็นฝ่ายฝึกหัดทหารอิรัก และเห็นว่า ทหารที่ผ่านการฝึก พร้อมรบ ฉะนั้น หากจะมีปัญหาที่อาจเป็นเพราะฝ่ายอิรักมิได้รับอาวุธจากสหรัฐเพียงพอ และอาจมีความล้มเหลวในสายการบังคับบัญชา - chain of command ของฝ่ายอิรักเอง ส่วนวุฒิสมาชิก John McCain เห็นว่า สหรัฐควรเข้าไปมีส่วนในการปะทะกับฝ่ายตรงข้ามมากกว่านี้ สื่ออีกแห่งหนึ่งตั้งข้อสังเกต ซึ่งข้าพเจ้ามีความโน้มเอียงจะเห็นด้วย กล่าวคือการได้กันไปมาเช่นนี้ เป็นสิ่งที่ไม่น่าจะปล่อยให้เกิดขึ้นเพราะจะช่วยปูทางให้ ไอซิสได้เปรียบในการรบ ด้วยเพราะสภาวะดังกล่าว กับการแตกแยกภายในของฝ่ายอิรักจะช่วยให้ไอซิส Thrive หรือก้าวรุดหน้าในการรุกคืบได้ โดยไม่ต้องใช้กำลังมากขึ้นกว่าเดิม ซึ่งก็น้อยกว่ากองกำลังของ ฝ่ายอิรักอยู่แล้ว

รายงานข่าวที่ว่า ไอซิสได้สร้างความหวาดกลัวว่ากรุงแบ็กแดดจะแตก ย่อมแสดงถึงความสำเร็จของ ไอซิสที่สามารถใช้การโฆษณาชวนเชื่อและปฏิบัติการจิตวิทยาเป็นเครื่องมือ ซึ่งในประเด็นนี้ สหรัฐน่าจะหาทางต่อต้านได้โดยไม่ต้องส่งทหารภาคพื้นดินไปช่วยในอิรัก ที่ตั้งข้อสังเกตเช่นนี้ เพราะตลอดระยะเวลาหลายเดือนที่ผ่านมา ไอซิสมักจะได้เปรียบฝ่ายตรงข้ามเสมอ เพราะมีฝ่ายปฏิบัติการด้านการโฆษณาชวนเชื่อและสามารถผลิตวิดีโอทัศนและการเผยแพร่ภาพแสดงชัยชนะของตนได้ โดยการเลือกจังหวะในการใช้เครื่องมือเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังจะเห็นได้จากการจัดองค์กร โดยแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายให้ดำเนินการได้อย่างคล่องตัว ข้อนี้แสดงให้เห็นความแตกต่างของ อัล เคด้า ซึ่งยึดหลัก Top Down กับไอซิส ซึ่งแบ่งสรรหน้าที่ในรูปแบบ Horizontal หรือการกระจายความรับผิดชอบสำหรับหน่วยนำในอันดับสองรองจากผู้นำ คือ Abu Bakr al-Baghdadi (ผู้นำไอซิสซึ่งเกิดในอิรัก) โดยไม่ต้องคอยรับคำสั่งจากอัล บัคดาดี เสมอไป และคงจะด้วยวิธีการนี้ที่ทำให้ไอซิสสามารถขยายตัว และดำเนินการตามแผนต่าง ๆ ได้อย่างคล่องตัวและปรับเปลี่ยนวิธีได้รวดเร็ว

สำหรับยุทธภูมิด้านรามาดี้ นั้น ทางที่ดี ฝ่ายอิรักควรจะจำกัดการแสดงข่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแสดงว่ากองทหารกำลังเคลื่อนหน่วยรบไปในทิศทางใด อันเป็นเรื่องยากในทางปฏิบัติจริง เพราะสำนักข่าวต่าง ๆ ก็ติดตามข่าวความเคลื่อนไหวเหล่านี้ อย่างเกาะติดอยู่แล้ว

รายงานจากนครโบราณ Palmyra ในวันนี้ (25 พฤษภาคม) แจ้งว่า หน่วยงานด้านสิทธิมนุษยชนได้ค้นพบว่า มีผู้ถูกไอซิสสังหารไม่น้อยกว่า 262 คน และมีข่าวซึ่งยังไม่มีการยืนยันว่า รัฐบาลซีเรียได้ส่ง

เครื่องบินไปทิ้งระเบิดกองกำลังไอซิสในเมือง 50 เที่ยวบิน รายงานความเสียหายยังไม่ปรากฏในขั้นนี้ เว้นแต่นกหายาก (Northern Bald Ibis) ซึ่งกำลังถูกรบกวนและอาจเป็นเป้าของไอซิส

ประเด็นสำคัญที่ฝ่ายอิรักควรเข้าใจให้ทราบแน่ ก็คือ ในสมรภูมิทั้งซีเรียและอิรักนั้น แม้อิรักและซีเรียต่างก็เข้าใจดีว่าเขตแบ่งระหว่างสองรัฐอยู่ที่ใด แต่ไอซิสถือว่าทั้งสองดินแดนเป็นผืนเดียวกัน อาจเพราะ ในแง่ของไอซิส นัยยะของสิ่งที่พวกตนพยายามเข้าครอบงำได้แก่ “รัฐอิสลาม” ภายใต้ “Caliphate” ครอบคลุมดินแดนต่าง ๆ ในเขตที่บัดนี้อาจจะแบ่งแยกกันเป็นส่วน ๆ หลังจากพื้นที่ซึ่งเคยเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักร Ottoman ต้องแตกสลายภายหลังจากก่อนสงครามโลกครั้งที่ 1 ในแง่นี้ ความพยายามของไอซิสที่จะจัดตั้งรัฐอิสลาม โดยครอบครองดินแดนส่วนหนึ่งของอดีตอาณาจักรออตโตมัน จึงน่าจะเป็นความใฝ่ฝันมากกว่าสถานะที่จะดำเนินการให้เป็นจริงขึ้นมาได้ แต่ในความพยายามที่จะให้ได้ดังฝัน การสู้รบและการต่อต้านความคิดต่างที่มีอยู่ในปัจจุบันนี้ คงเป็นการยากที่รัฐทั้งหลายซึ่งก็ได้สำนึกในความเป็นชาติของตนเอง การพึ่งพาอาศัยประเทศและมหาอำนาจภายนอก และการหันไปพึ่งองค์การระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหประชาชาติ ได้เปลี่ยนแปลงบริบทของการเมืองระหว่างประเทศไปในทางซึ่งยากที่แนวคิดของการพยายามก่อตั้งรัฐอิสลาม จะบังเกิดผลตามความมุ่งหมาย ทั้งนี้ มิได้หมายความว่า เหตุการณ์ความยุ่งยากและการปะทะกันด้วยกำลัง จะสงบเงียบไปในอนาคตอันใกล้ ความยุ่งยากและความขัดแย้งระหว่างฝ่ายต่าง ๆ จะคงหลีกเลี่ยงมิได้ แม้สงครามโลกครั้งที่ 3 คงจะระเบิดขึ้นได้ไม่ถนัดนัก ดังที่ข้าพเจ้าได้วิเคราะห์ไว้ในรายงานก่อนหน้านี้ แต่การแข่งขันกันสร้างฐานอำนาจและความพยายามที่จะแผ่อำนาจครอบครองของฝ่ายที่มีศักยภาพเพียงพอในปัจจุบันนี้ อันได้แก่รัสเซีย จีนและอินเดีย อันน่าจะรวมสหรัฐอเมริกาด้วย หากฝ่ายนี้เปลี่ยนนโยบายไปจากการ Retrenchment ตามที่ผู้นำขณะนี้ยึดถือตามแนวคิดแต่เดิมมาของตน

หากยอมรับการจัดอันดับ Tier 1 ดังวรรคข้างต้น ฝ่ายใดบ้างที่จะมาอยู่ในลำดับสองและสาม ก็ยังเป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาปัจจัยและองค์ประกอบของแต่ละฝ่ายให้ถี่ถ้วนต่อไป

ตามการจัดอันดับเช่นนี้ ไอซิส หรือไอซิล หรือได้ซ หรือรัฐอิสลาม ก็ยังมีได้เป็นที่ยอมรับสถานะของรัฐตามหลักการทางกฎหมายปัจจุบัน ข้าพเจ้ามักจะใช้คำว่า Non-State Actor การอยู่ในสถานะเช่นนี้ย่อมทำให้หลีกเลี่ยงยากที่จะกลายเป็นศัตรูของทุกประเทศ สหประชาชาติเองก็ได้บัญญัติกฎหมายว่าด้วยการก่อการร้าย และรัฐสมาชิกก็ได้ออกกฎหมายตามในทำนองเดียวกัน ทั้งโดยสถานะ โดยเจตนา และพฤติกรรมซึ่งมีหลักฐานยืนยันมากมาย ไอซิสเป็นกลุ่มก่อการร้ายอย่างแท้จริง ทั้งภายใต้กฎหมายอาญาภายในและกฎหมายระหว่างประเทศ มหาอำนาจสำคัญในปัจจุบันนี้ อันได้แก่สหรัฐอเมริกาและรัสเซียมิได้มีความเห็นต่างในประเด็นนี้

ปัญหาโรฮิงจา ยังคงเป็นประเด็นที่นานาชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ยังต้องหาทางแก้ไขต่อไป

ข้อสำคัญประการหนึ่ง คือความสงสัยมานานแล้วว่า ผู้อพยพเหล่านี้ล่องเรือมาถึงฝั่งของประเทศ เช่นไทย มาเลเซียและอินโดนีเซีย ได้อย่างไร เท่าที่ได้ติดตามข่าวมา ตัวการหนึ่งที่ค่อนข้างจะแน่ชัดแล้ว ได้แก่พวกค้ำมนุษย์ซึ่งคงจะได้กระทำความชั่วร้ายเช่นนี้มานานแล้ว จนเจ้าหน้าที่ไทยได้จับกุมและออกหมายจับแล้วเป็นจำนวนมาก หากเข้าใจไม่ผิด ก็ประมาณเกือบ 80 คน ไม่แต่เท่านั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจยังได้ค้นพบหลุมฝังศพพวกนี้เป็นจำนวนมาก ข่าวคราวเกี่ยวกับเรื่องนี้ มีปรากฏในรายงานขนาดยาวพร้อมภาพถ่ายภายใต้หัวข้อ Sold for ransom: On the trail of Thailand's human traffickers โดย Jonathan Head ผู้สื่อข่าวประจำเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของ บีบีซี ซึ่งแจ้งว่า ใช้เวลาค้นหาข่าว 6 เดือน

เพื่อการประสานงาน ข้าพเจ้าจะมอบรายงานนี้ให้กับกองการสังคม กรมองค์การระหว่างประเทศ ซึ่งเข้าใจว่าเป็นฝ่ายติดตามและดำเนินการในเรื่องนี้ ซึ่งทางกองอาจจะมอบให้หน่วยงานอื่น ตามแต่จะเห็นสมควร

เมื่อวันอาทิตย์ ที่ 24 พฤษภาคม 2558 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมาเลเซียแถลงว่า เจ้าหน้าที่ได้ค้นพบหลุมฝังศพ ในชั้นแรก 30 คนและค้นพบเพิ่มอีก 139 คน เข้าใจว่าเป็นศพของชาวโรฮิงจาและ (อาจจะ) เป็นพวกบังกลาเทศ มีหลายหลุมซึ่งมีมากกว่าหนึ่งศพ ทั้งหมดนี้เข้าใจว่าเป็นเหยื่อของพวกค้ำมนุษย์ หลุมฝังศพทั้งหมดอยู่ในรัฐเปอรลิส ใกล้ ๆ กับหลุมฝังศพที่เจ้าหน้าที่ไทยค้นพบ ใกล้ชายแดนไทย-มาเลเซีย

ในวันนี้ (ที่ 25 พฤษภาคม 2558) นายกรัฐมนตรีบังกลาเทศได้แถลงด้วยความไม่พอใจอย่างมาก ที่ถูกหาว่า ชาวบังกลาเทศได้หลบหนีไปหาที่กินอยู่ที่ดีในต่างแดน และปฏิเสธว่า ชาวบังกลาเทศเป็นส่วนหนึ่งของการอพยพทางเรือไปกับพวกโรฮิงจา

การกล่าวถึงชาวบังกลาเทศ นั้น เป็นข่าวซึ่งมาพร้อมกับกรณีที่เมียนมาร์ได้เริ่มการค้นหาเป็นครั้งแรกเมื่อวันอาทิตย์ และใช้คำว่า Bengali อันอาจแสดงว่า แม้ถึงขั้นนี้ เมียนมาร์ก็ยังไม่พยายามจะหลีกเลี่ยงการใช้คำว่า โรฮิงจา และในกฎหมายใหม่ที่ประธานาธิบดีเต็งเส่งลงนามเมื่อวานนี้ ก็จะอนุญาตให้ชาวโรฮิงจา มีลูกได้โดยเว้นระยะถึง 3 ปี เพราะต้องการป้องกันมิให้ชาวอิสลามมีลูกมากเกินไป ซึ่งประเด็นนี้ ฝ่ายต่างประเทศได้กล่าวหาว่า เมียนมาร์กำลังดำเนินการเช่นเดียวกับนโยบาย Apartheid ที่เคยใช้ในแอฟริกาใต้ ก่อนหน้าที่จะยกเลิก

รายงานเดือนพฤษภาคม 2558 ฉบับที่ 10

ความเคลื่อนไหวของประเทศที่ทรงอำนาจซึ่งในช่วงนี้ควรจะพยายามลดการยั่วยุระหว่างกันลง กลับเป็นไปในทางตรงข้าม

ในส่วนของสัมพันธมิตรแอตแลนติกเหนือ หรือ North Atlantic Treaty Organization (NATO) ซึ่งก่อตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1949 ด้วยจุดมุ่งหมายเพื่อป้องกันภัยจากการรุกรานของฝ่ายคอมมิวนิสต์จากสหภาพโซเวียตและประเทศในเครือชาย ซึ่งขณะนั้นหมายถึงประเทศในยุโรปตะวันออกภายใต้การครอบงำของ

สหภาพโซเวียต โดยที่ทั้งกลุ่มนี้ได้สลายตัวเป็นอิสระและเป็นประเทศเอกราชเมื่อสงครามเย็นได้ยุติลงอย่างไม่เป็นทางการ ในช่วงที่ความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายตะวันตกกับฝ่ายอดีตสหภาพโซเวียตได้แปรเปลี่ยนไป ฝ่ายต่าง ๆ ก็เข้าใจว่าทุกฝ่ายจะค่อย ๆ ปรับความสัมพันธ์อันมิตรเข้าหากันในทางซึ่งจะทำให้โลกได้ลิ้มรสสันติภาพอย่างแท้จริง ประธานาธิบดี George H.W. Bush แสดงความตั้งใจที่จะหาทางจัดระเบียบโลกใหม่ หรือ New World Order แต่ความตั้งใจดังกล่าวก็ค่อย ๆ หายเจียบไป ถ้าจะระบุถึงตัวบุคคลในเรื่องระดับโลกนี้ บุคคลที่น่าจะไม่ควรลืมเลยไปได้แก่นายเซอร์เก เอส. กอร์บาชอฟ เพราะเป็นผู้ที่ขานรับแนวทางดังกล่าว และพร้อมที่จะช่วยให้สันติภาพของโลกตามแนวที่อดีตรัฐมนตรีต่างประเทศ เซนอแนจะมีโอกาสเป็นไปได้ แต่กอร์บาชอฟก็ต้องออกนอกวงการณ์ชั้นนำไปอย่างน่าเสียดาย

ใครจะมองนาโต้ว่าได้กำหนดทิศทางของสัมพันธมิตรอย่างไรก็ตาม ท่านที่ได้ติดตามความสัมพันธ์ระหว่างประเทศตลอดมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1989 ก็คงจะเข้าใจว่าหลังจากที่กอร์บาชอฟและนายเอ็ดเวิร์ด เซวานาสเซฟพ้นจากเวทีของการตัดสินใจระดับโลกแล้ว ความเปลี่ยนแปลงในด้านองค์การร่วมพันธมิตรย่อมหลีกเลี่ยงมิได้ ในเมื่อกติกาสัญญาออร์ซอของเครือสหภาพโซเวียตต้องสลายตัวไป แต่นาโต้ ซึ่งยังคงอยู่ จำต้องหาทิศทางในแถบยุโรปเพื่อเคลื่อนไหวในปฏิบัติการป้องกันและรักษาความสงบ เช่น การขยายพื้นที่ไปทางด้านบอลข่าน ตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ อันเป็นการขยายขอบข่ายปฏิบัติการจากที่กำหนดไว้เมื่อก่อตั้งสัมพันธมิตร และในขณะเดียวกัน ก็มีความพยายามที่จะเปิดทางให้ประเทศที่อยู่ใกล้เคียง เช่น ยูเครน และประเทศในอดีตรัฐยุโรปตะวันออก รวมทั้งกลุ่มประเทศบอลติก เข้ามาอยู่ในข่ายที่นาโต้จะให้ความคุ้มครองด้วย ฉะนั้น จึงเป็นเรื่องไม่น่าประหลาดใจที่วาระสำคัญในการประชุมระดับรัฐมนตรีต่างประเทศของรัฐมนตรีเมื่อไม่กี่วันมานี้ จะได้แก่การรับมือกับกลุ่มรัฐอิสลามหรือไอซิส

ตามรายงานเมื่อต้นปีนี้ ข้าพเจ้าได้นำเสนอการเคลื่อนไหวกำลังของนาโต้เพื่อเตรียมพร้อมที่จะรับมือกับการสืบคลานของรัสเซีย ภายใต้การนำของประธานาธิบดีปูติน ซึ่งทราบกันอยู่แล้ว ว่าต้องการที่จะเข้าครอบงำไม่เพียงภายในโครเมีย และภาคตะวันออกของยูเครนเท่านั้น ความเคลื่อนไหวในวันนี้เป็นกรณีที่น่าห่วง เพราะในวันที่นาโต้เริ่มการซ้อมรบในบริเวณแถบโปแลนด์ และบอลติก รัสเซียได้เริ่มการซ้อมรบอย่างขนานใหญ่ ในบริเวณใกล้อาร์คติก โดยใช้เครื่องบินทันสมัยกว่า 250 เครื่องและทหารภาคพื้นดินจำนวน 12,000 การเริ่มต้นทำทายกันในวันนี้คงจะมีต่อไป จึงเป็นกรณีที่จะต้องติดตามความเคลื่อนไหวของทั้งสองมหาอำนาจต่อไป

พันธมิตรนาโต้ได้ชี้แจงว่า การซ้อมรบครั้งนี้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ตั้งแต่ปีที่แล้ว แต่รัสเซียได้กลับว่า การซ้อมรบของฝ่ายตนเป็นเพียงขั้นต้น เพราะรัสเซียจะเริ่มการซ้อมรบอีกรอบหนึ่ง โดยระดมกำลังมากกว่าอีกมาก และทั้งหมด “ใช้กระสุนจริง” ในขณะเดียวกัน รัสเซียได้ระดมทหารไปอยู่ติดชายแดนด้านยูเครนตะวันออกกว่า 50,000 คน และพวกนิคมรัสเซียที่เป็นอาสาสมัครในพื้นที่ยูเครนตะวันออก

ความเคลื่อนไหวดังกล่าวนี้สร้างความตึงเครียดในระดับระหว่างประเทศอย่างแน่นอน หากจะมีการปะทะกันด้วยกำลัง ก็คงจะเป็น (1) ในยูเครน ซึ่งกองกำลังรัสเซียได้เตรียมกำลังรบเพื่อปฏิบัติการ

เริ่มต้นด้วยการเตรียมพร้อมในคาบสมุทรไครเมีย และเคลื่อนที่ไปยังยูเครนตะวันออก ซึ่งก็มีการสู้รบกันมาพักหนึ่งแล้ว จนถึงขั้นที่มีการสอบสวนบทบาทของประธานาธิบดีปูติน ตามหลักฐานที่คณะกรรมการถาวรของ OSCE ที่มีอยู่พร้อมแล้ว แต่ปูตินก็มีได้หวั่นไหว ทั้ง ๆ ที่มีการนำศพทหารรัสเซียที่นำมาจากยูเครนตะวันออกมาแสดงเป็นหลักฐาน (2) การปะทะกันทางอากาศ เพราะเครื่องบินรบของทั้งสองฝ่ายได้ยั่วยุกันมาหลายเดือนแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริเวณรัฐบอลติก

เพื่อความไม่ประมาท สหรัฐได้สั่งการให้ทหารสหรัฐทุกแห่งในโลก เพิ่มการเตรียมพร้อมไปถึงขั้น BRAVO ซึ่งเป็นอันดับสูงขั้นสาม อีกสองขั้นเหนือจากนี้ก็แค่การสงคราม

ดังที่ได้เสนอรายงานมาก่อนหน้านี้ จีนก็ได้ทำทลายเครื่องบินสหรัฐเหนือทะเลจีนใต้ และหลังจากนั้น ก็ได้ขยายเขตที่จะอ้างสิทธิเหนืออาณาบริเวณที่เรียกว่า Open Sea อันคงจะหมายถึงท้องน้ำระหว่างประเทศ และย่อมจะมีผลกระทบต่อเส้นทางการบินพาณิชย์ รวมทั้งเครื่องบินไทยด้วย แม้ว่าสายการบินไทยคงจะไม่ถูกคุกคาม แต่ในกรณีเส้นทางการบินพลเรือนระหว่างประเทศ ไทยควรยึดหลักการตามกฎหมายระหว่างประเทศให้ชัดเจน และควรหาจุดร่วมกับประเทศอาเซียนในกรณีเช่นนี้ในโอกาสแรก

ไนจีเรียไม่เพียงแต่เป็นประเทศใหญ่ที่สุดในแอฟริกาและเป็นประเทศที่มีน้ำมันมากที่สุดด้วย แต่ในระยะสองสัปดาห์ที่ผ่านมา ประชาชนชาวไนจีเรียต้องเผชิญกับความยากลำบากอย่างเหลือเชื่อ เพราะทั้งประเทศไม่มีน้ำมันทุกประเภทให้แก่ผู้บริโภค รถยนต์ที่ต้องการจะเติมน้ำมันต้องรอกตามทางเข้าปั๊มเป็นแถวยาว น้ำมันและเชื้อเพลิงขาดตลาดอย่างรวดเร็ว ตามรายงานข่าว ปัญหาสืบเนื่องมาจากการที่ทางการได้ให้เงิน subsidize ผู้ใช้มาตลอด จนกลายเป็นหนี้สะสมเป็นจำนวนมหาศาล และในช่วงที่ผ่านมา ไนจีเรียอยู่ระหว่างการเปลี่ยนผู้นำหลังการเลือกตั้ง นายพลโมฮัมหมัด บูฮารี ซึ่งได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งประธานาธิบดีเมื่อเดือนมีนาคม จะเข้ารับตำแหน่งในวันที่ 29 พฤษภาคม ศกนี้ จะด้วยเหตุใดก็ตาม ไนจีเรียสามารถหาเงินมาใช้หนี้ได้เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม ศกนี้ ทำให้การจำหน่ายน้ำมันกลับเป็นปกติได้ทันเวลาที่ประธานาธิบดีคนใหม่จะรับตำแหน่งพอดี อันที่จริง สาเหตุของวิกฤตการณ์น้ำมันนั้นมาจากหลายเหตุด้วยกัน

ในขณะเดียวกัน การปราบปรามกลุ่มก่อการร้ายโบโก ฮารามมีลู่วางที่จะได้ผลดีขึ้น เพราะนักศึกษาเป็นจำนวนมากสามารถหลบหนีจากการควบคุมของกลุ่มก่อการร้ายได้นับร้อย แต่ยังไม่มีความชัดเจนว่า กลุ่ม Chibok กว่า 200 คน ซึ่งเป็นชาวไปทั่วโลก นั้น ได้รับการปล่อยตัวมาหรือยัง อย่างไรก็ดี ประธานาธิบดีคนใหม่ที่จะเถลิงอำนาจในวันศุกร์นี้ ซึ่งเป็นคนนับถืออิสลาม อาจจะมีทางแก้ปัญหาโบโก ฮาราม ซึ่งได้สวมมิกัดกับบักดาดี ผู้นำไอซิส ได้ผลขึ้นมากกว่า Goodluck Jonathan ชาวคริสต์ ซึ่งพ้นตำแหน่งไปแล้ว

(นายมนัสพาสณ์ ชูโต)

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์
และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

รายละเอียดการปฏิบัติงาน

ประจำเดือนมิถุนายน 2558

ชื่อตำแหน่ง นายมนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์และการดำเนินงาน

ด้านสารสนเทศของกรมสารสนเทศ

รายงานเดือนมิถุนายน 2558 ฉบับที่ 1

เมื่อต้นปี 2558 สภาผู้แทนสหรัฐได้มอบหมายให้ U.S.-China Economic and Security Review Commission จัดทำรายงานเกี่ยวกับขีดความสามารถของกองทัพสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อประกอบการพิจารณาว่ามีข้อจำกัดและจุดอ่อนมากน้อยเพียงใด หากจะสู้รบกับศัตรูและให้ได้รับชัยชนะในการสงครามที่อาจมีขึ้นในวันข้างหน้า โดยได้มอบหมายให้ Rand Corporation ศึกษาและจัดทำเสนอ

ผลการศึกษาในด้านการทหารปรากฏเป็นรายงานยาว 184 หน้า ซึ่งได้รับการเปิดเผยประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ 2558 มีสาระสำคัญอันสำคัญว่า ซีเอ็นเอ็น สรุปรายงานไว้ดังนี้

ประเด็นสำคัญ

- แม้จีนจะได้ก้าวหน้าไปมาก แต่การทหารของจีนยังประสบปัญหา “อันเป็นจุดอ่อนที่มีนัยสำคัญ”
- จุดอ่อนเหล่านี้อาจจำกัดความสามารถของทหารจีนที่จะ “สู้รบและเอาชนะสงครามที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต”
- ความด้อยดังกล่าวมีผลต่อการจัดองค์กรและสมรรถนะในการสู้รบ

ผู้ศึกษายอมรับว่า กองทัพปลดแอกประชาชน (People's Liberation Army) ได้รับความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ในเวลาอันสั้นมาก แต่จุดอ่อนหลายประการในโครงสร้างขององค์กร อันรวมถึงการคอร์รัปชันในกองทัพด้วย ตลอดจนความสามารถในการสู้รบ แสดงว่ากองทัพจีนจำเป็นต้องเผชิญกับการท้าทายในหลายด้านอย่างหนัก

จุดอ่อนดังกล่าวย่อมจำกัดความสามารถที่จะปฏิบัติการในลักษณะที่ต้องใช้เทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศเป็นหลัก ตลอดจนการปฏิบัติการร่วมรบอย่างบูรณาการ ดังที่นักยุทธศาสตร์จีนเห็นว่าจำเป็นเพื่อการต่อสู้และเอาชนะสงครามในอนาคต

ความหย่อนยานของความสามารถในการรบ รวมถึงจุดอ่อนหลายประการในด้านส่งกำลังบำรุง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จีนขาด amphibious lifts อันได้แก่ความสามารถที่จะขนส่งกำลังรบและยุทโธปกรณ์ต่าง ๆ อย่างเพียงพอทางทะเลในน้ำทะเลตื้น เพื่อบุกกรุกได้ห้วงโดยตรงอย่างเต็มที่

รายงานกล่าวด้วยว่า กองทัพเรือจีนยังไม่สามารถเพิ่มความสันทัดจัดเจนได้อย่างเต็มที่ในการสงครามต่อต้านเรือดำน้ำ และเสริมว่าจีนกำลังประสบปัญหาต่าง ๆ ในอันที่จะผสมผสานอาวุธสมัยใหม่ (มีกลไกและองค์ประกอบ) ชับซ้อนกับอุปกรณ์ที่มีอยู่เดิม ไม่แต่เท่านั้น กองทัพจีนยังขาดบุคลากรซึ่งได้รับการฝึกฝนที่จำเป็นเพื่อให้สามารถใช้อาวุธดังกล่าวได้ดีพอ

ในขณะเดียวกัน กองทัพอากาศก็ต้องเผชิญกับการที่เครื่องบินเพื่อภารกิจพิเศษมีจำนวนจำกัด และกองบินที่มีอยู่ประกอบด้วยเครื่องบินหลายรุ่นและหลายแบบ (เกินไป)

ตามรายงานฉบับนี้ กองทัพปลดแอกประชาชนจำนวน 2.3 ล้านคน ยังหย่อนยานด้วยการคอร์รัปชัน เพราะขาดฝ่ายตรวจสอบ (Oversight) ที่มากพอ พลเรือนคนเดียวในสายการบังคับบัญชาได้แก่ประธานาธิบดี สี จิ้น ผิง

Xu Caihou นายทหารชั้นนาระดับนายพล ซึ่งออกจากราชการแล้ว ยอมรับว่าเขาเองเคยได้รับสินบน และเชื่อกันว่าการเลื่อนชั้นเลื่อนตำแหน่งภายในกองทัพ นั้น ซื้อขายกันได้

ในบรรดาทหารชั้นรองลงไป มีรายงานว่า นายทหารเอาบ้านพักทางการไปขาย และใช้ป้ายทหารที่รถเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกเรียกเมื่อขับรถเกินความเร็วที่กำหนด การไม่ยอมจ่ายค่าธรรมเนียมทางด่วนและการจอดรถในที่ห้ามจอด พฤติกรรมเหล่านี้ปรากฏอยู่อย่างแพร่หลาย

รายงานกล่าวด้วยว่า รายได้ต่ำที่ทหารได้รับ และการขาดการฝึกหรือซ้อมรบอย่างจริงจัง ทั้ง ๆ ที่หน่วยเหนือมักจะถือว่าหากกองทัพพ่ายแพ้ก็จะโทษว่าการซ้อมรบที่ผ่านมาประสบความสำเร็จ ซึ่งนับเป็นความท้าทายที่เพิ่มพูนยิ่งขึ้น เช่นเดียวกับทักษะอันไม่เพียงพอของกำลังพลที่รับเข้ามา ซึ่งส่วนใหญ่มาจากชนบทที่ได้รับการศึกษาจำกัด แม้ในระยะหลัง ๆ มา นี้ กองทัพบกพยายามจะสรรหากำลังพลที่ผ่านการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยก็ตาม

ยิ่งกว่านั้น นโยบาย “ลูกคนเดียว” ซึ่งได้สร้างปรากฏการณ์ของ little emperor อันหมายถึงเด็กเสเพลที่ยากที่จะรับเข้ามาเป็นกำลังพลซึ่งไม่แข็งแกร่งพอที่จะทนวินัยทหารได้

รายงานฉบับนี้เห็นว่า PLA ตระหนักในความอ่อนด้อยดังที่กล่าวมาดี เพราะสิ่งพิมพ์ทางการทหารและแหล่งข่าวภายในจีนเองต่างมีความเห็นว่า “there is still a large gap between China and developed countries’ militaries, especially the United States” รายงานดังกล่าวสรุปว่า ฝ่ายวางแผนทางทหารของสหรัฐควรเข้าใจการเปลี่ยนผ่านทางทหารของจีนที่ยังไม่แล้วเสร็จ เพื่อจะได้ให้สหรัฐและพันธมิตรป้องกันมิให้จีนใช้กำลังหรือขู่ที่จะใช้กำลังในการแก้ไขกรณีพิพาทต่าง ๆ กับเพื่อนบ้านของจีน

สาระสำคัญที่ Rand Corporation นำเสนอ เป็นข้อมูลที่พอจะทราบกันอยู่ในหมู่ผู้ติดตามความเคลื่อนไหวของจีนติดต่อกันมา ข้าพเจ้าเองมิได้เห็นรายงานทั้งฉบับ แต่ก็พอที่จะตั้งข้อสังเกตว่า จีนได้กำหนดยุทธศาสตร์ในระยะยาว และค่อย ๆ เสริมสร้างพลาคุณภาพในแบบที่ข้าพเจ้าใคร่ที่จะเรียกว่า Lego Model อันจะต้องใช้เวลานานพอสมควร และในขณะเดียวกันก็จะต้องสร้างพื้นฐานให้แข็งแกร่งและมั่นคง ในขั้นนี้ สิ่งสำคัญได้แก่การพัฒนาทรัพยากรที่จีนมีมากที่สุดในโลก อันได้แก่คน ซึ่งย่อมหมายถึงการกำหนดนโยบายด้านการศึกษาให้เหมาะสม จุดอ่อนที่กล่าวถึงว่ามีอยู่ในกองทัพ นั้น เป็นปัจจัยที่ทางการจีนต้องยอมรับว่า หลายประการเป็นจุดอ่อนในสังคมจีนโดยรวมด้วย

การทุจริตในวงราชการหรือการฉ้อราษฎร์บังหลวง (corruption) ซึ่งในรายงานของ Rand Corporation มีอยู่แพร่หลายในกองทัพจีน นั้น เป็นโรคภัยที่ระบาดไปในวงการหลายแห่งภายในจีน โดยบุคคลที่อยู่ในคณะผู้บริหารพรรคคอมมิวนิสต์จีนก็อยู่ในข่ายที่อาจถูกปราบปราม รัฐบาลจีนหลายชุดไม่สามารถหลุดพ้นเนื้อร้ายนี้ไปได้ หากมีอำนาจพอ ก็จะปลดอดพันไป ที่เป็นปัญหาได้แก่ความไม่แน่ใจว่า การดำเนินคดีครั้งใดเป็นการ

เหมาะสมกับพฤติกรรมแล้ว และครั้งใดเป็นวิธีการอันทราบกันดีว่าปราบปรามศัตรูหรือคู่แข่งทางการเมืองของผู้ทรงอำนาจในแต่ละสมัย ทั้งหมดนี้ ข้าพเจ้ามิได้กล่าวชื่อผู้ใด

ข่าวด่วนมากที่ได้รับเมื่อเวลา 03.20 น. ตามเวลาในไทยแสดงว่า พรรคการเมืองที่สนับสนุนประธานาธิบดี Erdogan ในปัจจุบัน อันเป็นพรรคที่ครองอำนาจต่อเนื่องมาถึง 18 ปี มิได้รับเสียงมากพอ ในการเลือกตั้งที่มีในวันนี้ ไม่แต่เท่านั้น พรรคของ Kurds ยังสร้างประวัติศาสตร์ด้วยการได้คะแนนเสียงเกินร้อยละ 10 ความพยายามของ Erdogan ที่จะให้ได้เสียงมากพอที่พรรคของตนจะได้เป็นรัฐบาลแต่พรรคเดียว ซึ่งจะเปิดทางให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ อันจะโอนอำนาจบริหารไปอยู่กับประธานาธิบดี จึงผิดหวังอย่างยิ่ง

ผู้สังเกตการณ์กล่าวล่วงหน้าว่า หาก Erdogan ได้ชัยชนะตามความคาดหมาย ตุรกีก็จะปกครองในระบอบ Illiberal Democracy ซึ่งในความเข้าใจของต่างชาติ เช่นข้าพเจ้า หมายถึงการปกครองระบบเผด็จการโดยประธานาธิบดีจะครองตำแหน่งไปโดยไม่มีกำหนดครบวาระ

รายงานเดือนมิถุนายน 2558 ฉบับที่ 2

สำหรับชาวจีนผู้รักและหวงแหนสิทธิโดยกำเนิดและเสรีภาพทั้งบนแผ่นดินใหญ่และในเขตปกครองพิเศษฮ่องกง วันที่ 4 มิถุนายนปีนี้เป็นวันที่คนเหล่านั้น ร่วมกันรำลึกถึงเหตุการณ์ ณ จัตุรัส Tiananmen ในกรุงปักกิ่งเมื่อ 26 ปีมาแล้ว

ในฤดูใบไม้ผลิของปี ค.ศ. 1989 นาย Hu Yaobang อดีตเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์จีนที่ถูกขับออกจากตำแหน่ง ซึ่งกลายเป็นสัญลักษณ์ของการปฏิรูปประเทศจีนให้เป็นเสรีนิยมมากกว่าเดิม ได้ถึงแก่อนิจกรรม ในขั้นแรก นักศึกษาหลายพันคนได้รวมใจกันไปไว้้อาลัย ณ จัตุรัสเทียน อัน เหมิน กลางกรุงปักกิ่ง อีกสัปดาห์หนึ่งต่อมา นักศึกษาจำนวนมากกว่าเดิมได้ไปสมทบ และแปรสภาพเป็นการชุมนุมเพื่อเรียกร้องความเป็นประชาธิปไตย โดยได้มีการประท้วงและการประกาศทำที่ต่อต้านอยู่หลายสัปดาห์ จนในที่สุด รัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์ได้ปราบปรามจนสามารถสลายฝ่ายประท้วงได้สำเร็จในเวลาเช้าตรู่ของวันที่ 4 มิถุนายน ก่อนหน้าสัปดาห์นั้น นักศึกษาจำนวนมากได้ไปแสดงท่าทีของตนที่หน้าบ้านรับรองแขกเมือง (เดี๋ย ยู โถ) ซึ่งขณะนั้น

นายมิคาอิล เอส. กอร์บาชอฟ ผู้นำสหภาพโซเวียต ผู้ริเริ่มแนวทาง Perestroika และ Glasnost อันเป็นแรงบันดาลใจแก่บรรดานักศึกษาที่ประท้วง กำลังอยู่ระหว่างการเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนพอดี แต่กอร์บาชอฟมิได้ปรากฏตัวต่อหน้ากลุ่มนักศึกษาที่หน้าทำเนียบรับรอง (ตามข่าวที่ข้าพเจ้าได้รับในกรุงมอสโก)

ในวันที่ 4 มิถุนายนทุกปี ชาวฮ่องกงจำนวนไม่น้อยได้ไปร่วมรำลึกถึงเหตุการณ์ เทียน อัน เหมินที่ Victoria Park จำนวนเพิ่มมากขึ้นในปีหลัง ๆ มา นี้ เพราะพรรคคอมมิวนิสต์จีนได้ใช้อิทธิพลเหนือผู้นำฝ่ายบริหารของฮ่องกงมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายหลังการถ่ายโอนอำนาจอธิปไตยของฮ่องกงเมื่อปี ค.ศ. 1997 อังกฤษซึ่งครอบครองฮ่องกงเป็นเมืองขึ้น (ในรูป Crown Colony) กับจีนตกลงกันว่า ฮ่องกงจะมีอำนาจอปกครองตนเองในระดับสูง (high degree of autonomy) เป็นเวลา 50 ปี และในบั้นปลายจะพัฒนาระบบการเลือกตั้งบนพื้นฐานของ universal suffrage แต่การตีความเงื่อนไขดังกล่าวไม่เป็นที่ตกลงกันระหว่างจีนแผ่นดินใหญ่กับชาวฮ่องกงหลายภาคส่วนจนบัดนี้

ความไม่พอใจของชาวฮ่องกงจำนวนไม่น้อยต่อท่าทีของรัฐบาลจีนมีมาตลอด รวมทั้งความเห็นต่างในสภานิติบัญญัติ (Hong Kong Legislative Council) ด้วย ในช่วงหลังของปี ค.ศ. 2014 และตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ศกนี้ ขบวนการเรียกร้องประชาธิปไตยรวมตัวกันหลายครั้ง แต่ครั้งละครั้งมีผู้เข้าร่วมเป็นจำนวนหลายหมื่น ทั้งในฝั่งฮ่องกงและเกาหลุน อันเป็นการแสดงออกเชิง Civil Disobedience บางครั้งเกิดการปะทะกันกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ดังที่ได้รายงานมาเป็นลำดับก่อนหน้านี้

ผู้นำในขบวนการต่าง ๆ เหล่านี้มีแนวคิดที่วิวัฒนาการตามวัยของตน เพราะส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาแม้จะมีหัวหน้ากลุ่มเคลื่อนไหวประสานงานกันอยู่บ้าง อาทิ Joshua Wong เด็กหนุ่มนักศึกษาซึ่งเป็นแกนนำที่ได้รับการกล่าวขวัญถึงมากที่สุด เพราะมีวุฒิภาวะ เกินวัย เขาเริ่มความเคลื่อนไหวเมื่อกว่า 4 ปีมาแล้ว เพราะไม่เห็นด้วยกับการบังคับใช้ระบบการศึกษา ในขณะที่เดียวกัน ห่วงก็ได้เรียกร้องให้ฝ่ายบริหารมีความรับผิดชอบ (greater accountability) มากขึ้น ในระยะหลัง ๆ มา นี้ นายหวังและพวกได้พยายามหาทางให้คนฮ่องกงมีส่วนสำคัญในการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย ตามข้อตกลงที่จีนกับอังกฤษได้ทำไว้ ซึ่งโดยนัยยะของการมีสิทธิออกเสียงทั่วหน้าอย่างเสมอภาคกัน (Universal Suffrage) และการใช้ One Country Two Systems นั้น รัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์ไม่ควรอย่างยิ่งที่จะเข้ามามีส่วนในการตัดสินใจทั้งในทางการเมือง การบริหารและทางธุรกิจ จนบัดนี้ นายหวังยังมิได้กล่าวถึงบทบาทของฮ่องกงในด้านความสัมพันธ์ระหว่าง

ประเทศ นายห้วงเป็นห่วงเป็นพิเศษที่กำหนด 50 ปี ตามข้อตกลงกับอังกฤษจะมาถึงในปี ค.ศ. 2047 นางสาว Gracier Kwong เป็นเด็กสาวเจ้าความคิดคนหนึ่งที่เป็นหัวหน้าแนวร่วม แม่หน้าตาทำทางจะดูเรียบ ๆ ขณะนี้ศึกษาทาง Computer Programming Technology เกเรชื้ออยากให้อ่องกงปกครองตนเองเมื่อถึงปี ค.ศ. 2047 บนพื้นฐานของ Self Determination อีกคนหนึ่งเป็นผู้ใหญ่แล้ว ในชื่อ Lee Cheuk Lan มีตำแหน่งเป็นประธานพรรคแรงงาน นอกจากจะเห็นพ้องในทิศทางประชาธิปไตยแล้ว เขายังไม่เห็นด้วยกับการที่แผ่นดินใหญ่จะเข้ามาแทรกแซงในฮ่องกง โดยปล่อยให้ฮ่องกงดำเนินการต่าง ๆ โดยลำพัง อันเป็นแนวคิดที่ยากจะเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

แม้การเปลี่ยนผ่านจะดำเนินไปอย่างเป็นทางการแล้วถึง 18 ปี หลายฝ่ายในฮ่องกงก็ยังไม่อาจตกลงกันได้ว่า Universal Suffrage ตามข้อตกลงจีน-อังกฤษหมายความว่าอย่างไร เมื่อวันที่ 18 เมษายน ศกนี้ รัฐบาลจีนได้เสนอแผนการปฏิรูปการเลือกตั้งซึ่งรัฐบาลปักกิ่งเห็นว่าจะทำให้ชาวฮ่องกงมีสิทธิเลือกตั้งหัวหน้าผู้บริหารของตนเองในปี ค.ศ. 2017

Chief Secretary Carrie Lam ได้แถลงแผนการปฏิรูปดังกล่าวต่อสภานิติบัญญัติในฮ่องกง ฝ่ายที่ต้องการปกครองตนเองเห็นกับดักในข้อเสนอ เพราะผู้สมัครรับเลือกตั้งจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการซึ่งเป็นคนที่ยืมเงินเป็นองค์ประกอบ สมาชิกสภาที่นิยมประชาธิปไตยซึ่งในวันนั้นแต่งชุดดำได้เดินออกจากสภาในทันทีที่คำปราศรัยของ Chief Secretary จบลง สมาชิกบางคนได้ชูร่มสีเหลืองอันเป็นสัญลักษณ์ของขบวนการประท้วง Occupy ที่เริ่มมาแต่ปีที่แล้ว Emily Lau ประธาน Hong Kong Democratic Party แถลงว่า “Their fake universal suffrage is an insult to everybody’s intelligence; that’s why we refused to stay in the chamber” เธอกล่าวต่อมาว่าเธอและสมาชิกที่นิยมประชาธิปไตยจะออกเสียงในทางที่จะแน่ใจว่าข้อเสนอจะไม่ได้รับเสียงเพียงพอที่จะเป็นกฎหมาย ตามกฎข้อบังคับการประชุม ข้อเสนอจะต้องได้รับเสียงสนับสนุนสองในสามของสมาชิกทั้งสภา 70 คน ซึ่งพรรคของ Lau และสมาชิกที่สนับสนุนประชาธิปไตยอีก 26 คนมากพอที่จะยับยั้งข้อเสนอดังกล่าว ทางฝ่ายผู้นำของฮ่องกงได้เตือนสมาชิกนิยมประชาธิปไตยมิให้ออกเสียงยับยั้ง เพราะหากทำเช่นนั้น ฮ่องกงก็จะมีโอกาสได้รับการปฏิรูปทางการเมืองอีกต่อไป

การรำลึกถึงปีที่ 26 ของการต่อสู้เพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยที่จัตุรัสเทียน อัน เหมินในวันที่ 4 มิถุนายน ปีนี้ที่จัดขึ้นที่ Victory Park เช่นทุกปี กระแสความกระตือรือร้นเริ่มแปรผันไปบ้าง แม้จำนวนผู้ชุมนุมจะยังมากอยู่ก็ตาม

เพราะมีคนจีนจากแผ่นดินใหญ่และชาวต่างประเทศ เช่นชาวนิวซีแลนด์ที่ทำธุรกิจอยู่ในฮ่องกงเข้าไปมีส่วนร่วมด้วย ผลที่ตามมาได้แก่การที่รัฐบาลมาเลเซียได้ห้ามมิให้นาย Leung Kwok-Hung สมาชิกนิคมประชาธิปไตยในสภาที่ฮ่องกงเข้าประเทศ อันเป็นมาตรการเดียวกับที่มาเลเซียสกัดมิให้แก่นักการประท้วงในฮ่องกง คือ Joshua Wong เข้าประเทศ ทั้งคู่มีแผนจะไปปราศรัยในมาเลเซียเกี่ยวกับการประท้วงเรียกร้องประชาธิปไตยในฮ่องกง และเหตุการณ์ที่จัตุรัสเทียนอันเหมิน อธิปไตยตำรวจมาเลเซียให้เหตุผลว่า มาเลเซียไม่ต้องการ “พวกก่อความยุ่งยาก” หากปล่อยให้เข้าไปอาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงภายใน (คงหมายถึงความขัดแย้งดั้งเดิมระหว่างคนเชื้อสายจีนกับชาวมลายู และอาจเกรงว่าจะกระทบความสัมพันธ์กับจีน ซึ่งเป็นคู่ค้าสำคัญ)

อีกไม่กี่สัปดาห์ สมาชิกสภานิติบัญญัติก็ต้องออกเสียงลงมติในข้อเสนอเพื่อการปฏิรูประบบเลือกตั้ง ที่รัฐบาลจีนเป็นฝ่ายริเริ่ม สมาชิกฝ่ายประชาธิปไตยมีเสียงพอที่จะยับยั้ง เนื่องจากจะต้องรวบรวมกันให้ได้สองในสาม นักเคลื่อนไหวขู่ว่าจะเริ่มการชุมนุมประท้วงรอบใหม่ เพราะฉบับนี้ทางการจีนมิได้ห้ามการรวมตัวเกี่ยวกับเหตุการณ์เทียนอันเหมิน แต่ทางการในฮ่องกงแถลงชัดว่า จะไม่ยอมรับการเดินขบวนประท้วงแบบ “Occupy” ที่ต่าง ๆ ดังที่เคยเกิดมาแล้วอีก

ตามสภาพการณ์ปัจจุบัน ประชาชนชาวฮ่องกงค่อนข้างจะเดือดร้อนเพราะราคาค่าบ้าน ซึ่งปกติก็สูงอยู่แล้ว บัดนี้ได้แพงยิ่งขึ้นอย่างมาก ในขณะที่ช่องว่างในการครอบครองทรัพย์สินยิ่งกว้างขึ้นอีก ฉะนั้น ไม่ว่าจะการออกเสียงลงมติในสภาจะเป็นเช่นใดก็ตาม การประจันหน้ากันในเมืองที่แตกแยกกันอย่างร้ายลึกเช่นขณะนี้จึงหลีกเลี่ยงได้ยาก ต่างฝ่ายต่างไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน โดยไม่มีผู้ใดนำเสนอหนทางประนีประนอมอันทุกฝ่ายจะยอมรับได้ฉบับนี้

เมื่อวันสุดสัปดาห์ที่ผ่านมา เยอรมนีได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมกลุ่ม G-7 ในระดับสุดยอดที่แคว้นบาวาเรีย โดยเช่นเดียวกับปีที่แล้ว ประธานาธิบดีวลาดิมีร์ ปูตินไม่ได้รับเชิญให้เข้าร่วมด้วย อันเนื่องมาจากการแข่งขันที่เริ่มมาตั้งแต่รัสเซีย ใช้กำลังระเบิดบูรณาภาพแห่งดินแดนของยูเครน โดยได้เข้าครอบครองสมุทรไครเมีย และยังคงคุกคามยูเครนภาคตะวันออกสืบต่อมาทั้งที่มีข้อตกลงมินสค์ 2 ซึ่งปูตินเองได้ร่วมในการเจรจากับแองเคลา แมคเคิลแห่งเยอรมนี ประธานาธิบดีออลลอนด์แห่งฝรั่งเศส และประธานาธิบดีเปโรโรเซนโกแห่งยูเครน ตลอดเวลากว่า 16 ชั่วโมงต่อเนื่องกันข้ามคืน และรายงานข้อตกลงมินสค์ 2 ขึ้นแรกที่สื่อมวลชนตะวันตกได้รับมาจากสำนักข่าว Novosti ของรัสเซีย

จึงไม่น่าแปลกใจที่ในบรรดาวาระการประชุม จี-7 ครั้งนี้ที่ครอบคลุมปัญหานานัปการ การรุกรานของรัสเซีย จึงเป็นหัวข้อที่สำคัญยิ่งและใช้เวลาในการประชุมมากกว่าเรื่องอื่นใด

ในกรณีดังกล่าว ที่ประชุมได้ตกลงกันให้ดำเนินการแข่งขันรัสเซียต่อไปจนกว่า รัสเซียจะยุติการรุกราน และปฏิบัติตามข้อตกลงมีนส์ค์อย่างแท้จริง เพราะทุกฝ่ายในกลุ่ม จี-7 ทราบดีว่า รัสเซียมิได้ปฏิบัติตามพันธกรณีตามข้อตกลงอย่างจริงจัง รายงานจากคณะผู้ตรวจสอบจาก OSCE ได้ยืนยันพฤติกรรมอันบิดพลิ้วของรัสเซียมาอย่างชัดเจน คำชี้แจงต่อสื่อมวลชนของแอนเจลา แมร์เคิล และคำให้สัมภาษณ์ของประธานาธิบดีโอบามา ภายหลังกการประชุมบ่งชี้ถึงเอกภาพในกรณีนี้ของสัมพันธมิตรตะวันตก

ประธานาธิบดีโอบามาได้ย้ำถึงความจำเป็นที่ปูตินจะต้องปรับแนวคิดใหม่ เพราะบัดนี้ รัสเซียก็ต้องถูกโดดเดี่ยวแล้ว (คงหมายถึงการที่ต้องออกนอกวงของ จี-8 และไม่มีส่วนในกลุ่ม จี-7) และการเศรษฐกิจกำลังจะพัง (wreck)

คงจะเพื่อแสดงให้เห็นให้โลกเห็นว่า เรามีได้ถูกโดดเดี่ยว ในวันนี้ (พุธที่ 17 มิถุนายน 2558) ประธานาธิบดีปูตินก็ไปเยือนกรุงโรม เพื่อหารือกับนายกรัฐมนตรีมัตเตโอ เรนซี อาจจะเพราะก่อนแข่งขัน อิตาลีเป็นคู่ค้าสำคัญของรัสเซีย และหลังจากนั้น ปูตินก็ไปเข้าเฝ้าพระสันตะปาปาฟรานซิสที่พระราชวังวาติกัน เพื่อจะหาทางให้พระสันตะปาปาช่วยให้ชาวโรมันแคธอลิก ซึ่งเป็นนิกายส่วนน้อยในรัสเซีย สามารถปรองดองกับนิกายออร์ทอด็อกซ์ อันเป็นศาสนิกชนส่วนใหญ่ในรัสเซีย อันที่จริง ปูตินเคยเข้าเฝ้าพระสันตะปาปามาครั้งหนึ่งแล้วเมื่อสองปีที่ผ่านมา การดำเนินการครั้งนี้จึงอาจถือว่าเป็นการใช้ Soft Power ที่บางครั้งปูตินดูจะสั่นหวั่นไม่น้อย

ในการให้สัมภาษณ์ภายหลังกการหารือ ประธานาธิบดีปูตินได้กล่าวเป็นเชิงตัดพ้อที่การค้ากับอิตาลีได้ลดลงถึงร้อยละ 25 และชี้ว่า หากไม่มีการแก้ปัญหารัสเซียก็อาจจะทำให้รายได้จากการค้าระหว่างรัสเซียกับอิตาลียิ่งตกต่ำลงอีก ส่วนนายกรัฐมนตรีเรนซีได้เน้นตามท่าทีของ จี-7 ว่าเป็นการสำคัญยิ่งที่รัสเซียจะต้องปฏิบัติตามข้อตกลงมีนส์ค์ 2 อันจะปูพื้นฐานไปสู่การดำเนินความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

ตามรายงานเมื่อสักครู่นี้ (1.40 น. ตามเวลาในไทย) ผู้สื่อข่าว ซีเอ็นเอ็น กล่าวว่า การเข้าเฝ้าองค์สันตะปาปา ต้องล่าช้าไปนาน เพราะการหารือกับเรนซีกินเวลาไป แต่ปูตินก็มีโอกาสเข้าเฝ้าสันตะปาปาเป็นเวลาประมาณ 50 นาที ซึ่งท่านพยายามไม่ตำหนิฝ่ายใด แต่ทรงเน้นว่า All sides must have a sincere desire for peace

and work towards true dialogue. ท่านได้กล่าวถึงข้อตกลงมินส์ค์ 2 ด้วย แต่มิได้โทษว่าฝ่ายใดละเมิดหรือไม่ พระคาร์ลส์อีกต่อนหนึ่งทรงแสดงความเป็นห่วงสถานการณ์ในตะวันออกกลาง ท่านทรงเห็นว่าต้องเอาใจใส่ทุกฝ่ายในสังคม รวมทั้งชนกลุ่มน้อยด้วย (Nick Robertson จากซีเอ็นเอ็น ชี้แจงว่า รายงานเกี่ยวกับพระสันตะปาปาฟรานซิสใช้ตามแถลงข่าวที่ทางวาติกันได้แจกมาให้)

ในระหว่างที่อยู่ในช่วงของการประชุม จี-7 นาย Abadi นายกรัฐมนตรีอิรักได้เดินทางไปหารือกับประธานาธิบดีโอบามา เพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสงครามในอิรัก ในการให้สัมภาษณ์หลังการประชุม ประธานาธิบดีโอบามาได้กล่าวข้อความ ซึ่งทำให้หลายฝ่ายตกเถียงกันทั่วไป โดยสรุป เขากล่าวว่า Strategy ในการรบในอิรักยังไม่สมบูรณ์ (not complete) ข้าพเจ้าได้ยินคำกล่าวของโอบามาสด ๆ และอดคิดไม่ได้ว่า โอบามาตั้งใจจะกล่าวเช่นนั้น หรือกำลัง “คิดตั้ง ๆ” จะด้วยเหตุใดก็ตาม นักวิเคราะห์จำนวนไม่น้อยแปลกใจที่จนบัดนี้ โอบามายังไม่ทราบอีกหรือว่าจะดำเนินยุทธศาสตร์อย่างไรในช่วงที่ไอซิสได้เข้ายึดเมืองใหญ่ ๆ ไปแล้วหลายแห่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง Mosul Ramadi Baiji (ที่ตั้งโรงกลั่นน้ำมันสำคัญ) อย่างไรก็ดี ในวันนี้ ทำเนียบขาวแถลงว่า สหรัฐจะส่งทหาร 450 คนไปยังอิรักเพื่อการฝึกทหารอิรักทุกฝ่าย และจะส่งสรรพาวุธและอุปกรณ์การทหารให้แก่อิรัก รวมทั้งพวกเปชเมอร์ก้าด้วย โฆษกทำเนียบขาวย้ำว่า ทหารที่จะส่งไปใหม่นี้จะมีภารกิจในการฝึกอบรบเท่านั้น จะเข้าร่วมในการรบไม่ได้ สิ่งสำคัญได้แก่ Secularism อันเป็นปัญหาตลอด (ตั้งแต่สมัยที่นายมาลิกเป็นนายกรัฐมนตรีแล้ว) เมื่อตอนที่สหรัฐเชิญให้นายกรัฐมนตรีมาลิกออกจากตำแหน่ง โอบามาได้ย้ำความจำเป็นที่จะต้องได้รัฐบาลใหม่ซึ่งจะประกัน Inclusiveness โดยให้ใช้กำลังจากทุกฝ่ายหรือทุกนิกาย)

ในวันนี้ (10 มิถุนายน) Jeb Bush น้องชายของอดีตประธานาธิบดี George W. Bush ซึ่งกำลังจะประกาศตนเข้าแข่งขันเป็นประธานาธิบดีในอีกไม่ช้านี้ ได้กล่าวที่กรุงวอร์ซอ ประเทศโปแลนด์ ว่า ปูตินเป็น Bully เช่นเคย อันต่างจากพี่ชายที่เห็นว่า ปูติน นั้น น่าคบ ในทัศนะของข้าพเจ้า ซึ่งได้ให้ความเห็นทางด้านนี้มาแล้วหลายครั้ง ปูตินเป็นคนที่อันตรายมากต่อสันติภาพของโลก

คำนำในหนังสือ THE NEW COLD WAR ของ EDWARD LUCAS ฉบับปี ค.ศ. 2014 มีดังต่อไปนี้ Authors are normally pleased when their books prove prescient. I am alarmed. Writing in 2007, I argued that Vladimir Putin's background and views heralded repression in Russia and aggression abroad, and that he was weakening the West's ability to resist him. If we did not do something about him soon,

he would do something nasty to us later- by which time the odds would be tilted against us. Those warnings have not just been vindicated. If anything, they have proved too cautious. ผู้แต่งเสริมว่า ในขณะที่เขากำลังเขียนคำนำข้างต้น รัสเซีย ได้รุกรานและเข้ายึดส่วนหนึ่งของยูเครนแล้ว

รายงานเดือนมิถุนายน 2558 ฉบับที่ 3

ตามที่ได้รายงานมาในฉบับที่ 2 ถึงการประท้วงในเขตปกครองพิเศษฮ่องกง โดยได้กล่าวถึงรายงานในเรื่องเดียวกันที่ได้นำเรียน “มาเป็นลำดับก่อนหน้า” นั้น ท่านที่อยู่นอกกรมสารนิเทศคงจะไม่ได้รับทราบ แต่โดยที่ข้าพเจ้าได้ขยายวงผู้ได้รับรายงานใหม่ตั้งแต่ต้นปี 2558 เพื่อให้ลำดับเหตุการณ์สมบูรณ์ขึ้น จึงขอเพิ่มรายงานเมื่อเดือนธันวาคม 2557 มา ณ ที่นี้

รายงานการประท้วงในฮ่องกงต่อจากความเคลื่อนไหวที่ปรากฏเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2557

เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2557 หัวหน้าฝ่ายบริหารของฮ่องกงประกาศว่ากองกำลังฝ่ายรัฐบาลได้สลายกลุ่มผู้ชุมนุมประท้วงแห่งสุดท้ายซึ่งอยู่ในบริเวณ Causeway Bay อันเป็นย่านธุรกิจและร้านค้าบนฝั่งฮ่องกง นับเป็นสัปดาห์ที่ 11 ของการประท้วงที่ยืดเยื้อที่สุดในประวัติศาสตร์ของฮ่องกงนับแต่ที่ได้แปรสภาพมาเป็น “เขตปกครองพิเศษ” ของสาธารณรัฐประชาชนจีน

ทางการฮ่องกงได้เริ่มปฏิบัติการกวาดล้างที่มุงก๊ก ทางฝั่งเกาลูน และต่อมาได้แก่ เขต Admiralty ซึ่งเป็นเขตที่ทำการหลักของฝ่ายบริหารทางฝั่งฮ่องกง

ฝ่ายประท้วงประกาศว่า สิ่งที่เกิดขึ้นจนถึงวันที่ 15 ธันวาคม 2557 เป็นการเริ่มต้นเท่านั้น การประท้วงจะมีขึ้นอีกแต่มิได้มีการระบุวันเวลา ในการสลายการชุมนุมนี้ ผู้ประท้วงถูกจับไปหลายคน

ข้อสังเกต

- การประท้วงครั้งใหญ่นี้ได้ทำความหนักใจให้แก่ฝ่ายจีนที่สุด ทั้งทางการที่บริหารฮ่องกงและสำหรับรัฐบาลจีนแผ่นดินใหญ่ นับแต่การจลาจลที่จตุรัสเทียนอันเหมิน

- ผู้นำการประท้วงครั้งนี้มิได้เป็นหัวหน้ากลุ่มเรียกร้องประชาธิปไตย แต่เป็นนักศึกษานำโดยนายโจจั่วหว่อง อายุ 17 ปี ผู้ประท้วงส่วนใหญ่เป็นเยาวชน ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมด้วยมีส่วนน้อย
- การประท้วงครั้งนี้ใช้ชื่อว่า การปฏิวัติ “ร่ม” ซึ่งใช้เป็นสัญลักษณ์ แต่ขณะเดียวกันก็ช่วยกันแดด กันฝน และบังแก๊สน้ำตา/ผสมพริกไทย
- ผู้นำประชาธิปไตยเช่น Helen Lau ประเมินว่าการประท้วงดังที่เกิดขึ้นมาหลายสัปดาห์แล้วนั้นยากที่จะสัมฤทธิ์ผลหาก “ประชาคม” (หมายถึงประชาชนทั่วไป) ไม่ร่วมด้วย คนฮ่องกงไม่ใช่หย่อนพยพมาจากแผ่นดินใหญ่และส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการค้าขายและธุรกิจ คำประกาศของผู้ประท้วงเริ่มจาก Occupy Central ซึ่งเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจ/การค้า/การเงิน ทำให้การประกอบธุรกิจต้องหยุดชะงักหลายต่อหลายครั้ง ซึ่งผู้ประกอบการและพ่อค้ารับไม่ได้ กับได้ขีดขวางการประท้วงในบางจุด ทางทะเลและตำรวจฮ่องกง (ซึ่งอาจได้รับกลยุทธ์มาจากรัฐบาลกลาง) จึงใช้วิธีอยู่เฉยๆ โดยหลีกเลี่ยงการใช้ความรุนแรงในการปราบปราม ทั้งนี้เพื่อให้พลังต่อต้านอ่อนแรงลงเอง นับตั้งแต่ต้นฝ่ายประท้วงก็ได้ดำเนินการไกลเกินกว่าที่จะควบคุมพลังต่อต้านเช่น กปปส ในไทย ไม่มีการเข้ายึดที่ทำการของราชการและถึงแม้ฝ่ายประท้วงจะได้ก่อวินาศกรรมที่ทำการของฝ่ายบริหารและชุมนุมกันตามท้องถนนสายหลักทั้งถนน Nathan ทางฝั่งเกาลูน และ Central Hong Kong กับ Causeway Bay ก็ไม่มีการประกาศ “Shutdown Hong Kong” แต่อย่างใด
- อย่างไรก็ตามฝ่ายเรียกร้องประชาธิปไตยก็คงจะใช้ความพยายามต่อไปเมื่อโอกาสอำนวย เพราะผู้สูงวัยกว่าได้เคยพยายามต่อสู้ในวงจำกัดด้วยการเรียกร้องให้การเลือกตั้งต่างๆ มีเสรีภาพมากขึ้นมาก่อนแล้ว เชื่อที่เพาะซ้ำไว้โดยเสรีชนรุ่นใหม่ น่าจะกระตุ้นให้มีการเรียกร้องการปฏิรูประบบเลือกตั้งผู้นำฝ่ายบริหารต่อไป
- ในขั้นนี้ซึ่งเหตุการณ์ดูจะสงบลงแล้ว แต่ความต้องการสิทธิพลเมืองที่ได้เริ่มและมีต่อเนื่องมา 11 สัปดาห์คงจะปะทุขึ้นอีก เพราะการเลือกตั้งผู้นำคนใหม่จะมีขึ้นในอีกไม่นานนี้
- ความเสียหายทางเศรษฐกิจและการเงินคงจะมีจำนวนมาก รวมทั้งการท่องเที่ยวด้วยซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นแหล่งที่มาของฐานะทางเศรษฐกิจของฮ่องกง จนวันนี้ ยังไม่ทราบว่ามี การประเมินและเปิดเผยตัวเลขต่อสาธารณชน ศูนย์กลางทางธุรกิจและท่าอากาศยานระหว่างประเทศก็มิได้รับผลกระทบโดยตรง แต่ทางฝั่งฮ่องกงและเกาลูนด้วยได้รับความชอกช้ำมากในภาพรวม

ความเคลื่อนไหวซึ่งสร้างความห่วงกังวลให้แก่หลายประเทศ ทั้งใกล้และไกล ในระยะไม่นานมานี้ได้แก่การที่จีนได้เร่งรัดการถมทะเลเหนือโขดหินที่เดิมอยู่ใต้ระดับน้ำและการปรับพื้นที่ในหมู่เกาะ Spratly ในทะเลจีนใต้ ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ การเข้าครองดินแดนเกาะสแปรตลีในระยะหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เริ่มแรกโดยจีนได้วัน ตามด้วยฟิลิปปินส์ เวียดนาม และมาเลเซีย สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศรุ่นหลังที่อ้างสิทธิเหนือเกาะแก่งบางแห่งในหมู่เกาะสแปรตลีในราวปลายทศวรรษที่ 1980 ประเทศอื่น ๆ ดังกล่าวข้างต้นไม่เพียงแต่อ้างสิทธิเท่านั้น แต่ได้จัดตั้งหอระวางการณ์ สถานีประมงอย่างง่าย ๆ และทางวิ่งสำหรับเครื่องบินเล็กด้วย โดยไม่มีฝ่ายใดแสดงการครอบครองด้วยถาวรวัตถุอย่างโจ่งแจ้ง

แต่ขนาดพื้นที่ที่จีนได้สร้างขึ้นใหม่ในรอบปีที่ผ่านมาซึ่งเจ้าหน้าที่สหรัฐประมาณว่าเป็นผืนที่ใหญ่ไม่น้อยกว่า 2,000 เอเคอร์และกิจกรรมต่าง ๆ ของจีนอันคืบหน้าอย่างรวดเร็วเกินความคาดหมายของทุกฝ่ายที่มีส่วนได้เสีย ทำให้ประเทศอื่น ๆ อดเป็นห่วงในเจตนาที่แท้จริงของจีนมิได้ ยิ่งจีนประกาศเขตทะเลเปิดในทะเลจีนใต้และยังมีข่าวด้วยว่ารัฐบาลจีนถือว่าทะเลจีนใต้เป็นเขตผลประโยชน์ของตนมาแต่เก่าก่อน ยิ่งทำความกังวลให้แก่หลายประเทศ เพราะแม้เวียดนามเองซึ่งได้ใช้เวลาหลายปีกสร้างผืนดินใหม่ได้เพียง 60 เอเคอร์เท่านั้นและยังมีได้เชื่อมโยงพื้นที่เหล่านี้แต่อย่างใด

เจ้าหน้าที่จีนอ้างว่าพื้นที่บนเกาะสแปรตลีดังกล่าวจะถูกใช้เพื่อเป้าหมายในทางพลเรือนเป็นสำคัญ เช่นภารกิจในการค้นหาและกู้ภัยกับการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ แต่ก็ยอมรับว่า จีนอาจใช้พื้นที่เหล่านี้เพื่อวัตถุประสงค์ทางการทหารด้วย อันที่จริง ภาพถ่ายทางดาวเทียมแสดงว่าจีนได้นำอุปกรณ์ทางการทหารไปไว้ในเกาะสแปรตลีแล้ว ซึ่งประเทศในภูมิภาคแถบนี้ถือว่าการละเมิดข้อตกลงระหว่างจีนกับอาเซียน ซึ่งภาคีทุกฝ่ายตกลงที่จะไม่แปรเปลี่ยน “สถานะคงเดิม” (status quo) ของทะเลจีนใต้

ตามความเห็นของ Mira Rapp-Hooper นักวิชาการด้านกิจการระหว่างประเทศ ซึ่งเสนอความเห็นทาง CNN Online แม้สหรัฐจะมีไซประเทศในภูมิภาคเอเชีย แต่สหรัฐก็มีผลประโยชน์ในทะเลจีนใต้มาเป็นเวลานาน อันรวมถึงความผูกพันในการแก้ไขกรณีพิพาทโดยสันติวิธี ยึดมั่นในกฎหมายระหว่างประเทศ และหลักการของเสรีภาพในการเดินเรือ ไม่แต่เท่านั้น สหรัฐยังเป็นพันธมิตรของฟิลิปปินส์ ซึ่งการก่อสร้างต่าง ๆ ของจีนก็อยู่ไม่ไกลจากฝั่งทะเลของฟิลิปปินส์นัก ในระยะหลายสัปดาห์ที่ผ่านมา เจ้าหน้าที่สหรัฐได้แสดงความห่วงกังวลอย่าง

มากในนโยบายของการดำเนินการต่าง ๆ ของจีน ประธานาธิบดีบารัค โอบามาและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมแอสตัน คาร์เตอร์ได้กล่าวถ้อยแถลงอย่างแรง ๆ ในเรื่องนี้ ส่วนนายจอห์น แคร์รี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ก็ได้ยกเรื่องนี้ขึ้นพูดกับประธานาธิบดีสี จิ้น ผิง เมื่อได้พบกันอย่างไม่เป็นทางการเมื่อไม่กี่วันมานี้

Mira Rapp-Hooper ตั้งข้อสังเกตว่า อันตรายที่แท้จริงอยู่ที่ว่า ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นจนบัดนี้ จีนไม่เคยแถลงต่อสาธารณชนว่า จีนมีสิทธิและ entitlements ประการใดจึงได้ดำเนินการสร้างด่านหน้าใหม่ ๆ เช่นนี้ อันเป็นประเด็นที่ข้าพเจ้าได้รับทราบจากภาพข่าวทางโทรทัศน์ของ ซีเอ็นเอ็น ซึ่งบันทึกภาพและเสียงจากเครื่องบินตรวจการณ์ แบบ P-8 ของกองทัพเรือสหรัฐฯขณะบินอยู่เหนือเกาะสแปรตลีย์ นายจิม ชูโต ผู้สื่อข่าวด้านความมั่นคงของ ซีเอ็นเอ็น อยู่ในเครื่องด้วย วิดีโอที่ออกอากาศบันทึกการโต้ตอบว่า ทหารเรือจีนได้เตือนให้เครื่องบินตรวจการณ์ออกไปจากน่านฟ้าใกล้กับเกาะเทียม นักบินสหรัฐฯได้ตอบไปว่า "I am a United States military aircraft conducting lawful military activities acting outside national airspace. I am with due regard in accordance with international law."

Ms. Rapp-Hooper ชี้แจงว่า ภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ เกาะซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติจะมีทะเลของดินแดนขยายออกไป 12 ไมล์ทะเล อันรวมถึงเขตน่านฟ้า เขตเศรษฐกิจจำเพาะกับไหล่ทวีป แต่ถ้าเกาะใดเป็นเกาะเทียม อันได้แก่เกาะที่ถูกสร้างขึ้นเหนือสิ่งใดก็ตามที่มีได้โผล่มาเหนือน้ำเมื่อน้ำขึ้น ก็จะไม่สามารถอ้างสิทธิเช่นเกาะธรรมชาติได้แม้แต่น้อย โดยที่เกาะที่จีนสร้างขึ้นจากโขดหินได้ระดับน้ำย่อมไม่มีนิติสภาพตามกฎหมายทะเล (UNCLOS-United Nations Convention on the Law of the Sea) สิ่งที่จีนทำไปจึงเป็นการทำทลายกฎหมายระหว่างประเทศอย่างชัดแจ้ง

Ms. Rapp-Hooper ได้เสนอแนวทางแก้ปัญหาในแง่ของสหรัฐฯหลายทางด้วยกัน แต่ข้าพเจ้าเห็นว่าในขั้นแรกนี้อาเซียนควรจะหาทางแก้ปัญหาโดยการจัดทำและยึดมั่นตาม Code of Conduct for the South China Sea โดยให้จีนร่วมรับและปฏิบัติตามหลักการ เพราะการหาทางให้จีนลดบทบาทในเกาะอันเป็นข้อพิพาทย่อมจะช่วยให้ผ่อนคลายความตึงเครียดในท้องทะเล อันเป็นเส้นทางเดินเรือโดยเสรีตามกฎหมายระหว่างประเทศมาหลายศตวรรษ โดยที่จีนเองบัดนี้เป็นประเทศที่นำเข้าน้ำมันดิบมากที่สุดในโลก ถึงขั้นที่จีนได้ซื้อเรือบรรทุกน้ำมันลำใหญ่ที่สุดในโลกมาแล้ว คงมีไว้เพื่อใช้เรือในการขนส่งน้ำมันเท่านั้น แต่หากจีนจะให้เรือลำนี้ไปรับน้ำมัน

ในแดนไกล เช่นตะวันออกกลางและแอฟริกาต่อไป จีนย่อมจะต้องเห็นคุณค่าของหลักการว่าด้วยเสรีภาพในการเดินทะเล หากเข้าใจอย่างนั้น จีนก็ไม่ควรปฏิเสธการอุปโภคสิทธิในทางเดียวกันของประชาคมระหว่างประเทศ

รายงานเดือนมิถุนายน 2558 ฉบับที่ 4

รายงานฉบับนี้จะเปลี่ยนแนวทางไปบ้างในช่วงแรก โดยจะนำเสนอกรณีที่สำคัญไม่น้อย อันประกอบด้วยปัจจัยทั้งทางเศรษฐกิจและการเมือง ซึ่งได้แก่พลวัตด้านราคาน้ำมัน

เมื่อต้นเดือนมิถุนายน ศกนี้ Organization of Petroleum Exporting Countries (OPEC) ในการประชุมระดับรัฐมนตรี—ส่วนใหญ่เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงน้ำมัน—ได้มีการประชุมเพื่อกำหนดปริมาณการผลิตน้ำมันดิบ ในภาวะที่อุปทานน้ำมัน “ท่วมโลก” และเป็นเหตุให้ราคาน้ำมันซึ่งเคยสูงชันกว่าบาร์เรลละกว่า 150 ดอลลาร์ลดต่ำลงอย่างมาก คือไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 จนปัจจุบันนี้ราคาประมาณ \$60 ต่อบาร์เรล

มติของการประชุมครั้งนี้ต่างจากความคาดหมายของบางประเทศและกลุ่มประเทศ เพราะโอเปคลงมติเป็นเอกฉันท์ให้คงระดับการผลิตน้ำมันดิบไว้ที่ 30 ล้านบาร์เรลต่อวันต่อไป อันเป็นท่าทีที่ผู้ผลิตรายใหญ่ในโอเปค คือซาอุดี อารเบียยึดถือมาตลอด

ราคาน้ำมันดิบเริ่มที่จะก่อปัญหาทั้งทางเศรษฐกิจและทางการเมืองมาตั้งแต่ปลายทศวรรษ 1960 ประเทศแรกที่เริ่มเขยิบราคาน้ำมันขึ้นเพียงเล็กน้อยได้แก่พระเจ้าซาร์แห่งอิหร่าน สมัยที่ท่านทรงเป็นมิตรใกล้ชิดกับสหรัฐ น้ำมันดิบได้กลายเป็นปัจจัยสำคัญทางการเมืองนับแต่การปฏิวัติในอิหร่าน ภายใต้การนำของอัยาโบลลาห์ โคเมนี ประเทศอื่นได้เพิ่มราคาของตนมากขึ้นเป็นลำดับ จนกลายเป็นวิกฤตการณ์พลังงานในปี ค.ศ. 1973 ต่อจากนั้น ปัญหาทางการเมืองได้เป็นปัจจัยผลักดันราคาน้ำมันให้เพิ่มสูงขึ้นเป็นลำดับ อันได้แก่ความขัดแย้งระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์และสงคราม Yom Kippu ระหว่างอิสราเอลกับประเทศในตะวันออกกลาง ไม่นานหลังจากนั้น ประเทศที่ต่อต้านสหรัฐได้ใช้น้ำมันเป็นอาวุธ ผลที่ตามมาคือราคาน้ำมันได้เป็นแรงกระตุ้นแรงหนึ่งที่ผลักดันให้ภาวะเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้น จนเกิดสภาวะในทางเศรษฐกิจการเงินที่เรียกกัน

ว่า Stagflation อันได้แก่การที่เศรษฐกิจมีความฝืดเคืองในขณะที่มีภาวะเงินเฟ้อไม่ได้ขยับลง ซึ่งมีส่วนไม่น้อยในการบิดเบือนการเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศอยู่พักใหญ่

ในช่วงเวลาเดียวกัน แหล่งผลิตนอกโอเปคได้เพิ่มมากขึ้นทั่วไป และมีความพยายามที่จะแสวงหาพลังงานทดแทนหลายด้านด้วยกัน แต่ราคายังสูงอยู่มาก ส่วนสหรัฐฯ ซึ่งหลายประเทศถือเป็นเป้าหมายที่จะใช้ราคาน้ำมันผลักดันให้พ้นจากการมีอำนาจต่อตลาด แต่ไม่ประสบผลสำเร็จ ด้วยเหตุผลหลายประการ อาทิ การที่สหรัฐฯ ตั้งแต่สมัยของอดีตประธานาธิบดีนิกสันที่ประกาศโครงการ Energy Independence ซึ่งแม้จะไม่บังเกิดผลในช่วงที่นิกสันยังอยู่ในตำแหน่งแต่ก็ยังประโยชน์แก่สหรัฐฯ ในระยะต่อมา เพราะสหรัฐฯ เองมีแหล่งน้ำมันอยู่มากตลอด เช่นที่เท็กซัสและที่อลาสกา แม้ในตลาด NYMEX หรือ New York Mercantile Exchange ก็ได้ประกาศราคา West Texas Intermediate ตลอดมา ไม่แต่เท่านั้น สหรัฐยังสามารถค้นหาแหล่งผลิตอื่น ๆ ได้อีก เช่นที่ Williston Texas และ North Dakota โดยไม่นับน้ำมันดิบเป็นจำนวนมากที่สหรัฐฯ สะสมไว้เป็นสำรองใน Dome ใต้ดิน ไม่แต่เท่านั้น สหรัฐยังได้พัฒนาเทคโนโลยีของการขุดเจาะ (Fracking อันมีรากศัพท์มาจาก Fracturing หรือการแยกน้ำมันจากหิน) เพื่อลดต้นทุนการผลิตอีกด้วย ต่อมาอีก สหรัฐได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งใหม่ในใต้ดิน หรือ Oil Shale อีกด้วย

ด้วยพัฒนาการเหล่านี้ อันได้แก่การลดต้นทุนและเน้นทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อุปทานน้ำมันจึงเพิ่มมากขึ้นในภาพรวมทั่วโลก ผลที่เกิดขึ้นจึงพอคาดได้ เพราะในปี ค.ศ. 2014 ราคาน้ำมันจึงลดต่ำลงทั่วไปในตลาดโลก

ความสำเร็จ อันเป็นผลโดยแท้ของการพัฒนาและปรับปรุงนวัตกรรมของสหรัฐฯ ปัญหา ซึ่งเคยเป็นของสหรัฐฯ และประเทศที่มีได้ผลิตน้ำมันทั้งหลาย จึงกลายเป็นวิกฤตของประเทศอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัสเซีย อันเป็นประเทศผู้ผลิตรายใหญ่ของโลก จำต้องรับผลกระทบต่อทุกภาคส่วนทางเศรษฐกิจและการเงิน เงินเฟ้อถีบตัวสูงอย่างรวดเร็ว ทำให้ธนาคารกลางต้องปรับเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยหลายต่อหลายครั้ง ในวันนี้ (15 มิถุนายน 2558) ธนาคารกลางก็ได้ปรับอัตราดอกเบี้ยขึ้นเป็นร้อยละ 11.5 เงินรูเบิลมีมูลค่าตกต่ำลงประมาณเกือบร้อยละ 50 ความพยายามที่จะ Diversify การเศรษฐกิจไปทางอื่น แทนการพึ่งรายได้จากน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ แต่โสดเดียว ยังไม่ปรากฏผลเป็นรูปธรรมจนบัดนี้ แต่รัสเซีย ภายใต้ปูติน ก็ยังดำเนินนโยบายในการรุกราน

ประเทศต่าง ๆ อยู่ดี เริ่มต้นในที่ตั้งรัสเซียเรียกว่า Near Abroad ดั้งเดิมได้จากกรณีการบุกยูเครน และการคุกคามประเทศในแถบบอลติกสืบต่อมาจนทุกวันนี้

ราคาน้ำมันที่ตกต่ำลงนี้กระทบกระเทือนหลายฝ่าย และทางเลือกที่จะแก้ปัญหาที่ต่างกันไป ซาอุดี อารเบียและสหรัฐอเมริกาหวั่นเกรงผลกระทบต่อตลาด โดยตั้งใจจะรักษาสัดส่วนแบ่งการตลาด เพราะต้นทุนของน้ำมันจากประเทศอ่าวไม่สูงมาก แม้ด้วยราคาในระดับปัจจุบัน ก็ยังพอได้กำไรอยู่บ้าง รวมทั้งอิหร่านด้วย ซึ่งยังมีน้ำมันสำรองอยู่มาก หากสามารถตกลงแก้ปัญหาวิกฤติเกี่ยวกับประเทศ P-5+1 ได้ โดยประเทศตะวันตกยกเลิกการแข่งขัน อิหร่านจะมีรายได้จากการค้าขายทางต่าง ๆ อันจะทำให้ประเทศรุ่งเรืองขึ้นอย่างมาก ในจีเรีย ซึ่งเป็นผู้ผลิตใหญ่ที่สุดในแอฟริกาตะวันตก ต้องอดทนรอ เพราะแม้ว่าแหล่งใหญ่อยู่บนฝั่ง ที่อยู่ใต้น้ำในมหาสมุทรแอตแลนติกยังมีปริมาณที่คาดว่ามากกว่าบนฝั่ง สำหรับอิรัก นั้น ผลิตได้วันละ 3 ล้านบาร์เรล สงครามในประเทศได้สร้างปัญหาบ้าง หากสามารถสร้างความเข้าใจกับ Kurdistan ได้ ซึ่งรูปการณ์ขณะนี้แสดงว่า โอกาสจะดีขึ้นอย่างมาก สิ่งไปรษณีย์อยู่ในฐานะลำบากไม่น้อย เพราะมี Rig ซึ่งต้นทุนสูง แต่ไม่ได้รับการใช้

สำหรับหลายประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศอ่าวได้ใช้เงินที่สะสมไว้เป็นล้านล้าน พัฒนาพลังงานทดแทนอย่างเต็มที่ เช่น พลังงานจากแสงอาทิตย์และจากลม แม้กระทั่งมอริออคก็ได้รับความร่วมมือจากซาอุดี ในการผลิตพลังงานทดแทน/พลังงานที่นำกลับมาใช้ได้

ประเด็นในปัจจุบันที่พอจะสรุปในขั้นนี้ได้แก่

สาเหตุใหญ่ที่ดึงราคาพลังงานให้ต่ำลง เริ่มแต่ปีที่แล้ว และแม้ราคาจะลดลงอีก ก็ยังรับได้ คือสหรัฐฯ ซึ่งต้นทุนต่ำลงมาก และถ้าหาก Hillary Clinton ได้เป็นประธานาธิบดี ทิศทางของการผลิตพลังงาน ก็จะเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อันเป็นนโยบายหลักของพรรคเดโมแครตอยู่แล้ว ประเด็นนี้ได้รับการประกาศอย่างหนักแน่นในคำปราศรัยแรกของ Hillary ในฐานะผู้สมัครเข้าแข่งขันเป็นประธานาธิบดีในสมัยต่อไป เมื่อวันที่เสาร์ ที่ 13 มิถุนายน ศกนี้

ประเทศผู้ผลิตทั้งหลายต่างเห็นความจำเป็นที่จะต้องยอมรับราคาที่ต่ำลงนี้ เพื่อรักษา Market Share ของตนไว้ และด้วยเหตุผลเดียวกัน โอเปค เมื่อต้นเดือนมิถุนายน จึงลงมติเป็นเอกฉันท์ให้คงกำลังการผลิตไว้ที่ 30 ล้านบาร์เรลต่อวัน

ก่อนหน้านี้ ประเทศอ่าวคิดว่าจะถากถางราคาน้ำมันดิบให้ไม่เกิน 70 ดอลลาร์ต่อบาร์เรล อาจจะเป็นแรงกดดันที่ทำให้สหรัฐต้องออกจากตลาด แต่สหรัฐปรับตัวได้เร็วด้วยการปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีด้าน Fracking ทำให้ต้นทุนลดลงอย่างมาก แม้ราคาต่ำกว่าขณะนี้ ก็ยังสู้ได้ การขยายแหล่งผลิตไปในที่ตามประเพณี เช่น เท็กซัส และวิลลิสตัน เท็กซัส ก็จะได้ผลตอบแทนที่คุ้มค่า

สำหรับจีน ซึ่งมีอุปสงค์ไม่จำกัด จึงต้องซื้อมากเพื่อนำมาตุ๋น ด้วยเหตุนี้ จีนจึงได้ซื้อ Super Tanker ใหญ่ที่สุดในโลกมาเมื่อเร็ว ๆ นี้ สามารถขนน้ำมันดิบเฉลี่ย 10 ล้านบาร์เรลต่อวัน

การข่าวกรองของสหรัฐช่วยให้ เครื่องบิน F15 เข้าโจมตีและสังหารแกนนำของกลุ่ม อัล เคดดาห์ ภายใต้ชื่อ Mochtar Bel Mochtar จนเสียชีวิต ในโรงงานทางตะวันออกของลิเบีย นับเป็นการตามล่าต่อเนื่องมาหลายปี ด้วยค่าหัว 5 ล้านดอลลาร์ พร้อมด้วยข้อหาต่อศาลในสหรัฐไม่น้อยกว่า 5 คดีด้วยกัน

เบลมีอคตาร์เป็นหัวหน้ากลุ่มอัล เคดดาห์ที่บุกเข้าโจมตี โรงบรรจุก๊าซในอัลจีเรีย เมื่อปี ค.ศ. 2013 ทำให้คนที่ถูกจับเป็นตัวประกัน 47 คน ถูกฆ่า ความเสียหายมหาศาล

ในขณะนั้นเขาเป็นหัวหน้ากลุ่มก่อการร้ายในมาเกร็บทางภาคเหนือของแอฟริกา นับเป็นตัวการที่ตามล่ายากยิ่งคนหนึ่ง เพราะเบลมีอคตาร์เปลี่ยนกลุ่มที่เขาไปคุมบ่อยครั้ง บางกลุ่มที่แม้จะเป็นผู้ก่อการร้าย แต่ก็อยู่ในฐานะ Franchise ของอัล เคดดาห์ ถ้าสุด ไม่แน่ใจว่าเขาใช้ชื่อกลุ่มว่าอย่างไร ถึงกระนั้น ข่าวจากทางลิเบีย และจากแหล่งอื่นที่ประสานการข่าวกัน ตรงกับข่าวของสหรัฐ การโจมตีทางอากาศด้วยเครื่องบิน F 15 จึงเข้าปฏิบัติการ ณ โรงงานแห่งหนึ่งซึ่งทุกฝ่ายที่ติดตามข่าวนี้มั่นใจว่าเบล มีอคตาร์อยู่ในกลุ่มที่ถูกสังหาร

แม้กระทรวงกลาโหมสหรัฐจะค่อนข้างมั่นใจว่าเป้าไม่ผิด แต่ก็ขอเวลาอีกสักหน่อยเพื่อตรวจสอบรายละเอียดจากที่เกิดเหตุ ก่อนที่จะแถลงยืนยันอย่างเป็นทางการ

ที่เมือง Tal Abiad ในซีเรีย ซึ่งผู้ลี้ภัยชาวซีเรียจำนวนมากได้ไปรวมกลุ่มกันเพื่อข้ามเข้าไปในตุรกี แต่ฝ่ายตุรกีได้ซึ่งรื้อลวดหนามไว้ตลอดสองสามวันที่ผ่านมา ในวันที่ (15 มิถุนายน 2558) พวก Kurd ได้ส่งกองกำลังไปช่วยให้ผู้ลี้ภัยสามารถข้ามเข้ามาในตุรกีได้ โดยได้ทำลายรั้วลวดหนาม

ภาพที่ปรากฏต่อหน้าผู้ชมน่าเวทนามาก ผู้หญิงที่ลี้ภัยคนหนึ่งกล่าวว่า เธอหมดหนทางที่จะหลบเลี่ยงภัย
ในซีเรียต่อไปอีกแล้ว กระสุนและบอมบ์จากบาร์ชา (อัล อัสซาด) ได้ชี้ ผู้ก่อการร้ายนับไม่ถ้วน

ตลอดระยะทางไม่ห่างมากนักจากภาพอันน่าสลดใจข้างต้น ไม่ว่าจะที่ทะเล Aegean ทางฝั่งกรีซ หรือ
Mediterranean ผู้ที่ติดตามข่าวคงคุ้นกับชื่อ Lampedusa Catania Malta Scicily ฯลฯ ผู้อพยพจากประเทศ
ต่าง ๆ นับแสน ได้เสี่ยงชีวิตข้ามทะเลมาด้วยพาหนะต่าง ๆ นานา หลายพันต้องตายเพราะจมน้ำอย่างช่วยอะไร
ไม่ได้

นอกจากผู้นำเวทนาเหล่านี้แล้ว ข้าพเจ้าไม่ทราบว่ามีอีกเท่าไรที่ตกอยู่ในฐานะผู้ลี้ภัยและผู้พลัดถิ่นในดินแดนซึ่ง
เป็นบ้านเมืองของเขาเอง ศัพท์เช่นวิกฤตการณ์ทางมนุษยชนได้รับการกล่าวถึงแทบไม่เว้นแต่ละวัน หาก
ต้องการจะเห็นสภาพบ้านแตกสาแหรกขาดแล้ว ไม่ต้องค้นคว้าหาในกูเกิ้ล เพียงแต่เปิดโทรทัศน์ระหว่าง
ประเทศดูได้ทุกวัน ความสลดทันทักพังมิให้เห็นอยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอาณาบริเวณตะวันออกกลาง

ในวันนี้ (15 มิถุนายน 2558) กรณีเหลือเชื่อก็ได้เกิดขึ้น ประธานาธิบดี Al-Bashir แห่งซูดาน ซึ่งถูกศาล
อาชญากรรมระหว่างประเทศออกหมายจับด้วยข้อหาหนัก ๆ ทั้งนั้น คือการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ (Genocide)
อาชญากรรมสงคราม (War Crimes) ที่ Darfur ซึ่งมีคนตายประมาณ 400,000 คน ขณะนั้น เขาไปร่วมการ
ประชุมระดับสุดยอดของ African Union ที่แอฟริกาใต้

ในระหว่างที่เรื่องนี้กำลังได้รับการพิจารณาโดยศาลในประเทศ ผู้ถูกกล่าวหาในคดีระหว่างประเทศ ก็ได้จังหวะ
ที่สะดวกเดินทางไปขึ้นเครื่องบินของซูดาน เดินทางกลับสู่กรุงคาร์ธูมและได้รับการต้อนรับเยี่ยงวีรบุรุษ

ข่าวต่วนที่สุดที่เพิ่งเข้ามา หัวหน้าอัลเคด้าห์ในคาบสมุทรอะเรเบีย ซึ่งถือว่าเป็นบุคคลสำคัญมากในขบวนการ
อัล เคด้าห์ โดยเป็นผู้นำลำดับสอง ถูกสหรัฐสังหาร เข้าใจว่า โดยถือเป็นความสำเร็จเยี่ยมที่สังหารบุคคลสำคัญ
ชั้นนำของฝ่ายก่อการร้ายได้ถึง 2 คนในวันเดียว แสดงว่า ข่าวกรองของสหรัฐได้ปรับตัวขึ้นมา

รายงานเดือนมิถุนายน 2558 ฉบับที่ 4 แก้ไขเพิ่มเติม

รายงานฉบับนี้จะเปลี่ยนแนวทางไปบ้างในช่วงแรก โดยจะนำเสนอกรณีที่สำคัญไม่น้อย อันประกอบด้วยปัจจัยทั้งทางเศรษฐกิจและการเมือง ซึ่งได้แก่พลวัตด้านราคาน้ำมัน

เมื่อต้นเดือนมิถุนายน ศกนี้ Organization of Petroleum Exporting Countries (OPEC) ในการประชุมระดับรัฐมนตรี—ส่วนใหญ่เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงน้ำมัน—ได้มีการประชุมเพื่อกำหนดปริมาณการผลิตน้ำมันดิบ ในภาวะที่อุปทานน้ำมัน “ท่วมโลก” และเป็นเหตุให้ราคาน้ำมันซึ่งเคยสูงขึ้นกว่าบาร์เรลละกว่า 150 ดอลลาร์ลดต่ำลงอย่างมาก คือไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 จนปัจจุบันนี้ราคาประมาณ \$60 ต่อบาร์เรล

มติของการประชุมครั้งนี้ต่างจากความคาดหมายของบางประเทศและกลุ่มประเทศ เพราะโอเปคลงมติเป็นเอกฉันท์ให้คงระดับการผลิตน้ำมันดิบไว้ที่ 30 ล้านบาร์เรลต่อวันต่อไป อันเป็นท่าทีที่ผู้ผลิตรายใหญ่ในโอเปค คือซาอุดี อารเบียยึดถือมาตลอด

ราคาน้ำมันดิบเริ่มที่จะก่อปัญหาทั้งทางเศรษฐกิจและทางการเมืองมาตั้งแต่ปลายทศวรรษ 1960 ประเทศแรกที่เริ่มเขยิบราคาน้ำมันขึ้นเพียงเล็กน้อยได้แก่ในรัชสมัยพระเจ้าซาร์แห่งอิหร่าน สมัยที่ท่าทางเป็นมิตรใกล้ชิดกับสหรัฐ น้ำมันดิบได้กลายเป็นปัจจัยสำคัญทางการเมืองนับแต่การปฏิวัติในอิหร่าน ภายใต้การนำของอัยาโตนอลห์ โคเมนี ประเทศอื่นได้เพิ่มราคาของตนมากขึ้นเป็นลำดับ จนกลายเป็นวิกฤตการณ์พลังงานในปี ค.ศ. 1973 ต่อจากนั้น ปัญหาทางการเมืองได้เป็นปัจจัยผลักดันราคาน้ำมันให้เพิ่มสูงขึ้นเป็นลำดับ อันได้แก่ความขัดแย้งระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์และสงคราม Yom Kippur ระหว่างอิสราเอลกับประเทศในตะวันออกกลาง ไม่นานหลังจากนั้น ประเทศที่ต่อต้านสหรัฐได้ใช้น้ำมันเป็นอาวุธ ผลที่ตามมาก็คือราคาน้ำมันได้เป็นแรงกระตุ้นแรงหนึ่งที่ผลักดันให้ภาวะเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้นโดยทั่วไป จนเกิดสภาวะในทางเศรษฐกิจการเงินที่เรียกกันว่า Stagflation อันได้แก่การที่เศรษฐกิจมีความฝืดเคืองในขณะที่อัตราเงินเฟ้อมิได้ขยับลง ซึ่งมีส่วนไม่น้อยในการบิดเบือนการเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศอยู่พักใหญ่

ในช่วงเวลาเดียวกัน แหล่งผลิตนอกโอเปคได้เพิ่มมากขึ้นทั่วไป และมีความพยายามที่จะแสวงหาพลังงานทดแทนหลายด้านด้วยกัน แต่ต้นทุนในการพัฒนาแต่ละประเภทยังสูงอยู่มาก ส่วนสหรัฐ ซึ่งหลายประเทศถือเป็นเป้าหมายที่จะใช้ราคาน้ำมันผลักดันให้พ้นจากการมีอำนาจต่อตลาด แต่ไม่ประสบผลสำเร็จด้วยเหตุผลหลายประการ อาทิ การที่สหรัฐตั้งแต่สมัยของอดีตประธานาธิบดีนิกสันที่ประกาศโครงการ Energy

Independence ซึ่งแม้จะไม่บังเกิดผลในช่วงที่นิกสันยังอยู่ในตำแหน่งแต่ก็ยังประโยชน์แก่สหรัฐฯ ในระยะหลายปีต่อมา เพราะสหรัฐฯเองมีแหล่งน้ำมันอยู่มากตลอด เช่นที่เท็กซัสและที่อลาสกา แม้ในตลาด NYMEX หรือ New York Mercantile Exchange ก็ได้ประกาศราคา West Texas Intermediate รายวันตลอดมา เช่นเดียวกับ Arabian Sweet Crude North Sea Brent Crude Dubai ฯลฯ ไม่แต่เท่านั้น สหรัฐยังสามารถค้นหาแหล่งผลิตภายในประเทศอื่น ๆ ได้อีก เช่นที่ Williston Texas และ North Dakota ทั้งนี้ โดยไม่นับน้ำมันดิบเป็นจำนวนมากที่สหรัฐฯสะสมไว้เป็นสำรองใน Dome ใต้ดิน ที่สำคัญยิ่งกว่านั้น สหรัฐยังมีวิสัยทัศน์กว้างไกลโดยได้พัฒนาเทคโนโลยีของการขุดเจาะ (Fracking อันมีรากศัพท์มาจาก Fracturing หรือการแยกน้ำมันจากหิน) เพื่อลดต้นทุนการผลิตอีกด้วย ต่อมาอีก สหรัฐได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งใหม่ในใต้ดิน หรือ Oil Shale อีกด้วย

ด้วยพัฒนาการเหล่านี้ อันได้แก่การลดต้นทุนการผลิตและเน้นทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อุปทานน้ำมันจึงเพิ่มมากขึ้นในภาพรวมทั่วโลก ผลที่เกิดขึ้นจึงพอคาดได้ เพราะในปี ค.ศ. 2014 ราคาน้ำมันได้ลดต่ำลงทั่วไปในตลาดโลก

ความสำเร็จ อันเป็นผลโดยแท้ของการพัฒนาและปรับปรุงนวัตกรรมของสหรัฐฯ ปัญหา ซึ่งเคยเป็นของสหรัฐฯและประเทศที่มีได้ผลิตน้ำมันทั้งหลาย จึงกลายเป็นวิกฤตของประเทศอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัสเซีย อันเป็นประเทศผู้ผลิตรายใหญ่ของโลก จำต้องรับผลกระทบต่อทุกภาคส่วนทางเศรษฐกิจและการเงิน อัตราเงินเฟ้อถีบตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้ธนาคารกลางต้องปรับเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยหลายต่อหลายครั้ง ในวันที่ (15 มิถุนายน 2558) ธนาคารกลางของรัสเซียก็ได้ปรับอัตราดอกเบี้ยขึ้นเป็นร้อยละ 11.5 อัตราแลกเปลี่ยนเงินสกุลรูเบิลมีมูลค่าตกต่ำลงประมาณเกือบร้อยละ 50 ความพยายามที่จะ Diversify การเศรษฐกิจไปทางอื่น แทนการพึ่งรายได้จากน้ำมันและก๊าซธรรมชาติแต่ใต้อัตราเดียว ดังที่ประธานาธิบดีปูตินประกาศในการให้สัมภาษณ์ประจำปีเมื่อปลายปีที่แล้ว ยังไม่ปรากฏผลเป็นรูปธรรมจนบัดนี้ แต่รัสเซีย ภายใต้ปูติน ก็ยังดำเนินนโยบายในการรุกรานประเทศต่าง ๆ อยู่ดี เริ่มต้นในที่ซึ่งรัสเซียเรียกว่า Near Abroad ดังเห็นได้จากกรณีการบุกยูเครนและการคุกคามประเทศในแถบบอลติกสืบต่อมาจนทุกวันนี้ ส่วนการกระจายเศรษฐกิจกลับกลายเป็นการทุ่มการลงทุนภาครัฐไปในการวิจัยและพัฒนาอาวุธยุทโธปกรณ์ ดังจะเห็นได้จากแสนยานุภาพที่รัสเซียนำมาแสดงในการสวนสนามฉลองวันที่ระลึกการชนะสงครามภาคพื้นยุโรป (VE DAY) เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม ศกนี้

ราคาน้ำมันที่ตกต่ำลงนี้กระทบกระเทือนหลายฝ่าย และทางเลือกที่จะแก้ปัญหาในส่วนของผู้ผลิตก็ต่างกันไป ซาอุดี อารเบียและสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ยอมขาดทุนหรืออีกนัยหนึ่งโดยทยอยรับกำไรน้อยลง ด้วยความตั้งใจที่จะรักษาส่วนแบ่งการตลาดที่มีอยู่ไว้ เพราะต้นทุนของน้ำมันจากประเทศอ่าวไม่สูงมาก แม้ด้วยราคาในระดับปัจจุบัน ก็ยังพอได้กำไรอยู่บ้าง รวมทั้งอิหร่านด้วย ซึ่งยังมีน้ำมันสำรองอยู่มาก หากสามารถตกลงแก้ปัญหาวิกฤติลิเบียกับประเทศ P-5+1 ได้ โดยประเทศตะวันตกยกเลิกการแซงชั้น อิหร่านจะมีรายได้จากการค้าขายทางต่าง ๆ อันจะทำให้ประเทศรุ่งเรืองขึ้นอย่างมาก ไนจีเรีย ซึ่งเป็นผู้ผลิตใหญ่ที่สุดในแอฟริกาตะวันตก ต้องอดทนรอ เพราะแม้ว่าแหล่งใหญ่อยู่บนฝั่ง ที่อยู่ได้นำในมหาสมุทรแอตแลนติกยังมีปริมาณที่คิดว่ามากกว่าบนฝั่ง สำหรับอิรัก นั้น ผลิตได้วันละ 3 ล้านบาร์เรล สงครามในประเทศได้สร้างปัญหาบ้าง หากสามารถสร้างความเข้าใจกับ Kurdistan ได้ ซึ่งรูปการณ์ขณะนี้แสดงว่า โอกาสจะดีขึ้นอย่างมาก สิงคโปร์ขณะนี้อยู่ในฐานะลำบากไม่น้อย เพราะมี Rig ซึ่งต้นทุนสูง แต่ไม่ได้รับการใช้

สำหรับหลายประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศอ่าว (Gulf States) ได้ใช้เงินที่สะสมไว้เป็นล้านล้าน พัฒนาพลังงานทดแทนอย่างเต็มที่ เช่น พลังงานจากแสงอาทิตย์และจากลม แม้กระทั่งมอริออคโคก็ได้ความร่วมมือจากซาอุดีในการผลิตพลังงานทดแทน/พลังงานที่นำกลับมาใช้ได้

ประเด็นในปัจจุบันที่พอจะสรุปในขั้นนี้ได้แก่

สาเหตุใหญ่ที่ดึงราคาพลังงานให้ต่ำลง เริ่มแต่ปีที่แล้ว และแม้ราคาจะลดลงอีก ก็ยังรับได้ คือสหรัฐ ซึ่งต้นทุนต่ำลงมาก และถ้าหาก Hillary Clinton ได้เป็นประธานาธิบดี ทิศทางของการผลิตพลังงาน ก็จะเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อันเป็นนโยบายหลักของพรรคเดโมแครตอยู่แล้ว ประเด็นนี้ได้รับการประกาศอย่างหนักแน่นในคำปราศรัยแรกของ Hillary ในฐานะผู้สมัครเข้าแข่งขันเป็นประธานาธิบดีในสมัยต่อไป เมื่อวันที่เสาร์ ที่ 13 มิถุนายน ศกนี้

ประเทศผู้ผลิตทั้งหลายต่างเห็นความจำเป็นที่จะต้องยอมรับราคาที่ต่ำลงนี้ เพื่อรักษา Market Share ของตนไว้ และด้วยเหตุผลเดียวกัน โอเปค เมื่อต้นเดือนมิถุนายน จึงลงมติเป็นเอกฉันท์ให้คงกำลังการผลิตไว้ที่ 30 ล้านบาร์เรลต่อวัน

ก่อนหน้านี้ ประเทศอ่าวคิดว่า ถ้าถกราคาน้ำมันดิบให้ไม่เกิน 70 ดอลลาร์ต่อบาร์เรล อาจจะเป็นแรง

กดดันที่ทำให้สหรัฐต้องออกจากตลาด แต่สหรัฐปรับตัวได้เร็วด้วยการปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีด้าน Fracking ทำให้ต้นทุนลดลงอย่างมาก แม้ราคาต่ำกว่าขณะนี้ ก็ยังสู้ได้ การขยายแหล่งผลิตไปในที่ตามประเพณี เช่น เท็กซัส และวิลลิสตัน เท็กซัส ก็จะได้ผลตอบแทนที่คุ้มค่า

สำหรับจีน ซึ่งมีอุปสงค์ไม่จำกัด จึงต้องซื้อมากเพื่อนำมาตุ๋นสำรอง ด้วยเหตุนี้ จีนจึงได้สั่งซื้อ Super Tanker ใหญ่ที่สุดในโลกมาเมื่อเร็ว ๆ นี้ สามารถขนน้ำมันดิบเฉลี่ย 10 ล้านบาร์เรลต่อวัน

การข่าวกรองของสหรัฐช่วยให้ เครื่องบิน F15 เข้าโจมตีและสังหารแกนนำของกลุ่ม อัล เคดดาห์ ภายใต้ ชื่อ Mokhtar Belmokhtar จนเสียชีวิต ในโรงงานทางตะวันออกของลิเบีย นับเป็นการตามล่าต่อเนื่องมาหลายปี ด้วยค่าหัว 5 ล้านดอลลาร์ พร้อมด้วยข้อหาต่อศาลในสหรัฐไม่น้อยกว่า 5 คดีด้วยกัน

เบลมือคดาร์เป็นหัวหน้ากลุ่มอัล เคดดาห์ที่บุกเข้าโจมตี โรงบรรจุก๊าซในอัลจีเรีย เมื่อปี ค.ศ. 2013 ทำให้ คนที่ถูกจับเป็นตัวประกัน 47 คน ถูกฆ่า ความเสียหายมหาศาล

ในขณะนั้นเขาเป็นหัวหน้ากลุ่มก่อการร้ายในมาเก็บบทางภาคเหนือของแอฟริกา นับเป็นตัวการที่ตามล่ายากยิ่ง คนหนึ่ง เพราะเบลมือคดาร์เปลี่ยนกลุ่มที่เขาไปคุมบ่อยครั้ง บางกลุ่มที่แม้จะเป็นผู้ก่อการร้าย แต่ก็อยู่ในฐานะ Franchise ของอัล เคดดาห์ ถ้าสุด ไม่แน่ใจว่าเขาใช้ชื่อกลุ่มว่าอย่างไร ถึงกระนั้น ชาวจากทางลิเบีย และจาก แหล่งอื่นที่ประสานการข่าวกัน ตรงกับข่าวของสหรัฐ การโจมตีทางอากาศด้วยเครื่องบิน F 15 จึงเข้าปฏิบัติการ ณ โรงงานแห่งหนึ่งซึ่งทุกฝ่ายที่ติดตามข่าวนี้มั่นใจว่าเบล มือคดาร์อยู่ในกลุ่มที่ถูกสังหาร

แม้กระทรวงกลาโหมสหรัฐจะค่อนข้างมั่นใจว่าเป้าไม่ผิด แต่ก็ขอเวลาอีกสักหน่อยเพื่อตรวจสอบรายละเอียด จากที่เกิดเหตุ ก่อนที่จะแถลงยืนยันอย่างเป็นทางการ

ที่เมือง Tal Abyad ในซีเรีย ทางตอนเหนือของเมือง Raqqa ซึ่งผู้ลี้ภัยชาวซีเรียจำนวนมากได้ไปรวมกลุ่มกันเพื่อ ข้ามเข้าไปในตุรกี แต่ฝ่ายตุรกีได้ชิงรวบลดหนามไว้ตลอดสองสามวันที่ผ่านมา ในวันที่ (15 มิถุนายน 2558) พวก Kurd ได้ส่งกองกำลังไปช่วยให้ผู้ลี้ภัยสามารถข้ามเข้ามาในตุรกีได้ โดยได้ทำลายรั้วลดหนาม และบุกต่อไปจนเข้ายึดเมือง Tal Abyad ได้

ภาพที่ปรากฏต่อหน้าผู้ชมน่าเวทนาอย่างมาก ผู้หญิงที่ลี้ภัยคนหนึ่งกล่าวว่า เธอหมดหนทางที่จะหลบเลี่ยงภัยอันตรายในซีเรียได้ต่อไปอีกแล้ว กระสุนและบอมบ์จากบาร์ซา (อัล อัสซาด) ได้ชี้ ผู้ก่อการร้ายนับไม่ถ้วน ทำให้หมดที่ซุกซ่อนให้พ้นภัยแล้ว

ตลอดระยะทางไม่ห่างมากนักจากภาพอันน่าสลดใจข้างต้น ไม่ว่าจะที่ทะเล Aegean ทางฝั่งกรีซ หรือ Mediterranean ทางประเทศอิตาลี ผู้ที่ติดตามข่าวคงคุ้นกับชื่อ Lampedusa Catania Republic of Malta Sicily ฯลฯ ผู้อพยพจากประเทศต่าง ๆ นับแสน (สหประชาชาติหรือ UNHCR และ IOM ประมาณว่า ถึงบัดนี้คือวันที่ 15 มิถุนายน 2558 ผู้อพยพย้ายถิ่นมีจำนวนไม่น้อยกว่า 105,000 คน) ซึ่งได้เสี่ยงชีวิตข้ามทะเลมาด้วยพาหนะต่าง ๆ นานาอันแน่นขนัด หลายพันต้องตายเพราะจมน้ำอย่างช่วยอะไรไม่ได้ จริงอยู่จำนวนไม่น้อยต้องจ่ายเงินจำนวนมากให้แก่พวกค้ำมนุษย์ซึ่งมีจิตใจโหดเหี้ยมมาก ทางด้านประเทศผู้รับทราบดีถึงภาระอันหนักหน่วงที่จะต้องหาทางดูแลเขาต่อไป (ผู้อำนวยการองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยผู้อพยพ หรือ IOM ได้เขียนหนังสือ (เข้าใจว่าชื่อ Myth เกี่ยวกับผู้อพยพพลัดถิ่น) เสนอมุมมองในทางบวกว่า หากบริหารจัดการให้ดี ผู้อพยพส่วนใหญ่จะสามารถเพิ่มพลังด้านแรงงานตามวิชาชีพอันจะส่งเสริมผลประโยชน์ของแต่ละสังคมได้ ตราบใดที่ไม่เพียงแต่ช่วยชีวิตเขาให้รอดเท่านั้น ข้าพเจ้าขอเสริมแนวคิดเชิงบวกเช่นนี้ว่า ในสังคมที่กำลังมีผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น บางที่ผู้อพยพเหล่านี้จะมาช่วยเสริมแรงงานที่เริ่มงวดขึ้นทุกวัน ดังตัวอย่างเช่น อาชีพการประมง เป็นต้น

นอกจากผู้นำเวทนาดังกล่าวถึงข้างต้นแล้ว ข้าพเจ้าไม่ทราบว่ามีอีกเท่าไรที่ตกอยู่ในฐานะผู้ลี้ภัยและผู้พลัดถิ่นในดินแดนซึ่งเป็นบ้านเมืองของเขาเอง ศัพท์เช่นวิกฤตการณ์ทางมนุษยชนได้รับการกล่าวถึงแทบไม่เว้นแต่ละวัน หากต้องการจะเห็นสภาพบ้านแตกสาแหรกขาดแล้ว ไม่ต้องค้นคว้าหาในกูเกิ้ล เพียงแต่เปิดโทรทัศน์ระหว่างประเทศดูได้ทุกวัน ความสลักหักพังมิให้เห็นอยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอาณาบริเวณตะวันออกกลาง

ในวันนี้ (15 มิถุนายน 2558) กรณีเหลือเชื่อก็ได้เกิดขึ้น ประธานาธิบดี Al-Bashir แห่งซูดาน ซึ่งถูกศาลอาชญากรรมระหว่างประเทศออกหมายจับด้วยข้อหาหนัก ๆ ทั้งนั้น คือการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ (Genocide) อาชญากรรมสงคราม (War Crimes) ที่ Darfur ซึ่งมีคนตายประมาณ 400,000 คน ขณะนั้น เขาไปร่วมการประชุมระดับสุดยอดของ African Union ที่แอฟริกาใต้

ในระหว่างที่คดีของเขา กำลังได้รับการพิจารณาโดยศาลในประเทศว่าควรจะควบคุมตัวเขาไว้หรือไม่ ผู้ถูกกล่าวหาในคดีระหว่างประเทศ ก็ได้แจ้งหวัที่สะดวกเดินทางไปขึ้นเครื่องบินของซูดาน เดินทางกลับสู่กรุงคาร์ธูม และได้รับการต้อนรับเยี่ยงวีรบุรุษ

ชาวสวนที่สุดที่เพิ่งเข้ามา หัวหน้าอัลเคด้าห์ในคาบสมุทรอะเรเบียในเยเมน ซึ่งถือว่าเป็นบุคคลสำคัญมากในขบวนการ อัล เคด้าห์ โดยเป็นผู้นำลำดับสองของกลุ่มก่อการร้ายระดับโลก และเคยถูกข้อหาว่าพยายามจะระเบิดเครื่องบินสหรัฐที่ตีทรายท์ ต่อมาได้เป็นผู้บัญชาการของอัล เคด้าห์ในคาบสมุทรอะเรเบียทางเยเมน ตะวันออก ในอดีตเคยเป็นเลขานุการส่วนตัวของอูซามา บิน ลาดิน ชื่อ al-Wuhayshi ถูกสหรัฐสังหารโดยโดรนพร้อมกับผู้ช่วยอีกสองคน ถือเป็นความสำเร็จขั้นเยี่ยมที่สหรัฐสามารถสังหารบุคคลสำคัญชั้นนำของฝ่ายก่อการร้ายได้ถึง 2 คนในวันเดียว แสดงว่า ชาวกรองของสหรัฐได้ปรับตัวขึ้นมาก แม้เมื่อวันอาทิตย์ที่ผ่านมา หนังสือพิมพ์ The Times ของอังกฤษจะรายงานว่ ทั้งรัสเซียและจีนสามารถถอดรหัสลับจากเอกสารลับลับฉบับที่นายเอ็ดเวิร์ด สโนว์ได้รวบรวมไว้จากการสื่อสารของ National Security Agency และขณะนี้ไปลี้ภัยอยู่ในรัสเซีย อันเป็นเหตุให้หน่วยงานด้านความมั่นคงของสหรัฐต้องโยกย้ายสายลับที่ส่งไปปฏิบัติการทั่วโลกเป็นการด่วน

รายงานเดือนมิถุนายน 2558 ฉบับที่ 5

รายงานด่วนมาก

สถานิติบัญญัติฮ่องกง ซึ่งนำข้อเสนอเพื่อปฏิรูประบบเลือกตั้งผู้บริหารชั้นสูงของเขตปกครองพิเศษตามรายงานที่ได้นำเสนอมาก่อนหน้านี้ หลายวันก่อนหน้าการประชุม ผู้ที่ไม่เห็นด้วยได้ออกมาชุมนุมต่อต้านและในขณะเดียวกัน ก็มีผู้ที่เห็นด้วยกับข้อเสนอออกมาชุมนุมเพื่อแสดงความสนับสนุนเป็นจำนวนไม่น้อยเช่นกัน

ก่อนหน้าที่การประชุมจะเริ่มขึ้น สมาชิกที่เห็นด้วยกับข้อเสนอได้เดินออกจากที่ประชุม สมาชิกที่เหลือได้ออกเสียงแสดงการคัดค้านข้อเสนอ ทำให้ข้อเสนอเพื่อการปฏิรูปตามแนวทางที่ปักกิ่งต้องการตกไป

ผลของการลงมติจะเป็นอย่างไรต่อไป ต้องติดตามความเคลื่อนไหวอย่างใกล้ชิด สภาพการณ์ในปัจจุบันนี้ที่หลีกเลี่ยงมิได้ คือฮ่องกงได้แตกแยกกันเป็นสองฝ่ายที่เห็นอนาคตของฮ่องกงต่างกันอย่างชัดเจน

ตามที่ได้นำเสนอความเห็นมาก่อนหน้านี้หลายครั้งด้วยกัน ว่าความตึงเครียดในความสัมพันธ์ระหว่างรัสเซียกับสหรัฐและสัมพันธมิตรมาได้ได้หันเหทิศทางไปในลักษณะที่สอดคล้องในวงกว้าง นั้น

เมื่อสองวันที่ผ่านมา การยั่วยู่ระหว่างสองฝ่ายได้เข้มข้นและบ่อยครั้งขึ้น จนเมื่อสองวันที่แล้ว ปูตินได้ประกาศว่า รัสเซียกำลังวาง Intercontinental Nuclear Missiles เพื่อพร้อมจะใช้ปฏิบัติการแล้ว ซึ่งแม้ผู้บัญชาการนาโต้จะแถลงว่าปูตินได้ใช้วิธี Sabre Rattling อีก และเมื่อวานนี้ (17 มิถุนายน) ผู้แทนสื่อมวลชนได้รับเชิญไปชม Theme Park ใกล้เคียง ๆ กับกรุงมอสโก อันเป็นอุทยานขนาดใหญ่ ซึ่งรัสเซียได้นำอาวุธยุทธโปกรณ์ทันสมัยจำนวนมากไปตั้งโชว์

ตามความเคลื่อนไหวในขณะนี้ ข้าพเจ้าขอยืนยันว่า “สงครามเย็น” รอบใหม่ได้เริ่มขึ้นแล้ว แต่จะนำไปสู่เหตุการณ์ขั้นสงครามใหญ่หรือไม่ ยังไม่อาจยืนยันได้ในขณะนี้ แต่เชื่อว่าบรรดาประเทศที่ปูตินเคยเรียกว่า Near Abroad อันได้แก่ยูเครน รัสเซียบอลติก และโปแลนด์ คงต้องระวังภัยเต็มที่ได้แล้ว

รายงานเดือนมิถุนายน 2558 ฉบับที่ 6

รัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยโฆษก (ซึ่งไม่แน่ใจว่าจากกระทรวงการต่างประเทศหรือไม่ อันเป็นประเด็นที่ควรตั้งข้อสังเกต เพราะจีนอาจถือว่าฮ่องกงเป็นกิจการภายใน มิใช่การต่างประเทศ) ได้ให้ทัศนะว่าคะแนนที่ออกเสียงในสภานิติบัญญัติ ซึ่งปฏิเสธแผนการปฏิรูประบบเลือกตั้งผู้บริหารชั้นสูงที่รัฐบาลปักกิ่งเสนอผ่านผู้บริหารชั้นนำของฮ่องกงอย่างท่วมท้น เป็นกรณีที่น่าเสียดาย (Regret) ในช่วงที่รัฐบาลปักกิ่งเสนอแผนการปฏิรูปไปยังรัฐบาลฮ่องกง นั้น ได้ปรารถนาไว้ว่า Take it or leave it เพราะในข้อเสนอมิได้มีการให้การผ่อนปรน (concession) แต่อย่างใด

บางที รัฐบาลจีนอาจจะประเมินความรู้สึกนึกคิดของชาวฮ่องกงต่ำเกินไปก็ได้ เนื่องด้วยพลังต่อต้านที่เริ่มมาตั้งแต่ปีที่แล้ว และมีได้ซาหลงจนถึงไม่กี่วันก่อนหน้าการประชุมในวันที่ 18 มิถุนายน เพราะสมาชิกในสภาเอง

ก็ได้รวมตัวกันอย่างแน่นแฟ้น เมื่อสมาชิกที่สนับสนุนข้อเสนอของปักกิ่งได้เห็นแนวต้านในสภาแล้ว เห็นว่าไม่
อาจจะสู้ได้ จึงได้เดินออกจากการประชุมเกือบหมด ผลจึงเกิดขึ้นตามที่ Emily Lau หัวหน้าฝ่ายค้าน “เพื่อ
ประชาธิปไตย” ตั้งใจ คือการระดมคะแนนออกเสียงเกิน 2 ใน 3 ของสมาชิกสภา อันมีผลเท่ากับการ Veto
นั่นเอง

แล้วอะไรจะเกิดขึ้น?

สำนักข่าวต่างประเทศใช้คำพูดว่า It's back to square one. อันมีความหมายไปได้หลายทาง การ
กลับไปยังจุดเริ่มต้นหลังจากการถ่ายโอนจากอังกฤษในปี ค.ศ. 1997 มีความเป็นไปได้ แต่ก็ยังมีปัญหาเกี่ยวกับ
กำหนดการในปี ค.ศ. 2047 ในขณะที่ทุกฝ่ายยังมีความเห็นต่างกันอย่างมากในความหมายของคำต่อไปนี้ คือ
Universal Suffrage One Country Two Systems High Degree of Autonomy

ถึงวันนี้ (18 มิถุนายน 2558) ชาวฮ่องกงเป็นจำนวนมากต่าง “ลิ่งโลด” ที่สามารถรวมพลังกันโค่น
ข้อเสนอของรัฐบาลปักกิ่ง ซึ่งในทางความคิดของเขา “ประชาธิปไตยกำลังได้ชัยชนะ” อันอาจจะเป็นการมอง
โลกในทางสวยเกินไป เพราะคนภายนอกมิได้คิดไปไกลถึงขั้นนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพราะผู้นำในพรรค
คอมมิวนิสต์จีนคงจะไม่ยินยอมให้ฮ่องกงเป็นประเทศประชาธิปไตยอย่างเด็ดขาด แต่ขณะเดียวกัน ผู้นำจีนก็
ต้องการทางออกในระยะ 32 ปีข้างหน้าให้เหมาะสมที่สุด โดยต้องไม่ลืมว่า ส่วนใหญ่ของชาวฮ่องกงที่เรียกร้อง
ประชาธิปไตยในวันนี้เป็นวัยรุ่น ซึ่งเข้าใจความหมายของ Universal Suffrage และ High Degree of
Autonomy เป็นอย่างดี

องค์สันตะปาปาฟรานซิสได้ประกาศ Encyclical ยาว 180 หน้าเรื่องความเปลี่ยนแปลงของสภาวะ
อากาศ (Climate Change) ในวันนี้ (18 มิถุนายน 2558) ยืนยันว่า ความวิปริตของอากาศที่กำลังเกิดขึ้นในทุก
วันนี้เป็นผลของพฤติกรรมมนุษย์ ทั้งนี้มิใช่เป็นแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ หากแต่เป็นปรากฏการณ์จริงที่นับวัน
จะยิ่งรุนแรงขึ้นอีก และทำความยากลำบากให้แก่คนยากจนในประเทศกำลังพัฒนาและด้อยพัฒนา บรรดาคน
ร่ำรวยและผู้อยู่ดีกินดีได้ทำให้โลกเต็มไปด้วยความสกปรกโสภณ การพัฒนาอุตสาหกรรมและทางอื่นสร้าง
ความเหลื่อมล้ำอันน่าสลดใจในสังคมโลกและนำความเสื่อมโทรมมาสู่ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ท่านรับสั่งในพระราชสาส์นด้วยว่า มลพิษที่มีอยู่ทั่วๆ จะทำลายโลกต่อไป ท่านขอประณามการใช้ Fossil และปล่อยสารพิษ ทำให้มีความจำเป็นรีบด่วนที่จะต้องลดอัตรา Emission ท่านย้ำว่า มนุษย์ทุกคนมีส่วนในการทำให้สภาวะอากาศในโลกเลวลง สาเหตุใหญ่ส่วนหนึ่งมาจากแนวทางการใช้ชีวิต (Lifestyles)

ท่านรับสั่งด้วยถึงภัยพิบัติทางธรรมชาติ ดังจะเห็นได้จากมหาวาตภัยที่ทำให้เมืองเซนต์ตาโคลบาน (ในฟิลิปปินส์) และหมู่เกาะใกล้เคียงประสบความหายนะอย่างเกินความสามารถที่จะช่วยเหลือได้

ที่องค์พระสันตะปาปาทรงมีมโนคติเช่นนี้ ไม่น่าจะเป็นเรื่องแปลก เพราะท่านทรงพระกรุณาแก่คนจนตลอดมา ตั้งแต่ก่อนหน้าที่จะได้รับเลือกขึ้นเป็นองค์พระประมุขของคริสตจักรแล้ว ท่านไม่เคยลังเลที่จะจับทำคนจนและล่างทำให้เขา แต่โดยที่ท่านทรงมีแนวพระดำริเช่นนี้ บรรดาบิชอปหรือแม้แต่คนธรรมดาที่มีหัวอนุรักษ์นิยมจึงไม่ผู้จะเห็นด้วย พระราชสาส์นบางส่วนของท่านจึงรั่วไปยังสื่อในอิตาลี สมาชิกพรรครีพับลิกันของสหรัฐบางคน รวมทั้ง Jeb Bush ผู้ประกาศตัวที่จะแข่งขันเป็นประธานาธิบดี ได้แสดงชัดว่าไม่เห็นด้วยกับแนวคิดขององค์สันตะปาปา ท่านเองไม่ทรงเห็นด้วยกับพวกที่พยายามจะบิดเบือนแนวทางของคณะกรรมการที่ติดตามศึกษาความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ

ท่านย้ำความจำเป็นที่จะต้องเข้าร่วมการประชุมเรื่อง Climate Change ที่กำหนดจะมีขึ้นที่กรุงปารีสในปลายปีนี้ Encyclical ของท่านคงจะเป็นเอกสารสำคัญของการประชุมครั้งนี้ การประชุมในระดับโลกมีมาหลายครั้งแล้ว ทั้งที่ Rio de Janeiro ประเทศบราซิล ที่มอนทรีออล เกียวโต และแอฟริกาใต้ ผู้เชี่ยวชาญไทยที่ได้ไปร่วมการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน ตั้งหัวข้อบทความที่เขียนมาลงหนังสือฉลอง 60 ปีของการจัดตั้งสมาคมสหประชาชาติแห่งประเทศไทย ว่า Rio+20 หรือ Rio-20 และให้ความเห็นเกี่ยวกับเอกสารการประชุมว่า “เนื้อหาข้อความในเอกสารส่วนใหญ่เป็นผลจากการประนีประนอม ขาดการระบุถึงความมุ่งมั่นต่อการดำเนินงาน ไม่มีข้อเสนอที่เป็นแนวคิดใหม่ เป็นเพียงการย้อนกลับไปยืนยันแนวคิดและหลักการเดิมในปฏิญญาริโอ และ AGENDA 21 ที่ได้เคยตกลงกันไว้เมื่อ 20 ปีที่แล้วในการประชุม Earth Summit ปี 1992...”

ตามรายงานเดือนนี้ ฉบับที่ 1 เสนอข่าวด่วนมากเกี่ยวกับผลการเลือกตั้งในตุรกี อันปรากฏผลที่ผิด ความคาดหมายของพรรค AKP หรือ Justice and Development Party ที่ครองอำนาจต่อเนื่องมานานถึง 13 ปี ซึ่งถ้าหากได้คะแนนเสียงข้างมากจนถึง 330 ที่ ก็จะเปิดทางให้ประธานาธิบดี Recep Tayyip Erdogan หัวหน้าพรรค จัดการลงประชามติแก้ไขเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญเพื่อรวบอำนาจเด็ดขาด โดยโอนอำนาจบริหาร จากนายกรัฐมนตรี ไปให้แก่ประธานาธิบดี ผลการเลือกตั้งหลังจากที่นับคะแนนไปแล้วร้อยละ 98 พรรค AKP ได้ที่นั่งเพียง 259 ที่ในสภาซึ่งมีที่นั่ง 550 ที่ ด้วยคะแนนเท่านี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่พรรคนี้ อันมีแนวอนุรักษ์นิยม จะต้องหาทางจัดตั้งรัฐบาลผสม ซึ่งจะไม่ง่ายเลย ผลการเลือกตั้งครั้งนี้ นับเป็นประวัติศาสตร์ด้านหนึ่ง และแสดง ชัดถึงความจำเป็นที่จะต้องปรับโครงสร้างฝ่ายบริหารใหม่ ถึงแม้ผู้สังเกตการณ์จะเข้าใจว่าการเมืองภายในตุรกี ยากที่จะทำนายทายทักได้ง่าย ๆ

ผลการเลือกตั้งอันสร้างประวัติศาสตร์ใหม่ให้แก่ตุรกีได้แก่ชัยชนะเกินความคาดหมายของ People's Democratic Party หรือ HDP ซึ่งนิยมพวก Kurd ตามกติกาทางการเมืองของตุรกี หากพรรคนี้จะได้ที่นั่งในสภา จะต้องได้คะแนนเสียงสนับสนุนอย่างน้อยที่สุดร้อยละ 10 พรรค HDP มีโอกาสที่จะได้ถึงร้อยละ 12 คนเป็น จำนวนไม่น้อยมีได้ออกเสียงให้ จนครั้งนี้ เพราะเชื่อว่า หาก HDP ได้เข้าไปอยู่ในสภาผู้แทน จะมีผลให้ ประธานาธิบดี Erdogan ประสบปัญหาในการรวบอำนาจเชิงเผด็จการ

นาย Selahattin Demirtas หัวหน้าพรรค HDP แดงในคำปราศรัยฉลองชัยชนะว่า สำหรับท่าน ทั้งหลายที่ให้เสียงเพื่อเปิดทางประชาธิปไตยแก่พรรค HDP “เราจะไม่ทำให้ท่านลำบากใจ” ผู้ออกเสียงเป็น จำนวนไม่น้อยที่หันไปสนับสนุน HDP เนื่องจากเห็นว่า พรรคนี้จะเป็นโอกาสที่ “นำตื่นเต้น” ให้มีการ เปลี่ยนแปลง เพราะในระยะหลายปีที่ผ่านมา พรรคนี้ได้ยึดถือแนวที่สามารถจะรวมกับฝ่ายอื่น ๆ ได้

เท่าที่ข้าพเจ้าติดตามสังเกตพฤติกรรมของนาย Erdogan มาหลายปี อดที่จะคิดไม่ได้ว่า คน ๆ นี้ดูจะ วางตนยิ่งใหญ่และคลั่งอำนาจมากขึ้นตลอดมา เมื่อได้ยกข้อนี้ขึ้นหารือกับ ออท ไทย ณ กรุงเอกราใน ระหว่างการประชุมเอกอัครราชทูตไทยฯ เมื่อเร็ว ๆ นี้ ออท ก็คิดคล้าย ๆ กัน และเสริมว่า คน ๆ นี้ดูจะมีมโนคติที่ จะฟื้นความยิ่งใหญ่เช่นจักรวรรดิออตโตมันขึ้นมาอีกให้ได้ ซึ่งข้าพเจ้าได้ให้ความเห็นว่า อย่างมากที่จะได้ก็ เพียงความฝันเท่านั้น

เพียงสองสามวันหลังจากที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งอย่างเป็นทางการ นายกรัฐมนตรีคนปัจจุบัน ได้ประกาศลาออกจากตำแหน่ง และจนถึงวันที่ทำรายงานฉบับนี้ ยังไม่ข่าวคืบหน้าถึงการจัดตั้งรัฐบาลผสม ในระหว่างการรณรงค์หาเสียง พรรคฝ่ายค้านทั้งสองพรรคได้แถลงจุดยืนว่า จะไม่เข้าร่วมในรัฐบาลผสม

ในช่วงวันสุดสัปดาห์นี้ ข่าวที่ปรากฏเกี่ยวกับประเทศไทย มีหลายเรื่อง

รายงานข่าวที่ปรากฏทางสำนักข่าวระหว่างประเทศ รวมทั้ง อัล จาซีเราะห์ บีบีซี บลูมเบอร์ก และ ซีเอ็นเอ็น ได้แก่การที่ผู้ติดเชื้อ Middle East Respiratory Syndrome หรือ MERS รายแรกสำหรับประเทศไทย อันได้แก่ชาวโอมาน อายุ 75 ปี ซึ่งกำลังได้รับการรักษาในสถานพยาบาลพิเศษ และการจำกัดที่พัคสำหรับผู้ที่ได้เข้าไปอยู่ใกล้ ซึ่งสามารถติดตามหาได้ประมาณกว่า 100 คน และมีภาพ พนักงานในชุดป้องกันการติดเชื้อ กำลังพ่นผงเคมีทั่วเครื่องบินของบริษัทการบินไทย ซึ่งเขาและญาติได้ใช้เดินทางมาสู่ประเทศไทย ตามคำชี้แจงของ รมว สธ เมื่อบ่ายวันอาทิตย์ที่ 21 มิถุนายน ชาวโอมานผู้นี้ มิได้มีไข้หรือป่วยเมื่อเดินทางถึงท่าอากาศยาน เพิ่งรู้สึกไม่สบายหลังจากที่เข้ามาในเมือง จึงได้ไปโรงพยาบาล เพราะตามปกติ ระยะเวลาฟักตัวของ MERS ใช้เวลา 14 วัน อาการดีขึ้น โดยต้องใช้ย้ออกซิเจนช่วยหายใจน้อยลง และยังไม่มีอาการแทรกซ้อนอื่น ๆ สำหรับกลุ่มเสี่ยงที่มาด้วยกัน รวมทั้งคนขับรถแท็กซี่ที่เขาใช้เดินทางเข้าเมืองมา ซึ่งก็ต้องอยู่ในข่ายเฝ้าระวังด้วย ยังไม่มีผู้ใดมีอาการป่วย จนถึงวันที่รายงานนี้ คนป่วยชาวโอมานเป็นรายเดียว

อีกข่าวหนึ่ง ได้แก่ข่าวพาดหัวใหญ่ พร้อมภาพทาง ซีเอ็นเอ็น ออนไลน์ แสดงแผนทางและท่อนหลังของเครื่องบินการบินไทยซึ่งจอดอยู่ และอีกเครื่องของการบินไทยเช่นกันที่บินอยู่ในอากาศ ว่า Thailand 'red-flagged' for aviation safety concerns ได้รูปมีคำชี้แจงของการบินไทย ว่า Thai Airways issued a statement saying that it operates with the highest safety standard in all operational areas.

เนื้อหาของข่าวมีดังนี้ (CNN)—The International Civil Aviation Organization (ICAO) has “red flagged” Thailand over significant safety concerns within the country’s aviation sector.

The ICAO, a United Nations agency, issued Thailand a warning in March after an audit raised questions about its ability to oversee airlines under its jurisdiction, giving the country 90 days to address its concerns.

On Thursday it amended its online Safety Audit Information, issuing Thailand a red flag for failing to adequately deal with the situation within that time frame.

In addition to Thailand, only 12 other nations are red flagged by the ICAO—Angola, Botswana, Djibouti, Eritrea, Georgia, Haiti, Kazakhstan, Lebanon, Malawi, Nepal, Sierra Leone and Uruguay.

In response to the red flag, flag carrier Thai Airways issued a statement saying that it operates with the highest safety standards.

“A significant safety concern does not necessarily indicate a particular safety deficiency in the air navigation service providers, airlines (air operators), aircraft or aerodome; but rather, indicates that the State is not providing sufficient safety oversight to ensure the effective implementation of applicable ICAO Standards,” said Charamporn Jotikasthira, president of the airline.

The Thailand Transport Ministry did not immediately respond to a CNN request for comment.

Alan Polivnick, a partner at global law firm Watson Farley & Williams, which specializes in aviation matters, says the biggest issue is how other countries will respond to the red flag.

“If you look at all the other countries that have red flags, Thailand is the only one other than Nepal in this region, and there will be concerns raised about this,” he says.

Staff shortages raise alarm

In March, the ICAO’s warning led several countries in the region to issue a ban on new flights from Thailand and increase scrutiny of its planes.

“We’ve already had Korea, China and Japan place restrictions on new Thai flights. Singapore, Australia and the EU ordered enhanced inspections,” says Polivnick.

Whether this will prompt them to call for further inspections or create further restrictions on Thai airlines remains to be seen, but there's nothing to stop them from doing that. It's within each country's power to do that."

Polivnick says it's the regulator—not individual airlines—that the ICAO is looking at.

During its audit earlier this year, the ICAO raised issues relating to the Department of Civil Aviation's (DCA) ability to supervise airline operators and operations due to a shortage of staff.

"If you look at the growth in airlines and airline operators in Thailand over the last 10-15 years, the number of people in the DCA supervising and dealing with applications hasn't changed much," says Polivnick.

ICAO spokesman Philbin Anthony told CNN that Thailand appeared to be taking the issue seriously.

He said the country's deputy prime minister, Prawit Wongsuwan, had traveled to the Montreal-headquartered ICAO to "stress his country's commitment at the highest level, to continue to address this matter."

He added: "We continue to work collaboratively with Thailand to help it achieve that goal."

ขอเสริมว่า หลายปีมาแล้ว ไทยเป็นศูนย์กลางของสถาบันฝึกนักบินพลเรือน โดยมี ICAO เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ ไม่แต่เท่านั้น หากข้าพเจ้าจำไม่ผิด ไทยเป็นประเทศแรกในแผ่นดินใหญ่ของเอเชียที่มีกองบิน ซึ่งกลายต่อมาเป็นกองทัพอากาศ นักบินรุ่นแรกได้ไปร่วมในสงครามโลก ครั้งที่ 1

นักบินในเอเชียเป็นจำนวนไม่น้อยได้ผ่านการฝึกบินขั้นต้นจากสถาบันในประเทศไทย ทั้งในกรุงเทพฯ และที่หัวหินต่อเนื่องกันมาตั้งแต่ต้นจนบัดนี้

ปัญหาหนึ่งของกรีซดูเหมือนจะเป็นกรณีที่ยุ่งยากและสลับซับซ้อนมากขึ้น สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากกลวิธีในการเจรจากับฝ่ายต่าง ๆ ดังจะเห็นได้แต่เริ่มแรกของรัฐบาลฝ่ายซ้ายที่ชนะการเลือกตั้ง คงจะจำกันได้ ว่าบางประเทศเห็นว่า

ผู้แทนระดับรัฐมนตรีของกรีซใช้วิธี Blackmail ซึ่งอยู่ในกระแสฟ้าใหญ่ ต่อมานายชิปรัส นายกรัฐมนตรีคนใหม่ ได้เรียกรื้อค่าปฏิกรรมสงครามจากเยอรมนี อันเป็นเรื่องค่อนข้างจะเหลวไหล เพราะดูจะเป็นไปในทางย่ำว่า เยอรมนีเป็นฝ่ายสกัดการหาทางบรรเทาปัญหาหนี้ของกรีซ ด้วยมาตรการรัดเข็มขัด (austerity) ในช่วงที่รัฐบาลชุดก่อน ๆ ได้เจรจากับสหภาพยุโรป ซึ่งรัฐบาลใหม่ไม่ยอมรับ เพราะมีผลโดยตรงต่อเงินเดือนและบำนาญ อันข้อนี้พอเข้าใจได้ (สองวันที่ผ่านมา คนอังกฤษนับแสนก็ออกมาเดินขบวนประท้วงแผน austerity ของรัฐบาลเดวิด คาเมรอน ซึ่งชนะการเลือกตั้งมาอย่างท่วมท้นเมื่อเดือนที่แล้วนี่เอง) ประธานาธิบดีบาร์ค โอบามาก็เห็นใจกรีซในมาตรการเข้มงวดนี้ แต่แทนที่นายชิปรัสจะไปปรึกษากับโอบามา กลับแสดงตัวว่าหวังพึ่งรัสเซียกับจีนมากกว่า โดยได้พบกับปูตินถึงสามครั้งแล้ว ครั้งสุดท้ายเมื่อวันเสาร์ ที่ 20 มิถุนายน 58 นี้เอง โดยได้ไปยังนครเซนต์ปีเตอร์เบิร์ก เพื่อเข้าร่วมในการประชุม World Economic Forum แต่ที่จริงแล้ว ต้องการไปพบปูตินมากกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่ปูตินกำลังพยายามแสดงให้ทั่วโลกเห็นว่า เขามีได้ถูกโดดเดี่ยวในโลก การที่ชิปรัสไปพบกับปูตินมีนัยยะทางการเมืองด้วย เพราะกรีซเป็นสมาชิกของสหภาพยุโรป ซึ่ง ได้ใช้มาตรการแข่งขันกับรัสเซีย กับยังเป็นภาคีของนาโต้ด้วย ประเด็นสำคัญก็คือ รัสเซียกำลังมีปัญหาทางการเงินอย่างหนักมาก

แต่ชิปรัสก็ได้กลับมาเมื่อเปล่า เพราะปูตินได้ตกลงจะสร้างท่าอากาศยานนานาชาติไปยังกรีซ ในราคาค่อนข้างถูก และรัสเซียสามารถที่จะส่งก๊าซทางท่อนี้ให้กับประเทศในยุโรปโดยไม่ต้องใช้ท่อซึ่งผ่านทางยูเครน

การเดินทางของกรีซได้ทำความวุ่นวายให้กับสถาบันการเงินต่าง ๆ เพราะธนาคารของกรีซตอนนี้ขาดเงินมิใช่น้อย ชาวต่างประเทศจากสหภาพยุโรป อาจจะไม่สามารถเบิกเงินยูโรจากเครื่องเอทีเอ็มในกรีซได้ นี่เป็นตัวอย่างของความวุ่นวายที่อาจเกิดขึ้น แม้นายชิปรัสจะยืนยันว่า กรีซ จะไม่ถอนตัวจากยูโรโซนก็ตามแต่ รัฐบาลกรีซก็ได้ขอเลื่อนการชำระหนี้ให้ IMF จำนวน \$ 1.7 พันล้านไปจนถึงเดือนมิถุนายน ศกนี้ ซึ่ง Christene Lagarde กรรมการผู้จัดการของกองทุนถาวรกล่าวว่า กองทุนการเงินระหว่างประเทศไม่อาจจะเอาเงินเป็นจำนวนมาก อันเป็นของสมาชิกประเทศกว่าร้อยประเทศไปชำระหนี้ให้แก่กรีซได้

เจ้าหน้าที่ยังมีอีกหลายราย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหภาพยุโรปและธนาคารกลางยุโรป (ECB) หลายฝ่ายเป็นห่วงอย่างมากว่า หากกรีซไม่อาจชำระหนี้ได้และต้อง Default ก็มีความหวังว่าจะเกิดสภาวะ Domino อันจะทำให้วงการเงินเป็นจำนวนไม่น้อยต้องถูกผลกระทบทั่วไป

ด้วยเหตุนี้และปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งประดังเข้ามาเพราะเหตุของหนี้ที่กรีซกำลังมีปัญหาเชิงวัฏพันหลัก ในวันจันทร์ที่ 22 มิถุนายน ศกนี้ สหภาพยุโรปจึงกำหนดให้มีการประชุมขั้นสุดยอด เพื่อหาทางแก้ปัญหาอันยุ่งยากยิ่ง เป็นที่คาดหมายได้ว่า แองเคลา แมเคิล จะต้องมีบทบาทที่สำคัญมากเช่นเมื่อเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินของกรีซ ตลอด 5 ปีที่ผ่านมา

ในวันอาทิตย์ วันนี้ (21 มิถุนายน 2558) กลุ่มก่อการร้าย อัล ซาบาป ได้ใช้รถและระเบิดพลีชีพ ณ ที่ตั้งสำหรับการฝึกฝายข่าวกรองในกรุงโมกาดิชู ประเทศโซมาเลีย มีผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 4 คน รวมทั้งฝายอัล ซาบาปด้วย ตามข่าวที่ได้รับเมื่อวันเสาร์ ที่ 20 มิถุนายน หัวหน้าอันดับ 2 ของกลุ่ม อัล ซาบาปปัจจุบันนี้เป็นคนอังกฤษ แต่ข้าพเจ้ายังไม่ทราบชื่อ หรือความเป็นมาของบุคคลผู้นี้

รายงานเดือนมิถุนายน 2558 ฉบับที่ 8

เมื่อวันจันทร์ ที่ 22 มิถุนายน 2558 สหภาพยุโรปได้มีการประชุมสำคัญ 2 ระดับด้วยกัน อันได้แก่การประชุมระดับสุดยอดของกลุ่มยูโรโซน เพื่อพิจารณาลู่ทางต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาหนี้คั่งค้างของกรีซ และการประชุมระดับรัฐมนตรีต่างประเทศ เพื่อพิจารณาสถานการณ์ด้านยูเครนอันจะนำไปสู่การตัดสินใจว่าควรจะขยายเวลาการแขงขันรัสเซียหรือไม่ และถ้าขยาย จะดำเนินมาตรการในครั้งนี ไปนานเพียงใด

ในการประชุมขั้นสุดยอด ที่ประชุมได้รับข้อเสนอเพื่อการ “ปฏิรูป” เศรษฐกิจการคลังจากนายกรัฐมนตรีกรีซ ท่ามกลางความหวังกังวลว่าจะมีผลกระทบไปยังประเทศอื่นหรือไม่ การประชุมระดับสุดยอดได้เสร็จสิ้นลงหลังจากได้รับทราบข้อเสนอของกรีซแล้ว โดยได้มีการซักถามและแนะนำสิ่งที่ควรกระทำ หลังจากนั้น ที่ประชุมได้นัดที่จะพบกันอีกในช่วงหลังของสัปดาห์นี้ วงการที่สนใจว่าข้อเสนอของกรีซมีรายละเอียดประการใดบ้าง ในขั้นนี้ มีแต่การคาดคะเนไปต่าง ๆ นานา บางฝ่ายคาดว่า น่าจะรวมเรื่องบำนาญ การเพิ่มอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม การปรับตารางการชำระหนี้ เว้นแต่หนี้จำนวนประมาณ 1.8 พันล้านดอลลาร์ ที่จะต้องจ่ายคืนให้กับกองทุนการเงินระหว่างประเทศในวันที่ 30 มิถุนายน ศกนี้รวมทั้งหมดเป็นงวดเดียว แทนการจ่ายเป็นงวด ๆ โดยเรียกหนี้รายการนี้เป็น Bundle คริสติน ลาการ์ด กรรมการผู้อำนวยการของกองทุนซึ่งร่วมการประชุมอยู่ด้วย ได้แถลงก่อนนี้ว่าไม่อาจจะยกหนี้จำนวนนี้ให้ได้ เพราะเป็นเงินของสมาชิกประเทศกว่าร้อย ดังที่ได้รายงานมาใน

ฉบับที่ 7 แล้ว เจ้าหน้าที่รายใหญ่ของกรีซมีอยู่สามฝ่าย คือ กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) สหภาพยุโรป และธนาคารกลางของยุโรป (European Central Bank) ในวันอังคาร (23 มิถุนายน) แองเคลา เมอเคิล นายกรัฐมนตรีเยอรมนีกล่าวว่า ในขั้นนี้ความหวังยังมีอยู่ วงการการเงิน และคลัง เห็นว่า ฐานะการเงินของธนาคารในกรีซยอบแยบมาก เพราะมีการถอนเงินออกเป็นจำนวนมาก จนธนาคารแห่งชาติได้เตือนถึงวิกฤตอันหนักหน่วงที่จะมีผลกระทบไปไกลกว่ากรีซ อีกประเด็นหนึ่งที่มีการพูดกันมากได้แก่ความเป็นไปได้ที่กรีซจะต้องถอนตัวจากยูโรโซน แม้นายกรัฐมนตรีกรีซจะกล่าวซ้ำหลายครั้งว่าจะคงอยู่ในยูโรโซนต่อไปก็ตาม เสี่ยงส่วนใหญในการสำรวจของโพลล์ก็แสดงว่า ประชาชนซึ่งไม่ต้องการ Austerity แต่ต้องการให้กรีซคงเป็นสมาชิกยูโรโซนต่อไป

การประชุมระดับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งมีขึ้นคู่ขนานกับการประชุมระดับสุดยอดแล้วเสร็จในวันจันทร์ ที่ 22 มิถุนายน โดยลงมติเป็นเอกฉันท์ให้แซงชันรัสเซียต่อไปจนถึงเดือนมกราคม ปีหน้า จะยกเลิกต่อเมื่อรัสเซียยุติการสนับสนุนกลุ่มแบ่งแยกดินแดน โดยปฏิบัติตามข้อตกลงมินสก์ 2 อย่างเคร่งครัด กรีซได้ร่วมในการลงมติดังกล่าวด้วย

อันที่จริง ทั้งสองปัญหาคาบเกี่ยวกัน ในขณะที่มีสองประเทศซึ่งเสี่ยงที่จะกลายเป็น Failed States อันได้แก่กรีซและยูเครน เพราะมีหนี้จำนวนมหาศาลกับสถาบันการเงินต่าง ๆ เพียงแต่ระยะการจ่ายคืนเงินต้นยังให้เวลายูเครนมากกว่า จึงต้องจับตาดูต่อไป

ในความเห็นของข้าพเจ้า เยอรมนีคงจะหาทางออกให้กับกรีซอีกเช่นเคย ข้อสำคัญอยู่ที่การแก้ปัญหาที่จำเป็นควรเป็นไปในทางที่เศรษฐกิจระหว่างประเทศใช้คำว่า ยั่งยืน หรือ sustainable ด้วยการเอื้ออำนวยให้ประเทศลูกหนี้สามารถสร้างความเติบโตทางเศรษฐกิจต่อไปได้ มิใช่เพียงแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเท่านั้น ตามรายงานข่าวเมื่อเวลา 01.10 น. ตามเวลาในไทย นายชิปรัส นายกรัฐมนตรีกรีซ เดินทางกลับถึงกรุงเอเธนส์และได้กล่าวว่า สำหรับกรีซกับอียู สิ่งที่จะเกิดขึ้นก็คือ Make up or Break up ในความเห็นของผู้นำคนหนึ่งจากอียูซึ่งได้รับการรายงานเช่นกัน ทางที่จะตกลงกับกรีซใกล้เข้ามาแล้ว การช่วยกระตุ้นให้กรีซสามารถขยายตัวทางเศรษฐกิจก็มีทางเป็นไปได้ เพราะขณะนี้ กรีซกำลังจะเข้าสู่ Growth Cycle ที่สอง มีการเข้าไปลงทุนในกรีซบ้างแล้ว สำหรับปัญหาบริเวณในปัจจุบัน การประชุมระดับสุดยอดจะมีขึ้นอีกในวันพฤหัสบดีที่จะถึงนี้ น่าจะมีความคืบหน้าพอให้ทราบกัน

ตามรายงานเดือนนี้ฉบับที่ 5 แจ้งว่า ข้าพเจ้าเห็นว่า “สงครามเย็น” รอบใหม่ได้เริ่มขึ้นแล้ว นั้น เมื่อเวลา 01.34 น. ตามเวลาในประเทศไทย คืนนี้ (23-24 มิถุนายน) นาย Jens Stoltenberg เลขาธิการสัมพันธ์มิตร NATO ได้ให้สัมภาษณ์แก่ ซีเอ็นเอ็น ถึงนาโต้จะมีไซส์ศัตรูกับรัสเซีย แต่ก็จำเป็นต้องเตรียมพร้อมในสภาพการณ์ปัจจุบัน ด้วยการเคลื่อนกำลังทหารและยานเกราะไปเพิ่มแนวป้องกันของประเทศที่อยู่ใกล้กำลังคุกคามของรัสเซีย ซึ่งใช้กำลังกดดันยูเครนกับประเทศต่าง ๆ ทางตะวันออกของนาโต้โดยไม่ลดละ ขณะนี้ นาโต้ได้ตั้งกองบัญชาการขึ้น 6 แห่งตามประเทศที่กล่าว ”Everything we do is defensive and proportionate. Now it’s a new kind of warfare such as cyber, stepped up intelligence, surveillance. All 28 allies have increased their defense budget...The situation in Ukraine is serious.” ส่วนคณะผู้ตรวจการจาก OSCE ก็ได้ส่งรายงานมาโดยตลอดถึงการที่รัสเซียและพวกในดินแดนยูเครนตะวันออกได้ปฏิบัติการโดยไม่หยุดยั้ง แทนที่จะหยุดยั้งตามข้อตกลงมินสค์ เมื่อถูกถามว่า หากต้องเตรียมการในยุโรปดังที่ว่า นาโต้จะดำเนินการกับพวกไอซิส อย่างไรต่อไป เลขาธิการนาโต้ตอบว่า สัมพันธมิตรมีประสบการณ์มาแล้ว ดังเช่นที่อัฟกานิสถาน ส่วนไอซิส นั้น นาโต้ได้ดำเนินการหลายประการ รวมทั้ง Defense capacity building ซึ่งได้ดำเนินการต่อเนื่องมาหลายเดือนแล้ว.

เมื่อวันจันทร์ที่ 22 มิถุนายน ศกนี้ กำลังของฝ่ายตะลิบันในกรุงคาบูลได้จุดระเบิดพลีชีพและระดมยิงเข้าสู่อาคารรัฐสภาของอัฟกานิสถานขณะกำลังดำเนินการประชุมอยู่ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและรัฐมนตรีอีกคนหนึ่งร่วมการประชุมอยู่ด้วย กองกำลังรักษาความปลอดภัยได้โต้กลับ ฝ่ายตะลิบันจึงถอยไปปรากฏว่า ฝ่ายก่อการร้ายเสียชีวิตประมาณ 5 คน สมาชิกรัฐสภามีได้ถูกทำร้ายแม้แต่คนเดียว โฆษกกลุ่มตะลิบันได้ประกาศแสดงความรับผิดชอบในการก่อการร้ายครั้งนี้

ในวันนี้ (23 มิถุนายน) ทางการสหรัฐอเมริกาแถลงว่า เมื่อสัปดาห์ที่เพิ่งผ่านมา หัวหน้ากลุ่มไอซิสที่ก่อการร้ายในการโจมตีสถานกงสุลสหรัฐที่เมือง Benghazi เมื่อปี ค.ศ. 2012 ได้ถูกสังหาร นับเป็นหนึ่งในบรรดาแกนนำของไอซิสอีกหลายคนที่ถูกปลิดชีพ

ตามรายงานเดือนนี้ฉบับที่ 4 เกี่ยวกับความสำเร็จของชาว Kurd ที่รุกรบผลักดันไอซิสจากเมือง Tal Abyad ทางภาคเหนือของซีเรียและเข้ายึดได้ทั้งเมืองในเวลาอันสั้น เข้าใจว่า ทหารชาว Kurd เหล่านี้ได้รับการฝึกฝนจากสมาชิกประเทศของนาโต้ เพราะประมาณสองเดือนเศษมานี้ ซีเอ็นเอ็น ได้เสนอภาพการสู้รบ ด้วยอาวุธต่าง ๆ และรวมทั้งพวกเปชเมอร์ก้าด้วย

ตามรายงานข่าวในวันนี้ ทหาร Kurd ได้รุกคืบหน้า เข้ายึดเมือง Ain Issa ทางใต้ของ Tal Abyad โดยได้กวาดล้างและผลักดันกลุ่มไอซิสออกไปหมด และในตอนดึกคืนนี้ มีรายงานข่าวว่า กองกำลัง Kurd ได้เคลื่อนต่อไปยังเมือง Racca และเข้ายึดได้แล้ว เมืองนี้มีความสำคัญมาก ในระยะใกล้เคียงกัน กองกำลังของอิรักก็สามารถขับไอซิสออกจากรามาดี โดยใช้กำลังที่มาจากเมืองฟัลลูจิ และบุกไปที่ตัวแคว้นอันบาร์ โดยเครื่องบินจากรัฐได้ทิ้งระเบิดและยิงจรวดสนับสนุน เช่นเดียวกับที่ปฏิบัติการช่วยพวก Kurd ตามรายงาน ไอซิสเหลือพื้นที่ในแคว้นอันบาร์เพียงร้อยละ 20

หากยุทธศาสตร์เปลี่ยนมาเป็นไปตามที่ได้รับความสำเร็จทั้งในด้านซีเรียและในอิรัก ดังที่รายงานมานี้ โดยชักนำกลุ่มเซีย และนายทหารที่ได้เคยแสดงฝีมือมาแล้ว จากกลุ่มที่เรียกตนเองว่า Badr Brigade ซึ่งใช้อาวุธประจำตัวที่มาจากอิหร่าน โอกาสที่จะเอาชนะไอซิสและในขณะเดียวกันให้พันธมิตรได้ครอบครองอิรักทั้งประเทศ ด้วยการครองเมืองโมซูลได้ในที่สุด ก็จะเป็นปรากฏการณ์ที่ดี แต่ต้องเดินแต่มาให้แนบเนียนตามแนวทาง inclusiveness และสนับสนุนให้ชุมชนกับเซียปฏิบัติการร่วมกันได้ ก็จะเป็นยุทธศาสตร์ที่ดีมากตามที่ประธานาธิบดีโอบามากล่าวว่ากำลังจะวางแนวทางอยู่ รายงานอีกทางหนึ่ง แจ้งว่าทุกวันนี้ อิรักสามารถผลิตน้ำมันได้ประมาณ 3 ล้าน 2 แสนบาร์เรลต่อวัน

รายงานเดือนมิถุนายน 2558 ฉบับที่ 9

การอุบัติขึ้นของ "สงครามเย็นรอบใหม่" นับแต่ปี ค.ศ. 1989 ได้รับการย้ำอีกทางหนึ่งโดย นาย Ashton Carter รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ ด้วยคำกล่าวที่ว่า ขณะนี้กองกำลังของสหรัฐฯ ซึ่งประกอบด้วย รถถัง ยานเกราะและเฮลิคอปเตอร์ ได้เคลื่อนเข้าไปใกล้รัสเซียแล้ว นายคาร์เตอร์กล่าวเสริมในทำนองเดียวกับเลขาธิการนาโต้ว่า วัตถุประสงค์ของ Rapid Response Force ได้แก่การป้องกัน มิใช่เพื่อบุกกรุกรัสเซีย

ตามรายงานในวันนี้ นาย Jens Stoltenberg เลขาธิการนาโต้ ได้แถลงด้วยว่า องค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือได้ปรับองค์กรให้สอดคล้องกับโลกที่กำลังเปลี่ยนไป โดยได้ให้สัมพันธมิตรทั้ง 28 ประเทศเพิ่มความเข้มแข็งแก่ระบบ Collective Defence โดยการปรับปรุงสมรรถภาพของกำลังส่วนต่าง ๆ รวมทั้งทางอากาศและทาง Maritime นับเป็นการเปลี่ยนแปลงในขอบข่ายใหญ่ที่สุดนับแต่วาระที่สงครามเย็นได้สิ้นสุดลง ทั้งนี้ นาโต้ไม่ได้ต้องการประจันหน้ากับใคร และจะไม่ดำเนินการใด ๆ ที่จะขยายวงกว้างเกินกว่าที่จะควบคุมได้ อันเป็นเรื่องที่ต้องระมัดระวัง เพราะแม้ปฏิบัติการด้าน Cyber ก็อาจ trigger การประจันหน้าที่อาจกลายเป็นเหตุการณ์ลุกลามใหญ่ขึ้นมาได้ สำหรับสถานการณ์เฉพาะหน้าในขั้นนี้ นาโต้ได้เพิ่มกำลังทหารขึ้นอีกสามเท่า หรือทหารภาคพื้นดินอีก 40,000 นาย โดยจะระวางการณ์นอกเหนือจาก ยูเครน เอสโตเนีย ลัตเวีย ลิทัวเนีย ไปแลนด์แล้ว จะรวมทั้งบัลแกเรีย และโรเมเนียด้วย

เมื่อตอนดึกมากของวันที่ 25 มิถุนายน และซ้ำอีกในเวลาบ่ายของวันศุกร์ที่ 26 มิถุนายน คริสเตียน อามันพอร์ หัวหน้าข่าวระหว่างประเทศของ ซีเอ็นเอ็น ได้สัมภาษณ์นางมัตเลน ออลไบร์ท อดีต รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ ในประเด็นที่ประธานาธิบดีปูตินได้ยกเรื่อง Nuclear Deterrence มาชู้ ซึ่งนางออลไบร์ทให้ความเห็นว่านายปูตินกำลังอยู่ในสภาพที่มีปัญหา Identity Crisis เพราะเคยรู้สึกประเทศตนเป็นอภิมหาอำนาจมาแล้ว แต่ขณะนี้รู้สึกว่าได้อยู่ในฐานะเช่นเดิม สิ่งที่ทำไป คือการบุกยูเครน นั้น ผิดกฎหมายอย่างแน่นอน สงครามเย็นครั้งแรก ดีกว่าขณะนี้ เพราะมีกฎกติกา แต่ปัจจุบันนี้ ไม่มีกฎเกณฑ์ใด ๆ ต่างฝ่ายต่างทำตามใจชอบโดยไม่คำนึงถึงผลร้ายที่จะตามมา สิ่งที่กำลังเกิดขึ้นก็คือขณะนี้ก็คือ เทคโนโลยีสำหรับโลกได้ก้าวหน้ามาเป็นของศตวรรษที่ 21 บางประเทศยังคิดเสมือนศตวรรษที่ 20 และการกระทำในการตอบโต้กลับยังเป็นแบบศตวรรษที่ 19 อยู่อย่างเดิม อันตรายของการปรับตัวให้ทันความก้าวหน้าจึงเป็นเรื่องน่าห่วง เมื่ออามันพอร์กล่าวถึงการที่ประธานาธิบดีออลดองด์ได้เรียก ออท สหรัฐไปพบในกรณีที่สหรัฐฯได้ดักฟังการสนทนาทางโทรศัพท์ของตัวเองและของอดีต

ประธานาธิบดีอีกสองท่าน ออกไปรับทตอบว่า ต่างฝ่ายต่างก็ spy ซึ่งกันและกัน Hypocrisy กันทั้งนั้น เมื่อถามว่าเธอถูกล้วงความลับบ้างหรือเปล่า ออกไปรับทตอบว่า ที่ชั้น 7 ซึ่งเป็นห้องทำงานของรัฐมนตรีฯ มีการพยายามหาความลับและเจ้าหน้าที่กระทรวงได้ตามไปจับตัวได้ ก็ได้มีการ Demarche ถึงตอนนี้นางออกไปรับทได้ล้วงลงไปใ้ในกระเป๋าถือ แล้วหยิบเข็มกลัดรูปร่างคล้ายแมลงทับพร้อมหูสองรู และอธิบายว่า เวลาไปพบ “เขา” เธอจะกลัดเสื้อเพื่อให้ “เขา” ทราบชัดว่าเสียงจะไปถูกที่และถูกบันทึกไว้ เธอเรียกว่า นั่นเป็น Pin Diplomacy

รายงานที่นำเสนอมาใน format ใหม่และกระจายวงให้ทั่วถึงดังฉบับนี้ วิกฤตการณ์ที่กล่าวถึงอย่างละเอียดได้แก่การก่อการร้ายที่ฝรั่งเศสเมื่อวันที่ 7 มกราคม 2558 ความร้ายแรงที่เกิดขึ้นได้เป็นสถานการณ์สืบต่อมา จนเกือบ 6 เดือนต่อมา คือในวันศุกร์ ที่ 26 มิถุนายน เหตุร้ายก็ได้อุบัติขึ้นอีกในฝรั่งเศส และยังมีเหตุการณ์ที่รุนแรงกว่าในวันเดียวกัน คือการระเบิดพลีชีพที่มัสยิดนิกายเซียในประเทศคูเวตผู้ไปทำบุญเสียชีวิต 30 กว่าคน บาดเจ็บนับร้อย และการที่นักศึกษาวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์ระดับปริญญาโทชาวตูนิเซียกราดปืนกลยิงนักท่องเที่ยวที่กำลังพักผ่อนอยู่ที่ชายหาดเสียชีวิต 38 คน บาดเจ็บอีกจำนวนหนึ่ง

ที่ฝรั่งเศส คนร้ายได้ตัดคอหัวหน้าของตนเองและพยายามจะพุ่งรถ ซึ่งมีวัตถุระเบิดเต็ม เข้าสู่โรงงาน Air product ซึ่งเป็นของคนอเมริกันที่เมือง Saint-Quentin-Fallavier ทางชานเมือง Lyon เจ้าหน้าที่สามารถยิงคนร้ายได้ และสามารถจับพวกเดียวกันได้อีกสองสามคน เช่นเดียวกับการสังหารหมู่ที่สำนักงานบรรณาธิการนิตยสารชาลี เอ็บโดในกรุงปารีส ซึ่งกลุ่มก่อการร้าย Al-Qaeda in the Arabian Peninsula-AQAP อ้างความรับผิดชอบ เหตุร้ายที่ Lyon ครั้งนี้ ยังไม่แน่ชัดว่าเป็นฝ่ายใด ธงซึ่งอยู่ในรถไม่เชิงเป็นธงของไอซิส แต่เป็นธงดำมีภาษาอารบิกและธงขาว รายงานข่าวใช้ว่า เป็นกลุ่ม Islamist ซึ่งในยุโรปมีพวกนี้อยู่มากพอสมควร การอ้างความรับผิดชอบ นั้น บ่อยครั้งไอซิสมักจะฉวยโอกาสอ้าง ข้อสำคัญซึ่งได้รายงานข้อสังเกตมาก่อนนี้ ในกรณีการโจมตีพิพิธภัณฑ์ที่กรุงตูนิส คือในระยะหลัง ๆ มานี้ มีผู้ฝึกฝั้อลเคดาห์ หรือไอซิสด้วยแรงบันดาลใจ เพราะไอซิสใช้วิธีการต่าง ๆ ในการหาพวก และผู้ปฏิบัติการในนามของไอซิสไม่จำเป็นต้องไปรับการฝึกอบรมกับศูนย์กลางของไอซิสเสมอไป จึงมีกรณีของพวกที่ระยะหลัง ๆ มานี้เรียกกันว่า Lone Wolf

เหตุร้ายที่ชายหาดหน้าโรงแรม Riu Imperial Marhaba ในตูนิเซีย อาจจะอยู่ในข่ายนี้ เพราะไม่ปรากฏว่าวิศวกรที่เป็นผู้ก่อเหตุได้เคยเดินทางไปรับการฝึกอบรมในที่ใด ข้อที่ควรสงสัยก็คือ เขาไปได้ปืนกลคาลาสนิกอพหรือ AK-47 อันเป็นอาวุธที่ไอซิสมักจะใช้มาจากที่ใด ปืนกลประเภทนี้เป็นของรัสเซีย ซึ่ง

ในระยะหลังมานี้ขายดีมาก ดังที่เคยรายงานมาก่อนแล้ว และบริษัทที่เป็นผู้ผลิตอยู่ในบัญชีของพวกที่ถูก
แข่งขัน ทั้งโดยสหรัฐและสหภาพยุโรป

ระเบิดพลีชีพที่มัสยิดเซียที่คูเวต นั้น ไอซิสคงต้องการให้ผู้นับถือต่างนิกายแตกคอกัน แต่ในคูเวตไม่
เคยมีปัญหาต่างนิกาย สามวันหลังเหตุการณ์ทางการได้จับคนขับรถที่นำผู้ติดระเบิดพลีชีพมาส่งที่มัสยิด
ได้ ปรากฏว่าทั้งเขาและผู้พลีชีพเป็นคนซาอุดี

วันจันทร์ที่ 29 มิถุนายนนี้ เป็นวันครบรอบ 1 ปีของการประกาศจัดตั้ง Caliphate ซึ่งจะไม่ยึดตาม
เขตแดนของประเทศใด เพราะแม้ซีเรีย อิรักและตะวันออกกลางจะเป็นศูนย์กลางที่สำคัญ ก็น่าคิดว่าไอซิส
ไอซิล หรือได้ซ ได้แผ่อิทธิพลไปอย่างกว้างขวาง โดยได้พยายามจะเข้าไปในยุโรป และบรรดาประเทศเอเชีย
กลางด้วย

(นายมนัสพาสน์ ชูโต)

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

รายละเอียดการปฏิบัติงาน

ประจำเดือนกรกฎาคม 2558

ชื่อตำแหน่ง นายมนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์และการดำเนินงาน

ด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

รายงานเดือนกรกฎาคม 2558 ฉบับที่ 1

เดือนกรกฎาคม ศกนี้ มีเหตุการณ์สำคัญถึงขั้นวิกฤตทั้งทางเศรษฐกิจ การเงิน และการเมืองภายในระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ อันควรแก่ความสนใจติดตามวิเคราะห์ในบริบทต่าง ๆ หลายเรื่องด้วยกัน

ข้าพเจ้าขอเสนอกรณีของกรีซเป็นพิเศษ เพราะมีความสำคัญยิ่งต่ออนาคตของการรวมตัวส่วนภูมิภาคยุโรป ซึ่งหากหาทางแก้ไขมิได้ สหภาพยุโรปทั้งมวลจะตกอยู่ในฐานะลำบาก โดยผู้นำเช่น นายกรัฐมนตรีเยอรมันอาจต้องพ้นตำแหน่งได้ เพราะเธอมีวิสัยทัศน์กว้างไกลกว่าการช่วยกอบกู้ประเทศเช่นกรีซโดยพยายามส่งเสริมสหภาพยุโรปโดยส่วนรวมให้มีความเป็นปึกแผ่นมั่นคง และอาจปรากฏผลในการชี้ชะตาการใช้เงินสกุลเดียวอันได้แก่ยูโร และดังที่จะเห็นต่อไปนี้ ผู้นำระดับสูงสุดของสหภาพยุโรปก็ต้องใช้ปัจจัยทางการเมืองมาช่วยหาทางออก แทนการใช้วิธีการทางการเงินแต่ไสตเดียว โดยกรีซ ซึ่งเป็นตัวปัญหาเป็นเหตุปัจจัยหลักของความสับสนวุ่นวายที่เกิดขึ้น

วิกฤตทางเศรษฐกิจการคลังของกรีซ ซึ่งมีส่วนโยงไปถึงยูโรโซน สหภาพยุโรป ธนาคารกลางยุโรป กองทุนการเงินระหว่างประเทศ และสัมพันธ์มิตรภายนอก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐและสหราชอาณาจักรที่เคยร่วมเป็นเจ้าของในงวดก่อน ๆ โดยมีนัยยะที่สะท้อนถึงความเป็นเอกภาพหรือความไม่พร้อมเต็มที่ของการรวมตัวในภาคพื้นยุโรป (European Integration) ซึ่งประเด็นนี้บ่อยคนจะคาดคิดมาก่อน

กรณีของกรีซแสดงให้เห็นชัดถึงผลลัพธ์ของการขาดความโปร่งใสและ Good Governance ในการบริหารจัดการ นับแต่วาระที่กรีซตกลงใจเข้าเป็นหุ้นส่วนกับอีก 18 ประเทศใน "ยูโรโซน" กล่าวโดยสรุปการที่

เศรษฐกิจรุ่งโรจน์ขึ้นอย่างมาก เพียงไม่นาน หลังจากเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มประเทศสหภาพยุโรปซึ่งใช้เงินสกุลยูโร กรีซกลับรุ่งแต่ใช้รายได้และทรัพย์สินของชาติไปในทางที่ไม่เอื้ออำนวยต่อผลได้ทางเศรษฐกิจ ผลที่ตามมาจึงได้แก่สภาวะฟองสบู่ แต่แทนที่จะมุ่งส่งเสริมวินัยทางการเงินและการคลังและการบริหารนโยบายเศรษฐกิจอันถูกต้องกับสถานการณ์ ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารกลางยุโรป (European Central Bank—ECB) กลับแต่งตั้งตัวเลขต่าง ๆ เพื่อล้าแดงต่อองค์กรกลาง ผลที่ตามมาจึงสามารถคาดหมายได้

ความจริงที่ถูกปกปิดมานาน ก็คือการดำเนินการทางเศรษฐกิจการคลังอันไม่คำนึงถึงการรักษาเสถียรภาพและความยั่งยืน หนี้ภาครัฐพอกพูนขึ้นอย่างมาก คือจากร้อยละ 100 ของ GDP ในปี ค.ศ 2000 เป็นร้อยละ 142 ของ GDP .ในปี ค.ศ. 2010 ซึ่งต้องได้รับ Bailout ครั้งที่ 1 (จำนวน 20.7 พันล้านยูโรจาก IMF และ 52.9 พันล้านยูโรจากยูโรโซนเป็นรายประเทศในรูปเงินกู้ทวีภาคี) ซึ่งก็ไม่พอพียงไปได้นาน จนต้องอาศัย Bailout ครั้งที่ 2 ในปี ค.ศ. 2012 (11.6 พันล้านยูโรจาก IMF และอีก 130 พันล้านยูโรจาก European Financial Stability Facility รวมเงิน Bailout ที่สัญญาจะให้จนถึงเดือนกรกฎาคม 2015 เป็นจำนวน 245.7 พันล้านยูโร—ตามยอดที่ใช้ในการอภิปรายของรัฐสภายุโรป) ในขณะที่ความเชื่อมั่นทางเศรษฐกิจลดต่ำลงอย่างรวดเร็ว การลงทุนของรัฐและรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ติดลบต่อเนื่องกันมา ในที่สุดกรีซก็ต้องหันไปพึ่งแหล่งการเงินจากยูโรโซน ธนาคารกลางยุโรป และกองทุนการเงินระหว่างประเทศดังที่กล่าวถึงแล้ว จนเรียกกันรวม ๆ ว่า Troika เงินกู้ หรือที่ต่อมาเรียกกันว่า Bailout ซึ่งแต่ละงวดต่างมีเงื่อนไขที่เข้มงวดควบมาด้วย การเจรจา Bailout แต่ละคราวย่อมยุ่งยากอันเป็นธรรมดาของการต่อรองระหว่างเจ้าหน้าที่กับลูกหนี้ เพราะเงื่อนไขประการหนึ่งได้แก่การกำหนดมาตรการรัดเข็มขัด (Austerity) และอีกประการหนึ่งได้แก่การปฏิรูปทางเศรษฐกิจ การคลังและการสังคม

ตลอดเวลากว่า 5 ปีที่ผ่านมา จากการที่กรีซต้องวิ่งเข้าหา Bailout 2 ครั้ง รัฐบาลกรีซหลายชุดต้องล้มเพราะไม่อาจบริหารมาตรการต่าง ๆ ตามเงื่อนไขของเจ้าหนี้ได้ จนมาปีนี้พรรคการเมืองฝ่ายซ้ายได้รับชัยชนะจากการเลือกตั้ง โดยหาเสียงเลือกตั้งว่าจะไม่ยอมรับมาตรการรัดเข็มขัด ก็เป็นที่แน่นอนว่า ผู้มีสิทธิออกเสียงที่ต้องเดือดร้อนลำเค็ญมาตลอดย่อมจะหันไปหาพรรคนี้ เพราะทนรับความยากลำบากของความเป็นลูกหนี้ต่อไปอีกไม่ไหว น้อยคนจะยังคิดว่า พรรคนี้ จะทำตามสัญญาประชาคมที่เข้าหาเสียงไว้ได้อย่างไร บังเอิญนาย Alexis Tsipras หัวหน้าพรรค Syriza เป็นคนวัยหนุ่ม คงจะมีความคิดอ่านใหม่ ๆ มาช่วยแก้ปัญหาที่ถึงขั้นวิกฤตแล้วแทนชุดเก่า ๆ ซึ่งดูจะหมดความสามารถในการหาทางให้ประเทศรอดพ้นจากบรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลาย

ผู้นำของคนรุ่นใหม่จึงได้ริบจัดตั้งรัฐบาล และนายกรัฐมนตรีชิปรัสเองได้นำคณะรัฐบาลใหม่แต่งตั้งง่าย ๆ ไม่สวมเน็คไท เข้าปฏิญาณตนต่อหน้าประธานาธิบดี แล้วรีบออกเดินทางเพื่อเปิดทางเจรจาเป็นราย ๆ ก่อน โดยมอบหมายให้นาย Yanis Varoufakis รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกับรัฐมนตรีอีกบางคน เดินทางไปยังประเทศต่าง ๆ เช่นฝรั่งเศส อังกฤษ และอิตาลี เป็นต้น เพื่อเริ่มการเจรจา เป้าหมายก็เพื่อหาทางหลุดจากพันธนาการของมาตรการ Austerity ด้วยท่าทีที่มีได้ศึกษาให้รอบคอบถึงการปฏิบัติอันเป็นข้อพึงระวังของลูกหนี้ เช่น Moral Hazards Debt Write-off ฯลฯ โดยอาจจะคิดเพียงว่าประเทศในยุโรปก็คงจะเห็นใจ

ในการดำเนินการเจรจาดังกล่าวและข้อผูกพันอื่น ๆ นั้น เป็นขั้นตอนที่อาจเทียบได้กับการเจรจาทางการทูต ซึ่งมีข้อความบางตอนที่ขอนำเสนอเพื่อความต่อเนื่องของรายงานต่อไป

“ในความเห็นของข้าพเจ้า รัฐบาลใหม่ของกรีซแทนที่จะเลือกทางแก้ไขปัญหานี้กับยุโรปและสถาบันการเงินระหว่างประเทศในทางที่จะสร้างความเข้าใจและเห็นใจ กลับเลือกทางอันสร้างความเข้าใจไขว้เขวมาตั้งแต่เริ่มแรก จนทำให้มีข้อกล่าวหาว่า กรีซกำลังใช้วิธี Blackmail และการหาทางยูให้เกิดความแตกแยก เช่นการประกาศตั้งแต่แรกว่าจะหันไปหารัสเซียและจีน เพื่อช่วยแก้ปัญหา โดยไม่คำนึงถึงความเป็นเอกภาพของการรวมตัวในกลุ่มภูมิภาคยุโรปซึ่งประกอบด้วยสมาชิกที่มีฐานะแตกต่างกันอย่างมาก และที่แสดงถึงความขาดวุฒิภาวะอย่างชัดเจน ได้แก่การที่เรียกร้องค่าปฏิกรรมสงครามจากเยอรมนีซึ่งก่อสงครามโลกครั้งที่สองขึ้น วิธีการดังกล่าวนี้เท่ากับเป็นการ Blackmail อันมิได้ช่วยสร้างมิตรทั้ง ๆ ที่ประเทศต่าง ๆ ก็อยู่ในสหภาพยุโรปเช่นเดียวกันและยังอยู่ร่วมในโซนของการใช้เงินสกุลยูโรด้วย ด้วยทางเลือกดำเนินการเช่นนี้ ปัญหากรีซคงจะยืดเยื้อไปอีกพักใหญ่” (จากรายงานเดือนพฤษภาคม 2558)

“ปัญหานี้ของกรีซดูจะเป็นกรณีที่ยุ้งยากและสลบซับซ้อนมากขึ้น สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากกลวิธีในการเจรจากับฝ่ายต่าง ๆ ดังจะเห็นได้แต่เริ่มแรกของรัฐบาลฝ่ายซ้ายที่ชนะการเลือกตั้ง คงจะจำกันได้ ว่าบางประเทศเห็นว่า ผู้แทนระดับรัฐมนตรีของกรีซใช้วิธี Blackmail ซึ่งอยู่ในกระแสพักใหญ่ ต่อมานายชิปรัส นายกรัฐมนตรีคนใหม่ ได้เรียกร้องค่าปฏิกรรมสงครามจากเยอรมนีในคำปราศรัยต่อรัฐสภาแห่งชาติ อันเป็นเรื่องค่อนข้างจะเหลวไหล เพราะดูจะเป็นไปในทางยั่วว่า เยอรมนีเป็นฝ่ายสกัดการหาทางบรรเทาปัญหานี้ของกรีซ ด้วยมาตรการรัดเข็มขัด (austerity) ในช่วงที่รัฐบาลชุดก่อน ๆ ได้เจรจากับสหภาพยุโรป ซึ่งรัฐบาลใหม่ไม่ยอมรับ เพราะมีผลโดยตรงต่อเงินเดือนและบำนาญ อันข้อนี้พอเข้าใจได้ (สองวันที่ผ่านมา คนอังกฤษนับแสนก็ออกมาเดินขบวนประท้วง

แผน austerity ของรัฐบาลเดวิด คาเมรอน ซึ่งชนะการเลือกตั้งมาอย่างท่วมท้นเมื่อเดือนที่แล้วนี้เอง) ประธานาธิบดีบารัค โอบามาก็เห็นใจกรีซในมาตรการเข้มงวดนี้ แต่แทนที่นายชิปรัสจะไปปรึกษากับโอบามา กลับแสดงตัวว่าหวังพึ่งรัสเซียกับจีนมากกว่า โดยได้พบกับปูตินถึงสามครั้งแล้ว ครั้งสุดท้ายเมื่อวันเสาร์ ที่ 20 มิถุนายน 58 นี้เอง โดยได้ไปยังนครเซนต์ปีเตอ์เบิร์ก เพื่อเข้าร่วมในการประชุม World Economic Forum แต่ที่จริงแล้ว ต้องการไปพบปูตินมากกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่ปูตินกำลังพยายามแสดงให้ทั่วโลกเห็นว่า เขามีได้ถูกโดดเดี่ยวในโลก การที่ชิปรัสไปพบกับปูตินมีนัยยะทางการเมืองด้วย เพราะกรีซเป็นสมาชิกของสหภาพยุโรป ซึ่งได้ใช้มาตรการแข่งขันกับรัสเซียกับยังเป็นภาคีของนาโต้ด้วย ประเด็นสำคัญก็คือ รัสเซียกำลังมีปัญหาทางการเงินอย่างหนักมาก (จากรายงานเดือน มิถุนายน 2558)

ในการเจรจาเหล่านี้ ฝ่ายที่ร่วมด้วยต่างสับสนในท่าทีของกรีซ บางประเทศใช้คำพูดว่า กรีซใช้วิธี “Somersault” เมื่อกรีซเดินออกจากที่เจรจา อันเป็นการแสดงว่า ไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอ และกลับไปประกาศที่กรุงเอเธนส์ให้มีการลงประชามติ (Referendum) ว่าเห็นด้วย หรือปฏิเสธมาตรการรัดเข็มขัด และชี้แนะให้ชาวกรีกออกเสียง NO เรื่องนี้ไม่แต่เพียงแบ่งแยกประเทศกรีซเป็นสองฝ่ายเท่านั้น โดยมีการชุมนุมของฝ่าย “NO” กลุ่มใหญ่ใกล้ ๆ กับตึกรัฐสภาในกรุงเอเธนส์ และกลุ่ม “YES” อีกด้านหนึ่งของเมืองหลวง ประเด็นที่จะให้มีการลงประชามติใช้คำพูดค่อนข้างยากที่ผู้ออกเสียงจะเข้าใจ เช่น Debt Sustainability และสูตรของฝ่ายยุโรปที่เสนอมาน ผู้สื่อข่าวสำนักต่าง ๆ ได้สอบถามผู้มีสิทธิออกเสียงว่า ทางกรีกถามว่าอย่างไรบ้าง ผู้ที่ตอบใกล้เคียงกับประเด็นสำหรับการลงประชามติมีน้อยมาก ส่วนใหญ่ไม่เข้าใจ จึงคิดเองง่าย ๆ ว่า NO (OXI) คือไม่ยอมรับมาตรการรัดเข็มขัด และ YES (NAI) คือการยอมรับ

ก่อนถึงกำหนดการลงประชามติ กรีซได้ประกาศ Capital Control เริ่มแต่วันที่ 29 มิถุนายน ธนาคารทั้งหมดไม่สามารถดำเนินกิจการได้ตามปกติ เพราะขาดสภาพคล่องอย่างหนัก รัฐบาลให้แต่ละคนเบิกค่าใช้จ่ายได้เพียง 60 ยูโร ต่อวัน เครื่อง ATM ใช้ได้ในข้อจำกัดนี้ แต่มีคนเป็นจำนวนมากไม่อาจเบิกเงินสดได้ พวกที่มีฐานะยากไร้อยู่แล้วยิ่งตกหนักมากขึ้น ชาวต่างประเทศและนักท่องเที่ยวไม่อยู่ในข่ายนี้ แต่น้อยคนจะเสี่ยงความยุ่งยากไปเยือนกรีซ ภายในเวลาอันสั้น กรีซเปลี่ยนจากประเทศพัฒนาแล้ว เป็นประเทศในโลกที่สามหรือด้อยพัฒนาและกำลังจะล้มละลายในไม่ช้า

วิกฤติเศรษฐกิจการเงินของกรีซเป็นข่าวที่ครอบครองพื้นที่การเสนอข่าวของสื่อต่าง ๆ ติดต่อกันมานาน ทั้ง ๆ ที่วงเงินที่เป็นปัญหาน้อยกว่าการสูญค่าของตลาดหลักทรัพย์ที่เชื่อมโยงและเงินซึ่งรุนแรงมากกว่า ก่อนหน้าทีรัฐบาลกลางที่กรุงปักกิ่งจะใช้มาตรการแทรกแซงตลาดอย่างมหาศาล อันเป็นกรณีที่สามารถทำได้ ภายใต้ระบบของเงินเท่านั้น และพยุ่งตลาดให้กระเตื้องขึ้นอย่างเหลือเชื่อ แต่ก็มีผลกระทบบ้างต่ออัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งในไตรมาสที่สองของปีนี้ ลดลงเหลือเพียงร้อยละ 7 แต่วงการภายนอกเชื่อว่าคงจะเพียงร้อยละ 6 กว่า ๆ เท่านั้นเอง (เพราะเงินไม่มีสำนักงานสถิติกลาง)

เมื่อกรีซประกาศให้มีการลงประชามติในวันที่ 7 กรกฎาคม Eurogroup ซึ่งได้จัดทำข้อเสนอใหม่จึงยกเลิกข้อเสนอ นั้น เพื่อรอผลของการลงประชามติ ซึ่งข้าพเจ้าคิดว่าเป็นเพียง gimmick ของกลุ่มนายชิปรัสเท่านั้น อย่างไรก็ตาม นายชิปรัสได้ระดมการกล่าวคำปราศรัยหลายต่อหลายครั้งเพราะมีชื่อว่าเป็นคนมีไหวพริบจับใจผู้ฟัง โดยเน้นทางด้านชาตินิยม และการฟื้นความมีศักดิ์ศรีและความภาคภูมิใจของปวงชนชาวกรีก จึงปรากฏว่า ประชาชนถึงร้อยละ 61 ออกเสียง NO ทั้ง ๆ ที่การสำรวจประชามติก่อนหน้านี้แสดงว่า Too close to call ก็ตาม

ในทันทีที่ทราบผลการลงประชามติ นายชิปรัสได้เตรียมตัวไปเจรจากับอียูใหม่ โดยมีได้แจ้งให้ประชาชนทราบว่า จะยึดทำที่ใด คณะของฝ่ายกรีซมีการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคลหลายตำแหน่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งนาย Yanis Varoufakis รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ซึ่งสร้างศัตรูในการเจรจาไว้หลายคน เช่นเรียกคู่เจรจว่าเป็นผู้ก่อการร้าย เป็นต้น ในการเจรจารอบสุดท้าย เขาได้เดินออกจากการเจรจาและกล่าวโทษกลุ่มยูโรกรู๊ปว่าเป็นฝ่ายทำให้การพูดจาไม่อาจดำเนินต่อไปได้ ทั้ง ๆ ที่หัวหน้ากลุ่มยังนั่งรออยู่ที่โต๊ะเจรจา อย่างไรก็ตาม ผู้สังเกตการณ์มองไปว่า เขาขอมประกาศลาออกจากตำแหน่งกลางคันเพื่อจะให้เขาเป็นแพะรับบาปเสียเอง เพราะคงจะทราบก่อนนั้นแล้วว่า นายชิปรัสกำลังจะขอมรับเงื่อนไขของยุโรปในการเจรจารอบใหม่ การณ์ปรากฏต่อมาว่า นายชิปรัสได้ขอผ่อนผันหนี้และในที่สุดก็เสนอขอ Bailout วงดที่ 3 แต่มิได้เปิดเผยต่อสาธารณชน

ในการเจรจารอบใหม่ กรีซพยายามหลีกเลี่ยงมิให้กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) เข้าร่วมด้วย เพราะกรีซมิได้ชำระหนี้ จำนวน 1.7 พันล้านภายในวันที่ 30 มิถุนายน อันตัดสิทธิกรีซที่จะก่อหนี้ใหม่กับสถาบันการเงินระหว่างประเทศได้อีก เพราะเงินดังกล่าวมิใช่มาจากส่วนบริจาคมของประเทศในยุโรปเท่านั้น แต่เป็นของ

ประเทศกว่า 100 ทั่วโลก ไม่แต่เท่านั้น Christine Lagarde กรรมการผู้อำนวยการของ IMF ยังเตือนมระอา
พฤติกรรมกลับไปกลับมาของผู้แทนกรีซ ถึงกับบ่นดั่ง ๆ ว่า หากมีการเจรจาอีก ก็ “ควรเพิ่มความเป็นผู้ใหญ่
(Adulthood) ให้คณะผู้เจรจาของกรีซด้วย” แม้กระทั่งนางแองเคลา แม็คเคิล นายกรัฐมนตรีเยอรมนี ประเทศ
แนวหน้าของสหภาพยุโรปซึ่งเป็นเจ้าหนี้รายใหญ่ที่สุดของกรีซตลอดมา ได้แถลงต่อสื่อมวลชนว่า การจะ
ช่วยเหลือกรีซต่อไปนั้น ต้องไม่เป็น “At any price” ในส่วนของกรีซก็ได้กล่าวหาว่า เยอรมนีเป็นตัวการให้กรีซ
ประสบปัญหาวิกฤติ ซึ่งไม่ตรงกับข้อเท็จจริง เพราะภายในเยอรมนีเอง หลายภาคส่วนไม่เห็นด้วยกับการที่นาง
แองเคลาแม็คเคิลจะช่วยกรีซ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนาย Wolfgang Schaeuble รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
ของเยอรมนีเอง ซึ่งเคยพูดหลายครั้งว่าถ้าช่วยกรีซก็จะไม่อยู่ร่วมในรัฐบาลด้วย แต่จนบัดนี้ก็ยังดำรงตำแหน่ง
อยู่ เมื่อผู้สื่อข่าวถามนายกรัฐมนตรีแม็คเคิลในข้อนี้ เธอก็ตอบว่า “ก็ไม่เห็นมีใครขอออกสักคน”

เรื่องของกรีซได้มีการอภิปรายในรัฐสภายุโรปด้วย โดยมีการแลกเปลี่ยนวาทกรรมกันอย่างหนักไม่น้อย
นายชิปรัสเห็นว่ารัฐสภายุโรปเป็นเวทีที่เหมาะสมสำหรับการหาทางแก้ปัญหา เพราะเปิดทางให้ผู้แทนทางการ
เมืองแถลงแนวความคิดเห็นอย่างอิสระ แทนการปล่อยให้ Technocrats ซึ่งมองโลกอย่างแคบเข้ามาเจรจา ซึ่ง
เขาเห็นว่าไม่ถูกต้องตามวิถีทางประชาธิปไตย (นายชิปรัสอ้างก่อนหน้าในหลายโอกาสด้วยกัน โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งในคำปราศรัยใหญ่ต่อกลุ่มผู้ชุมนุมก่อนวันลงประชามติว่า การออกเสียงลงประชามติครั้งนี้ นับเป็นการ
นำประชาธิปไตยกลับมาให้กรีซ ซึ่งเป็นต้นกำเนิด รวกับว่าประเทศต่าง ๆ ในสหภาพยุโรปไม่ตระหนักแน่ใน
ระบอบประชาธิปไตย) นาย Juncker ผู้แทนยุโรปได้ได้นายชิปรัสในรัฐสภายุโรปในประเด็นต่าง ๆ เพื่อให้
บุคคลภายนอกทราบ ว่าสิ่งที่นายชิปรัสกล่าวนั้น ไม่ใช่สิ่งที่เขาพูดและทำ และอภิปรายต่อว่า เมื่อคืนก่อนนั้น
นายชิปรัสได้ยื่นคำขอ Bailout วงดที่ 3 อย่างเป็นทางการแล้ว ซึ่งฝ่ายเจ้าหนี้ได้ขอให้เขายื่น proposals ว่าจะ
ดำเนินการปฏิรูปประการใดบ้าง เพื่อการพิจารณาของการประชุมสุดยอดของสหภาพยุโรป ซึ่งจะมีขึ้นที่กรุง
บรัสเซลส์ นายชิปรัสถูกเร่งรัดในเรื่องนี้หลายครั้ง และในที่สุดก็ได้ยื่นข้อเสนอประกอบ 3rd Bailout โดย
เลียนแบบเงื่อนไขของกลุ่มเจ้าหนี้ที่ยกเลิกไปก่อนวันลงประชามติ แต่มีเงื่อนไขเพิ่มเติมอีกเล็กน้อยซึ่งทำให้นัก
กว่าของเดิม ผู้แทนกลุ่มเจ้าหนี้ตั้งข้อสังเกตอย่างระอาใจว่าถ้ารับข้อเสนอที่ให้ไว้แล้ว แทนการเดินออกจากที่
ประชุม ก็คงจะได้ข้อยุติอันผ่อนคลายกว่าที่ฝ่ายกรีซนำข้อเสนอของยุโรปไปแต่งเติมแล้วยื่นกลับมา ในประเด็น
นี้ CNN online รายงานว่า “The package of reforms Greece proposed last week included spending
cuts, tax hikes, and plans to phase out tax discounts on some islands, among many other things.

Greece also planned some changes to public pensions, such as raising the retirement age, and steps to improve tax collection. They were very similar to ideas put forward by the country's creditors in late June before Tsipras walked out of talks, triggering the collapse of the last bailout and forcing the closure of the banks.”

การเจรจาฉบับใหม่ได้เริ่มขึ้นในระดับรัฐมนตรีคลัง ในวันพฤหัสบดีที่ 9 กรกฎาคม สำหรับกรีซ รัฐมนตรีคนใหม่ได้แก่นาย Euclid Tsakalotos ซึ่งเคยเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการในขณะที่นาย Yanis Varoufakis ยังว่าการอยู่ คนใหม่ให้สัมภาษณ์ว่าเขาเชื่อดีที่รัฐมนตรีมากและเขาก็รับปากที่จะคอยให้ความสนับสนุนในการเจรจาต่อไปอยู่ด้านหลัง กับยังมี Christine Lagarde (IMF) ขณะเดียวกัน รัฐมนตรีคลังจากเยอรมนีก็เป็นคนเดียวกับที่ไม่ต้องการรับคำขอของกรีซ เพราะเสียเงินจากภาษีของชาวเยอรมันไปมากแล้ว ด้วยตัวหลักในการเจรจาเช่นนี้ วงการภายนอกเห็นทางตกลงกันได้ยาก

ปัญหาหลักซึ่งค้างมาจนถึงการประชุมขั้นสุดท้ายของสหภาพยุโรปในวันอาทิตย์ ที่ 12 กรกฎาคม ได้แก่เรื่อง Trust ข้อนี้เป็นประเด็นใหญ่ไม่น้อย เพราะการที่กรีซกลับไปกลับมา หรือ multiple U-TURNS .ในการเจรจามาตั้งแต่ต้นทำให้กลุ่มเจ้าหนี้ไม่เชื่อใจว่า กรีซจะปฏิบัติตามคำมั่นและสัญญาต่าง ๆ หรือไม่ ประเทศสมาชิกยูโรโซนโดยเฉพาะอย่างยิ่งบรรดาที่ต้องเผชิญกับเงื่อนไขหนักมาแล้ว รวมทั้งประเทศ Scandinavia และกลุ่มบอลติก เช่น Estonia และ Ireland ได้ตั้งข้อไม่วางใจในกรีซเป็นพิเศษ ส่วนประเทศที่เข้าใจว่าอาจจะต้องขอความช่วยเหลือจากยูโรโซนต่อไป เช่น สเปน โปรตุเกส และอิตาลี จึงเฝ้าระวังความเคลื่อนไหวในส่วนของกรีซอย่างมาก ความไม่แน่ใจในกรีซ หรือปัญหา Trust จึงล้าลึกมาก

การประชุมขั้นสุดท้ายของอียูในวันอาทิตย์หนักและใช้เวลามากจนถูกขนานนามว่า Marathon Talks เพราะใช้เวลานานถึง 17 ชั่วโมง ซึ่งคงจะเป็น enduring test ของแองเจลาแมเคิล และประธานาธิบดี Holland-ของฝรั่งเศสเพราะในการเจรจา 4 ฝ่ายเพื่อหาทางยุติการสู้รบยูเครนที่กรุงมอสโก ทั้งคู่ก็ใช้เวลา 17 ชั่วโมงจนข้ามคืนเช่นกัน อีกสองคนที่ร่วมในการเจรจามาราคอนครั้งนั้นได้แก่ประธานาธิบดีปูตินแห่งรัสเซีย และประธานาธิบดีโปโรเชนโกแห่งยูเครน

อันที่จริงรูปแบบของการเจรจาไม่ได้เป็นการประชุมเต็มคณะตลอดเวลา เพราะคนสำคัญได้พบกันเพื่อหารือรายละเอียดของเงื่อนไขการ Bailout โดยมีผู้เข้าร่วมเช่นนางแองเจลาแมเคิล นายชิปรัส นาย Donald Tusk เป็นต้น แต่ทุกคนและเจ้าหน้าที่กับผู้สื่อข่าวก็อยู่ ณ บริเวณที่ประชุมในกรุงบรัสเซลส์ตลอดทั้งคืนเช่นกัน

จนเมื่อถึงเวลา 9.00 น. เช้าวันจันทร์ นาย Donald Tusk ประธานคณะมนตรียุโรปและประธานการประชุมระดับสุดยอดได้ทวีตข้อความว่า “EuroSummit has unanimously reached agreement.” ข้อความดังกล่าวเป็นการยืนยันว่า ชาวสื่อก่อนหน้านี้เรื่อง Grexit จึงหมดความหมายไป ทุกประเทศที่ร่วมการเจรจาต่างพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า ที่ประชุมมิได้หารือกันถึงเรื่องนี้ แม้เอกสารที่เสนอเรื่องนี้เป็นทางเลือกหนึ่งก็ไม่ปรากฏในที่ประชุม ข้อตกลงเป็นเอกฉันท์หมายถึงว่า รัฐบาลกรีซจะต้องดำเนินการมากกว่าการปฏิรูปที่กรีซนำเสนอในสัปดาห์ก่อน แต่จะต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่างมากในด้านการจ่าย pension พลังงาน การแรงงาน และตลาดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ เพิ่มอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มจากร้อยละ 13 เป็น 23 และปรับเพิ่มภาษีนิติบุคคลกับภาษีที่ใช้กับเกาะหลายอันเป็นสถานที่ท่องเที่ยว จัดทำโครงการแปรรูปรัฐวิสาหกิจใหม่ และยกเครื่องการบริหารรัฐกิจ และเพื่อปิดเป่าปัญหา Trust ประเทศเจ้าหนี้ได้กำหนดให้มีคณะผู้ตรวจสอบภายนอกเข้าไปติดตามดูว่ากรีซทำตามเงื่อนไขต่าง ๆ หรือไม่ มูลค่าของการกู้ครั้งที่ 3 มีวงเงิน 86 พันล้านยูโรครอบคลุมเวลา 3 ปี โดยเจ้าหนี้จะ bridging loan อีกกว่า 7 พันล้านยูโร เพื่อชำระคืนให้แก่ธนาคารกลางยุโรป ซึ่งได้ให้เงินมาก่อนหน้านี้ เพื่อพยุงฐานะของธนาคารต่าง ๆ ซึ่งขาดสภาพคล่องอย่างมาก

ในวันจันทร์ที่ 20 กรกฎาคมวันนี้ กรีซได้เริ่มทยอยจ่ายเงินคืนธนาคารกลางยุโรปเป็นจำนวน 4.2 พันล้านยูโร และอีก 2.05 พันล้านยูโรแก่กองทุนการเงินระหว่างประเทศ ในวันนี้เช่นกัน กรีซได้เปิดธนาคารทั้งหมดหลังจากที่ปิดมาตั้งแต่วันที่ 29 มิถุนายน แต่ Capital Control ยังใช้บังคับอยู่ โดยเปลี่ยนการเบิกจากวันละ 60 ยูโรไปเป็นสัปดาห์ละ 420 ยูโร เพื่อแก้ปัญหาคนไปยื่นขอหน้าธนาคารแต่ละวัน

ก่อนหน้านี้ ประเทศสหภาพยุโรปกำหนดให้กรีซเสนอเงื่อนไขการกู้ต่อรัฐสภาของกรีซเพื่อบัญญัติเป็นกฎหมายในวันพุธที่ 15 กรกฎาคม ถ้าผ่านภายในกำหนดสภาของประเทศเจ้าหนี้ก็จะอนุมัติให้เจรจา Bailout ให้แล้วเสร็จในสัปดาห์เดียวกัน ในกรีซ ผู้ที่แถลงคัดค้านอย่างรุนแรงส่วนใหญ่เป็นสมาชิกในพรรคของนายกรัฐมนตรีชิปรัสเอง ระหว่างที่มีการอภิปรายในสภา ผู้ประท้วงได้ก่อการจลาจล มีการขว้างระเบิดขวดใส่

ตำรวจ ซึ่งตอบโต้ด้วยการยิงระเบิดน้ำตา และฉีดน้ำจากรถดับเพลิง พวกที่ประท้วงส่วนหนึ่งอยู่ในกลุ่มที่เรียกว่า Nihilist จำนวนไม่มากนักและเจ้าหน้าที่ได้ควบคุมเหตุการณ์ได้ในที่สุด

ภายในรัฐสภา การอภิปรายได้เป็นไปอย่างเผ็ดร้อน นาย Varoufakis อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ถูกโห่และเสียงตะโกนว่า “You got us here” และเมื่อเขากล่าวว่า ข้อตกลงนี้ไม่อาจใช้ได้ และเทียบกับเงื่อนไขที่บังคับให้เยอรมนีต้องทำตามดังที่ปรากฏในสนธิสัญญาแวร์ซายส์ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 สมาชิกได้โห่ไล่ ในการให้สัมภาษณ์แก่ บีบีซี ว่าข้อตกลงนี้ล้มเหลวตั้งแต่เริ่ม และว่านายกรัฐมนตรีชิปป์ รัสซอมรับว่า เขาไม่เชื่อใน Bailout นี้ แต่ไม่มีทางเลือก จึงต้องลงนาม และเสริมว่า .”We were given a choice between being executed and capitulating. And he decided that capitulation was the ultimate strategy” นายกรัฐมนตรีชิปป์รัสเองกล่าวต่อสภาว่า เขาไม่เชื่อในข้อตกลงดังกล่าว แต่ถึงกระนั้นก็ขอให้สมาชิกอนุมัติมาตรการที่นำมาเสนอ ในที่สุด รัฐสภาถึงมติเห็นชอบด้วยคะแนน 229 ที่ไม่เห็นด้วย 64 อีก 6 งดเว้นออกเสียง ครั้งหนึ่งของเสียงที่ไม่เห็นด้วยมาจากพรรคชิรซาของรัฐบาลเอง การปรับคณะรัฐมนตรีจึงหลีกเลี่ยงมิได้ โดยให้พวกที่ไม่เห็นด้วยพ้นตำแหน่งไป และตั้งฝ่ายที่สนับสนุนมาเข้าร่วม รวมทั้งสมาชิกพรรคฝ่ายค้านด้วย รัฐมนตรีใหม่ได้ปฏิญาณตนต่อประธานาธิบดีในวันนี้ (20 กรกฎาคม โดยผู้ชายสวมเน็คไทเมื่อเข้าพิธีที่ทำเนียบประธานาธิบดี)

เมื่อกรีซได้ดำเนินการทางรัฐสภาแล้ว สภาของประเทศเจ้าหนี้ก็ได้ดำเนินการในส่วนของตน สำหรับเยอรมนี Faction ของนายกรัฐมนตรีกลับไม่เห็นด้วย แต่ก็ผ่าน

หลังจากที่ข้อโต้แย้งผ่านไปแล้ว หลายฝ่ายเห็นว่า เงินที่จะให้กู้จะไม่เพียงพอ หลายฝ่าย รวมทั้ง IMF (Christine Lagarde) และกรรมการยุโรปเห็นว่า ควรผ่อนปรนกรีซมากกว่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการยกเลิกหนี้ให้มากพอ อันสะท้อนถึงความสำคัญที่จะให้กรีซคงอยู่ในยูโรโซนและสหภาพยุโรปด้วยความรู้สึกที่ดีต่อส่วนรวม นางแองเคลาแมเคิลเองได้กล่าวต่อ Bundestag เมื่อวันศุกร์ที่พิจารณากรณีของกรีซถึงความสำคัญอันยิ่งยวดที่จะสร้างความเข้มแข็งและความเป็นเอกภาพของสหภาพยุโรป

นายมนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะทำงานฯ

ประมวลและวิเคราะห์ข่าวกับข้อเสนอแนวทางการแถลงข่าว

ประจำเดือนสิงหาคม 2558

ชื่อตำแหน่ง นายมนัสพาสณ์ ฐูโต
ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์
และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

กิจกรรม/ผลการปฏิบัติงาน

รายงานเดือนสิงหาคม 2558 ฉบับที่ 1

เมื่อเวลาประมาณ 01.00 น. ตามเวลาในประเทศไทยของคืนวันที่ 3-4 สิงหาคม 2558 ประธานาธิบดี บารัค โอบามา ได้กล่าวคำปราศรัยครั้งสำคัญยิ่งครั้งหนึ่งในวาระของการดำรงตำแหน่งประมุขฝ่ายบริหารแห่ง สหรัฐอเมริกาที่ทำเนียบขาว เพื่อเปิดเผยแผนการดำเนินงานด้านพลังงานสะอาด โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการบรรเทาปัญหาความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ ที่รุนแรงยิ่งขึ้นในระดับที่หากไม่ดำเนินการโดยคนยุค (Generation) ปัจจุบันนี้ที่ต้องได้รับภัยอันตรายและผลกระทบโดยตรง และเป็นผู้คนรุ่นสุดท้ายที่จะต้อง ดำเนินการอันถือได้ว่า เป็นภาระหน้าที่โดยศีลธรรม (Moral Duty) เพราะ “สภาพความเป็นจริง (FACT)” อัน มิใช่ความคิดเห็นของผู้ใด (An Opinion)” ปรากฏชัดว่า แม้จะมีการดำเนินการในขั้นนี้ ก็แทบจะ “สาย” เกินแก้ แล้ว

ก่อนหน้าที่จะกล่าวคำปราศรัยครั้งสำคัญนี้ กลุ่มชนหลายฝ่ายในสหรัฐ รวมทั้งบรรดาผู้ประกาศตัวเข้า สมัคเป็นประธานาธิบดีจากพรรครีพับลิกัน อันมีจำนวนมากเหลือเชื่อ และพรรคนี้ ซึ่งตามพฤติกรรมที่ผ่านมา ต่อต้านแนวทางบรรเทาปัญหาความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศมาตลอดโดยอ้างเหตุว่าจะกระทบภาค

เศรษฐกิจและอุตสาหกรรมโดยผลแห่งการกระทำมากเกินไปในภาครัฐ ในขณะที่พรรคเดโมแครตโน้มเอียงไป
ในทางเห็นและเข้าใจมากขึ้นเป็นลำดับถึงการหวนกลับมาได้ของผลร้ายที่ความผันแปรและเปลี่ยนแปลงดังกล่าว
มีต่อมวลมนุษย์

ประธานาธิบดีโอบามาได้แสดงสุนทรพจน์อันยากนี้โดยใช้ถ้อยคำง่าย ๆ และตรงประเด็น ใน
ท่วงทำนองอันแสดงถึงความตระหนักแน่เช่นที่กล่าวในการเยือนแอฟริกาตะวันออกแม้บริบทจะต่างกัน ก็ได้

.....

วางแนวกันมิให้ฝ่ายต่อต้าน ซึ่งรวมทั้งภาคเอกชนบางส่วนได้กลับ เพื่อแสดงภาวะการณ์ต่าง ๆ ตามลำดับจาก
สถานะที่ปรากฏหลักฐานยืนยันชัดแจ้งที่สุด สถานะที่หลักฐานอ่อนลงไปบ้าง และสถานะที่หลักฐานยังไม่ชัด
แจ้งมากพอ กับย้ำว่า เรื่องสิ่งแวดล้อมของโลกและความเปลี่ยนแปลงทาง ภูมิอากาศ นั้น เกี่ยวพันกันอย่าง
แยกมิได้ โดยตั้งข้อสังเกตว่า ทั้งหมดนี้มีใช้ปัญหาระหว่างพรรคการเมือง (Bipartisan) โดยแท้จริง

ประธานาธิบดีโอบามาอย่างหนักแน่นว่า การที่บางฝ่ายอ้างว่าความเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศมิใช่
เป็นผลจากการกระทำของมนุษย์ นั้น ไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริงอันปฏิเสธมิได้ และยกตัวอย่างหลายประการ อาทิ
แผนภูมิอันแสดงว่า ความผันแปรและปั่นป่วนอย่างรุนแรงของอากาศเกือบทั้งหมดเกิดขึ้นในซีกโลกภาคเหนือ
ซึ่งชาวโลกเกือบทั้งหมดประมาณ 7,000 ล้านคนอาศัยอยู่ ความร้อนของอากาศในรอบ 15 ปีที่ผ่านมา ร้อน
หนักขึ้น 14 ใน 15 ปี ที่ร้อนที่สุดก็ในปี ค.ศ. 2014 และถ้าจะว่าไปโลกค่อย ๆ ร้อนขึ้นทีละน้อยนับแต่ที่มีการ
ปฏิวัติอุตสาหกรรม (Industrial Revolution) แล้ว และมามีแนวทางร้อนขึ้นอย่างมากในรอบ 15 ปีหลังมานี้
แนวโน้มดังกล่าวไม่มีทางดีขึ้น ธารน้ำแข็ง (Permafrost) หลายแห่งเริ่มละลาย บรรดาน้ำแข็งที่ขั้วโลกเหนือเริ่ม
ละลายมากขึ้นอย่างไม่สามารถหยุดยั้งได้ สหรัฐก็มีส่วนในภาวะการณ์อันน่าสะพรึงกลัวดังกล่าว แต่สหรัฐ ทั้ง
โดยรัฐบาลกลาง กับรัฐบาลมลรัฐ ก็ได้กำหนดมาตรการต่าง ๆ ทั้งด้วยความริเริ่มของมลรัฐเองและโดยความ
ร่วมมือกับรัฐบาลกลาง การกำหนดการเปลี่ยนแปลงสูตรของน้ำมันในรูปแบบต่าง ๆ การพยายามปรับปรุง
ถ่านหินให้ลดระดับการแพร่กระจายของก๊าซเรือนกระจก ซึ่งแม้จะไม่ใช่ผลมากมาย การปรับปรุงกระบวนการ
ผลิตไฟฟ้า ซึ่งแต่ละมลรัฐก็ย่อมแตกต่างกันไป เนื่องจาก “Energy Mix” ไม่เหมือนกันทีเดียว

เหล่านี้ได้มีการดำเนินการมาตลอด ไม่ว่าจะโดยความริเริ่มของพรรคการเมืองใด และไม่ต่างมลรัฐ จะสามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขแนวทางของตนได้เพียงใด แต่ความร่วมมือระหว่างรัฐบาลกลางกับรัฐบาลมลรัฐ นั้น ไม่เคยขาดตอนหรือละเลย เพราะทุกฝ่ายต่างก็ต้องอาศัยโลกใบนี้ทั้งนั้น

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงไฟฟ้าต่าง ๆ เพื่อความเป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อมนี้ และการขยายวงของการใช้พลังงานที่นำกลับมาใช้ได้อีก หรือ RENEWABLES มิได้ทำให้ ภาคเอกชนต้องเพิ่มต้นทุนการผลิตแต่อย่างใด และก็ด้วยข้อเท็จจริงนี้ ไม่แต่เพียงผลตอบแทนจะสูงมากขึ้นและ เป็นการ “สร้างงาน” เป็นจำนวนมากเท่านั้น ผลพลอยได้หรืออานิสงส์ในทิศทางนี้ ทำให้ประเทศสหรัฐอเมริกาขณะนี้ มี Wind Farm ใหญ่ที่สุดในโลก เช่นเดียวกับการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ซึ่งขยายตัวอย่างมาก เพราะภาคเอกชน เห็นประโยชน์ต่อธุรกิจของตน แม้กระทั่งพลาสติก ขณะนี้ ก็ได้พัฒนาให้มีพิษภัยน้อยลง รวมทั้งการ นวัตกรรมไบโอพลาสติกด้วย การปรับเปลี่ยนพื้นฐานการผลิตและการค้นหาพลังงานทางเลือกเหล่านี้ มิใช่การ สังหารหรือทำลายอุตสาหกรรมเหมืองถ่านหินแต่อย่างใด เลิกกันที่ว่า ใช้วิธีขู่ให้หวาดกลัวหรือ Scare-mongering ว่ากันด้วยความเป็นจริง และคิดถึงชะตากรรมของลูกหลานดีกว่า การปล่อยให้โรคหืดหอบ Asthma ซึ่งทำลายชีวิตปีปีหนึ่งเป็นจำนวนมากนั้น ช่วยกันหาทางป้องกันเหตุจะมีคุณค่ามากกว่า อันที่จริง โรคภัยที่มาจากความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศมีอุบัติการณ์อยู่มาก และมากขึ้น ถ้าไม่แก้แต่เดี๋ยวนี้ การกล่าว อ้างว่า การบรรเทาปัญหาจะทำให้คนที่ยากจนอยู่แล้ว ยิ่งจมปลักขึ้นอีก นั้น ไม่มีหลักฐานยืนยันแม้แต่บ่อย การ ดำเนินงานเพื่อกอบกู้ภาวะการณความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศจะเป็นการช่วยคนจนอย่างมากด้วยซ้ำ ประจักษ์พยานมีอยู่มาก ที่ยังไม่สมบูรณ์ก็เพราะยังมีเรื่องที่จะต้องทำอยู่อีกมาก

องค์พระสันตะปาปาฟรานซิส ซึ่งทรงปกครองคนนับถือโรมันคาทอลิกประมาณ 1,000 ล้านคนทั่วโลก ทรงตระหนักแน่ในความรุนแรงและริบดวงของปัญหานี้ ดังจะเห็นได้จาก Encyclical เมื่อไม่นานนี้ ท่านทรง ห่วงใยเป็นพิเศษด้วยความเป็นจริงที่ว่า หากปัญหานี้ร้ายแรงยิ่งขึ้น คนยากไร้จำนวนมากในโลกใบนี้จะยิ่งตก ระกำลำบากมากขึ้น เข้าใจว่า องค์พระสันตะปาปาฟรานซิสคงจะทรงมีบทบาทสำคัญในการประชุมว่าด้วยความ เปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศที่กรุงปารีสในปลายปีนี้

เมื่อปีที่แล้ว ประธานาธิบดีโอบามาและประธานาธิบดี สีจิ้นผิงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน จึงได้แถลง เจตนารมณ์ร่วมกันที่จะแก้ปัญหาสภาวะก๊าซเรือนกระจกให้ถึงระดับที่ดีขึ้นกว่าปัจจุบัน ข้อนี้เป็นความตั้งใจ

ร่วมของการเศรษฐกิจใหญ่อันดับ 1 และ 2 ของโลก และบังเอิญเป็นประเทศปล่อยมลพิษในอากาศอันดับ 1 และ 2 โดยจีนยังคงความเป็นที่ 1 อยู่ ซึ่งจีนก็ทราบถึงปัญหาดี

เป้าประสงค์หลักที่ประธานาธิบดีโอบามาประกาศวาระแห่งชาติเมื่อคืนนี้ประการหนึ่ง กล่าวคือจะลดภาวะก๊าซเรือนกระจก หรือ CO2 ให้ได้ 32 % ภายในปี ค.ศ. 2030

โดยที่เป็นเรื่องสำคัญยิ่งเรื่องหนึ่ง ข้าพเจ้าจะพยายามนำเสนอความเคลื่อนไหวในด้านนี้เป็นระยะ ๆ ต่อไป เพราะไทยควรจะเตรียมตัวพร้อมและมีข้อเสนอกับแผนงานทันการประชุมระดับสูงในสิ้นปีนี้ เพราะเท่าที่ผ่านมา เราได้เข้าร่วมในการประชุมด้านนี้หลายต่อหลายครั้งแล้ว และกลับมาพร้อมกับความผิดหวังที่การประชุมทั้งหมดมิได้มีผลอย่างสร้างสรรค์และยั่งยืน นอกเหนือจากการทบทวนผลการประชุมครั้งก่อน ๆ อาทิ การประชุม RIO PLUS 20 ซึ่งได้ทบทวนผลการประชุม Rio เมื่อ ยี่สิบปีก่อนหน้านั้น ที่ข้าพเจ้าได้รายงานมาก่อนหน้านี้แล้ว ในรายงานเดือนมิถุนายน 2558 ฉบับที่ 6 หน้า 26 ในประมวลรายงานทั้งเดือน

รายงานฉบับนี้เรียบเรียงเท่าที่พอจะทำได้จากการฟังคำปราศรัยสดของประธานาธิบดีโอบามา จากทำเนียบขาว เมื่อกลางดึกมากในประเทศไทย แต่ข้าพเจ้าค่อนข้างจะมั่นใจว่า มิได้คลาดเคลื่อนจากคำกล่าวที่สังเกตดูแล้ว ไม่เห็นโอบามาดูต้นฉบับแต่อย่างใด บางตอนเป็นการกล่าวกลอนสอดอย่างชัดแจ้ง

ประธานาธิบดีโอบามาชี้แจงด้วยว่า การกำหนดแผนที่จะแถลงนี้ใช้เวลา 2 ปีในการเตรียมการ โดยส่วนงานภายใต้รัฐมนตรีสิ่งแวดล้อม (Gina McCarthy) ได้หารือกับภาคส่วนต่าง ๆ รวมทั้งนักวิทยาศาสตร์ ผู้อำนวยการด้านนี้ และรัฐบาลมลรัฐต่าง ๆ ด้วย สิ่งที่จะดำเนินการต่อจากนี้ไป ได้แก่การประสานความอุตสาหะพยายามกับภาคส่วนต่าง ๆ รวมทั้งรัฐสภาด้วย ถ้าจะต้องบัญญัติเป็นกฎหมาย ในขั้นนี้ เป็นแผนซึ่งฝ่ายบริหารสามารถประกาศและกำหนดได้เอง (ภายใต้รัฐธรรมนูญ) ตามรายงานของ ปีปีซี แผนนี้เรียกว่า Clean Energy Plan และขยายความต่อว่า ตามความตั้งใจของประธานาธิบดีโอบามา แพลนดังกล่าวเป็น “The biggest most important step we have ever taken in tackling CLIMATE CHANGE”

ข้อหนึ่งที่ประธานาธิบดีโอบามาเน้นย้ำ ได้แก่การแก้ปัญหาความเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่จะมีการดำเนินการต่อไป นั้น สหรัฐจะมีบทบาทชั้นนำ อันถือได้ว่าสหรัฐจะไม่หลีกเลี่ยงปัญหาและความรับผิดชอบ เฉกเช่นในอดีตที่สหรัฐวางท่าที่เป็นอุปสรรค และพยายามจะหลีกเลี่ยงพันธกรณี ในหลายต่อหลาย

ครั้งด้วยกัน เช่นที่เกิดขึ้นในการประชุมที่เมืองเกียวโต และพิธีสารที่นครมอนทรีออล เป็นต้น โดยแทนที่จะร่วมแก้ปัญหา ทั้งในเรื่อง CFC (Chlorofluorocarbon) และการกำหนดมาตรฐานการแพร่กระจายก๊าซเรือนกระจก โดยบางครั้งได้รวบรวมมิตรประเทศใกล้ชิดไปจัดทำข้อตกลงต่างหาก แทนการร่วมพันธกรณีในระดับโลก

รายงานเดือนสิงหาคม 2558 ฉบับที่ 2

รายงานความวุ่นวายทางเศรษฐกิจ การเงินและการคลังของกรีซที่ได้นำเสนอมาโดยละเอียดในรายงานเดือนกรกฎาคม ตั้งแต่เริ่มแรกของปัญหา จนถึงขั้นที่ต้องเจรจาขอการกอบกู้รอบที่ 3 (**Third Bailout**) จากกลุ่มยูโรโซนและสหภาพยุโรป โดยครั้งนี้ IMF มีได้ร่วมด้วย เพราะกรีซไม่อาจชำระหนี้จำนวนประมาณ 1.6 พันล้านยูโรภายในกำหนดจ่ายคืน ในวันที่ 30 มิถุนายน ได้ แต่ IMF ก็มีส่วนร่วมในการพิจารณา **Bailout Package** ในการประชุมระดับสุดยอดของสหภาพยุโรป และได้เสนอแนะกับสหภาพยุโรปว่า การกอบกู้กรีซครั้งที่ 3 เท่าที่ปรากฏในผลการประชุมสุดยอดแบบ “มาราธอน” (คือข้ามคืนวันอาทิตย์ โดยใช้เวลา 17 ชั่วโมง) นั้น จะไม่อาจประกันความยั่งยืนของมูลหนี้ (**Debt Sustainability**) ได้ トラบเท่าที่ไม่มีการพิจารณายกเลิกหนี้ให้กรีซ หรือ **Haircut** ให้เพียงพอ เพราะกรีซขาดเงินทุนและสินทรัพย์อย่างมาก

อันที่จริง หลายประเทศในกลุ่มยูโรก็มีความโน้มเอียงที่จะยกเลิกหนี้ให้แก่กรีซ และในจำนวนนี้อาจรวมนายกรัฐมนตรีเองเคลา แมเคิล แม้จะยังไม่มีคำยืนยันจากเธอ เพราะหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกำลังรอการปรับท่าทีของนายกรัฐมนตรีอเล็กซิส ซิปริาสให้แน่ชัด เพราะในการประชุมรัฐสภาครั้งสำคัญยิ่งสองครั้งที่ผ่านมา นายซิปริาสได้รับเสียงสนับสนุนจากพรรคฝ่ายค้าน มากกว่าพรรคฝ่ายซ้ายของตนเอง สถานการณ์การเมืองที่พลิกผันเช่นนี้น่าจะทำให้จำเป็นต้องมีการเลือกตั้งใหม่ เนื่องจากคนภายนอกเริ่มไม่แน่ใจว่า นายซิปริาสจะอ้างอาถนะจากใครในการบริหารบ้านเมือง อาถนะเดิมจากผลของการเลือกตั้งที่ทำให้ นายซิปริาสชนะ คือการปฏิเสณมาตรการ **Austerity** นั้น ข้อตกลงต่าง ๆ ที่ซิปริาสไปเจรจามาขัดแย้งอย่างชัดแจ้งกับอาถนะที่เขาได้มาจากการเลือกตั้ง ข้ออ้างที่นายซิปริาสใช้ด้วยความที่ดูแล้วแสดงถึงความตระหนักแน่ได้แก่การนำ

ประชาธิปไตยกลับสู่ประเทศกรีซ ซึ่งเป็นต้นกำเนิด ความไม่แน่ใจในจุดยืนทางการเมืองของเขาจึงหลีกเลี่ยงได้ยาก

และความไม่แน่ใจนี้ในทางเศรษฐกิจย่อมหมายถึงการขาดความเชื่อมั่น (Confidence) ในภาพรวม ประธานหอการค้ากรุงเอเธนส์ให้ความเห็นว่า การขาดความเชื่อมั่นเช่นนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อทุกภาคเศรษฐกิจ ดังตัวอย่างเช่น การที่ดัชนีตลาดหุ้นเอเธนส์ตกลง ถึงร้อยละ 22.87 ในวันแรกที่ตลาดหุ้นเปิด การค้าขายครั้งแรกหลังจากที่ทางการสั่งปิดมา 5 สัปดาห์ บรรดาธนาคารซึ่งจดทะเบียนในตลาด ซึ่งมีส่วนร้อยละ 20 ก็ตกรูดทั่วหน้า ดัชนีตกต่ออีกในวันที่สองที่เปิดทำการ การที่หุ้นธนาคารตกอย่างหนักเช่นนี้ โดยธรรมชาติของธนาคาร จะฟื้นได้ยาก และมักจะลากยาว ประธานหอการค้ากรุงเอเธนส์ยอมรับปัญหาอันหนักหน่วงที่กรีซกำลังเผชิญอยู่ว่า มูลค่าของตลาดหลักทรัพย์ขณะนี้ หากมีเงินเพียง 10 พันล้านยูโร ก็สามารถซื้อได้ทั้งตลาด และว่า การขาดความเชื่อมั่นสืบเนื่องมาจากการใช้ **Capital control** ซึ่งเริ่มใช้มาตั้งแต่วันที่ 29 มิถุนายน โดยธนาคารก็ถูกปิดเช่นกัน และปิดอยู่ 3 สัปดาห์ เมื่อกลางเดือนกรกฎาคม ก็มีการโอนเงินไปต่างประเทศเป็นจำนวนไม่น้อย เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการตาม **Bridging Loans** ซึ่งถึงกำหนดในวันที่ 20 กรกฎาคม ตามเงื่อนไขของธนาคารกลางยุโรปที่ก่อนหน้านี้ให้เงินกู้ฉุกเฉินเพื่อช่วยสภาพคล่องให้แก่ธนาคาร และอีกส่วนหนึ่ง เพื่อจ่ายหนี้บางส่วนให้กองทุนการเงินระหว่างประเทศ แต่ยังมีหนี้คงค้างอีกมาก

ความไม่มั่นใจในการเศรษฐกิจของกรีซอาจเป็นผลจากความเคลื่อนไหวของนาย **Yanis Varoufakis** อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ซึ่งปล่อยข่าวในที่ต่าง ๆ รวบรวมว่า เขายังอยู่ในตำแหน่ง โดยอ้างว่า การหารือในสภาเพื่อปูทางไปสู่การรับ **Bailout** วงดที่สาม นั้น จะไม่เป็นผล เพราะเขาเองกำลังดำเนินการตามแนวทางของเขา และย้ำว่า ใครว่ากรีซมีแผนสำรองนั้น ที่จริงแล้ว **Plan B** มีอยู่จริงและเขากำลังจะดำเนินการตามแผนนั้นในโอกาสอันควร นายชิปรัสเองได้แถลงร่ากับว่า เขาและวารูฟากิสเห็นพ้องต้องกัน และเขายังไว้วางใจในนายวารูฟากิสเช่นเดิม เดิมทีในระหว่างก่อนหน้าการประชุมสุดยอดเรื่องกรีซที่กรุงบรัสเซลส์ ก็มีข่าวแพร่สะพัดว่า นอกจากแผน **Bailout III** แล้ว ยังมีอีกแผนหนึ่งซึ่งเรียกกันในอีกชื่อหนึ่งว่า **Grexit** ซึ่งดังที่ปรากฏในรายงานของข้าพเจ้าเมื่อเดือนกรกฎาคมแล้ว ผู้ที่เข้าร่วมในการประชุมสุดยอดทุกคนต่างปฏิเสธว่า แผนดังกล่าวไม่มีอยู่

ขอย้อนกลับไปถึงชัยชนะอย่างท่วมท้นของพรรคฝ่ายซ้ายในกรีซ (รายงานเดือนกุมภาพันธ์ 2558 ฉบับประมวลทั้งเดือนหน้า 2) ซึ่งจุดประกายให้กลุ่มการเมืองฝ่ายซ้ายในสเปน อัญมิตติกระแสด้วย โดยพลพรรคของพรรคโปโดมอส ซึ่งได้จัดชุมนุมผู้สนับสนุนได้ถึงแสนคน จนคาดคิดกันว่า ในการเลือกตั้งครั้งต่อไปในสเปน ฝ่ายซ้ายคงจะมาแรง

การณ์กลับมิได้เป็นไปในทิศทางนั้น เพราะด้วยการดำเนินการของพรรคภายใต้การนำของนายราชอยย ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรี การเศรษฐกิจของสเปนกลับฟื้นตัวขึ้นอย่างน่าประทับใจ

ตามรายงานที่ได้รับในวันที่ 4 สิงหาคม สเปนกลับขยายตัวได้ถึงร้อยละ 3.4 ของจีดีพี อันเป็นอัตราเร็วที่สุดในรอบ 7 ปี อัตราคนว่างงานลดลงอย่างเด่นชัด IMF ประกาศในวันนี้ว่า ตลอดทั้งปีนี้ อัตราการขยายตัวของจีดีพีในสเปนคงจะอยู่ที่ร้อยละ 3.1 ซึ่งมากกว่าอัตราเฉลี่ยของสหภาพยุโรป ภาคการค้าและบริการก็เข้มแข็งอย่างมาก และการเบิกค่าว่างงานก็ลดต่ำลงตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ในขณะที่อัตราการว่างงานของบางประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปเท่าที่มีตัวเลขได้แก่ อิตาลี ร้อยละ 12.7 กรีซ 25.6 และเยอรมนี 4.7 ในขณะที่สหภาพยุโรป นอกจากกรีซ โดยส่วนรวมยังอยู่ในระดับเป็นที่น่าพอใจ ตามรายงานล่าสุด สเปนได้กลับกลายเป็น “ดาวดวงเด่น” ของยุโรป ผลที่ปรากฏก็คือ พรรครัฐบาลครองตำแหน่งที่หนึ่ง ในขณะที่พรรคโปโดมอสตกลงไปอยู่อันดับสาม นายกรัฐมนตรีราชอยยจึงทุ่มเทความพยายามไปในการ **sustain** การเศรษฐกิจให้คงความมั่นคงอยู่ต่อไป ประสพการณ์ของสเปนและกรีซเป็นกรณีที่น่าติดตามศึกษา

รายงานเดือนสิงหาคม 2558 ฉบับที่ 3

เมื่อประมาณ 23.15 น. ตามเวลาประเทศไทย วันที่ 6 สิงหาคม ข้าพเจ้าได้เปิดสถานีโทรทัศน์ CNN เพื่อตรวจดูรายงานข่าว ปรากฏข่าวสด ซึ่งเริ่มมาก่อนนั้นแล้ว ของการประชุมคณะกรรมการความสัมพันธ์ต่างประเทศของวุฒิสภาสหรัฐฯ ซึ่งกำลังอภิปรายเอกสารรายงาน TIP ประจำปีนี้ โดยมี Ms Sarah Sewall รองผู้ช่วยรัฐมนตรี (?) ด้านสิทธิมนุษยชน มีการโต้แย้งกันอย่างค่อนข้างดุเดือดถึงการที่กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ ได้จัดอันดับรายงานใหม่ โดยบางประเทศ เช่นมาเลเซียกับคิวบาได้รับการเลื่อนอันดับขึ้น เป็น Tier 2 WL ส่วนประเทศ เช่นไทย ซึ่งก็ได้ดำเนินการร่วมกับมาเลเซียเกี่ยวกับปัญหาโรฮิงจา ในบริเวณชายแดนร่วม ใน

ระยะใกล้เคียงกัน แต่มีการคงอันดับไทยไว้ที่ต่ำสุด คือ Tier 3 ไม่แต่เท่านั้น ไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ก็ได้ประชุมร่วมกัน เพื่อหาทางบรรเทาปัญหาด้านการประมงซึ่งมีกรณีของชาวโรฮิงจาและบังกลาเทศเกี่ยวพันด้วย เมื่อพิจารณา “การค้ำมนุษย์” เหล่านี้แล้ว ทุกฝ่ายต่างก็ตั้งใจแก้ปัญหาในระดับเท่า ๆ กัน แต่ไม่เข้าใจว่า ทำไมถึงมีการจัดอันดับต่างกันอย่างชัดเจน

ประธานคณะกรรมการฯ แกล้งด้วยอารมณ์และสีหน้าไม่พอใจอย่างมาก ว่า รายงานนี้ “heartless” ไม่มี “integrity” และขาด “Credibility” อย่างมากแทบจะทั้งฉบับ

อันที่จริง ข้าพเจ้าได้ฟังการแถลงรายงานนี้ทางโทรทัศน์ CNN ตอนดึกของวันที่ 27-28 กรกฎาคม ขณะพักอยู่ในโรงแรมสุโขทัย เพื่อเตรียมตัวสำหรับการประชุมคณะกรรมการบริหารมูลนิธิการศึกษาไทย-อเมริกันในวันรุ่งขึ้น มีผู้หญิงคนหนึ่งซึ่งเข้าใจว่าอยู่ในกลุ่มที่จัดทำรายงาน TIP ฉบับล่าสุดนี้ ได้ชี้แจงความแตกต่างของการจัดอันดับระหว่างมาเลเซียกับไทยว่า เจ้าหน้าที่ไทยได้ดำเนินการทางกฎหมายต่อผู้ถูกกล่าวหาในคดีค้ามนุษย์เช่นกัน แต่ล่ากว่าสิ้นเดือนมีนาคม ซึ่งรายงานฉบับนี้อาศัยข้อมูลจนถึงวันนั้น แต่มาเลเซียได้ค้นพบหลุมฝังศพเหยื่อของขบวนการค้ามนุษย์ก่อนกำหนดนั้น ในขณะที่ปรากฏแผนที่ในจอภาพแสดงพื้นที่ที่ค้นพบและแสดงชื่อว่า Perlis

ในรายงานที่ข้าพเจ้าเสนอมา ฉบับเดือนพฤษภาคม 2558 หน้า 28 มีความว่า “เมื่อวันอาทิตย์ ที่ 24 พฤษภาคม 2558 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมาเลเซียแถลงว่า เจ้าหน้าที่ได้ค้นพบหลุมฝังศพ ในชั้นแรก 30 คนและค้นพบเพิ่มอีก 139 คน เข้าใจว่าเป็นศพของชาวโรฮิงจาและ (อาจจะ) เป็นพวกบังกลาเทศ มีหลายหลุมซึ่งมีมากกว่าหนึ่งศพ ทั้งหมดนี้เข้าใจว่าเป็นเหยื่อของพวกค้ำมนุษย์ หลุมฝังศพทั้งหมดอยู่ในรัฐเปอร์ลิส ใกล้ ๆ กับหลุมฝังศพที่เจ้าหน้าที่ไทยค้นพบ ใกล้ชายแดนไทย-มาเลเซีย” กรณีนี้ และการประชุมแก้ปัญหาซึ่ง ไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซียหารือกันที่กล่าวถึงแล้ว เมื่อเป็นเช่นนี้ เส้นตายสิ้นเดือนมีนาคมที่สหรัฐฯกล่าวอ้าง นั้น จริงสักเพียงใด?

เพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องนี้ล่าสุด ข้าพเจ้าจึงตรวจข่าว Online ของ CNN ในคืนวันที่ 6 สิงหาคม 2558 ขณะที่สถานีโทรทัศน์กำลังรายงานสดการประชุมคณะกรรมการฯ และขอคัดความบางตอนที่เกี่ยวข้องมาดังนี้

หัวหน้าวัยชรา “Rights groups slam upgrade of Malaysia—a negotiating partner in a huge U.S. trade deal”

“Secretary of State John Kerry says the Trafficking in Persons (TIP) Report aims to enlighten, energize and empower activists fighting the “human trafficking industry” across every continent”.

But still, some of the 2015 rankings are controversial with rights groups questioning whether politics has trumped that ambition. Malaysia, for example, has been upgraded, while Thailand remains on the list of worst-performing countries. Both are part of people-smuggling route for Rohingya Muslims fleeing persecution in Myanmar. Mass graves holding the bodies of dozens of migrants were discovered in Malaysia earlier this year, after the cutoff for this year’s TIP Report.

The report raises Malaysia to the Tier 2 Watch List from bottom-ranked Tier 3, where it fell last year, after two consecutive years of failing to do enough to address the issue. The fall was an automatic downgrade, in compliance with rules introduced by the State Department in 2013 that dictate a country has to move up or down after two years on the Tier 2 Watch List.

Thailand was also demoted for the same reason, but this year remains on Tier 3, an apparent discrepancy for activists who were pushing for both countries to remain in Tier 3.

.....

Two months ago, it emerged that deep in the jungle along Malaysia’s border with Thailand were abandoned makeshift prisons once thought to hold migrants held for ransom by human traffickers. Alongside wooden cages were mass graves believed to hold the bodies of Bangladeshi Migrants and Rohingya Muslims fleeing Myanmar, also known as Burma.

Similar macabre scenes had been uncovered in jungle camps in Thailand, after a series of raids by Thai police. On Friday, Thailand announced it had charged 72 people with crimes of human trafficking and was looking for another 32 suspects still at large.

(Tripartite meeting ที่มาเลเซียเป็นเจ้าภาพจัดขึ้นในระดับรัฐมนตรีต่างประเทศ)

However, the raids, arrests and talks came after the March 2015 cut-off for consideration in this year's report, which will raise questions as to why Malaysia was upgraded, yet Thailand remains on Tier 3.

รายงานกล่าวถึงความเชื่อมโยงกับการหยุดดำเนินการค้าสำหรับมาเลเซียมากกว่า นาย Phil Robertson, Asia Division Deputy Director for Human Rights Watch (องค์กรเอกชน) เห็นว่าที่มาเลเซียทำไปนั้นไม่เพียงพอที่จะได้เลื่อนชั้น "Migrants are being trafficked and abused with impunity. Rohingya victims' bodies are being pulled from shallow graves at the border and convictions are down year on year. How can the State Department call this progress?" .....Meanwhile, the Thai Ministry of Foreign Affairs released a statement saying its ranking 'does not accurately reflect the significant efforts' made over the year. It said Thailand "translated its genuine political will to combat human trafficking into practical policies, effective implementation, and concrete results" calling the issue a national priority. It added Thailand had cracked down on trafficking gangs and corrupt officials, and was tackling slavery in the fisheries industry. (คำว่า significant efforts นั้น เป็นการเลื่อนคำมาตรฐานที่กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐใช้ในการพิจารณาว่า ประเทศใดใช้ความพยายามสลักสำคัญมากน้อยเพียงใด สำหรับการพิจารณาว่า ควรหรือไม่ควรปรับอันดับ Tier)

(6 สิงหาคม 58 ขอเติมข้อเสนอแนะว่า) ในการแถลงต่อไป ควรกล่าวถึงการตั้งศาลเฉพาะคดีการค้ามนุษย์ที่เข้าใจว่า ฝ่ายไทยได้ดำเนินการไปแล้ว และผลงานการพิจารณาอรรถคดีของศาลฯ จนถึงวันที่จัดทำคำแถลงครั้งใหม่ ทั้งนี้ เพื่อแสดงว่า ประเทศไทยได้ดำเนินการครบกระบวนการ และสถาปนาสถาบันเพื่อการนี้

(establishing special institution to carry out the judicial administration of human trafficking crimes as part of the justice system) แล้วด้วย

รายงานเดือนสิงหาคม 2558 ฉบับที่ 4 (ประกอบการพิจารณาแถลงข่าว เมื่อจำเป็นกรณีของไทย)

กรณีเครื่องบินของสายการบินมาเลเซีย เที่ยวบิน ที่ MH370 จะสร้างปัญหาให้กับชื่อเสียง ภาพพจน์และความไม่น่าเชื่อถือของผู้นำและผู้บริหารชั้นสูงของมาเลเซียจนหาจุดลงเอยไม่ได้ง่าย ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับญาติของชาวจีนกว่าร้อยละ

ในรายงานฉบับเดือนมกราคม 2558 หน้า 31 ข้าพเจ้ากล่าวว่า “สำหรับข่าวเกี่ยวกับเครื่องบินเที่ยวนี้เป็นที่ทราบกันอยู่แล้ว แต่ใคร่เสนอให้กรมสารนิเทศพิจารณาขั้นตอนที่พึงดำเนินการ โดยศึกษาการดำเนินการของหัวหน้าผู้บริหารของบริษัทแอร์เอเชีย ซึ่งมีศูนย์กลางของบริษัทอยู่ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ และว่า “ปัญหาด้านการบินในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาสำหรับมาเลเซีย เป็นเรื่องหนักใจและเน้นถึงความจำเป็นที่จะต้องพร้อมรับวิกฤตการณ์ (crisis management) ด้วยความรอบคอบ ประเด็นใดก็ตามที่ทางการจะแถลงออกมา ต้องโปร่งใส ชัดเจน ปราศจากการปิดบังอำพราง หรือการให้ข้อมูลอันอาจสร้างความสับสน การจัดลำดับผู้ที่ควรได้รับทราบข้อมูล อาทิ ญาติใกล้ชิดของผู้โดยสารอันดับแรก ฯลฯ และไม่ผูกมัดตนเองในด้านเวลาที่จะต้องใช้ในการค้นหา” หากเป็นไปได้ควรเชิญผู้แทนของผู้โดยสารมาร่วมกันคิดหาทางแก้ปมที่เป็นปริศนา ซึ่งในขั้นนั้นพอทราบกันแล้วว่ามิใช่

ตามข้อเท็จจริงที่ทุกคนทราบ “เครื่องบิน MH 370 หายไปตั้งแต่เดือนมีนาคม 2557 ประมาณ 10 เดือนเศษผ่านไป คือในวันที่ 29 มกราคม 2558 โดยปราศจากสัญญาณใด ๆ ว่าพอจะทราบปมปริศนาบ้างแล้ว ทางการมาเลเซียได้ออกแถลง “ทางโทรทัศน์” ว่า เครื่องดังกล่าวเกิด Accident มาเลเซียคาดว่า ทุกคนที่อยู่ในเที่ยวบินนั้น “น่าจะเสียชีวิตหมดแล้ว แต่การพยายามค้นหาเครื่องจะเดินทางต่อไป” ความวุ่นวายในกลุ่มญาติมิตรใกล้ชิดชาวจีน จึงอุบัติขึ้นอีก ที่หน้าทำเนียบเอกอัครราชทูตมาเลเซีย ณ กรุงปักกิ่ง แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจได้เข้าสลายและจับกุมผู้ประท้วงไปหลายคน เหตุผลที่มาเลเซียออกแถลงในสถานะของกรณีซึ่งยังไม่มี ความเคลื่อนไหวคืบหน้าอันพอจะหาข้อยุติได้ว่าอะไรเกิดขึ้น สุ่มเสี่ยงต่อความน่าเชื่อถือของมาเลเซียเอง แม้ว่าอาจจะด้วยเจตนาดีที่จะปูพื้นฐานให้ผู้ใกล้ชิดกับผู้โดยสารสามารถได้รับการทดแทนทางการเงิน ตามมาตรฐาน

ขององค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ เพราะทางการมาเลเซียคงหวังที่จะปิดฉากเรื่องนี้ หลังจากที่มีการค้นหาทางทะเลที่ออสเตรเลียได้ใช้ความพยายามอยู่ตลอดเวลา ในขณะที่ประเทศที่เคยร่วมช่วย นั้น เลิกลาความพยายามไปส่วนใหญ่แล้ว

การนำเหตุการณ์มากล่าวในกรณีของสายการบินมาเลเซียกับสายการบินแอร์เอเชียอินโดนีเซีย นั้น ก็เพื่อเป็นการเปรียบเทียบแนวทางการบริหารจัดการ เพราะในกรณีของสายการบินแอร์เอเชียอินโดนีเซีย นั้น ข้าพเจ้าเห็นประจักษ์ว่า **CEO Fernandez** แก้ปัญหาถูกจุด คือการแบ่งปันปัญหาตั้งแต่เริ่มแรกกับญาติมิตรใกล้ชิดของผู้โดยสารทั้งหมดก่อน จึงช่วยให้การสร้าง **Trust** เป็นไปได้ จนในที่สุด นายเฟอร์นันเดซก็สามารถทำให้ผู้ใกล้ชิดกับผู้ตายในอุบัติเหตุยอมรับ แม้กระทั่งการตัดสินใจไม่เดินหน้าในการกู้ลำตัวของเครื่องบินพร้อมศพที่คงจะรัดตัวติดกับที่นั่ง คงจมน้ำอยู่เช่นนั้น โดยไม่มีการเรียกร้องต่าง ๆ นานา ซึ่งตามสภาพความเป็นจริง ไม่อาจตอบสนองได้ ก็ไม่มีฝ่ายใดค้างคาใจ เหตุการณ์ในกรณีหลังนี้จึงสงบเงียบไปโดยไม่มีฝ่ายใดสร้างปัญหาอีก

พิจารณาในมุมมองนี้ ผู้บริหารจัดการกับวิกฤตการณ์ของ **MH 370** ทำพลาดถึง 3 ครั้ง และสร้างความรำคาญอย่างหนักระหว่างญาติมิตรและคนใกล้ชิดกับผู้โดยสารตลอดระยะเวลากว่า 500 วันมาจนบัดนี้

สำหรับความวุ่นวายที่เผชิญหน้าทุกฝ่ายเป็นเวลาติดต่อกันหลายวันในชั้นแรก นั้น ไม่เพียงแต่สร้างความไม่เชื่อถือนั่นเองและกันระหว่างบรรดาญาติมิตรและผู้ใกล้ชิดกับทางการมาเลเซียและเจ้าหน้าที่สายการบิน (ซึ่งตอนนั้นยังไม่โอนกิจการมาเป็นของรัฐ)แล้ว สำนักข่าวซินหัวของรัฐบาลจีนก็ได้กล่าวหามาเลเซียอย่างรุนแรง โดยใช้คำเชิงกล่าวโทษมาเลเซียว่า **Dereliction** ต่อหน้าที่ ในขณะที่รัฐบาลจีนก็ถือโอกาสหาประโยชน์จากการใช้วิถีทางการทูตแบบ **Soft Power** เพื่อแสดงว่า รัฐบาลจีนทุ่มเทกำลังหลายด้านในการช่วยแสวงหาชาวจีนซึ่งอยู่ในเครื่องบินที่หายไปอย่างลึกลับ โดยใช้กำลังทางเรือ อากาศและดาวเทียม ร่วมกับกำลังของอีกกว่า 20 ประเทศที่มาช่วยกันค้นหา และเตรียมการกู้ภัย ซึ่งตามความเป็นจริง ไม่มีการกู้ภัยจนวันนี้

ตามความเป็นจริง กรณีที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องที่น่าเห็นใจ เพราะเมื่อถึงจุด ๆ หนึ่ง ก็เป็นเรื่องเหลือวิสัยคำถามจากแหล่งต่าง ๆ มีมากมาย สำหรับญาติมิตรของผู้ที่อยู่ในเครื่องบิน เป็นเรื่องยากที่จะอธิบาย นับเป็นวิกฤตการณ์อันจัดการไม่ได้ง่าย ๆ แต่ในกรณีนี้ กลุ่มญาติมิตรของผู้โดยสารกับเจ้าหน้าที่ที่ผลัดกันมาแถลงข่าว

ดูจะไม่เข้าใจ หรือเกิดความเห็นอกเห็นใจกันอย่างแท้จริง นานวันเข้า ความไม่เข้าใจจึงแปรสภาพเป็นความไม่ไว้วางใจ หลายคนเชื่อว่า เจ้าหน้าที่มาเลเซียมิได้ให้ความจริงทั้งหมด ซึ่งผู้ที่มีใจเป็นกลางก็คงจะคิดเช่นนั้นเช่นกัน เพราะในวิกฤตการณ์ครั้งที่เกิดขึ้นนี้ “ความจริงเป็นสิ่งที่น่าเกลียด”

เมื่อเหตุการณ์เงียบอยู่พักใหญ่ ทางกรมมาเลเซียเองได้ฟื้นเรื่องราวขึ้นมาอีก ด้วยแถลงการณ์ว่าการที่เครื่อง **MH 370** ไม่ปรากฏตัวหรือมีร่องรอยจนถึงระยะนั้น เป็นเพราะประสบ “อุบัติเหตุ” ปฏิบัติการจากฝ่ายที่ไม่เชื่ออยู่แล้ว ก็ยังรู้สึกว่ พวกตน (เกือบทั้งหมดเป็นชาวจีน) ไม่เชื่อคำแถลงใด ๆ ทั้งสิ้นที่มาเลเซียแถลง นับเป็นการเลือกจังหวะ และเนื้อหาอันผิดพลาดเป็นคำรบ 2

และเมื่อเกือบสองสัปดาห์ที่แล้ว คลื่นมหาสมุทรอินเดียตะวันตกตามธรรมชาติ ได้ซัดส่วนหนึ่งของปีกเครื่องบิน ซึ่งเรียกกันว่า **Flaperon** ซึ่งโดยกิจใช้สอยจะเลื่อนได้ปีกออกมา เมื่อเครื่องบินจะปรับเปลี่ยนเพดานบิน หรือจะชะลอความเร็ว มาติดฝั่งเกาะ **Reunion** ของฝรั่งเศส ทางทิศตะวันออกของเกาะมาดากัสการ์ ไกลมากจากอาณาบริเวณที่ค้นหามาแรมเดือน หลายคนคิดว่า น่าจะเป็นชิ้นส่วนจากเครื่องบิน **MH370** เพราะเครื่อง **Boeing 777** ที่ตกได้เส้นศูนย์สูตรในมหาสมุทรอินเดียมีอยู่เครื่องเดียว มาเลเซียเป็นหนึ่งในฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการค้นหาเครื่องที่หายไปซึ่งระบุว่าเป็นชิ้นส่วนของ **MH370** แต่ทั้งหมดจะต้องนำไปเข้าห้องตรวจสอบที่เมือง **Toulouse** ที่ฝรั่งเศส เพื่อความแน่ใจว่าเป็นชิ้นส่วนของเครื่องใดกันแน่ ความวุ่นวายเกิดขึ้นอีก โดยญาติมิตรกลุ่มหนึ่งตั้งเงื่อนไขว่า ผลการค้นหาจะต้องให้คำตอบที่พวกเขาทั้งหมดยังคงใจอยู่เสมอมา 100 เปอร์เซนต์ หากตอบได้เพียง 99 เปอร์เซนต์ก็จะไม่ยอมรับ เพราะความเชื่อถือทางการมาเลเซียได้หมดสิ้นไปนานแล้ว

เมื่อถึงวันพุธ ที่ 5 สิงหาคม นายนาจิบ ราซัค นายกรัฐมนตรีมาเลเซีย ได้ปรากฏตัวทางโทรทัศน์ทั้งภายในและระหว่างประเทศและแถลงว่า จากการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ทางด้านเทคนิค สามารถยืนยันว่าชิ้นส่วนดังกล่าวเป็นของ **MH370** อย่างแน่นอน คำว่า “conclusively” ที่นายกรัฐมนตรีราซัคนำมาใช้ไม่เชิงแน่นอนตามคำแถลงของฝ่ายเทคนิค ซึ่งเลือกใช้คำว่า “likely” แทน การพลาดครั้งที่ 3 ของมาเลเซียนี้ ต้องขบคิดค่อนข้างหนัก เพราะเป็นคำแถลงของนายกรัฐมนตรีเอง

อาจจะเพราะความหนักแน่นของคำแถลงดังกล่าวเป็นคำพูดของนายกรัฐมนตรีเอง มาเลเซียจึงระดมกำลังบินสำรวจหาชิ้นส่วน (debris) ในอาณาบริเวณเกาะ Reunion และเกาะใกล้เคียงอื่น ๆ โดยให้ข่าวว่า มาเลเซียได้พบชิ้นส่วนอีกจำนวนหนึ่ง ซึ่งได้ถูกส่งไปยังศูนย์ด้านเทคนิคที่เมืองตูลูสในฝรั่งเศส ในขณะที่เดียวกันนายกรัฐมนตรีฝรั่งเศสก็ได้ระดมกำลังมาตรวจตราในเขตมหาสมุทรอินเดียตะวันตก เพื่อการค้นหากัน แต่ก็มีผู้เกี่ยวข้องหลายคนไม่เชื่อว่าชิ้นส่วนต่าง ๆ เหล่านี้ เกี่ยวกับเครื่องบินที่หายไปจนบัดนี้แม้แต่น้อย

ปัญหาการค้ำมนุษย์ที่ได้รายงานเพิ่มเติมในฉบับที่ 3 นั้น ข้าพเจ้าได้จัดทำคำชี้แจงสำหรับสื่อมวลชน โดยได้ขอให้อธิบดีกรมอเมริกาส่งให้กองการสื่อมวลชน กรมสารนิเทศ มีเนื้อหาซึ่งอธิบายสาเหตุที่ต้องชี้แจงอยู่ในตัวดังนี้

คำชี้แจงสำหรับสื่อมวลชน

ตามที่หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ฉบับวันพุธ ที่ 29 กรกฎาคม 2558 ได้ลงพิมพ์ข่าวภายใต้หัวข้อว่า “ทีปรี่พอร์ต—ข้อวิจารณ์และคำถาม” ในหน้า 10 ว่า “ในส่วนของไทย หากประธานาธิบดีสหรัฐตัดสินใจจะรับความช่วยเหลือในปีนี้ ผลกระทบจะมีเพียงความช่วยเหลือด้านการศึกษา โดยโครงการหลักคือโครงการฟูลไบรท์ ที่ปัจจุบันไทยและสหรัฐร่วมกันรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในสัดส่วน 35 : 65 ซึ่งทุนการศึกษาในลักษณะนี้ถือเป็นประโยชน์ของฝ่ายสหรัฐที่จะสร้างแนวร่วมผ่านการให้การศึกษาแก่เยาวชนคนรุ่นใหม่ด้วยเช่นกัน”

ดร. มนัสพาสณ์ ชูโต อดีตเอกอัครราชทูต ณ กรุงวอชิงตัน ในฐานะประธานกรรมการบริหารมูลนิธิการศึกษาไทย-อเมริกัน (ฟูลไบรท์) ขอชี้แจงว่า มูลนิธิฯ ได้รับการจัดตั้งมากกว่า 65 ปีแล้ว คือตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2493 ภายใต้ความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลสหรัฐอเมริกา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศไทยกับสหรัฐอเมริกา ผ่านการแลกเปลี่ยนทางวิชาการ และการพัฒนาความรู้ความเข้าใจด้านวัฒนธรรม ความตกลงดังกล่าวถือเป็นข้อตกลงทวิภาคีด้านการศึกษาเพียงฉบับเดียวที่รัฐบาลไทยทำกับประเทศต่าง ๆ และใช้บังคับสืบต่อมาจนบัดนี้ ด้านการจัดสรรงบประมาณนั้น มูลนิธิฯ ได้รับเป็นรายปีผ่านกระทรวงการต่างประเทศของทั้งสองประเทศ

นอกจากทุนฟูไลไบรท์แล้ว มูลนิธิฯ โดยคณะกรรมการบริหารยังได้ดำเนินการและเคยบริหารในด้านต่าง ๆ ตามกระบวนการของทุนอื่น ๆ อาทิ ทุน **Hubert H. Humphrey** ทุนตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทุนมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ทุนระดับปริญญาตรีซึ่งสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย มอบให้มูลนิธิฯ ทุนจอห์น อี. พิทธิพอยท์ กับยังมีแผนที่จะดำเนินการสำหรับทุนจอห์น เอฟ. เคนเนดี ฯลฯ อีกด้วย

การดำเนินการแลกเปลี่ยนทางการศึกษาและวัฒนธรรมนี้ ไม่ถือเป็นการ “ให้ความช่วยเหลือ” จากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เพราะมีลักษณะของความเป็นหุ้นส่วนที่มุ่งเน้นความเป็นสากลของการศึกษาและความเข้าใจข้ามวัฒนธรรม อันเสริมให้มูลนิธิมีจุดเด่นที่เท่าทันและสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของโลก ทั้งยังเป็นที่ต้องการของสถาบันอุดมศึกษาและสถานศึกษาที่จะใช้ประโยชน์ในศตวรรษที่ 21

มูลนิธิการศึกษาไทย-อเมริกัน

30 กรกฎาคม 2558

ที่นำเสนอมา ณ ที่นี้ ก็เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับข้าราชการทุกฝ่าย ไม่จำกัดอยู่เฉพาะกรมสารนิเทศเท่านั้น

รายงานเดือนสิงหาคม 2558 ฉบับที่ 5

สัญญาณของความไม่แน่นอนและความเป็นไปได้ที่จีนอาจจะประสบปัญหาของการไร้เสถียรภาพทางเศรษฐกิจมหภาคและจุลภาค เริ่มมาตั้งแต่ความผันผวนของดัชนีตลาดหลักทรัพย์ (Shanghai Composite) เมื่อเดือนกรกฎาคม 2558 ซึ่งดิ่งลงอย่างหนัก (Free Fall) ดังที่รายงานมาก่อนแล้ว ในเดือนกรกฎาคม ในครั้งนั้น ทางการเงินได้ประกาศอัตราการขยายตัวของ GDP สำหรับไตรมาสที่สองของปีนี้ว่าอยู่ที่ร้อยละ 7 อันเป็นอัตราที่ชะลอลงสืบเนื่องกันมาหลายปีแล้ว ต่อมาความผันผวนของดัชนีตลาดหลักทรัพย์ ทั้งที่เซี่ยงไฮ้และเงินจี้ยังก็มีอยู่ต่อมา โดยดัชนีที่ตลาดเซี่ยงไฮ้ ในวันจันทร์ที่ 3 สิงหาคมดิ่งลงแรงเป็นประวัติการณ์ในรอบ 8 ปี ในระดับร้อยละ 8.5 ตลาดเงินจี้ก็ลงแรงเช่นกัน ที่ว่า **รอบ 8 ปี ก็เพราะเมื่อปี ค.ศ. 2007 ตลาดล่ม หรือ Crash** มาแล้ว

เหตุที่เกิดขึ้นในตลาดหุ้นทำให้หลายฝ่ายไม่แน่ใจถึงความสามารถของรัฐบาลกลางที่จะป้องกันมิให้ crash เพราะในช่วงมิถุนายนและกรกฎาคม รัฐบาลกลางได้ใช้มาตรการต่าง ๆ พยายามสกัดไว้ได้ชั่วคราว บรรดาบริษัทจดทะเบียนในตลาดส่วนใหญ่ รวมทั้งรัฐวิสาหกิจขนาดใหญ่ด้วย พอเผชิญกับแรงผันผวนโดยอาศัยกฎของตลาดที่จะมีให้ราคาตกลงเกินกว่าร้อยละ 10 ต่อวัน

ภาวะการณ์ในตลาดมิใช่เป็นเหตุปัจจัยที่กระทบถึงการเศรษฐกิจโดยรวม แต่ก็มีส่วนในการสะท้อนว่าการเศรษฐกิจใหญ่ที่สองของโลกเริ่มชะลอตัวแล้ว ภาคอุตสาหกรรมต้องลดอัตราการผลิตลง ตัวเลขกำไรในภาคอุตสาหกรรม ซึ่งได้รับการเปิดเผยในวันจันทร์ ที่ 3 สิงหาคม แสดงว่าโรงงานใหญ่ ๆ ในจีน เริ่มหมดแรงเหวี่ยง (Momentum) คือกำไรลดต่ำลง 0.3 เปอร์เซ็นต์ ในเดือนมิถุนายน เมื่อเทียบกับระยะเดียวกันในปีที่แล้ว ในวันที่ 12 สิงหาคม บริษัทยักษ์ใหญ่ของจีน คือ Alibaba แถลงรายได้ในวันนี้ (12 สิงหาคม) ซึ่งลดต่ำลงอย่างมาก อันที่จริง เมื่อ Alibaba ซึ่งทำกิจการค้นหาข้อมูล เข้าจดทะเบียนในตลาด Wall Street ปรากฏว่าได้ราคาสูงสุดเป็นประวัติการณ์ ขณะนี้ บริษัทจะขยายกิจการไปในทางคล้ายกับ Amazon.Com ผู้สั่นไหวในตลาดไม่สามารถอ่านเจตนาของ Alibaba ได้ เพราะสิ่งหนึ่งซึ่งนักลงทุนกลัว ได้แก่การไร้เสถียรภาพ ทั้งนี้ เนื่องจากเมื่อวันที่ 11 สิงหาคมและ 12 สิงหาคม จีนได้ลดค่าเงินตราสกุลหยวนหรือเหรินหมินปี้ไปกว่าร้อยละ 3 คงจะเพื่อหาทางให้การแข่งขันในการส่งออกได้ดีขึ้น แต่ผู้สังเกตการณ์จำนวนไม่น้อยประเมินว่า ค่าของเงินจีนจะต้องถูกปรับลดลงเกินร้อยละ 10 จากปัจจุบันจึงจะพอ อัตราแลกเปลี่ยนในวันนี้ (12 สิงหาคม) ได้แก่ 1 หยวน = US \$ .1553 ทางกรรัฐเกรงว่า การลดค่าเงินตราของจีนอาจนำไปสู่สงครามอัตราแลกเปลี่ยน (Currency War) แต่ฝ่ายจีนได้โต้ว่า สหรัฐเองได้ใช้นโยบาย Weak Dollar อยู่หลายปี

ผลกระทบจากการลดค่าเงินตราของจีน ย่อมมีแก่หลายประเทศ รวมทั้งประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แล้วแต่ว่า ค่าของเงินประเทศต่าง ๆ ได้ลดต่ำลงมากก่อนแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการที่ค่าของเงินดอลลาร์สหรัฐได้แข็งขึ้นเป็นลำดับ

การที่เศรษฐกิจจีนอ่อนตัวลงนี้ ส่งผลกระทบอย่างยิ่งแก่ราคาในตลาดโภคภัณฑ์แทบจะทุกประเภท เพราะจีนเป็นผู้อุปสงค์มากที่สุดในโลก อาทิ น้ำมันดิบ เพราะจีนต้องการมากที่สุดในโลก ยางพารา ทองคำ (ลดต่ำสุดใน 5 ปี) copper (ลดต่ำที่สุด 6 ปี) แม้กระทั่งพริกไทย ฯลฯ

ความเป็นไปในการเศรษฐกิจโลกเพราะเหตุจากจีน นั้น คงต้องศึกษาให้แน่ชัด เนื่องจากมีหลายคนคิดว่า จีนเองกำลังค่อย ๆ พึ่งการส่งออกให้น้อยลง ซึ่งการปรับเปลี่ยนทางนี้ไม่ใช่เรื่องง่าย แต่ถึงอย่างไร สหรัฐก็ยังคงเป็นการเศรษฐกิจใหญ่อันดับหนึ่งของโลก และจีนเป็นอันดับสองเช่นเดิม นักเศรษฐกิจบางคนเห็นว่าการเศรษฐกิจของประเทศที่เคยเข้มแข็งต่างก็อ่อนกำลังลง เช่นรัสเซีย เป็นต้น สำหรับอินเดีย นั้น คงจะปรับตัวในความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับจีนได้ สินค้าของอินเดียหลายประเภทย่อมมีราคาสูงขึ้น เพราะการลดค่าเงินตราของจีน แต่สินค้าจีนบัดนี้ถูกลงด้วยอัตราแลกเปลี่ยน และมีหลายสิ่งที่จีนผลิต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ IT ซึ่งอินเดียต้องการมาก เพราะเป็นแหล่งผลิตปลายน้ำ ในขณะที่จีนก็เป็นผู้ผลิตและส่งออก ซึ่งสินค้าเทคโนโลยีสูงเช่นกัน การแข่งขันในด้านซื้อขายระหว่างชาติเอเชียขนาดใหญ่และมีประชากรกว่า 1,000 ล้าน จึงน่าจะมีความคึกคักเป็นพิเศษ

รายงานเดือนสิงหาคม 2558 ฉบับที่ 6

สิงหาคม 2488 เป็นเดือนแห่งการทำลายล้างครั้งยิ่งใหญ่ และสันติภาพของสงครามมหาเอเชียบูรพาดังกำหนดเหตุการณ์สำคัญต่อไปนี้-

20 กรกฎาคม 2488 ผู้นำชาติสัมพันธมิตรออกประกาศปฏิญญาป็อดสตัดัม พร้อมขอเรียกร้องให้ญี่ปุ่นยอมจำนนโดยปราศจากเงื่อนไข ประธานาธิบดีแฮร์รี เอส ทูแมนแจ้งให้ญี่ปุ่น “surrender or suffer prompt and utter destruction”

29 กรกฎาคม 2488 ญี่ปุ่นตอบปฏิเสธคำเรียกร้องของฝ่ายสัมพันธมิตร

2 สิงหาคม 2488 การประชุมสุดยอดที่ป็อดสตัดัมเสร็จสิ้น

6 สิงหาคม 2488 เครื่องบินสหรัฐ Enola Gay ทิ้งระเบิด Atomic Bomb “Little Boy” เหนือเมือง Hiroshima นับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ที่มีการใช้ระเบิดทำลายล้างสูงที่ต่อมาเรียกกันว่า “ระเบิดปรมาณู”

9 สิงหาคม 2488 เครื่องบินสหรัฐทิ้งระเบิด Atomic Bomb “Fat Man” เหนือเมือง Nagasaki ในวันเดียวกัน USSR ประกาศสงครามกับญี่ปุ่น และเริ่มปฏิบัติการที่เรียกว่า Operation August Storm ซึ่งไม่มีรายละเอียดชัดเจน

วันยุติสงคราม เมื่อเวลา 19.00 น. ของวันที่ 14 สิงหาคม 2488 ตามเวลาในภาคตะวันออกของสหรัฐ ประธานาธิบดี แฮร์รี เอส. ทรูแมน ออกกระจายเสียงว่าญี่ปุ่นยอมจำนนแล้ว ส่วนกำหนดการประกาศวัน V-J Day นั้น จะกระทำในวันที่จะมีการลงนามความตกลงที่ญี่ปุ่นยอมจำนนโดยปราศจากเงื่อนไข ในพิธีบนเรือหลวง Missouri ของสหรัฐในอ่าวโตเกียว ตามกำหนดอย่างเป็นทางการคือวันที่ 2 กันยายน 2488 แต่วันฉลองชัยชนะที่ทำกันตลอดมา ได้แก่วันที่ 15 สิงหาคม บ้างก็ใช้วันที่ 14 สิงหาคม อันเนื่องจากความต่างของเวลา

สงครามมหาเอเชียบูรพา ใช้เวลา 3 ปี 8 เดือนและ 7 วัน นับจากวันอาทิตย์ที่ 7 ธันวาคม ปี ค.ศ. 1941 (สำหรับประเทศทางภาคพื้นแปซิฟิกตะวันตก ตรงกับวันที่ 8 ธันวาคม 2484)

ในปีนี้ (ค.ศ. 2015) รัฐบาลญี่ปุ่นได้จัดพิธีที่ระลึกวันที่สงครามภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิกสิ้นสุดลง เป็น 2 วัน

ในวันแรก ซึ่งตรงกับวันที่ 14 สิงหาคม นายชินโซะ อาเบะ นายกรัฐมนตรี ได้กล่าวคำปราศรัยและตอบคำถามของสื่อมวลชน แสดงความเศร้าสลดใจอย่างยิ่ง (Utmost Grief) ในการสงคราม อันน่าสพรึงกลัว ประเทศชาติยอมต้องย่นรำลึกถึงอดีตอยู่เสมอและเกลียดชังความโหดร้ายของสงคราม เขากล่าวด้วยว่า บรรดาพลรบญี่ปุ่นซึ่งเสียชีวิตไป นั้น ได้ยอมเสียสละอนาคตของเขา และมีจำนวนไม่น้อยที่ช่วยกันพัฒนาประเทศ ทำให้มีความรุ่งเรืองขึ้น และว่า อนุชนในอนาคตไม่น่าจะต้องถูกกำหนดให้ชอกช้ำในสิ่งต่าง ๆ ที่ประเทศได้กระทำไปในระหว่างสงคราม

ในวันที่ 15 สิงหาคม สมเด็จพระเจ้าจักรพรรดิอากิฮิโตะและพระจักรพรรดินีมิจิโกะได้เสด็จพระราชดำเนินไปยังพิธีรำลึก (Memorial Service) และมีพระราชดำรัสว่า ทรงมีพระราชหฤทัยสำนึกผิด (Deep Remorse) อย่างลึกซึ้งในความโหดร้ายของการรบ “I attend this memorial ceremony with a deep and renewed sense of sorrow. . . I earnestly hope that the ravages of war will never be repeated.”

ประเทศที่ตกเป็นเหยื่อของการรุกรานในสงครามมหาเอเชียบูรพา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกาหลีใต้และจีน ย่อมไม่พอใจอย่างมากในท่าทีที่ไม่ยอมกล่าวขอภัยของผู้นำญี่ปุ่น ยิ่งเมื่อเทียบกับพระราชดำริสของสมเด็จพระเจ้าจักรพรรดิแล้ว ความหมายของคำกล่าวของนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นยิ่งสอดคล้องถึงความตั้งใจใช้ถ้อยคำ หลีกเลียง แม้เวลาจะล่วงเลยมาแล้วถึง 70 ปี ในป็นี่

ในฐานะที่เป็นคนไทยและไม่เคยผ่านประสบการณ์อันโหดร้ายในการรบของทหารญี่ปุ่นมาก่อน แม้จะมีอายุ 6 ปีในช่วงที่เกิดสงครามก็ตาม ความรู้สึกผูกพันบาทสำหรับคนไทยเช่นข้าพเจ้าเอง ก็ไม่รุนแรงเท่ากับ คนของชาติอื่นที่ตกอยู่ใต้การปกครองของทหารญี่ปุ่น เพื่อจะให้ซาบซึ้งถึงความละเอียดอ่อนของกรณีนี้ ข้าพเจ้าขออาศัยความช่างสังเกตของอดีตผู้นำสิงคโปร์ คือ นายลี กวน ยู ท่านผู้นี้คบหาใกล้ชิดกับผู้นำญี่ปุ่นมา มากในระยะเวลาที่สิงคโปร์เป็นเอกราชแล้วและต้องการความร่วมมือจากญี่ปุ่นในด้านการค้า การขนส่งผ่านช่องแคบมาลัคคาและการลงทุน ความคับแค้นต่อญี่ปุ่นที่มีมาในระยะเริ่มแรกเนื่องมาจากการที่ท่านอยู่ในพื้นที่ที่ถูก กองทัพญี่ปุ่นบุกเข้ายึดจากฝั่งมลายา ท่านใช้คำเรียกทหารญี่ปุ่นว่า “Cruel” และคำอื่น ๆ ซึ่งมีความหมาย ทำนองเดียวกัน

หลังจากที่กองทัพญี่ปุ่นบุกผ่านประเทศไทย ทั้งทางภาคตะวันออก กรุงเทพฯ และทางประจวบคีรีขันธ์ แล้ว ก็ได้ยাত্রาทัพไปเข้ายึดสิงคโปร์ โดยไปทางมลายา มิได้ยกพลเข้ายึดทางทะเล อันเป็นทิศที่กองกำลัง ท้องถิ่นและอังกฤษเตรียมตั้งรับ General Tomoyaki Yamashita เป็นแม่ทัพในการรุกเข้ามลายาและต่อลงไป ยังสิงคโปร์ โดยพันโท Khiji Sugita เป็นผู้วางแผน สิงคโปร์ถูกยึดในเดือนกุมภาพันธ์ 2485 (ค.ศ. 1942) ในคำ ปราศรัยของนายชินโซะ อาเบะ เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2558 เขาได้แสดงความเสียใจที่ “อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และประเทศอื่น ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” ต้องถูกญี่ปุ่นบุก โดยไม่กล่าวถึงพม่า ไทย และอิน-โดจีนโดยจำเพาะ

ข้อที่น่าสังเกตโดยเฉพาะอย่างยิ่งคือผู้นำญี่ปุ่นจะทราบว่ ผู้นำคนก่อนใช้คำว่าอย่างไร คนแรกที่ลี กวน ยูกล่าวถึงได้แก่นาย Ikeda ซึ่งลี กวน ยู ไปเล่นกอล์ฟด้วย เขา “expressed sincere regrets” มิใช่ “Apology” เมื่อมีคำขอ “request for compensation for their atrocities” เขาจะเลือกใช้การตอบสนองว่า เขาอยากจะทำ “make amends for the wrong done to the spirits of the departed” ทั้งนี้ เพราะฝ่ายญี่ปุ่นไม่ยอมทำ ตัวอย่างอันจะนำไปสู่ “deluge of claims from other victims elsewhere.”

ตามข้อสังเกตของนายลี้กวนยู นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นที่แยกทางจากอดีตในเรื่องสงคราม ได้แก่ นาย Toshiki Kaifu ซึ่งเข้ามารับตำแหน่งหลังจากที่ผู้นำหลายคนต้องพ้นตำแหน่งไปเพราะกรณี “อื้อฉาว” จนเขาเองได้สมญานามว่า Mr. Clean ซึ่งในปี ค.ศ. 1989 เขา “express(ed) sincere contrition at past Japanese actions which inflicted unbearable suffering and sorrow upon a great many people in the Asia Pacific region. The Japanese are firmly resolved never again to repeat those actions which had tragic consequences.” ลี้กวนยูให้ความเห็นว่า “It was just short of an apology. He spoke with candor and realism.”

นายลี้กวนยูตั้งข้อสังเกตในประเด็นที่น้อยคนจะเห็นเป็นกรณีควรสังเกต กล่าวคือ ชาวเยอรมันกับญี่ปุ่นต่างกันมาก เพราะผู้นำเยอรมันที่เขาพบจะมอบประวัติย่อซึ่งละเอียด โดยระบุครบถ้วนถึงบทบาทในสมรภูมิต่าง ๆ ในสงครามโลก ครั้งที่ 2 ทั้งยศและเหรียญตราที่ได้รับมา แต่ของผู้นำญี่ปุ่น ปี ค.ศ. 1937-1945 จะเป็น “Nonyears คือปล่อยให้ว่าง” Kaifu คงจะเป็นนายกรัฐมนตรีคนแรกของญี่ปุ่นที่ไม่เคยอยู่ในกองทัพ

นายกรัฐมนตรี Miyazawa ได้ถามนายกรัฐมนตรีลี้กวนยูว่า ที่นาย Kaifu ใช้ Contrition มิใช่ Cartharsis หรือ ลี้กวนยูตอบว่า “It was a good start but not an apology.” ลี้กวนยูคิดว่า ที่มีการขอภัย นั้น เพิ่งมีใช้ในเมื่อผู้นำมาจากพรรคอื่น ซึ่งมีได้มี mindset ของ พรรค LDP เช่น นายกรัฐมนตรี Hosokawa และ นายกรัฐมนตรี Tomiichi Murayama จากพรรค Social Democracy ซึ่งตระเวนไปขอภัยตามประเทศอาเซียนต่าง ๆ เมื่อปี ค.ศ. 1995 หรือปีที่ 50 ของการยุติสงคราม

อย่างไรก็ดี นายลี้กวนยูยอมรับว่า ภัยของการรุกรานจากญี่ปุ่นคงจะไม่เกิดขึ้นอีก เพราะขณะนี้ จีนเป็นมหาอำนาจและครอบครองอาวุธนิวเคลียร์ เขาเห็นว่า การให้ญี่ปุ่น Rearth เพื่อปฏิบัติการรักษาสันติภาพในกัมพูชา นั้น น่าจะทำได้ แต่ก็เปรียบเสมือน giving liqueur chocolate to an alcoholic. ซึ่งนายกรัฐมนตรีมียาซาว่า ถามว่าหมายความว่าอย่างไร ลี้ตอบว่า It was difficult to change Japanese culture. ในภาพรวม ลี้กวนยูเห็นว่า การให้ญี่ปุ่นเป็นพลังเพื่อสันติภาพ นั้น เหมาะสม และด้วยเหตุนี้ เขาจึงเห็นควรให้ญี่ปุ่นเป็นสมาชิกของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ

กระบวนการต่าง ๆ อันนำไปสู่ขั้นอนุมัติการ Bailout กรีซงวดที่สาม ผ่านการพิจารณาในการประชุมระดับรัฐมนตรีต่างประเทศของยูโรโซน เมื่อวันศุกร์ที่ 14 สิงหาคม 2558 หลังจากที่ใช้เวลาไป 6 ชั่วโมง ต่างจากช่วงเวลาของการอภิปรายในรัฐสภาของกรีซในทันทีก่อนหน้านี้ ซึ่งต้องประชุมกันข้ามคืนเช่นเคย และในที่สุดก็ได้รับความเห็นชอบ โดยต้องอาศัยเสียงสนับสนุนจากสมาชิกพรรคฝ่ายค้าน เพราะสมาชิกพรรคฝ่ายซ้ายของนายกรัฐมนตรีอเล็กซิส ซิปริาสจำนวนไม่น้อยออกเสียงคัดค้าน

วงเงินของการกอบกู้เศรษฐกิจของกรีซรอบ 3 นี้เท่าของเดิม คือ 86 พันล้านยูโรเป็นระยะ 3 ปี กองทุนการเงินระหว่างประเทศ หรือ IMF ยังไม่หมดความพยายามที่ได้เสนอแนะมาตั้งแต่การประชุมระดับสุดยอดของสหภาพยุโรป ว่าวงเงินดังกล่าวไม่เพียงพอ และถ้าจะให้ใหม่มีผลในการแก้ปัญหาอันหนักหน่วงของกรีซ ก็จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องบรรเทาภาระหนี้สะสม หรือ Debt Relief ในขั้นนี้ ไม่อาจคาดหมายได้ว่า ประเทศเจ้าหนี้ทั้งหลายจะหยิบยกข้อเสนอแนะของ IMF มาพิจารณาเมื่อใด และในกรอบใด

ก่อนหน้าที่จะมีการพิจารณาแพ็คเกจใหม่ อัตราการขยายตัวของจีดีพีของกรีซ ในไตรมาสที่ 2 กลับอยู่ในแดนบวกเล็กน้อย แต่ผู้เชี่ยวชาญอธิบายว่า อัตราดังกล่าวยังมีได้รวมผลทางลบของการใช้ Capital Control ซึ่งเริ่มใช้ตั้งแต่วันที่ 29 มิถุนายน พร้อมกับวันปิดธนาคาร และตลาดหลักทรัพย์

ตั้งแต่นี้เป็นต้นไป มาตรการต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแปรรูปและจำหน่ายรัฐวิสาหกิจ กับการจัดตั้งกองทุนสินทรัพย์ที่จะได้มาจากมาตรการดังกล่าวก็จะเริ่มขึ้น ภายใต้ผู้ชำนาญการจากต่างประเทศที่จะมากำกับและตรวจตราอย่างใกล้ชิด อันเป็นเงื่อนไขสำคัญของการ Bailout ซึ่งฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยยกเป็นประเด็นที่บั่นทอนอำนาจอธิปไตยแห่งรัฐกรีซ

ตามรายงานล่าสุด สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจของยุโรปยังไม่แจ่มใสนัก การเติบโตของ จีดีพี ของยูโรโซนโดยส่วนรวมมีเพียงร้อยละ 0.3 อย่างไรก็ตามในรายงานของข้าพเจ้าเมื่อปลายเดือนมกราคม ศกนี้ สหภาพยุโรปได้ตกลงให้สมาชิกประเทศที่อยู่ในข่ายจะได้ประโยชน์ กำหนดแผนการใช้มาตรการ Quantitative Easing หรือ QE เริ่มงวดแรกในเดือนมีนาคม ศกนี้ เป็นจำนวน 60 พันล้านยูโรต่อเดือนเพื่อซื้อพันธบัตรหรือตราสารจนถึงเดือนกันยายน ค.ศ. 2016 อีก 90 พันล้านยูโรต่อเดือนเพื่อซื้อสินทรัพย์ (Assets) จนถึงเดือนกันยายน ค.ศ. 2016 และอีก 69 พันล้านยูโรต่อเดือนจนถึงเดือนกันยายน ค.ศ. 2016 โดยเปิดเวลาหยุดซื้อไว้ คาดว่าจะ

กว่า 1.3 trillion ในปี ค.ศ. 2017 โดยธนาคารกลางยุโรปจะพยายามผลักดัน Inflation Dynamics ให้อัตราเงิน
เพื่อเขยิบขึ้นถึง ร้อยละ 2 ในปี ค.ศ. 2016 ส่วนอัตราดอกเบี้ยพื้นฐานคงเดิม (Key ECB Rate unchanged)
ทั้งนี้ เพื่อรักษาการแบ่งปันความเสี่ยงหรือ Risk Sharing การที่ธนาคารกลางยุโรปตัดสินใจใช้ QE ก็เพื่อ
ระดับประกอบมิให้การเศรษฐกิจฝืดเคือง เช่นสถานะที่เคยเกิดในญี่ปุ่น และหาทางออกจากการที่อัตราเงิน
เพื่อต่ำเช่นที่เป็นมา ผลการดำเนินมาตรการ QE มาจนบัดนี้เป็นอย่างไรบ้าง ยังไม่ได้ทราบการประเมินของ
ECB และแผนการนี้จะต้องปรับเปลี่ยนประการใด เพราะสถานะการเงินของการเศรษฐกิจใหญ่ เช่นจีนกำลังอยู่
ระหว่างปรับตัว อีกทั้ง FED ของสหรัฐก็กำลังจะปรับ RATE ใหม่ประมาณเดือนกันยายนนี้ จึงต้องคอยติดตาม
ดูต่อไป

รายงานเดือนสิงหาคม 2558 ฉบับที่ 7

เหตุการณ์วางระเบิดอย่างรุนแรงในบริเวณไม่ห่างจากท่ามหาพรหมด้านโรงแรมเอราวัณ
กลางศูนย์กลางย่านท่องเที่ยว โรงแรมชั้นนำและธุรกิจของกรุงเทพมหานคร เมื่อเวลา 18.55 น. วัน
จันทร์ที่ 17 สิงหาคม 2558 เป็นข่าวด่วนยิ่งหรือ Breaking News ทั้งในประเทศและทั่วโลกในทันทีที่
เสียงระเบิดจางลง ด้วยผู้บาดเจ็บและล้มตายมากที่สุดในประวัติศาสตร์ของกรุงเทพฯ และคงเป็น
ข่าวด่วนอันดับหนึ่งต่อมาจนสามวันล่วงแล้ว ทั้งทาง BBC CNN และ Al Jazeera

สำหรับสื่อในประเทศทุกด้านนั้น แทบไม่ต้องกล่าวถึง เพราะมีการปรับผังรายการเพื่อเกาะติดข่าวเป็น
ส่วนใหญ่ ที่น่าห่วงได้แก่การคาดเดาถึงมูลเหตุจูงใจในการก่อเหตุร้ายนี้ขึ้น ยังมีรายงานและภาพเกี่ยวกับการ
โยนระเบิดแบบที่ ผบ.ตร. กล่าวว่า คล้ายกับลูกแรก ลงไปในลำน้ำด้านสะพานสาทรในวันถัดมา ยิ่งทำให้
ประชาชนมีภาวะจิตที่ โทรมโศกเศร้าระหว่างประเทศใช้คำว่า On edge

ในภาพรวมยังไม่มีผู้ใดบ่งชัดลงไปว่า เหตุร้ายเกิดขึ้นเพราะมูลเหตุจูงใจใด แม้ผู้ทำหน้าที่แถลงข่าวคน
หนึ่งจะพูดไปในทางที่ไม่น่าจะเหมาะสมในขั้นแรก ซึ่งข้อมูลแวดล้อมยังไม่ปรากฏครบถ้วนเพียงพอก็ตาม ที่
เป็นปัญหา ซึ่งมีใช่เป็นกรณีเฉพาะของไทย ได้แก่บรรดาสื่อสังคมทั้งหลายที่กระจายและแพร่ภาพอันไม่
เหมาะสม เช่นภาพคนเสียชีวิตและข่าวลือ และสื่อสิ่งพิมพ์บางแห่งก็ได้พาดหัวเป็นเชิงชี้แนะถึงสาเหตุในเวลา

เพียงไม่กี่ชั่วโมงหลังการระเบิด อันเป็นการนำเหลือเชื่อ และสะท้อนถึงความรู้สึกแตกแยกที่ยังคงปรากฏอยู่ในสังคมไทย

ถึงวันที่สาม นับจากเหตุระเบิดลูกแรก ทุกฝ่ายดูจะปรับท่าทีได้เข้าที่เข้าทางขึ้น โดย ผบ.ตร. ได้ออกข่าวว่า ศาลได้ออกหมายจับผู้ต้องสงสัยซึ่งไม่ทราบนาม อาศัยภาพต่าง ๆ จากกล้องวงจรปิด และว่า ผู้อยู่ในข่ายต้องสงสัยอาจมีผู้ช่วย คงหมายความว่า กรณีที่เกิดขึ้นมิใช่เป็นการกระทำของคน ๆ เดียว หรือที่ประเทศตะวันตกใช้คำว่าเป็น Lone Wolf operation โดยอาจจะมีเครือข่ายด้วย ภาพถ่ายจากกล้องวงจรปิดที่ปรากฏทั้งทาง BBC และ CNN แสดงถึงชายสองคนที่อาจจะช่วยบังชายที่ต้องสงสัยขณะที่เขานั่งลงเพื่อถอด Back Pack ออกจากหลัง จนถึงประมาณ 22.15 น. (เวลาในไทย) ยังไม่มีการยืนยัน เพียงแต่ข่าวว่าคนขับแท็กซี่ที่รับเขาไปบอกว่า เขาไม่พูดภาษาทั้งอังกฤษและไทย เพราะเขาเป็นเศษกระดาศว่า Lumpini Park ในภาษาอังกฤษ และระหว่างนั่งอยู่ในรถ เขาได้พูดโทรศัพท์ในภาษาที่ไม่ใช่ทั้งไทยหรืออังกฤษ

ประมาณ 22.10 น. เวลาในไทย CNN รายงานว่า นายกรัฐมนตรีไทยได้แนะนำให้ผู้ต้องสงสัยทั้งหลาย (them) มอบตัวแก่เจ้าหน้าที่เพื่อความปลอดภัยของเขาเอง เพราะมิฉะนั้น อาจถูกคนอื่นหรือเครือข่ายอื่นทำร้ายได้ BBC ก็รายงานถึงความเป็นไปได้ที่คนร้าย ซึ่งออกหมายจับ จะมีเครือข่ายด้วย ผู้หญิงไทยในภาคภาษาไทยของ BBC ได้ขยายความด้วยว่า เมื่อมีการยึดอำนาจคนไทยก็คิดว่า เหตุร้ายคงจะไม่เกิดขึ้น แต่ก็มีเหตุจนได้

ในการทำรายงานนี้ ข้าพเจ้าพยายามหลีกเลี่ยงการกล่าวถึง การก่อการร้าย เพราะไม่อยู่ในฐานะที่จะทราบชัดในตอนี้ และคำนี้จะเอื้อต่ออันมาก ผู้เชี่ยวชาญคนหนึ่งของ CNN ได้ให้ความเห็นในรายการข่าวเมื่อวันจันทร์ ที่ 17 สิงหาคมว่า เคยมีรายงาน ว่า คนไทยจำนวนหนึ่งได้ไปเข้าพวกกับไอซิส กับตั้งข้อสังเกตว่า การเกิดเหตุร้ายเช่นนี้ ในกรณีของตูนีเซีย มักจะมีการกระทำซ้ำสอง เช่นครั้งแรกคือการทำร้ายนักท่องเที่ยวที่พิพิธภัณฑน์บาร์โดในกรุงตูนีส อิกไม่นานหลังจากนั้น ก็มีการฆาตกรรมนักท่องเที่ยวจำนวนมากในรีสอร์ทชายทะเล อย่างไรก็ดี กรณีของตูนีเซียเทียบมิได้กับเหตุที่เกิดขึ้นในไทย เพราะคนตูนีเซียถึงสามพันคนได้ไปเป็นพวกของไอซิส และฐานที่ตั้งของไอซิส นั้น อยู่ไม่ห่างจากตูนีเซียนัก ข้าพเจ้าเองเคยกล่าวไว้ในรายงานหลายเดือนมาแล้วว่า ไม่ทราบ ว่า ฝ่ายความมั่นคงของไทยเคยได้รับรายงานเกี่ยวกับคนไทยหรือไม่ เพราะฝ่ายมาเลเซียและอินโดนีเซียจับคนของตนที่ไปเข้ากับไอซิส โดยมาเลเซียเองได้ทราบ ว่า พวกที่จับได้มีแผนจะโจมตี

ในมาเลเซีย ข้าพเจ้าจึงขอให้ฝ่ายความมั่นคงของไทยติดตามเรื่องนี้อย่างใกล้ชิด สำหรับประธานาธิบดีของอินโดนีเซียเคยยอมรับกับคริสเตียน อามันพอร์ว่า จำนวนชาวอินโดนีเซียที่ไปอยู่กับไอซีซีมีประมาณสี่ร้อยคน ประเด็นสำคัญก็คือ ในการแถลงข่าวของกระทรวงอย่างเป็นทางการ ควรหลีกเลี่ยงการกล่าวถึงคำว่า “การก่อการร้ายระหว่างประเทศ” หรือการก่อการร้าย เนื่องด้วยความหมายของคำนี้ไม่แน่ชัด และอาจทำให้คนทั่วไปในประเทศเกิดความหวุ่นวิตกและเกรงกลัว อย่างไรก็ตาม การกล่าวเพียงว่าคนที่วางระเบิดเป็นชาวต่างประเทศ และอาจมีผู้ร่วมการกระทำมากกว่าหนึ่งคน เช่นที่โฆษก สตช ตอบผู้สื่อข่าว BBC นั้น น่าจะเพียงพอแล้ว

เกี่ยวกับเรื่องนี้ เมื่อวันที่ 1 ก.พ. 2558 สำนักงานปลัดกระทรวง ได้ส่งสำเนามาถึงข้าพเจ้า เพื่อ (ทราบหรือ พิจารณา อ่านได้ไม่ชัด) เป็นความเห็นของปลัดสัสหศักดิ์ว่า “มอบกลุ่มงานความมั่นคง อาจมี session ภายในกระทรวงในจังหวะที่เหมาะสม เพื่อพิจารณามาตรการด้าน counter- terrorism ภายในกระทรวง” ไม่ทราบว่า กลุ่มงานฯ ได้ดำเนินการไปเป็นประการใด หากจะมีรายงานให้ข้าพเจ้าทราบก็จะขอบคุณมาก

ในขั้นนี้ ข้าพเจ้ามีข้อสังเกตว่า จากภาพที่ทางตำรวจเผยแพร่ นั้น ดูหน้าตาเขาไม่เชิงเป็นคนไทย แต่ถึงขณะที่พิมพ์รายงานนี้ ยังไม่มีองค์กรใด หรือฝ่ายใด แสดงความรับผิดชอบในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

อย่างไรก็ดี ก็อดมิได้ที่จะสังเกตว่า เพราะเหตุใด CNN จึงให้ผู้สื่อข่าวมาที่กรุงเทพฯ ถึง 4-6 คน และยังมีผู้อื่นอีกที่ตอบคำถามผู้ดำเนินรายการข่าวเกี่ยวกับเหตุร้ายที่เกิดขึ้น อาทิ นาย Mark Phillip ช่างภาพ Dr. Hogel ผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคงสำหรับภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก นาย Marko Cunningham จาก Bangkok Free Ambulance ผู้เชี่ยวชาญจาก Brookings Institution นาย Nick Robertson ผู้สื่อข่าวอาวุโสด้านการต่างประเทศ จากกรุงลอนดอน อาจารย์ Paul Chamber จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งกล่าวถึงความเป็นไปได้หรือไม่ โดยกล่าวถึงกลุ่มต่าง ๆ หลายกลุ่มด้วยกัน ที่เขาเชื่อว่า ไม่ใช่ ก็คือ ชาวมุสลิมจากภาคใต้ ที่ไม่ใช่ได้แก่พวกอุยกูร์ ที่น่าจะใช่ ได้แก่พวกที่สามารถสร้างวัตถุระเบิดพลังสูง ก็คือทหาร ฝ่ายต่าง ๆ ซึ่งแยกกันเป็นกลุ่มต่าง ๆ ในฤดูกาลเช่นขณะนี้ นอกจากนี้ ยังมีผู้สื่อข่าว เช่น Kristie Lu Stout Andrew Steven และ Anna Coren นักข่าวอาวุโสทั้งนั้น ซึ่งมาจากสำนักข่าว CNN ที่ฮ่องกง นอกจากนี้ เป็นผู้สื่อข่าวประจำเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเอเชียใต้ ซึ่งปกติอยู่ที่กรุงเทพฯ นี้เอง แต่เป็นชาวอินโดนีเซีย ชื่อ Saima Morsin

การรายงานข่าวชั่วโมงละ 2 ครั้ง และยังคงเป็นข่าวสำคัญอันดับแรกอยู่

การประชุมรัฐสภาของแต่ละประเทศที่เกี่ยวข้องกับการกอบกู้ทางเศรษฐกิจ การเงิน และการคลังของกรีซผ่านพ้นไปแล้วด้วยดี ในวันที่ 19 สิงหาคม 2558 ที่เป็นปัญหาหนักได้แก่รัฐสภา หรือ Bundestag ของเยอรมัน ก่อนหน้าการประชุมมีข่าวหนาหูว่า สมาชิกสังกัด Faction ของนายกรัฐมนตรีแองเกลา แมร์เคิล จะโค่นหัวหน้าพรรคของตนเอง คล้ายกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในการพิจารณา Bailout terms รอบแรก แต่ก็ผ่าน คราวนี้ ความเคลื่อนไหวทางการเมืองดูจะช้ารอยอีก ด้วยข้ออ้างว่า ชาวเยอรมันต้องแบกภาระภาษีอย่างหนักจากการที่ต้องช่วยกรีซ ในที่สุด นาย Wolfgang Scheuble หัวหน้าพรรค Social Democrat ซึ่งดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและเคยเสนอให้กรีซออกจากยูโรโซนเป็นการชั่วคราว ครั้งนี้ได้เปลี่ยนท่าทีโดยสิ้นเชิงและกระตุ้นให้ทุกฝ่ายช่วยกันผ่านการอนุมัติ 3rd Bailout โดยได้แถลงว่า จะเป็นการไร้ความรับผิดชอบหากไม่เปิดทางให้กรีซได้เริ่มต้นใหม่ เมื่อใกล้เวลาประชุม สมาชิกฝ่ายของแมร์เคิลยืนยันที่จะคัดค้านแผนกอบกู้ ในขณะที่พรรค Social Democrat และพรรค Green ได้รวมกำลังกับอีกส่วนหนึ่งของพรรค CDU ซึ่งแองเกลา แมร์เคิล เป็นหัวหน้า ประชุมกันข้ามคืนจนถึงวันนี้ได้ออกเสียงสนับสนุนแพ็คเกจด้วยคะแนนเสียงท่วมท้น การเริ่มดำเนินการตามแผนการกอบกู้เศรษฐกิจของกรีซในวันพฤหัสบดีที่ 20 สิงหาคม ตามแผนที่พอทราบในวันนี้ กรีซจะเริ่มด้วยการขายสนามบินในประเทศ 14 แห่ง ตามแผนการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

ตลอดสองวันที่ผ่านมา มีเสียงเรียกร้องอย่างมากให้กองทุนการเงินระหว่างประเทศเข้ามาช่วยช่วยเหลือทางการเงินด้วย แต่ในที่สุด IMF มิได้มีส่วนเข้าร่วม แม้ข้อเสนอที่จะให้มีการบรรเทาภาระหนี้ก็ยังมิได้รับการพิจารณาแต่อย่างใด

รายงานเดือนสิงหาคม 2558 ฉบับที่ 8

วันสุดสัปดาห์เริ่มแต่วันศุกร์ ที่ 21 สิงหาคม 2558 ปรากฏความเคลื่อนไหวอันน่าหวงกังวลทั้งทางการเมืองภายในและระหว่างประเทศอย่างน้อย 3-4 เหตุการณ์ บางกรณีมีนัยอันน่าหวงกังวลในแง่ของความมั่นคงระหว่างประเทศ ทั้งนี้ แล้วแต่ความคลี่คลายของแต่ละเหตุการณ์ระหว่างที่จัดทำรายงานและวิเคราะห์สถานการณ์ฉบับนี้

กรณีแรกที่ได้แจ้งให้เจ้าหน้าที่ กต ทราบทางอีเมลตั้งแต่ก่อนรุ่งเช้าวันศุกร์ ตามเวลาในไทย ได้แก่การตัดสินใจลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของนายอเล็กซิส ซิปริัส หัวหน้าพรรคซีริซ่า ซึ่งเป็นพรรคฝ่ายซ้าย

ของกรีซ และกองทุนยุโรปตะวันตก งบประมาณยุโรป ได้จัดทำเป็นข่าวสำคัญ โดยเจ้าหน้าที่ได้เพิ่มเติมข้อมูลให้ครบถ้วน และนำเสนอผู้บริหารทุกชั้นแล้ว ที่ควรแก่การสังเกตได้แก่จังหวะของการยื่นใบลาออก ซึ่งตรงกับวันที่กรีซได้รับเงินก้อนงวดแรกหรือ First Tranche จากยูโรโซน (13,000 ล้านยูโรจากยอดรวม 86,000 ล้านยูโรครอบคลุมเวลา 3 ปี) เพื่อชำระจำนวนหนึ่งคืนให้ธนาคารกลางยุโรปทันกำหนดพอดี อีกข้อหนึ่งได้แก่การจัดขบวนทัพทางการเมือง หลังจากที่สมาชิกหัวรุนแรงของพรรคซีริซาประมาณ 43 คนที่ขว้างขวางในสภาของนายกรัฐมนตรีชิปรัสมาตลอด ได้รวมตัวกันเป็นกลุ่มการเมืองใหม่ ในขณะที่พรรคประชาธิปไตยใหม่ ซึ่งเป็นพรรคฝ่ายค้านอันดับแรกที่สนับสนุนมติของนายชิปรัสในขั้นตอนของการพิจารณาเงื่อนไขต่าง ๆ ของ Bailout III อาจจะไม่พร้อมที่จะเข้าเป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลในขั้นนี้

ข้อควรสังเกตอีกประการหนึ่งได้แก่การที่ นาย Yanis Varoufakis ซึ่งได้ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในระหว่างการเจรจากับยูโรโซน และทำตัวคล้าย ๆ กับต่อต้านแผนการ Bailout III อย่างแข็งขัน ยังคงอยู่ในกลุ่มของนายชิปรัสต่อไป และคงจะเข้าสู่การเลือกตั้งด้วย

กรณีสำคัญริบตัวอื่นอีกประการหนึ่งได้แก่ปัญหาผู้อพยพจากประเทศที่กำลังประสบสงครามกลางเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในซีเรีย แต่มีมาจากประเทศอื่นอีก รวมทั้งปากีสถาน และบังกลาเทศ กับอีกจำนวนน้อยจากเมียนมาด้วย ตามตัวเลขของสหประชาชาติ ผู้อพยพที่มากขึ้นฝั่งที่กรีซ ในปีนี้ มีจำนวน 160,000 คน ด้วยฐานะทางเศรษฐกิจของกรีซเช่นที่เป็นมา เป็นไปไม่ได้ที่กรีซจะรับมือกับปัญหาผู้อพยพ และเป็นเรื่องที่ยูจะต้องการหาทางบรรเทา แต่ผู้อพยพเองก็ทราบขีดจำกัดของกรีซ เพราะทั้งหมดจะหาทางไปยุโรปเหนือมากกว่า แต่ทางจะออกจากกรีซ เพื่อเข้าสู่เม็กซิโกเนี่ย แต่รัฐบาลเม็กซิโกเนี่ยได้ประกาศภาวะฉุกเฉินเมื่อวันศุกร์ และใช้กำลังสกัดที่พรมแดนด้านเหนือของกรีซ ด้วยระเบิดน้ำตาและกระบอก การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าขณะนี้ได้แก่การให้ขึ้นไปบนเรือสำราญขนาดใหญ่ แต่ก็มีสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกไม่เพียงพออย่างเห็นได้ชัด ปัญหาที่จะต้องหาทางแก้ก็คือจะทำอย่างไร เมื่อถึงกำหนดที่เรือสำราญจะต้องออกเดินทางไปเมืองอื่น อย่างน้อยที่สุดที่พอจะทำได้ในระยะที่ขึ้นไปบนเรือสำราญได้แก่การจดทะเบียนรายบุคคลก่อนจะอนุญาตให้ขึ้นเรือ เพราะผู้ที่หนีภัยสงครามและการกดขี่ข่มเหงย่อมอยู่ในข่ายผู้ลี้ภัย

กรณีที่สองได้แก่ความตึงเครียดในคาบสมุทรเกาหลี ซึ่งทวีความรุนแรงขึ้นถึงขั้นที่ขณะนี้ ทั้งเหนือและใต้ได้ส่งกองกำลังของตนให้เตรียมพร้อมในระดับสูงสุด สถานะขณะนี้ก็คือเจ้าหน้าที่ด้าน

ความมั่นคงระดับสูงกำลังเจรจากันอยู่ที่ค่ายปามุนจอม ในเขตปลอดทหารเส้นขนานที่ 38 ผู้เจรจาฝ่ายเกาหลีเหนือเป็นคนใกล้ชิดกับคิมจองอุนและอยู่ในคณะโปลิตบูโรด้วย ตามคำเรียกร้องของฝ่ายประธานาธิบดีเกาหลีใต้ เพราะมีรายงานข่าวจากแหล่งเกาหลีใต้ว่า ประมาณ 18 ชั่วโมงก่อนหน้าที่จะถึงกำหนดคำขาดของเกาหลีเหนือ ฝ่ายเหนือได้เสนอให้มีการเจรจากัน

เรื่องนี้เริ่มขึ้นจากการที่เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม ทหารเกาหลีใต้สองนายถูกระเบิดที่ฝ่ายเกาหลีใต้มั่นใจว่าเกาหลีเหนือลอบข้ามเขตปลอดทหารมาวางไว้ ทหารเกาหลีใต้ได้รับบาดเจ็บสาหัส คนหนึ่งถูกตัดขาและอีกคนหนึ่งต้องตัดเท้า หลังจากนั้น สองฝ่ายได้ยิงปืนข้ามเขตโต้ตอบกัน จากปืนกลเป็นปืนใหญ่และขีปนาวุธ เมื่อความขัดแย้งเพิ่มความเข้มข้นขึ้น เกาหลีใต้ได้เริ่มสงครามจิตวิทยา ด้วยการกระจายเสียงผ่านลำโพงขนาดใหญ่เป็นจำนวนมาก ซึ่งติดตั้งอยู่บนแผงคล้ายกำแพงใหญ่ 6 แผงด้วยกัน การกระจายเสียงมีทั้งเพลง เช่น K-Pop (?) ซึ่งผู้นำเกาหลีเหนือไม่ต้องการให้คนในประเทศได้ยิน ข้อความเล่าชีวิตความเป็นอยู่ที่สุขสบายในเกาหลีใต้ ความอดอยากและขาดแคลนภายในเกาหลีเหนือ เสียงต่าง ๆ เหล่านี้ เกาหลีใต้ไม่เคยใช้มากกว่า 10 ปีแล้ว และเชื่อกันว่า ผู้นำเกาหลีเหนือไม่อาจทนรับฟังได้และก็ไม่ต้องการให้คนชาวเกาหลีเหนือได้ยินด้วย จึงสั่งให้ยื่นคำขาดแก่เกาหลีใต้ให้ปิดการกระจายเสียงภายใน 17.00 น. ตามเวลาท้องถิ่นของเกาหลีเหนือวันเสาร์ และทิ้งไว้ให้เข้าใจว่า หากเกาหลีใต้ไม่ปฏิบัติตามคำขาดภายในเวลาดังกล่าว ก็จะถูกโจมตีอย่างหนัก การเตรียมพร้อมรบเริ่มมาจากจุดนั้นทั้งทางบก ทางทะเลและทางอากาศ และมีการออกประกาศทางวิทยุและโทรทัศน์ KCNA ว่าสถานการณ์ถึงขั้น On the brink of war

ตามปกติ เมื่อมีการปลุกปั่นจนถึงขั้นตึงเครียดดังนี้ มักจะมีคนกลางมาพูดจาให้เกาหลีเหนือเพลาลงแบบ Back Channel จีน ซึ่งเคยทำหน้าที่นี้ ระยะเวลาหลังเริ่มเย็นชากับเกาหลีเหนือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากที่คิมจองอุนสั่งประหารชีวิต “อา” (คิมจองเต็ค ?) ซึ่งเข้ากับจีนได้ดี และทำหน้าที่ที่ปรึกษาด้านความมั่นคงและเรื่องสำคัญอื่น ๆ จะอย่างไรก็ตาม สหรัฐคงเกรงเหตุการณ์จะบานปลาย เมื่อคืนวันศุกร์ที่ 21 สิงหาคม จึงปรากฏข่าวทาง Barbara Starr ผู้สื่อข่าวอาวุโสของ CNN ประจำ Pentagon ว่า กระทรวงกลาโหมสหรัฐตกลงใจ suspend การซ้อมรบกับเกาหลีใต้ไว้จนกว่าจะหารือสองฝ่ายกัน แต่ข่าวนี้ไม่ปรากฏอีก อาจเป็นได้ว่า สหรัฐได้รับทราบการติดต่อที่เกาหลีเหนือริเริ่มขอเจรจากับเกาหลีใต้ จึงมิได้ให้ข่าวอื่นใดมาเป็นปัญหา

ตามปกติ เกาหลีเหนือจะแสดงความไม่พอใจและเรียกเกาหลีใต้ว่าเป็น “หุ่น” รับใช้ของสหรัฐทุกปีที่ใกล้วันซ้อมรบของเกาหลีใต้และกองกำลังสหรัฐ ซึ่งยังคงตั้งฐานอยู่ในเกาหลีใต้ประมาณ 30.000 คน แต่ทุกปี ทุกอย่างจะซาลงไปเอง แต่ครั้งนี้ดูเกาหลีเหนือจะคาดการณ์ผิด เพราะการซ้อมรบกับสหรัฐ นั้น เป็นเพียงการซ้อมรบเชิงกองบัญชาการ ด้วยคอมพิวเตอร์เป็นส่วนใหญ่ จะมีการใช้อาวุธบ้าง ก็เป็นอาวุธเล็ก และที่เกาหลีเหนืออาจจะเข้าใจผิดก็คือ กำหนดวันเริ่มซ้อมรบปีนี้ได้แก่วันที่ 17 สิงหาคม มิใช่ก่อนหน้านั้น

แม้การเจรจาสองฝ่าย ๆ ละ 2 คน จะยืดเยื้อเป็นเกือบ 10 ชั่วโมงแล้ว ถึงขณะนี้ แต่ฝ่ายเกาหลีเหนือก็มิได้ลบล้างผู้แทนเกาหลีใต้แต่อย่างใด โดยมีการจับมือกันด้วยสีหน้าแจ่มใส นอกจากนั้น ยังเรียกเกาหลีใต้ว่า Republic of Korea แทน US puppet อีกด้วย ศาสตราจารย์ Stephen Haggard ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาด้านเกาหลี-แปซิฟิกจากมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียที่ซานดิเอโก เห็นว่า การเจรจาอันใช้เวลามากขนาดนี้ (เวลาท้องถิ่นที่ป็นมุนจอม ประมาณ 03.00 น.) แสดงว่า มีสาระสำคัญมากกว่าการแก้ปัญหาความตึงเครียดเฉพาะหน้า และโดยที่เกาหลีเหนือเป็นฝ่ายเสนอให้มีการเจรจากัน จึงอาจเป็นไปได้ว่า เกาหลีเหนือคงจะ “Stand down” มากกว่า ผู้สื่อข่าวของ CNN ที่เฝ้ารอดูติดตามความคืบหน้าใกล้เขตปลอดทหารเห็นว่า การที่ทั้งสองฝ่ายพูดคุยกันเช่นนี้ ไม่น่าจะมีผลในทางรุนแรงต่อกัน ส่วนที่มีผู้ถามศาสตราจารย์ Haggard ว่า สถานการณ์เจรจาเป็นไปอย่างยืดเยื้อเช่นนี้อาจหมายถึงความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายในของเปียงยางหรือไม่ เขาตอบว่า คงจะไม่ถึงขั้นนั้น

ข้าพเจ้าเองคิดว่า ท่าทีที่ปรากฏต่อสาธารณะ คือการประจันหน้าซึ่งกันและกันเช่นนี้ แต่ฝ่ายคงจะหาทางลงอันแนบเนียนยาก เพราะเป็นเรื่องของการต้องรักษาหน้า ตามข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย ทั้งสองฝ่ายยังเป็นคู่สงครามกันอยู่ เนื่องจากไม่มีความตกลงสันติภาพระหว่างกันจนบัดนี้ ที่มีอยู่เป็นหลักฐานที่ปามุนจอมคือ ARMISTICE AGREEMENT ฉบับปี ค.ศ. 1953

เมื่อทั้งสองฝ่ายเจรจากันไปเป็นเวลา 10 ชั่วโมงครึ่ง ซึ่งก็เท่ากับข้ามคืนแล้ว ก็หยุดพักโดยมีการเจรจารอบสองในช่วงบ่ายของวันอาทิตย์ ที่ 23 สิงหาคม

สำหรับการเจรจารอบสองนี้ คู่เจรจายังเป็นระดับสูงทั้งสองฝ่ายเช่นเดิม และหลังจากจับมือทักทายกันแล้ว ก็นั่งลงที่โต๊ะกลางห้องเช่นเดิม ฝ่ายเกาหลีใต้เป็นที่ปรึกษาด้านความมั่นคง และรัฐมนตรีกิจการรวมชาติ

ส่วนฝ่ายเกาหลีเหนือ ซึ่งมีได้มีการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคล คนหนึ่งสวมเครื่องแบบนายทหารชั้นนายพล และอีกคนหนึ่งเป็นคนเก่าที่ยังยืนมาได้ ไม่ว่าจะท่าน Great Leader จะเปลี่ยนตัวไปแล้วถึงขั้นที่สาม หากจะมีความเปลี่ยนแปลงบ้างในวันอาทิตย์ วันนี้ เห็นจะได้แก่การที่ KCNA กลับไปเรียกชื่อเกาหลีได้ว่า Puppet เช่นเดิม แทน Republic of Korea ดังที่ใช้ในการเจรจาแรก ข้อนี้ซับซ้อนเกินกว่าที่ข้าพเจ้าจะพยายามถอดรหัส แต่ที่ทั้งสองฝ่ายใช้เวลาอย่างมากเช่นนี้ก็ย่อมหมายถึงข้อที่เจรจากันมีหลายประเด็น รวมทั้งการรวมญาติด้วย ส่วนความเคลื่อนไหวทางการทหารก็ยังมีเตรียมรบในระดับสูง และการให้ข่าวว่า กองกำลังเรือดำน้ำร้อยละ 70 ได้รับคำสั่งให้พร้อมปฏิบัติการ (เมื่อไม่นานมานี้ เกาหลีเหนือได้เผยแพร่ภาพการยิงขีปนาวุธจากใต้ฟ้า ซึ่งผู้สังเกตการณ์ภายนอกเข้าใจว่า เกาหลีใต้ดูจะไม่มีสมรรถภาพทางนี้ แต่สหรัฐ นั้น มีอยู่เต็มที)

ขณะนี้ ใกล้เคียง 24.00 น. ตามเวลาในไทย การเจรจาเกาหลีเหนือ-ใต้ ยังไม่แล้วเสร็จ หากอีก 45 นาทีต่อจากนี้ยังไม่มีข่าวในทางใดทางหนึ่ง อาจจำเป็นที่จะพักรายงานไว้ก่อน

ตลอดระยะเวลาของการเจรจาระหว่าง P-5 + 1 กับอิหร่าน เพื่อมิให้อิหร่านสามารถพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ได้ นั้น นายเบนจามิน เนทันยาฮู นายกรัฐมนตรีอิสราเอลและพวกขวาจัด ได้ขัดขวางมาอย่างแข็งขัน ทุกทาง คือในถ้อยแถลงต่อสมัชชาสหประชาชาติ ในคำแถลงต่อสภา Knesset ภายในอิสราเอล จนในระยะหลัง ๆ มานี้ ได้เข้ามาชักชวนให้สมาชิกรัฐสภาสหรัฐช่วยต่อต้านอีกทางหนึ่ง โดยไม่คำนึงถึงมารยาททางการเมืองเลย หลายต่อหลายครั้ง นายเนทันยาฮูได้ขู่ว่าจะใช้กำลังไปทำลายแหล่งที่คิดว่ากำลังดำเนินการพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ภายในอิหร่าน เช่นที่เคยส่งฝูงบิน F-16 ไปถล่มเตาปฏิกรณ์เพื่อการทดลองของอิรัก ที่เมืองโอสรัก ในปี ค.ศ. 1981 มาแล้ว แต่วงการภายนอกสงสัยมากกว่า อิสราเอลจะกล้าเสี่ยงปฏิบัติการเช่นนั้นอีกหรือ

เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม ศกนี้ สำนักข่าว CNN ได้นำเทปบันทึกเสียงของนาย Ehud Barak อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมอิสราเอล มาแปลเพื่อออกรายการ ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่า นายเนทันยาฮูและรัฐบาลอิสราเอลได้พยายามที่จะโจมตีอิหร่าน ในแบบที่นายเนทันยาฮูเรียกว่า Pre-emptive Strike ถึง 3 ครั้ง คือในปี ค.ศ. 2010 หนึ่งครั้ง และในปี ค.ศ. 2012 สองครั้ง ครั้งแรก

กองทัพอากาศและฝ่ายเสนาธิการเสนอความเห็นแย้งว่า ไม่อาจจะทำได้ เพราะ Operational Capability มีไม่เพียงพอที่จะโจมตีอิหร่าน อีกสองครั้งต่อมา ฝ่ายปฏิบัติการก็คัดค้าน ด้วยเหตุผลว่า อิสราเอลไม่อาจโจมตีอิหร่านได้แต่ฝ่ายเดียว หากจะต้องมีกำลังชาติอื่นร่วมด้วย การโจมตีจึงมิได้มีขึ้นมาจนบัดนี้

เมื่อวันศุกร์ ที่ 21 สิงหาคม ศกนี้ ที่เมืองอาราสในฝรั่งเศสได้เกิดเหตุร้ายขึ้นในขบวนรถไฟความเร็วสูง ในเส้นทางจากอัมสเตอร์ดัมไปปารีส ซึ่งต่อมาทางการตำรวจฝรั่งเศสถือว่า เป็นการก่อการร้าย นายกรัฐมนตรีเบลเยียมก็มีความเห็นเช่นเดียวกัน

ผู้ที่ถูกตั้งข้อหาก่อการร้ายครั้งนี้เป็นคนที่เกิดในโมร็อกโก ชื่อ Ayoub El Khazzani อายุ 26 ปี ตามฐานข่าว เขาอยู่ภายใต้การติดตามความเคลื่อนไหวอยู่เป็นระยะ ๆ และมีข่าวว่า เขาได้เดินทางไปยังตุรกีพักหนึ่ง แต่ไม่มีข้อมูลว่าสามารถเดินทางเข้าไปในซีเรียได้หรือไม่ อย่างไรก็ตามทางการฝรั่งเศสคาดว่า เขาคงจะมีหัวหน้า cell ในฝรั่งเศสและได้รับอาวุธหนักเช่นคาลาซนิคอฟ พร้อมกระสุนหลายร้อยนัดในแม็กกาซีนประมาณ 8 ชุด กับปืนพกและมีดแบบคัตเตอร์ แต่ตามความเห็นของทหารอากาศสหรัฐซึ่งพร้อมกับเพื่อนวัยหนุ่มอีกสองนาย ที่ร่วมกันปราบนายคาซานี คนร้ายดูจะไม่ได้รับการฝึกฝนในการใช้อาวุธดีพอ เพราะแก้ปัญหาไม่ได้เมื่อปืนกลมือขัดล้ากลิ้ง ทำให้หนุ่มอเมริกันสามารถสยบเขาได้ แม้อเมริกันหนึ่งคนจะบาดเจ็บจากการถูกแทงที่ต้นคอ ทหารอากาศสหรัฐยืนยันว่า นายคาซานีรูปร่างผอม สูงประมาณ 170

ทหารสหรัฐทั้งสามมิได้ปฏิบัติการครั้งนี้ในหน้าที่ เพราะเดินทางมาฝรั่งเศสคราวนี้เพื่อพักผ่อนและทัศนอาจร แต่ตัดสินใจปราบด้วยสัญชาตญาณมากกว่า เพราะรู้สึกว่ หากไม่ทำอะไรแล้ว อาจมีผู้ต้องเสียชีวิตและบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก ประธานาธิบดีโอบามาได้โทรศัพท์มาแสดงความชื่นชมในการแสดงออกเยี่ยงวีรบุรุษ ทั้งสามได้รับเชิญมาให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนที่สถานเอกอัครราชทูตสหรัฐ ณ กรุงปารีส และในวันจันทร์พฤษภาคมนี้ ประธานาธิบดีฟรองซัวส์ ออลลองด์แห่งฝรั่งเศสได้ขอเชิญไปยังเอลิเซ่ปาลัส เพื่อสดุดีและมอบอิสริยาภรณ์ให้ โดยจะมีรัฐมนตรีหลายท่านไปร่วมในพิธีด้วย

เหตุที่เกิดขึ้นนี้ ฝ่ายความมั่นคงของฝรั่งเศสและเบลเยียมมีความห่วงกังวลเป็นพิเศษ เพราะเป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่า เพราะเหตุใด คนร้ายจึงสามารถชนอาวุธร้ายแรงเป็นจำนวนมากขึ้นรถไฟได้ เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยขบวนรถไฟฟ้าก็ดูจะไม่ปรากฏตัวเท่าใดนัก การทำหน้าที่พลเมืองดีของชาวอเมริกันทั้งสาม และ

นักธุรกิจชาวอังกฤษอีกคนหนึ่งคน ซึ่งช่วยมัดข้อมือของคนร้ายจนคืนไม่หลุด จึงช่วยให้ฝรั่งเศสผ่านพ้นการสังหารหมู่ที่อาจเกิดขึ้นได้ และคงจะเพราะความกังวลในข้อนี้ กำลังตำรวจจึงป้องกันคนอเมริกันทั้งสามโดยมีรถขนานรอบคันที่เขานั่งอย่างเต็มที่

ข่าวที่ได้รับสามวันต่อมาปรากฏว่า นอกจากชาวอเมริกันทั้งสามคนแล้ว ยังมีชายชาวอเมริกันเชื้อสายฝรั่งเศสอีก 1 คนที่มีส่วนช่วยในการปราบคนร้ายคราวนี้ เพราะเขากับภริยาอยู่ในขบวนรถไฟเช่นกัน ชายผู้นี้เป็นคนแรกที่เห็นว่า นายคานานีมีอาวุธติดตัวตอนที่ออกมาจากการหลบซ่อนอยู่ในห้องน้ำ จึงตัดสินใจเข้าไปพยายามจะยื้อแย่ง ในการต่อสู้ที่เกิดขึ้น นายคานานีได้ใช้ปืนพกแบบกล๊อค ขนาด 9 มม.ยิงเข้าที่ต้นคอเขา ทำให้โลหิตกระชูดออกมาอย่างมาก ภริยาของเขาได้เข้าไปช่วย โดยใช้นิ้วอุดรูกระสุนเพื่อห้ามเลือด นับว่าเป็นการช่วยในช่วงวิกฤติพอดี เจ้าหน้าที่ได้รับนำเขาส่งโรงพยาบาล เพราะบาดแผลสาหัสมาก แพทย์ได้พยายามช่วยเพราะอาการของเขาหนักมาก จนในที่สุด ก็รอดชีวิตมาได้

ประธานาธิบดีออกแถลงการณ์ได้กล่าวสรรเสริญเขา และจะเชิญมารับเหรียญตราสดุดีความกล้าหาญของเขา เช่นที่ได้มอบแก่วีรบุรุษชาวอเมริกันและอังกฤษตามรายงานข้างต้นนี้ (ข่าวสองวรรคนี้ ได้เติมเข้าที่หลัง เพื่อความสมบูรณ์ของข่าว ส่วนที่เติมไว้ในตอนท้ายเป็นรายงานเดิม)

ตลอดหนึ่งชั่วโมงที่ผ่านมา CNN ได้ถ่ายทอดสดเหตุการณ์จลาจลที่กรุงเบรุต ประเทศเลบานอน ซึ่งคนจำนวนไม่น้อยเดินขบวนประท้วงการที่ทางการไม่เก็บขยะที่ล้นไปทั่วเมืองหลวง อันที่จริง การประท้วงมีมาหลายวันแล้ว แต่ขณะนี้ถึงจุดที่ประชาชนทนไม่ไหวอีกต่อไปแล้ว ความวุ่นวายระเบิดขึ้นติดต่อกันมาหลายชั่วโมงจนบัดนี้ นายกรัฐมนตรีเลบานอนได้แถลงว่า จะลาออก หากทางเทศบาลเมืองไม่จัดการโดยด่วนทางการยอมรับว่าตำรวจใช้กำลังต่อผู้ประท้วงมากเกินไป

รายงานเดือนสิงหาคม 2558 ฉบับที่ 9

ตามรายงานเรื่องการเจรจาระดับสูงระหว่างผู้แทนเกาหลีเหนือกับผู้แทนเกาหลีใต้ ที่ไม่มีการแจ้งหัวข้อของการเจรจา ซึ่งดำเนินมาอย่างยืดยาวโดยใช้เวลาเกือบทั้งคืนวันเสาร์ที่ 22 สิงหาคม และมาเมื่อรอบที่สองตั้งแต่บ่ายวันอาทิตย์ที่ 23 สิงหาคม โดยใช้เวลานานมากกว่ารอบแรก แต่แล้วทุกอย่างก็เงียบหายไป โดยไม่ปรากฏ

ข่าวว่าจะมีการเจรจาต่อในวันจันทร์ ที่ 24 สิงหาคม หรือไม่ และเพราะเหตุนี้ รายงานของข้าพเจ้าฉบับที่ 8 จึงได้ขอพักไว้ก่อนในช่วงกลางดึกของคืนวันอาทิตย์ นั้น

ต่อมาในวันจันทร์ ที่ 24 สิงหาคม ปรากฏข่าวเพียงว่า (1) ประธานาธิบดี จูเน-เฮย์ ปัก แห่งเกาหลีใต้ได้เรียกร้องให้เกาหลีเหนือยอมรับผิดชอบในการก่อเหตุกับระเบิดในบริเวณเขตปลอดทหาร ซึ่งทำให้ทหารเกาหลีใต้สองคนได้รับบาดเจ็บสาหัส อันเป็นประเด็นหนึ่งที่ข้าพเจ้าเข้าใจว่าจะต้องเจรจากับเกาหลีเหนือ ซึ่งเป็นฝ่ายริเริ่มให้มีการเจรจาสองฝ่าย แต่จนค่ำวันจันทร์ ก็ยังไม่มีท่าทีตอบสนองทางใดทางหนึ่ง แต่เท่าที่ผ่านมา มีอีกหลายเหตุร้ายที่เกาหลีเหนือก่อขึ้น ทำให้ฝ่ายเกาหลีใต้เสียชีวิต และบาดเจ็บ แต่เกาหลีเหนือได้ปฏิเสธความรับผิดชอบทุกครั้ง หากครั้งนี้จะมีผลเช่นครั้งก่อน ๆ ก็ไม่ผิดธรรมดา (2) ประธานาธิบดีได้ประกาศด้วยว่า หากเกาหลีเหนือปฏิเสธที่จะยอมรับผิดชอบ เกาหลีใต้ก็จะแพร่การกระจายเสียงข้ามเขตแดนต่อไป ถ้อยแถลงของสำนักประธานาธิบดีเกาหลีใต้มีความว่า “We need a clear apology and measures to prevent a recurrence of these provocations and tense situations. Otherwise, this government will take appropriate steps and continue loudspeaker broadcasts.” (3) การระดมกำลังรบทั้งสองฝ่ายยังคงเป็นไปตามเดิม อาจมีเพิ่มที่กองเรือใต้น้ำของเกาหลีเหนือได้ออกจากฐาน มีการซ้อมยกพลขึ้นบกโดยทหารเกาหลีเหนือและการรวมพล รวมทั้ง “อาสาสมัคร” ทั้งหมดประมาณ 1 ล้านคน เพื่อร่วมในการเตรียมรบ (4) ตลอดเวลาตั้งแต่วันศุกร์ ที่ 21 สิงหาคม วาทกรรมก้าวร้าวของเกาหลีเหนือดูจะเบาลง (ตามความเห็นของ บีบีซีออนไลน์) แต่สถานะ High Alert ทั้งสองฝ่ายยังคงอยู่เช่นเดิม ส่วนทางเกาหลีใต้ได้อพยพประชาชนประมาณสี่พันคนที่อาศัยอยู่ใกล้ชายแดนให้มาอยู่ห่างออกไป และประกาศว่า หากมีการรุกราน โดยเกาหลีเหนือ ก็จะตอบโต้อย่างหนัก

เหตุการณ์ความตึงเครียดระหว่างสองฝ่ายนี้ แต่ก่อนนี้ดูจะเป็นกรณีที่สามารถคาดหมายได้ แต่โดยที่บัดนี้ ผู้นำได้แก่นายคิมจองอึน และเกาหลีเหนือเริ่มมีอาวุธนิวเคลียร์บ้างแล้ว และยังสามารถพัฒนาขีปนาวุธพิสัยไกลได้ด้วย จึงเป็นการยากและไม่ควรที่จะวางใจในสถานการณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นายคิมจองอึนมีความคิดอ่านอันยากที่จะคาดเดาล่วงหน้าเพราะจิตใจของเขาไม่เป็นไปตามตรรกของคนธรรมดา

การที่คู่เจรจาทั้งสองฝ่ายออกจากบ้านที่ใช้เป็นที่ประชุมกัน ณ หมู่บ้านปานมุนจอม นั้น ค่อนข้างแปลก เพราะไม่มีสื่อฝ่ายใดรายงานว่าเกิดขึ้นเมื่อใด และจะมีการเจรจากันใหม่หรือไม่ สำหรับคู่เจรจาได้แก่นาย Kim

Kwan-jin ที่ปรึกษาฝ่ายความมั่นคงแห่งชาติของเกาหลีใต้ และนาย Hong Yong-pyo รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการรวมชาติของเกาหลีใต้ ส่วนฝ่ายเกาหลีเหนือได้แก่นาย Kim Yong-gon และนาย Hwang Pyong-so ซึ่งนักวิจัยเรื่องเกาหลีเชื่อว่าเป็นคนสำคัญอันดับสอง รองจากนายคิม จองอึน ผู้เจรจาทั้งสี่มิได้แถลงข่าวใด ๆ ทั้งสิ้น สร้างความแปลกใจให้หลายฝ่าย

อย่างไรก็ดี เมื่อเวลาประมาณ 23.40 น ตามเวลาในประเทศไทย สำนักข่าวอนั๊กของเกาหลีใต้ได้เสนอข่าวด่วน ซึ่ง บีบีซี และซีเอ็นเอ็น ได้นำไปรายงานต่อว่า ผู้แทนในการเจรจาทั้งสองฝ่ายได้เจรจากันต่อมาในวันจันทร์ ที่ 24 สิงหาคม อันเป็นการประชุมเจรจาดังกล่าวครั้งที่ 3 และว่าทั้งสองฝ่ายสามารถตกลงกันลดความตึงเครียดระหว่างกัน และฝ่ายเกาหลีเหนือเสียใจในเหตุ (ระเบิด) ที่เกิดขึ้น ฝ่ายเกาหลีใต้จะระงับการกระจายเสียงข้ามเขตแดน ส่วนรายละเอียด นั้น จะมีการแถลงในชั่วโมงต่อไป แต่ในระหว่างที่สำนักข่าวอนั๊กเสนอข่าวข้างต้น สื่อโทรทัศน์ของเกาหลีเหนือกลับนำเสนอรายการอันมีเนื้อหาไปในทางกล่าวหาเกาหลีใต้และสหรัฐอย่างรุนแรง ซึ่ง ซีเอ็นเอ็น ได้ต่อรายการดังกล่าวว่า The Two Faces of Korea สำหรับข้อความที่ข้าพเจ้าได้เรียบเรียงมาตั้งแต่ต้นนั้น สะท้อนถึงสภาวะการณ์ตามจริง ไม่มีเหตุผลใดที่จะตัดแปลงถ้อยคำ แม้ข่าวต่อมาจะแปรเปลี่ยนไปอย่างมาก แต่ข้าพเจ้ามีความโน้มเอียงที่จะรับฟังเวอร์ชันของสำนักข่าวอนั๊กมากกว่า เพราะสำนักข่าวของประเทศเสรีและเปิดเช่นเกาหลีใต้ น่าจะนำเสนอความจริง แทนที่จะปั้นข่าวขึ้นมาโดยไม่มีมูล

ประมาณ 24.25 น. ผู้สื่อข่าวของ CNN เสนอข่าวจากถ้อยแถลงของทั้งสองฝ่ายว่า เกาหลีเหนือ “expressed regret” ที่ทหารเกาหลีใต้ได้รับบาดเจ็บ และเพื่อตอบสนองเกาหลีใต้จะยุติการกระจายเสียงข้ามแดนในทันที สำหรับประเด็นอื่น ๆ นั้น ทั้งสองฝ่ายจะเจรจากันที่กรุงโซลหรือกรุงเปียงยางต่อไป

ตามข่าวต่อมาเมื่อวันที่ 28 สิงหาคม เกาหลีทั้งสองฝ่ายคงจะเจรจากันในต้นเดือนกันยายนศกนี้ อย่างไรก็ดี สาธารณรัฐเกาหลีหรือเกาหลีใต้ได้จัดการซ้อมรบกับสหรัฐตามกำหนด ด้วยกระสุนจริง และใช้กำลังทั้งภาคพื้นดิน พร้อมยานเกราะทันสมัย และทางอากาศ ทั้งเครื่องบินไอพ่น และเฮลิคอปเตอร์ ในพื้นที่ห่างจากเขตพรมแดนประมาณ 18 ไมล์ จะมองว่าเป็นการข่มเกาหลีเหนือก็ไม่ น่าจะผิด แต่ในขณะเดียวกัน ข่าวจากเกาหลีเหนือแสดงว่า นายคิมจองอึน ได้สั่งปลด Central Military Commission ซึ่งเป็นนายทหารชั้นผู้ใหญ่ทั้งคณะ ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญกิจการเกาหลี

นายทหารชั้นผู้ใหญ่ที่ถูกปลด เกือบ 10 นาย คงจะถูกลงโทษหนัก ที่ตามแบบของนายคิมจองอุน ได้แก่การประหารชีวิต

สำหรับกรณีการพยายามก่อการร้ายบนรถไฟความเร็วสูง ซึ่งได้รายงานไว้ในฉบับที่ 8 นั้น ประมาณ 10.00 น. ตามเวลาในฝรั่งเศสวันนี้ (24 สิงหาคม) วีรบุรุษชาวอเมริกัน 3 คนและนักธุรกิจชาวอังกฤษที่ร่วมกันสยบและจับคนร้ายเชื้อสายอเมริกันโคได้ก่อนที่จะสามารถดำเนินแผนการร้ายบนรถไฟขบวนนั้น ได้เข้าพิธีรับทราบความขอบคุณจากประธานาธิบดีฝรั่งเศสและการมอบอิสริยาภรณ์ Legion of Honour อย่างสมเกียรติที่ชายผู้กล้าหาญทั้งอเมริกันและอังกฤษได้ตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยว ด้วยความมีสติ และ sang froid ซึ่งช่วยปกป้องผู้โดยสารประมาณ 500 คนปลอดภัยได้ เพราะคนร้ายใช้ปืนคาลาซนิคอฟ พร้อมกระสุนประมาณ 300 นัด ถ้ามิใช่เพราะผู้กล้าหาญดังกล่าวแล้ว ก็จะมีเกิด Carnage บนรถไฟแน่

นาย Charles Michel นายกรัฐมนตรีเบลเยียมได้เดินทางมาร่วมในพิธีอันทรงเกียรตินี้ เช่นเดียวกับรัฐมนตรีในรัฐบาล เช่นนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงขนส่ง ฯลฯ มาตรการหนึ่ง อันปรากฏชัดในคำปราศรัยของประธานาธิบดีออลองด์ ได้แก่การเพิ่มกำลังรักษาความปลอดภัยอย่างเพียงพอบนบริการการขนส่ง รวมทั้งรถไฟระหว่างเมืองเช่นสายคาร์ิสต์ด้วย การประชุมหารือกันวางมาตรการต่าง ๆ ได้เริ่มขึ้นที่กรุงปารีสเมื่อวันที่ 28 สิงหาคม ศกนี้

รายงานเดือนสิงหาคม 2558 ฉบับที่ 10

ท่านผู้ที่ติดตามข่าวเศรษฐกิจ การเงิน และการลงทุนตลอดสองเดือนเศษที่ผ่านมาอาจจะได้ทราบสถานการณ์อันหนักหน่วงที่ประเทศ เช่นกรีซ ต้องประสบ ซึ่งมีใช่เรื่องใหม่ เพราะตลอด 5 ปีเศษที่ผ่านมาจนบัดนี้ กรีซต้องดิ้นรนหาที่พึ่งด้านการเงินถึง 3 ครั้ง ๆ สุดท้ายในขณะนี้

ความหนักหนาของปัญหากรีซ และความเคลื่อนไหวที่มาจากศูนย์กลางของการแก้ปัญหาไม่ว่าจะเป็นกรุงบรัสเซลส์ กรุงเอเธนส์ กรุงเบอร์ลิน กรุงมาดริด ฯลฯ ได้บังคับการก่อตัวของปัญหาภายในจีน ซึ่งคนส่วนใหญ่ไปให้ความสนใจในแง่ของความผันผวนในตลาดหุ้นทั้งที่เซี่ยงไฮ้และเสินเจิ้นที่นับแต่วันที่ 12 มิถุนายน ศกนี้ อันเป็นวันที่ตลาดขึ้นถึงจุดสูงสุด ได้ทำให้มูลค่าสูญไปถึงร้อยละ 43 แต่ที่จริงแล้ว ปัญหาของตลาดหุ้นในจีน

นั้น รัฐบาลกลาง ธนาคารกลาง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้กำกับ (Regulator) สามารถที่จะแก้ไขได้ ด้วยมาตรการที่สามารถเลือกใช้ได้ และก็ได้นำมาใช้บ้างแล้ว ด้วยการขึ้นดอกเบี้ยไปแล้วร้อยละ 0.25 การปรับอัตราส่วนของ Reserve Requirement เป็นร้อยละ 0.50 และการกันเงินบำนาญซึ่งเงินมีอยู่มหาศาลมาช่วยพยุงตลาดหุ้น/ตลาดหลักทรัพย์ แต่โดยที่จีนเป็นการเศรษฐกิจใหญ่ที่สองของโลก การเสื่อมความเชื่อถือในตลาดหุ้นจีน จึงส่งผลกระทบต่อในทางลบไปยังตลาดอื่น ๆ โดยเฉพาะตลาดในเอเชีย และยิ่งกระจายไปถึงตลาดยุโรปด้วย ไม่เท่านั้น ตลาด Wall Street ที่นิวยอร์กก็ผันผวนตามไปด้วยเหตุผลอันยากที่จะเข้าใจเพราะไม่ถูกต้องตามปัจจัยพื้นฐานของสหรัฐแม้แต่น้อย จนเพิ่งมาฟื้นกลับอย่างเข้มแข็งช่วงครึ่งวันหลังของการซื้อ-ขายในวันที่ 26 สิงหาคม

ปัญหาของจีนได้แก่การชะลอตัวของการเศรษฐกิจ เพราะอัตราการเติบโตของ จีดีพี ได้อ่อนตัวลงเป็นลำดับถึงร้อยละ 7 ในไตรมาสสองของปีนี้ (วงการภายนอกคาดว่า อัตราที่แท้จริงน่าจะอยู่ราว ๆ ร้อยละ 5+) การขยายตัวของภาคการผลิตอุตสาหกรรมได้ลดลงต่ำสุดในรอบ 6 ปี อุปสงค์ด้านสินค้าโภคภัณฑ์ของจีนลดลงอย่างมากทำให้ราคาโภคภัณฑ์ทั่วโลกลดลงต่ำสุดใน 6 ปี ในฐานะที่จีนมีความต้องการสินค้าโภคภัณฑ์แทบทุกอย่าง ประเทศผู้ผลิตและส่วนใหญ่มักจะพึ่งสินค้าอยู่ไม่กี่ประเภทจึงต้องได้รับผลกระทบทั่วไปทั้งโลก ทั้งทองคำ ทองแดง น้ำมันดิบ (วันที่ 26 สิงหาคม ลดต่ำกว่า 40 ดอลลาร์/บาร์เรล) แร่เหล็ก ยางพารา แม้กระทั่งพริกไทย ฯลฯ ในขณะที่เดียวกัน จีนก็ได้ปล่อยให้ค่าเงินหยวนลดลง (Managed Float) สร้างปัญหาอย่างมากให้แก่ประเทศอื่น ๆ ที่ค่าเงินส่วนใหญ่ลดต่ำลงอยู่แล้ว เช่นเงินบาทล่าสุดเกือบจะเหลือ 36 บาทต่อ 1 ดอลลาร์ ริงกิตของมาเลเซีย รูเปียของอินโดนีเซีย ยิงเวเนซุเอลาซึ่งกำลังเผชิญกับวิกฤติเศรษฐกิจอยู่แล้ว เงินโบลิเวียเหลือค่า 630 ต่อ 1 ดอลลาร์ บราซิล Real และรัสเซียรูเบิลก็ยิ่งเสื่อมค่าหนักขึ้นอีก ราคาน้ำมันที่ตกต่ำลงอย่างมาก ทำให้เงินค่าศัสดานค่าตกลงร้อยละ 25 เงินเปโซของเม็กซิโกมูลค่าลดลงเป็นประวัติการณ์ คือลดไปแล้วร้อยละ 12 ที่กำลังเกิดขึ้นในจีนไม่เป็นที่เปิดเผยเต็มที่ เท่าที่ทราบจีนต้องการให้เงินหยวนเป็นไปอย่างเสรีตามตลาด เพื่อว่าในที่สุดก็จะสามารถได้รับการนับเป็นหนึ่งใน Freely Convertible Currencies ในความหมายของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

จีนอ้างว่า ขณะนี้กำลังปรับเปลี่ยนแผนการเศรษฐกิจ จากการพึ่งการผลิตและส่งออกมาเป็นการพึ่งการอุปโภคและบริโภคภายใน อันคงต้องใช้เวลาพอสมควร แต่การที่จีนมีทุนสำรองเงินตราต่างประเทศและ

ทองคำอย่างมหาศาล จึงสามารถผ่อนภาระและบรรเทาปัญหาของ Growing Pain ได้ แต่ก็ต้องเฝ้าดูต่อไป เนื่องจากการบริหารจัดการนโยบายการเศรษฐกิจมหัพภาคเช่นนี้มิใช่ง่าย และจีนยังดำเนินการต่าง ๆ ไม่โปร่งใสเพียงพอ

เทียบกันแล้ว การเศรษฐกิจที่มีเสถียรภาพดี และอนาคตพอวางใจได้ได้แก่อินเดีย เพราะในขณะที่หลายแห่งปั่นป่วนอย่างมาก อินเดียอยู่ในฐานะที่น่าพอใจ การขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ร้อยละ 7.5 เร็วกว่าจีนประมาณร้อยละ 2 การที่นายกรัฐมนตรีโมดีได้ริเริ่มการเผยแพร่ประเทศว่า Make in India มิใช่ Made in . . . กำลังส่งผลดี เพราะแม้ว่า การลดค่าเงินหยวนจะทำให้อินเดียเสียเปรียบบ้างสำหรับสินค้าเข้าจากจีน แต่การเปลี่ยนนโยบายของจีนจากการทุ่มทุนการผลิตเพื่อส่งออก เป็นเหตุให้จีนเริ่มเข้าไปลงทุนเพื่อการผลิตในอินเดีย ดังเห็นได้จากการที่ Lenovo และ Xiaomi ได้เข้าไปผลิตในอินเดียแล้ว และอาจจะมีสินค้าประเภทอื่นอีก เพราะขณะนี้ อินเดียมีคนชั้นกลางมากขึ้น อินเดียยังมีได้ส่งออกมากเท่ากับจีนก่อนเปลี่ยนนโยบาย ที่ส่งออกมากได้แก่รถยนต์ ก็ยังมีรายได้สูงมากขึ้นจากการท่องเที่ยว

ปัจจัยสำคัญของอินเดียก็คือ แรงงานประมาณ 600 ล้านคนหรือครึ่งหนึ่งของประชากรทั้งหมดในปีนี้อายุน้อยกว่า 25 ปี คนสูงอายุอยู่ในเกณฑ์พอดี ยังไม่มีแนวทางที่จะกลายเป็นสังคมผู้สูงอายุและในปี ค.ศ. 2030 อินเดียจะมี workforce มากที่สุดในโลก จึงคาดได้ว่า อินเดียมีศักยภาพที่จะรุ่งโรจน์อย่างชัดเจน ปัจจัยทางลบยังมีอยู่ ซึ่งจะต้องได้รับการแก้ไขต่อไปในไม่ช้า ประการหนึ่งคือ ชาวอินเดียขณะนี้ 400 ล้านคนยังดำรงชีพอยู่ได้มาตรฐานความยากจน โครงสร้างพื้นฐานจะต้องได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ยังเป็นอุปสรรคยุ่งยาก กิจการสาธารณูปโภคจะต้องได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น ที่เคยถูกกล่าวหาในอดีตว่า พูดมากกว่าทำบัดนี้ปรับ mindset ดีขึ้น

กองทุนการเงินระหว่างประเทศคาดหมายว่า การเศรษฐกิจอินเดียจะใหญ่เป็นอันดับ 3 ของโลก รองจากสหรัฐ กับจีน ด้วยอัตราการขยายตัวที่เป็นอยู่ขณะนี้

นาย Raghulan Raja ประธาน Reserve Bank of India ยืนยันว่า อินเดียไม่มีแผนที่จะลดอัตราดอกเบี้ยลงในอนาคต สิ่งต่าง ๆ ที่เขาพูดสะท้อนถึงความมั่นใจในทิศทางที่ดีของการเศรษฐกิจอินเดีย ส่วนปัญหาเก่าแก่ คือ Women in work place นั้น กำลังดีขึ้นเป็นลำดับ

การเศรษฐกิจของสหรัฐดีขึ้นอย่างมาก ตามการปรับอัตราค่าสุด ได้แก่อัตราซึ่งเดิมคาดว่าจะป็นร้อยละ 2.3 วันนี้ได้ปรับเป็นร้อยละ 3.7 สำหรับการปรับดอกเบี้ยพื้นฐาน ซึ่งประธาน Federal Reserve Board จะคาดการณ์ไว้ว่า อาจจะปรับขึ้นในเดือนกันยายน ศกนี้ นั้น ขณะนี้เริ่มไม่แน่นอน Minutes ของการประชุม FED เมื่อครั้งล่าสุด ไม่เชิงเป็นเอกฉันท์ทีเดียว เมื่อมีการเปิดเผยออกมา ตลาดใช้คำว่า ความเห็นของกรรมการต่าง ๆ ค่อนข้างจะเป็น Mixed Signals แต่เมื่อเกิดความผันผวนในตลาดหุ้นทั่วโลก และความไม่แน่ใจในการเศรษฐกิจของจีน กรรมการ FED บางคนเห็นว่า Volatility ที่ปรากฏในตลาดหลายแห่ง และความเปราะบางของการเศรษฐกิจต่าง ๆ รวมตลอดถึงความไม่แน่นอนของอัตราแลกเปลี่ยนทั่วโลก “เป็น compelling reason ที่ไม่ควรจะปรับเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย” ในขั้นนี้ ข้าพเจ้าเองเห็นว่า แม้ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลง FED Rate ในระยะใกล้นี้ อัตราแลกเปลี่ยนดอลลาร์บัดนี้ก็แข็งมากแล้ว ผลกระทบต่อราคาสินค้าออกของสหรัฐในระยะนี้ ก็เริ่มจะเป็นปัญหาแล้ว เนื่องจากหลายปีมาแล้ว อัตราแลกเปลี่ยนดอลลาร์กับเงินสกุลอื่นก็ได้เปลี่ยนแปลงเท่าใดนัก จนกระทั่งข่าวมาจากแจเน็ต เกลดลิน ว่า จะมี “Rate hike in September”

(นายมนัสพาสณ์ ชูโต)

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารสนเทศของกรมสารสนเทศ

ประมวลและวิเคราะห์ข่าวกับข้อเสนอแนวทางการแถลงข่าว

ประจำเดือนกันยายน 2558

ชื่อตำแหน่ง นายมนัสพาสณ์ ชูโต
ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์
และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

กิจกรรม/ผลการปฏิบัติงาน

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนกันยายน 2558 ฉบับที่ 1

วันที่ 11 กันยายน วันนี้ เป็นวันครบรอบปีที่ 14 ของการก่อการร้ายครั้งโหดเหี้ยมยิ่ง เมื่อชาวอาหรับจากชาติต่าง ๆ ที่ภักดีต่อนายโศซามา บิน ลาดิน ผู้นำของกลุ่มก่อการร้ายระหว่างประเทศ “อัลไคด้า” ได้บังคับเครื่องบินพาณิชย์ขนาดใหญ่เข้าชนตึกแฝดระฟ้า “World Trade Center” ที่นครนิวยอร์ก อีกเครื่องบินหนึ่งบินไปถล่มส่วนหนึ่งของอาคาร Pentagon อันเป็นที่ทำการของกระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ และอีกเครื่องหนึ่งมุ่งหน้าไปในทิศทางกรุงวอชิงตัน แต่ถูกกลุ่มผู้โดยสารช่วยกันสกัดกั้นจนเครื่องตกลงในเขตมลรัฐเพนซิลเวเนีย ทั้งหมดนี้เป็นเหตุให้คนจากหลายชาติกว่า 3,500 คนต้องเสียชีวิต อีกจำนวนไม่น้อยได้รับบาดเจ็บ 9/11 จึงกลายเป็นวันที่ทั่วโลกตกตลึงและโศกเศร้าเกินคำบรรยายใด ๆ ทั้งสิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสหรัฐฯ ได้มีพิธีรำลึกด้วยความอาลัยในหลายแห่ง และสหประชาชาติ เมื่อ 14 ปีมาแล้วได้มีข้อมติซึ่งนิยามความหมายของการก่อการร้ายสากล โดยได้มีการบัญญัติอาชญากรรมของการก่อการร้ายในหลายรูปแบบ เพื่อเป็นแนวทางให้รัฐสมาชิกได้ดำเนินการตรากฎหมายในส่วนของตน

ในวันนี้ นาย Ayman al-Zawahri ซึ่งเป็นผู้นำของกลุ่มอัลไคด้า ได้ออก “ประกาศสงคราม” กับกลุ่มรัฐอิสลาม และตำหนิ Abu Bakr al-Baghdadi ผู้นำกลุ่ม ว่า “เป็นมือใหม่ที่ยังไม่มีคุณค่าเพียงพอ” และว่า World Wide Caliphate ที่กล่าวอ้างนั้น ขาดความชอบธรรม (Illegitimate) แต่เขาก็พร้อมที่จะรวมกำลังกันเพื่อเอาชนะศัตรูต่อไป

กลุ่มไอซิสมีความเป็นมาที่ซับซ้อนไม่น้อย เริ่มก่อตัวมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1999 ในนาม Jama'at al-Tawhid wal-Jihad กลุ่มนี้ได้สวมภักดีต่ออัลไคด้าในปี ค.ศ. 2004 และได้เคลื่อนย้ายไปในแดนตะวันออก

กลางในชื่อต่าง ๆ กัน อาจจะเป็นเพราะความที่ต้องการจะแผ่อิทธิพลไปในที่อื่น จึงเกิดขัดแย้งกับอัลไคด้า ซึ่งเมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2014 อัลไคด้าได้ตัดความสัมพันธ์ทุกอย่างกับกลุ่มนี้

ในปีเดียวกันนั้น ไอซิสได้ร่วมปฏิบัติการในสงครามกลางเมืองซีเรีย และฝ่ายนี้ได้ขยายเขตอำนาจอย่างมีผลมากขึ้นเทียบกับกลุ่มต่อต้านรัฐบาลซีเรียอื่น ๆ จนในวันที่ 29 มิถุนายน ปีที่แล้ว ไอซิสได้จัดตั้งรัฐอิสลามจากฐานที่ตั้งที่เมือง Raqqa ในซีเรีย และประกาศความเป็น Caliphate ของทั้งโลก โดย อัล-บัคดาดีได้ตั้งตัวเองเป็น Caliph กำลังส่วนกลางของไอซิส นั้น ปฏิบัติการทั้งในซีเรียและอิรัก ในปีนี้ หัวหน้ากลุ่ม เช่นโบโก ฮารามในภาคเหนือของไนจีเรีย และกลุ่มอัลชาบาบในโซมาเลีย ก็ได้ไปปฏิญาณตนเป็นสาวกต่ออัล-บัคดาดี และนาย Kouachi ซึ่งได้ก่อการร้ายที่นิตยสารชาลี เอ็บโดและร้านชำของชาวยิวในฝรั่งเศสเมื่อเดือนมกราคม ค.ศ. 2015 ก็ได้ไปสวามิภักดิ์กับอัล-บัคดาดี ก่อนที่จะกลับไปก่อเหตุที่ฝรั่งเศส และถูกทางการสังหาร (ดูรายละเอียดในรายงานเดือนมกราคม ศกนี้ของข้าพเจ้า)

ในช่วงที่ไอซิสก่อเหตุร้ายไปทั่ว และสามารถเข้ายึดเมืองโมซูลในภาคเหนือของอิรัก จนเป็นข่าวเอิกเกริกไปในระหว่างประเทศนี้ Ayman al-Zawahiri หัวหน้ากลุ่มอัลไคด้า มิได้เป็นข่าวหรือแสดงบทบาทมากนัก ความเคลื่อนไหวของกลุ่มส่วนใหญ่ได้แก่ กลุ่มอัลไคด้าในคาบสมุทรอะเรเบียบน ทางภาคตะวันออกของเยเมน คงจะเพื่อสำแดงว่า อัลไคด้ายังยิ่งใหญ่อยู่ นายสวาฮีรีจึงได้เผยแพร่ท่าทีของตน ดังที่กล่าวถึงในตอนต้น ต่อมาในช่วงใกล้กับ 9/11 จึงได้มีการเผยแพร่ยุทธศาสตร์ของตน ด้วยการเรียกร้องให้ทั้งอัลไคด้าและไอซิสแยกกันไปปฏิบัติการตามอิสระหรือ Lone Wolf Operation โดยตามแบบอย่างของพี่น้อง Tsarnaev (ในการวางระเบิดระหว่างการแข่งขันมาราธอนที่นครบอสตัน ในสหรัฐฯ) และพี่น้อง Kouachi (ในการสังหารหมู่ที่กองบรรณาธิการนิตยสารการ์ตูนล้อเลียนชาลี เอ็บโดที่กรุงปารีส) คำประกาศของนายสวาฮีรีปรากฏตามรายงานของสำนักข่าวรอยเตอร์ว่า “I call on all Muslims who can harm the countries of the crusader coalition not to hesitate. We must now focus on moving the war to the heart of the homes and cities of the crusader West and specifically America” โดยที่ความตอนอื่นของคำประกาศนี้กล่าวถึงนาย Omar อดีตรองหัวหน้าของกลุ่มตะลิบันในอัฟกานิสถาน จึงเข้าใจว่า เป็นประกาศเมื่อสองเดือนกว่าแล้ว และนำมาเผยแพร่ใหม่

แหล่งข่าวกรองของสหรัฐฯ และกระทรวงความมั่นคงของมาตุภูมิเห็นว่า ทั้งสองกลุ่มก่อการร้ายยังเป็นภัยคุกคามประเทศร่วมพันธมิตรอยู่ดี เพราะกระแสข่าวจากไอซิสยังมีการเจาะจงให้พลพรรคของตนทำร้ายบรรดาคนมีชื่อเสียงของสหรัฐฯ เช่นบิลล์ เกตส์ และวอร์เรน บัฟเฟตต์ เป็นต้น ในขณะที่นายเดวิด คาเม

ร่อน นายกรัฐมนตรีอังกฤษ ได้เรียกไอซิสว่าเป็น Existential Threat กับยังมีผู้สังเกตการณ์ภายนอกถือว่า ไอซิสเป็นขบวนการปฏิวัติระดับโลก แม้สหประชาชาติก็ได้ติดตามความเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ถึงจะมีได้ มีฐานะเป็นรัฐก็ตาม

ตามความเป็นจริง ไอซิสได้รับความสำเร็จในการข่มขู่ คุกคาม และแสวงหา “นักต่อสู้” (Recruitment) ได้อย่างมาก เพราะมีผู้เชี่ยวชาญในการประชาสัมพันธ์ดีเลิศทำงานอยู่ด้วย ทั้งนี้ เพราะ มีทุนอยู่มาก ด้วยเหตุนี้ เป้าหมายสำคัญของปฏิบัติการพิเศษของอเมริกันในระยะหลัง ๆ มา นี้ นอกจาก บรรดาผู้นำชั้นสูงของทั้งอัลไคด้าและไอซิสแล้ว ยังมีผู้ที่ควบคุมแหล่งการเงินด้วย แม้ในระยะไม่นานมานี้ แหล่งเช่นน้ำมัน และโบราณวัตถุ จะด้อยค่าและราคาลงมากก็ตาม ค่าไถ่ก็มีได้ดั่งคาด เมื่อเร็ว ๆ นี้ เอพีไอ ได้เวียนคำเตือนไปยังนักสะสมของเก่าและโบราณวัตถุในสหรัฐมิให้ตกเป็นเครื่องมือของไอซิส พฤติกรรม ของไอซิสจึงเปลี่ยนจากการสะสมงานศิลปกรรมและโบราณสถานไปเป็นการทำลายวัฒนธรรมเก่าแก่ เช่น ที่เมือง Palmyra ในซีเรีย และการเชือดคอผู้เชี่ยวชาญโบราณสถาน ซึ่งเป็นเรื่องน่าสลดใจอย่างยิ่ง ถึงขั้นที่ นางบูโกวา ผู้อำนวยการองค์การยูเนสโก ใช้คำว่า Cultural Cleansing เทียบได้ไม่น้อยกว่าการฆ่าล้าง เผ่าพันธุ์

ตลอดระยะเวลาหลายเดือนที่ผ่านมา ไอซิสได้รุกรบในพื้นที่ต่าง ๆ ทั้งในซีเรียและอิรัก ส่วนการก่อการ ร้ายในตุนิเซีย ฝรั่งเศส เบลเยียม อียิปต์ เดนมาร์กและสหรัฐ ในรอบปีนี้ มักจะเป็นในแบบ Lone wolf โดย ไม่จำเป็นต้องอาศัยผู้ที่ได้รับการฝึกอาวุธจากกลุ่มหลักทุกคน เพราะมีการแยกผู้ก่อเหตุร้ายออกเป็น Cells ต่าง ๆ กระจายกำลังเข้าไปซุ่มยังพื้นที่เป้าหมาย โดยมีผู้ได้รับมอบหมายไปรื้อพร้อมปฏิบัติการที่เรียกว่า Sleeper Cells ดังกรณีที่นาย Kouachi ได้ไปสวมมิกค์กับนายบัคดาดี้และหลังจากนั้นได้สั่งการให้ activate sleeper cells ทั้งในฝรั่งเศส และประเทศยุโรปตะวันตกทั้งหลาย อันเป็นเหตุให้ฝ่ายปราบปรามใน ยุโรปตะวันตกเตรียมรับมือ ทำให้กรุงบรัสเซลส์มีทหารและตำรวจกับหน่วยปฏิบัติการพิเศษต้องวางกำลัง ตรวจตราจุดเสี่ยงทั้งหลายเป็นครั้งแรกในหลายปีที่ผ่านมา และสัมพันธ์มิตรนาโต้ต้องมีการประชุมด่วนเพื่อ ต่อต้าน

ที่นับว่าสำคัญได้แก่การรวบรวมพันธมิตรที่เรียกว่า Anti ISIS Coalition ซึ่งประกอบด้วยกลุ่ม ประเทศตะวันตก และประเทศ Gulf กับแอฟริกาเหนือบางประเทศ กำลังทางอากาศของประเทศเหล่านี้ได้ โจมตีที่ระเบิดที่ตั้งของไอซิส โดยฝรั่งเศสเป็นพันธมิตรล่าสุดที่เริ่มโจมตีเป้าหมายไอซิสในซีเรีย หลังจากที่เกิดเหตุร้ายในขบวนรถไฟความเร็วสูงในเส้นทางเนเธอร์แลนด์-ปารีส ซึ่งผู้โดยสารชาวอเมริกัน อเมริกันเชื้อ

สายฝรั่งเศสกับนักธุรกิจชาวอังกฤษได้ช่วยกันสยบคนร้ายชาวโมร็อกโกที่เชื่อว่าฝึกไปในไอซิสได้สำเร็จ สำหรับตุรกี นั้น เพิ่งเริ่มเข้าร่วมด้วยเมื่อไม่กี่วันมานี้ แต่ท่าทีของตุรกียังคงคลุมเครือ เพราะแทนที่จะมุ่งทำลายไอซิส กลับพะวงอยู่กับการโจมตีชนชาว Kurd ทั้งในอิรักและซีเรีย ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการสู้รบกับไอซิส โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวเคิร์ดเชื้อสายเปชเมออร์ก้า ซึ่งบุกเข้ายึดเมืองโคบานีทางเหนือของซีเรีย ตัดพรมแดนตุรกี ได้สำเร็จ แต่การที่ตุรกีตกลงยินยอมให้กองทัพอากาศสหรัฐสามารถปฏิบัติการจากฐานบิน Incilik นับว่าช่วยมาก เพราะเครื่องบินของสหรัฐใช้เวลาเพียง 15 นาทีก็จะถึงเป้าหมายในซีเรีย

สำหรับอังกฤษ นั้น ยังไม่สามารถปฏิบัติการทางอากาศต่อเป้าหมายในซีเรียได้ในขณะนี้ เพราะเมื่อปี ค.ศ. 2011 รัฐบาลนายเดวิด คาเมรอนแพ้เสียงจากสภา เพราะคะแนนผู้เสียจากพรรคแรงงานและพรรคอื่นไม่ได้ มาเมื่อบัดนี้ พรรคคอนเซอร์เวตีฟภายใต้การนำของนายเดวิด คาเมรอนชนะการเลือกตั้งด้วยคะแนนท่วมท้น จึงคงจะหาจังหวะที่เหมาะสมขอความเห็นชอบจาก House of Commons ใหม่ แต่แม้จะยังมีได้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม ศกนี้ พรรครัฐบาลก็ได้ส่งโดรนไปสังหารชาวอังกฤษที่ไปร่วมรบกับไอซิสในซีเรียและวางแผนที่จะโจมตีอังกฤษ โดยรัฐบาลอาศัยหลักการป้องกันตนเองและปกป้องผลประโยชน์แห่งชาติ ซึ่งสภาความมั่นคงและัยการสูงสุดพิจารณาแล้ว เห็นว่า ชอบด้วยกฎหมาย อีกประการหนึ่ง เมื่อเดือนที่แล้ว ชาวอังกฤษกว่า 30 คนที่ไปพักตากอากาศในตุนิเซียถูกชาวตุนิเซียซึ่งอยู่กับฝ่ายไอซิสในลิเบียกราดยิงด้วยปืนกลคาลาซนิคอฟเสียชีวิตอย่างน้อย 3 คน อันเป็นความโศกเศร้าระดับชาติ ในขั้นนี้ นายเดวิด คาเมรอนได้ประกาศต่อสภาว่า อังกฤษ ซึ่งให้ความช่วยเหลือทางมนุษยธรรมแก่ผู้ลี้ภัยชาวซีเรียตามค่ายผู้ลี้ภัยในประเทศข้างเคียงกับซีเรีย เช่นเลบานอน อิรักและจอร์แดน มากเป็นอันดับสองในโลก พร้อมจะรับผู้ลี้ภัยชาวซีเรียจำนวน 20,000 คนจากค่ายต่าง ๆ ดังกล่าว ภายในช่วงของรัฐบาลปัจจุบัน แต่จะไม่ยอมรับผู้ที่หลังไหลไปกับกระแสน้ำของผู้อพยพ ที่ขณะนี้ทะลักไปทั่วยุโรปตะวันตก โดยอ้างเหตุผลหนึ่งว่าอังกฤษมิใช่ภาคีของความตกลงเชิงแก่นในสหภาพยุโรป

ข้อที่น่าห่วงขณะนี้ ก็คือผู้คนนับแสนซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ลี้ภัยจากซีเรีย อาจมีคนของไอซิสสอดแทรกอยู่ได้ ฉะนั้น รัฐบาลสหรัฐ ซึ่งประกาศว่าจะรับผู้ลี้ภัยประมาณ 10,000 คน จึงจะจัดระบบอย่างรัดกุม โดยจะมีการทำการตรวจสอบว่าใครเป็นใครหรือ Background Check ของสหรัฐเอง

ตามรายงานเดือนสิงหาคม 2558 ว่า การเจรจาระดับสูงระหว่างเกาหลีเหนือ-ใต้ ซึ่งมีขึ้น ณ หมู่บ้านในเขตปลอดทหารเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดด้านการทหารอันอาจบานปลายจนกลายเป็นการสงครามระหว่างสองฝ่าย ที่ใช้เวลาในการเจรจาลับถึงสามคืนกับอีก 1 วัน จนปรากฏถ้อยแถลงที่วงการ

ภายนอกได้ทราบโดยผ่านสื่อของแต่ละฝ่ายว่า ทั้งสองฝ่ายสามารถใช้วิธีการทางการทูต อันได้แก่การเจรจา ในการสร้างความเข้าใจกันได้ โดยที่เกาหลีเหนือแสดงความเสียใจในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเขตปลอดทหาร จนเป็นเหตุให้ทหารเกาหลีใต้ 2 นายบาดเจ็บสาหัสและเพื่อเป็นการสนองตอบท่าทีในทางบวกของฝ่าย เกาหลีเหนือ เกาหลีใต้ได้ยุติการส่งกระจายเสียงข้ามแดนไปในทางที่เกาหลีเหนือไม่อาจจะทนรับฟังได้อีกต่อไป นั้น

การแสวงหาช่องทางอันจะเป็นที่เห็นชอบกันได้ระหว่างผู้แทนระดับสูง เท่าที่ปรากฏต่อสาธารณชน ใช้เวลาถึง 3 วัน แต่สามารถแก้ปัญหาเฉพาะได้เพียงประเด็นเดียว เพราะอีกส่วนหนึ่งได้แก่การกำหนดที่จะพบปะพูดคุยกันอีกในต้นเดือนกันยายน ดูจะเป็นทางออกที่พอรับได้ในการรักษาหน้าของฝ่ายเกาหลีเหนือ ซึ่งไม่แต่เพียงเป็นต้นเหตุของความตึงเครียดระหว่างสองฝ่ายเท่านั้น แต่ยังเป็นฝ่ายริเริ่มให้มีการเจรจาแก้ปัญหาอีกด้วย ข้อที่น่าสนใจประการหนึ่ง ก็คือที่ผ่านมามีหลายต่อหลายครั้ง เกาหลีเหนือจะปฏิเสธความรับผิดชอบและไม่ยอมแสดงความเสียใจหรือขออภัยที่ทำให้คนเกาหลีใต้ต้องได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต สำหรับเหตุที่เกิดขึ้นจากการที่เกาหลีเหนือได้ละเมิดเขตปลอดทหารและวางกับระเบิดครั้งล่าสุดนี้ ฝ่ายเกาหลีเหนือได้แสดงความเสียใจ แม้ต่อมาเกาหลีเหนือจะออกข่าวว่าไม่เคยขอโทษตามคำเรียกร้องของผู้นำเกาหลีใต้ก็ตาม ถ้อยแถลงของเกาหลีเหนือออกมาในวันที่ประธานาธิบดีจุง-เฮ ปักแห่งเกาหลีใต้ออกเดินทางไปร่วมพิธีสวนสนามครั้งใหญ่ฉลองวันสิ้นสุดสงครามภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิก ตามคำเชิญของประธานาธิบดี สี จิ้น ผิง แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนที่กรุงปักกิ่ง และเกาหลีใต้คงจะเห็นว่าไม่จำเป็นที่จะต้องออกคำแถลงซ้ำ

ก่อนหน้านั้น กองทัพเกาหลีใต้ได้แสดงพยานภาพอันทันสมัยของทุกเหล่าทัพอย่างเต็มที่ร่วมกับกองกำลังของสหรัฐ ด้วยกระสุนจริง ในอาณาบริเวณห่างจากเขตเกาหลีเหนือเพียง 18 ไมล์ อันแสดงชัดว่าสมรรถภาพในการป้องกันประเทศของเกาหลีใต้ในปัจจุบันต่างอย่างเทียบกันมิได้กับความไม่พร้อมของฝ่ายใต้ในสงครามเกาหลี ในปี ค.ศ. 1950 เมื่อคอมมิวนิสต์เกาหลีเหนือ ด้วยความสนับสนุนในหลายทางด้วยกันจากสหภาพโซเวียต ได้ระดมแสนยานุภาพในการรุกรานดินแดนเกาหลีใต้ ทำให้สหรัฐและนานาประเทศ รวมทั้งประเทศไทยด้วย ได้สนองตอบคำขอของเกาหลีใต้ ภายใต้ข้อมติของสหประชาชาติ โดยได้ส่งกำลังทหารไปช่วยต่อต้านการรุกรานในครั้งนั้น ดังที่ตั้งข้อสังเกตไว้ก่อนแล้ว การสงครามครั้งนั้นยังคงสถานะเดิมอยู่ เพราะทั้งสองเกาหลียังมีได้มีความตกลงสันติภาพระหว่างกันจนบัดนี้ ข้อตกลงที่ทำขึ้นในปี ค.ศ. 1953 มีชื่อว่า Armistice Agreement อันได้แก่ข้อตกลงสงบศึกหรือข้อตกลงหยุดยิง จึงเป็นธรรมดาที่

แต่ละฝ่ายจะสร้างสมอาวุธยุทธโธปกรณ์และกองกำลังของตนให้พร้อมอยู่เสมอ เพราะบ่อยครั้งที่เกาหลีเหนือได้ปฏิบัติการในทางช่วยเหลือ เป็นเหตุให้มีการปะทะกันในขอบเขตจำกัดอยู่ตลอดเวลา ทั้งบนพื้นที่ในคาบสมุทร และในท้องทะเล

แหล่งข่าวเปิดเผยภายนอกประมาณว่า ปัจจุบันนี้ เกาหลีเหนือมีกำลังรบดังต่อไปนี้.-

ทหารประจำการ 1.2 ล้านคน

ทหารกองหนุน 7 ล้านคน

ปืนใหญ่ 8,600 กระบอก ส่วนใหญ่รุ่นเก่า และมีใช้ประเภทที่ราคาสูง

เครื่องบินขับไล่ไอพ่น 870 เครื่อง อยู่ในขั้นเทียบได้กับเครื่องสมัยสงครามเวียดนาม

รถบรรทุกและอุปกรณ์ลำเลียงทหาร สภาพไม่ทันสมัย

เรือดำน้ำรุ่นเก่า 70 (?) ลำ

กองกำลังรบพิเศษ 200,000 คน เป็นหน่วยปฏิบัติการที่อันตรายมาก

อาวุธเคมี ไม่ทราบจำนวนและประเภท หากมีอยู่ในคลังแสงจริง ก็อยู่ในข่ายอันตรายยิ่ง

ชีปนาวุธ เกาหลีเหนืออ้างว่า มีชีปนาวุธข้ามทวีป (ICBM) แต่ไม่มีหลักฐานยืนยันถึงความแม่นยำ และพิสัยที่แท้จริง

อาวุธนิวเคลียร์ เกาหลีเหนือได้ทำการทดลองระเบิดนิวเคลียร์มาจนบัดนี้ 3 ครั้ง ในปี ค.ศ. 2006, 2009 และ 2013 และมีรายงานว่า กำลังพยายามพัฒนาระเบิดขนาดเล็ก เพื่อให้สามารถใช้เป็นหัวรบ ไม่ทราบว่าสำเร็จหรือไม่เพียงใด แต่รายงานในวันที่ 15 กันยายน แจ้งว่า เกาหลีเหนือได้เดินเครื่องเตาปฏิกรณ์ที่ของเบียง และสามารถผลิต weapon-grade plutonium ได้มากพอเพื่อต่อสู้กับสหรัฐ ซึ่งโฆษกทำเนียบขาวแถลงว่า สหรัฐและประเทศต่าง ๆ ไม่ยอมให้เกาหลีเหนือเป็น Nuclear State และหากเกาหลีเหนือสร้างระเบิดนิวเคลียร์จริง ก็ถือเป็นการละเมิดความตกลงระหว่างประเทศ

เกาหลีเหนือได้พยายามจัดตั้งหน่วยเพื่อเจาะฐานข้อมูลของฝ่ายตรงข้าม ประมาณว่า บัดนี้มี Cyber Warriors อยู่ประมาณ 6,000 คน ตัวอย่างหนึ่งได้แก่กรณี hacking ภาพยนตร์เชิงล้อเลียนผู้นำเกาหลีเหนือของบริษัท Sony ในสหรัฐฯ

ตามการประเมินของแหล่งเปิดเผยภายนอก ฐานะทางการเงินของเกาหลีเหนือลำบากมาก สามารถทำการรบด้วยสรรพาวุธตามแบบ (Conventional War) ได้เพียง 2-3 วัน เว้นแต่จะได้รับความช่วยเหลือจากภายนอก

ในระยะหลัง ๆ มา นี้ ชาวเกาหลีเหนือที่หลบหนีมานอกประเทศหลายคนต่างให้ข้อมูลซึ่งคล้าย ๆ กันว่า คิมจองอุน ซึ่งมีความระแวงคนใกล้ชิดและอารมณ์รุนแรงอยู่เสมอ โดยผู้อาวุโสหลายคน รวมทั้งญาติใกล้ชิดด้วย ถูกสังหารไปแล้วโดยคำสั่งของคิมจองอุน ด้วยนิสัย สภาพจิต วุฒิภาวะและบารมีอันต่างจาก “ผู้นำที่ยิ่งใหญ่” รุนฆู (คิมอิลซุง) และพอ (คิมจองอิล) จึงคาดกันว่า คิมจองอุนไม่น่าจะครองความเป็นผู้นำอยู่ได้นาน แต่จะถูกโค่นอำนาจเมื่อใดและโดยใครยากที่จะคาดเดาในขั้นนี้

ตามข้อตกลงระหว่างสองฝ่ายในการเจรจาระดับสูงที่หมู่บ้านปันมุนจอมเมื่อเดือนสิงหาคม เกาหลีทั้งสองฝ่ายจะประชุมกันอีกเพื่อหารือกันใน “เรื่องอื่น ๆ” นั้น เจ้าหน้าที่กาชาดจากเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ได้ประชุมกันที่หมู่บ้านปันมุนจอม เริ่มแต่วันที่ 7 กันยายน ศกนี้ เพื่อตกลงกันในการ “รวมญาติ” อันได้แก่การเปิดโอกาสให้ครอบครัวหลายพันคน ที่ต้องพลัดพรากจากกันโดยผลของสงครามในปี ค.ศ. 1950-1953 ซึ่งต่างก็สูงอายุกันแล้วได้พบกัน โดยแต่ละฝ่ายจะเปิดให้ผู้ที่อยู่ในข่ายลงคำขอ เพื่อการพิจารณาถ่วงถ่วง อันมีจำนวนมากจากทั้งสองฟาก

การรวมญาติเช่นนี้มีมาเป็นครั้งคราว แล้วแต่สถานะของความสัมพันธ์ ฝ่ายเหนือได้ยกเลิกโครงการบ่อยครั้ง ๆ สุดท้ายในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 2014 และแม้จะมีผู้ลงชื่อแสดงความจำนงเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากเกาหลีใต้ แต่ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกมีไม่มากนัก คือฝ่ายละ 100 คน แต่ก็เป็นโอกาสที่ต่างปลื้มและร่าเริงกันอย่างมาก คราวนี้ เกาหลีเหนือได้ให้มีการรวมญาติที่ภูเขาแห่งหนึ่งในฝั่งเกาหลีเหนือ อันสะท้อนว่า ความสัมพันธ์เหนือ-ใต้ หลังจากที่เกิดความตึงเครียดระหว่างกัน ยังอยู่ในสภาพที่ค่อนข้างสงบพอใช้ได้ในระยะนี้ แม้เกาหลีเหนือยังประกาศคัดค้านว่ากำลังเตรียมการสร้างอาวุธนิวเคลียร์ ดังที่กล่าวถึงข้างต้นก็ตาม

เรื่องใหญ่ระหว่างที่พิมพ์รายงานนี้อยู่ตลอดหลายชั่วโมงที่ผ่านมาได้แก้ปัญหาผู้อพยพลี้ภัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากสงครามกลางเมืองในซีเรีย ซึ่งสังการีได้สร้างรั้วกันมิให้ผู้ลี้ภัยผ่านเข้าไปในสังการี โดยใช้แก๊สน้ำตาและฉีดน้ำขี้ปัสสาวะที่เดินทางมาจากที่หลบภัยใกล้กับประเทศซีเรียเกิดความวุ่นวายกันในเขตติดต่อกันระหว่างเซอร์เบียกับสังการี ในขณะเดียวกันโครเอเชียได้เปิดประเทศให้ผู้อพยพลี้ภัยผ่านเข้าไปได้ เยอรมนีได้เปิดรับผู้ลี้ภัยเต็มที่ โดยจะรับได้ถึง 1 ล้านคน แต่การจะไปให้ถึงประเทศเยอรมันนั้น เป็นเส้นทางที่ย่างยากมาก เรื่องเหล่านี้ต้องเป็นรายงานต่างหาก โดยจะต้องวิเคราะห์ถึงผลทางการเมือง บทบาททางมนุษยธรรม การหากินของพวกเขา มนุษย์ และ ฯลฯ

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนกันยายน 2558 ฉบับที่ 2

สงครามกลางเมืองในซีเรียปะทุขึ้นในเดือน มีนาคม ค.ศ. 2011 เริ่มมาจากการชุมนุมของประชาชนที่เรียกร้องประชาธิปไตยที่เมือง Deraa ทางตอนใต้ของประเทศ ทหารฝ่ายรัฐบาลได้ใช้กำลังปราบปรามอย่างรุนแรง โดยได้จับกุมผู้ชุมนุมไปจำนวนหนึ่ง แต่การประท้วงได้กระจายตัวไปตามเมืองอื่น ๆ ทั่วประเทศเป็นจำนวนนับแสน ช่วงนั้นการชุมนุมต่อต้านรัฐบาล ซึ่งเรียกกันในชื่อว่า Arab Spring อาศัยแนวทางที่เกิดในเชคโกสโลวาเกียสมัยที่ต่อต้านการครอบงำของสหภาพโซเวียต หรือ Prague Spring ในปี ค.ศ. 1968 และต่อมา การประท้วงในวงกว้างได้อุบัติขึ้นในประเทศกลุ่มอาหรับต่าง ๆ เริ่มแต่ปี ค.ศ. 2010 ในประเทศตูนิเซีย และกระจายไปในประเทศต่าง ๆ แม้แต่ฮิปปี้ ซึ่งผู้นำจากกลุ่มภราดรภาพมุสลิมได้เข้ามาดำรงตำแหน่งจากผลของการเลือกตั้ง ก็มีการประท้วงอย่างกว้างขวาง จนในที่สุด กองทัพได้เข้ามาจัดการรักษาความสงบ และลงเอยด้วยการเลือกตั้งผู้บัญชาการทหารบก เป็นประธานาธิบดี ซึ่งร่วมกับฝ่ายตุลาการในการกำจัดแกนนำและสมาชิกขบวนการภราดรภาพมุสลิมไปจนแทบจะหมดสิ้น (รายงานโดยละเอียดเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในฮิปปี้ได้นำเสนอมาก่อนแล้ว)

ความเคลื่อนไหวในซีเรียแปรเปลี่ยนไปอีกแบบหนึ่ง เพราะจากเหตุการณ์ประท้วง ฝ่ายต่อต้านรัฐบาลได้แบ่งออกไปเป็นหลายกลุ่มด้วยกัน โดยได้ใช้อาวุธด้วย ในขั้นแรกเพื่อปกป้องตนเองและเพื่อผลักดันกองกำลังรักษาความมั่นคงภายในออกจากเขตที่แต่ละกลุ่มเข้าครองอยู่ การต่อสู้ระหว่างกันได้ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นจนกลายเป็นสงครามกลางเมือง มีการรุกรานระหว่างฝ่ายต่อต้านกับฝ่ายรัฐบาล ซึ่งขยาย

พื้นที่การปะทะกันไปจนถึงเมืองหลวง คือกรุงดามัสกัส และเมืองใหญ่อันดับสองของซีเรีย อันได้แก่ Aleppo ในปี ค.ศ. 2012

สหประชาชาติและสันนิบาตอาหรับได้ติดตามสถานการณ์สงครามกลางเมืองในซีเรียด้วยความห่วงกังวล เนื่องจากจำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บและล้มตายเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว เพราะทราบกันอยู่แล้วว่ารัฐบาลซีเรียมีอาวุธยุทธโปกรณ์อยู่มาก รวมทั้งระเบิด Barrel ซึ่งกองทัพอากาศยานนำมาใช้และอาวุธเคมีด้วย อันเป็นอาวุธต้องห้ามตามอนุสัญญาระหว่างประเทศ ตามรายงานของสหประชาชาติ ผู้คนประมาณ 90,000 คนต้องเสียชีวิตจากการรบในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 2013 จำนวนนี้เพิ่มขึ้นกว่าเท่าตัวเป็น 191,000 ในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 2014 และยังล้มตายเป็นกว่า 220,000 ในเดือน มีนาคม ค.ศ. 2015 สงครามกลางเมืองในซีเรียมิใช่การสู้รบระหว่างฝ่ายต่อต้านรัฐบาลของประธานาธิบดี Bashar al-Assad ซึ่งเป็นฝ่ายนิกาย Shia Alawite กับฝ่ายเสียงข้างมากที่เป็นพวกนิกาย Sunni ซึ่งต่อต้านรัฐบาลเท่านั้น แต่มีกำลังของประเทศเพื่อนบ้านและมหาอำนาจในโลกด้วย ที่หนักขึ้นและเป็นการขยายขอบเขตอันสร้างวิกฤตการณ์ระดับโลกมาจนบัดนี้ได้แก่การเข้าร่วมของกลุ่มจิตตต่าง ๆ อันรวมถึงกลุ่มรัฐอิสลามด้วย

กลุ่มหลังนี้ได้เพิ่มความรุนแรงของการก่อการร้ายจากฐานเดิมทางภาคเหนือและตะวันออกของซีเรีย ไปสู่อิรักและพื้นที่กว้างไกล ดังได้รายงานมาแล้วในฉบับที่ 1 ของรายงานเดือนกันยายน ศกนี้

สงครามกลางเมืองในซีเรีย เป็นมูลเหตุของปัญหาทางด้านมนุษยธรรมระหว่างประเทศ อันเป็นวิกฤตการณ์ที่รุนแรงและเป็นข่าวใหญ่ตลอดมาในทุกวันนี้ ดังจะเห็นได้ว่า ตั้งแต่เริ่มต้น ประชาชนชาวซีเรียซึ่งประกอบด้วยผู้หญิงและเด็กเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 4 ล้าน ได้หลบหนีภัยไปหาแหล่งพักพิงในประเทศเพื่อนบ้าน และต้องลี้ภัยเพิ่มมากขึ้น ในจำนวนที่เกินความสามารถของประเทศเพื่อนบ้านและองค์การระหว่างประเทศจะให้ความสงเคราะห์ได้อย่างทั่วถึง ดังนี้-

1,700,000 ประเทศตุรกี

1,200,000 ประเทศเลบานอน

625,000 ประเทศจอร์แดน (รายงานจากแหล่งไม่เป็นทางการให้ตัวเลขกว่า 1 ล้าน)

245,000 ประเทศอิรัก

137,000 ประเทศซีเรีย

(แหล่งของข้อมูล UNHCR Reliefweb ตัวเลขจนถึงวันที่ 12 มีนาคม ค.ศ. 2015)

เพราะเหตุแห่งสงครามและการสู้รบระหว่างฝ่ายต่อต้านกับฝ่ายรัฐบาล และการรบระหว่างฝ่ายต่อต้านด้วยตัวเอง กับผลโดยตรงของการคุกคามจากกลุ่มรัฐอิสลาม ชาวซีเรียจำนวนมากต้องพลัดถิ่นภายในประเทศ และหาทางหลบหนีไปยังภูมิภาคอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเสี่ยงชีวิตไปทางทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ด้วยการจ่ายเงินให้กับพวกค้ายมนุษย์ หรือไปทางประเทศตุรกีซึ่งอยู่ติดกับซีเรีย และไปทางทะเลเพื่อไปขึ้นตามเกาะต่าง ๆ ของกรีซ และเดินทางมุ่งไปสู่ยุโรปตะวันตกตามท้องถนน รถรับจ้าง หรือเดินเท้า ซึ่งก็เป็นเส้นทางที่กลุ่มก่อหน้านี้ไปจากแอฟริกาเหนือ และไปล่องเรืออันเสี่ยงอันตรายยิ่งที่ข้าพเจ้าได้รายงานมาก่อนหน้านี้แล้ว โดยเข้าที่อิตาลี ตามรายงานของ International Organization for Migration และสหประชาชาติ ผู้ที่ลี้ภัยข้ามทะเลเมดิเตอร์เรเนียนเพื่อไปยังยุโรปมีจำนวนถึงบัดนี้เกือบครึ่งล้านคนที่จมน้ำตายประมาณ 3,000 คน จำนวนเหล่านี้ ยังไม่คงที่ เพราะการลี้ภัยและอพยพย้ายถิ่นฐานยังมีอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งผู้อพยพและผู้ลี้ภัยจากอิรัก อัฟกานิสถาน ปากีสถาน บังกลาเทศ ฯลฯ

เรื่องนี้เป็นปัญหาถกเถียงกันมากระหว่างประเทศในสหภาพยุโรป สำหรับประเทศทางผ่าน ทั้งบอลข่านและประเทศเช่นฮังการี ซึ่งนาย Viktor Orban นายกรัฐมนตรี ได้ต่อต้านคนเข้าเมืองมาแล้วหลายเดือน และเคยเสนอให้สหภาพยุโรปปิดประเทศด้วย ขณะนี้ ฮังการีได้สร้างรั้วรอบประเทศ ทั้งด้านที่ติดต่อกับเซอร์เบียและให้ตำรวจเฝ้าระวังน้ำตาแก๊สกับคนน้ำใสผู้ลี้ภัยที่มาทางเซอร์เบีย จนผู้ลี้ภัยซึ่งมาจากซีเรียและค่ายต่าง ๆ จากประเทศใกล้เคียง ต้องทนทุกข์ทรมานแสนสาหัส สำหรับเยอรมัน ออสเตรียและสวีเดน คุณจะเห็นที่หมายปลายทางของผู้ลี้ภัยจากซีเรียเหล่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยอรมันพร้อมที่จะรับผู้ลี้ภัยเหล่านี้ถึง 1 ล้านคน

ภาคเอกชนของเยอรมันได้ประกาศความพร้อมที่จะรับผู้ลี้ภัยซีเรีย เพื่อหาอาชีพให้ ประธานบริษัท Daimler Benz เชื่อว่า ผู้ลี้ภัยเหล่านี้จะมีส่วนในการสร้าง Second Miracle ให้แก่ประเทศเยอรมัน เพราะจะเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีค่าต่อไป (ชาวเยอรมันที่ขึ้นชื่อว่าเป็นผู้สร้าง Miracle แรกให้แก่เยอรมัน ได้แก่ Ludwig Erhard อดีตรัฐมนตรีเศรษฐกิจ และต่อมาเป็นนายกรัฐมนตรีสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ซึ่งใช้นโยบายเศรษฐกิจอันทำให้เยอรมันฟื้นกลับมาเป็นประเทศที่ทรงพลังทางเศรษฐกิจในระยะหลังสงครามโลกครั้งที่ 2) เพราะตามสภาพความเป็นจริง เยอรมนีกำลังจะเป็นสังคมผู้สูงอายุ และจะขาดทรัพยากรบุคคลมากต่อไป ผู้ลี้ภัยทั้งหลายซึ่งสิ้นเนื้อประดาตัวและบากบั่นไปยังประเทศ ที่พร้อมจะให้โอกาสแก่ชีวิต ด้วยมาตรฐานรายได้เทียบเท่ากับประชาชนชาวเยอรมัน ย่อมสำนึกในบุญคุณของผู้นำ

เยอรมันและทุ่มเทกายและใจในการศึกษาวิชาชีพรอง เพื่อตอบแทนประเทศที่เอื้อเฟื้อต่อเขา แม้จะมีบางพวกในเยอรมนีที่ต่อต้าน ก็ไม่น่าจะเป็นปัญหานัก แนวคิดทำนองเดียวกันนี้ ข้าพเจ้าได้เคยนำเสนอมาก่อนแล้วในตอนแรก ๆ ที่การอพยพกำลังเป็นข่าวครึกโครมจากการที่ผู้อพยพเดินทางข้ามทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ซึ่งทราบว่า ผู้อำนวยการองค์การ IOM ก็ได้แต่งหนังสือ เข้าใจว่าชื่อ Myth เกี่ยวกับผู้อพยพ ซึ่งเขาเห็นว่าเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าแก่สังคมที่เปิดรับเช่นกัน

ในทางเดียวกัน รัฐบาลบางประเทศ เช่นอังกฤษ สหรัฐ เป็นต้น ก็ได้เปลี่ยนนโยบายในการรับผู้ลี้ภัยซีเรียและผู้ติดตามในสถานะเช่นเดียวกัน กล่าวคือ นายเดวิด คาเมรอน นายกรัฐมนตรีอังกฤษ ได้แถลงต่อสภาผู้แทนว่าจะรับผู้ลี้ภัยซีเรียที่อยู่ตามค่ายต่าง ๆ ในประเทศใกล้เคียงกับซีเรียเพิ่มขึ้น และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐหรือนายจอห์น แคร์รี ก็ได้แถลงที่กรุงเบอร์ลินเมื่อวันอาทิตย์ ที่ 20 กันยายน ศกนี้ ว่าสหรัฐจะรับผู้ลี้ภัยซีเรียและพวกที่อยู่ในสถานะใกล้เคียงกันจำนวน 85,000 คน ในปีงบประมาณหน้า และต่อไปจะรับอีก 100,000 คน

กรณีผู้อพยพและผู้ลี้ภัยนี้ จะได้รายงานเพิ่มเติม เพราะบัดนี้ ยังเป็นปัญหาอยู่ เนื่องจากสหภาพยุโรปยังไม่สามารถหาข้อตกลงกันได้ การประชุมระดับรัฐมนตรีมหาดไทยล่าสุดเริ่มขึ้นในวันนี้ (22 กันยายน ค.ศ. 2015) เพื่อแบ่งภาระกัน ในขั้นนี้ยังไม่ปรากฏผลของการประชุม **ส่วนซีเรีย** นั้น ขณะนี้มีความเคลื่อนไหวในระดับมหาอำนาจอันควรแก่การติดตาม และยังมีประเด็นทางภูมิรัฐศาสตร์กับบริบทใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ จึงขอย้อนกลับมาวิเคราะห์ปัญหาซีเรียต่อในช่วงนี้

สงครามกลางเมืองในซีเรียซึ่งยืดเยื้อมาจนบัดนี้ย่างเข้าปีที่ห้าแล้ว ยังไม่มีสัญญาณว่าฝ่ายใดจะได้รับชัยชนะอย่างเด็ดขาด ประชาคมระหว่างประเทศเล็งเห็นตั้งแต่แรก ๆแล้วว่า การแก้ปัญหาไม่อาจใช้กำลังทางทหารได้ ทางเดียวที่จะระงับเหตุการณ์ได้แก่วิธีการทางการเมือง แต่ความพยายามของทั้งสหประชาชาติและสันนิบาตอาหรับที่จะชักนำให้มีการหยุดยิง ด้วยการให้ฝ่ายต่าง ๆ มาเจรจากันไม่ประสบความสำเร็จ ในเดือนมกราคม ค.ศ. 2014 สหรัฐ รัสเซียและสหประชาชาติโดยผู้แทนพิเศษ ได้ประชุมร่วมกันที่สำนักงานสหประชาชาติในนครเจนีวา เพื่อดำเนินการตามแถลงการณ์เจนีวา ปี 2012 ให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อการเปลี่ยนผ่านในซีเรียด้วยความยินยอมของทุกฝ่าย การประชุมที่ต่อมาเรียกว่า Geneva II ได้พบกันสองรอบ ในรูปแบบที่เคยใช้คำว่า proximity talks ในกรณีอิสราเอลกับปาเลสไตน์ ได้ประชุมกันสองครั้ง และล้มเหลวโดยไม่มีผลสืบหน้าใด ๆ ทั้งสิ้น ในเดือนกุมภาพันธ์ นาย Lakhdar Brahimi ผู้แทนพิเศษของสหประชาชาติ โทษซีเรียที่ไม่ยอมรับฟังข้อเสนอของฝ่ายต่อต้าน และยื่นกรานที่จะให้ทุกฝ่าย

ร่วมกันต่อสู้กับฝ่ายก่อการร้าย ซึ่งหมายถึงฝ่ายต่อต้านรัฐบาลทั้งหมด นายบัน คี มูน เลขาธิการสหประชาชาติ แถลงว่า เป้าหมายของยุทธศาสตร์ระยะยาวยังไม่เปลี่ยน อันได้แก่ การแก้ปัญหาทางการเมืองบนมูลฐานของแถลงการณ์เจนีวา

ต่อมา นาย Staffan de Mistura ผู้แทนพิเศษคนใหม่ของสหประชาชาติ ได้เสนอให้มีการจัดตั้ง Freeze Zones ในที่ต่าง ๆ เพื่อให้กลุ่มในท้องที่ต่าง ๆ เจรจาหยุดยิงกันเป็นจุด ๆ และเพื่อเปิดโอกาสให้สามารถส่งความช่วยเหลือทางมนุษยธรรมเข้าไปได้ แต่ไม่เป็นผล เมื่อความพยายามจะจัดตั้งเขตดังกล่าวที่เมืองอาเลปโป ไม่ได้ได้รับความเห็นชอบจากกลุ่มต่อต้านรัฐบาล เพราะเกรงว่า รัฐบาลจะถือโอกาสใช้กำลังทหารรุกปรนในที่อื่น และกลุ่มรัฐอิสลามไม่สนใจ ความขัดแย้งด้วยกำลังอาวุธจึงผันแปรไปเป็นการสงครามตัวแทน โดยที่รัฐบาลนิกายเซียของประธานาธิบดีอัสอาดได้รับความสนับสนุนจากอิหร่านและรัสเซีย ซึ่งช่วยให้ฝ่ายรัฐบาลเข้มแข็งขึ้นในการสู้รบกับฝ่ายต่าง ๆ ที่ต่อต้านรัฐบาล ไม่แต่เท่านั้น รัฐบาลของประธานาธิบดีอัสอาดยังได้รับความสนับสนุนในการรบบจากขบวนการเฮซบอลลาห์ ซึ่งเป็นพวกนิกายเซียจากเลบานอนอีกด้วย

ส่วนฝ่ายต่อต้านรัฐบาล ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสาวกนิกายซุนนี่ นั้น ได้รับความสนับสนุนจากประเทศในภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งตุรกี ซาอุดี อารเบีย คาตาร์ และรัฐอาหรับอื่น ๆ กับประเทศตะวันตก เช่น สหรัฐ อังกฤษและฝรั่งเศส แม้ระดับความช่วยเหลือจะต่างกันก็ตาม เมื่อกฎหัวรุนแรงเพิ่มจำนวนมากขึ้น โดยมีพวกซึ่งมาจากภายนอกซีเรียมาสมทบ ความสนับสนุนจากระหว่างประเทศจึงลดต่ำลง สำหรับสหรัฐ นั้น ได้ส่งอาวุธและฝึกฝนการรบให้แก่ฝ่ายต่อต้านที่หัวปานกลาง ประมาณ 5,000 คน เพื่อรับมือกับกำลังพลของกลุ่มรัฐอิสลาม และได้ใช้กำลังทางอากาศโจมตีสนับสนุนกลุ่มนักรบชาวเคิร์ดทางตอนเหนือของซีเรีย เช่นเดียวกับนักรบชาวเคิร์ดในอิรักด้วย อย่างไรก็ตาม เมื่อตุรกีได้ตัดสินใจเข้าร่วมใน Anti ISIS Coalition ปัญหาที่เกิดขึ้นได้แก่การที่ตุรกีได้ถือโอกาสโจมตีทิ้งระเบิดนักรบชาวเคิร์ดด้วย แทนที่จะระดมการโจมตีพวก داعชหรือไอซิสแต่กลุ่มเดียว

มหาอำนาจภายนอกที่มียุทธศาสตร์อันกำลังเปลี่ยนแปลงโฉมหน้าของการสู้รบในสงครามกลางเมืองในซีเรียได้แก่รัสเซีย จริงอยู่ รัสเซียได้ปกป้องผลประโยชน์ของซีเรียภายใต้บาริซัด อัล อัสอาด มาตลอด แต่ขณะเดียวกันรัสเซีย ภายใต้การนำของวลาดิเมียร์ ปูติน ก็กำลังส่งวงรักษาไว้ซึ่งฐานที่มั่นของรัสเซียเองเพื่อผลทางภูมิรัฐศาสตร์ในระยะสั้นและระยะยาว ด้วยเหตุนี้ รัสเซียจึงได้เข้าไปมีส่วนในการเจรจาเกี่ยวกับการพัฒนาวิเคิลียร์ระหว่าง พี5+1 กับอิหร่าน เพราะเล็งเห็นว่า ข้อตกลงกับอิหร่านคงจะมีผลในระยะยาวใน

การเปิดทางให้สหรัฐกับอิหร่านมีความสัมพันธ์ในทางที่ราบรื่นขึ้นกว่าที่เป็นมาจนบัดนี้ รัสเซียจึงพยายาม จะให้มีการยกเลิกแซงชั่นด้านอาวุธ (Arms Embargo ในกรอบสหประชาชาติ) ด้วยการเสนอที่จะขาย ซีปนาอาวุธพิสัยไกลชนิดทันสมัยยิ่งให้แก่อิหร่าน เพียงเรื่องนี้ก็ได้สร้างความกังวลให้แก่สหรัฐและอิสราเอล แล้ว ดังเห็นได้จากการที่นายจอห์น แคร์รี รมว.ต่างประเทศสหรัฐ และนายแอนตัน คาร์เตอร์ รมว.ต่างประเทศสหรัฐ ต้องการระงับการประท้วงการต่างประเทศสหรัฐ และนายแอนตัน คาร์เตอร์ รมว.ต่างประเทศสหรัฐ ต้องการระงับการประท้วงการต่างประเทศสหรัฐ และนายแอนตัน คาร์เตอร์ รมว.ต่างประเทศสหรัฐ ต้องการระงับการประท้วงการต่างประเทศสหรัฐ (เกี่ยวกับความตั้งใจ ของผู้แทนระดับรัฐมนตรีของสหรัฐที่จะไปหารือกับฝ่ายรัสเซีย นั้น โฆษกทำเนียบขาวตั้งศัพท์ว่า Deconfliction) และการที่นายเบนจามิน เนตanyahu นายกรัฐมนตรีอิสราเอลเดินทางไปพบกับ ประธานาธิบดีปูตินที่กรุงมอสโก หลังจากที่ปรากฏหลักฐานชัดเจนถึงการเร่งรัดสร้างฐานบินที่เมืองลาดา เกียในซีเรียและการส่งเครื่องบินประจัญบานและโจมตี 25 เครื่อง เฮลิคอปเตอร์อีก 9 เครื่อง และทหาร รัสเซียอีก 500 คนไปยังฐานบินดังกล่าว นอกจากนั้น ยังมีการปรับปรุงฐานทัพเรือที่เมืองตาร์ตุสทาง ตะวันตกเฉียงใต้ของซีเรียอีกด้วย ปูตินปฏิเสธว่า การส่งกำลังที่กล่าวถึงเป็นความจริง เพราะเป้าหมายของเขาได้แก่การสนับสนุนบาชาร์ อัล อัสซาดเช่นที่ทำมาแต่เดิม และเพื่อปราบปรามกลุ่มไอซิสที่เป็นภัย อย่างมากต่อรัสเซีย เพราะชาวเซซเนียจากคอเคซัสเป็นนายทหารระดับเสนาธิการอยู่กับกลุ่มรัฐอิสลาม

เมื่อท่าทีของรัสเซียเป็นเช่นนี้ นายจอห์น แคร์รี จึงได้ปรับแนวทางใหม่ จากการแก้ปัญหาสงคราม ซีเรียในทางการเมืองโดยไม่ยินยอมให้บาชาร์ อัล อัสซาดอยู่ในตำแหน่งประธานาธิบดี เป็นไม่ต้องขับ นายอัสซาดออกในทันที แต่จะต้องออกไปในโอกาสที่เหมาะสมต่อไปในช่วงของการเจรจา เพื่อหาทางยุติ สงครามและจัดตั้งกลไกในการบริหารประเทศ ทั้งหมดนี้เป็นระเบียบวาระอันใหญ่หลวงและยุ่งยากมาก ไม่ เพียงแต่เท่านั้น กลุ่มรัฐอิสลามคงจะไม่ยอมปฏิบัติตามข้อตกลงใด ๆ ที่มหาอำนาจทั้งสองฝ่ายจะสรรหามา เนื่องจากตามแนวคิดของไอซิส เส้นแบ่งเขตแดนระหว่างซีเรียกับอิรักไม่มีอยู่ เพราะ Caliphate ครอบคลุม พื้นที่อันแผ่ขยายไปอย่างกว้างขวาง แต่อาจเป็นไปได้ที่สหรัฐ รัสเซีย อิหร่าน ซีเรีย อังกฤษและฝรั่งเศสจะ ประสานการโจมตีไอซิสหรือแยกกันทำลายล้างกลุ่มดังกล่าวให้อ่อนกำลังลง อนาคตจะเป็นไปอย่างไรก็ตาม ยุทธศาสตร์ของรัสเซียจะมีฐานที่มั่นในตะวันออกกลางสืบต่อไปดูจะมีผลสำเร็จในไม่ช้า

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนกันยายน 2558 ฉบับที่ 3

สภาสูงของญี่ปุ่น (Upper House) ลงคะแนน 148 เสียงต่อ 90 เสียงผ่านร่างกฎหมายว่าด้วยการ ใช้กำลังป้องกันตนเองของญี่ปุ่นในต่างแดน ตอนรุ่งเช้าของวันเสาร์ที่ 19 กันยายน ค.ศ. 2015 หลังจากที่

ฝ่ายค้านได้พยายามสรรหาทุกวิถีทางที่กฎหมายห้ามไว้เพื่อจะขัดขวางมิให้ร่างกฎหมายที่นักการเมืองและนักวิชาการเรียกกันว่า Japan's New Security Agenda หรือ An Abe Doctrine ได้รับเสียงเห็นชอบขั้นสุดท้าย

กระบวนการด้านนิติบัญญัติก่อนหน้านี้ได้แก่การที่รัฐบาลภายใต้การนำของนายชินโสะ อาเบะได้นำเสนอร่างกฎหมายว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติต่อสภาผู้แทนหรือสภาล่าง (Diet) เมื่อเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 2014 ด้วยการตีความรัฐธรรมนูญให้ยอมรับนับถือรูปแบบของการร่วมป้องกันตนเองใหม่ในขอบเขตที่มิได้เปิดกว้างเสียทีเดียว ในท่ามกลางการประชุมประท้วงโดยกลุ่มชนชาวญี่ปุ่นอย่างกว้างขวาง ซึ่งได้รวมตัวกันมาหลายเดือนด้วยจิตสำนึกในลัทธิสันติสภาพ (Pacifism) อันต่างโดยสิ้นเชิงกับแนวความคิดของชนชั้นนำในญี่ปุ่นก่อนสงครามโลก ครั้งที่ 2 ที่การฝังหัวด้วยชาตินิยมและความคลั่งชาติได้นำให้กองทัพญี่ปุ่นเข้าสู่สงคราม อันในที่สุดทำความพิวาศอย่างใหญ่หลวงให้แก่ประเทศและประชาชน การอภิปรายและพิจารณาของรัฐบาล ร่วมกับพรรคโกเมอิโตะ ได้ผ่านสภาล่างในวันที่ 16 กรกฎาคม ค.ศ. 2015 โดยที่พรรคฝ่ายค้าน ซึ่งมีเสียงน้อยกว่ามาก ได้บอยคอตต์การออกเสียง ซึ่งในเดือนธันวาคม ค.ศ. 2014 นายอาเบะได้ให้มีการเลือกตั้งทั่วไปในประเทศ ทั้ง ๆ ที่ยังไม่ใกล้จะครบวาระ และสามารถได้รับเลือกตั้งด้วยเสียงข้างมากยิ่งกว่าครั้งก่อนหน้านั้น อันนายอาเบะอาจถือเป็นการได้รับอาณัติจากประชาชนส่วนใหญ่ในการผลักดันวาระด้านความมั่นคงของตน ไม่แต่เท่านั้น ในเดือนกันยายน ค.ศ. 2014 พรรค LDP ก็ได้เลือกให้เขาเป็นหัวหน้าอีกต่อไป

อันที่จริง ผู้นำญี่ปุ่นในอดีตให้ความสนใจในทิศทางของการดำเนินนโยบายด้านความมั่นคงแห่งชาติมาตั้งแต่วาระที่สงครามมหาเอเชียบูรพาหรือสงครามโลกครั้งที่ 2 ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกยุติลงในปี ค.ศ. 1945 ซึ่งสหรัฐที่ได้ยึดครองญี่ปุ่นอยู่ได้กำหนดหลักการเพื่อรักษาสันติภาพไว้ในรัฐธรรมนูญ ด้วยข้อจำกัดมิให้ญี่ปุ่นสามารถรุกรานได้เช่นที่ได้ทำไปในระหว่างสงครามที่เพิ่งผ่านพ้นไปด้วยความปราชัยของญี่ปุ่น ตามมาตรา 9 ของรัฐธรรมนูญที่จัดทำขึ้นภายใต้การกำกับของสหรัฐ ญี่ปุ่นสาบานว่าจะไม่ใช้กำลังทหารในการแก้ไขกรณีพิพาทระหว่างประเทศ กองกำลังป้องกันตนเองถูกจำกัดขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ไว้เฉพาะกรณีญี่ปุ่นถูกโจมตีโดยตรง ซึ่งการใช้กำลังในสถานการณ์ดังกล่าวต้องไม่มากนัก เพียงเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

ผู้นำญี่ปุ่นคนแรกที่กำหนดหลักการทางนโยบายด้านความมั่นคงของประเทศ เริ่มมาตั้งแต่ทศวรรษที่ 1950 ได้แก่นายกรัฐมนตรี Shigeru Yoshida ซึ่งวางแนวทางอันเป็นพื้นฐานของนโยบายต่างประเทศ

ญี่ปุ่นสืบต่อมาหลายสิบปี ตามแนว Yoshida Doctrine นี้ ญี่ปุ่นจะอยู่ได้ร่มคุ้มกันของสหรัฐเป็นหลักในการป้องกันประเทศ เปิดโอกาสให้ญี่ปุ่นทุ่มเทพยายามและความพยายามไปในการเร่งรัดความเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศและเข้าร่วมอยู่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กับสร้างมิตรสัมพันธ์กับนานาชาติ ในทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม โดยหลีกเลี่ยงกิจกรรมทางการทหาร ด้วยหลักประกันดังกล่าว ญี่ปุ่นจึงสร้างความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและทุ่มเทการพัฒนาประเทศจนกลายเป็นการเศรษฐกิจที่เจริญรุ่งเรืองเทียบได้กับประเทศพัฒนาที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียง

ตลอดหลายสิบปีที่ผ่านมา รัฐบาลญี่ปุ่นได้พยายามสร้างสรรคความสัมพันธ์อันมิตรกับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความร่วมมือเพื่อการพัฒนา และให้ความสำคัญเป็นพิเศษแก่ประเทศอาเซียน และถึงแม้จะมีความขัดแย้งที่ยืดเยื้อ อันได้แก่สงครามเวียดนาม ซึ่งพันธมิตรของญี่ปุ่น อันได้แก่สหรัฐ จะมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง ญี่ปุ่นก็ได้ให้การสนับสนุนทางการทหารแก่พันธมิตรใกล้เคียงแต่อย่างใด แม้ในช่วงที่ยังยึดถือแนวทาง Yoshida Doctrine ญี่ปุ่นได้จัดตั้งกองกำลังไว้ในขอบเขตที่รัฐธรรมนูญได้ห้าม โดยเรียกชื่อว่า Japan Self Defense Forces ซึ่งก็ได้เพิ่มพูนสมรรถภาพ พร้อมอาวุธยุทโธปกรณ์ ทั้งจากที่ได้รับความช่วยเหลือจากสหรัฐภายใต้ความตกลงร่วมป้องกันระหว่างกัน และที่ผลิตเอง แต่ก็มีได้มอบหมายภารกิจแก่กองกำลังดังกล่าวให้ไปปฏิบัติการในต่างแดน

แต่ด้วยพลวัตของการเมืองระหว่างประเทศ การจะยึดถือ “สถานะคงที่” หรือ “Status Quo” ไว้ตลอดไป นั้น ย่อมเป็นไปได้ยาก เพราะในขณะเดียวกันภัยคุกคามต่อความปลอดภัยของประเทศต่าง ๆ ทั้งใกล้และไกลมีมากขึ้นอยู่เป็นนิจ อาทิ การเริ่มใหญ่ยิ่งขึ้นของสาธารณรัฐประชาชนจีน ความไม่สงบในคาบสมุทรเกาหลีและความพยายามของเกาหลีเหนือที่จะพัฒนาอาวุธร้ายแรงและขีปนาวุธซึ่งอาจเป็นภัยต่อญี่ปุ่นได้ต่อไป ปัญหาคารากอสังสิทธิเหนือเกาะแก่งในทะเลจีนใต้และในทะเลญี่ปุ่น การขยายตัวของกองกำลังเรือดำน้ำ เช่นเหตุการณ์ 9/11 ฯลฯ

ในทศวรรษ 1990 วิกฤตการณ์ด้านมนุษยธรรมเกิดขึ้นหลายแห่ง ญี่ปุ่นได้เข้าไปมีส่วนร่วมด้วย เพราะไม่เกี่ยวกับการสู้รบ เช่นในช่วงของการเปลี่ยนผ่านในกัมพูชา ซึ่งกองกำลังป้องกันตนเองได้ไปทำหน้าที่ภายใต้อาณัติของสหประชาชาติ แม้ในปี ค.ศ. 1991 หลังสงครามอ่าว ซึ่งการรบได้ยุติลงแล้ว ญี่ปุ่นได้ส่งเรือกวาดทุ่นระเบิดไปปฏิบัติการในอ่าว และมีการดำเนินการตามภารกิจของการรักษาสันติภาพในอาณาบริเวณหลายแห่งในโลก ในกรอบของสหประชาชาติ

ภายใต้สถานการณ์ทั้งภายในภูมิภาคและระหว่างประเทศดังกล่าว ผู้นำญี่ปุ่นที่ดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรีตั้งแต่ปี ค.ศ. 2001-2006 คือ นาย Koizumi Junichiro จึงได้ทบทวนนโยบายด้านความมั่นคงและการต่างประเทศของญี่ปุ่นใหม่ โดยที่ญี่ปุ่นเองได้กลายเป็นอำนาจหนึ่งในโลกทางด้านการทูต การทหารและเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ ซึ่งสหรัฐเองก็เห็นเป็นพัฒนาการที่ควรส่งเสริม เพราะถึงขั้นนั้น สหรัฐกลับมิได้กังวลว่าญี่ปุ่นจะไปไกลกว่าที่ต้องการ แม้กระทั่งนายลี้กวนยูแห่งสิงคโปร์เองก็ไม่วิตก ด้วยเหตุที่ในขั้นนั้นจีนได้เป็นรัฐนิวเคลียร์แล้ว

นาย Koizumi จึงได้ยกเลิก “ความเฉื่อย” ในทางนโยบายต่างประเทศและความมั่นคง ที่เป็นมาในระยะหลัง ๆ ของญี่ปุ่นนับแต่ในช่วงแรก ๆ ของ Yoshida Doctrine ตั้งแต่ทศวรรษ 1950 ต่อเนื่องมาหลายสิบปี และได้ให้กระทรวงการต่างประเทศเป็นศูนย์กลางของนโยบายทั้งต่างประเทศและความมั่นคงร่วมกับกระทรวงกลาโหมป้องกันตนเอง ในปลายปี ค.ศ. 2003 นาย Koizumi ได้ตกลงใจตอบสนองคำขอของสหรัฐและประเทศอ่าวด้วยการส่งกองกำลังป้องกันตนเองของญี่ปุ่นจำนวน 1,000 คนไปยังอิรัก ในชื่อ Japanese Iraq Reconstruction and Support Group โดยมีฐานที่ตั้งที่เมืองชามาวาห์ ทางตะวันออกเฉียงใต้ของอิรัก เพื่อภารกิจในการบูรณะพื้นที่และช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เช่น บริการทางการแพทย์และสาธารณสุขไปทั่ว แต่ถึงแม้จะเป็นการใช้กองกำลังป้องกันตนเองที่มีได้ปฏิบัติการด้วยอาวุธ แต่ก็ถือเป็นความเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญสำหรับญี่ปุ่น เพราะกองกำลังป้องกันตนเองได้ไปปฏิบัติหน้าที่ในดินแดนซึ่งยังมีการสู้รบอยู่

ความเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญภายใต้ Koizumi เป็นการชี้ช่องให้แนวทางของนโยบายในช่วงต่อมา ทางด้านการต่างประเทศและความมั่นคงมุ่งไปในทิศทางใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพราะนายชินโสะ อาเบะ เป็นผู้สืบทอดตำแหน่งต่อจากนาย Koizumi ในสมัยแรก และก็ได้ชิมชับแนวคิดที่จะให้ญี่ปุ่นวางตัวให้มีบทบาทมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการต่างประเทศและความมั่นคง

เมื่อนายชินโสะ อาเบะได้รับชัยชนะอย่างท่วมท้นในการเลือกตั้งครั้งใหม่ในเดือนธันวาคม ค.ศ. 2012 และได้รับชัยชนะซ้ำอีกในเดือนธันวาคม ค.ศ. 2014 ญี่ปุ่นก็ได้สานต่อนโยบายทางด้านการต่างประเทศและความมั่นคงกับทางเศรษฐกิจ ให้เข้มข้นยิ่งขึ้นกว่าสมัยแรก (2006-2007) กลไกในการบริหารจัดการ เช่น สภาความมั่นคง ซึ่งได้จัดตั้งไว้ก่อนแล้ว มีบทบาทที่เพิ่มมากขึ้น ดังที่ได้กล่าวแล้วในการบัญญัติกฎหมาย ซึ่งแล้วเสร็จในเดือนกันยายน ค.ศ. นี้ ด้วยการตีความรัฐธรรมนูญใหม่ แทนการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 9 ในรัฐธรรมนูญ อันจะเสี่ยงมาก เพราะต้องผ่านกระบวนการหลายขั้นตอนอันซับซ้อนยิ่ง

ภายใต้บังคับของกฎหมายที่ผ่านสภาทั้งสองระดับแล้วนี้ .-

1 กองกำลังป้องกันตนเองของญี่ปุ่นสามารถไปช่วยเหลือสหรัฐและมิตรประเทศอื่น ๆ ได้ หากประเทศเหล่านี้ถูกโจมตีด้วยกำลังอาวุธ แม้ว่าญี่ปุ่นเองจะไม่ถูกโจมตีโดยตรงก็ตาม นอกจากนี้ กองกำลังป้องกันตนเองยังสามารถเข้าร่วมอย่างแข็งขันโดยชอบด้วยกฎหมาย ในปฏิบัติการรักษาสันติภาพทั่วโลก ในนามของสหประชาชาติ

2 ญี่ปุ่นจะมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในการดำเนินการตามความรับผิดชอบด้านความมั่นคงภายใต้สัมพันธมิตรสหรัฐ-ญี่ปุ่น ตามข้อกำหนดของสนธิสัญญาความมั่นคงสหรัฐ-ญี่ปุ่น สหรัฐจำเป็นต้องคุ้มครองญี่ปุ่นเมื่อถูกโจมตี แต่ข้อกำหนดของสนธิสัญญาไม่เคยถูกใช้ในอีกทิศทางหนึ่ง เกี่ยวกับประเด็นนี้ เมื่อ นายอาเบะไปเยือนสหรัฐในระยะต้นปีนี้ นายอาเบะได้สัญญาว่าจะยกเลิกกฎหมายแต่เดิมในการใช้กำลังป้องกันตนเองในต่างแดนเพื่อสนับสนุนสหรัฐและมิตรประเทศอื่น ๆ อันที่จริง ญี่ปุ่นได้รับความกดดันให้ทำตามสนธิสัญญาสัมพันธมิตรกับสหรัฐมากขึ้นเนื่องจากสหรัฐจำเป็นต้องได้รับความสนับสนุนด้านค่าใช้จ่ายในการป้องกันประเทศเพิ่มมากขึ้น และท่าทีของสหรัฐในเรื่องนี้ก็จะยิ่งหนักขึ้นหากมีการเปลี่ยนรัฐบาลไปเป็นพรรครีพับลิกัน

3 กฎหมายด้านความมั่นคงที่ผ่านสภาแล้วอาจหมายความว่า วาทกรรมโต้ตอบระหว่างจีนกับญี่ปุ่นอาจมีความร้อนแรงขึ้นในกรณีพิพาทเกี่ยวกับการอ้างสิทธิเหนือหมู่เกาะในทะเลเอเชียวตะวันออก เมื่อกลางเดือนนี้ จีนได้จัดการสวนสนามอย่างมโหฬารในวัน “ชัยชนะ” เหนือญี่ปุ่นด้วยการแสดงแสนยานุภาพทันสมัยอย่างเต็มที่ ในงานนี้ ประธานาธิบดีปัก จุน เฮแห่งสาธารณรัฐเกาหลีได้รับเชิญไปเป็นแขกสำคัญด้วย ทั้ง ๆ ที่ญี่ปุ่นกับเกาหลีเป็นพันธมิตรใกล้ชิดของสหรัฐทั้งคู่ ทำให้บางฝ่ายอาจคิดไปว่า เกาหลีใต้อาจมีความเข้าใจกับจีนมากขึ้น ผลที่ตามมาจึงอาจหมายถึงความตึงเครียดทางการทูตที่เพิ่มมากขึ้นในภูมิภาคเอเชียวตะวันออก

นักวิชาการหลายฝ่ายเป็นห่วงว่า โดยนโยบายความมั่นคงใหม่ หรือ Abe Doctrine นี้ ญี่ปุ่นอาจตกอยู่ในข่ายที่ต้องเผชิญความขัดแย้งของสหรัฐกับฝ่ายอื่นต่อไปได้ ทั้ง ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับญี่ปุ่น อีกหลายฝ่ายเห็นว่า กฎหมายใหม่นี้ขัดกับรัฐธรรมนูญอย่างชัดแจ้ง และเป็นเหตุปัจจัยของการแตกแยกภายในประเทศอย่างปรากฏชัด แต่ชินโซะ อาเบะก็มั่นใจในทิศทางของนโยบายนี้ อย่างไรก็ตาม การต่อต้านกฎหมายเหล่านี้ได้สร้างแนวร่วมของอนุชนรุ่นใหม่ในญี่ปุ่น ซึ่งก่อนหน้านี้ ไม่สู้จะกระตือรือร้นในประเด็นทางการเมืองนัก

ทางหนึ่งซึ่งอาจจะระดมพลังใหม่นี้ อาจจะเป็นไปได้ในการร่วมกับรัฐบาลในการรณรงค์เพื่อแก้ปัญหา
มลภาวะและความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ เพื่อผลอันเป็นรูปธรรมในการประชุมด้านสภาพแวดล้อมที่
กรุงปารีสในสิ้นปีนี้ ซึ่งผู้นำญี่ปุ่นสามารถแสดงบทบาทอันเหมาะสมตามเป้าหมายที่องค์สันตะปาปาฟราน
ซิสได้จุดประกายไว้ใน Encyclical และในการเยือนสหรัฐที่จะสิ้นสุดในคืนวันนี้ (27 กันยายน ค.ศ. 2015)
และที่ประธานาธิบดีโอบามาแห่งสหรัฐและประธานาธิบดีสี จิ้น ผิง แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนได้แสดง
ความพร้อมใจที่จะช่วยให้การประชุมครั้งนี้ประสบผลสำเร็จ ในถ้อยแถลงของผู้นำทั้งสองที่ทำเนียบขาว
เมื่อสองวันมานี้

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนกันยายน 2558 ฉบับที่ 4

ตามรายงานเดือนสิงหาคม 2558 ฉบับที่ 1 นำเสนอถ้อยแถลงของประธานาธิบดีบารัค โอบามา
เปิดเผยแผนการดำเนินงานด้านพลังงานสะอาด อันเป็นทางหนึ่งที่จะใช้เป็นแนวทางในการประชุมเพื่อ
บรรเทาปัญหาความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ ซึ่งจะมีขึ้นที่กรุงปารีส ในเดือนธันวาคม ศกนี้ โดยได้
กล่าวถึงแนวทางขององค์พระสันตะปาปาฟรานซิสดังที่ปรากฏใน Encyclical เมื่อก่อนหน้านั้น

ข้อเท็จจริงก็คือ บรรดาประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่ทรงอำนาจทั้งหลายในโลก ขาด
ปณิธานทางการเมืองอันแน่วแน่ (Political Will) ที่จะตัดสินใจแก้ปัญหาความเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศ
ที่จะนำภัยอันตรายใหญ่หลวงมาสู่ปวงชน แม้จะมีการประชุมว่าด้วยสภาพแวดล้อมในด้านต่าง ๆ และการ
พัฒนาที่ยั่งยืนมาแล้วหลายครั้ง เพราะแม้จะเป็นที่ทราบกันว่า ความร้อนที่เพิ่มมากขึ้นในอาณาบริเวณต่าง
ๆ ในโลก นั้น เป็นผลจากพฤติกรรมของมนุษย์ ก็ยังมีคนจำนวนมากที่ยืนกรานยกประเด็นนี้เป็นข้ออ้างที่จะ
ไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเช่นว่า

อย่างไรก็ตาม พระดำริขององค์พระสันตะปาปาฟรานซิสจะเป็นการจุดประกายให้ผู้นำของ
ประเทศทรงอำนาจทั้งหลายตื่นจากภาวะไร้ความรับผิดชอบ และต่างก็ได้แถลงแนวทางของตนในทางที่จะ
อำนวยความสะดวกที่กรุงปารีสปลายปีนี้ประสบผลสำเร็จ แม้แต่พรรคการเมืองพรรคหนึ่งในสหรัฐ ซึ่งวาง
ตนราวกับว่าไม่เห็นปัญหาจากความเสื่อมทรามของสภาพแวดล้อม ก็ต้องคิดใหม่ เมื่อได้ฟังพระดำรัสของ
องค์พระสันตะปาปาฟรานซิสต่อการประชุมร่วมของรัฐสภา ซึ่งได้ทรงแสดงให้เห็นปรากฏชัดว่าปัญหาของโลก
ที่ทุกคนอยู่ร่วมกันนี้ มิใช่ปัญหาระหว่างพรรค ผู้นำทั้งของสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐประชาชนจีนต่างก็

ย้ำทำที่และแนวทางอันย่อมจะยังผลดี โดยต่างก็ได้ประกาศต่อประชาคมระหว่างประเทศว่าจะลดการสร้างมลภาวะให้ได้ในปี ค.ศ. 2030 อีกหลายประเทศก็ได้ประกาศทำที่ในทำนองเดียวกัน ความเคลื่อนไหวในทางบวกอย่างเป็นทางการเหล่านี้บังเกิดขึ้นในเดือนกันยายน ศกนี้ ทั้งนอกและในสมัชชาสหประชาชาติ

ในรายงานเดือนสิงหาคมที่กล่าวถึงแต่ต้น ข้าพเจ้าได้นำเสนอด้วยว่า “โดยที่เป็นเรื่องสำคัญยิ่งเรื่องหนึ่ง ข้าพเจ้าจะพยายามนำเสนอความเคลื่อนไหวในด้านนี้เป็นระยะ ๆ ต่อไป เพราะไทยควรจะได้เตรียมตัวพร้อมและมีข้อเสนอกับแผนงานทันการประชุมระดับสูงในสิ้นปีนี้”

ในรายงานเดือนกันยายน 2558 ฉบับที่ 2 เรื่องสงครามกลางเมืองในซีเรีย ข้าพเจ้าได้คาดเดาไว้ในตอนท้ายสุดว่า อันตรายและความโหดเหี้ยมของไอซิสหรืออิชิด นั้น “อาจเป็นไปได้ที่สหรัฐฯ รัสเซีย อิหร่าน ซีเรีย อังกฤษและฝรั่งเศสจะประสานการโจมตีไอซิสหรือแยกกันทำลายล้างกลุ่มดังกล่าวให้อ่อนกำลังลงอนาคตจะเป็นอย่างไรก็ตาม ยุทธศาสตร์ของรัสเซียที่จะมีฐานที่มั่นในตะวันออกกลางสืบต่อไปดูจะมีผลสำเร็จในไม่ช้านี้”

ในวันที่ 27 กันยายน ศกนี้ ทั้งสหรัฐฯ โดยประธานาธิบดีโอบามา และรัสเซีย โดยประธานาธิบดีปูติน (ซึ่งไปครั้งแรกในสปี) และประธานาธิบดีโรฮานีแห่งอิหร่านต่างได้แถลงถึงความจำเป็นที่จะต้องต่อต้านความรุนแรงและ “สุดโต่ง” ของไอซิส สำหรับปูติน นั้น แถลงว่ารัสเซียจะต่อต้านไอซิสภายใต้สหประชาชาติ โดยโรฮานีกล่าวว่า การโจมตีไอซิส นั้น จะต้องดำเนินการในอันดับแรก ส่วนการดำรงอยู่ของบาชาร์ อัล อัสซาด นั้น เป็นส่วนหนึ่งของ “การปฏิรูป” ซึ่งย่อมต้องดำเนินการเป็นขั้น ๆ ต่อไป เพราะอิหร่านมีความสัมพันธ์อันดีกับซีเรียตั้งแต่วาระที่ฮาเฟซ อัล อัสซาด ยังมีชีวิตอยู่ อย่างไรก็ตามโอบามาได้พบกันที่สหประชาชาติอยู่นานถึง 45 นาที

ต่อมาในวันนี้ (29 กันยายน) ประธานาธิบดีโอบามาได้จัดให้มีการประชุมขั้นสุดยอด ด้วยป้ายสีฟ้าในชื่อ Leaders' Summit at the United Nations Countering ISIL and Violent Extremism ซึ่งปูตินมิได้เข้าร่วม เนื่องจากกำลังมีปัญหาเกี่ยวกับสหรัฐฯ ที่ได้ส่งกองกำลังและอาวุธยุทโธปกรณ์ไปตั้งอยู่ในซีเรีย พร้อมโดรนและเครื่องบินรบโจมตีสมรรถนะสูง ที่ฐานบินที่ลาตาเกีย สำหรับอิหร่าน นั้น มิได้เข้าร่วมเพราะในขั้นนี้ยังอยู่ในข่ายเป็นรัฐที่ถูกอัยการร้าย (State-Sponsored Terrorism) ผู้ที่เข้าร่วมการประชุม เช่น ฝรั่งเศส อังกฤษ จอร์แดน ฯลฯ ดูจะเป็นสมาชิกของ Anti-ISIL Coalition ที่ตั้งมาหลายเดือนแล้ว แต่ได้ประชุมกันในระดับรัฐมนตรีต่างประเทศ

รายงานที่เข้าสู่การประชุมในวันนี้ได้แก่ของสหประชาชาติว่า จำนวนคนจากประเทศตะวันตกที่ประมาณว่าไปเข้าช่วยไอซิสรบ ได้แก่ 25,000 คน (ซึ่งตัวเลขนี้เป็นจำนวนเก่าหลายเดือนแล้ว) ที่ไปจากฝรั่งเศสมีจำนวน 1,800+ จากอังกฤษอีกจำนวนหนึ่ง และจากสหรัฐ 250+ ตามรายงานของกระทรวงความปลอดภัยของมาตุภูมิ พวกที่กลับเป็นหัวรุนแรง (Radicalised) เหล่านี้ได้กลับไปพร้อมก่อการร้ายในสหรัฐแล้ว และเจ้าหน้าที่กำลังติดตามความเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา

ประธานาธิบดีโอบามาได้ทำหน้าที่ประธานที่ประชุม และได้รายงานว่ กำลังรบของไอซิสถูก Degrade ไปเป็นจำนวนไม่น้อย แต่ไอซิสยังคงอยู่ในโมซูล แพลลูลูจา และรามาดิ ในอิรัก ตามสถิติที่โอบามาเสนอต่อสภาเอง สหรัฐจะไม่ส่งกองกำลังภาคพื้นดินเข้าไปทั้งในอิรักและซีเรีย นอกจากหน่วยรบพิเศษ ดังที่เคยส่งเข้าไปปฏิบัติการในซีเรีย

ตามรูปการณ์ในขณะนี้ การคาดเดาของข้าพเจ้าข้างต้นว่าอาจ ยังอาจมีความเป็นไปได้อยู่

(นายมนัสพาสน์ ชูโต)

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารสนเทศของกรมสารสนเทศ

ประมวลและวิเคราะห์ข่าวกับข้อเสนอแนวทางการแถลงข่าว

ประจำเดือนตุลาคม 2558

ชื่อตำแหน่ง นายมนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนตุลาคม 2558 ฉบับที่ 1

ตามรายงานข่าวด่วนมากที่ได้แจ้งให้ข้าราชการกรมยุโรปช่วยเพิ่มความต่อท้ายประมวล รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนกันยายน 2558 ว่าประธานาธิบดีปูตินได้เสนอต่อสภาสูง (Council of the Federation) ว่า รัสเซียจะส่งทหารไปปฏิบัติการ “Abroad” และได้รับความเห็นชอบแล้ว นั้น

รายงานข่าวด่วนมากต่อมาแจ้งว่า เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2558 รัสเซียได้ใช้เครื่องบินโจมตีทิ้งระเบิด (จากฐานบินของรัสเซียที่ลาตาเกีย ทางตะวันตกของซีเรีย) ซึ่งมีสมรรถนะสูง อันได้แก่ชุกอย 24 และชุกอย 25 ปฏิบัติการในบริเวณเมือง Homs ทางตะวันตกใกล้ชายแดนด้านเหนือของเลบานอน และ Hama ทางเหนือของ Homs โดยอ้างว่าเป็นเป้าหมายอันเป็นที่ตั้งของฝ่ายก่อการร้าย (ตามนิยามของบาชาร์ อัล อัสซาด ซึ่งรัสเซียใช้ตาม) แต่ฝ่ายต่อต้านรัฐบาลซีเรียได้ว่ากำลังฝ่ายก่อการร้ายมิได้ตั้งอยู่ในบริเวณที่ถูกลโจมตี แต่พวกตนและประชาชนทั่วไปตกเป็นเป้า

ก่อนหน้าการโจมตี ผู้ช่วยทูตฝ่ายทหารรัสเซีย ณ กรุงแบกแดด ยศระดับพลตรีสามดาว โทรศัพทไปยัง ผู้ช่วยทูตฝ่ายทหารของสหรัฐฯว่า เขามีเรื่องบางอย่างที่น่าสนใจจะบอก แล้วเขาก็ไปยังสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐฯ เคาะประตูและขอพบผู้ช่วยทูตฝ่ายทหารสหรัฐฯ เมื่อได้พบ นายพลรัสเซียนั้นก็บอกว่า การทิ้งระเบิดจะเริ่มขึ้นในหนึ่งชั่วโมง ตามรายงานของ บีบีซี “He tells the American military man that bombing starts in an

hour, so you'd better get out of Syrian airspace now and move any assets you have off the ground. And 60 minutes later, the bombing started.”

ในรายงานเดือนกันยายน ข้าพเจ้าแสดงความแปลกใจในศัพท์ที่โฆษกทำเนียบขาวใช้เกี่ยวกับการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมสหรัฐฯจะพบกับรัฐมนตรีกลาโหมรัสเซียว่า Deconfliction เพิ่งจะพอเข้าใจ หลังจากการที่รัสเซียจะโจมตีทิ้งระเบิดในซีเรียว่า เพื่อหาทางป้องกันมิให้เกิดการปะทะกันขึ้นระหว่างกำลังของทั้งสองฝ่าย ซึ่งน่าจะหมายถึงการประสานงานกันว่าฝ่ายใดจะออกปฏิบัติการทางอากาศระหว่างห้วงเวลาใด และเขตน่านฟ้าที่แน่นอนเพื่อมิให้ถูกอีกฝ่ายหนึ่งโจมตีโดยอุบัติเหตุ อันจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะน่านฟ้าซีเรียจำกัดมาก สำหรับเครื่องบินรบสมรรถนะสูง สิ่งที่มีผู้ช่วยทูตฝ่ายทหารรัสเซียบอกแก่ฝ่ายอเมริกันตามรายงานในวรรคก่อนนี้ จึงไม่น่าจะอยู่ในข่ายของการ deconflict จริง และมีความสับสนยุ่งยาก กับยังแสดงถึงการ “ลวง พราง” อยู่ไม่น้อย ตรงตามตำราของวลาดีเมียร์ปูตินสมัยเป็นตัวสำคัญอยู่ใน KGB

มูลเหตุจูงใจให้ปูตินใช้กุศโลบายต่อซีเรียเช่นนี้จะเป็นเช่นไร มีการตีความหมายถึงความเป็นไปได้หลายทางด้วยกัน อาทิ .-

บางคนเห็นว่า หลังจากที่ย้ายหน้าไปจากเวทีโลกหรือสหประชาชาติสักสิบปีได้ เมื่อกลับมาปรากฏตัวในสมัชชาเป็นครั้งแรก ปูตินต้องสร้าง Impact ให้ชัดว่า รัสเซียยังเป็นมหาอำนาจหนึ่งในระหว่างประเทศที่ฝ่ายอื่น ๆ ต้องยอมรับนับถือ นั่นเป็นถ้อยแถลงหลายตอนที่เขากล่าวในคำปราศรัยในวันเปิดการประชุมสมัชชาประจำปี ซึ่งเมื่อได้ทราบถึงการเข้าร่วมรบในสงครามกลางเมืองในซีเรียและกลับไปอ่านคำปราศรัยของปูตินอีกก็อาจจะเข้าใจแนวทางเชิงรุกที่เขาได้แถลงไว้ได้ชัดเจนขึ้น ไม่แต่เท่านั้น ปูตินยังต้องการแสดงชัดว่าเขามีได้ถูกโดดเดี่ยวจากวงการระหว่างประเทศตามที่มีการวิจารณ์กัน

บางคนเห็นว่า การแสดงพลาณภาพในซีเรียอาจจะเป็นการดึงความสนใจของโลกไปจากการที่ปูตินได้ละเมิดบูรณภาพแห่งดินแดนของยูเครน ด้วยการยึดครองและผนวกดินแดนไครเมีย อันเป็นการขัดต่อกฎหมายระหว่างประเทศ และเพื่อกลบเกลื่อนภาพศพทหารรัสเซียที่เสียชีวิตจากการเข้าไปช่วยกลุ่มแบ่งแยกดินแดนใน Donbass หรือยูเครนตะวันออก และถูกนำกลับไปยังรัสเซีย ซึ่งประชาชนชาวรัสเซียไม่ต้องการให้ความสูญเสียอันไม่น่าจะควรเช่นการเข้าไปรบอยู่นานปีในอัฟกานิสถานสมัยสหภาพโซเวียต เกิดขึ้นอีก และ

อาจจะเป็นด้วยเหตุนี้ ปฏิบัติการในซีเรียของรัสเซียจึงจำกัดอยู่เฉพาะกำลังทางอากาศ โดยอาศัยทหารภาคพื้นดินจากซีเรียกับกองกำลัง Revolutionary Guards ของอิหร่านที่ปฏิบัติการช่วยฝ่ายรัฐบาลซีเรียเป็นฝ่ายซีเป้า

การสร้างสมกำลังของรัสเซียในซีเรียมีเป้าประสงค์ตามยุทธศาสตร์ ดังที่รายงานไว้แล้วในประมวลรายงานเดือนกันยายน กล่าวคือรัสเซียต้องการฐานที่มั่นทางภูมิรัฐศาสตร์ในภูมิภาคตะวันออกกลาง เพราะนอกจากฐานบินที่ลาตาเกีย ซึ่งได้ใช้เพื่อพยุงฐานะทางทหารของบาชาร์ อัล อัสซาดและใช้เขาเป็นข้ออ้างความชอบธรรมของการดำเนินการทางทหารในซีเรียต่อไป และเสริมสร้างฐานทัพเรือที่ Tartous อันเป็นฐานทัพเรือน้ำลึกที่รัสเซียไม่เคยยอมถอนตัว หลังจากที่เขาไปใช้เฉพาะกิจในการเฝ้าติดตามความเคลื่อนไหวของกองเรือสหรัฐและพันธมิตร เพราะประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายมากหากจะต้องไปทางทะเลดำและผ่านทางช่องแคบ Bosphorus และ Dardanelles อันเป็นช่องแคบภายใต้บังคับของตุรกี ซึ่งเป็นทางเชื่อมต่อระหว่างทะเลดำกับทะเลเมดิเตอร์เรเนียน

รัสเซียกล่าวหาว่าการนอกเครือข่ายของตนว่า ได้ใช้ “สงครามสื่อมวลชน” หรือ “สงครามแพร่ข่าวสาร” ในการบิดเบือนข่าวการพญกัยในซีเรียครั้งนี้ แต่รัสเซียเองได้ (1) อ้างว่า ปฏิบัติการของรัสเซียในซีเรียเท่านั้นที่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะได้รับความเห็นชอบจากสภาซึ่งดูจะทำตามทุกอย่างที่ปูตินต้องการ เช่นในกรณีที่รัสเซียได้เข้ายึดโคโรเมีย และเป็นไปตามคำขอของรัฐบาลซีเรียที่เป็นรัฐบาลเดียวที่ชอบธรรม (2) มองข้ามข้อเท็จจริงตามที่สหประชาชาติได้ประนามซีเรียภายใต้อาสซาดว่า ได้ใช้ระเบิด Barrel สंहหารประชาชนชาวซีเรีย และใช้อาวุธเคมีทำร้ายคนในประเทศตนเองจนองค์กรต่อต้านอาวุธเคมี ด้วยความช่วยเหลือของปูตินในการสั่งให้อาสซาด ยอมมอบให้แก่องค์กรระหว่างประเทศ แต่บัดนี้ ทหารรัฐบาลซีเรียก็กลับมีอาวุธเคมีอีก แต่ครั้งนี้ปูตินกลับสมยอม (3) แสดงความไม่สนใจหรือรับรู้ในการที่กำลังภายใต้อาสซาดได้สังหารประชาชนชาวซีเรียไปกว่า 250,000 คน อีก 4 ล้านคนต้องลี้ภัยไปอยู่ในประเทศเพื่อนบ้าน และอีกจำนวนมากได้หาทางลี้ภัยไปในภูมิภาคยุโรปตะวันตก ทั้ง ๆ ที่ปรากฏเป็นข่าวทั่วไปในโลก

นายเซอร์เก ลาฟรอฟ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศรัสเซีย ได้ให้สัมภาษณ์หลังการประชุมคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2558 และให้คำนิยามของผู้ก่อการร้าย ซึ่งเป็นเป้าของการโจมตีทางอากาศของรัสเซียว่า “ได้แก่ ISIL al Nusra and other terrorist groups” เมื่อถูกถามว่า

ใครบ้างเป็น ผู้ก่อการร้าย ลาฟรอฟตอบว่า “ก็พวกที่ทำ เดิน และนั่งเช่นผู้ก่อการร้ายทั้งหลาย” เขาตั้งข้อสังเกตว่า กำลังฝ่าย (Anti-ISIS) Coalition ได้โจมตีที่ระเบิดซีเรียมากกว่า 1 ปี โดยมีได้รับความเห็นชอบจากเจ้าของประเทศ แต่ของรัสเซียได้รับความเห็นชอบจากสหภาพพันธ์ และได้รับความชอบจากรัฐบาลซีเรีย” เขาตั้งข้อสังเกตด้วยว่า “ถ้าจะว่าไป ISIL มิใช่กลุ่มก่อการร้ายในบริบทของคณะมนตรีความมั่นคง” เมื่อผู้สื่อข่าววิทยุออร์กไทมส์ถามว่า นอกจากซีเรียแล้ว อิรักจะเป็นเขตปฏิบัติการหรือไม่ นายลาฟรอฟกล่าวตอบว่า รัสเซียจะไม่ขยายขอบเขตไปอิรัก เพราะรัฐบาลอิรักไม่ได้ขอ และว่า ในซีเรียจะมีการประสานงานกับทหารซีเรีย เพราะรัสเซียเชื่อใน Collective Action และเชื่อในการทำตามกฎหมายระหว่างประเทศ

เมื่อถูกถามถึง Free Syrian Army นายลาฟรอฟตอบทันทีว่า กลุ่มนี้เป็นฝ่ายการเมืองที่เคยมีส่วนในการเจรจาแก้ปัญหาซีเรีย และถ้ามีการพบปะพูดคุยกันอีก FSA ก็ย่อมจะมีส่วน (Free Syrian Army is not a terrorist group but part of the political process) เพราะต่อไปก็ต้องมีการแก้ปัญหาทางการเมืองในซีเรีย และเตือนให้ทุกฝ่ายระวังมิให้เกิดปัญหา เช่นที่เกิดมาแล้วในอิรัก และลิเบีย สำหรับอาวุธ นั้น รัสเซียได้ให้แก่พวก Kurds ด้วย โดยผ่าน Iraq Information Centre ที่กรุงแบกแดด

อันที่จริง รัสเซียมิได้เพียงเข้าไปปฏิบัติการทางอากาศเหนือซีเรียเท่านั้น แต่ยังสามารถสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศที่มีเชื้อเป็นหัวหน้ารัฐบาล คืออิหร่านและอิรักด้วย โดยมีการแลกเปลี่ยนข่าวกรองซึ่งกันและกันเกี่ยวกับได้ซหรือไอซิส และการจัดตั้งศูนย์บัญชาการขึ้นที่กรุงแบกแดด ฉะนั้น ตั้งแต่ต่อไป ศูนย์บัญชาการในตะวันออกกลางจะมี 2 ศูนย์ ซึ่งมีแผนยุทธการต่างกันและเป้าหมายของการโจมตีต่างกันอีกด้วย ในทางการเมือง รัสเซียคงใช้วิธีนี้เพื่อก่อให้เกิดความแตกแยกของกลุ่มพันธมิตรต่อต้านไอซิส ซึ่งจะทำให้ไอซิสยิ่งเข้มแข็งขึ้นอีก เนื่องจากกำลังทางอากาศของพันธมิตรที่นำโดยสหรัฐฯ ไม่อาจวางแผนโจมตีไอซิสได้โดยสะดวก ประเทศเหล่านี้ได้แก่จอร์แดน สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ โมร็อกโก และอาจมีนัยยะสำคัญและยุ่งยากสำหรับฝรั่งเศส ซึ่งเพิ่งเริ่มโจมตีที่ระเบิดกลุ่มก่อการร้ายในซีเรียเมื่อวันก่อนหน้าทีรัสเซียจะเริ่มโจมตีกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งมิใช่กลุ่มไอซิสเสมอไป และเมื่อเริ่มแล้ว เครื่องบินรบของรัสเซียก็จะระดมปฏิบัติการบ่อยครั้งต่อวันยิ่งขึ้น ทำให้น่านฟ้าของซีเรียแทบจะไม่ว่าง ระบบการป้องกันการปะทะกันในอากาศของเครื่องบินฝ่ายต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐฯ หรือ Deconfliction ได้ผลเพียงไร ข้าพเจ้ายังไม่ทราบข่าว

เมื่อวันศุกร์ ที่ 1 ตุลาคม ศกนี้ สหรัฐและกลุ่มพันธมิตรต่อต้านไอซิสได้เรียกร้องให้รัสเซียยุติการโจมตีฝ่ายต่อต้านรัฐบาลอัสซาด แต่ยุทธการทางอากาศของรัสเซียก็รุดหน้าต่อไปด้วยความเข้มข้นยิ่งขึ้น และในวันนั้น ประธานาธิบดีฟรองซัวส์ ออลลอนด์แห่งฝรั่งเศสก็ได้เป็นเจ้าภาพการประชุม 4 ฝ่ายเกี่ยวกับปัญหาญูเครน เพื่อประเมินผลการดำเนินการตามข้อตกลงมินสค์ 2 โดยมีนายกรัฐมนตรีอังเกลา แมร์เคิล จากเยอรมนี ประธานาธิบดีวลาดิเมียร์ ปูติน จากสหพันธรัฐรัสเซีย และประธานาธิบดีโปโรเชนโกจากยูเครนไปร่วมด้วย แม้จุดประสงค์จะเกี่ยวกับปัญหาญูเครน แต่ทราบว่า ได้มีการหารือในปัญหาที่รัสเซียเข้าร่วมในสงครามกลางเมืองในซีเรียด้วย แต่เมื่อเสร็จสิ้นการประชุมในตอนกลางคืน ปูตินกับโปโรเชนโกได้รับออกจากทำเนียบประธานาธิบดีฝรั่งเศสในทันที โดยมีได้เข้าร่วมในการให้สัมภาษณ์แก่สื่อมวลชน

สหรัฐและฝรั่งเศสกับประเทศร่วม Anti-ISIS/Daesh Coalition อ่านเจตนาของปูตินออก แต่บางฝ่ายอาจจะไม่คาดว่า ปูตินจะปฏิบัติการภายในซีเรียรวดเร็วเช่นที่เกิดขึ้น ในความเห็นของประธานาธิบดีโอบามา เมื่อมีสื่อมวลชนสอบถามในวันศุกร์ (ที่ 2 ตุลาคม 2558) ถึงการพบกันกับปูตินเป็นเวลา 45 นาทีที่สหประชาชาติในคืนวันจันทร์ที่ 28 กันยายนว่า ได้เตือนปูตินแล้วว่าอย่าทุ่มเทไปในการช่วยบาชาร์ อัล อัสซาด โดยอ้างว่าจะมุ่งโจมตีไอซิส เพราะในระยะยาวรัสเซียจะจมปลัก (Quagmire) ในสงครามกลางเมืองของซีเรีย เช่นประสบการณ์ของโซเวียตในอัฟกานิสถาน เพราะอัสซาดจวนเจียนจะไปไม่รอดอยู่แล้ว การเข้าไปปฏิบัติการทางอากาศในขณะที่รัสเซียกำลังประสบปัญหาหนักหน่วงในทางเศรษฐกิจเช่นที่เป็นมาตั้งแต่ปลายปีที่แล้ว ด้วยขาดรายได้จากการที่ราคาน้ำมันตกต่ำและเงินตรา RUB เองมีค่าต่ำลงกว่าร้อยละ 40 โดยไม่เคยฟื้นสถานะเลย แม้ความพยายามที่จะ Diversify การเศรษฐกิจไปในทางอื่น ๆ ยังมีได้เริ่มขึ้น ไม่แต่เท่านั้น จีนซึ่งลงนามระยะยาวที่จะซื้อพลังงานจากรัสเซีย ก็มีอุปสงค์น้อยลงมากและการเศรษฐกิจของจีนเองก็กำลังอ่อนตัวลง ไม่แต่เท่านั้น การทำสงครามในซีเรีย ซึ่งได้แรงหนุนจากบางกลุ่มในอิหร่าน ก็อาจเป็นผลร้ายต่อรัสเซียเอง เพราะพวกซุนนี่ยอมต่อต้านรัสเซียในที่สุด เพราะรัสเซียเองมีประชากรอิสลามหัวรุนแรงอยู่ไม่น้อย โอบามากล่าวด้วยว่า สหรัฐเห็นว่า ปูตินควรจะเห็นแก่คนรัสเซียเองมากกว่า เพราะต่อไปนี่ก็เริ่มลำบากอยู่แล้ว สำหรับมาตรการแข่งขันทางเศรษฐกิจที่สหรัฐและประเทศอียูใช้กับรัสเซีย เพราะเหตุที่ยึดครองไครเมียและรุกรานยูเครนตะวันออกอยู่ขณะนี้ สหรัฐจะยังไม่ยกเลิก และเชื่อว่าอียูก็คงยึดท่าที่เช่นเดียวกัน

การให้สัมภาษณ์มีขึ้นหลังจากการทำพิธีรับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการสหรัฐอเมริกาคนใหม่ ซึ่งการโจมตีที่ระเบิดของรัสเซียในซีเรียได้เริ่มมาสามวันแล้ว คำตอบของโอบามาข้างต้นจึงนำความเคลื่อนไหวเท่าที่ดัดแปลงตามสถานการณ์ล่าสุดมาใช้ด้วย โอบามาได้กล่าวตอบผู้สื่อข่าวด้วยว่า จะไม่ให้งบเกิด “สงครามตัวแทนในซีเรีย” หรือ Proxy War ในข้อนี้ วุฒิสมาชิก John McCain ตอบผู้สื่อข่าว ซีเอ็นเอ็น ว่า “โอบามาน่าจะยอมรับว่า ตัวเองไม่มี Strategy ในการรับมือกับการเปลี่ยนเป็นฝ่ายรุกอย่างรวดเร็วของรัสเซียมากกว่า” ประธานาธิบดีโอบามาได้ตอบคำถามของผู้สื่อข่าวเกี่ยวกับข้อเสนอของนางฮิลลารี คลินตันที่จะให้ตกลงกำหนด No-Fly Zone ภายในซีเรีย เพื่อปกป้องฝ่ายต่อต้านรัฐบาลอัสซาดจากการโจมตีของกำลังทางอากาศรัสเซีย เป็นทำนองแย้ง โดยกล่าวว่า การเป็นผู้สมัครเข้าเป็นประธานาธิบดีย่อมจะมีข้อเสนอเช่นนั้นได้ แต่ผู้ที่เป็นประธานาธิบดีจะเข้าถึงข้อมูลและข่าวอันจะทำให้ต้องเสนอต่างไป ในประเด็นหลังนี้ วุฒิสมาชิก John McCain ตอบว่า เห็นด้วยกับข้อเสนอของนางฮิลลารี คลินตัน

ในวันอาทิตย์ที่ 5 ตุลาคม วันนี้ ตามเวลาในประเทศไทย บารัค อัด-อัดซาด ประธานาธิบดีซีเรียได้แถลงว่า ปฏิบัติการทางทหารของรัสเซียในซีเรียจะก้าวรุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว และมีความสำคัญยิ่ง (Vital) ต่อความมั่นคงและปลอดภัยของทั้งภูมิภาคตะวันออกกลาง

นายมนัสพาสน์ ฑูโต

ประธานคณะทำงานฯ

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนตุลาคม 2558 ฉบับที่ 2

สมรภูมิของสงครามกลางเมืองในซีเรีย สื่อเคาะว่าจะสู้รบและขยายวงกว้างขึ้น เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2558 กระทรวงการต่างประเทศตุรกีได้ประท้วง “อย่างแข็งขัน” ต่อเอกอัครราชทูตรัสเซีย ณ กรุงอังการา ว่าเมื่อวันเสาร์ที่ผ่านมาเครื่องบินเอฟ 16 ของตุรกีต้องบินขึ้นไปสกัดเครื่องบินรบของรัสเซียที่ดลวงล้ำเข้าไปในน่านฟ้าของตุรกีใกล้เมือง Yayladagi ในภูมิภาค Halay ตอนใต้ของประเทศ ทางการรัสเซียที่กรุงมอสโกให้คำชี้แจงว่าเป็น “navigational error” และได้แจ้งให้รัฐบาลตุรกีทราบแล้ว

ต่อมา รัฐบาลตุรกีแถลงข่าวว่า เครื่องบินตุรกีหลายเครื่อง ซึ่งบินพิทักษ์น่านฟ้าชายแดนเมื่อวันอาทิตย์ ถูกเครื่องบิน (เข้าใจว่าหมายถึงเครื่องบินของรัสเซีย) แต่มิได้แสดงสัญชาติ เข้ามาก่อน

เมื่อวันจันทร์ ที่ 5 ตุลาคม นาย Ahmet Davutoglu นายกรัฐมนตรีตุรกี ได้กล่าวแก่โทรทัศน์ตุรกีว่า กฎเกณฑ์ในการปฏิบัติการของกองทัพมีอยู่ชุด ไม่ว่าใครก็ตามละเมิดน่านฟ้าของตุรกี “แม้จะเป็นนกที่บินเข้าไป ก็จะต้องถูกสกัด” แต่เขาเสริมว่า เส้นทางสื่อสารระหว่างรัสเซียกับตุรกียังใช้ได้อยู่ คงจะเพื่อให้พอเบาใจได้ว่า คงจะยังไม่มีความขัดแย้งระหว่างกัน ในขณะนี้ ในขณะเดียวกัน ประธานาธิบดี Erdogan ได้ประกาศชัดว่า ในฐานะที่ตุรกีเป็นภาคีของนาโต้ หากภาคีหนึ่งใดถูกโจมตีก็จะถือเป็นการโจมตีสัมพันธมิตรทั้งหมดซึ่งจะต้องร่วมกันป้องกัน

ปฏิบัติการทางอากาศของรัสเซียที่มาช่วยประธานาธิบดี บาชาร์ อัล-อัสซาด ด้วยการโจมตีและทิ้งระเบิดในสงครามกลางเมืองในซีเรีย เป็น “ความผิดที่ร้ายกาจ” มากในมุมมองของตุรกี เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม องค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือหรือนาโต้ ได้เรียกร้องให้รัสเซีย ยุติการโจมตีทางอากาศ “ต่อฝ่ายต่อต้านรัฐบาล (อัสซาด) และพลเมือง” หลังจากที่รัสเซียเริ่มการโจมตีทิ้งระเบิดสนับสนุนรัฐบาลซีเรียติดต่อกันมาแล้ว 5 วัน ในวันจันทร์เช่นกัน รัสเซียได้แถลงว่า ฝ่ายรัสเซียได้ “continued performing ‘pinpoint strikes’ on IS targets in Syria, carrying out 25 sorties and hitting nine Islamic State (IS) targets. Among those targets was a communications centre in Homs, and a command centre in Latakia.

ฝ่ายต่อต้านรัฐบาลหัวปานกลาง (moderate) ได้ยืนยันก่อนหน้านี้ ดังปรากฏในรายงานฉบับที่ 1 แล้ว ว่า ทั้งสองเมืองที่รัสเซียกล่าวอ้างข้างต้น มิใช่เป็นบริเวณที่ไอเอสมาครองอยู่ แต่เป็นเขตปฏิบัติการของพวกเขา

และพลเมืองทั่วไป เพราะผู้ที่สนใจติดตามความเคลื่อนไหวของฝ่ายต่าง ๆ ย่อมทราบว่า ไอเอสปฏิบัติการอยู่ทางตะวันออกและเหนือของซีเรีย ยิ่งที่ลาตาเกียยิ่งยากที่ไอเอสหรือกลุ่มใดจะไปตั้งอยู่เพราะเป็นฐานบินที่รัสเซียเองใช้เป็นฐานปฏิบัติการ มีกองบินและกองกำลังคุ้มกันอย่างหนาแน่น ทั้งสองแห่งนี้อยู่ทางตะวันตกของซีเรีย ไกลไปทางทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ตุรกีและพันธมิตรเองได้แถลงด้วยว่า เป้าหลักของการโจมตีโดยกำลังทางอากาศของรัสเซียได้แก่กลุ่มต่อต้านประธานาธิบดีอัสอาด

ในวันอังคารที่ 6 ตุลาคม นาย Jan Stoltenberg เลขาธิการนาโต้ได้แถลงต่อสื่อมวลชนประณามการที่รัสเซียได้ละเมิดน่านฟ้าของภาคีสัมพันธมิตร คือตุรกีถึงสองครั้งด้วยกันจนบัดนี้ ซึ่งนาโต้เห็นว่าไม่ใช่เป็นเหตุบังเอิญ และจะติดตามประเมินข่าวกรองที่แสดงว่า กำลังภาคพื้นดินพร้อมอาวุธหนักและยานเกราะจากรัสเซียได้ไปเสริมกำลังในซีเรีย นอกเหนือจากกำลังทางอากาศเป็นจำนวนมากที่ลาตาเกียและกองเรือที่ไปพร้อมอยู่ที่ฐานทัพเรือที่รัสเซียปรับสมรรถนะที่ Tartous ทางรัสเซียได้ปฏิเสธเมื่อถูกถาม แต่หลายฝ่ายมีหลักฐานการเคลื่อนกำลังเหล่านี้ ซึ่งจะนำไปใช้เพื่อการใดจะต้องติดตามความเคลื่อนไหวต่อไป เพราะกุศโลบายต่าง ๆ นี้ เป็นวิธีหนึ่งของ Policy of Deception ที่ประเทศที่คิดร้ายใช้อยู่เสมอ แต่การเคลื่อนกำลังภาคพื้นดินของรัสเซียตามฐานข่าวนี้มีผลในการเปลี่ยนพลวัตของสถานการณ์ในซีเรียอันน่าหวั่งกังวล เลขาธิการนาโต้กล่าวด้วยว่า Rapid Response Force จำนวน 40,000 คนที่เตรียมไว้ในกรณีที่รัสเซียรุกรานประเทศในกลุ่มบอลติกโปแลนด์ สืบเนื่องจากการรุกรานในยูเครนตะวันออก นั้น สามารถให้ใช้ทางได้ เช่นตุรกี เพราะได้ปรับแผนไว้แล้ว

การละเมิดน่านฟ้าของตุรกีดังกล่าวข้างต้นเป็นตัวอย่างของการที่ฝ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องยังมิได้ประสานการปฏิบัติการเพื่อหลีกเลี่ยงการปะทะกันกลางอากาศกับรัสเซียเพียงพอ ซึ่งความจำเป็นของการ Deconfliction นี้ ได้ชี้แจงไว้ในรายงานเดือนตุลาคม หน้าที่ 1 แล้วหลายตอน เพราะสถานการณ์อันประหลาดที่น่านฟ้าของซีเรียนี้อาจจะบานปลายเป็นการปะทะกันหลายฝ่ายได้ และก็เป็นเรื่องแปลกที่ข้าพเจ้า ซึ่งเป็นผู้หนึ่งที่ติดตามข่าวจากทุกกระแส ยังมีได้ทราบว่าสหรัฐได้ปรับเปลี่ยนแผนยุทธการไปอย่างไร แต่ก็มีความเป็นไปได้ที่ประธานาธิบดีโอบามา ซึ่งสนใจการแก้ปัญหาทางการทูตมากกว่า คงจะพยายามสนับสนุนฝ่ายต่อต้านอัสอาดให้แข็งแกร่งพอ เพื่อการเจรจาทำนองเงินว่า 3 โดยให้มีชาวซีเรียที่มีบาร์มีพอ เพื่อแทนที่บาชาร์ อัล อัสอาด เช่นที่นายลาฟรอฟเคยให้สัมภาษณ์ ดังที่ปรากฏในรายงานเดือนตุลาคม หน้าที่ 1 ในขณะเดียวกัน ก็ปล่อยให้รัสเซียใช้วิธีการทหารจน “จมปลัก” ในซีเรีย ตามที่โอบามากล่าวว่า ได้เตือนปูตินไว้ใน

การพบกันสองต่อสอง ณ สหประชาชาติ เมื่อคืนวันจันทร์ ที่ 28 กันยายน ศกนี้ เพราะในทางเศรษฐกิจ ปูติน มิได้มีสายป่านยาวนัก ในขณะที่เศรษฐกิจของสหรัฐกำลังดีขึ้นอย่างไม่อาจเทียบได้

อีกทางหนึ่งซึ่งมีความเคลื่อนไหวจากหลายทางได้แก่การสะสมหลักฐานทั้งทางพยานบุคคลและวัตถุ พยาน เช่นภาพถ่ายและวิดีโอ เพื่อดำเนินคดีในฐานะอาชญากรรมสงครามและการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ต่อนายบาชาร์ อัล-อัสซาด ในบรรดาผู้ที่กำลังดำเนินการ มีอดีตกองทัพอากาศ Stephen Rapp ด้านอาชญากรรมสงคราม กลุ่มของนายไนท์ ซึ่งมีหลักฐานอยู่มากมาย รวมทั้งภาพข่าวซีเรีย ซึ่งถูกอาวุธเคมี เสมือนภาพข่าวยิวในสมัย สงครามโลก ครั้งที่ 2 ที่ถูกสังหารไปถึง 6 ล้านคน สำหรับพยานบุคคล นั้น ในกลุ่มผู้อพยพและลี้ภัยที่ไปสู ประเทศยุโรปตะวันตกในปัจจุบันนี้นับล้าน มีอยู่เป็นจำนวนมากที่พร้อมจะให้การกล่าวหา ผู้เชี่ยวชาญและนัก กฎหมายที่กำลังเตรียมการด้านนี้อยู่ว่า แม้ซีเรียจะมีได้ลงนามในอนุสัญญาว่าด้วยอาชญากรรมระหว่าง ประเทศ แต่บาชาร์ อัล-อัสซาดก็ต้องเป็นผู้ต้องหาอยู่ตลอดไป และสามารถตามจับได้ไม่ว่าจะไปยังประเทศ ใดในโลกก็ตาม และสามารถดำเนินคดีต่อเขาได้ แม้ด้วยกฎหมายแห่งชาติ ส่วนผู้นำรัสเซีย นั้น ก็อยู่ในฐานะ Vulnerable จากผลกระทบของข้อหาต่อบาชาร์ อัล-อัสซาด ตัวอย่างในคดีดังกล่าวได้แก่กรณีที่เกิดขึ้นจาก อดีตกองทัพอากาศซีเรีย ซึ่งแม้จะผ่านไปถึง 20 กว่าปี ก็ยังมีการดำเนินคดีอยู่

นายมนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะทำงานฯ

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนตุลาคม ฉบับที่ 3

ตามรายงานเชิงวิเคราะห์เดือนกันยายน ฉบับที่ 2 ลำดับความเป็นมาบางตอนของสงครามกลางเมืองในซีเรีย บทบาทของสหประชาชาติและสันนิบาตอาหรับ สหรัฐและรัสเซียในการพยายามหาทางระงับสงครามด้วยวิถีทางการทูต โดยให้ฝ่ายต่าง ๆ ที่ขัดแย้งกันไปเจรจา ณ นครเจนีวา ซึ่งล้มเหลวไปถึงสองครั้ง และภัยคุกคามจากการแผ่อำนาจด้วยวิธีการต่าง ๆ ของ ISIL/Dae'sh ซึ่งก่อตัวขึ้นในปีที่ 4 ของสงครามในซีเรีย อันทั้งสหรัฐและรัสเซียต่างก็ไม่ต้องการให้กลุ่มก่อการร้ายรุ่นใหม่นี้ขยายตัวต่อไป และในตอนท้ายของการวิเคราะห์ถึงช่วงนั้นได้กล่าวว่า “อนาคตจะเป็นไปอย่างไรก็ตาม ยุทธศาสตร์ของรัสเซียที่จะมีฐานที่มั่นในตะวันออกกลางสืบต่อไปดูจะมีผลสำเร็จในไม่ช้า” นั้น

ในวันที่ 8 ตุลาคม 2558 รัสเซียภายใต้ปูติน ซึ่งได้ใช้กลยุทธ์ตามรอยของผู้นำสมัยนาย เลโอนิด เบรชเนฟ ที่ต้องการจะหาทางผูกพันกับผู้นำที่หวังพึ่งสหภาพโซเวียตและรัสเซียต่อมา เพื่อเปิดทางให้มหาอำนาจเช่นรัสเซียได้มีส่วนสำคัญในการกำหนดทิศทางของการเมืองในตะวันออกกลาง ซึ่งจะอยู่ในฐานะเช่นนี้ได้ต้องมีฐานที่มั่นทางบก ทางเรือและทางอากาศในจุดยุทธศาสตร์ที่จะเข้าถึงเป้าหมายได้ในหลายทิศทางเท่าที่จะมุ่งหมาย ในวันที่ รัสเซียสำเร็จผลแทบจะทุกทางตามความปรารถนาแล้ว โดยเมื่อวานนี้ (ที่ 7 ตุลาคม) กองเรือรัสเซียในทะเลแคสเปียน 4 ลำได้ระดมยิงขีปนาวุธพิสัยกลาง 26 ชุด (Cruise Missiles) ไปยังเป้าหมายที่กำหนดชัดในซีเรียเป็นระยะทาง 1,500 กิโลเมตร ตามด้วยการระดมยิงทำนองเดียวกันในวันนี้ ที่ 8 ตุลาคม โทรทส์นัรัสเซียได้แสดงภาพรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมรัสเซียบรรยายสรุปปฏิบัติการดังกล่าวนี้ให้ปูตินทราบที่โต๊ะทำงานขนาดค่อนข้างเล็กของเขา รายงานทางโทรทัศนรัสเซียเช่นกันได้นำภาพที่ปูตินเป็นหัวหน้าทีมฮ็อคกี้น้ำแข็งลงแข่งขันและได้ชัยชนะ โดยเป็นวาระที่ตรงกับวันคล้ายวันเกิดปีที่ 63 ของปูตินพอดี และมีภาพเขารับถ้วยชัยชนะด้วย นับเป็นการเผยแพร่ข่าวที่บางที พวกไอซิสก็คงต้องคิดหนัก แม้จะเคยมีชื่อว่า ไอซิสมีมือดีเยี่ยมในการผลิตเนื้อหาของปฏิบัติการเพื่อผลในทางต่าง ๆ อยู่ตั้งแต่ต้น รวมทั้งในการสร้างความตื่นกลัว หรือการหาสมัครพรรคพวกจากประเทศต่าง ๆ

การที่ปูตินสามารถแสดงอำนาจได้อย่างรวดเร็วเช่นที่ยกตัวอย่างมาข้างต้นนี้ เหตุปัจจัยหนึ่งสืบเนื่องมาจากพฤติกรรมที่เรียกกันว่า Putin's psyche ซึ่งจะต้องวิเคราะห์กันอย่างละเอียดต่อไป ในขั้นนี้ ขอเรียงความเป็นมาในบริบทนี้เฉพาะในรายงานฉบับนี้ก่อน

ในฉบับก่อน ๆ นี้ ได้กล่าวถึงความไฝฝืนของปูตินที่จะฟื้นฟูสถานะไม่แต่เพียงในสมัยสหภาพโซเวียตเป็น
อภิมหาอำนาจ แต่ย้อนกลับไปถึงรัชสมัยของ Peter the Great (รองอธิบดีวัฒนธรรมน่าจะให้ความเห็นได้) การ
เข้ายึดครองแหลมไครเมีย และผลักดันการผนวกดินแดนไครเมียผ่านสภาทั้งสองของรัสเซียในเวลาอันสั้นเป็น
ตัวอย่างที่ชัดเจนประการหนึ่ง การสู้รบต่อมาในยูเครนตะวันออกตามคำสั่งของปูตินเอง ด้วยผู้ที่ปูตินนำมาจาก
เชเชเนียและส่งไปควบคุมเหตุการณ์ในดินแดนตะวันออกของยูเครน ซึ่งคนเดียวกันนี้มีบทบาทสำคัญในการ
ฆาตกรรมนายออบอริส เนียมสอบ อดีตรองนายกรัฐมนตรีสมัยบอริส เยลต์ซินเป็นผู้นำ ซึ่งถูกมือปืนสังหารขณะ
เดินผ่านสะพานข้ามพระราชวังเครมลิน จนบัดนี้คดีก็เงียบหายไปเฉย ๆ เหตุที่ต้องถูกขจัด ก็เพราะในวันถัดไป
เขาเตรียมจะเปิดเผยความลับหลายประการเกี่ยวกับแผนการของปูตินในการรุกรานยูเครน ส่วนนักบิน
เฮลิคอปเตอร์หญิงชาวยูเครนซึ่งใกล้ชิดกับเนียมสอบ ก็ต้องติดคุกอยู่ในรัสเซียจนบัดนี้ ด้วยข้อหาที่หนักขึ้นมาก

ก่อนการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยที่ 70 ซึ่งปูตินจะไปปรากฏตัวครั้งแรกในระยะเวลาประมาณ 10
ปีได้ ด้วยเหตุผลที่แสดงไว้แล้วในรายงานเดือนนี้ ฉบับที่ 1 ว่ารัสเซียมีจุดมุ่งหมายอันแน่วแน่ที่จะให้ประชาคม
ระหว่างประเทศยอมรับนับถือว่า รัสเซียยังเป็นมหาอำนาจในโลกนี้ ปูตินได้ปรากฏตัวในโรงยิมภายในวังเครม
ลิน พร้อมกับนายกรัฐมนตรีเมดเวเดฟ เพื่อแสดงถึงความเข้มแข็งของตนเอง โดยมีได้สวมเสื้อเพื่อโชว์กล้ามเนื้อและ
ความบึกบึน ต่อจากนั้น ก็มีการแสดงความสามารถของปูตินอีกในการแข่งขันยูโด เนื่องจากปูตินได้ฝึกยูโด
ตั้งแต่สมัยที่อยู่ KGB จนได้เข็มขัดดำ ต่อมาเมื่อสองสามวันที่แล้ว โททท์สค์และสื่อสิ่งพิมพ์ของรัสเซียได้แสดง
ภาพปูตินขี่ม้า โดยไม่สวมเสื้อ ในระยะเดียวกัน วงการภายนอกก็ได้เห็นการสร้างฐานบินสำหรับเครื่องบินรบ
รัสเซียและเฮลิคอปเตอร์เป็นจำนวนมาก และการปรับปรุงฐานทัพอากาศของรัสเซียที่ตาร์ตุสในซีเรีย ซึ่งเครื่องบิน
รบได้ออกปฏิบัติการตั้งแต่วันที่ 30 กันยายนและได้ออกโจมตีเป้าหมายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับไอซิสจริง ๆ น้อย
มาก ร้อยละ 90 เป็นที่ตั้งหรือกองกำลังของฝ่ายต่อต้านนายอัสซาด ซึ่งในวันแรก ๆ อ่อนกำลังมาก
ความสำเร็จของกองกำลังรัสเซียได้แก่การเริ่มปฏิบัติการโดยรวดเร็ว เพื่อครองน่านฟ้าของซีเรียและกันมิให้
เครื่องบินของสหรัฐและพันธมิตรมีโอกาสเข้ามา และโดยที่ไม่มีการประชุมกันเพื่อ Deconfliction เครื่องบิน
รบรัสเซียได้ล่าแดนและพยายามยั่วยุทธก็หลายครั้งแล้ว กับสหรัฐ นั้น เมื่อวานนี้ (ที่ 7 ตุลาคม) เครื่องบินสหรัฐ
กับของรัสเซียเกือบปะทะกันอย่างน่ากลัว อันเป็นสถานการณ์อันน่าหวงกังวลมาก

การที่รัสเซียได้เปรียบเหนือพันธมิตรของสหรัฐก็เพราะในขั้นนี้ กองกำลังที่สหรัฐนำไม่ต้องการให้เหตุการณ์บานปลาย แต่ความสูญเสียเช่นที่กล่าวถึง ก็อาจจะนำไปสู่การสู้รบในวงกว้างได้ เนื่องจากมีรายงานซึ่งปรากฏในฉบับก่อนฉบับนี้ว่ากำลังภาคพื้นดินจากรัสเซียได้ไปถึงซีเรีย แต่ยังไม่มียานว่า ได้เข้าไปปฏิบัติการเสริมกำลังของซีเรียแล้ว แต่ในวันนี้ (ที่ 8 ตุลาคม) ซีเรียได้ประกาศเริ่มการรุกรบด้วยกำลังภาคพื้นดินอย่างขนานใหญ่ เพราะกำลังฝ่ายต่อต้านรัฐบาลอาสาตได้โจมตีทหารฝ่ายอาสาต รวมทั้งทำลายรถถังที่ได้รับจากรัสเซีย ในบริเวณเมืองฮามา ที่ปรากฏในแถลงข่าวของรัสเซียว่าเป็นเป้าที่กองบินรัสเซียโจมตี เท่ากับเป็นการยืนยันว่า ปฏิบัติการของทหารซีเรียได้รับ close air support จากกองบินของรัสเซีย

ด้วยความเป็นห่วงในความเคลื่อนไหวอันส่ออันตรายของกองกำลังรัสเซียในซีเรีย รัฐมนตรีกลาโหมของประเทศนาโต้ได้ร่วมการประชุมกันในวันนี้ (8 ตุลาคม) และเรียกร้องให้รัสเซียยุติการโจมตีสนับสนุนฝ่ายนายอาสาตโดยเร็ว ระงับการล่องลำนำนฟ้าของตุรกีซึ่งเป็นภาคีของนาโต้ และแสดงความพร้อมเพรียงกันในการป้องกันภัยประเทศภาคีอย่างเต็มที่ ในขณะที่เดียวกัน ทหารอังกฤษได้เดินทางไปยังประเทศบอลติคเพิ่มเติมเพื่อร่วมป้องกันภัยจากการรุกรบของรัสเซีย

รัสเซียเป็นฝ่ายได้เปรียบเพราะคำสั่งของคนเดียวสามารถทำให้กองกำลังทุกหน่วยรบเคลื่อนที่ได้อย่างรวดเร็ว และได้ถือโอกาสเข้าไปยึดฐานใด ๆ ในเขตยุทธศาสตร์ เช่นซีเรีย เมื่อเกิดช่องว่างของอำนาจขึ้น สหรัฐเสียโอกาส เพราะกระบวนการตัดสินใจทางนโยบายไม่คล่องตัว และโอบามากับรัฐมนตรีจอห์น แครร์รี่ได้ส่งสัญญาณอันสลับซับซ้อนในระยะสองสามสัปดาห์ที่ผ่านมา หลายประเด็นก็ขัดกันอยู่ในตัว และประธานาธิบดีโอบามาก็โน้มเอียงไปในทางหลีกเลี่ยงมิให้มีชื่อว่าเป็นคนขอใช้กำลังทหาร ในเมื่อเหลือเวลาอีกปีครึ่งก็จะพ้นตำแหน่งแล้ว ช่วงเวลา 2 ปีก่อนการเลือกตั้งประธานาธิบดีมักจะเป็นจังหวะที่ทำให้ยากต่อการตัดสินใจในเรื่องสำคัญยิ่ง ในมุมมองของผู้อยู่นอกรัฐบาล ดุลแห่งอำนาจในซีเรียและอิรักดูจะไปในทางของรัสเซียขณะนี้

ตามรายงานล่าสุด ประมาณ 02.20 น. ตามเวลาในไทย ชีปนาวุธ 2 ชุดที่เรือรบของรัสเซียยิงจากทะเลแคสเปียนไปยังเป้าในซีเรียได้ตกลงในอิหร่าน ฝ่ายข่าวของสหรัฐก็ได้ให้ข่าวนี้ ทางรัสเซียได้ปฏิเสธข่าวใน Facebook จึงต้องรอดติดตามข่าวในเรื่องนี้ต่อไป อันที่จริง ชีปนาวุธ (Cruise) รุ่นนี้ไม่ถูกนัก เพราะชุดละ 1 ล้านดอลลาร์ ยิ่งไปแล้วถึงเวลานี้ ประมาณ 50 ชุด

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนตุลาคม 2558 ฉบับที่ 4

เมื่อวันเสาร์ ที่ 10 ตุลาคม 2558 ชาวตุรกีเป็นจำนวนมาก รวมทั้งสมาชิกสหภาพแรงงาน ชาวเคิร์ด และคนรุ่นใหม่ที่ปรารถนาให้ประเทศมีความเป็นเสรีนิยมมากขึ้น ได้ไปร่วมการชุมนุมครั้งใหญ่ใกล้สถานีรถไฟในกรุงอังการา เพื่อความเป็นเอกภาพของประเทศ อันเป็นโอกาสที่ฝ่ายต่าง ๆ ในวงการเมืองได้แสดงความพร้อมใจที่จะให้การเลือกตั้งทั่วไปครั้งใหม่ ซึ่งกำหนดจะมีขึ้นในวันที่ 1 พฤศจิกายน เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เพราะการเลือกตั้งครั้งที่แล้ว เมื่อเดือนมิถุนายน ศกนี้ ปรากฏผลอันเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ทางการเมืองของตุรกีอย่างมาก โดยพรรคอนุรักษนิยมหรือฝ่ายขวาจัดที่สนับสนุนประธานาธิบดี Recep Tayyip Erdogan ในปัจจุบัน ซึ่งครองอำนาจต่อเนื่องมาถึง 13 ปี อันได้แก่ พรรค AKP หรือ Justice and Development Party มิได้รับเสียงข้างมากพอ คือได้ 259 ที่ในสภาที่มี 550 ที่ ความพยายามจัดตั้งรัฐบาลผสมในเวลาที่ผ่านมานี้ไม่เป็นผล ทำให้ความมุ่งหมายของ Erdogan ที่จะมีเสียงในสภามากพอที่จะนำไปสู่การลงประชามติแก้ไขรัฐธรรมนูญให้ประธานาธิบดีรวบรวมอำนาจบริหารสูงสุดในระบอบการปกครองที่ฝ่ายต่าง ๆ เรียกว่าไปในทิศทาง Illiberal ในขณะที่พรรค People's Democratic Party หรือ HDP ซึ่งนิยมพวก Kurd กลับพลิกประวัติศาสตร์ สามารถได้เสียงสนับสนุนเกินร้อยละ 10 พวก Kurd และกลุ่มต่อต้านซึ่งมีชื่อว่า PKK ได้ประกาศให้มีการหยุดยิงฝ่ายเดียว โดยหวังที่จะให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสันติสุข

แต่แล้วในตอนสายวันเสาร์ ที่ 10 ตุลาคม ขณะที่ฝ่ายต่าง ๆ กำลังรื้อเรียงและเดินระบำเพื่อความสันติสุขนั่นเอง ระเบิดพลีชีพ 2 ชุดก็ถล่มขึ้นอย่างสนั่นหวั่นไหว ผู้คนจำนวนมากแตกกลุ่มกระจาย ในพริบตาเดียว เสียงรถพยาบาลวิ่งไปทั่วอาณาบริเวณเพื่อรับคนเจ็บและผู้ที่เกี่ยวข้องที่จากแรงระเบิด ตามรายงานทางการ 97 คนถึงแก่ชีวิต รวมทั้ง 2 ศพของผู้ที่จุดระเบิดพลีชีพ อีก 400 คนได้รับบาดเจ็บ นับเป็นความรุนแรงที่สุดในประวัติศาสตร์ของตุรกีสมัยใหม่

ต่อมาในวันเดียวกัน นาย Ahmet Davutoglu นายกรัฐมนตรีตุรกี ได้ปรากฏตัวในทางโทรทัศน์ ประกาศให้หยุดราชการเพื่อไว้อาลัยเป็นเวลา 3 วันและคาดการณ์ว่า เป็นการกระทำของกลุ่มก่อการร้าย ซึ่งมีอยู่หลายกลุ่มที่อยู่ภายในชาย แต่ในวันนั้น เขายังไม่เจาะจงว่าเป็นกลุ่มใด ส่วนประธานาธิบดี Erdogan นั้น ได้แถลงต่อมา ประณาม "Heinous crimes" ที่เกิดขึ้น โดยไม่โทษว่าเป็นการกระทำของกลุ่มใด จนวันนี้ (12

ตุลาคม 2558) รัฐบาลตุรกีก็ได้เจาะจงว่าเป็นการกระทำของ ISIL/DAESH มากกว่ากลุ่มอื่นใด และจะพิสูจน์ศพของผู้วางระเบิดทางนิติวิทยาศาสตร์ต่อไป

จะด้วยเหตุผลใดก็ตาม ตุรกีแถลงผลปฏิบัติการทางอากาศในภาคเหนือของอิรักว่า ได้โจมตีทั้งระเบิดในวันนี้ (12 ตุลาคม) ทำให้ฝ่าย PKK เสียชีวิต 44 ราย นับว่าแปลกที่ปฏิบัติการดังกล่าว ซึ่งน่าจะโจมตีกลุ่มไอซิล ซึ่งถูกหาว่าเป็นผู้วางระเบิดพลีชีพ แต่กลับหันไปทำลายกลุ่ม KPP ซึ่งเป็นฝ่ายประกาศหยุดยิงฝ่ายเดียว และพรรค People's Democratic Party (HDP) ก็เตรียมตัวจะเข้ารับการเลือกตั้งที่ทางการตุรกีกำหนดจะให้ในวันที่ 1 พฤศจิกายน ศกนี้ โดยถึงวันจันทร์ วันนี้ ยังไม่มีประกาศของทางการให้เลื่อนวันเลือกตั้งแต่อย่างใด

ในรายการข่าวโลกของ บีบีซี คืนวันจันทร์ที่ 12 ตุลาคม นักวิจารณ์ของ LSE (เข้าใจว่าเป็นหญิงชาวตุรกี) ให้ความเห็นว่า การเลือกตั้งครั้งนี้ ไม่น่าจะต่างจากผลการเลือกตั้งเมื่อเดือนมิถุนายน และอาจทำให้พรรคฝ่ายขวาได้เสียงน้อยลงอีก ดังอาจเห็นได้จากการที่รัฐบาลปัจจุบันไม่สามารถหาพรรคร่วมรัฐบาลได้ เพราะทุกพรรคประกาศตั้งแต่ก่อนการเลือกตั้งครั้งที่แล้วว่า จะไม่ยอมร่วมกับพรรค AKP ทาง ซีเอ็นเอ็น ได้สัมภาษณ์ นาย Selahattin Demirtas หัวหน้าพรรค HDP ประมาณ 2 ชั่วโมงต่อมา ซึ่งหัวหน้าพรรคนิยมเคอร์ดได้ตั้งข้อสงสัยว่า หน่วยงานด้านความมั่นคงของตุรกีถูกพวกไอซิสแทรกซึมมานาน และพวกนี้เป็นคนร้ายที่ก่อเหตุระเบิด แต่นักวิเคราะห์โครงการตุรกีของ Chatham House ที่กรุงลอนดอนเห็นว่า นาย Demirtas ดูจะมองเหตุการณ์ในแง่ร้ายเกินไป แต่เขาเห็นด้วยว่า หน่วยงานรักษาความปลอดภัยของตุรกีน่าจะทำหน้าที่ได้ดีกว่านี้ เพราะแม้สถานที่ชุมนุมทางการเมือง ไม่น่าจะตกเป็นที่ที่คนร้ายก่อเหตุเช่นนั้นได้

ในทางภูมิรัฐศาสตร์และทางการเมืองระหว่างประเทศ ตุรกีวางตัวลำบากมาก เมื่อต้นปี 2558 ต่อเนื่องกันมา ตุรกีถูกต่อว่า จากหลายประเทศในยุโรปตะวันตกว่าเป็นทางผ่านของผู้ที่จะไปร่วมรบกับกลุ่มรัฐอิสลาม กรณีหนึ่งตั้งแต่วันที่ 2 มกราคม 2558 ได้แก่ ฮายัต นูร์เมเดียน หญิงสาวซึ่งเป็นผู้อยู่ร่วมอพาร์ทเมนต์ที่กรุงปารีสกับคูลิบารี ตัวการหนึ่งจากไอซิสที่ถูกวิสามัญฆาตกรรมโดยเจ้าหน้าที่ที่ตลาดฆ่าของชนเชื้อสายยิวสองวันหลังจากที่พี่น้องคูอาซี จากกลุ่มไอซิสเช่นกัน ได้สังหารหมู่กองบรรณาธิการนิตยสารชาติเฮ็บโดเมื่อวันที่ 7 มกราคม ศกนี้ เจ้าหน้าที่ฝรั่งเศสได้ออกหมายจับทั้งฮายัตและคูลิบารีในวันที่ 9 มกราคม ปรากฏว่า ฮายัตใช้โทรศัพท์มือถือถึงประมาณ 500 ครั้ง เพื่อประสานแผนการก่อการร้าย และได้หลบออกไปทางกรุงมาดริด และต่อเครื่องบินจากที่นั่น ไปเข้าตุรกีที่นครอิสตันบูล ในวันที่ 2 มกราคม แสดงว่า ฮายัตมิได้ร่วมปฏิบัติการใน

ฝรั่งเศส ทางตุรกียืนยันว่าสายตักับเพื่อนชายร่วมเดินทาง ถูกฝ่ายความมั่นคงของตุรกีสะกดรอยอยู่สองสามวัน เห็นว่ามีได้มีพฤติกรรมผิดปกติแต่อย่างไร จนเมื่อปรากฏข่าวการก่อการร้ายที่ซาลีเฮ็บโด จึงกลับไปตามดูอีก แต่ไม่พบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศตุรกีได้แจ้งแก่นายลอริองซ์ ฟาบีอุส รัฐมนตรีต่างประเทศ ฝรั่งเศสว่า สายตักได้ข้ามแดนเข้าไปในซีเรียแล้ว อีกสามเดือนต่อมา ปรากฏภาพสายตักในชุดทหารพรานกับกำลังของไอซิสในเครื่องแบบคล้ายกัน ผู้หญิงคนนี้อันตรายมาก ถ้าแต่งกายธรรมดา ก็จะไม่ออกว่านี่แหละมือสังหารของไอซิสคนหนึ่ง เธอและนายคูลิบารีเคยเดินทางไปมาเลเซียมาแล้ว อาจจะเคยแวะมาที่กรุงเทพฯก็ได้ ซึ่งในรายงานหนึ่งของข้าพเจ้า ได้เคยแจ้งเตือนฝ่ายงานด้านความมั่นคงของกระทรวงมาแล้ว แต่ไม่เคยได้รับการยืนยันจากหน่วยงานนี้

เด็กหญิงวัยเรียนจากอังกฤษ ซึ่งถูกไอซิสล่อลวงทางสื่อสังคม 4 คน ก็แอบหนีไปเข้ากับไอซิส โดยทางตุรกี เช่นกัน ไม่มีข่าวเกี่ยวกับเด็กสาวเหล่านี้อีก ส่วน Kayla Mueller (ชาวอเมริกัน) ซึ่งไปปฏิบัติงานด้านมนุษยธรรมในซีเรีย ซึ่งใช้เส้นทางผ่านตุรกี ถูกไอซิสนำตัวไปเป็นภริยาของไอซิส และถูกฆ่าไปแล้ว แทบจะในทันทีที่นิกบินจอร์แดนที่ถูกจับถูกเผาทั้งเป็น ตามแผนที่ของตุรกี ก็คงจะเข้าใจได้ว่าตุรกีเสี่ยงเพียงใด เพราะมีพรมแดนขนาดยาวประชิดกับซีเรีย อิรัก และยังไม่ห่างจากอิหร่านนัก สัมพันธมิตรนาโต้จึงต้องปรับแผนรับมือ เพราะตุรกีเป็นภาคีของนาโต้ด้วย และเพราะติดกับประเทศที่วุ่นวายด้วยสงครามกลางเมือง ผู้ลี้ภัยจากซีเรียเกือบ 2 ล้านคนจึงไปพักพิงที่ตุรกี ก่อนที่จะอาศัยช่องทางของผู้ค้ามนุษย์ขยับขยายต่อไป เช่นโดยทางเรือที่เสี่ยงอันตราย เพื่อไปตามเกาะต่าง ๆ เช่น Kos ของกรีซก่อนบุกบั่นต่อไปเพื่อไปให้ถึงปลายทาง เช่นเยอรมนี จนได้

นายมนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะทำงานฯ

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนตุลาคม 2558 ฉบับที่ 5

รายงานฉบับที่ 5 ของเดือนตุลาคม ศกนี้ จะกล่าวถึงรัสเซียและประธานาธิบดีวลาดิมีร์ ปูตินในหลายบริบทด้วยกัน ซึ่งไม่น่าจะสร้างความประหลาดใจให้แก่ผู้ใด เพราะตลอดระยะเวลาอย่างน้อยสามสัปดาห์ที่ผ่านมาจนถึงวันนี้ (13 ตุลาคม 2558) ทั้งรัสเซียและประธานาธิบดีปูตินเองมีความเคลื่อนไหวและเป็นข่าวอย่างมาก บางเรื่องได้วิเคราะห์ไปก่อนนี้แล้ว เช่นการไปปรากฏตัวและกล่าวคำปราศรัยต่อสมัชชาสหประชาชาติ เป็นครั้งแรกในรอบ 10 ปี เพื่อให้ประชาคมระหว่างประเทศยอมรับนับถือว่า รัสเซียยังคงเป็นมหาอำนาจหนึ่งในโลก และมีได้ถูกโดดเดี่ยวในเวทีสากลเช่นที่ผู้นำสหรัฐกล่าวหา โดยได้เปิดฉากการโจมตีทางอากาศจากฐานบินในซีเรียและยิงขีปนาวุธ Cruise จากเรือรัสเซียในทะเลแคสเปียนมายังเป้าในซีเรีย เพื่อปกป้องประธานาธิบดีบาชาร์ อัล-อัสซาด ด้วยข้ออ้างซึ่งน้อยคนในโลกเชื่อว่าเป็นการทำลายล้างกลุ่มรัฐอิสลาม ต่อมาในรอบสัปดาห์นี้ ประธานาธิบดีปูตินได้ตระเวนเยือนสหรัฐอเมริกาหับเอมิเรตส์ ซาอุดี อารเบีย และสถานเอกอัครราชทูตรัสเซีย ณ กรุงดามัสกัสถูกโจมตีด้วยระเบิดมอร์ตาร์ 2 นัดจากทางภาคพื้นดิน อันอาจแสดงว่า กำลังฝ่ายต่อต้านบาชาร์ อัล-อัสซาดได้เข้ามาใกล้เมืองหลวงของซีเรียมากเพียงใด แม้เครื่องบินโจมตีทิ้งระเบิดของรัสเซียจากฐานบินที่ลาตาเกียจะออกปฏิบัติการหลายสิบลรอบต่อวัน โดยไม่มีการวางเว้นก็ตาม

แต่รายงานข่าวที่สำคัญอย่างยิ่งในวันที่ 13 ตุลาคม 2558 ได้แก่การที่คณะผู้เชี่ยวชาญด้านการบินนานาชาติ ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจากเนเธอร์แลนด์ มาเลเซีย สหพันธ์รัสเซีย ยูเครน สหรัฐและ อังกฤษ ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้สอบสวนสาเหตุที่เครื่องบินของสายการบินมาเลเซียแอร์ไลน์ เที่ยวบินที่ MH17 ถูกยิงด้วยขีปนาวุธตกลงในพื้นที่ยูเครนตะวันออก ในเที่ยวบินจากท่าอากาศยานสคิปโปลในประเทศเนเธอร์แลนด์ เพื่อไปยังกรุงกัวลาลัมเปอร์ ในวันที่ 17 กรกฎาคม ค.ศ. 2014 ทำให้ผู้โดยสารและนักบินทั้งหมด 298 คน เสียชีวิต

ชาวต่างชาติ ซึ่งเป็นโฆษกของคณะสอบสวนว่า คณะต้องใช้เวลามีใช้น้อยในการเข้าถึงจุดที่เครื่องบินตกลงสู่พื้นดินที่ยูเครนตะวันออก โดยคณะได้รวบรวมชิ้นส่วนและเศษของเครื่อง ซึ่งกระจายไปทั่วพื้นที่ประมาณ 15 ตารางกิโลเมตร เพื่อนำกลับไปประกอบเป็นเครื่องบินเครื่องเดิมเท่าที่สามารถจะทำได้ บริเวณยูเครนตะวันออกที่เกิดเหตุมีการสู้รบกันอยู่ อันที่จริง เครื่อง MH17 มิได้มีปัญหาคัดข้องในระหว่างบิน ระดับเพดานบิน 33,000 ฟุต ตามปกติก็เกินวิถีกระสุนขนาดอื่น ในช่วงวันที่เกิดเหตุมีเครื่องบินผ่านแถบนั้น 167 เครื่อง ขณะที่

เครื่อง MH17 บินใกล้จุดเกิดเหตุ มีเครื่องอื่นบินอยู่อีก 3 เครื่อง ซึ่งทั้งหมดปลอดภัยดี แม้ว่า ประเทศเจ้าของ น่านฟ้าควรจะออกใบแจ้งการเตือนว่ามีความขัดแย้งด้วยอาวุธอยู่ทางภาคพื้นดิน หรือ NOTAM ตามแนวทาง ของ ICAO หรือองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ แต่ก็ไม่มีฝ่ายใดตั้งใจ อาจจะเพราะทราบเพียงว่า มี การปะทะกันทางภาคพื้นดิน

คณะสอบสวนใช้เวลาในการปฏิบัติงาน 15 เดือน เพราะต้องค่อย ๆ นำชิ้นส่วนต่าง ๆ มาประกอบ โดย ได้ตรวจสอบอย่างละเอียด ตลอดจนใช้ภาพทั้ง 2 มิติและ 3 มิติเพื่อให้แน่ใจว่าเป็นชิ้นส่วนใดกันแน่ วัตถุประสงค์ของการสอบสวนและทดสอบอย่างละเอียดก็เพื่อกำหนดแน่ถึงสาเหตุของการตก ด้วยเหตุอันใด ส่วนการสอบสวนทางอาชญากรรมเป็นหน้าที่ของอีกคณะหนึ่ง ซึ่งคงจะต้องใช้เวลาอีกนาน เพราะเป็นกรณีที่ อาจมีผลทางการเมืองและละเอียดอ่อนยิ่ง

ผลการสอบสวนด้วยวิธี Simulation แสดงว่า เครื่อง MH17 ตกเพราะแรงระเบิดจากขีปนาวุธจากพื้นสู่อากาศ ทางกราบซ้ายของห้องนักบิน หรือ SA 11 หรือ Buk ซึ่งมีหัวระเบิดอยู่ถัดลงมาจกยอดแหลม แรงระเบิด ทำให้นักบินและพนักงาน 3 คนเสียชีวิตทันที และผู้โดยสาร 298 คนเสียชีวิตเพราะเครื่องบินหักจากส่วน หน้าและแตกสลาย โดยไม่มีการทราบ (ประเด็นนี้คงจะเพื่อปกป้องใจญาติมิตรโดยเฉพาะอย่างยิ่ง) คณะ สอบสวนลงความเห็นเกือบจะเป็นเอกฉันท์ แต่ผู้เชี่ยวชาญจากสหพันธ์รัสเซียอ้างว่า พวกแบ่งแยกดินแดนนิคม รัสเซีย มิได้ปฏิบัติการอยู่ ณ จุดนั้น จึงคิดว่า ฝ่ายรัฐบาลยูเครนเป็นผู้ยิง ฝ่ายรัสเซียปล่อยข่าวต่อมากว่า ขีปนาวุธที่ถูกยิงขึ้นไปเป็นรุ่นเก่า แต่ผู้สื่อข่าว ซีเอ็นเอ็น เห็นว่า เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม ปีนี้ ซึ่งรัสเซียได้จัด อุทยานแสดงอาวุธรุ่นใหม่เพื่อแสดงอำนาจใกล้กรุงมอสโก ปูตินได้ไปยืนถ่ายภาพกับจรวด Buk ชนิดเดียวกันนี้

อีกด้านหนึ่งที่รัสเซียทำเพื่อจะแย้งผลการสอบสวนของคณะที่เนเธอร์แลนด์ได้แถลงตั้งข้างต้น ได้แก่ การจัด Simulation ของรัฐวิสาหกิจด้านอาวุธของรัสเซีย คือ Almaz Antey ซึ่งยืนยันกรานว่า จรวด Buk ที่ว่าได้ถูก เครื่องบินทางกราบขวา ขณะที่คณะสอบสวนนานาชาติพบว่า หัวระเบิดส่งแรงระเบิดเข้าไปทางกราบซ้ายของ ห้องนักบิน ตามรายงานของข้าพเจ้าสำหรับเดือนมีนาคม 2558 ข้าพเจ้าได้รายงาน ว่า “Almaz Antey บริษัท ผลิตอาวุธของรัฐ ซึ่งถูกขึ้นบัญชีแดงค์ชั้นของสหภาพยุโรปในวันที่ 30 กรกฎาคม 2557 และสหรัฐได้ประกาศ ทำนองเดียวกันในวันที่ 12 กันยายน 2557 บริษัทนี้ผลิตอาวุธต่อต้านอากาศยาน รวมทั้งขีปนาวุธจากพื้นสู่อากาศ ผู้เชี่ยวชาญการข่าวของตะวันตกกล่าวว่า บริษัทนี้ป้อนอาวุธให้แก่กลุ่มแบ่งแยกดินแดนในภาค

ตะวันออกของยูเครน Almaz Antey ผลิตระบบขีปนาวุธ Buk ซึ่งเข้าใจว่าเป็นอาวุธที่ยิงเครื่องบินโดยสารของ มาเลเซีย เที่ยวบินที่ MH17 ตกเมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2557" (หน้า 12 ของรายงานที่ข้าพเจ้าเสนอกระทรวงในเดือนมีนาคม 2558) ข้าพเจ้าขอเสริมด้วยว่า เมื่อเรื่องเครื่องบิน MH17 เจ็บหายไปที่พม่าใหญ่ มาเลเซียได้เสนอต่อคณะมนตรีความมั่นคงเพื่อให้มีการจัดตั้งคณะสอบสวนทางอาชญากรรมขึ้นเพื่อหาผู้กระทำผิด แต่ข้อเสนอนี้ ถูกรีเสถียรใช้สิทธิยับยั้ง โดยอ้างว่าเป็นเรื่อง Premature ข้อเสนอซึ่งมิได้ปรักปรำผู้ใด จึงตกไป แต่ตามคำชี้แจงของนายกรัฐมนตรีนเรนเธอร์แลนดีในวันนี้ คณะสอบสวนทางอาญายังสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ และญาติของผู้โดยสารที่เสียชีวิตก็สามารถยื่นฟ้องเพื่อการดำเนินคดีระหว่างประเทศต่อไปได้

ตามผลการสอบสวนของคณะเพื่อหาสาเหตุของกาที่เครื่องบินตกเพราะจรวดจิ้งหะเหมา เพราะในวันนี้ (13 ตุลาคม 2558) สายการบินพาณิชย์เป็นจำนวนมากที่บินในเส้นทางยุโรป ตะวันออกกลาง กับเอเชีย กำลังหาทางเปลี่ยนเส้นทางบิน เพื่อป้องกันภัยอันอาจเกิดจากขีปนาวุธที่กองเรือของรัสเซียใช้ยิงจากทะเลแคสเปียน ข้าม่านฟ้าของอิหร่านและอิรักไปยังเป้าในซีเรีย ซึ่งมากกว่า 50 ชุดจนถึงวันนี้ แม้รัสเซียจะยืนยันว่าขีปนาวุธดังกล่าวใช้เพดานบินต่ำ แต่วงการบินก็ยังหวงกังวลอย่างมากว่า อันตรายเกิดขึ้นได้ทุกเมื่อ

ในอีกทางหนึ่ง เครื่องบินสมรรถนะสูงของสหรัฐและประเทศพันธมิตรกับเครื่องบินของรัสเซียที่ปฏิบัติการเหนือ่านฟ้าของซีเรียและอิรัก มีความเสี่ยงอย่างมากที่จะชนกันกลางอากาศ ซึ่งเมื่อสัปดาห์ก่อนเครื่องบินรบสหรัฐสองเครื่องกับเครื่องของรัสเซียเหนือซีเรียก็เกือบจะปะทะกัน หรือที่สหรัฐใช้คำว่า Close Call อันเป็นเหตุใกล้กับการที่เครื่องบินรัสเซียไม่แต่จะล่วงล้ำ่านฟ้าของตุรกีเท่านั้น แต่ยังสามารถกวาดเครื่องบินตรวจการณ์ของตุรกีอีกด้วย

ตามรายงานในวันที่ 9 ตุลาคม ศกนี้ สหรัฐแถลงว่า ได้มีการหารือกันกับรัสเซียครั้งหนึ่งแล้ว เพื่อแก้ปัญหา Deconflict ระหว่างเครื่องบินของสองฝ่าย แต่ยังไม่สามารถตกลงกันให้เป็นที่น่าพอใจกันได้ ทั้งสองฝ่ายจึงตกลงที่จะพบกันอีกภายหลังวันสุดสัปดาห์ที่เพิ่งผ่านมา ข้าพเจ้าคิดว่า การหาทางตกลงในเรื่อง Deconflict นี้คงจะไม่เป็นผล ประการหนึ่ง เพราะรัสเซียจงใจจะใช้เรื่องนี้เป็นกาจำกัดเขตปฏิบัติการไม่แต่เพียงสำหรับเครื่องบินของสหรัฐเท่านั้น แต่เครื่องของประเทศร่วม Anti ISIS Coalition อื่น ๆ เช่นเครื่องบินของจอร์แดน สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ เป็นต้น อีกประการหนึ่ง รัสเซียจะยอมหาข้อตกลงป้องกันการปะทะกัน ก็ต่อเมื่อเป้าหมายทางยุทธวิธีของรัสเซียเป็นผลตามแผนแล้ว ในระหว่างนี้ เครื่องบินรัสเซียจึงระดมกันขึ้น

ปฏิบัติการเพื่อให้่านฟ้าแน่นไปหมด เช่นเมื่อวันจันทร์ วานนี้ เครื่องบินรัสเซียได้ออกปฏิบัติการถึง 100 เที่ยวบิน หรือ Sorties น่านฟ้าทางด้านตะวันตกจึงเปิดกว้างสำหรับรัสเซียที่จะถล่มกองกำลังซึ่งต่อต้านบาชาร์ อัล-อัสซาด สมจริงตามคำให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวของปูตินเมื่อวันจันทร์ว่า เขาจะต้องช่วยหนุนบาชาร์ อัล-อัสซาดให้ได้ เพื่อให้เขาเข้มแข็งพอที่จะแสดงบทบาททางการเมือง ในการเจรจาที่จะมีขึ้นได้ เมื่อดุลแห่งอำนาจแปรเปลี่ยนไปในทิศทางที่ทำให้ฝ่ายรัสเซียอยู่ในฐานะได้เปรียบ

ประธานาธิบดีโอบามาเห็นว่า ปูตินคิดผิดที่ไปหวังเกื้อหนุนอัสซาด เพราะเขาเชื่อว่า อัสซาดอ่อนเปลี้ยเต็มที่แล้ว แต่ในขณะเดียวกันก็ย้ำว่าจะไม่ยอมให้เกิดสงครามตัวแทนขึ้น (proxy war) แต่ข้อเท็จจริงในพื้นที่แสดงชัดว่าสงครามดังกล่าวเกิดขึ้นแล้วหลังจากที่รัสเซียและอิหร่านได้เข้าไปปฏิบัติการในซีเรีย โดยรัสเซียได้โจมตีทิ้งระเบิดฝ่าย “หัวปานกลาง” ที่สู้รบกับทหารของซีเรีย (ฝ่ายอัสซาด) และพันธมิตร

ในขณะเดียวกัน กระทรวงกลาโหมสหรัฐฯก็ได้ปรับเปลี่ยนแนวทางช่วยเหลือชาวซีเรียใหม่ โดยตั้งแต่นี้ไปจะช่วยเหลือเฉพาะกลุ่มที่ได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่าสามารถสู้รบอย่างได้ผลเป็นรูปธรรม เช่นพวกเปชเมอร์กาที่เข้ายึดพื้นที่ในซีเรียได้หลายแห่ง เช่นการขับไอซิสออกจากเมืองโคบานีทางเหนือใกล้ชายแดน และการรบในอิรัก ทางด้านเหนือของกรุงแบกแดด ด้วยเหตุนี้ สหรัฐจึงส่งอาวุธยุทโธปกรณ์ไปให้กลุ่มต่าง ๆ ที่มีประสิทธิผลในการรบอันเป็นที่ประจักษ์มาแล้ว โดยเมื่อวันจันทร์ วานนี้ สหรัฐได้ลำเลียงความช่วยเหลือรุ่นแรกด้วยปริมาณรวมหนัก 50 ตัน แต่ไม่ได้แจกแจงรายละเอียด อันเป็นสิ่งที่ควรดำเนินการมานานแล้ว เพราะพวกหัวปานกลางบางกลุ่มได้รับการฝึกอบรบแล้ว ก็”ล่องหน” ไปเฉย ๆ บ้างก็มีข่าวว่าไปเข้าพวกกับไอซิส

การช่วยเหลือกลุ่ม เช่นเปชเมอร์กาเมื่อคืนวันจันทร์ ตามเวลาในไทย Ursula von der Leyen รัฐมนตรีกลาโหมหญิงของเยอรมนีได้ตอบในรายการ Hard Talks กับ Stephen Sackur ของบีบีซี ว่า เยอรมันได้ช่วยฝึกการสู้รบและยุทธวิธีกับจัดส่งอาวุธให้เช่นกัน และรู้สึกพอใจในทางเลือกที่วานนี้ อันที่จริง ข้าพเจ้าได้เห็นวิดีโอแสดงภาพการฝึกทางทหารให้แก่กลุ่มต่าง ๆ โดยมีทหารอิตาลีเดินร่วมเป็นผู้ฝึกด้วย จึงอาจเป็นส่วนหนึ่งของแผนการของนาโต้ก็ได้ เพราะสัมพันธมิตรแอตแลนติกเหนือได้มีการประชุมเพื่อร่วมกันต่อต้านกลุ่มรัฐอิสลามหรือ ISIL/DAESH เนื่องจากเป็นภัยคุกคามที่ปรากฏชัด (Existential Threat) ตามคำกล่าวของนายเดวิด คาเมรอน นายกรัฐมนตรีอังกฤษ

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนตุลาคม 2558 ฉบับที่ 5 เพิ่มเติม

ตามข่าวจากกรุงมอสโก ซึ่งได้รับในวันพฤหัสบดี ที่ 15 ตุลาคม ประธานาธิบดีปูตินแสดงความไม่พอใจที่สหรัฐมิได้ตกลงตามข้อเสนอล่าสุดของรัสเซียที่จะร่วมมือกัน อย่างน้อยในสองทาง คือ (1) ปิดเป่าปัญหาที่เครื่องบินรบของทั้งสองฝ่ายที่ต่างก็ออกปฏิบัติการในน่านฟ้าเหนือซีเรียอาจปะทะกัน หรือใช้ตามศัพท์อันเป็นที่เข้าใจกันแล้วว่า Deconfliction และ (2) หาทางแก้ปัญหาของซีเรียในทางการเมืองหรือการทูต ข้อเสนอด้าน Deconfliction นั้น ข้าพเจ้าเข้าใจว่าเป็นส่วนหนึ่งของคำปราศรัยของนายเซอร์เก ลาฟรอฟ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศรัสเซียต่อสภา เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม อันหมายถึงการหารือกับสหรัฐในรอบที่ 3 ซึ่งยังหาข้อยุติไม่ได้ ประธานาธิบดีปูตินจึงกล่าวในวันนั้นว่า สหรัฐขาดความสร้างสรรค์ (unconstructive) ในการแก้ปัญหาการปราบปรามการก่อการร้าย

ประเด็นสำคัญที่เป็นอุปสรรคของการร่วมมือระหว่างรัสเซียกับสหรัฐได้แก่เป้าหมายของปฏิบัติการทางทหารในซีเรีย เพราะตั้งแต่ต้น ในวันที่ 30 กันยายน เครื่องบินรบของรัสเซีย ซึ่งประกอบด้วย ชุกอย 24 ชุกอย 25 และชุกอย 34 กับเครื่องเฮลิคอปเตอร์อีกหลายฝูง ทั้งหมดจากฐานบินที่เมืองลาตาเกียอันอยู่ในความควบคุมและศูนย์บัญชาการของรัสเซีย และซีปนาวุธอีกเป็นจำนวนมากที่ระดมยิงมาจากเรือรบรัสเซีย 4 ลำในทะเลแคสเปียนข้ามน่านฟ้าของอิหร่านและอิรัก ได้มุ่งโจมตีกลุ่มที่ต่อต้านกองกำลังภายใต้บาชาร์ อัล-อัสซาดซึ่งซีเรียให้รัสเซีย ทางตะวันตกของซีเรีย โดยมีจำนวนน้อยที่โจมตีกลุ่มไอซิสเช่นที่เมือง Raqqa อาจจะโดยอาศัยเป้าตามข่าวกรองที่ฝ่ายอิรักป้อนให้ ตามข้อตกลงระหว่างรัสเซียกับอิรัก ในขณะที่สหรัฐและพันธมิตรจำกัดปฏิบัติการเฉพาะไอซิส ซึ่งอยู่ทางภาคกลางและตะวันออกของซีเรีย

เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2558 อิหร่านได้มอบหมายภารกิจให้กองบินไปเริ่มตั้งฐานที่เมืองลาตาเกียและส่งกำลังภาคพื้นดินไปช่วยบาชาร์ อัล-อัสซาด พร้อมกับหน่วยรบของกลุ่มอิซบอลลาห์จากทางทิศเหนือของเลบานอนไปเสริมกำลังอีกทางหนึ่ง และมีข่าวว่า ทั้งหมดนี้จะเปิดฉากการรุกรบเพื่อยึดเมืองอาเล็บบาททางภาคเหนือของซีเรียในสัปดาห์นี้ (เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม นายพลโยเซน ฮามาดาลีจากหน่วย Revolutionary Guard ของอิหร่านเพื่อต่อสู้กับไอซิส ต้องเสียชีวิตในการรบกับไอซิส)

ถ้านำการเสริมกำลังจากที่กล่าวถึงมาพิจารณา ก็จะทำให้เห็นว่าพลวัตแห่งอำนาจของสงครามกลางเมืองในซีเรียเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก นับเป็นเหตุปัจจัยที่ช่วยให้รัสเซียสามารถเริ่มปรารถนาถึงการแก้ปัญหาซีเรียในทาง

การเมืองหรือการทูต อันเป็นการริเริ่มเวทีใหม่จากฐานะที่เข้มแข็งขึ้นของฝ่ายบาชาร์ อัล-อัสซาด ความเคลื่อนไหวเหล่านี้เป็นไปตามยุทธวิธีของปูติน ซึ่งนักวิเคราะห์หลายคนเห็นว่าเขาเป็น Master Tactician และเคยมีชื่อว่าเชี่ยวชาญในการใช้ Smart Power อันเป็นการสลับกันใช้ Soft Power กับการใช้กำลังด้วยการตัดสินใจอย่างเด็ดขาดได้รวดเร็ว ดังเห็นได้จากการเดินแต้มของเขาในกรณีของซีเรีย โดยจงใจแจ้งให้สหรัฐทราบล่วงหน้าเพียง 1 ชั่วโมง

แต่มีอีกหลายคนที่เห็นต่าง อาทิ โฆษกทำเนียบขาว ซึ่งกล่าวว่า มูลเหตุจูงใจของการที่รัสเซียตัดสินใจเข้าไปร่วมรบในซีเรียมาจาก “weakness, not strength” อีกคนหนึ่งที่ตั้งข้อสังเกตเช่นเดียวกันได้แก่ อดีตนักการทูตอเมริกัน ชื่อ William Courtney ซึ่งเคยปฏิบัติหน้าที่ ณ กรุงมอสโกเมื่อ 30 ปีมาแล้ว ต่อจากนั้น ได้เป็นเอกอัครราชทูตสหรัฐประจำคาซัคสถานและจอร์เจีย กับยังเป็นทีปรึกษาพิเศษด้านรัสเซียให้แก่ประธานาธิบดีคลินตัน ปัจจุบันเป็น Senior Fellow ของ RAND Corporation ท่านผู้นี้กล่าวว่า “Russia’s actions are motivated by weakness. Moscow has traditionally counted on Syria, Iraq, Iran and Libya, but in recent years the west has taken out Gaddafi and Saddam, and now with the Iran nuclear agreement, the Russians have less expectation about the future of their special relationship. So in the Middle East, of the four traditional allies, Bashar al-Assad is the last one. Because Russia sees itself as a great power, but its eroding influence in the Middle East challenges that concept, the Kremlin made a bold decision to try to help strengthen the Bashar al-Assad government.”

Way back in Russia in history, back in the Tsarist period, the concept that Russia was a great power was very important to the political culture. A lot of Russians were willing to sacrifice their own personal betterment so that Russia could be a stronger power. The Middle East is the last place where Russia can play a great power role beyond its neighbourhood.”

บทความโดย Simon Sebag Montefiore ใน International New York Times ฉบับวันเสาร์-อาทิตย์ ที่ 10-11 ตุลาคม ที่ผ่านมา หน้า 9 ได้เทียบเคียงบทบาทของรัสเซียในประวัติศาสตร์ไว้ที่น่าสนใจ ด้วยจุดเด่น

ว่า “For centuries, intervention in the Middle East has been a way for Russia to assert power”
บทความนี้ได้ลำดับเหตุการณ์มาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1772 เมื่อกำลังของรัสเซียได้ยิงถล่ม ระเบิดและเข้ายึด Beirut
ซึ่งเป็นป้อมบนฝั่งซีเรียสมัยจักรวรรดิออตโตมัน ทหารรัสเซียทำเช่นนั้นเพื่อช่วยพันธมิตร –A ruthless Arab
despot และลงท้ายข้อเขียนว่า “When Alexander II launched exotic Asian wars, one of his ministers,
Count Valuev, wrote, “There’s something erotic about all things on distant frontiers” Moscow lacks
the resources to replace America and will find in Syria a quagmire, but Russians feel that a great
imperial Russia has always been a player in the Middle East—and boldness counts for much in this
wild world.” ส่วน Andrei Kolesnikov อดีตนักหนังสือพิมพ์ซึ่งทำโครงการของ Carnegie Centre think tank
ที่มอสโกให้ความเห็นถึงปัญหาทางเศรษฐกิจของรัสเซียว่า ประเทศรัสเซีย “is extremely weak: declining
living standards, weaker economic growth. It depends on the price of oil and gas. And the source
of today’s problems is oil.” หัวข้อเรื่องนี้ได้แก่ Russia is an economic mess

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนตุลาคม 2558 ฉบับที่ 6

ตามรายงานก่อนหน้านี้ที่ย้อนกล่าวถึงความต้องการของรัสเซียภายใต้ประธานาธิบดีปูตินที่จะฟื้นฟูฐานะความยิ่งใหญ่และอิทธิพลของจักรวรรดิรัสเซีย (Imperial Russia) ในภูมิภาคตะวันออกกลาง ด้วยการทุ่มกำลังทหารไปเข้าร่วมสงครามกลางเมืองในซีเรีย โดยอ้างว่าเพื่อบันทอนอำนาจของกลุ่มก่อการร้ายต่าง ๆ รวมทั้งไอซิสหรือกลุ่มรัฐอิสลามและอัล-นุสรา แต่ในความเป็นจริงได้มุ่งเป้าไปยังกลุ่มนักรบที่ต่อต้านประธานาธิบดีบาชาร์ อัล-อัสซาดเป็นส่วนใหญ่ นั่น การที่รัสเซียจัดอันดับความสำคัญโดยช่วยพยุงฐานะของอัสซาดก่อนปฏิบัติการกับกลุ่มอื่น เท่ากับเป็นการเปิดโอกาสให้กลุ่มหัวรุนแรงกลับมีความเข้มแข็งขึ้น ซึ่งจะเป็นภัยอันตรายร้ายแรงแก่รัสเซียต่อไป เนื่องจากทั้งอัสซาด อิหร่านและ ฮิสบอลลาห์ต่างเป็นพวกนิกายชีอะห์ แต่แกนนำกลุ่มรัฐอิสลามหรือไอซิสเป็นพวกซุนหนี่ แม้ประเทศต่าง ๆ ที่ร่วมพันธมิตรกันกับสหรัฐ ฝรั่งเศส อังกฤษ ฯลฯ ในการต่อต้านไอซิส เช่นจอร์แดน ซาอุดี อาหรับเอมิเรตส์ บาห์เรน เป็นต้น ก็เป็นฝ่ายซุนหนี่เช่นกัน

ตลอดสัปดาห์ที่ผ่านมา ประธานาธิบดีปูตินจึงได้ไปเยือนประเทศเหล่านี้ และคาซัคสถาน ด้วยเหตุผลต่าง ๆ กัน ประการหนึ่งคือการไปเยือนประเทศเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของการแสดงว่า รัสเซียมิได้ถูกโดดเดี่ยวระหว่างประเทศ ประการที่สองคือการแสวงหาลูกค้าสำหรับบรรดาอาวุธยุทธโปกรณ์ทันสมัยที่รัสเซียได้นำมาทดสอบในการรบจริงเป็นครั้งแรกในสมรภูมิตะวันออกกลาง เช่น เครื่องบินซุกอย 25 และที่ใหม่สุด คือ ซุกอย 34 ซึ่ปนาอาวุธ Cruise ที่ยิงได้ไกลจากเป้าไม่น้อยกว่า 1,500 กิโลเมตรโดยเรือรบในทะเลแคสเปียน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศเห็นพ้องกันว่า รัสเซียนำมาใช้เพื่อสร้างภาพ เพราะไม่จำเป็นแม้แต่น้อยที่จะต้องใช้ซึ่ปนาอาวุธนี้ในการรบในซีเรีย เพียงเครื่องบินที่ส่งมาปฏิบัติการตั้งแต่แรกเริ่มก็เกินความต้องการอยู่แล้ว และฝ่ายต่าง ๆ ที่จะสู้รบกับกำลังทางอากาศของรัสเซียก็ไม่มีเครื่องปฏิบัติการทางอากาศแม้แต่น้อย ส่วนโดนรบปราศจากอาวุธที่ถูกยิงตกใกล้ชายแดนตุรกี-ซีเรียก็แน่นอนว่าเป็นเครื่องของรัสเซีย แม้ฝ่ายรัสเซียจะออกแถลงเชิงปฏิเสธว่า “เครื่องบินที่ออกปฏิบัติการทำลายเป้าได้เต็มทีและกลับสู่ฐานบินได้ครบทุกเครื่อง” ตามรายงานของ นิตยสาร Jane's Defense รัสเซียกำลังเร่งรัดโครงการสร้างยานไร้คนขับเคลื่องประจำ โดยอาศัยต้นแบบจากอิสราเอล เพื่อวัตถุประสงค์ในการหาข่าวและปฏิบัติการอื่น ๆ

ถึงแม้รัสเซียกับสหรัฐจะไม่อาจบรรลุข้อตกลงในการ Deconfliction และเครื่องบินรัสเซียจะออกทำการโจมตีในน่านฟ้าซีเรียหลายสิบเที่ยวต่อวัน เครื่องบินของสหรัฐและพันธมิตรก็ได้ปฏิบัติการโจมตีในน่านฟ้าเดียวกัน โดยไม่วางเว้น แม้จะเป็นย่านที่เครื่องบินรัสเซียมักใช้บินก็ตาม

ในระหว่างปฏิบัติการในน่านฟ้าแถบตะวันตกเฉียงเหนือของซีเรียโดยกองบินสหรัฐเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม ศกนี้ ผลของการโจมตีโดยเครื่องบินสหรัฐทำให้สามารถปลิดชีวิตนาย Sanafi al-Nasr หรือในชื่อเดิม Abdul Mohsen Adballah Ibrahim al Charekh สมาชิกอาวุโสสูงสุดของกลุ่มก่อการร้าย Khorasan ซึ่งในอดีตเป็นนักรบกลุ่ม อัลไคด้า ที่ย้ายไปปฏิบัติการในซีเรีย เดิมเคยเป็นผู้จัดการด้านการเงินของอัลไคด้า และต่อมาได้เป็นผู้วางยุทธศาสตร์ก่อการร้ายกับหาคนมาเข้าพวก al-Nasr เป็นผู้นำระดับสูงของกลุ่มโคราซาน คนที่ 5 ที่ถูกสังหารในรอบ 4 เดือนที่ผ่านมา นายแฮซตัน คาร์เตอร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมสหรัฐ แถลงว่า สหรัฐจะไม่ลดทอนภารกิจที่จะ “degrade, disrupt และ destroy” อัลไคด้าและพวกที่หลงเหลืออยู่ให้สิ้นซาก การถึงแก่ชีวิตของ อัล นาสร์ ได้รับการไว้อาลัยของพวกjisadในทางสื่อสังคมเป็นจำนวนมาก นายคาร์เตอร์ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า “Al-Nasr was a long time jihadist experienced in funneling money and fighters for Al-Qaeda. He moved funds from donors in the Gulf region into Iraq and then to Al-Qaeda leaders from Pakistan to Syria.” ผู้เชี่ยวชาญด้านกลุ่มก่อการร้ายเห็นว่า การตายของ Nasr เป็นความเสียหายอย่างสำคัญของอัลไคด้า เพราะเป็นผู้อาวุโสของกลุ่มในซีเรีย เมื่อมาปฏิบัติการในซีเรีย ก็ได้เป็นแกนนำคนสำคัญของ al-Nusra Front ซึ่งเป็น affiliate ของอัลเคด้า

ประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับข่าวข้างบนนี้ ได้แก่บริเวณที่สหรัฐสังหารอัล นาสร์และช่วงเวลาของการโจมตี อันได้แก่พื้นที่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของซีเรียเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม หรืออีกนัยหนึ่ง พื้นที่ด้านหนึ่งของเมือง Aleppo ซึ่งในวันต่อมาของกำลังของบาชาร์ อัล อัสซาด เสริมด้วย Revolutionary guards จากอิหร่าน และกำลังรบจากกลุ่มอิซบอลลาห์ ได้พยายามรุกคืบหน้าเพื่อปราบปรามกำลังฝ่ายต่อต้านอัสซาด โดยฝูงบินรัสเซียปฏิบัติการสนับสนุนอย่างใกล้ชิด แต่ไม่ปรากฏข่าวว่า ผลของการรุกรบเป็นประการใด เพราะจนถึงวันนี้ (19 ตุลาคม) ไม่มีคำยืนยันว่าอาเล็ปป์ถูกฝ่ายอัสซาดยึดได้ และไม่มีรายงานว่ามีกรณีขัดแย้งระหว่างเครื่องบินรบของรัสเซียกับของสหรัฐ แม้อดีตผู้ช่วยทูตฝ่ายทหารของสหรัฐ ที่ซีเรีย จะกล่าวต่อผู้เสนอข่าวของ CNN เมื่อเวลา 01.00 น. ตามเวลาในไทยว่า มีเครื่องบินในท้องฟ้าเป็นจำนวนมากจนอาจจะปะทะกันได้ทุกเมื่อ ภาพที่

ปรากฏในจอภาพขณะนั้นแสดงถึงการที่เครื่องบินรัสเซียทิ้งระเบิดลงใกล้กับเมือง Hama ห่างไปทางใต้ของ ซีเรียในวันที่ 15 ตุลาคม ซึ่งแสดงว่าเครื่องบินสหรัฐโจมตีทางตะวันตกเฉียงเหนือ ห่างไปทางเหนือของ Hama

ตามรายงานเมื่อหลังเที่ยงคืนที่กล่าวถึง ผู้เสนอข่าวแจ้งว่า นายจอห์น แคร์รี รมว.การกระทรวง การต่างประเทศสหรัฐซึ่งเดินทางไปหาทางผ่อนคลายความตึงเครียดระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์ และทราบ มาก่อนแล้วว่า รัสเซียได้ช่วยให้อาสาสมัครและอิหร่านสามารถยึดพื้นที่คืนมาได้บ้าง จึงได้แจ้งแก่รัสเซียว่าน่าจะ ให้มีการเจรจาทางระดับศึกได้แล้ว เพราะท่าทีของสหรัฐในปัญหาซีเรียได้แก่ การแก้ปัญหาในทางการเมือง และการทูต เพราะไม่เห็นด้วยกับการแก้ปัญหาโดยทางทหาร รายงานแจ้งด้วยว่า รัสเซียกำลังพิจารณา ข้อเสนออยู่ ส่วนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศซาอุดีอาระเบียไม่เห็นด้วยที่จะให้อิหร่านมีส่วนร่วมใน การเจรจา สำหรับความเห็นของข้าพเจ้า นั้น ได้นำเสนอมาก่อนแล้วว่า รัสเซียได้ผลตามยุทธศาสตร์แล้ว อีกไม่ นานก็คงจะมีการประชุมเจเนวา 3 เพราะค่าใช้จ่ายในการรบสูงมาก หากใช้กำลังต่อไป อัตราขยายตัวทาง เศรษฐกิจของรัสเซียในปี 2017 จะอยู่ที่ - 3.8 % ขณะนี้ได้นำทุนสำรองมาจ่ายในการสงครามเป็นจำนวนมาก เกินควรอยู่แล้ว ค่าขอของปฏินที่จะให้สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และซาอุดีอาระเบียลดปริมาณการผลิตน้ำมันก็ถูก บอกปิดเมื่อไปขอพบทั้งสองประเทศเมื่อสัปดาห์ก่อน

นายมนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะทำงานฯ

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนตุลาคม 2558 ฉบับที่ 7

ผลการเลือกตั้งทั่วไปในแคนาดาเมื่อวันจันทร์ที่ 19 ตุลาคม ค.ศ. 2015 ปรากฏว่าคนรุ่นใหม่วัย 43 ชื่อ Justin Trudeau หัวหน้าพรรค Liberal ได้รับชัยชนะ และตามระบอบของแคนาดา เขาจะรับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี แทนที่นาย Stephen Harper หัวหน้าพรรค Conservative ซึ่งครองตำแหน่งนายกรัฐมนตรีมาเกือบ 1 ทศวรรษ คือจากปี ค.ศ. 2006 – 2015

Justin Trudeau เป็นบุตรของ Pierre Elliot Trudeau ผู้มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกว้างขวางในฐานะนายกรัฐมนตรีของแคนาดา (1980-1984) และในตำแหน่งนั้น ได้เดินทางมาเยือนประเทศไทยสมัยที่พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี และได้เชิญพลเอกเปรมฯ ไปเยือนแคนาดาในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1984 ซึ่งมีผลของการเยือนประการหนึ่งได้แก่การลงนามจัดตั้ง TDRi อันยังดำรงอยู่จนทุกวันนี้ แม้จะมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการบริหารจัดการบางอย่าง

ข้าพเจ้าขอแนะนำเกี่ยวกับนายกรัฐมนตรีคนใหม่ของแคนาดามานำเสนอดังต่อไปนี้ เพราะมีส่วนเกี่ยวข้องกับอดีตนายกรัฐมนตรีไทยท่านหนึ่งที่ข้าพเจ้าเคารพ และทั้งสองกรณีสืบเนื่องมาจากคำทำนายทายทักของอดีตประธานาธิบดีสหรัฐฯ Richard M. Nixon

ในหมวดเบ็ดเตล็ดของ Diplomatic and Official Correspondence: A Demonstrative Handbook ทั้งเล่ม 1 ในปี ค.ศ. 2006 และเล่ม 2 อีก 5 ปีต่อมาที่กระทรวงขอร้องให้ข้าพเจ้าจัดทำเพื่อข้าราชการใช้เป็นคู่มือ ข้าพเจ้าได้นำสำเนาจดหมายของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ลงวันที่ 16 กรกฎาคม ค.ศ. 1975 ถึงอดีตประธานาธิบดีนิกสันมาประมวลไว้ด้วย ท่านนายกรัฐมนตรีคึกฤทธิ์เขียนไว้ดังนี้ .- Dear Mr. Nixon, I once had the honour of sitting next to you at a luncheon given in your honour by.....I made the speech of welcome to you and, in your reply, you prophetically addressed me as “Mr. Prime Minister”. เมื่ออดีตประธานาธิบดีนิกสันไปเยือนทูตที่แคนาดาในปี ค.ศ. 1972 และได้พบ Justin Trudeau ซึ่งขณะนั้นมีอายุเพียง 4 ขวบ นิกสันปรารภว่า เด็กคนนี้จะbecome นายกรัฐมนตรีแคนาดาต่อไป

สำนักข่าวบางแห่งตั้งข้อสังเกตว่า จัสตินทำกิจกรรมอย่างอื่นอยู่หลายปี เช่น เป็นครู และด้านอื่น ๆ แม้กระทั่งมวย ก่อนจะหันมาทำงานการเมืองในปี ค.ศ. 2009 จึงคิดกันว่า คำปรารภของนิกสันไม่น่าจะถูกต้อง

โดยที่จัสติน ทรูโด ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งเมื่อวานนี้เป็นทางการแล้ว เขาคงจะเข้าปฏิญาณตนกับ
ผู้สำเร็จราชการแคนาดา ซึ่งเป็นผู้แทนพระองค์สมเด็จพระราชินีเอลิซาเบธแห่งแคนาดา เพื่อเป็นนายกรัฐมนตรี
ต่อไป

ในรายงานฉบับที่ 6 ข้าพเจ้าและผู้สังเกตการณ์หลายคนแสดงความเป็นห่วงที่สหรัฐกับรัสเซียยังไม่
บรรลุข้อตกลงอันจะป้องกันการปะทะกันระหว่างเครื่องบินของฝ่ายต่าง ๆ ในน่านฟ้าเหนือซีเรีย แม้จะมีการ
หารือกันมาหลายรอบแล้ว นั้น

เมื่อประมาณเวลา 24.10 น. ตามเวลาในประเทศไทยของวันอังคาร ที่ 20 ตุลาคม ศกนี้
กระทรวงกลาโหมสหรัฐฯแจ้งว่า สหรัฐกับรัสเซียได้จัดทำ MOU เพื่อป้องกันอุบัติเหตุกลางอากาศในน่านฟ้าเหนือ
ซีเรีย ซึ่งได้รับการลงนามโดยทั้งสองฝ่ายเรียบร้อยแล้ว ข้อตกลงดังกล่าวกำหนดให้นักบินของแต่ละฝ่ายต้องมี
ใบรับรอง “ความเป็นนักบินอาชีพ (professional airmanship)” ก่อนได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติการตามภารกิจ
ในท้องฟ้า เพราะมีข่าวว่า นักบินรัสเซียมักบินโฉบเฉี่ยวอยู่บ่อยครั้ง ทั้งในซีเรียและที่อื่น ๆ เช่นยูเครน บอลติก
เป็นต้น นอกจากนี้ มีการกำหนดให้ทั้งสองฝ่ายแจ้งคลื่นความถี่และสัญญาณที่จะเข้าใจกันเพื่อให้สามารถ
เตือนอีกฝ่ายหนึ่งมิให้บินเข้ามาใกล้กันจนอาจเป็นอันตรายได้ เรื่องนี้เป็นปัญหาที่ทำให้ไม่สามารถตกลงกันได้
ก่อนนี้ เพราะเกี่ยงกันเรื่องภาษาที่จะใช้ ในการจัดทำ MOU นี้ สหรัฐได้ออกคำแถลงว่า มิได้หมายความว่า
สหรัฐเห็นด้วยหรือสนับสนุนปฏิบัติการของรัสเซียในซีเรียแต่ประการใด

เกี่ยวกับการรบเพื่อเอาชนะในเมือง Aleppo ซึ่งเป็นเมืองใหญ่แห่งที่สองของซีเรีย นั้น อันที่จริงมีการ
ปะทะกันมาครั้งหนึ่งเมื่อ 1 ปีมาแล้ว ทำความเสียหายให้แก่สิ่งปลูกสร้างในเมืองจนกลายเป็นซากและฝุ่นคลุ้ง
กระจายไปทั่ว การบุกครั้งใหม่นี้ โดยทหารของรัฐบาลซีเรีย กองกำลังจากอิหร่านและกลุ่มฮิซบอลลาห์ ด้วย
close air support จากเครื่องบินรัสเซีย ซึ่งตามรายงานในวันนี้ ได้กระหน่ำทิ้งระเบิดอย่างหนัก เพื่อกฤษฎางบุก
ให้แก่กำลังภาคพื้นดิน และด้วยเหตุนี้ จึงซ้ำเติมความยากลำบากให้ประชาชนชาวซีเรีย ทำให้มีผู้พลัดถิ่นใน
ประเทศของตนเอง (internally displaced persons) เพิ่มขึ้น 9 ล้านคน ผู้คนและเด็กเล็กทั้งหลายต้องหลบหลีก
หนีสงครามไปกางเต็นท์อยู่บนพื้นที่ซึ่งเคยเป็นฟาร์ม เป็นภาพที่น่าสลดใจยิ่ง ตามรายงานข่าวในวันนี้ การสู้รบ
เข้มข้นอย่างมาก แต่ยังไม่มีความคืบหน้าว่าฝ่ายใดเข้ายึดได้แล้ว

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนตุลาคม 2558 ฉบับที่ 8

เมื่อวันอังคาร ที่ 20 ตุลาคม บาชาร์ อัล อัสซาด ประธานาธิบดีซีเรีย ได้เดินทางไปพบ ประธานาธิบดีปูตินที่กรุงมอสโก เป็นครั้งแรกในรอบ 4 ปี และได้มีการหารือกันเป็นการภายในตัวต่อตัวในตอนกลางคืน โดยเท่าที่ข้าพเจ้าทราบ มิได้มีการแถลงข่าวร่วม หากแต่มีการให้ข่าวว่า ทั้งสองได้หารือกันเกี่ยวกับปฏิบัติการทางทหารร่วมในซีเรีย เพื่อ “รณรงค์ต่อต้านบรรดา Islamist militants” สืบต่อไป ซึ่งบาชาร์ได้แสดงความขอบคุณปูตินที่ส่งกองกำลังไปช่วย เพราะซีเรียถือว่าประธานาธิบดีปูตินเป็นพันธมิตรสำคัญ และมีการกล่าวถึง “กระบวนการทางการเมือง” เกี่ยวกับปัญหาซีเรีย โดยมิได้ให้รายละเอียดเพิ่มเติม

บาชาร์ อัล อัสซาด มิได้เดินทางไปยังกรุงมอสโกหรือต่างประเทศอื่นใดเลย ตลอด 4 ปีนับแต่การเกิดสงครามกลางเมืองในซีเรีย เมื่อปี ค.ศ. 2011

การเดินทางครั้งนี้มีขึ้นในระหว่าง การรุกรบครั้งใหญ่ที่นครอาเล็ปปิทางตะวันตกเฉียงเหนือของซีเรีย ซึ่งรุนแรงยิ่งขึ้นอย่างมากตลอด 4 วันที่ผ่านมา ถึงขั้นที่นาย al Zoabi ผู้อำนวยการ Union of Syrian Medical Relief Organisations ยอมรับว่า หน่วยงานที่เขาเป็นแกนนำไม่อาจจะช่วย “เหยื่อของ this stupid war” ได้อีกต่อไป เพราะขาดยาและเวชภัณฑ์อย่างหนักจนหมดสิ้น โรงพยาบาลและหน่วยงานด้านสาธารณสุขกว่า 151 แห่งของฝ่าย “Pro regime” ก็ถูกระเบิดเสียหาย และว่า “Aleppo sky is full of jets” ภาคพื้นดินก็ถูกโจมตีอย่างไม่ลดละ (จากกำลังของซีเรียเอง และของอิหร่านกับกลุ่มชิซบอลlah) ในวันพุธ วันนี้ ผู้คนนับหมื่นได้หนีออกจากนครอาเล็ปปิ อันทำให้จำนวนคนพลัดถิ่นในประเทศเพิ่มขึ้นจาก 9 ล้านคนในรายงาน ฉบับที่ 7 เมื่อกลางดึกของคืนวันอังคาร ทำให้นาย Chaloko Beyani, UN Special Rapporteur for Internally Displaced Persons, หนักใจมาก เพราะต้องหาทางเยียวยาคนเป็นจำนวนมหาศาลที่ต้องทนทรมานจาก psychological trauma ที่หน่วยงานเขาเข้าไปช่วยเหลือมิได้ ซึ่งสภาวะการณ์นี้จะยิ่งน่าเป็นห่วง เนื่องจากฤดูหนาวกำลังจะเริ่มขึ้นอยู่แล้ว

เกี่ยวกับการไปเยือนกรุงมอสโกครั้งแรกของบาชาร์ อัล อัสซาดนี้ Jill Dougherty อดีตผู้สื่อข่าว CNN ประจำกรุงมอสโก แต่ขณะนี้เป็นผู้เชี่ยวชาญประจำศูนย์การศึกษาด้าน Defense and Security (หลังจากที่หายจากโรคมะเร็งในเม็ดเลือดขาวหรือลูคีเมีย) ให้ความเห็นว่า ในขณะที่อัสซาดได้พูดมากเกี่ยวกับด้านการทหาร แต่ปูตินกลับกล่าวถึงวิธีการทางการเมืองเป็นส่วนใหญ่ ไม่แต่เท่านั้น หลังจากการหารือข้อราชการกับอัสซาด ปูตินได้โทรศัพท์ถึงผู้นำจอร์แดน ซาอูดิอารเบีย

ยูเออี คงจะเพื่อสรุปให้พันธมิตรต่อต้านไอซิสฝ่ายอาหรับทราบประเด็นของการหารือกับอาสาต ซึ่งดูจะเป็นแนวคล้ายกับที่ข้าพเจ้าเสนอในรายงานเดือนนี้ ฉบับที่ 1 อันกล่าวถึงคำปรารภของนายเซอร์เก ลาฟรอฟ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศรัสเซีย ซึ่งได้กล่าวลอย ๆ ถึงกระบวนการทางการเมืองนี้ไว้บ้าง โดยให้ความเห็นด้วยว่า Free Syrian Army ฝ่ายหัวปานกลาง มิใช่เป็นฝ่ายก่อการร้าย “but part of the political process” แต่จะเป็นจริงได้สักเพียงใด ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในสนามรบ และแนวทางที่สหรัฐและรัสเซียจะตกลงกันต่อไป ถ้าตกลงกันได้ ล่าสุด ฝ่ายสหรัฐได้แจ้งความเป็นไปได้ของกระบวนการนี้ต่อรัสเซียแล้วเมื่อสองสามวันมานี้ (รายงานฉบับที่ 7) และรัสเซียได้รับไว้พิจารณา และนี่ อาจจะเป็นเหตุผลหนึ่งของการที่นายอาสาตรีบเดินทางไปพบกับปูตินก็ได้

ในแถลงข่าวของรัสเซียหลังจากที่อาสาตเดินทางกลับแล้ว มีสาระสำคัญเกี่ยวกับกระบวนการทางการเมืองและการทูตว่า จะเป็นการเจรจาแก้ปัญหาซีเรียโดยนอกรจากประเทศหลัก (เข้าใจว่าหมายถึงสหรัฐและรัสเซีย) แล้วก็จะมีประเทศอาหรับที่กล่าวถึงข้างบนนี้ กลุ่มศาสนาที่เกี่ยวข้องทั้งหลาย (อาจหมายถึงนิกายเซีย และซุนหนี่) ทั้งนี้ โดยฝ่ายซีเรียเป็นพื้นฐานสำคัญ แต่มีได้เจาะจงโดยตรงว่า อาสาตจะอยู่ในฐานะใด เมื่อถึงขั้นนั้น เพราะก่อนหน้านี้รัสเซียจะเข้าไปแทรกแซงทางการเมือง จอห์น แครร์รี่กับผู้แทนรัสเซียได้แลกเปลี่ยนความเห็นกันโดยไม่มีข้อยุติว่าจะขจัดอาสาตออกจากการมีส่วนร่วมในการเจรจาหรือจะปล่อยให้อยู่ในตำแหน่งไปก่อนและค่อยหาผู้อื่นที่จะสร้างความเป็นเอกภาพให้แก่ซีเรียได้เป็นผู้นำ เพราะนายลาฟรอฟเคยกล่าวเตือนให้หลีกเลี่ยงจากสภาวะเช่นลิเบีย เป็นเชิงประชดการแก้ปัญหาในพื้นที่โดยฝ่ายตะวันตก

ถ้าเป็นไปดังข้างต้น ก็คงจะไปในแนวทางที่ข้าพเจ้าวิเคราะห์ในรายงาน ฉบับที่ 7 ซึ่งได้นำเสนอมาเมื่อวานนี้

ภายในช่วงเวลาไม่ถึง 24 ชั่วโมงหลังจากที่ Justin Trudeau ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งทั่วไปในแคนาดา เขามีโอกาสพูดจาทางโทรศัพท์กับประธานาธิบดีบารัค โอบามา ซึ่งเขาได้แจ้งแก่โอบามาว่า แคนาดาจะถอนกำลังทางอากาศที่ร่วมภารกิจในการโจมตีที่ระเบิด ISIL ในซีเรียและอิรัก แต่แคนาดาจะยังคงเป็นสมาชิกของ Coalition ต่อต้าน ISIL สืบต่อไป

ความเคลื่อนไหวของแคนาดาในประเด็นนี้ คงจะไม่เปลี่ยนแปลงพลวัตของปฏิบัติการต่อต้านกลุ่มรัฐอิสลามอย่างในซีเรียและอิรักอย่างมีนัยสำคัญนัก เพราะทูตและพรรคคิเบรอลคงคำนึงผลทางการเมืองภายในมากกว่า และสหรัฐกับพันธมิตรต่อต้านไอซิสก็ปฏิบัติการอย่างเต็มที่อยู่แล้ว

และด้วยการปรับปรุงประสิทธิภาพของกองกำลังภาคพื้นดิน แทนกลุ่มเดิมซึ่งวางใจไม่ได้ ตามถ้อย
แถลงของกระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ และของนายแฮชตัน คาร์เตอร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
สหรัฐฯ หลังการหารือสองฝ่ายกับนายฟาวลอน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมอังกฤษ ที่กรุง
ลอนดอน เมื่อประมาณหนึ่งสัปดาห์มาแล้ว เพราะถึงอย่างไร แคนาดาก็ยังเป็นภาคีก่อตั้งของ
สนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ ซึ่งมีการประชุมปรึกษาและวางแผนในการต่อต้านกลุ่มก่อการร้ายไอซี
สอยู่เป็นระยะตลอดมา

นายมนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะทำงานฯ

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนตุลาคม 2558 ฉบับที่ 9

นโยบายต่างประเทศของสหรัฐภายใต้ประธานาธิบดีบารัค โอบามาต่อสงครามกลางเมืองในซีเรีย ตั้งแต่ต้นจนบัดนี้ ซึ่งไม่ต่างจากหลักการที่เขาแถลงไว้ระหว่างการหาเสียงเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดี ได้แก่ การแสวงหาข้อยุติด้วยวิธีการทางการเมืองและการทูต โดยสหรัฐจะไม่ส่งทหารภาคพื้นดินไปปฏิบัติการรบ หรือที่กล่าวกันต่อมาว่า “No boots on the ground” ทั้งในอิรักและซีเรีย ต่อมาเมื่อต้นปี ค.ศ. 2015 ประธานาธิบดีโอบามาได้เสนอญัตติต่อรัฐสภา ย้ำแนวนโยบายนี้ไปจนกว่าประธานาธิบดีคนใหม่จะเข้ามารับตำแหน่งในต้นปี ค.ศ. 2017 โดยมีข้อยกเว้นในกรณีที่เป็นผลประโยชน์ทางความมั่นคงแห่งชาติอย่างแท้จริง ซึ่งก็จะใช้ปฏิบัติการโดยหน่วยรบพิเศษเฉพาะกิจ (Special Force Operation) และได้ใช้วิธีนี้ในกรณีที่ต้องปราบปรามผู้นำคนสำคัญของไอซิสจากข้อมูลด้านข่าวกรอง โดยโอบามาเป็นผู้อนุมัติภารกิจพิเศษนี้เอง ในฐานะที่ประธานาธิบดีเป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุด (Commander-in-Chief) โดยตำแหน่ง ส่วนการที่หน่วยรบพิเศษหรือ Delta Force กับกองทหารสหรัฐที่ไปทำหน้าที่ฝึกอบรมให้แก่ทหารอิรัก และการข่าวแสดงว่ามีหลุมฝังศพจำนวนมากที่เพิ่งขุดขึ้นใหม่ เพื่อจะใช้ฝังทหารชาวเคิร์ดและตัวประกันอื่น ๆ อีกประมาณ 70 คนซึ่งกำลังจะถูกสังหารทางคอนไปทางเหนือของอิรัก กองกำลังสหรัฐและทหารอิรักจึงเข้าไปตรวจ โดยมีฝูงบินทิ้งระเบิดของสหรัฐปฏิบัติการในบริเวณใกล้เคียง และถูกระดมยิงจากกลุ่มไอซิสจน Master Sergeant ของ Delta Force 1 นายต้องเสียชีวิต ในการยิงโต้ตอบนี้ กำลังฝ่ายสหรัฐสามารถปลดปล่อยตัวประกันได้กับยังช่วยชีวิตนักรบไอซิสจำนวนหนึ่งที่กำลังจะถูกสังหารด้วยข้อหาว่าเป็นสายลับให้ข้าศึก และทำความเสียหายให้แก่ฝ่ายไอซิสอย่างมาก จนนักรบไอซิสเท่าที่เหลือได้หลบหนีไปจากฐานที่ตั้ง สหรัฐถือว่า เป็นการป้องกันตนเอง มิใช่ Combat Operation และไม่จำเป็นต้องได้รับอนุมัติจากประธานาธิบดี เพียงรัฐมนตรีกลาโหมรับทราบและเห็นชอบด้วย ก็พอแล้ว เพราะการป้องกันตนเองอยู่ในข่าย (Rules of Engagement) ของผู้ให้การฝึกอบรมอยู่แล้ว

ประธานาธิบดีวลาดีเมียร์ ปูติน ซึ่งมีได้ถูกข้อจำกัดใด ๆ ในระบอบที่โน้มเอียงไปในทางค่อนข้างเฉียบขาด (authoritarianism) และสามารถเลือกใช้เครื่องมือทางนโยบายหลายอย่าง โดยไม่เคยลังเลที่จะใช้วิธีการทางทหารทั้งแบบเปิดเผยและแบบใต้ดิน ดังที่ข้าพเจ้าได้นำเสนอการวิเคราะห์อุปนิสัยส่วนตัวของปูตินและมูลเหตุจูงใจที่รัสเซียภายใต้การนำของอดีตเจ้าหน้าที่อันดับสูงของ เคจีบี ผู้นี้มาในรายงานก่อนหน้านี้ในเดือนกันยายนและเดือนตุลาคม สำหรับการแก้ปัญหาโดยทางการเมืองและการทูตในปัญหาสงครามกลางเมืองใน

ซีเรีย นั้น บัดนี้ รัสเซียได้นำไปใช้ และดำเนินกลวิธีอีกหลายประการจนทำให้รัสเซียวางตัวประหนึ่งว่า กระบวนการที่จะเป็นไปต่อจากนี้เป็นความริเริ่มของรัสเซีย มิใช่ฝ่ายอื่น ทั้ง ๆ ที่กระบวนการทางการเมืองนี้มี อนุสนธิมาจากสันนิบาตอาหรับ เลขาธิการสหประชาชาติและผู้แทนพิเศษ เช่นนาย Lakhdar Brahimi และนาย Staffan de Mistura เป็นต้น ในรายงานเดือนกันยายน (หน้า 12) ข้าพเจ้าได้กล่าวว่า “มหาอำนาจภายนอกที่มี ยุทธศาสตร์อันกำลังเปลี่ยนโฉมหน้าของการสู้รบในสงครามกลางเมืองในซีเรียได้แก่รัสเซีย จริงอยู่ รัสเซียได้ ปกป้องผลประโยชน์ของซีเรียภายใต้บาชาร์ อัล อัสซาด มาตลอด แต่ขณะเดียวกัน รัสเซีย ภายใต้การนำ ของวลาดีเมียร์ ปูติน ก็กำลังสงวนรักษาไว้ซึ่งฐานที่มั่นที่รัสเซียเองเข้าไปครองเพื่อผลทางภูมิ รัฐศาสตร์ในระยะสั้นและระยะยาว” อันเป็นผลสำเร็จตามยุทธศาสตร์ที่รัสเซียพยายามแสวงหามา นานปี และเป็นฐานทัพสำคัญแห่งที่สอง ซึ่งอยู่นอกดินแดนรัสเซีย หลังจากที่เข้ายึดแหลมไครเมียอัน เป็นแห่งแรก

ในระยะสั้น รัสเซียได้ส่งเครื่องบินรบ สรรพาวุธ และกองส่งกำลังบำรุงเต็มอัตราศึกไปยังฐานบินที่ลาตา เกีย และฐานทัพเรือที่ตาร์ตุสที่ก่อนหน้านี้รัสเซียได้ขอเช่าชั่วคราว ซึ่งการสะสมกำลังที่ลาตาเกีย และทางวิ่งที่ สร้างเพิ่มเติมในปีนี้อาจปรากฏหลักฐานทางภาพถ่ายจากดาวเทียมชัดเจน แต่เมื่อถูกถาม ปูตินตอบว่า ไม่เป็น ความจริง นายเซอร์เกย์ ลาฟรอฟ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศรัสเซียผู้ช่ำชอง ก็ปฏิเสธข่าวใน ทำนองเดียวกัน แต่ในวันพุธ ที่ 30 กันยายน ศกนี้ เครื่องบินรบของรัสเซียก็เริ่มออกปฏิบัติการโจมตีทิ้งระเบิด เป้าหมาย อันส่วนใหญ่เป็นกลุ่มต่อต้านบาชาร์ อัล อัสซาดกลุ่มต่าง ๆ โดยเฉลี่ยในชั้นแรก ประมาณ 20 เที่ยวบิน ต่อวัน ด้วยเครื่องบินซุกอย 24 ซึ่งมีใช้เป็นเครื่องบินรบรุ่นใหม่และไม่มีเครื่องบินนำวิถีขั้นสูงเช่นรุ่นหลัง ๆ ในการทิ้ง ระเบิดและยิงขีปนาวุธ แต่จำนวนเที่ยวได้เพิ่มขึ้น ด้วยเครื่องบินสมรรถนะสูง ซึ่งได้รายงานมาบ้างแล้ว นอกจากนี้ยังมีการยิงขีปนาวุธวิถีไกลจากกองเรือในทะเลแคสเปียนข้ามน่านฟ้าของอิหร่านและอิรัก ซึ่งไม่มี ความจำเป็นใด ๆ ในทางการรบ แต่มีประโยชน์มากในทางการแพร่ข่าวและแสดงผลานุภาพของรัสเซีย แม้ใน ยามที่การเศรษฐกิจตกต่ำยิ่ง ดังที่ได้รายงานพร้อมข้อสังเกตมาก่อนแล้วเช่นกัน

ในปฏิบัติการโจมตีทิ้งระเบิดในซีเรียนี้ แนวทางแถลงข่าว (ซึ่งทางประเทศตะวันตกใช้คำว่า Policy Guidance Paper) ที่โฆษกและผู้แทนทางการทูตรัสเซียจะตอบการสัมภาษณ์เหมือนกันดังนี้

นาย Dmitri Peskov โฆษกของประธานาธิบดีปูติน (ซึ่งตอบในรายการ HARD TALK ของ บีบีซี) กล่าวสุดในวันอาทิตย์ที่ 25 ตุลาคม ออกอากาศในวันเดียวกันและออกซ้ำอีกในวันจันทร์ที่ 26 ตุลาคม และนายวลาดีเมียร์ ซิดสคอบ เอกอัครราชทูตรัสเซียประจำสหภาพยุโรป (ในการให้สัมภาษณ์แก่โทรทัศน์ CNN) Russia's intervention in Syria was not an attempt to prop up President Assad but rather an attempt to save the country and the region from falling under the sway of terrorists... Russian forces are attempting to "save Syria from terrorist and extremist organisations" and he echoed Mr. Putin's speech at the Valdai discussion forum¹ by saying all the "serious" rebel forces in Syria were "terrorists" Mr. Peskov said the West had so far failed to identify any "balanced opposition" to Mr. Assad that did not have links to jihadists. The US-led air campaign against the so-called Islamic State had led to IS controlling two-thirds of the country's territory, Mr. Peskov argued, but there were now signs the Syrian army-backed by Russian air strikes-was mounting a successful offensive against rebels. Mr. Peskov also said Russia wanted to exchange military information with the US, including about targets of air strikes, but this had not been forthcoming.

ในวันของเดียวกัน เอกอัครราชทูตซิด สคอบ ก็ย้ำแนวของเครมลินว่า เป้าหมายการโจมตีของกำลังทางอากาศของรัสเซีย ได้แก่ฐานกำลังของกลุ่มก่อการร้าย รวมทั้งสนามฝึก คลังกระสุน ฯลฯ แต่จะทำได้ดียิ่งขึ้นหากสหรัฐฯจะร่วมมือ เพราะทุกครั้งที่ผ่านมา สหรัฐจะตอบว่า "เป็นความลับ บอกไม่ได้"

คำกล่าวของนาย Peskov ที่ว่าการรณรงค์ทางอากาศต่อเป้าที่เรียกกันว่ารัฐอิสลามที่มีสหรัฐฯเป็นหน่วยนำยังผลให้รัฐอิสลามเข้าควบคุมดินแดนถึงสองในสามของซีเรีย นั้น ดูจะเป็นครั้งแรกที่ฝ่ายรัสเซียยอมรับว่าไม่สามารถแผ่อำนาจเหนือพื้นที่ของซีเรียได้มากถึงเพียงนั้น แม้ว่าจะออกบินโจมตีเป้าที่อ้างว่าเป็นกลุ่มก่อการร้ายในระยะหลังวันละถึง 100 เที่ยวบิน (Sorties) เพราะข้อเท็จจริงก็คือในระยะแรก ๆ กองบินรัสเซียซึ่งมีสมรรถนะสูงได้กระหน่ำเป้า ซึ่งร้อยละ 90 เป็นกลุ่มต่อต้านรัฐบาลที่มีไซกลุ่มก่อการร้าย ส่วนการทิ้งระเบิดเป้าหมายที่อาจ

---

¹ เป็นการประชุมนานาชาติที่เมือง Sochi ในรัสเซีย ระหว่างปูตินกับผู้นำประเทศในอดีตสหภาพโซเวียต เพื่อให้ระงับภัยจากพวกหัวรุนแรง เช่นไอซิส เพราะปูตินประมาณว่าคนจากประเทศเหล่านี้ไปเข้ากับรัฐอิสลามถึง 7,000 คนและจะกลับมาก่อการร้ายในดินแดนต่างๆ ที่ไปร่วมการประชุมดังกล่าว

เป็นกลุ่มรัฐอิสลามและกลุ่ม อัล นุสรา ซึ่งเชื่อมโยงกับอัลไคด้า นั้น ก็เพื่อมิให้วงการภายนอกเสื่อมความเชื่อถือ (credibility) ในรัสเซีย เพราะได้แถลงไว้ตั้งแต่วันแรกที่เข้าไปแทรกแซงว่ามุ่งทำลายกลุ่มก่อการร้ายเท่านั้น ความแตกต่างในยุทธวิธีก็คือ ฝ่ายพันธมิตรต่อต้านไอซิสใช้การทำลายเป้าแบบ pinpoint เพื่อหลีกเลี่ยงมิให้พลเมืองถูกระเบิด (Collateral Damage) แต่นักบินรัสเซียโฉบเฉี่ยวไปทั่ว อย่างน้อยสองครั้งทำให้เครื่องของสหรัฐซึ่งจะเข้าไปโจมตีฐานของไอซิสที่เมือง Raqqa ต้องบินหลบ และละทิ้งภารกิจนั้น ก่อนหน้าที่ทั้งสองฝ่ายจะตกลงกันใน MOU ด้าน Deconfliction ในช่วงหลังมานี้ รัสเซียได้ใช้อาวุธรุนแรงมาก โดยเครื่องชุกอย 34 ซึ่งไม่เคยใช้ในสนามรบซีเรียมาก่อน อันได้แก่ TOS-1 “Buratino” multiple rocket launcher ซึ่งรัสเซียเรียกกันว่า “heavy flame-thrower” คำอธิบายสำหรับจรวด ขนาด 220 มิลลิเมตรนี้มีว่า a thermobaric warhead บางครั้ง เรียกกันว่า “fuel-air explosive” ซึ่งใช้ยิงเป็นชุดไปถึงระดับหนึ่งที่ตั้งไว้เหนือพื้นดิน แล้วปล่อยควันเชื้อเพลิงซึ่งจะทำให้มีแรงระเบิดกระจายด้วยอุณหภูมิสูงมากเทียบได้กับระเบิดนิวเคลียร์แรงต่ำ เมื่อฟังจากคำโอ้อวดด้วยความเจ็บช้ำของผู้บัญชาการชมรมบรรเทาทุกข์ ซึ่งเป็นชาวซีเรีย คาดว่า รัสเซียใช้อาวุธร้ายแรงนี้ในการสนับสนุนกำลังทหารซีเรียภาคพื้นดินในการรุกรบเพื่อช่วงชิงนครฮาเล็ปไป จรวดดังกล่าวนี้เป็นอันตรายร้ายแรงกว่า barrel bombs และ cluster bombs ซึ่งสหประชาชาติกำหนดให้เป็นอาวุธต้องห้าม แต่กองบินของซีเรียภายใต้อาสซาดก็ได้ใช้ทำลายล้างคนในประเทศตนเองไปแล้วกว่า 250,000 คน สรรพาวุธต้องห้ามเหล่านี้ รวมทั้งอาวุธเคมี ซึ่งช่วงแรกได้ยินยอมให้องค์การระหว่างประเทศที่ควบคุม (Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons—OPCW ซึ่งได้รับรางวัล Nobel เพราะความสำเร็จในการดำเนินการกับอาวุธเคมีในซีเรีย) ตรวจสอบตามบัญชีทุกราชการที่สหประชาชาติได้รับมาจากรัฐบาลซีเรียและนำไปทำลาย โดยนำไปส่งยังเรือพิเศษของสหรัฐที่ยอมเสี่ยงรับไปทำลาย ซึ่งระหว่างลำเลียงไปยังท่าเรือต้องใช้มาตรการรักษาความปลอดภัยด้วยความเข้มงวดยิ่ง ที่สามารถตรวจตราและนับจำนวนที่จะนำไปทำลายในครั้งแรกได้ ก็ด้วยความร่วมมือของประธานาธิบดีปูติน แต่ในระยะไม่นานมานี้ ซีเรียก็กลับมีอาวุธเคมีในครอบครองอีก โดยที่ปูตินมิได้ให้ความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศและมหาอำนาจตะวันตกเช่นครั้งก่อนอีก กับยังมีข่าวด้วยว่า อาวุธเคมีบางส่วนตกอยู่ในการครอบครองของกลุ่มรัฐอิสลาม แต่เข้าใจว่าเป็นประเภทมัสตาร์ดแก๊ส ซึ่งอิรักสมัยซัดดัมฮุสเซน ได้นำมาใช้ในการรบกับนักรบชาวเคิร์ด ในช่วงของการสงครามอิหร่าน-อิรัก

การเร่งรุกที่นครฮาเล็ปไป และเมืองฮอมกับฮามา โดยกำลังทหารของอาสซาด และทหารอาสาจาก Revolutionary Guards ของอิหร่านและกลุ่มชิฆบอลลาห์ แม้ในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมา อิหร่านต้องสูญเสีย

นายทหารระดับนายพลไป 2 นาย ๆ หนึ่งเป็นอดีต Presidential guard แต่ก็ทำให้ฝ่ายอาสาสามารถยึดพื้นที่คืนมาได้บ้าง เพราะตลอดเวลาหลายวันของการรุกรบ กำลังทางอากาศรัสเซียได้ถล่มฝ่ายต่อต้านรัฐบาลในปฏิบัติการที่เรียกกันว่า เพื่อ soften ฝ่ายตรงข้าม คำว่า Close Air Support อันเป็นการทำลายล้างทุกสิ่งที่เป็นเป้าได้ รวมทั้งโรงพยาบาล 3 แห่งและหน่วยอนามัยด้วย ช่วยให้ฐานะของอาสาสะดวกยิ่งขึ้นพอที่จะไม่ถูกกีดกันออกไปจากกระบวนการทางการเมือง เพราะยังพอมีดินแดนแม้จะไม่มากนักทางซีกตะวันตกของซีเรียที่รัสเซียได้ทุ่มพลาณภาพทางอากาศระเบิดทำลาย โดยไม่หยุดหย่อนตลอดหลายวันที่ผ่านมา เพิ่งจะลดความถี่ของปฏิบัติการในวันสุดสัปดาห์นี้ แต่ก็ยังไม่ปรากฏชัดว่า สามารถเข้าครองนครอาเล็ปไปได้โดยเด็ดขาด แต่สภาพของเมืองก็ไม่ต่างจากเมืองอื่น ๆ คือเต็มไปด้วยอาคารปรักหักพัง

ด้วยความเคลื่อนไหวทางทหารเหล่านี้ อาสาดจึงพอมือที่ฟานักอาศัยได้ร่วมของกำลังทางอากาศของรัสเซีย ซึ่งบัดนี้มีฐานอำนาจมั่นคงในดินแดนซีเรียแล้ว ปูตินจึงให้อาสาไปพบที่กรุงมอสโกเพราะเป็นหมากตัวหนึ่งที่มีความจำเป็นเฉพาะหน้าในกระดานหมากรุกของรัสเซีย การเดินทางออกนอกประเทศครั้งแรกในรอบ 4 ปีนี้ จึงน่าจะมิใช่เป็นความริเริ่มของอาสาตนเอง และเป็นไปได้ว่าอาสาเดินทางไปยังกรุงมอสโกด้วยเครื่องบินที่รัสเซียจัดให้ ฉะนั้น ข่าวคราวเกี่ยวกับการพบปะกัน จึงค่อย ๆ ถูกแถลงออกมา เป็นช่วง ๆ หนึ่งวันหลังจากที่อาสาได้เดินทางออกจากกรุงมอสโกแล้ว ซึ่งทั้งในการไปถึงและการเดินทางกลับออกไป ก็ไม่มีภาพข่าวทางสื่อสาธารณะในรัสเซียเกี่ยวกับการเดินทางถึงและการเดินทางกลับออกไป เนื่องจากทุกอย่างเป็นความลับ โทรทัศน์รัสเซียที่เสนอข่าวต่อมาได้สร้างภาพให้ปรากฏว่า อาสาดเป็นอาคันตุกะที่ได้รับการต้อนรับจากปูตินแบบ Red Carpet treatment ภายในห้องรับรองของพระราชวังเครมลิน และถ้อยคำประกอบภาพว่า อาสาดได้ขอบคุณปูตินที่มีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาของซีเรียและการดำเนินการทุกอย่างอยู่ในกรอบของกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งคำพูดดังกล่าวเป็นการเลียนคำแถลงของรัสเซียที่ว่า การแทรกแซงด้วยกำลังทหารในซีเรียเป็นไปตามคำขอของอาสา จึงมีความชอบธรรมและถูกต้องตามกฎหมายระหว่างประเทศ

ประเด็นสำคัญก็คือ ปูตินเห็นว่า ปัจจัยต่าง ๆ เริ่มอำนวยที่จะให้เริ่มกระบวนการทางการเมืองและการกระชับการทหารหรือทางการทูตกับประเทศในตะวันออกกลางแล้ว และเขาจะพยายามมิให้อาสาถูกกีดกันออกไปจากการเจรจา การเร่งรัดทางการรบที่เกิดขึ้นเป็นการดำเนินนโยบายสืบต่อไปด้วยวิธีอื่น คล้ายกับคำกล่าวของ Karl von Clausewitz แต่ในมุมมองของอาสา สิ่งที่ได้รับทราบมาคงจะไม่ทำให้อาสาชอบใจ

นัก อันได้แก่การเปิดเผย “จุดเปลี่ยน” ในทิศทางของการวางแผนกระบวนการทางการเมือง ซึ่งอันที่จริง ปัญหาที่ว่า อาสาสมัครจะเป็นผู้นำของซีเรียหรือไม่ ประธานาธิบดีปูติน และนายลาฟร็อล์ฟ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศรัสเซียได้เคย “เกริ่น” มาตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม ศกนี้ ว่า “ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของชาวซีเรีย” ประเทศภายนอกไม่มีสิทธิที่จะไปกำหนด ปัญหาที่ทั้งฝ่ายรัสเซียและประเทศอื่น ๆ จะต้องหาคำตอบได้แก่ ชาวซีเรียเกือบทั้งหมดได้หนีไปในประเทศต่าง ๆ ทั้งในประเทศข้างเคียงและยุโรปตะวันตก หากมีการเลือกตั้งต่อไปดังที่ประธานาธิบดีปูตินแถลงไว้เมื่อวันเสาร์ ที่ 24 ตุลาคม ใครบ้างจะมีสิทธิออกเสียง การจัดตั้งรัฐบาลเปลี่ยนผ่านหรือ Transitional Government หรือ Authority ซึ่งสหรัฐเคยเสนอไว้เมื่อปีที่แล้ว โดยจะมีให้อาสาสมัครเข้าร่วม นั้น จะต้องปรับเปลี่ยนไปในแบบใด เพราะในระยะหลัง ๆ มา นายจอห์น แครีร์ย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ ก็ได้หารือกับนายเซอร์เกย์ ลาฟร็อล์ฟ หลายรอบ ครั้งหลังสุดที่กรุงเบอร์ลิน เมื่อวันศุกร์ ที่ 23 ตุลาคม ศกนี้ และหลังจากนั้น ปูตินและแครีร์ย์ก็ได้ออกตระเวน เพื่อดำเนินการทางการเมืองทุกด้านทั่วภูมิภาคตะวันออกกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศอ่าว ซึ่งเกือบทั้งหมดร่วมอยู่ใน Anti-ISIL Coalition

ทางกรุงดามัสกัส ซึ่งไม่สู้จะได้ยินกันบ่อยนัก เมื่อวันอาทิตย์ ที่ 25 ตุลาคมนี้ ประธานาธิบดีอาสาสมัครก็ได้ออกต้อนรับคณะผู้แทนจากรัฐสภารัสเซีย และตามข่าวโทรทัศน์ซีเรีย ทั้งสองฝ่ายได้หารือกันในการแก้ปัญหาทางการเมือง โดยย้ำว่า ขณะนี้ปูตินได้ให้การเลือกตั้งในซีเรียเป็น Top priority โดยอาสาสมัครได้กล่าวแก่คณะผู้แทนจากมอสโกว่า เขาขอขอบคุณในความช่วยเหลือจากรัสเซียและว่า การขจัดผู้ก่อการร้ายให้หมดสิ้นเท่านั้นจะแก้ปัญหาในประเทศเขาได้ และในวันจันทร์ ที่ 26 ตุลาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศโอมานได้ไปพบกับอาสาสมัคร แต่ในขั้นนี้ ยังไม่มีข่าวเกี่ยวกับการเยือนครั้งนี้มากนัก ข้าพเจ้าได้เคยติดตามการให้สัมภาษณ์ของรัฐมนตรีต่างประเทศโอมาน โดยผู้แทนของซีเอ็นเอ็นหรือบีบีซี ช่องใดช่องหนึ่ง พอสรุปได้ว่า ในฐานะที่เป็นประเทศเล็ก ตั้งอยู่ระหว่างซาอุดีอาระเบียกับเยเมนภาคตะวันออก ซึ่งอัลไคด้าในคาบสมุทรอะเรเบียครองอยู่ โอมานจึงยึดถือท่าที “Low Profile” และพยายามใช้การทูตแบบไม่เอิกเกริก เพื่อหาทางให้ฝ่ายต่าง ๆ บัดเป่าความขัดแย้งระหว่างกันเท่าที่จะทำได้ เช่นกรณีระหว่างอิหร่านกับซาอุดีอาระเบีย และแม้กระทั่งในการส่งเสริมการเจรจาด้านอาวุธนิวเคลียร์ระหว่างอิหร่านกับประเทศ P5+1 เป็นต้น การไปปรากฏตัวของรัฐมนตรีต่างประเทศโอมานที่กรุงดามัสกัสจึงน่าจะเป็นไปในทางสร้างความรอมชอมมากกว่า

ตามรายงานข่าวในวันจันทร์ ที่ 25 ตุลาคม ที่ประชุมระดับรัฐมนตรีของสหภาพยุโรปได้หารือกันเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของรัสเซียในซีเรีย เพราะมีความรู้สึกที่ว่าวาทกรรมของรัสเซียได้เปลี่ยนไป โดยเริ่มเน้นทางด้านการเมืองมากขึ้น และไม่กล่าวถึงการทหารเท่าใดนัก

ก่อนหน้านี้ นายเซอเก ลาฟรอฟ ได้เสนอที่จะให้ความสนับสนุนแก่ Free Syrian Army (FSA) หากกลุ่มนี้จะโจมตีนครบของรัฐอิสลาม ซึ่งเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม ศกนี้ เขาถูกถามโดยผู้สื่อข่าวหลังการประชุมคณะมนตรีความมั่นคงว่า เขาเห็นว่า FSA เป็นฝ่ายก่อการร้ายด้วยหรือไม่ เขาตอบว่า FSA มิใช่ผู้ก่อการร้าย แต่ถ้ามีการเจรจาแก้ปัญหา “FSA will be part of the political process.” เมื่อเขามาเสนอในอีกรูปแบบหนึ่งซึ่งฝ่ายสื่อมวลชนยืนยันว่า จะช่วยเขาได้อย่างไรในเมื่อเป้าของการโจมตีที่รัสเซียอ้างว่าเป็นกลุ่มรัฐอิสลามนั้น ถูกฝ่าย FSA เสียมากกว่า นาย Issam al-Reis โฆษกของ FSA แกล้งแก่ผู้สื่อข่าว บีบีซี ในทำนองเดียวกันและเน้นว่ารัสเซีย นั้น เชื่อไม่ได้ และฝ่ายเขาก็ไม่ต้องการให้รัสเซียมาช่วยอยู่ดี ในความเห็นของเขา รัสเซียไม่ควรมาแสดงบทบาทใดๆ ในซีเรียแม้แต่น้อย โฆษกคนเดียวกันกล่าวว่า FSA จะต่อสู้กับบาชาร์ อัล อัสซาดต่อไป เพราะเขามีส่วนหนึ่งของการแก้ปัญหาเพื่อยุติสงครามกลางเมืองในซีเรีย อีกตอนหนึ่ง นายลาฟรอฟได้กล่าวว่า กองทัพอากาศรัสเซียจะช่วย FSA ได้ ถ้าฝ่ายสหรัฐจะแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับที่ตั้งของ “ฝ่ายกบฏ” ในขณะที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศซาอุดีอาระเบียยืนยันว่า อัสซาดไม่ควรมีบทบาทใด ๆ ในการกำหนดอนาคตของซีเรีย

ต่อมาในวันจันทร์เช่นกัน รัสเซียได้เสนอที่จะปฏิบัติการในเขตอิรักด้วย แต่คงจะเป็นการยากที่สหรัฐและพันธมิตรจะยินยอม จะด้วยเหตุที่ต้องการแสดงพละานุภาพของรัสเซียหรือเหตุอื่นใดก็ตาม กองบินรัสเซียได้ปฏิบัติการถึง 110 เที่ยวบิน เป็นประวัติการณ์ เป้าหมายส่วนใหญ่ก็มีใช้กลุ่มรัฐอิสลามเช่นเดิม

รายละเอียดการปฏิบัติงาน

ประจำเดือนพฤศจิกายน 2558

ชื่อตำแหน่ง นายมนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์และการดำเนินงานด้าน

สารสนเทศของกรมสารสนเทศ

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนพฤศจิกายน 2558 ฉบับที่ 1

วันที่ 4 พฤศจิกายน ค.ศ. 2015 เป็นวันครบรอบปีที่ 20 ของการสังหารนาย Yitzhak Rabin นายกรัฐมนตรีอิสราเอล โดยลูกกระสุน 2 นัดจากปืนพกกึ่งอัตโนมัติของชาวอิสราเอลหัวรุนแรงจากกลุ่มก่อการร้ายวัย 45 คนหนึ่ง นับเป็นความสูญเสียยิ่งกว่าที่คนเป็นจำนวนมากในโลกแห่งความขัดแย้งหนักและรุนแรงขึ้นตลอดสองทศวรรษที่ผ่านมาจะประเมินได้ ซึ่งไม่ต่างจากจิตสำนึกของชาวอิสราเอลอีกท่านหนึ่ง ที่ข้าพเจ้าให้คุณค่าและความนิยมสูงไม่น้อยกว่ากัน คือ Shimon Peres ซึ่งต่อมาดำรงตำแหน่งประธานาธิบดี เพราะทั้งสองท่านเป็นผู้มีวิสัยทัศน์อันควรแก่การชื่นชม ด้วยการทุ่มเทความอุตสาหะพยายาม ร่วมกับอดีตศัตรูคือ Yasser Arafat ที่จะนำพาสันติภาพและความอยู่ดีกินดีมาสู่ชาวอิสราเอลและชาวปาเลสไตน์ ด้วยการมองไปข้างหน้า แทนการจมอยู่ในปลักแห่งความคับแค้น และความเจ็บช้ำน้ำใจ ซึ่งแปรสภาพมาเป็นความเกลียดชังอันถูกกระตุ้นเตือนมิให้ลืมสืบทอดกันมานับพันปี

ทั้งสามท่านได้รับเลือกให้ร่วมรับรางวัล “โนเบลสาขาสันติภาพ” ในปี ค.ศ. 1994 ไม่กี่เดือนหลังจากที่ไปร่วมพิธีปรองดองกันที่ทำเนียบขาว โดยมีประธานาธิบดีบิลล์ คลินตัน เป็นเจ้าภาพ และได้ลงนามในปฏิญญากำหนดหลักการเพื่อจะอยู่ร่วมกันฉันสันติ ตามเงื่อนไขเบื้องต้นพื้นฐานของข้อตกลงออสโล หรือ Oslo Accords ซึ่งในพิธี ณ วันนั้น Rabin ได้ประกาศว่า “Enough of the blood and tears—Enough.”

Yitzhak Rabin ถูกปลิดชีวิต เพราะผู้สังหารต่อต้านข้อตกลงออสโล เขาและพวกร่วมอุดมการณ์ฝังหัวด้วยความเกลียดชัง ในดุลพินิจขององค์คณะผู้พิพากษาที่พิจารณาคดีสังหารในท่ามกลางการชุมนุมเพื่อสันติภาพที่กลางกรุงเทลอาวีบ “เขาลิงโลดที่ได้ลงมือกระทำกรรไกร เยี่ยงอมนุษย์” มือสังหารตระหนักแนวทางการที่ Yitzhak Rabin ลงนามในข้อตกลงออสโลกับ Yasser Arafat ผู้นำปาเลสไตน์ เพราะ Rabin ททรยศต่อชาติ ทำไปเพื่อปูทางไปสู่รัฐปาเลสไตน์

ในทางประวัติศาสตร์ เป็นการยากยิ่งที่จะคาดหมายว่าหาก Rabin คงมีชีวิตอยู่ในรอบ 20 ปีที่ผ่านมา จนบัดนี้ อะไรจะเกิดขึ้น หรือไม่เกิด แต่ก็พอฝากความหวังไว้กับผู้นำอิสราเอลกับปาเลสไตน์ว่าน่าจะสามารถสร้างสรรค์ความปรองดองให้เกิดขึ้นได้ ด้วยบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ผ่อนคลายขึ้นทั่วไป หลังจากที่ทำ

โลกได้เห็นภาพการจับมือกันอย่างอบอุ่นระหว่าง Rabin กับ Arafat โดยมีประธานาธิบดีคลินตันและชิมอน เปเรสเป็นสักขีพยานด้วยความยินดี

แต่ก็น่าตั้งคำถามว่า เมื่อสูญเสีย Yitzhak Rabin ไปแล้วเช่นนี้ ความรุนแรงระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์ในเหตุการณ์ที่เรียกกันว่า Intifada รอบสองจากปี ค.ศ. 2001 ถึง 2005 จะยุติขึ้นหรือไม่? พวกนิยมความรุนแรงชาวฮามาสจะทรงพลังทางการเมืองและได้รับชัยชนะทางการเมืองเลือกตั้งทั้งในฉนวนกาซ่าและทางฝั่งตะวันตก (ของแม่น้ำจอร์แดน) ในปี 2006 หรือไม่? และจิตสำนึกของนักการเมืองรุ่นนาย Ariel Sharon และ Benjamin Netanyahu จะหันเหไปในทางขวาจัดเช่นที่ยังเป็นอยู่จนทุกวันนี้หรือไม่? จำนวนการสร้างถิ่นที่อยู่สำหรับชาวอิสราเอล (Settlements) ในดินแดนที่ควรแบ่งปันให้ชาวปาเลสไตน์จะลดลงหรือไม่?

คำตอบโดยย่อเหล่านี้คงจะเป็น “ไม่” หากชนรุ่นที่คิดและปฏิบัติเช่น Yitzhak Rabin ยังเป็นผู้นำอิสราเอลอยู่จนทุกวันนี้ แต่ตรงกันข้าม ชนชั้นนำในทางการเมืองรุ่นต่อมาสมัครใจที่จะย้อนกลับไปสู่แนวคิดที่นับวันยิ่งยากที่จะสรรค์สร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน เพียงไม่นานหลังจากการที่ Rabin ถูกสังหาร เพราะผู้ที่มาสืบตำแหน่งนายกรัฐมนตรี อันได้แก่ Ariel Sharon มีส่วนอย่างสำคัญในการสร้างกำแพงกั้นเขตระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์ 20 ปีที่ผ่านมาหลังจากการสังหาร Rabin สัญลักษณ์สำคัญที่ปรากฏได้แก่กำแพง ซึ่งมีการสร้างเพิ่มเติมต่อมาจนสมัยของนายเนทันยาฮูอันย่ำจิตวิตยาของการแตกแยก และการปะทะกันเป็นครั้งคราว แต่ที่รุนแรงและใช้อาวุธหนักขึ้นได้แก่การโจมตีโต้ตอบระหว่างกองกำลังป้องกันอิสราเอล (Israel Defense Force—IDF และตำรวจ) กับนักรบและประชาชนในกาซ่า รวมทั้งพวกฮามาส เหตุการณ์รุนแรงขึ้นถึงขั้นมีการกล่าวหาว่า ฝ่ายอิสราเอลกระทำอาชญากรรมเทียบได้กับการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ โดย Palestinian Authority ได้เข้าเป็นภาคีของศาลอาชญากรรมระหว่างประเทศ แต่จนบัดนี้ ยังไม่มีรายงานว่ามีกรณีการดำเนินคดีในระดับระหว่างประเทศอย่างไรบ้าง

ในครึ่งหลังของปีนี้ หลังจากเหตุการณ์ปะทะกัน ณ มัสยิดอัลอักซา ปุชเนียสถานอันศักดิ์สิทธิ์บนภูเขาทองในนครเยรูซาเลม การลอบทำร้ายกันโดยการขว้างก้อนหินและอิฐ อันรุนแรงและแผ่ขยายวงขึ้นจนได้รับการกล่าวขานกันว่า “knife intifada” โดยคนชาวอาหรับใช้มีดแทงคนทั่วไปบางคน เป็นการกระทำโดยอิสระ เพราะผู้กระทำมิใช่เป็นสมาชิกขององค์กรใด ๆ ที่จัดตั้งมา ซึ่งกองกำลังอิสราเอลบางส่วนตอบโต้โดยใช้นโยบายของฝ่ายขวาจัดว่า “shoot to kill” สร้างความหวั่นกลัวให้ชาวอิสราเอลที่ต้องเดินไปตามถนนในนครเยรูซาเลมและ

กรุงเทลอาวีบ ในช่วงที่เกิดเหตุการณ์ทำร้ายซึ่งกันและกันนี้ นายเบนจามิน เนทันยาฮู นายกรัฐมนตรี ก็ได้ก่อปัญหาขึ้นมา โดยอ้างว่า Grand Mufti สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้พบกับฮิตเลอร์และแนะแนวทางทำลายชาวยิวด้วยการเผาหมู่ อันนำไปสู่เหตุการณ์ ซึ่งได้แก่ Holocaust ฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ชาวยิวประมาณ 6 ล้านคน เรื่องนี้ นางแอนเจลา แมร์เคิล นายกรัฐมนตรีสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ได้แถลงยืนยันว่า เป็นการกระทำของฮิตเลอร์ และรัฐบาลเยอรมันได้ดำเนินการเยียวยาแล้ว ในทันทีหลังจากนั้น นายเนทันยาฮูได้รับแก้ข่าว โดยอ้างว่า คำพูดของเขาถูกนำไปกล่าวถึงผิดบริบท และยืนยันว่าเหตุการณ์ทั้งหมดสืบเนื่องมาจากการกระทำของฮิตเลอร์ แต่ความวุ่นวายตามท้องถนนและข่าวสับสนเกี่ยวกับแนวคิดทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับชาวยิวของ นายเนทันยาฮู ได้กระตุ้นเตือนความเกลียดชังระหว่างชนชาติให้ฟื้นกลับมาอีก นายบันคีมุน เลขาธิการสหประชาชาติ ได้เรียกร้องให้ทั้งสองฝ่ายแก้ปัญหาโดยกลับเข้าสู่ขบวนการสันติภาพ (Peace Process) ซึ่งได้ถูกละเลยมานาน ส่วนนายจอห์น แครร์รี่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ นั้น ได้เดินทางมาพบกับทั้งฝ่ายอิสราเอลและนายมาห์มูด อับบาส ประธาน Palestinian Authority ด้วยจุดมุ่งหมายที่จะฟื้นฟู Peace Process เช่นกัน และในโอกาสที่ระลึกการครบรอบ 20 ปีของการสังหารนาย Yitzhak Rabin นายจอห์น แครร์รี่ แถลงตอนหนึ่งว่า “...And we honor his vision that would create a better future for both Israelis and the Palestinians: two states living side by side in peace and security.”

ไม่กี่วันก่อนหน้านั้น นายมาห์มูด อับบาส ได้กล่าวคำปราศรัยต่อสมัชชาสหประชาชาติ โดยมีนัยยะว่า ปาเลสไตน์จะไม่ผูกพันกับข้อตกลงออสโลอีกต่อไป ตราบเท่าที่อิสราเอลละเมิดข้อตกลงนี้เช่นที่ปรากฏชัดต่อประชาคมระหว่างประเทศ และหลังจากนั้นได้มีพิธีเชิญธงปาเลสไตน์ขึ้นสู่ยอดเสาในบริเวณสวนกุหลาบของสหประชาชาติ โดยมีผู้แทนประเทศต่าง ๆ และไทยด้วยร่วมในพิธีดังกล่าว รวมทั้งเลขาธิการสหประชาชาติ ซึ่งทั้งนี้มิได้หมายถึงการยอมรับว่ารัฐปาเลสไตน์ได้เป็นสมาชิกถาวรของสมัชชาสหประชาชาติ คงมีฐานะเป็นผู้สังเกตการณ์ถาวร เพราะยังมิได้รับเสียงเห็นชอบครบห้าในคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ก่อนหน้านั้น ก็ได้มีพิธีเชิญธง Holy See ขึ้นสู่ยอดเสาในวันที่องค์สันตะปาปาฟรานซิสเสด็จไปเยือนสหประชาชาติและได้กล่าวพระดำรัสต่อสมัชชาฯ อีกไม่กี่วันต่อมา นายเบนจามิน เนทันยาฮู นายกรัฐมนตรีอิสราเอล ได้กล่าวคำปราศรัยต่อสมัชชาฯ และได้กล่าวว่า อิสราเอลยังยึดถือข้อตกลงออสโลสืบต่อมา โดยกล่าวหาว่า ฝ่ายที่ละเมิดได้แก่ปาเลสไตน์

ข้าพเจ้ากล่าวถึง Yitzhak Rabin และ Shimon Peres เพราะได้มีโอกาสพบปะและแลกเปลี่ยน
ข้อคิดเห็นกับทั้งสองท่าน ในฐานะที่ข้าพเจ้าเป็นเอกอัครราชทูตประจำรัฐอิสราเอลในปี ค.ศ. 1992 ถึงกลางปี
ค.ศ. 1994 โดยมีถิ่นพำนักที่กรุงโรม การแลกเปลี่ยนทัศนะกับนายกรัฐมนตรีราบินเป็นไปอย่างเป็นกันเอง
เช่นเดียวกับรัฐมนตรีเปเรส ในเย็นวันนั้น ก็ได้รับข่าวว่า นายกรัฐมนตรีราบินเสียชีวิตที่ข้าพเจ้ามีได้เอยปากเชิญ
ท่านไปเยือนประเทศไทยเพราะท่านรอฟังอยู่ ข้าพเจ้าจึงได้ชี้แจงผ่านผู้ที่นำข่าวนี้มาแจ้งว่า อันที่จริง ข้าพเจ้า
ทราบความปรารถนาทั้งของท่านและภริยาท่าน และจะได้นำเรียนท่านต่อไปเมื่อได้รับคำยืนยันจากรัฐบาล
เพราะท่านเป็นหัวหน้ารัฐบาล ส่วนข้าพเจ้าเป็นระดับเอกอัครราชทูต จึงไม่น่าเหมาะที่ข้าพเจ้าจะเป็นผู้เอยปาก
เชิญ แต่โดยที่ได้รายงานความปรารถนาของท่านไปยังกรุงเทพฯ แล้ว ซึ่งมั่นใจว่า จะเห็นชอบให้ข้าพเจ้านำเรียน
เชิญท่านและภริยาไปเยือนประเทศไทยต่อไปเมื่อวันและเวลาสะดวกแก่ทั้งสองฝ่าย ในคืนวันนั้น ข่าวก็มาถึง
ข้าพเจ้าว่าท่านจะรอฟังคำยืนยันจากข้าพเจ้า

ตามปกติรายงานและวิเคราะห์ข่าวที่นำเสนอมา จะกล่าวถึงข่าวอุบัติเหตุของเครื่องบิน
พาณิชย์เฉพาะในบริบทของการบริหารจัดการข่าว แต่ในกรณีของเครื่องบินเช่าเหมา Metrojet ของ
บริษัทรัสเซีย พร้อมผู้โดยสารและลูกเรือ 224 ชีวิต ซึ่งเกือบทั้งหมดเป็นชาวรัสเซีย ในเที่ยวบินจาก
เมืองตากอากาศอันขึ้นชื่อในหมู่นักท่องเที่ยว Sharm el-Sheikh บนฝั่งทะเลแดงปลายคาบสมุทร
Sinai ของประเทศอียิปต์เพื่อไปสูนคร St. Petersburg ในสหพันธรัฐรัสเซีย ในตอนเช้าตรู่ของวันเสาร์
ที่ 31 ตุลาคม 2558 แต่เครื่องประสบเหตุขณะบินขึ้นสู่เพดานบินประมาณ 31,000 ฟุตและตกลงสู่พื้น
ทะเลทราย ลำตัวกระจัดกระจายไปทั่ว ท่อนหางกระเด็นห่างจากลำตัวถึง 5 กิโลเมตร

เช่นเดียวกับอุบัติเหตุทางเครื่องบินอื่น ๆ ซึ่งย่อมเป็นข่าวใหญ่ และมีการวิเคราะห์สาเหตุกันต่าง ๆ
นานา บ้างก็อ้างว่า เมื่อถึง cruising altitude นักบินได้ขอเครื่องลงที่สนามบินใกล้ที่สุดโดยด่วน แต่ไม่
ปรากฏรายงานต่อมาว่าอะไรเป็นสาเหตุของคำขอ บ้างก็ลำดับเหตุว่า เครื่องบินลำนี้ได้รับการซ่อมแซมที่ท่อน
หางและยังมีข้อบกพร่อง และอาจจะเป็นเพราะเหตุนี้ที่ท่อนหางหักจากเครื่องและกระเด็นไปอยู่ไกลจากลำตัว
ถึง 5 กิโลเมตร

มาในวันจันทร์ ที่ 2 พฤศจิกายน ผู้บริหารของสายการบินได้ปฏิเสธอย่างเด็ดขาดว่า เครื่องบินเที่ยวนี้
มิได้ตก เพราะความบกพร่องทางเทคนิคหรือความผิดพลาดของผู้ควบคุมการบิน สาเหตุของการตกน่าจะมา

จาก “external Impact” หรือ “external influence” มากกว่า โดยมีได้ขยายความ ส่วนกระทรวงการขนส่งได้ขอตรวจสอบรายละเอียด เช่นข้อมูลจากเครื่องบินที่เสี่ยงในห้องนักบินและ Flight Data Recorder ในกล่องดำ ซึ่งอุปกรณ์เหล่านี้อยู่ครบและเจ้าหน้าที่อียิปต์และผู้เชี่ยวชาญกำลังวิเคราะห์อยู่ ทางกาโรอียิปต์ได้ถือแนวทางการแถลงทำนองเดียวกัน โดยเป็นที่เข้าใจว่า การวิเคราะห์ข้อมูลเหล่านี้ย่อมต้องใช้เวลาพอสมควร ในระยะใกล้เคียงกัน ทางกาโรอียิปต์ได้ทยอยนำศพผู้เสียชีวิตไปสู่นครเซ็นตปีเตอร์สเบิร์ก เพื่อทำพิธีทางศาสนา

ในวันรุ่งขึ้น ทำเนียบนายกรัฐมนตรีอังกฤษ ได้ให้ข่าวว่า ตามรายงานที่ได้รับมา คาดว่าเครื่องบินเที่ยว KGL 9268 ของรัสเซียคงจะตกเพราะเหตุจาก Explosive Device โดยแจ้งว่าในขั้นนี้ไม่อาจแจ้งเป็นเหตุอื่นได้ เมื่อถูกซักถามมากขึ้น ฝ่ายอังกฤษก็ยืนยันตามแนวเดิม วงการภายนอกแปลกใจอย่างยิ่ง เพราะในวันถัดไป ประธานาธิบดี ฟัดต้า อัล-ซีซี แห่งอียิปต์มีกำหนดจะพบกับนายกรัฐมนตรีเดวิด คาเมรอน ที่ No. 10 Downing St. ในการเยือนทางราชการ เมื่อกำหนดการเป็นเช่นนี้ จึงเป็นธรรมดาที่จะมีคำถามถึงความเหมาะสมในทางการทูตว่า ทางสำนักนายกรัฐมนตรีอังกฤษควรจะให้ข่าวดังกล่าวก่อนหน้าที่จะพบผู้ไปเยือนจากอียิปต์หรือไม่

ในวันเดียวกัน ทางกาโรสหรัฐก็ได้แถลงข่าวถึงความเป็นไปได้ที่เครื่องบินดังกล่าวตกเพราะถูก (วาง)ระเบิด (Possibility that the plane was downed by a bomb) โดยอ้างว่า เป็นข่าวกรองที่ได้รับมา และขยายความด้วยว่าคงจะเป็นการกระทำของกลุ่มก่อการร้าย ไม่ว่าจะเป็น ISIS หรือ Affiliates ก็ตาม ซึ่งเคลื่อนไหวอยู่ในบริเวณไซนาย เมื่อถึงขั้นนี้ แม้ว่า ทั้งอังกฤษและสหรัฐจะยังไม่กล่าวยืนยันร้อยเปอร์เซ็นต์ นักขาวนานาชาติก็เริ่มขยายข่าวกันอย่างกว้างขวาง บางสำนักอ้างว่า ฝ่ายข่าวกรองของทั้งสองประเทศได้สกัดการสื่อสารของกลุ่มก่อการร้ายตลอดมา แต่ประธานาธิบดีอัลซีซีก็ได้หารือขอราชการกับนายกรัฐมนตรีเดวิด คาเมรอน ตามกำหนดนัด และมีการแถลงข่าวต่อผู้สื่อข่าวด้วย ซึ่งแต่ละฝ่ายมิได้เปลี่ยนแนวทางแถลงข่าวตามที่ได้ใช้ก่อนหน้านี้ โดยเดวิด คาเมรอนแสดงความเป็นห่วงว่าจะนำชาวอังกฤษประมาณ 2 หมื่นคนที่ติดค้างอยู่ที่ Sharm El-Sheikh กลับมาสู่ประเทศอังกฤษด้วยความปลอดภัยได้อย่างไรดี ส่วนทางอียิปต์ก็คงถือแนวว่า ข่าวเหตุการณ์ร้ายที่เกิดขึ้น “Premature”

การกระทำของกลุ่มก่อการร้ายในตะวันออกกลางที่บังเกิดแก่ชาวรัสเซียเป็นจำนวนมากเช่นนี้ เป็นเรื่องละเอียดอ่อนอย่างยิ่งสำหรับประธานาธิบดีวลาดิมีร์ ปูติน เพราะเป็นที่ทราบกันอยู่ว่า รัสเซียได้เข้าไปแทรกแซงด้วยกำลังมหาศาลทางอากาศเพื่อปราบปรามกลุ่มรัฐอิสลามและกลุ่มที่เชื่อมโยงกับการก่อการร้าย

ในซีเรีย ชาวรัสเซียเองซึ่งเคยสนับสนุนปูตินอาจไม่ต้องการให้เขาสร้างศัตรูในกลุ่มไอซิสมากขึ้น เพราะเหล่าร้าย อาจจะไม่ล้าหลังเข้าไปถึงภายในรัสเซียก็ได้ แต่ประเด็นนี้ ชาวรัสเซียอาจจะยังไม่ทราบสาเหตุที่เป็นข่าวเท่าใดนัก เพราะสื่อมวลชนในรัสเซียส่วนใหญ่ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐยังมีได้นำเสนอแง่มุมต่าง ๆ ของความ สลับซับซ้อนของเหตุที่ทำให้เครื่องบินตก ตามข้อสังเกตของผู้สื่อข่าวพิเศษของ ซีเอ็นเอ็น ซึ่งได้ตอบคำถามของ เพื่อนร่วมงาน ในระหว่างพิธีไว้อาลัยทางศาสนาอโธดอกซ์ที่นครเซนต์ปีเตอส์เบิร์กในวันอาทิตย์ ที่ 8 พฤศจิกายน ส่วนผู้ที่ทราบว่า กำลังของรัสเซียที่ไปปฏิบัติการในซีเรียมุ่งทำลายฝ่ายต่อต้านบาชาร์อัลอัสสา ดมากกว่าไอซิส ก็คงจะเรียกร้องให้กองกำลังรัสเซียหันกลับไปโจมตีไอซิสมากกว่า เพราะการจัดอันดับ ความสำคัญผิดเป้าดังเช่นที่เป็นมา น่าจะนำภัยมาสู่รัสเซีย ดังเช่นที่ข้าพเจ้าเคยนำเสนอข้อสังเกตมาก่อนหน้านี้ แม้จะเข้าใจดีว่า ปูตินคงจะไม่ยอมรับความเป็นจริงดังกล่าวง่าย ๆ และคงจะป้อนข้อมูลที่แตกต่างให้แก่ ประชาชน อย่างน้อยก็ในช่วงแรกนี้

อย่างไรก็ดี ในวันที่ 6 พฤศจิกายน สำนักงานข่าวกรอง เคจีบี และสำนักงานความมั่นคงต่างประเทศ ซึ่งปูตินเคยสังกัดมาก่อนทั้งสองแห่ง ได้พร้อมกันเสนอแนะให้ปูตินเปลี่ยนจุดยืนโดยได้ประกาศระงับการบินที่ ไปยัง Sharm el-Sheikh ตามด้วยการระงับเที่ยวบินไปยังทุกแห่งในอียิปต์ทั่วประเทศ จนกว่าจะได้ข้อยุติ แน่นอนถึงสาเหตุที่ทำให้เครื่องบินรัสเซียตก พร้อมด้วยผู้โดยสาร ซึ่งเป็นชาวรัสเซียเกือบทั้งหมด จำนวน 224 คน ส่วนชาวรัสเซียที่ยังตกค้างอยู่ที่ Sharm el Sheikh ประมาณ 45,000 คน นั้น รัสเซียจะส่งเครื่องบินไป ทายอยนำกลับมา

ไม่กี่ชั่วโมงก่อนหน้านั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงความปลอดภัยของมาตุภูมิสหรัฐฯ ได้ประกาศ มาตรการรักษาความปลอดภัยขั้นสูงสุดด้วยการตรวจตราผู้โดยสาร ผู้ควบคุมอากาศยานและวัตถุหรือสิ่งของที่ จะนำไปกับเครื่องบิน ที่ท่าอากาศยานต่าง ๆ ซึ่งจะบินตรงไปยังสหรัฐอเมริกาและหรือที่มีสหรัฐฯเป็นที่หมาย ปลายทาง ส่วนประธานาธิบดีโอบามาก็ได้กล่าวในเรื่องนี้แก่ผู้สื่อข่าวว่า น่าจะตกเพราะแรงระเบิด

คณะกรรมการพิเศษที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อสืบสวนสาเหตุของภัยพิบัติร้ายแรงครั้งนี้ ได้แถลงข่าวในวันเสาร์ ที่ 7 พฤศจิกายน ศกนี้ ณ กรุงไคโร แต่ก็มิได้ให้ข้อมูลมากนัก ด้วยเหตุผลประการหนึ่ง คือคณะกรรมการมิได้รับ การประสานข่าวกรองกับชาติใด แต่คณะกรรมการได้แถลงว่า อุปกรณ์บันทึกข้อมูลในการบินได้หยุดลงใน วินาทีสุดท้ายหลังจากที่บินไปได้ 23 นาที 14 วินาที การกระจัดกระจายของชิ้นส่วน (Debris) ต่าง ๆ กินเนื้อที่

ภาคพื้นยาว 13 กิโลเมตร แสดงว่าเครื่องแตกในระหว่างบิน สำหรับเสียง นั้น เครื่องบันทึกได้ชัดไว้ แต่ในขั้นนี้ยังไม่อาจเจาะจงได้ว่าเป็นเสียงระเบิด จะต้องนำไปเทียบกับเสียงจากเครื่องต่าง ๆ ที่ตกมาก่อนนั้น ทั้งแพนแอม ที่ดับเบิ้ลยูเอ ยูไนเต็ด ฯลฯ

ข้อมูลเท่าที่ได้นำเสนอมาถึงขั้นนี้ น่าจะส่งให้ฝ่ายที่เกี่ยวข้องและสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกองทัพอากาศ และขอย้ำเป็นพิเศษว่า การตรวจตราที่ทำอากาศยาน นั้น จะต้องครอบคลุมถึงทุกคนที่อาจเข้าไปในลานจอดและตัวเครื่อง และผู้ที่ตรวจตรากระเป๋าและสิ่งของใด ๆ ที่จะนำติดตัวไปในอากาศยานอย่างละเอียดถี่ถ้วน เนื่องด้วยในกรณีที่เกิดขึ้นนี้ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องจากประเทศที่เกี่ยวข้อง เชื่อว่าเป็น Inside job และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาติดตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการทำระเบิด เพราะมีหลายรูปแบบด้วยกัน และมีการค้นคิด Device ใหม่ ๆ อยู่เสมอเพื่อมิให้ถูกตรวจพบ สำหรับกลุ่มก่อการร้ายสากล เช่นกลุ่มอัลไคด้า กลุ่มรัฐอิสลาม และกลุ่มเชื่อมต่อ (Affiliate) นั้น มักว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญด้านวัตถุระเบิดอยู่เสมอ เช่นชาวฝรั่งเศสที่เป็นผู้จัดทำระเบิดให้แก่กลุ่มอัลไคด้า ซึ่งถูกโครณของสหรัฐสังหารได้เมื่อไม่กี่เดือนมานี้ เมื่อขจัดได้คนหนึ่ง กลุ่มก่อการร้ายทั้งหลายก็จะหาคนใหม่มาทำหน้าที่สืบต่อไป

จนถึงวันอาทิตย์ ที่ 8 พฤศจิกายน วันนี้ ทุกประเทศที่พอทราบข่าว ระเบิดเป็นสาเหตุที่ทำให้เครื่องบินของสายการบิน Metrojet ตก แต่ก็ไม่มีประเทศใดยืนยันสาเหตุดังกล่าวอย่างแน่นอน ทั้งนี้ ด้วยเหตุผลต่าง ๆ กัน บางประเทศต้องการทราบอย่างแน่นอน ว่ามิใช่เพราะชิปนาวูจจากพื้นสู่อากาศ หรือ SAM เช่นกรณีเครื่องบินมาเลเซียแอร์ไลน์ MH17 ที่ถูกจรวด BUK ที่ผลิตโดยบริษัทในรัสเซียยิงตกเหนือดินแดนยูเครนตะวันออก เพราะหลายฝ่ายเชื่อกันว่า กลุ่มก่อการร้าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งไอซิส หรือกลุ่มเชื่อมโยง ยังไม่มีศักยภาพถึงขั้นนั้น แมื่ก่อนหน้าจะมีกระแสข่าวว่า เมื่อเดือนสิงหาคมที่ผ่านมา สายการบินอังกฤษเครื่องหนึ่งต้องหลบเลี่ยงจรวดกลางอากาศเหนือน่านฟ้าแถบคาบสมุทรไชนายกก็ตาม นอกจากนั้น มาตรการตรวจสอบอย่างเข้มงวดสูงสุดที่ทำอากาศยานต่างประเทศสำหรับเครื่องที่จะไปสู่สหรัฐ ตามประกาศของกระทรวงความปลอดภัยของมาตุภูมิสหรัฐ ก็ไม่อาจใช้ได้กับการโจมตีอากาศยานโดยชิปนาวูจจากพื้นสู่อากาศ อันที่จริง มาตรการของสหรัฐ นั้น ปรับเปลี่ยนความเข้มงวดตลอดมานับแต่เหตุร้ายรุนแรง 9/11 และด้วยมาตรการเข้มงวดกับการข่าวกรองและการปรับปรุงประสิทธิภาพของหน่วยงานต่อต้านการก่อการร้าย (Counter

Terrorism) ที่เป็นปัจจัยอันช่วยให้สหรัฐปลอดจากเหตุก่อการร้ายหลายครั้ง แต่ฝ่ายป้องกันภัยก็ไม่อาจจะ
วางใจได้ เนื่องด้วยผู้ก่อการร้ายใช้วิธีที่เรียกกันว่า Lone Wolf เช่นที่ไอซิส อัลไคด้า และคนพื้นเมืองที่ถูกล้าง
สมองด้วยวิธีการต่าง ๆ ชักนำไปก่อเหตุ เช่นเหตุการณ์วางระเบิดระหว่างการแข่งขันวิ่งมาราธอน ณ นคร
บอสตัน ซึ่งถึงแม้จะจับกุมผู้ก่อการร้ายได้ในที่สุด แต่คนบริสุทธิ์ก็ต้องเสียชีวิตและบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก
ภัยอันตรายจากการกระทำของกลุ่มก่อการร้ายมิได้น้อยลง แต่กลับบ่อยครั้งขึ้น รุนแรงมากขึ้น ด้วยกลวิธีที่นับวัน
จะแยบยลยิ่งขึ้น แต่ฝ่ายที่ทรงพลังในโลกนี้ กลับเลือกผลประโยชน์เฉพาะหน้า แทนการร่วมมือกันปราบปราม
เหล่าร้ายอันเป็นภัยร่วมกันในระดับโลก โศกนาฏกรรมอันร้ายแรงกลางทะเลทรายในคาบสมุทรไซนายน่าจะทำ
ให้ทุกฝ่ายหันมาร่วมมือกันทำลายล้างพวกอมนุษย์ที่บัดนี้แพร่กระจายความโหดเหี้ยมทั่วไปในโลกเสียที

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนพฤศจิกายน 2558 ฉบับที่ 2

กรณีเครื่องบินเช่าเหมา Metrojet ของรัสเซียซึ่งตกเมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2558 ขณะบินขึ้นสู่เพดานระดับ 31,000 ฟุต จากท่าอากาศยาน Sharm El-Sheikh บนคาบสมุทรไซนาย ทำให้ผู้โดยสารและพนักงานประจำเครื่องจำนวน 224 คนเสียชีวิต แม้จะยังไม่ทราบสาเหตุอย่างแน่นอน เพราะคณะกรรมการพิเศษซึ่งมีอียิปต์เป็นประธานยังขอเวลาที่จะสืบสวนหาสาเหตุ แต่หลายประเทศก็ค่อนข้างจะมั่นใจว่า เครื่องบินเที่ยวที่ 9268 นี้ตกเพราะแรงระเบิด ประเทศเหล่านี้ได้แก่ อังกฤษ ซึ่งเป็นแห่งแรกที่ได้อ้างว่า ตามด้วยสหรัฐ ส่วนรัสเซียซึ่งมิได้แถลงสาเหตุ ได้สั่งระงับเที่ยวบินทั้งหมดที่จะไปยังท่าอากาศยาน Sharm EL-Sheikh และท่าอากาศยานทุกแห่งในอียิปต์ คำถามที่ตามมาได้แก่ใครเป็นผู้ก่อเหตุ

เมื่อเวลาผ่านไปหนึ่งวัน กลุ่มก่อการร้ายในชื่อรัฐอิสลามได้แสดงความรับผิดชอบ ทุกฝ่ายเพียงแต่รับฟังไว้ เนื่องจากกลุ่มนี้มักจะอ้างความรับผิดชอบในเหตุร้ายแทบทุกครั้งโดยเฉพาะอย่างยิ่งการวางระเบิดพลีชีพ มีเพียงอียิปต์ที่ให้ข่าวว่าการแถลงของกลุ่ม Daesh/ไอซิส/ISIL เป็น Propaganda ในรายงานฉบับที่ 1 ข้าพเจ้าได้ให้เหตุผลไว้แล้วว่าทำไมประเทศ เช่นอังกฤษและสหรัฐ จึงไม่แถลงสาเหตุอย่าง 100 เปอร์เซ็นต์

อันที่จริง ฝ่ายข่าวกรอง ฝ่ายการทหารและเจ้าหน้าที่ความมั่นคงของสหรัฐบางคนได้กล่าวแก่ Barbara Starr และ Holly Yan ผู้สื่อข่าวของ CNN เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน ค.ศ. 2015 ว่า “One official said it was ‘99.9% certain’. Another said it was likely.” ในขณะที่เดียวกันนาย Dmitri Peskov โฆษกของประธานาธิบดีปูตินยืนยันว่า อังกฤษได้มอบข้อมูลเกี่ยวกับการตกของเครื่องบิน Metrojet ให้แก่รัสเซียตั้งแต่วันจันทร์ ที่ 2 พฤศจิกายน และอาจจะเพราะข้อมูลดังกล่าวที่สำนักข่าวกรอง เคจีบี และสำนักงานความมั่นคงต่างประเทศของรัสเซียได้วิเคราะห์จนมั่นใจว่าน่าเชื่อถือ จึงเสนอแนะประธานาธิบดีปูตินให้สั่งระงับเที่ยวบินไปท่าอากาศยานอียิปต์ทุกแห่ง

ในรายงานฉบับที่ 1 ข้าพเจ้าได้อ้างว่า อังกฤษและสหรัฐสกัดการสื่อสารระหว่างกลุ่มก่อการร้ายที่เคลื่อนไหวอยู่ในบริเวณตอนเหนือของคาบสมุทรไซนายได้ ซึ่งเป็นมูลฐานของข่าวกรองที่อังกฤษมั่นใจพอที่สำนักนายกอังกฤษจะปล่อยข่าวออกมาแม้ในวันถัดไป ประธานาธิบดีอัล ลีซีของอียิปต์จะไปเยือนนายเดวิด

คามร่อนก็ตาม เกี่ยวกับการสกัดการสื่อสารของกลุ่มเชื่อมโยงกับไอซิส นั้น CNN รายงานต่อมา โดยอ้างแหล่งข่าวซึ่งมิได้ระบุชัดแจ้งว่า หน่วยข่าวกรองที่สกัดการสื่อสารของกลุ่มก่อการร้ายในคาบสมุทรไชนายใต้แก่อิสราเอล ซึ่งได้ส่งผ่านไปให้ทั้งอังกฤษและสหรัฐฯ อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่อิสราเอลมิได้ยืนยันข่าวดังกล่าว อันเป็นท่าทีที่คาดหมายได้ ฝ่ายสหรัฐฯและอังกฤษซึ่งได้ติดตามการสื่อสารของกลุ่มไอซิสและกลุ่มเชื่อมโยงด้วยสายข่าวของตนเองเห็นว่า ข้ออ้างความรับผิดชอบของไอซิสดูจะเป็นการกล่าวอ้างเพื่อผลทางโฆษณาชวนเชื่อมากกว่า สิ่งที่ทั้งสองประเทศแสวงหาได้แก่แบบของระเบิดและกลไกให้วัตถุระเบิดทำงาน (detonator) ตามรายงานล่าสุดในวันพุธ ที่ 11 พฤศจิกายน ทั้งสองฝ่ายเข้าใจว่าเป็นระเบิด C-4 และมีเครื่องตั้งเวลา ซึ่งต้องใช้คนในดำเนินการ เป็นปฏิบัติการของ Lone Wolf ในวันเดียวกันนี้ ผู้เชี่ยวชาญสหรัฐฯจะเข้าไปร่วมในการสืบสวนด้วย เพราะแม้จะเป็นแอร์บัส A 321 แต่เครื่องยนต์เป็นเครื่องจากสหรัฐฯ (เข้าใจว่าใช้เครื่องยนต์ GE) โอกาสจึงดีมากที่สุดที่จะพิสูจน์ทราบดินระเบิด และให้คำตอบในหลาย ๆ ทางต่อสมมติฐานขั้นต้นที่เข้าใจว่า ระเบิดเป็นสาเหตุ

นอกจากสมมติฐานขั้นต้นแล้ว ปริศนาอีกประการหนึ่งคือกลุ่มใดเป็นฝ่ายก่อเหตุ ในประเด็นนี้ รายงานจากหลายแหล่งยังใช้ชื่อรวม ๆ ว่าไอซิสหรือกลุ่มเชื่อมโยง (ISIS หรือ Affiliate) เท่าที่ตรวจแหล่งข่าวต่าง ๆ พอทราบว่าการก่อการร้ายทางเหนือของคาบสมุทรไชนายมีอยู่หลายกลุ่ม คือกลุ่มรัฐอิสลาม/ไอซิล/ได้ชไนไชนาย ซึ่งต่างอย่างมากจากกลุ่มชื่อเดียวกัน ซึ่งครอบครองดินแดนส่วนใหญ่ในซีเรียและอิรัก กลุ่มไนไชนายเป็นคนท้องถิ่นที่เป็น Jihadists ซึ่งไม่ยอมรับอำนาจของรัฐอียิปต์ แต่เคยสวมักัดกับศูนย์กลางของไอซิสซึ่งมีฐานที่ตั้งอยู่ที่เมือง Raqqa ในซีเรีย ปฏิบัติการของกลุ่มไนไชนายมักจะเป็นผลของการตัดสินใจโดยอิสระ ข้อนี้อาจเป็นเอกลักษณ์ที่ทำให้ไอซิส อันเพิ่งรวมกำลังกันเมื่อประมาณ 2 ปีมานี้ภายใต้ นายบัคดาดีที่ตัวเองเป็น Caliph มีวิธีการบริหารจัดการต่างจากอัลไคด้าอย่างตรงกันข้าม เพราะในขณะที่อัลไคด้าใช้ระบบ Top down โดยผู้บัญชาการเบื้องสูงจะวางยุทธการ แล้วสั่งการต่อ ๆ ลงไปตามลำดับชั้น ยิ่งเมื่อสมัยที่อูซามา บิน ลาเดิน ยังเป็นผู้นำสูงสุดก่อนถูกสหรัฐฯส่งหน่วยรบไปสังหาร ปฏิบัติการแต่ละครั้งมักใช้เวลาค่อนข้างมาก เพราะอูซามาใช้วิธี micromanage โดยมักจะตามดูความคืบหน้าของแต่ละเรื่องอยู่เสมอ ในขณะที่ไอซิสใช้วิธีกระจายอำนาจในการตัดสินใจให้แก่ทุกกลุ่มย่อย และกลุ่มเชื่อมโยงตามท้องถิ่นต่าง ๆ สามารถเลือกเป้าหมายของตนได้ เช่นกลุ่มไอซิสไนไชนายดังกล่าวแล้ว ระบบนี้อาจเรียกได้ว่าเป็นเชิง Bottom up แต่ยุทธศาสตร์โดยรวมในการตั้ง Caliphate หรือรัฐอิสลามเป็นเป้าหมายกว้าง ๆ ของทุกกลุ่ม และด้วยวิธีนี้ ปฏิบัติการของไอซิสจึงเป็น

ข่าวในวงกว้าง เพราะสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว ในขณะที่ฝ่ายคู่แข่งของไอซิสจะดำเนินการด้วยความมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าต้นเรื่องจะมาจากจุดใดก็ตาม ที่กล่าวนี้หมายถึงวิธีการอันเกิดขึ้นในไซนาย อันมีลักษณะจำเพาะ เพราะการสื่อสารที่ฝ่ายตะวันตกสกัดได้ไปจากกลุ่มเชื่อมโยงในท้องที่ไปยังกลุ่มไอซิสที่ซึ่งเรียก**หลังจากที่เครื่องตกแล้ว** และกลุ่มที่อ้างความรับผิดชอบในการทำให้เครื่องบินตกก็เป็น ISIS Affiliate นั่นเอง วิดิโอที่แสดงความยินดีก็เป็นภาพของกลุ่มดังกล่าว

คาบสมุทรไซนายเป็นที่มั่นที่นักรบอิสลาม (Jihadists) หลากหลายกลุ่ม เคลื่อนไหวอยู่ทั่วไป ภูมิภาคทางเหนือเป็นทะเลทราย ส่วนทางใต้เป็นเขาใหญ่น้อยลึกลงไปทั่ว ทำให้ยากแก่การเข้าครอบครอง อียิปต์ไม่อาจใช้กำลังทหารและเคลื่อนย้ายอาวุธยุทโธปกรณ์เข้าไปในพื้นที่ได้มากนัก เพราะหลังจากที่ได้กลับเข้าครอง อันเป็นส่วนหนึ่งของข้อตกลงสันติภาพกับอิสราเอล ก็มีการกำหนดให้ถือเป็นเขตปลอดทหาร แต่มีชนเผ่าเบดูอินอยู่หลายกลุ่ม ส่วนใหญ่ชนเผ่าเบดูอินต่อต้านการใช้ศาสนาในทางรุนแรง และด้วยเหตุนี้จึงเป็นเสมือนกันชนมิให้กลุ่มไอซิสในไซนายและกลุ่มเชื่อมโยงแผ่ขยายลงมาทางใต้ เพื่อใช้แนวเขาเป็นแหล่งกำบังกระสุนในการรบ แต่ก็มีชนเผ่าเบดูอินส่วนน้อยไปเข้าร่วมรบอยู่กับไอซิส นอกจากนี้ เมื่อพันธมิตรของประธานาธิบดี Hosni Mubarak นักรบอิสลามกลุ่มหนึ่งได้พยายามจะโจมตีกองกำลังรักษาความปลอดภัยของอียิปต์ แต่ในที่สุดก็สลายตัวไป จนเมื่อปี ค.ศ. 2014 อับเดล ฟัตตา อัล ลีซี ได้เป็นประธานาธิบดีอียิปต์ จึงเปิดฉากการโจมตีพวกนักรบอิสลามอย่างหนัก ซึ่งประชาชนท้องถิ่นไม่พอใจ จึงมีกลุ่ม Al Wilayat Sinai ปรากฏขึ้นภายใต้การนำของ Abu Osama al-Masri ซึ่งชื่อหน้าแสดงว่าเขาภักดีต่อบิน-ลาเดิน ส่วนชื่อหลังหมายความว่า เขาเป็นคนอียิปต์ เป้าหมายของการโจมตีจากกลุ่มนี้ได้แก่กองกำลังรักษาความปลอดภัยของอียิปต์และอิสราเอล ต่อมาในปี ค.ศ. 2014 เขาแสดงความสวามิภักดิ์ต่อ Abu Bakr al Baghdadi คาลิฟแห่งรัฐอิสลาม ข่าวเกี่ยวกับกลุ่มนี้ไม่สอดคล้องกันทีเดียว ด้านหนึ่งไม่ค่อยเชื่อว่าเขาทรงพลังเท่าใดนัก แต่อีกด้านหนึ่งเห็นว่ากลุ่มนี้อันตรายมากกว่าที่เข้าใจกัน และเป็นไปได้ว่า Al Masri นี้แหละที่มอบหมายให้พวกของตนนำระเบิดไปตั้งเวลาจนทำให้ Metrojet ของรัสเซียตกเมื่อกำลังบินจาก Sharm El Sheikh ในเส้นทางไปสู่ นคร St. Petersburg

ความจริงเกี่ยวกับเรื่องนี้คงจะกระจ่างขึ้นในไม่ช้านี้

วันที่ 12 พฤศจิกายน วันนี้ ไอซิสได้ออกวิดีโอว่าจะทำให้รัสเซียเลือดโชกในเร็ววัน

แต่กระแสข่าวจากฝ่ายความมั่นคงของสหรัฐส่อว่า รัสเซียกำลังวางแผนจะล้างแค้นไอซิสอยู่ขณะนี้

ในวันนี้เช่นกัน กองกำลังเปชเมอร์กาประมาณ 7,500 คน ด้วยความสนับสนุนอย่างหนักจาก Anti-ISIS Coalition ได้โจมตีทิ้งระเบิดเป้าหมายต่าง ๆ ในทิศทางเข้าสู่เมือง Sinjar สามทิศพร้อมกับกำลังของ ยาซิดี ซึ่งถูกไอซิสใช้กำลังเข้ายึดเขา Sinjar ไปเมื่อเดือนสิงหาคม ศกที่แล้ว ยุทธศาสตร์หลักได้แก่การรุกรบครั้งสำคัญยิ่งเพื่อยึดเส้นทางสายที่ 47 ซึ่งจะตัดเส้นทางส่งกำลังบำรุงระหว่างนครโมซูลทางเหนือของอิรักกับเมือง Raqqa กองบัญชาการขณะนี้ของไอซิสในซีเรีย พลเอก George Allen ผู้ประสานงานพิเศษของปฏิบัติการต่อต้านไอซิสแจ้งว่า ประเทศต่าง ๆ 14 ประเทศได้สนับสนุนปฏิบัติการครั้งนี้ หรือ Operation Free Sinjar รวมทั้งการส่งอาวุธทันสมัยให้แก่กองกำลังที่ Nic Paton Walsh บรรยายว่า An enormous offensive has been moving toward the stated objective โดยเสริมความว่า กองกำลังยาซิดี เปชเมอร์กา และเคิร์ด ซึ่งปฏิบัติการรบได้อย่างดีเลิศ เตรียมการมาเป็นอย่างดี เพื่อทำลาย หน่วยระเบิดพลีชีพก่อนหน้าที่จะเคลื่อนมาถึงจุดที่ตั้ง รวมทั้ง land mines และ Improvised Explosive Device ผู้สื่อข่าวรายงานว่า ฝ่ายรุกได้ฝึกฝนมาอย่างดี ดังที่ได้รายงานมาก่อนนี้ จากคำให้สัมภาษณ์ของรัฐมนตรีกลาโหมหญิงของเยอรมัน และสามารถดูการคาดคะเนของข้าพเจ้าสองวันก่อนหน้าที่ประธานาธิบดีโอบามาแถลงแนวทางใหม่ที่จะเด็ดจตุก โดยใช้หน่วยรบพิเศษเพียง 50 คน จาก Green Beret Delta Force และ Seal จากกองทัพเรือ

ในวันนี้อีกด้านหนึ่ง กำลังฝ่ายความมั่นคงของอิตาลีได้จับกุมเข้าจับผู้ก่อการร้ายเป็นจำนวนมาก ซึ่งได้สะกดรอยและดักจับความเคลื่อนไหวมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 2010

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนพฤศจิกายน 2558 ฉบับที่ 3

ความสำเร็จในการรุกรบเพื่อปลดปล่อย Sinjar โดยกองกำลังภาคพื้นดินของคนพื้นเมืองเคิร์ด เป็ชเมอร์ ก้าและยาซิดี้ ด้วยความสนับสนุนอย่างใกล้ชิดทางอากาศของสหรัฐและพันธมิตรร่วม Anti ISIL Coalition ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่วันที่ 12 เมื่อวานนี้ เพียงไม่ถึงสองวัน ก็ปรากฏผลว่า กองกำลังซึ่งมีนายพลบาร์ซันี่ แกนนำชาวเคิร์ดเป็นผู้บัญชาการภาคสนาม ก็สามารถเข้ายึดเมืองซินจารคืนมาได้และได้มีการเชิญธงประจำชนชาติขึ้นสู่ยอดเสา เท่ากับเป็นการประกาศชัยชนะอย่างงดงามในสงครามปราบไอซิส แม้ว่า อาคารบ้านเรือน จะต้องถูกทำลายเสียหายยับเยินจากการวางระเบิดของไอซิสก่อนถอยทัพไปในทิศทางของนครโมซูลและการโจมตีทิ้งระเบิดจากกำลังฝ่ายพันธมิตรต่อต้านไอซิส นายพลบาร์ซันี่ลำดับภารกิจตั้งแต่นี้ ได้แก่การกวาดล้าง ทุ่นระเบิดที่ไอซิสวางไว้ทั่วทุกแห่งและการก่อสร้างอาคารสถานที่เพื่อคนพื้นเมืองจะได้อาศัยอยู่ต่อไป

ชัยชนะในการขับไล่ไอซิสไปจากเมืองบนภูเขาซินจารี มีความหมายทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญ เพราะทางหลวงสายที่ 47 ซึ่งเชื่อมต่อระหว่างเมือง Raqqa อันเป็นฐานที่ตั้งของไอซิสในซีเรียกับนครโมซูลทางเหนือของอิรักอันเป็นเมืองหลักอีกแห่งหนึ่งที่ไอซิสได้เข้ายึดครอง โดยเมืองซินจารีตั้งอยู่เกือบจะตรงศูนย์กลางเส้นทางติดต่อระหว่างศูนย์ทั้งสองของไอซิส อันเป็นทางส่งกำลังบำรุงสำคัญของไอซิส บัดนี้ตกอยู่ใต้การควบคุมของฝ่ายพันธมิตรต่อต้านไอซิสอย่างแน่นอน

ความเคลื่อนไหวที่สำคัญอีกด้านหนึ่งได้แก่รายงานจากกระทรวงกลาโหมสหรัฐเมื่อหลังเที่ยงคืนเมื่อคืนนี้ ว่าโดรนของสหรัฐได้คร่าชีวิตของ Jihadi John สัญลักษณ์แห่งความโหดเหี้ยมของไอซิสขณะนั่งอยู่ในรถยนต์ตรงสี่แยกกลางเมือง Raqqa ศูนย์กลางแห่งหนึ่งของไอซิสในซีเรีย โฆษกทำเนียบขาวและนายกรัฐมนตรียังคงค่อนข้างจะมั่นใจว่าสังหารชาวอังกฤษที่เกิดในคูเวตและได้รับการศึกษาจนจบมหาวิทยาลัยเวสต์มินสเตอร์ ได้ แม้จะยังไม่อาจยืนยันเด็ดขาดได้ในขั้นนี้ แต่เท่าที่ได้ตรวจข่าวระหว่างประเทศจากแหล่งต่าง ๆ จนถึงวันอาทิตย์ ที่ 15 พ.ย. สามารถยืนยันได้ว่า การสังหาร Jihadi John หรือในชื่อเดิม Emzawi เป็นผลสำเร็จ ไม่แต่เท่านั้น กระทรวงกลาโหมสหรัฐแถลงข่าวในวันเสาร์ ที่ 14 พ.ย. ว่าได้สังหารหัวหน้าได้ชนในลิเบียได้อีก 1 คน เข้าใจว่า โดยโดรนเช่นกัน

ประธานาธิบดีบารัค โอบามาได้ให้สัมภาษณ์สถานีโทรทัศน์ เอ บี ซี ของสหรัฐว่า ตามสถานะสุดท้าย พันธมิตรต่อต้านไอซิสได้รับความสำเร็จในการ contain ความคืบหน้าของไอซิสได้ คำกล่าวเช่นนี้ อาจจำเป็นที่

โอบามาจะต้องตอบคำถามหลังจากที่เกิดเหตุร้ายในกรุงปารีส แต่มีเชล โคชินสกี โฆษก CNN ประจำทำเนียบขาวช่วยชี้แจงว่า ประธานาธิบดีโอบามากล่าวถึงบริเวณที่มีการต่อสู้กัน อันได้แก่ซีเรียและอิรัก ซึ่งได้ซิมิได้รุกคืบไปทางใด เพียงแต่ตั้งรับเท่านั้น โคชินสกีได้ย้ำบริบทนี้อีกในรายงานจาก Antalya ในตุรกีอันเป็นเมืองที่จะมีการประชุม G-20 เริ่มต้นด้วยงานเลี้ยงอาหารค่ำในวันอาทิตย์ วันนี้ (ในวันอาทิตย์ CNN รายงานการให้สัมภาษณ์ต่อเอ บี ซี ของประธานาธิบดีโอบามา ซึ่งได้กล่าวถึงซีเรียและอิรักในทำนองเดียวกับที่โคชินสกีชี้แจง)

นายจอห์น แครร์รี่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ ให้ความเห็นขณะไปเตรียมการเข้าร่วมประชุมที่กรุงเวียนนา รอบที่ 2 เพื่อหาทางยุติสงครามกลางเมืองในซีเรียตามกระบวนการทางการเมืองว่า “ISIS your days are numbered” แครร์รี่กล่าวว่า ประธานาธิบดีโอบามาได้สั่งการให้หาทางดำเนินการให้ได้ผลโดยเร็วใน 3 เรื่อง อันได้แก่การปราบปรามได้ช การหยุดยิงในซีเรีย (ซึ่งไม่ใช่กับได้ช) การปูทางไปสู่การแก้ปัญหาทางการเมืองในซีเรีย

ผู้สังเกตการณ์บางฝ่ายเห็นว่า รูปแบบการต่อสู้กับได้ชได้เปลี่ยนไป โดยต่อไปนี้ ได้ชตกเป็นฝ่ายรับแทนการเป็นฝ่ายรุก

แต่ในคืนวันถัดมา เหตุการณ์ที่ใช้ศัพท์อังกฤษมักจะเรียกว่า Game Changer ก็อุบัติขึ้น

เมื่อ 21.20 น. ตามเวลาที่ฝรั่งเศส ของวันศุกร์ ที่ 13 พฤศจิกายน ค.ศ. 2015 เสียระเบิดครั้งแรกลั่นขึ้นใกล้กับทางเข้าสนามกีฬาแห่งชาติ (Stade de France) ขณะที่กำลังมีการแข่งขันฟุตบอลกระชับมิตรระหว่างฝรั่งเศสกับเยอรมนี โดยประธานาธิบดีฟรองซัวส์ ออลลองด์ได้ไปร่วมชม แต่ฝ่ายรักษาความปลอดภัยของประธานาธิบดีได้ตัดสติใจริบคุ่มกันให้ผู้นำฝ่ายบริหารออกไปนอกสนามได้อย่างปลอดภัย และก็เป็นกรปฏิบัติหน้าที่คุ่มกันอย่างแน่นหนานี้แหละที่ทำให้ผู้ก่อการร้าย 3 คนจุดเข็มขัดระเบิดตัวเอง และคนที่สี่ถูกเจ้าหน้าที่วิสามัญฆาตกรรม ก่อนหน้าที่ผู้จะปฏิบัติภาระเปิดพลีชีพเข้าสู่สนาม ซึ่งเต็มไปด้วยผู้ชมประมาณ 60,000 คน ทำให้ผู้คนจำนวนมากนี้ปลอดภัย สอดคล้องกับถ้อยแถลงของนายกรัฐมนตรีเดวิด แคเมรอนหลังการประชุมด่วนของฝ่ายความมั่นคงในวันเสาร์ ที่ 14 พฤศจิกายน ว่าเป้าหมายของไอซิสในการก่อการร้ายที่กรุงปารีสเมื่อคืนวันศุกร์ได้แก่การปฏิบัติการอันจะก่อให้เกิด Mass Casualties แต่ในที่สุดจำนวนน้อยลง แม้จะยังค่อนข้างมากก็ตาม

21.25 น. การยิงกราดที่บาร์ Carillon และภัตตาคาร Le Petit Cambodge

21.29 น. การยิงกราดเพิ่มเติมในบริเวณใกล้เคียง บนถนน de la Republique

21.30 น. ระเบิดลูกที่สองที่สนามกีฬาแห่งชาติ

21.38 น. การระดมยิงปืนกลที่ La Belle Equipe bar

21.43 น. การระเบิดที่ Boulevard Voltaire ใกล้ Bataclan concert hall

21.49 น. การระดมยิงที่ Bataclan ตามด้วยการระเบิด

21.53 น. การระเบิดครั้งที่สามที่สนามกีฬาแห่งชาติ

22.00 น. การยิงกราดที่ Boulevard Beaumarchais ใกล้โรงคอนเสิร์ต Bataclan

ตามตัวเลขจากบีบีซีและทีวีฝรั่งเศส จำนวนผู้เสียชีวิตอย่างน้อยที่สุด 127 คน บาดเจ็บประมาณ 180 ในจำนวนนี้ ประมาณ 80 คนอาการสาหัส ทางสหรัฐและอังกฤษกำลังตรวจสอบดูว่าเป็นคนของตน ประมาณ 01.15 เวลาในไทย อัยการปารีสแถลงว่ามีผู้เสียชีวิต 129 คน บาดเจ็บ 352 คนในจำนวนนี้อาการสาหัส 99 คน ชาวจากกรุงวอชิงตันแจ้งว่าหญิงคนหนึ่งที่ถูกกระสุนถึงแก่ชีวิตในร้านอาหารเป็นชาวอเมริกัน ชื่อ R. Gonzales จากมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย และไปเรียนที่กรุงปารีส ตามข้อมูลของอัยการ รถยนต์ที่ผู้ก่อการร้ายใช้มาที่เกิดเหตุ คันหนึ่งเป็นรถ Seat หรือ Polo ของ VW เข้ามาจากกรุงบรัสเซลส์โดยชาวฝรั่งเศสคนหนึ่ง

ตามที่อัยการปารีสแถลง ฝ่ายผู้ก่อการร้ายตาย 7 คน คนฝรั่งเศสที่ร่วมด้วย มีประวัติอาชญากรอยู่ครบ คนนี้เกิดเมื่อ ปี ค.ศ. 1985 เคยมีคดีด้านอาชญากรรม แต่ไม่เคยถูกจับในคดีก่อการร้าย ในระยะหลังได้ไปเข้ากับ Daesh ขณะนี้ตำรวจฝรั่งเศสกำลังสืบสวนดูว่ามีผู้สมรู้ร่วมคิดและร่วมมือเป็นใครบ้าง สำหรับอาวุธ นั้น ทั้งหมดเป็นปืนกลคาลาซนิคอฟ ส่วนสารระเบิดเป็นแบบ TATP ซึ่งทางตะวันตกไม่มี แต่ในซีเรียและตะวันออกกลางบางแห่งมีใช้เป็นประจำ ขณะเดียวกัน ตำรวจเบลเยียมกำลังบุกเข้าจับกุมกลุ่มผู้ต้องสงสัยว่าจะมีส่วนร่วม และเป็นแหล่งซ่องสุมอาวุธ อันเป็นเหตุการณ์คล้ายคลึงกับที่เกิดขึ้นภายหลังการสังหารหมู่ของบรรณาธิการ นิตยสารชาร์ลีเฮ็บโด เมื่อเดือนมกราคม ศกนี้ จนถึงขณะนี้ ยังไม่มีข่าวคืบหน้า อีกทางหนึ่งมีรายงานด้วยว่า เจ้าหน้าที่เยอรมันได้จับกุมผู้ต้องสงสัยอีกอย่างน้อย 1 คน

ประธานาธิบดีฝรั่งเศสประกาศสภาวะฉุกเฉินทั่วประเทศ โดยยกระดับการระงับภัยถึงขั้นสูงสุด และขอให้ทุกฝ่ายระงับการประท้วงและการเดินขบวนไปก่อน เขาเชื่อมั่นว่าเหตุร้ายครั้งนี้ มีการวางแผน “orchestrated” และจัดการจากต่างประเทศโดยพวก “Daesh” โดยอาศัยคนในฝรั่งเศสด้วย ในขั้นต้นขอให้ชาวปารีสอยู่ในเคหสถาน เพราะร้านรวงและสถานที่สำคัญต่าง ๆ ปิด รวมทั้งหอ Eiffel ด้วย เขาประณามความป่าเถื่อน (Barbarity) และว่า No pity for such barbaric act เขาถือว่าเหตุร้ายครั้งนี้เป็นการสงคราม “Attacks (amount to) an act of war” จึงจะดำเนินการทุกอย่าง ๆ ruthless เต็มที่ ไม่มีความปรานีใด ๆ ทั้งสิ้น ขณะนี้ให้มีการไว้อาลัยเป็นทางการ 3 วัน

ต่อมาในวันเดียวกัน ไอซิสได้ประกาศแสดงความรับผิดชอบ อ้างว่าการโจมตีที่เกิดขึ้น เพราะฝรั่งเศสได้โจมตีทิ้งระเบิดในซีเรีย แต่แผนการมากกว่านี้ นั้น หน่วยข่าวกรองของอังกฤษและสหรัฐฯคงจะมีมากกว่า

ตามข่าวจากกรุงวอชิงตันเมื่อประมาณ 01.55 น. วันที่ 14-15 พ.ย. ประธานาธิบดีโอบามากำลังจะออกเดินทางไปร่วมการประชุม G-20 ที่ตุรกี วาระการประชุมต้องเปลี่ยนใหม่หมดเพราะเหตุการณ์ร้ายในกรุงปารีส โดยเรื่องหนึ่งที่สำคัญได้แก่การหารือกันระหว่างโอบามา กับปูติน ซึ่งแสดงว่า ทั้งสองประเทศจะร่วมมือกันในการปราบปรามไอซิส ในคำพูดก่อนหน้านี้ของจอห์น แครร์รี่ ว่า จะปราบปรามได้ชี้ให้หมดสิ้นไปจากผืนโลกนี้ จอห์น แครร์รี่ได้แถลงที่กรุงเวียนนาว่า การตกลงหยุดยิงที่จะมีขึ้นในช่วงของการเจรจาแบบเปลี่ยนผ่านทางการเมืองในซีเรียนั้น จะไม่ใช้กับไอซิสและอัลนุสรา ส่วนเซอร์เก ลาฟรอฟ ได้แถลงหลังเกิดเหตุร้ายที่กรุงปารีสว่า การก่อการร้ายที่เกิดขึ้น “justifies” การโจมตีไอซิสให้หนักขึ้น

ผู้สื่อข่าว CNN แจ้งว่า โอบามาจะไปร่วมการประชุม G-20 ที่ตุรกี โดยจะเดินทางต่อไปยังเอเชีย เข้าใจว่าจะร่วมการประชุมผู้นำเอเปค และกลับสู่กรุงปารีส เพื่อแสดงความสลัดใจกับประธานาธิบดีออแลงด์ (เมื่อเกิดกรณีสังหารหมู่ที่นิตยสารชาลีเฮ็บโด เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2558 และการชุมนุมผู้นำจากหลายสิบประเทศซึ่งร่วมกัน “มาร์ชเพื่อเอกภาพ” นั้น ประธานาธิบดีโอบามาไม่ได้ไปร่วมด้วย) และร่วมการประชุม COP21 เกี่ยวกับเรื่องความเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศ เพราะเมื่อไม่กี่วันมานี้ โอบามาได้ยกเลิกโครงการท่อส่งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ Keystone XL จากมณฑลอัลเบอร์ตาในแคนาดา โดยทรานส์ แคนาดาต่อกับท่อส่งในสหรัฐฯ ไปยังมลรัฐเท็กซัสและอาจจะเชื่อมต่อไปยังเม็กซิโกด้วย เพราะกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯได้ศึกษาแล้ว โครงการนี้มีได้เป็นผลประโยชน์ทางความมั่นคงของสหรัฐฯ ซึ่งโอบามาได้หารือและแจ้งทำที่ของสหรัฐฯ ให้ชัดเจน

ทูลูโด นายกรัฐมนตรีคนใหม่ของแคนาดาแล้ว ทั้งสองฝ่ายเข้าใจกันดี และโอบามาเห็นว่าเรื่องนี้จะเป็นการ
แสดงออกที่สำคัญตามแผนการพลังงานสะอาดที่ประกาศไปก่อนแล้ว จนถึงวันนี้ ฝรั่งเศสยังมีได้เปลี่ยน
กำหนดการที่จะเป็นเจ้าภาพการประชุมในสิ้นเดือนนี้ ต่อมาในวันนี้ ฝรั่งเศสได้แสดงความมั่นใจว่าจะวาง
มาตรการรักษาความปลอดภัยให้รัดกุม เพราะจะมีผู้นำระดับสูงจากทั่วโลกไปร่วมด้วย

ต่อจากนี้เป็นรายงานเพิ่มเติมตามที่ได้รับข่าวมาในวันอาทิตย์ ที่ 15 พ.ย. บางประเด็นอาจจะได้รับการ
กล่าวถึงในรายงานก่อนหน้านี้บ้าง

นาง Theresa May รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยอังกฤษ ได้ชี้แจงว่า อังกฤษ ซึ่งเมื่อวันเสาร์
นายกรัฐมนตรีเดวิด แคเมรอน ได้เรียกประชุมฝ่ายความมั่นคง หรือ COBRA ที่ทำเนียบ ได้เห็นชอบให้คงรักษา
ระดับความปลอดภัยไว้ที่ Severe ซึ่งสูงมากอยู่แล้ว ระดับสูงสุดได้แก่ Most Severe อันหมายถึง การโจมตีใน
อังกฤษ Is Imminent การปรับอันดับอยู่ในดุลพินิจของฝ่ายความมั่นคง ซึ่งเป็นฝ่ายประจำ เพราะเรื่องนี้อังกฤษ
จะมีให้อยู่ในการตัดสินใจของนักการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามรายงานล่าสุด ชาวอังกฤษชื่อ
Nick Alexander เสียชีวิตในเหตุร้าย แต่ตัวเลขยังไม่นิ่ง อังกฤษได้ประกาศแล้วว่า จะอยู่เคียงข้างฝรั่งเศสในการ
รับมือกับเหตุการณ์ร้าย จนถึงวันนี้ นายกรัฐมนตรีแคเมรอนยังมิได้แสดงท่าทีอย่างใดอย่างหนึ่งว่า กำลังทาง
อากาศอังกฤษจะร่วมปฏิบัติการเหนือซีเรีย ญัตตินี้เคยถูกคว่ำมาครั้งหนึ่งเมื่อ ค.ศ. 2011 จากมติของ House
of Commons แต่เดี๋ยวนี้อังกฤษมีเสียงมากเกินพอ ที่ยังริรออยู่ขณะนี้ ก็เพื่อจะทราบท่าทีของนายโคบิน
หัวหน้าพรรคแรงงานคนใหม่ ที่มีอุดมการณ์ไม่เหมือนคนอื่น (เมื่อได้ตำแหน่งองคมนตรี นายโคบินไม่เข้าเฝ้า
สมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบธ เพราะเขาไม่ยอมย่อตัวต่อหน้าพระพักตร์ เนื่องจากเขาไม่สนับสนุนระบบ
กษัตริย์สำหรับอังกฤษ) แต่ในการหารืออย่างไม่เป็นทางการในการประชุม G-20 อาจจะมีการตกลงร่วมมือกัน
ทำลายล้างได้ช โดยความร่วมมือของปูติน สำหรับอังกฤษ นั้น เมื่อกล่าวถึงกรณีการก่อการร้าย มักจะเทียบกับ
เหตุร้ายใหญ่ที่มูมไบในปี ค.ศ. 2008 เมื่อผู้ก่อการร้ายกลุ่มอิสลามหัวรุนแรงได้บุกเข้าโจมตีอย่างหนักกว่าหนึ่ง
วัน ในที่สุดมีคนเสียชีวิต 162 คน มีการเปรียบเทียบว่า อินเดียในระบายนั้น ยังไม่มีกองกำลังต่อต้านผู้ก่อการร้าย
เช่นที่ฝรั่งเศสมี

เมื่อประมาณ 20.00 น. ตามเวลาในประเทศไทยวันอาทิตย์ ปรากฏภาพทางโทรทัศน์ CNN โอบามา กับปูตินได้
หารือกันรอบโต๊ะเล็ก ๆ โดยแต่ละฝ่ายมีเพียงสาม เข้าใจว่าคงจะเป็นเรื่องก่อการร้ายในกรุงปารีส ซึ่งทราบว่าเป็น

บามาตั้งใจจะให้ปูตินร่วมปราบปรามได้เป็นอย่างดี แทบที่จะพยายามกู้สถานะของบาชาร์ อัล อัสซาด ที่ รายงานมานี้เป็นเพียงการคาดการณ์ เพราะปรากฏต่อมามีว่า หลังเหตุร้ายที่กรุงปารีส ปูตินได้ส่งสารไปยัง ประธานาธิบดีออลลองด์ โดยสัญญาว่า รัสเซียจะให้ความร่วมมือในการขจัดได้ช ต่อมาที่อันตาเลีย โอบามา กับ ปูตินได้หารือกันอีก เป็นชุดเดียวกันกับก่อนหน้านี้ แต่นั่งบนเก้าอี้บุหนังชุดรับแขก ปรากฏตามรายงานของฝ่าย ความมั่นคงของสหรัฐฯว่า ท่าทีของปูตินเป็นไปในทาง“บวก”อย่างชัดเจน โดยรัสเซียจะร่วมกับสหรัฐฯใน ปฏิบัติการทางอากาศ แต่ไม่พร้อมที่จะใช้ทหารภาคพื้นดิน นอกจากนี้ยังมีความเข้าใจกันในการแก้ปัญหาซีเรีย อีกด้วย นับว่าเป็นความเคลื่อนไหวที่ทำให้ “โลกสวย” ขึ้น ในวันที่เช่นกัน นายโดนัลด์ ทุสก์ ประธาน คณะกรรมาธิการสหภาพยุโรปได้กล่าวคำปราศรัยนอกกรอบการประชุม G-20 เรียกร้องให้ทุกประเทศร่วมกัน โจมตีได้ช

ตามที่ได้นำเสนอความเคลื่อนไหวในกรุงบรัสเซลส์ก่อนหน้านี้ นาย Didier Reynders รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการต่างประเทศเบลเยียมได้ยืนยันทางโทรศัพท์แก่ผู้สื่อข่าว ซีเอ็นเอ็น ว่าทางการเบลเยียมได้จับกุม ชาวฝรั่งเศสและชาวเบลเยียมได้ 5 คน ซึ่งมีหลักฐานว่ามีส่วนเชื่อมโยงกับเหตุการณ์การก่อการร้ายเมื่อคืนวัน ศุกร์ ที่ 13 พ.ย. รายงานเกี่ยวกับเบลเยียม นั้น คงจะต้องติดตามหาข้อเท็จจริงต่อไป แม้ส่วนเกี่ยวข้องของ ผู้ก่อการร้ายที่อาศัยแหล่งพักพิงในเบลเยียมกับเหตุการณ์ที่กรุงปารีส นั้น ได้รับคำยืนยันจากหลายแห่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งรถยนต์สองคันที่ผู้ก่อการร้ายใช้เข้ามาในกรุงปารีส ติดป้ายเบลเยียม คันแรกที่กล่าวถึงตอน แรกถูกทิ้งไว้ใกล้ที่เกิดเหตุ แต่อีกคันหนึ่งจับได้ที่หลัง ในรถมีปืนคาบศิลา 47 นัด อยู่สามกระบอก แต่ไม่อาจค้นหาค้นหาตัวจับมาได้ จึงเข้าใจว่า มีคนร้ายที่ยังลอบย่นวลอยู่อีกสองสามคน

รายงานในวันอาทิตย์แสดงว่า ผู้ก่อการร้ายในเหตุการณ์ที่กรุงปารีสแยกออกเป็น 3 ทีม โดยมีระบบ ประสานงานกัน แต่ข้อเท็จจริงที่น่ากังวลได้แก่การที่คนร้ายที่ตายเพราะระเบิดที่ทางเข้าสู่สนามฟุตบอลล์คน แรกได้แฝงมาในกลุ่มผู้ลี้ภัยจากซีเรีย คนนี้ถือหนังสือเดินทางซีเรียซึ่งอาจเป็นเอกสารปลอม อีกสองคนที่ระเบิด ตัวเองหน้าสนามเช่นกันถือหนังสือเดินทางตุรกี การที่ได้ชจะลักลอบปะปนมาในกลุ่มผู้ลี้ภัย นั้น ข้าพเจ้าเองได้ เคยคิดถึงประเด็นนี้ และได้ชเองได้ชูล่วงหน้ามาหลายเดือนแล้วว่า ขบวนการของเขาจะบุกยุโรปในไม่ช้า ที่ ข้าพเจ้าเป็นห่วงได้แก่อนาคตของปฏิบัติการมนุษยธรรมที่มุ่งหน้าสู่ยุโรปแล้วหลายแสน ถ้าสุด รัฐบาลขวางจัด ของโปแลนด์ได้ปิดประตูมิให้ผู้ลี้ภัยเข้าสู่ประเทศ วงการภายนอกเกรงว่า การที่ได้ชได้ลักลอบมากับผู้ลี้ภัยอาจมี

ผลให้ประเทศต่าง ๆ หันไปสนับสนุนพรรคฝ่ายขวามากขึ้น แม้ในฝรั่งเศสเอง มารีย์ เลอ เป็น หัวหน้าพรรค National Front ได้เรียกร้องให้ออกกฎหมายจำกัดสิทธิของพวกอิสลาม และก็ได้ปรากฏตัวในพิธีไว้อาลัย เช่น ที่ได้ถือทำที่เมื่อคราวไว้อาลัยซาลิฮ์อับโด เมื่อเดือนมกราคม ศกนี้ อย่างไรก็ตาม เมื่อเช้าวันนี้ นายนิโคลาส ซาร์ กอสซีได้ไปพบประธานาธิบดีออลลองด์ที่เอลิเซ่ ปาลาส

เมื่อวันเสาร์ ที่ 14 พ.ย. พระสันตะปาปาฟรานซิสได้รับสั่งว่า เหตุการณ์ร้ายที่เกิดขึ้นในกรุงปารีสเป็น piecemeal สงครามโลกครั้งที่สาม ก่อนหน้านั้น ประธานาธิบดีฟรองซัวส์ ออลลองด์แถลงว่าเหตุร้ายที่เกิดขึ้น เมื่อค่ำวันศุกร์ ที่ 13 พ.ย. เป็น Act of War แม้พระสันตะปาปาจะเคยใช้ถ้อยคำเช่นที่กล่าวมาก่อนอย่างน้อยก็ หนึ่งครั้ง แต่ก็ทำให้คนวาดภาพกันไปต่าง ๆ นานา จึงทรงความหมายยิ่งกว่าที่ตั้งพระทัย อันที่จริง คำว่า สงครามโลกครั้งที่ 3 นั้น เป็นคำที่กษัตริย์อับดุลลาห์แห่งจอร์แดนได้รับสั่งเมื่อนักบินจอร์แดนที่ตกอยู่ในความ ควบคุมตัวของได้ซัย และถูกเผาทั้งเป็นได้ทรงตรัส ก่อนที่จะเปิดฉากการทิ้งระเบิดเป้าหมายได้ซัยในฐานะ เครื่องหมายของพันธมิตรต่อต้านได้ซัย และได้ปฏิบัติการสืบต่อมาจนบัดนี้

การเปรียบเทียบกันว่าเป็นสภาวะสงครามโลก นั้น รัฐอิสลามได้ประกาศเจตนามาตั้งแต่ต้น เมื่อจัดตั้ง Caliphate ขึ้น แต่ก็มีหลายประเทศมิได้ให้ความสำคัญตามควรแก่กรณี เมื่อตอนที่นายคูลิบาลีประกาศ “activate all sleeper cells” ในยุโรป คนเป็นจำนวนมากก็ไม่คิดว่า ได้ซัยจะมีพลานุภาพถึงขนาดนั้น อย่างไรก็ตาม พลวัตในเรื่องนี้กำลังผันแปรไปอย่างรวดเร็ว ในวันนี้ มีเสียงเรียกร้องให้ประธานาธิบดีออลลองด์ ซึ่งได้ประกาศ สงครามแล้ว ให้ยกมาตรา 5 ของสนธิสัญญาป้องกันแอตแลนติกเหนือแจ้งต่อมนตรีสูงสุดของนาโต้ว่า รัฐ ภาคีฝรั่งเศสได้ถูกโจมตีแล้ว คณะมนตรีสูงสุดจะต้องพิจารณารวมกำลังกันต่อต้านได้ซัยต่อไป ที่นำเสนอมา เช่นนี้ก็เพื่อให้ได้ทราบกันว่า ผู้สมัครเข้าแข่งขันกันเป็นประธานาธิบดีสหรัฐจากพรรครีพับลิกันบางคนเห็นเป็น การสมควรที่ฝรั่งเศสควรดำเนินการตามลำดับเหตุการณ์ที่ได้รับฟังมา ซึ่งข้าพเจ้าเองเชื่อว่า ฝรั่งเศสเองก็คงจะ มิได้คิดไปไกลถึงขั้นนั้น ยิ่งหากปูตินกับโอบามามีความเข้าใจซึ่งกันและกันดังที่รายงานข้างต้น สถานการณ์ น่าจะสงบสุขขึ้น เป็นห่วงอยู่ก็คือผลกระทบทางมนุษยธรรมต่อผู้ลี้ภัยนับแสนคนที่ลี้ภัยไปยุโรปเพราะเหตุ ที่ได้ซัยได้เข้ามาปะปนทำให้ผู้คนจำนวนมากต้องทนทุกข์ทรมานมากขึ้น และการต่อต้านคนเข้าเมืองเพราะ กระแสพรรคขวาจัดมีทางที่จะเข้ามาเป็นรัฐบาลในยุโรปมากขึ้น

ตามข่าวล่าสุด จำนวนผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์เมื่อวันศุกร์ที่ 13 พฤศจิกายน เพิ่มขึ้นเป็น 132 ชาวปารีสที่บัดนี้ปราสาทอ่อนไหวง่ายผิดธรรมดา ได้เกิดขึ้นตระหนกอย่างมาก เมื่อเวลา 18.20 น. ตามเวลาท้องถิ่น วันอาทิตย์ วันนี้ ด้วยเข้าใจผิดว่ามีผู้กราดยิงปืนกล ขณะชุมนุมกันเป็นจำนวนมากที่ Place de la Republique ทำให้ตำรวจจำนวนมาก พร้อมปืนกล รีบรุดเข้าไปดู ยังไม่ทราบว่าจะเกิดอะไรขึ้น ชาวปารีสก่อนหน้านี้ว่ายังมีคนร้ายลอบย่นวลอยู่ยิ่งเพิ่มความไม่วางใจในหมู่ประชาชนที่ขวัญอ่อนไปทั่ว ชาวปารีสเรียกเหตุการณ์นี้ว่า French 9/11

นายมนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะทำงานฯ

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนพฤศจิกายน ฉบับที่ 4 (แก้ไขเพิ่มเติม)

ตั้งแต่คืนวันอาทิตย์ถึงเช้าวันจันทร์เจ้าหน้าที่ฝรั่งเศสระดมกำลังตรวจค้นตามเมืองต่าง ๆ

ภายในประเทศ อาทิ เมือง Grenoble Lyon เมืองนอกกรุงปารีสอีกแห่งหนึ่ง และบุกเข้าตรวจตราสถานที่ต่าง ๆ 150 แห่ง พบอาวุธหนัก อาวุธสงคราม และ rocket launchers สามารถจับผู้เกี่ยวข้องกับกรก่อการร้ายได้ 103 คน อีก 104 คนถูกกักตัวในบ้านพัก (house arrest) กับยังมีผู้ต้องขังอีก 23 คน ในคืนวันจันทร์ เจ้าหน้าที่ได้บุกเข้าค้นแหล่งที่ต้องสงสัยอีกกว่า 120 แห่งในฝรั่งเศส

ผู้ต้องหาคนที่ 8 พี่หรือน้องของผู้ก่อการร้ายคนหนึ่งเสียชีวิต (ผู้ก่อการร้ายตายไป 7 คน) ซึ่งหนีไปทางเบลเยียมถูกจับได้ แต่เจ้าหน้าที่สอบปากคำแล้วปล่อยตัวไป เข้าใจว่าชื่ออับเดลซาลาม ทางกรฝรั่งเศสได้ร่วมกับเจ้าหน้าที่เบลเยียมตามล่าตัวอยู่ตลอดวันจันทร์ วันนี้อย่างงหาตัวไม่ได้ เจ้าหน้าที่ได้ออกหมายจับ พร้อมคำเตือนว่าผู้ต้องสงสัยรายนี้อันตรายมาก (รายละเอียดน่าจะมีทาง CNN Online)

กำลังทางอากาศของฝรั่งเศสจากเรือบรรทุกเครื่องบิน Charles de Gaulle ได้ปฏิบัติการทิ้งระเบิดเป้าหมายสำคัญของไอซีซี รวมทั้งศูนย์ควบคุมการปฏิบัติการ (Central Command) ที่เมือง Raqqa อันเป็นเสมือนเมืองหลวงของไอซีซี โดยอาศัยรายงานข่าวกรองที่สหรัฐฯได้ตกลงใจให้เป็นครั้งแรกในการกำหนดเป้าหมายเป็นข่าวกรองที่ละเอียดอ่อนมาก และตามที่ได้ทราบจากประธานาธิบดีโอบามา มีเพียง 5 ประเทศในโลกเท่านั้นที่ได้รับข่าวกรองดังกล่าว ตลอดคืนวันจันทร์ต่อวันอังคาร ที่ 16-17 พ.ย. เรือบรรทุกเครื่องบิน Charles de Gaulle ได้เคลื่อนลำไปใกล้ฝั่งซีเรียยิ่งขึ้น และเครื่องบินโจมตีทิ้งระเบิดของฝรั่งเศสได้ทิ้งระเบิดจุดยุทธศาสตร์สำคัญในเมือง Raqqa เพิ่มเติมและจุดอื่นนอกตัวเมืองอีก 10 เทียว ซึ่งมีได้มีการให้ข่าวว่าที่ใดบ้าง

เมื่อเวลา 10.52 น. ตามเวลาที่อานตาเลีย อันเป็นเมืองในตุรกีที่กำลังมีการประชุม G-20 ประธานาธิบดีบารัค โอบามาได้กล่าวคำปราศรัยและให้สัมภาษณ์แก่สื่อมวลชน ค่อนข้างสั้นเกี่ยวกับการประชุม G-20 ว่าอัตราขยายตัวทางเศรษฐกิจของโลกควรเป็นในลักษณะ inclusive มีการหารือกันถึงประเด็น Cyberspace และการประชุมในปัญหาความเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศซึ่งจะมีขึ้นในกรุงปารีสสิ้นเดือนนี้ และได้กล่าวถึงเหตุก่อการร้ายในกรุงปารีส โดยสหรัฐฯได้ตกลงแชร์ข่าวกรองสำคัญกับฝรั่งเศส เนื่องจากภัยจากกลุ่ม ISIL ซึ่งเมื่อเร็ว ๆ นี้ได้ก่อการร้ายในกรุงเบรุต กรุงอังการา ก่อนมาก่อเหตุที่กรุงปารีส “เราพร้อมสามัคคีกันในการ

ต่อต้านกลุ่มปาเถื่อนนี้” อันเป็นการรณรงค์ระยะยาว ขณะนี้ กำลังทางอากาศได้โจมตีเหล่าร้ายไปประมาณ 8,000 เทียว สามารถยึดพื้นที่คืนมาได้ เช่นที่ซินจาร์ และผลักดันฝ่ายไอซิลจากเมืองรามาดิ (ในอิรัก) โจมตี Raqqa ในซีเรีย แม้กระทั่งลิเบียก็ไม่พ้นจากการโจมตี และที่หนักมากที่สุดได้แก่ในซีเรีย ทางสหประชาชาติได้ขอความช่วยเหลือผู้ลี้ภัยเพิ่มเติมขณะนี้ แม้สหรัฐฯจะให้มากที่สุดอยู่แล้ว ในการให้ถิ่นฐานหรือที่พักพิงแก่ผู้ลี้ภัยจากซีเรียหรือตุรกีซึ่งมีผู้ลี้ภัยจากซีเรียอยู่มาก นั้น ต้องตรวจสอบแต่ละคนให้ดี เพื่อประกันความปลอดภัย แต่กระแสดต่อต้านผู้ลี้ภัยชาวซีเรียได้เพิ่มมากขึ้น โดยผู้ว่าการมลรัฐหลายสิบแห่งในสหรัฐฯได้ประกาศไม่ยอมรับผู้ลี้ภัยเพิ่มเติม (ซึ่งรัฐมนตรีต่างประเทศแครีรีประกาศเมื่อเดือนตุลาคมว่า สหรัฐจะรับผู้ลี้ภัยจากซีเรีย ซึ่งพักพิงอยู่ตามค่ายผู้ลี้ภัยในประเทศใกล้เคียงกับซีเรียเพิ่มขึ้นเป็นหนึ่งในหมื่นคน อันตามกฎเกณฑ์ของสหรัฐฯที่ใช้มานาน ทุกคนต้องผ่าน Background Check อย่างถี่ถ้วน ประเด็นนี้ วุฒิสมาชิก Ted Cruz จากเท็กซัสซึ่งเป็นหนึ่งในผู้สมัครแข่งขันเพื่อเข้าสู่การเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีจากพรรครีพับลิกันและแกนนำของฝ่ายการเมืองขวาจัดหรือกลุ่ม Tea Party ได้เรียกร้องให้มีการทดสอบชาวซีเรียด้านศาสนาก่อนนำเข้าเมือง ทำให้ประธานาธิบดีโอบามาต้องโทรศัพท์จากตุรกีว่า สิ่งที่ Cruz เรียกร้องไม่สอดคล้องกับ Value ของคนอเมริกันและ shameful อย่างมาก) เกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในทางการทูต ซึ่งประชุมกันที่กรุงเวียนนา บัดนี้ก้าวรุดหน้าไปด้วยดี กำลังพิจารณาจัดตั้งระบบการปกครองในช่วงของการเปลี่ยนผ่าน โดยให้สหประชาชาติดูแล สำหรับ Assad นั้น ไม่มีบทบาทอย่างไร เพราะโหดร้ายมาก ในความเห็นของผู้ร่วมการประชุมทุกฝ่าย เห็นว่า ควรยุติสงครามกลางเมืองในซีเรียเสียที (ในช่วงของการปราศรัยและช่วงแรกของการตอบคำถามผู้สื่อข่าว เพราะข้าพเจ้าฟังอยู่ไม่ตลอดด้วยถึงเวลาต้องไปฟังคำปราศรัยต่อรัฐสภาารวมทั้ง National Assembly และ Senate โดยประธานาธิบดีฟรองซัวส์ ออลลอนด์ อันเป็นการปราศรัยเช่นนี้หนึ่งในสามครั้งในประวัติศาสตร์การเมืองของฝรั่งเศสตั้งแต่ปี ค.ศ. 1848) คำถามแรกสำหรับโอบามาเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ต่อไอซิลที่หลายฝ่ายมองไปว่า ประธานาธิบดีโอบามา “ไม่มียุทธศาสตร์ใด ๆ มาตั้งแต่ต้น เพียงแต่ดำเนินการชนิดค่อย ๆ ทำ (incremental) และหลีกเลี่ยงการใช้กำลังภาคพื้นดิน (No boots on the ground) ที่แม้กระทั่งฝ่ายค้านก็สนับสนุนมาก่อนหน้านี้ เพราะโอบามาไม่ต้องการมี Legacy ว่าชอบใช้กำลัง) ซึ่งโอบามาชี้แจงในประเด็นนี้ว่า ได้ปรับยุทธศาสตร์มาแล้วและยุทธศาสตร์ที่ใช้ อันหลายฝ่ายเห็นว่าเหมาะสมก็จะให้ผลดีในบั้นปลาย (eventually) เช่นการผลักดันไอซิลออกจากดินแดนหลายแห่ง ทำลายเส้นทางส่งกำลังบำรุง และท่อส่งน้ำมันก็ถูกตัดไปเป็นจำนวนมากแล้ว ให้นำหน่วยรบพิเศษซึ่งเชี่ยวชาญการรบ บิ๊กบิน กล้ำหาญและคล่องตัว (เช่น Delta Force และ Seal

จากกองทัพเรือ) ในการต่อสู้กับผู้ก่อการร้ายได้ร่วมกับพันธมิตร และยังมีการตรวจตราอย่างเข้มงวดยิ่งตามท่าอากาศยานทั่วไปเพื่อป้องกันภัยในประเทศ และหาทุกฝ่ายมาช่วยกันตาม strategy ที่ทำได้ผล ส่วนที่จะให้มี more troops on the ground ตามความเห็นของทุกฝ่าย หากรัฐบาลท้องถิ่นไม่ inclusive (คงหมายถึงรัฐบาลฝ่ายซ้ายในอิรัก ซึ่งฝ่ายซุนหนี่ไม่ช่วยรบอย่างจริงจัง ฝ่ายตรงข้ามก็จะผุดเข้ามาแทรก ข้อเสนอให้ส่งกำลังไปลิเบียก็มี กำลังบางส่วนก็อาจจำเป็นสำหรับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (?) ขณะนี้ ก็ทิ้งระเบิดมาหนึ่งปีแล้ว ยังไม่สามารถกำจัดไอซิสซึ่งมีอุดมการณ์ผิด เพียงไม่ก็รื้อยออกจากประเทศได้ หากมีคนพร้อมจะตาย เขาก็จะทำ แต่ก็ต้องป้องกัน ด้วยการประสานงานกันอย่างใกล้ชิด ในเมื่อ contain ในซีเรียและอิรักได้เช่นขณะนี้ ก็จะกำจัดไอซิสให้น้อยลงได้ เช่นที่ทำกับอัลไคด้า แม้ว่าจะยังพอก่อเรื่องได้บ้างก็ตาม แต่ก็มีได้สร้างเหตุร้ายหนัก ๆ ในระยะหลัง ๆ มา

วันจันทร์ ที่ 16 พ.ย. วิดีโอ ใหม่ ซึ่งคงเป็นของไอซิส ได้ชี้ว่า จะก่อการร้ายในอีกหลายแห่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสหรัฐและประเทศพันธมิตร และมุ่งเป้าที่กรุงวอชิงตัน ดีซี

ในวันเดียวกัน นายเบรนนัน ผู้อำนวยการซีไอเอของสหรัฐ คาดว่าไอซิสคงจะก่อเหตุขึ้นอีก (likely) เพราะปฏิบัติการเช่นนี้ได้มีการวางแผนมาหลายเดือนแล้ว ฉะนั้นแผนมากกว่าที่เกิดแล้ว คงจะยังอยู่ใน Pipeline จึงต้องเฝ้าระวัง ส่วนกลุ่มก่อการร้ายอาบูไซยบในเกาะมินดาเนา (ตามข่าวจากรองอธิบดีกรมยุโรป) ได้ประกาศเข้าพวกกับไอซิส ซึ่งต่างจากกลุ่มมอโรริเบอเรชั่นฟรอนท์ ซึ่งเมื่อต้นปีนี้ประกาศว่าไม่สนับสนุนไอซิส เพราะใช้วิธีโหดร้ายเกินไป และในวันอังคาร ที่ 17 วันนี้ นาย Hassan Nasdallah หัวหน้ากลุ่ม Herzbollah ได้ประณามกลุ่มไอซิสที่ก่อเหตุระเบิดพลีชีพในกรุงเบรุต และมาก่อการร้ายอย่างโหดเหี้ยมทารุณที่กรุงปารีสอีกเช่นเดียวกับท่าทีของ Herzbollah เมื่อเกิดการสังหารหมู่ของบรรณานิการนิตยสารชาลีเฮ็บโดในเดือนมกราคม ศกนี้

คำปราศรัยของประธานาธิบดีโอลลองด์แห่งฝรั่งเศสต่อการประชุมร่วมของรัฐสภาฝรั่งเศสมีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างความเป็นเอกภาพในประเทศและเรียกร้องให้สภาอนุมติงบประมาณให้มากขึ้น เพราะจะจัดตั้งหน่วยต่อต้านการก่อการร้ายกับ gendarmes อีก 10,000 คน ประโยคแรกของคำปราศรัยได้แก่ France is in the state of war และได้แสดงความขอบคุณที่สหรัฐได้ให้ข่าวกรอง ซึ่งช่วยในปฏิบัติการทิ้งระเบิดในซีเรียให้ได้ผลมากขึ้น ซึ่งในปฏิบัติการทิ้งระเบิดเมื่อคืนวันอาทิตย์ จากเรือบรรทุกเครื่องบินชาร์ลส์ เดอ โกลล์ กองบินสามารถ

ทำลาย Command and Control Centre ที่เมือง Raqqa และเป้าหมายทางเศรษฐกิจด้วย ประธานาธิบดี
ออลลอนด์รายงานว่า การก่อการร้ายเมื่อคืนวันศุกร์ ที่ 13 นั้นได้มีการวางแผนแผนการรวมในซีเรีย และ
Mastermind คนที่สองกับพวกได้ดำเนินการในส่วนรายละเอียดที่เบลเยียม ก่อนมอบหมายให้คณะปฏิบัติการ
ไปทำหน้าที่ที่กรุงปารีส เป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิต 129 คน พวกป่าเถื่อนเหล่านี้ต้องการโจมตีค่านิยมและวิถีชีวิต
ของประชาชนที่ใช้ชีวิตตามปกติ ที่ได้ขอปราศรัยต่อที่ประชุมร่วมของรัฐสภาครั้งนี้ก็เพื่อยืนยันความพร้อมที่จะ
ต่อสู้และเสียสละในอันที่จะป้องกันค่านิยมของสาธารณรัฐฝรั่งเศส ฝรั่งเศสจะยื่นหยักรักษาชาติไว้เพื่อสู้กับ
พวกมัน ซึ่งไม่มีอารยธรรมใด ๆ ฆ่าฟันคนบริสุทธิ์ เพราะต้องการเพียงจะฆ่า ฆ่าพ่อเจ้าขอชิงวอนให้ทุกท่านสวณ
รักษาไว้ซึ่งเกียรติภูมิ ขณะที่กล่าวอยู่นี้ก็มีผู้รับการรักษาพยาบาล เพราะบาดเจ็บจากการกระทำของเหล่าร้าย
ตำรวจและทหารได้ทุ่มเทกำลังอย่างเต็มที่เพื่อต่อสู้กับพวกที่ทำร้ายคนที่ไม่มีทางต่อสู้ทั้งหลายทั้งปวงเหล่านี้ได้
กระทำสงครามต่อฝรั่งเศส จำเป็นที่ต้องเสนอให้ขยายประกาศสภาวะฉุกเฉินไปอีก 3 เดือน โดยขอให้สภา
บัญญัติกฎหมายรองรับเพิ่มเติมก่อนสิ้นสัปดาห์นี้ และแถลงความตั้งใจจะแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายต่าง ๆ เพื่อรับ
กับสถานการณ์ใหม่ ๆ รวมทั้งกฎเกณฑ์เกี่ยวกับผู้ที่เกิดในฝรั่งเศสและได้สัญชาติ และกรณีทีอาจจำเป็นต้อง
เนรเทศหากกระทำความผิดที่รุนแรง ซึ่งกำลังให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาปรับให้ทันสมัย และ
รัฐธรรมนูญ ซึ่งจะเป็นกฎบัตรสำคัญสำหรับสถาบันประชาธิปไตยอันจะไม่มีการเปลี่ยนแปลง แต่ดัดแปลง
บทบัญญัติบางประการเพื่อให้ครอบคลุมเหตุร้ายใหม่ ๆ เช่นกฎหมายต่อต้านการก่อการร้าย เช่นพฤติกรรม
ของไอซี อันจำเป็นต้องปรับปรุงให้สามารถดำเนินการได้ โดยรักษาไว้ตามหลัก Rule of Law และหลักสิทธิ
มนุษยชน นอกจากนี้ จะต้องมีกระบวนการค้าอาวุธ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการแล้ว
โดยหารือกับนายกรัฐมนตรีлікเซมเบอร์ก ส่วนการที่มีสภาวะสงคราม ซึ่งมาทำกับชาวฝรั่งเศส เราจะไม่มี
ความปรารถนา พวกนี้ เริ่มจากการทำอาชญากรรมและกลายเป็น Radicalisation ประธานาธิบดีประกาศว่า เราต้อง
ปกป้องปวงชนของเรา จึงจำเป็นต้องจัดตั้งขบวนการควบคุมการเข้าเมือง อันสะท้อนถึงความโน้มเอียงใน
หลายประเทศสหภาพยุโรปที่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงกฎเช่นกัน เพราะปัญหาด้านการก่อการร้ายและกระแสผู้ลี้
ภัยและอพยพนับแสนที่ปีนี้หลังไหลเข้าไปในสหภาพยุโรป ออลลอนด์ประกาศสงครามกับไอซีหลายครั้ง และว่า
การโจมตีฝรั่งเศสเท่ากับเป็นการโจมตีสหภาพยุโรปทั้งหมด อันเป็นการเลียนถ้อยคำตามข้อบท 5 ของ
สนธิสัญญานาโต้ คำกล่าวตอนหนึ่งได้แก่ France must remain as France. Barbarians cannot change
us. ออลลอนด์ได้ย้ำกำหนดการประชุมที่กรุงปารีส เพราะการประชุมดังกล่าวมีความสำคัญยิ่งต่อชาวโลก ผู้นำ

กว่า 100 คนจะมาร่วมการประชุมดังกล่าว ทั่วโลกจะได้รับทราบสถานการณ์และร่วมกันรับมือกับเหตุร้ายเช่นที่
เกิดขึ้น คำกล่าวตอนจบได้แก่ “Terrorism will not destroy France because France will destroy it.”

สมาชิกทั้งสองสภาได้ลุกขึ้นยืนปรบมือโดยพร้อมเพรียงกัน และร้องเพลงชาติฝรั่งเศสโดยทั่วกัน

รายการโทรทัศน์ระหว่างประเทศนับแต่คืนวันศุกร์ ที่ 13 พฤศจิกายน จนถึงวันที่ 17 ต่อรุ่งเช้า 18 พ.ย.
ยังคงเสนอความเคลื่อนไหวและการวิเคราะห์สถานการณ์ด้านต่าง ๆ อันสืบเนื่องมาจากคืบหน้าเหตุการณ์ก่อ
การร้าย ตามข่าวในวันอังคาร ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับได้ช ที่สำคัญไม่น้อยกว่าข่าวอื่นได้แก่แถลงข่าวจากเครมลินว่า
ผู้เชี่ยวชาญรัสเซียที่ได้ไปร่วมสืบสวนการที่เครื่องบิน Metrojet ของรัสเซียตกในอียิปต์ ได้เสนอผลการตรวจสอบ
ว่า เครื่องบินเครื่องนี้ตกเพราะแรงระเบิดภายในลำตัวเครื่องบิน เพราะมีคราบระเบิดขีดแจ้ง สำนักข่าวกรองของ
รัสเซียชี้แจงว่า เป็นระเบิดแบบ Home made ใช้ดินระเบิด (TNT) ขนาด 1 กิโลกรัม ที่ถูกซุกไปในลำตัว ทำให้
เครื่องบินแตกกลางอากาศ เป็นเหตุให้ผู้โดยสารและผู้ควบคุมการบิน 224 คนเสียชีวิตหมด เกือบทั้งหมดเป็น
ชาวรัสเซีย ประธานาธิบดีปูตินกล่าวคำปราศรัยด้วยความเศร้าสลดและคั่งแค้น ใช้คำว่าผู้ที่ทำให้เครื่องบินตก
ใช้การกระทำอัน Ferocious อย่างให้อภัยไม่ได้ จำต้องล้างแค้น โดยจะโจมตีฝ่ายก่อการร้าย (ไอซิส) อย่างหนัก
ยิ่ง “ใครก็ตามเป็นผู้ก่อเหตุ รัสเซียจะตามหาตัวและล่าจับให้ได้ไม่ว่าจะหนีไปอยู่ที่ใดทั่วโลก การล้างแค้นด้วย
ความผูกพยาบาทจำเป็น” แม้กลุ่มที่มีส่วนก็จะต้องถูกลงโทษด้วย หากใครบอกกล่าวให้หาตัวคนร้ายใจอำมหิต
ได้ รัสเซียตั้งรางวัลไว้ 50 ล้านดอลลาร์ ในคืนวันอังคาร เครื่องบินรัสเซียได้ขึ้นปฏิบัติการเข้าใจว่า เพื่อโจมตีทั้ง
ระเบิดไอซิสในซีเรีย โดยเพิ่มกำลังเป็นสองเท่า ใกล้เคียงกับยุทธการทางอากาศของฝรั่งเศส เป็นคืนที่สาม

เกี่ยวกับปฏิบัติการทางอากาศนี้ นายเดวิด แคเมรอน นายกรัฐมนตรีอังกฤษ ได้แถลงแนวทาง
ดำเนินการในทางต่าง ๆ ต่อสภาผู้แทนในวันนี้ แต่ยังขยับประเด็นการโจมตีทางอากาศในซีเรียไว้ เพื่อหารือกับ
ทุกฝ่ายในสภาภายในสัปดาห์นี้ คงจะเพื่อให้ได้เสียงสนับสนุนเป็นเอกฉันท์ โดยในวันนี้ แคเมรอนก็ได้เสนอแผน
อย่างสมบูรณ์แบบเพื่อต่อสู้กับไอซิส รวมทั้งการดำเนินการภายในประเทศ เช่นสถานศึกษาที่สอนให้คนใช้
ความรุนแรง หรือ Radicalisation ก็จะถูกปิด เป็นต้น ต่อสภา อย่างไรก็ตาม สำนักข่าวเอกซเน็ทที่ข้าพเจ้าได้รับทาง
มือถือรายงานในวันนี้ว่า แคเมรอนกับปูตินได้ตกลงกันว่า จะไม่บิณฑสันทางกันในการปฏิบัติการเหนือ่าน
ฟ้าซีเรีย เมื่อพิจารณาแผนยุทธการของประเทศต่าง ๆ แล้ว เครื่องบินรบคงจะแนบฟ้าในไม่ช้า

เกี่ยวกับเรื่องการบินเช่นกัน สายการบินบริติช แอร์เวย์ส ในเที่ยวบินจากลอนดอนไปท่าอากาศยานโลแกนที่นครบอสตัน ได้ติดต่อให้ตำรวจไปพบที่เครื่อง เพราะระหว่างทาง ผู้โดยสารคนหนึ่งได้พยายามก่อความวุ่นวายขึ้น โดยในขั้นแรกเขาจะเปิดประตูฉุกเฉินในระหว่างยังอยู่ในอากาศ เมื่อไม่สำเร็จก็จะบุกเข้าไปในห้องนักบิน ซึ่งเข้าไม่ได้ ข้าพเจ้าเห็นเครื่องเข้าจอดที่ท่าอากาศยานโลแกน แต่ตำรวจยังไม่ถึง จึงไม่ทราบแน่ชัดว่าเกิดอะไรขึ้น เพราะตอนนี้ก็ 02.15 แล้ว ตามเวลาในไทย เครื่องเข้าจอดที่เบย์โดยเรียบร้อย

ในขณะที่เดียวกันมีรายงานด่วนเข้ามาทาง ซีเอ็นเอ็น ว่าการแข่งขันฟุตบอลระดับมิตรระหว่างเยอรมันกับเนเธอร์แลนด์ที่นครฮันโนเวอร์ ต้องถูกยกเลิกกะทันหัน คงจะเพราะมีเหตุไม่น่าวางใจบางอย่าง แม้ว่า นางแอนเจลา แมร์เคิล นายกรัฐมนตรีเยอรมันจะไปชมก็ตาม ผู้เข้าชมทั้งสนามเกือบหมื่นคนต้องออกจากสนาม ผู้ที่ทราบจากเอ็นทีวีแจ้งแก่คริสเตียนอามันพอร์ของซีเอ็นเอ็นว่ามีรายงานว่าจะมีการระเบิดพลีชีพหรือคาร์บอมบ์และตำรวจสกัดได้ก่อน จึงมีการยกเลิกการแข่งขัน ส่วนการแข่งขันกระชับมิตรระหว่างอังกฤษกับฝรั่งเศสในคืนวันที่สนามเวมบลีย์เช่นกัน ก็จะสามารถมีต่อไปได้ โดยจะมีการร่วมกันร้องเพลงชาติฝรั่งเศสเป็นพิเศษด้วย อันที่จริงการร่วมร้องเพลงชาติฝรั่งเศสเพิ่งจะจบไปเมื่อเวลา 03.00 น. ตามเวลาในไทย

ในส่วนที่เกี่ยวกับการตามจับผู้ต้องหาคนที่ 8 นั้น เจ้าหน้าที่จากทุกประเทศได้ติดตามไปในที่ต่าง ๆ ทั้งในฝรั่งเศสและเนเบลเยี่ยม แต่ยังไม่อาจจับตัวได้ แม้จะได้ไปพบห้องพักในโรงแรมเล็ก ๆ แห่งหนึ่งในฝรั่งเศสก็ตาม ที่พบได้แก่เข็มฉีดยาที่ถูกทิ้งไว้ แต่มีหลักฐานที่ค้นพบในวันอังคารวันนี้ ว่ายังมีผู้เกี่ยวข้องอีก 1 คน ซึ่งไม่มีฝ่ายใดทราบมาก่อน แหล่งข่าวว่าคนร้ายทิ้งโทรศัพท์มือถือได้ จึงทราบแผนการ นอกจากนี้ ทุกฝ่ายยังได้หลักฐานว่า คนชื่ออาดาอู๊ด อายุ 27 หรือ 28 เป็น mastermind ของการก่อการร้ายที่กรุงปารีส สัญชาติเบลเยียม เป็นเพื่อนใกล้ชิดของนายบัคคาคี หัวหน้าใหญ่ของไอซิล ทุกประเทศกำลังล่าตัวอยู่ สำหรับพวกที่กำลังหลบหนีนี้ ควรติดต่อกับสถานทูตฝรั่งเศสหรือสหรัฐหรืออียูหรืออินเตอร์โพล เพื่อขอภาพถ่ายและไอดีเนติคมา ให้นำหน่วยต่อต้านการก่อการร้ายของไทยและตำรวจแจ้งทางตรวจคนเข้าเมืองเพื่อเฝ้าระวัง หากได้หมายจับมาด้วยก็จะดี เรื่องนี้สำคัญและด่วนมาก หากมีรายละเอียดทางออนไลน์ของซีเอ็นเอ็นหรือบีบีซีก็เป็นอีกทางหนึ่งที่จะใช้ประโยชน์ได้

มนัสพาสน์ ชูโต

รายงานด่วนมาก ฉบับที่ 5

ตามรายงานจากสำนักข่าวต่างประเทศหลายแห่ง เริ่มแต่เวลา 04.30 ตามเวลาในฝรั่งเศส กำลังร่วมตำรวจ ตำรวจยุติธรรม พลแม่นปืนและทหาร ได้สนธิกำลังกันบุกเข้าอพาร์ทเมนต์ แถบซังเดอนีส ในกรุงปารีส ไม่ห่างจาก Stade de France เท่าใดนัก เพื่อจะล่าตัวผู้เกี่ยวข้องกับกรก่อการร้ายครั้งใหญ่เมื่อคืนวันศุกร์ ที่ 13 พ.ย. ปราบฏว่าเป็นที่ซ่อนผู้ต้องสงสัยจำนวนเกือบสิบคน เจ้าหน้าที่ต้องการล่าตัวนายอับดุลฮามิด อิบาฮู๊ด ที่เข้าใจว่าเป็น mastermind ของเหตุร้ายเมื่อวันศุกร์ และนายอับเดสซาลาม ผู้ต้องสงสัยคนที่ 8 ฝ่ายก่อการร้ายได้ต่อสู้ คนร้ายหญิงคนหนึ่งระเบิดเข็มขัดบันจูระเบิดพลีชีพ ตายในทันที อีก 2 คนระเบิดสังหารตนเองและถูกพลแม่นปืนยิงถึงแก่ชีวิต รวมเป็นฝ่ายคนร้ายตาย 3 อีก 3 คนถูกจับกุมได้ ฝ่ายเจ้าหน้าที่ได้รับบาดเจ็บ 7 คน ขณะนี้ยังไม่อาจจะได้ว่า ฝ่ายก่อการร้ายที่เสียชีวิต ณ ที่เกิดเหตุเป็นใครบ้าง การบุกโจมตีและการปิดล้อมถนนทุกสายในย่านนั้น มีต่อเนื่องมาจนประมาณ 08.00 น ตามเวลาที่ท้องถิ่น วันนี้

มณัสพาสน์

สำหรับภาพและรายละเอียดของผู้ต้องสงสัยที่ ลูกสาวผมพิมพ์จากบีบีซี ออนไลน์ถ้าต้องการจะส่งมาให้พร้อมนี้

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนพฤศจิกายน 2558 ฉบับที่ 5 เพิ่มเติม

การบุกเข้าทำลายรังของผู้ก่อการร้ายเริ่มเมื่อเวลา 04.20 น. ตามเวลาในฝรั่งเศส และต่อสู้กัน
ไปประมาณ 1.30 ชั่วโมง ทั้งปืนกลและระเบิดเสียงดังสนั่นไปทั่วตำบล เป็นผลจากการข่าว ไม่ว่าจะ
ได้มาทางใดก็ตาม แหล่งหนึ่งมาจากสายข่าวเบลเยียม อีกสายหนึ่งคงจะเป็นจากการใช้
โทรศัพท์มือถือและการดักฟังการติดต่อ ซึ่งตำรวจเข้าใจว่า จะมีการก่อการร้ายในกรุงปารีสในไม่ช้า
จึงตัดสินใจเข้าบุก เพราะเฝ้าสังเกตการณ์อาคารแถวนั้นมาพักหนึ่งแล้ว เป็นเหตุให้ผู้คิดร้าย 3 คน
เสียชีวิต 1 คนเป็นผู้หญิงที่กระชากเสื้อก็กระเปิดตัวตายเมื่อตำรวจจู่โจมเข้าไปที่อพาร์ทเมนต์ในย่าน
ซัง เดอนีส ของกรุงปารีส รายงานต่อมาแจ้งว่าหญิงคนนี้เป็นลูกพี่ลูกน้องของอบาอู๊ด อีก 2 คนตาย
ระหว่างยิงต่อสู้กับเจ้าหน้าที่ ที่จับตัวได้ในตึก อพาร์ทเมนต์มีในชั้นแรก 3 คน และอีก 2 คนจับได้ที่
ท้องถนน เจ้าหน้าที่บาดเจ็บ 5 คน รายงานของซีเอ็นเอ็นเ็นกล่าวว่าจะจับได้ทั้งหมด 7 คน ซึ่งของเขาคง
ถูก เพราะข้าพเจ้าเปลี่ยนช่องไปหลายครั้ง อาจจะได้ทราบไม่ครบถ้วน

ส่วนการสืบหลักฐานว่า Abdelhamid Abaaoud ที่เข้าใจกันว่าเป็น Mastermind ของบรรดา Cells ใน
ยุโรป นั้น ฝ่ายที่เกี่ยวข้องกำลังชันสูตรพลิกศพและตรวจศพดีเอ็นเออยู่ ยังไม่ทราบผลแน่นอนขณะทำรายงาน
นี้อยู่ แต่ผู้สื่อข่าวหลายคนเชื่อว่า อบาอู๊ด คงต้องอยู่ในที่เกิดเหตุ เพราะกำลังต่อต้านที่ไอซิสนำมาใช้มากกว่า
ธรรมดา ทั้งปืนกล ระเบิดนาธานิด เทียบได้กับการทำสงครามใหญ่ ซึ่งทำให้กำแพงของตึกพังทลาย หน้าต่าง
พังพร้อมกระจกแตกละเอียดหล่นไปข้างล่างทั้งหมด พื้นของอพาร์ทเมนต์ทั้งแผ่นก็ทรุดลงมา แรงระเบิดชุด
หลังสุดรุนแรงและสิ้นสะเก็ดอันยิ่ง ผู้คนที่พำนักอยู่ทั้งตำบลนี้ไม่ถึงว่าจะรุนแรงถึงขนาดนั้น บางคนสงสัยว่า
อบาอู๊ดจะเคลื่อนที่จากซีเรียเมื่อไม่นานมานี้ มาถึงฝรั่งเศสได้อย่างไร แต่ฝ่ายข่าวทั้งของเบลเยียมและฝรั่งเศส
ต่างก็ได้รับรายงานจากการดักฟังเช่นเดียวกันว่า อบาอู๊ด อยู่ในที่นั้น เศษเนื้อจากศพที่กระเด็นไปทั่วจึงกำลัง
ได้รับการชันสูตรอย่างละเอียด เมื่อคริสเตียนอามันพอร์ธามว่า นายจอห์น แครร์รี่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการ
ต่างประเทศสหรัฐ ซึ่งอยู่ที่กรุงปารีสขณะนี้ จะยืนยันได้หรือเปล่าว่าอบาอู๊ดเป็น Commander คนสำคัญของไอ
ซิลและเป็นเป้าของการบุกโจมตีเมื่อเช้านี้ นายแครร์รี่ตอบว่า ยืนยันได้ว่าเขาเป็นผู้บัญชาการสำคัญของไอซิล
แต่ไม่อาจยืนยันได้ว่า เขาเป็นเป้าของการโจมตีในวันนี้

ตลอดเวลาที่ผ่านมามีตั้งแต่เมื่อคืนวันอังคารและเช้าวันพุธ เครื่องบินรบของฝรั่งเศส และเครื่องบินอีก ส่วนหนึ่งของรัสเซีย ได้โจมตีทิ้งระเบิดเมือง Raqqa ในซีเรีย ข่าวกระแสนี้ว่า นักรบไอซิสเสียชีวิต 33 คนจากการโจมตีทางอากาศ และมีข่าวว่า แกนนำไอซิสได้ย้ายออกจากรัคก้าไปแล้วเพื่อไปสูนครโมซูลทางเหนือของอิรัก เข้าใจว่าจะต้องอาศัยเส้นทางอื่น เพราะทางหลวงสาย 47 ถูกกองกำลังเคิร์ด เป็ชเมอ์ก้าและยาซิดียึดไว้เป็นส่วนใหญ่ นายพลบาร์ซानी ผู้บัญชาการภาคสนามเห็นว่าเป็นการยากที่จะฝ่าแนวของเขาไป ข้อที่ควรเข้าใจก็คือคนของไอซิสถูกขจัดไปไม่น้อย แม้จะยังมีคนซึ่งมีสัญชาติยุโรปอีกนับพันก็ตาม วันนี้ เครื่องบินของสายการบินในยุโรป ซึ่งจะบินจากสหรัฐไปยุโรป รวมทั้งแอร์ ฟรานซ์ ต้องร่อนลงที่ Salt Lake City, Utah เพราะมีโทรศัพท์ขู่ว่าถูกวางระเบิด แต่เมื่อตรวจแล้ว ไม่มีมูล อย่างไรก็ตามเมื่อวันอังคาร ทางกรมเยอรมันได้จับผู้ที่มีพฤติกรรมส่อว่าอาจเกี่ยวพันกับการก่อการร้ายในกรุงปารีสที่เมือง Aachen ได้ 5 คน และในวันพุธ วันนี้ทางการตุรกีได้จับกุมผู้ที่เกี่ยวข้องกับได้ซัดได้ 8 คน เป็นชาวมอริอ็อกโก ซึ่งบินจากคาซาลังก้าไปสู่อิสตันบูลและกำลังหาทางไปต่อยังเยอรมัน โดยทางเครื่องบินหรืออาจจะแยกกันปะปนกับผู้ลักลอบเช่นรายอื่น

ในวันนี้ ประธานาธิบดีโอลลองด์ได้เชิญนายกรัฐมนตรีทั่วฝรั่งเศสมาประชุมใหญ่ เพื่อบรรยายเหตุการณ์ร้ายที่เกิดขึ้น โดยได้กล่าวว่า บัดนี้สามารถทราบชื่อผู้เสียชีวิตเมื่อวันศุกร์ทั้ง 129 คนแล้ว และย้ำความจำเป็นที่จะต้องขยายเวลาประกาศสภาวะฉุกเฉินเป็นอีก 3 เดือน ซึ่งประเด็นนี้มีหลายคนไม่สู้จะเห็นด้วย เพราะการพยายามเพิ่มอำนาจเด็ดขาดหลายประการไว้ในมือประธานาธิบดีเช่นนี้เป็นท่าทีของฝ่ายขวา ไม่น่าจะเป็นหัวหน้าพรรคฝ่ายซ้าย อันได้แก่โอลลองด์ ซึ่งอยู่พรรคฝ่ายซ้ายหรือสังคมนิยม อย่างไรก็ตาม ประธานาธิบดีโอลลองด์มีกำหนดจะไปหารือกับประธานาธิบดีโอบามาที่กรุงวอชิงตันในสัปดาห์หน้า เรื่องหนึ่งที่คาดว่าจะหารือกันได้แก่การขยายวงพันธมิตรต่อต้านไอซิล ทำนองเดียวกับที่ประธานาธิบดีบูตินแถลงต่อสมัชชาสหประชาชาติเมื่อปลายเดือนกันยายน เพียงไม่กี่วันก่อนที่รัสเซียจะส่งกองกำลังทางอากาศไปปฏิบัติการในซีเรีย แต่แทนที่จะทำลายล้างไอซิล กลับทำลายฝ่ายต่อต้านหัวปานกลางเพื่อเสริมกำลังบาชาร์ อัล อัสซาดมากกว่า แต่แนวทางนี้คงจะเปลี่ยนแปลงไปบ้าง เพราะบัดนี้ บูตินต้องการจะล้างแค้นไอซิลอย่างหนัก เพราะเป็นฝ่ายระเบิดเครื่องบินโดยสารของรัสเซียในคาบสมุทรไครเมีย

เมื่อประมาณ 02.10 น. ตามเวลาในไทย อัยการฝรั่งเศส ได้แถลงข่าว เกี่ยวกับการก่อการร้ายเมื่อวันศุกร์ ที่ 13 ในหลายเรื่อง โดยได้กล่าวถึงรถไฟที่จอดทิ้งไว้ซึ่งมีปืนคาลาซนิคอฟอยู่ 3 กระบอก และตรวจพบ

โทรศัพท์มือถือตรงข้างโรงคอนเสิร์ต ซึ่งทำให้ได้ทราบแผนการร้ายบางอย่าง รวมทั้งอาร์ทเมนต์ที่ซึ่ง เดอนีส ต้ารวจและทหารได้ระดมพลกันเข้าล้อมจับ กองกำลังร่วมยิงปืนกลไปประมาณ 5 พันนัด ในขั้นนี้ ยังไม่อาจ ยืนยันได้ว่าจะสามารถจับหัวหน้าคอมมานโดได้ คืออบาฮู๊ดและอับเดสซาลาม ทราบเพียงว่า อบาฮู๊ดได้ไปยังอ พาร์ตเมนต์ ส่วนนายอับเดสซาลามได้ไปพักที่โรงแรมแห่งหนึ่ง สองคนที่ตายยังไม่สามารถทราบชัดว่าชื่ออะไร คำชี้แจงของอัยการมิได้ทำให้ชัดเจนขึ้นเกี่ยวกับทั้งสองคน

ส่วนที่เมืองโมเลนบีกในเบลเยียม ซึ่งเป็นถิ่นยากเข็ญหน่อย จึงทำให้คนชายขอบไปอยู่กันมาก รวมทั้ง พวกที่นิยมความรุนแรงด้วย คืบวันนี้ พลเมืองจำนวนมากที่เป็นมุสลิมได้ไปชุมนุมกัน เพื่อแสดงว่า ผู้ก่อการร้าย ได้ทำให้ปวงชนมุสลิมถูกเข้าใจผิดไปด้วย ส่วนใหญ่จึงคล้องป้ายว่า “Not in my name” ซึ่งในฝรั่งเศสก็มีมุสลิม แสดงออกเช่นเดียวกัน

ขอขอบคุณท่านรองอธิบดีกรมยุโรปที่แสดงความรู้สึกที่นำชื่นชมไป ผมขอมีโอกาสถ่ายทอด ประสบการณ์ให้รุ่นน้อง ลูกและหลาน อันจะช่วยให้ผมมีกำลังที่จะทำในสิ่งที่มีประโยชน์แก่ข้าราชการกระทรวง การต่างประเทศต่อไป อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ได้ โดยไม่ต้องอ้างชื่อผม แต่โปรดเข้าใจว่า ผมพิมพ์รายงาน และวิเคราะห์ขั้นสุด ๆ โดยมีได้ร่าง แต่รับรองได้ว่าเป็นเรื่องจริง

มนัสพาสน์ ชูโต

03.15 น. 18-19 พฤศจิกายน 2558

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนพฤศจิกายน 2558 ฉบับที่ 6

ประเด็นสำคัญของปฏิบัติการครั้งใหญ่ที่อพาร์ทเมนต์ในเขตซัง เดอนีสของกรุงปารีส เริ่มแต่เวลา 04.20 ตามเวลาฝรั่งเศสเมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน ได้แก่การสกัดแผนการร้ายครั้งใหญ่ที่กำลังจะเกิดขึ้นอีกในกรุงปารีส ตามข่าวกรองที่ทั้งฝรั่งเศสและเบลเยียมได้รับมา และเข้าใจด้วยว่า นายอับเดลฮามิด อบาอู๊ด หัวหน้าเครือข่าย (Mastermind หรือ Ring Leader) ซึ่งเป็นผู้ประสานปฏิบัติการของ Sleeper Cells ทั่วยุโรป คงจะร่วมอยู่ในคณะนี้ด้วย ขณะนี้กำลังรอผลการตรวจดีเอ็นเออยู่ เพราะตำรวจได้เก็บเศษเนื้อที่กระจัดกระจายอยู่ในอพาร์ทเมนต์ไปตรวจ ขณะนี้เวลา 18.06 น. ตามเวลาในไทย ยังไม่ได้รับรายงานเพิ่มเติม หากมีมาก็จะได้รายงานมาทันที

ขณะเดียวกัน ทางการเบลเยียมได้บุกเข้าที่ต่าง ๆ ห้าถึงหกแห่งในกรุงบรัสเซลส์พร้อมกัน เพราะมีส่วนเกี่ยวข้องกับนาย Bilal Hadfi เด็กหนุ่มชาวเบลเยียมเชื้อสายมอริอ็อกโก ซึ่งตายจากระเบิดพลีชีพในการจะบุกเข้าสนามกีฬาแห่งชาติฝรั่งเศสเมื่อคืนวันศุกร์ ที่ 13 พ.ย. ผลเป็นประการใดบ้าง ยังไม่มีการแถลง ซึ่งเมื่อเกิดเหตุปะทะกันกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปราบปรามเมื่อต้นปีนี้ อัยการก็มิได้แถลงข้อมูลมากเท่าใดนัก ข่าวต่อมาปรากฏว่า ทางการจับกุมพวกญิฮาดิสต์ได้ 9 คน

เบลเยียม ซึ่งมีประชากรเพียง 11.2 ล้านคน แต่มีญิฮาดิสต์เป็นจำนวนมากเมื่อเทียบกับประชากร นายอบาอู๊ดเองมีสัญชาติเบลเยียมเชื้อสายมอริอ็อกโกเช่นกัน ได้เข้าร่วมกับไอซิสเมื่อปี ค.ศ. 2014 ทั้ง ๆ ที่อายุเพียง 26 หรือ 27 แต่ได้ใกล้ชิดกับนายบัคคาคี Caliph ของไอซิสและได้รับมอบหมายให้ครอบครองปฏิบัติการร้ายทั่วยุโรป เป็นคนจากมอริอ็อกโก ซึ่งเข้าพเจ้าเคยรายงานมาก่อนในฉบับเดือนมกราคม ศกนี้ (หน้า 16,18 และ 27) เมื่อมีการปะทะกันกับเจ้าหน้าที่เบลเยียม ซึ่งทราบมาว่า Cell ที่เมือง Verviers ทางตะวันออกของเบลเยียม กำลังจะก่อการร้ายในวงกว้างในประเทศ นายอบาอู๊ดเป็นผู้ประสานการก่อเหตุร้ายในขบวนรถไฟความเร็วสูงจากเนเธอร์แลนด์เมื่อไม่นานมานี้ และเป็นศูนย์ประสานงานในการก่อการร้ายเมื่อวันศุกร์ ที่ 13 พ.ย. อันที่จริงในจำนวนแผนก่อการร้าย 6 แผนที่ถูกเจ้าหน้าที่ฝรั่งเศสสกัดได้ นับแต่ฤดูใบไม้ผลิปีนี้ 4 แผนมีนายอบาอู๊ดเป็นผู้ควบคุมและประสานงาน

ในวันนี้ ไอซิสได้โฆษณาทางนิตยสารออนไลน์ว่า ได้สังหารคนจีน และคนนอร์เวย์ประเทศละหนึ่งคน เนื่องจากไม่ยินยอมจ่ายค่าไถ่ตามข้อเรียกร้อง และนำเสนอภาพกระป๋องโซดาเยื่อ Schwebbe ว่าได้ใส่ดินระเบิด 1 กิโลกรัมไว้ เพื่อระเบิดเครื่องบิน Metrojet ของรัสเซียในตาบสมุทรไครเมีย และนอกจากการขู่จะโจมตี

กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. แล้ว เมื่อคืนนี้ได้ออกเผยแพร่วิดีโอที่จะโจมตีนครนิวยอร์กอีกด้วย ถ้าจะรวบรวมรายชื่อใน
วรรคนี้ จะเห็นได้ว่า ไอซิสได้ตั้งตัวเป็นศัตรูกับอภิมหาอำนาจและมหาอำนาจชั้นนำของโลกครบหมดแล้ว ใน
วันนี้ ประธานาธิบดีสี จิ้น ผิงแห่งจีนประกาศว่าจะแก้แค้นความร้ายกาจของไอซิสอย่างเต็มที่ ส่วนรัสเซียได้
เผยแพร่ภาพของการทิ้งระเบิดถล่มน้ำมันของไอซิสในซีเรีย 116 คัน คิววันดำกระจายไปในท้องฟ้า เครื่องบิน
รบของฝรั่งเศสจากเรือบรรทุกเครื่องบินที่ลอยลำอยู่ใกล้ฝั่งซีเรียได้โจมตีเป้าหมายต่าง ๆ 35 แห่งในซีเรีย

ในวันนี้หรือเมื่อคืนนี้ ทางการสนธิสัญญาฉบับคนที่ถือหนังสือเดินทางของซีเรียปลอมได้ 5 คน พวกนี้กำลัง
พยายามจะหาทางไปยังสหรัฐ รายงานต่อมาแจ้งว่า 4 คนเป็นนักศึกษา นอกจากนี้ชาวซีเรีย 2 ครอบครัวซึ่งมี
เด็กเล็กหลายคนได้มอบตัวแก่เจ้าหน้าที่ในเมืองลาเรโด มลรัฐเท็กซัส ยังไม่มีข่าวคืบหน้าว่า ทางการสหรัฐจะ
ดำเนินการประการใดต่อไป ในขณะที่พรรคีพิบัติกันกำลังเสนอร่างกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งชนสัญชาติซีเรีย ประธานาธิบดีโอบามาแถลงว่าหากมีเนื้อหาเป็นการจงใจเลือกปฏิบัติ ก็จะได้

เมื่อเวลา 19.34 น ตามเวลาในไทย ทางการฝรั่งเศสแจ้งข่าวว่า อับดุลฮามิด อบาอู๊ดถูกสังหารแน่นอน
แล้วเมื่อปะทะกันเข้าวานนี้ที่ซัง เดอนีส อีกสักครู่ต่อมา เจ้าหน้าที่ฝรั่งเศสยืนยันในทำนองเดียวกันว่า ผลการ
ตรวจสอบเศษเนื้อจากในอาร์ทเม้นท์ ดีเอ็นเอเป็นของอบาอู๊ด ระหว่างที่ผู้สื่อข่าวอาวุโสของซีเอ็นเอ็นกำลัง
หารือกันอยู่ในระหว่างออกอากาศ ผู้ช่วยบรรณาธิการนิตยสาร Paris Match ให้ความเห็นว่า ไอซิสคิดแบบใด
จึงมอบความรับผิดชอบสำคัญมากให้แก่คนที่มิวุฒิภาวะและความรู้ไม่ถึงขั้น เช่นอบาอู๊ด วุฒิสมาชิก Angus
King จากกรรมาธิการข่าวกรองของสหรัฐ เห็นว่าเป็นข่าวดี แต่ฝรั่งเศสและชาวยุโรปยังมีมือไม่พอ ดังที่เห็น
การปล่อยให้อาเซียนปะปนมาในกระแสน้ำผู้ลี้ภัยและการระดมยิงอย่างหนักหน่วงที่ซัง เดอนีสเมื่อวานนี้ ข้าพเจ้า
เองขอไม่ให้ความเห็น เพราะยังทราบความเป็นจริงไม่ครบถ้วน แต่การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจค้นพบคลังแสงของ
พวกไอซิส ซึ่งรวมอาวุธสงคราม อาวุธหนัก รวมทั้งฐานยิงจรวดด้วย ก็คงต้องป้องกันตัวให้เต็มที่ไว้ก่อน ส่วน
อัยการฝรั่งเศสและเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ย้ำว่า การตายเนื่องจาก Multiple Impact (เพราะนอกจากกระสุนปืนทั้ง
5,000 นัดจากตำรวจแล้ว ยังมีแรงระเบิดที่คนร้ายหญิงกระชากระเบิดที่รอบเอวด้วย) และลายมือก็ตรงกับ
หลักฐานที่มีอยู่ ต่อมา รัฐมนตรีมหาดไทยฝรั่งเศสได้แถลงข่าว และว่า ในวันพรุ่งนี้ จะมีการประชุมรัฐมนตรี
มหาดไทยและด้านความมั่นคงจากสหภาพยุโรปทั้งหมดเพื่อปรึกษากันถึงการแชร์ข่าวกรองระหว่างสมาชิก
สหภาพให้ทันเหตุการณ์ยิ่งขึ้น เพราะไม่มีประเทศใดทราบข่าว นายอบาอู๊ด ซึ่งเชื่อกันว่าอยู่ที่ซีเรีย กลับมาคุม

ปฏิบัติการการก่อการร้ายในยุโรปได้อย่างไร แต่ข้อเท็จจริงที่ทราบกันอย่างไม่เป็นทางการก็คือ หน่วยข่าวกรองของมอริอ็อกโกได้แจ้งแก่หน่วยงานข่าวกรองของฝรั่งเศสว่า นายอบาอู๊ดจะไปที่กรุงปารีสสองวันก่อนที่จะเกิดเหตุร้าย ส่วนการไปที่ซัง เดนิส นั้น ทางหนึ่งที่ฝรั่งเศสได้ข่าวมาได้แก่การถอดข้อความจากโทรศัพท์มือถือของ คนร้ายผู้หนึ่งซึ่งตกอยู่ข้างโรงแสดงคอนเสิร์ตบาดาลคองที่ถูกระดมยิงและระเบิดเมื่อวันศุกร์ ที่ 13 พ.ย.

เกี่ยวกับข้อเสนอของประธานาธิบดีออลลองด์ที่จะขยายประกาศสภาวะฉุกเฉินไปอีกเป็นสามเดือน นั้น วันนี้ National Assembly ได้ลงมติเห็นชอบแล้ว ส่วนวุฒิสภาจะพิจารณาในวันศุกร์ พรุ่งนี้ ด้วยเหตุที่มีประกาศสภาวะฉุกเฉินใช้บังคับอยู่โดยประกาศด่วนของประธานาธิบดีเมื่อเกิดเหตุร้ายขึ้น การสนธิกำลังและการประกาศระดมกำลังตรวจค้นที่ต่าง ๆ เกือบ 300 แห่งทั่วประเทศ และการโจมตีที่ซัง เดนิสเมื่อวานนี้ จึงปฏิบัติการได้ทันทีโดยไม่ต้องรอขอคำสั่งศาลตามสถานการณ์ปกติ

เมื่อประมาณหลังเที่ยงคืนเศษ ตามเวลาในไทยวันที่ 19-20 พ.ย. ไอซิสได้ออกวิดีโอใหม่ชื่อว่า จะก่อการร้ายในกรุงโรม และเมืองสำคัญอีกหลายแห่งในภูมิภาคยุโรป ส่วนนายกเทศมนตรี เดบราซิโอ ของนครนิวยอร์ก ให้ความมั่นใจว่า เจ้าหน้าที่ NYPD FBI CIA NSA DHS พร้อมสำหรับทุกสถานการณ์ ซึ่งหมายรวมทั้งกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ซึ่งถูกวิดีโอขู่ก่อนหน้าด้วย และในวันนี้ Grand Mufti แห่งอียิปต์ได้ประณามความเลวร้ายของไอซิลอย่างรุนแรง ตามความเห็นของ Nic Paton Walsh ผู้สื่อข่าว CNN ที่ตระเวนไปตามสนามรบต่าง ๆ ในซีเรีย อิรัก และเลบานอน รายงานว่า Raqqa ในซีเรีย ซึ่งถูกโจมตีทิ้งระเบิดอย่างหนักทั้งจากสหรัฐฯ พันธมิตรในภูมิภาค ฝรั่งเศส รัสเซีย และอีกไม่กี่วันอังกฤษก็จะมาร่วมด้วย รอการออกเสียงในสภาผู้แทนราษฎรอยู่ เพราะนายคอบิน หัวหน้าพรรคแรงงานเปิดโอกาสให้สมาชิกออกเสียงโดยเสรี ทำให้เมืองรัคก้าขณะนี้วินาศไปอย่างมาก แม้จะเป็นเมืองใหญ่ก็ตาม นิคคาดว่า ฝ่ายผู้นำของไอซิลคงจะกระจายพลพรรคของไอซิลเป็น affiliates ต่าง ๆ โดยแยกกันอยู่ในลิเบีย ทางเหนือของไซนายของอียิปต์ ส่วนต่าง ๆ ในแอฟริกา และอาจมีบางส่วนในเอเชีย ส่วนผู้มีสัญชาติยุโรปก็แยกย้ายไปในภูมิภาคยุโรป และเพิ่มปฏิบัติการเชิง Lone Wolf มากขึ้น ในทัศนะของข้าพเจ้า Lone Wolf คงไปปฏิบัติการในอเมริกาเหนือ คือทั้งสหรัฐฯและแคนาดา และในที่ซึ่งอาจเรียกว่า Targets of opportunity อันน่าจะเป็นในที่ใดก็ได้ เพราะในแง่จำนวนคน ความสูญเสียแต่ละครั้งจะน้อยลง แต่การย้าย Central Command บ่อยครั้งอาจทำให้อำนาจควบคุมความเป็นปึกแผ่นด้อยลง ในขณะที่ความเสี่ยงต่อการถูกโจมตีทางอากาศ ทั้งจากเครื่องบินรบและจากโดรน เพิ่มมากขึ้น

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนพฤศจิกายน 2558 ฉบับที่ 7

ตั้งแต่วันที่ 20 พฤศจิกายน ศกนี้ ไม่ถึงหนึ่งวัน หลังจากที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ฝรั่งเศสและอัยการ ยืนยันอัตลักษณ์ของศพนายอับเดลฮามิด อบาอูดี ผู้อยู่ในฐานะ Mastermind ของไอซิสที่ได้ควบคุมและประสานงานการก่อการร้ายอย่างน้อย 6 ครั้ง นับแต่ฤดูใบไม้ผลิปีนี้ ทางกรเบเลียมก็ได้เพิ่มความเข้มข้นในการตามล่านาย Salah Abdeslam ผู้ต้องสงสัยจากเหตุการณ์ร้ายที่กรุงปารีสซึ่งยังรอดชีวิตและคงจะหนีกลับไปสู่ประเทศเบลเยียม ทำให้สถานการณ์ตึงเครียดไปทั่ว ถึงขั้นที่ในวันเสาร์ที่ 21 พฤศจิกายน ทางกรเบเลียมได้ประกาศขึ้นระดับเตือนภัยจากการก่อการร้ายถึงขั้นสูงสุด อันได้แก่ระดับ 4 เพราะคาดหมายว่าภัยที่อาจจะมีมา “imminent” และคงจะเป็นการก่อเหตุพร้อม ๆ กันหลายแห่งคล้ายกับเหตุร้ายในกรุงปารีสเมื่อวันศุกร์ที่ 13 ตำรวจและทหารในชุดป้องกันภัยพร้อมอาวุธเต็มทีเดินตรวจตราทั่วกรุงปารีส

เมื่อเวลา 18.40 น. ตามเวลาในยุโรปตะวันตก วันอาทิตย์ที่ 22 พ.ย. นายชาร์ลส์ มิเชล นายกรัฐมนตรีเบลเยียมได้แถลงทางโทรทัศน์ให้คงระดับการเตือนภัยจากการก่อการร้ายไว้ที่ 4 อันเป็นระดับสูงสุดไว้ต่อไป โดยให้งดบริการขนส่งสาธารณะ จนจะมีการทบทวนในเวลาบ่ายของวันจันทร์ และให้ปิดโรงเรียนในวันจันทร์เช่นกัน

เมื่อวันศุกร์ที่ 20 พฤศจิกายน ที่เมืองบามาโก ประเทศมาลี ผู้ก่อการร้ายจำนวนหนึ่งได้ซ่อนไปหลังรถที่ติดป้ายคณะทูต แล้วบุกเข้าไปในโรงแรม Radisson Blu อันเป็นโรงแรมที่ชาวต่างประเทศนิยมไปพักกับยังเป็นสถานที่ประชุมภายใต้สหประชาชาติเพื่อหาทางให้กลุ่มก่อการร้ายญิฮาดิสต์ที่ตั้งฐานอยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของมาลิกับรัฐบาลมาลียุติการสู้รบ และวิ่งไปตามชั้นต่าง ๆ ตามคำรายงานของพนักงานโรงแรมว่า กราดยิง “ทุกอย่างที่เคลื่อนไหวได้ที่ขวางหน้า”

ในชั้นแรก รายงานข่าวแจ้งว่า มีผู้ถูกกักตัวภายในโรงแรม 170 คน รวมพนักงานโรงแรมด้วย ต่อมามีการปล่อยตัวประกันจำนวน 80 คน ในชั้นนั้น ทราบว่า มีผู้ถูกยิงเสียชีวิต 3 คน สถานเอกอัครราชทูตสหรัฐได้ทวีตให้บุคคลากรทั้งหมดอยู่ในที่มิดชิดภายในบ้าน ฝ่ายต่อต้านมีกองกำลังของสหประชาชาติ หน่วยรบพิเศษของมาลี และทหารฝรั่งเศสอีกจำนวนหนึ่ง ประธานาธิบดีฟรองซัวส์ ออลลองด์ได้สั่งการให้กองกำลังจากฝรั่งเศสไปช่วยคลี่คลาย และมีรายงานด้วยว่าฝ่ายก่อการร้ายที่ก่อเหตุครั้งนี้ได้แก่ Al Qaeda of the Islamic Maghreb ซึ่งหลายปีมาแล้ว มีหัวหน้าชื่อ Mokhtar Belmokhtar หรือ Khaled Abou El Abbas เมื่อ

กลางเดือนมิถุนายน ปีนี้ ปรากฏรายงานว่า เครื่องบิน F15 2 เครื่องของสหรัฐได้ทิ้งระเบิดทำให้สามารถสังหารเขาได้ แต่ไม่มีคำยืนยันจากกระทรวงกลาโหมสหรัฐ แต่อัลไคด้ากลุ่มหนึ่งปฏิเสธว่า การโจมตีมิได้ถูกเขาเบลม็อคด้า หรือ “ตาเดียว” ได้เปลี่ยนชื่อจาก AQIM มาใช้ชื่อกลุ่มย่อยเดิมของเขา อันได้แก่ Al Murabitoun และเขาได้ประกาศตัวเองเป็น Sheik ซึ่งเป็นหัวหน้ากลุ่มอัลไคด้าแห่งแอฟริกาตะวันตก และกลุ่มนี้ได้ก่อการร้ายขึ้นเมื่อวันศุกร์ ที่ 20 พฤศจิกายน ด้วยจุดมุ่งหมายที่จะขัดขวางการเจรจาสันติภาพที่กำลังเจรจากันอยู่ในโรงแรม ผลในที่สุดมีผู้เสียชีวิต 22 คน ได้แก่ รัสเซีย 6 คน จีน 3 อเมริกัน 1 (ผู้หญิงไปปฏิบัติหน้าที่กับ Peace Corps) ตัวประกันอีก 10 ผู้ก่อการร้าย 2 คน หน่วยรบพิเศษของมาลี ซึ่งฝรั่งเศสเป็นผู้ฝึกอบรม ปฏิบัติการ ได้ผลดีในการแก้ไขสถานการณ์อันร้ายแรงครั้งนี้

ในวันเสาร์ ที่ 21 พฤศจิกายน ทางการตุรกีจับกุมผู้ต้องสงสัยได้ 3 คนซึ่งเกี่ยวข้องกับไอซิล ทั้งสามมีเชื้อสายมอริอ็อกโก การจับกุมมีขึ้นที่เมืองอานตาเลีย ซึ่งก่อนหน้านี้เป็นสถานที่ประชุมของกลุ่ม IS ที่เสร็จสิ้นไปหลายวันแล้ว

ในวันอาทิตย์ ที่ 22 พฤศจิกายน วันนี้ ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประธานาธิบดีโอบามาได้กล่าวคำปราศรัยสั้น ๆ และให้สัมภาษณ์หลังจากเสร็จสิ้นการประชุมระดับสุดยอด อาเซียน สหรัฐ โอบามาสรุปว่า เรื่องที่ประชุมกันมีปัญหาทะเลจีนใต้ ซึ่งสหรัฐจะช่วยให้ฟิลิปปินส์มีสมรรถภาพทางเรือมากขึ้น ในส่วนที่เกี่ยวกับไอซิล นั้น โอบามาปรารถนาว่า การเมืองเข้ามาทำให้ปัญหาซับซ้อนยิ่งขึ้น แต่ในวงพันธมิตรต่อต้านไอซิล ซึ่งขณะนี้มียุ 65 ประเทศ โดยในเอเชียมีมาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น ร่วมอยู่ด้วย สำหรับรัสเซีย นั้น ยังมิได้จัดลำดับความสำคัญถูกต้อง เพราะเมื่อรัสเซียระดมการโจมตีหนักขึ้น ฝ่ายหัวปานกลางที่ต่อต้านบาชาร์ อัล อาสซาด ก็ยังถูกระเบิดจากเครื่องบินรัสเซียอยู่ดี รัสเซียยอมรับขบวนการทางการเมือง เพื่อแก้ปัญหาสงครามกลางเมืองซีเรีย แต่ก็ยังไม่ยอมตัดขาดจากอาสซาด อย่างไรก็ดี สหรัฐเห็นด้วยกับการรักษารัฐซีเรียไว้

โอบามาชี้แจงว่า สหรัฐได้โจมตีทิ้งระเบิดไป 8,000 เทียแล้ว และมีประเทศต่าง ๆ 16 ประเทศช่วยฝึกทหารภาคพื้นดิน กลุ่มพันธมิตรจะยึดดินแดนที่ไอซิลครองอยู่กลับคืนมา ตัดเส้นทางส่งกำลังบำรุง ซึ่งเขาเชื่อว่าจะสามารถทำลายไอซิลได้ในที่สุด และว่า ไอซิลก็คือ “Killers with social media” การยึดนครโมซูลมิใช่่ง่าย เพราะมีประชากรอยู่มาก ต้องพยายามมิให้มี collateral เท่าที่จะสามารถหลีกเลี่ยงได้ เพราะผู้คนที่นั่น มิใช่พวกไอซิล

โอบามากล่าวถึงการประชุมเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศที่กรุงปารีส ว่าน่าจะมีผลก้าวหน้าไป
ด้วยดี ขณะนี้ 160 ประเทศได้เสนอแนวทางมาแล้ว

นายมนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะทำงานฯ

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าว

ประจำเดือนธันวาคม 2558

ชื่อตำแหน่ง นายมนัสพาสณ์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์และการดำเนินงานด้าน
สารสนเทศของกรมสารสนเทศ

กิจกรรม/ผลการปฏิบัติงาน

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนธันวาคม 2558 ฉบับที่ 1

รายงานและวิเคราะห์ข่าวตั้งแต่ฉบับแรกของปี 2558 ต่อเนื่องกันเป็นครั้งคราวตลอดทั้งปีนี้ และคาดว่าเป็นเรื่องที่จะต้องติดตามความเคลื่อนไหวต่อไปอีก ย่อมหลีกเลี่ยงมิได้ที่จะเกี่ยวกับ เรื่องการก่อการร้ายสากล (International Terrorism) ซึ่งเป็นปรากฏการณ์อันจะใกล้ตัวประชาชน ของประเทศส่วนใหญ่ในโลกมากขึ้นเป็นลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มที่สื่อมวลชนและสำนักข่าว ต่างประเทศทั้งหลาย มักจะเรียกโดยชื่อย่อต่าง ๆ กัน เช่น ไอซิส ISIS-Islamic State in Iraq and Syria หรือ Islamic State in Iraq and al-Sham ไอซิล ISIL- Islamic State in Iraq and the Levant การใช้คำย่อ ISIS และ ISIL โดยฝ่ายต่าง ๆ ในชั้นแรก มีเหตุมาจากความไม่แน่ใจว่าคำ al-Sham ในภาษาอาระบิกแปลว่าอะไรแน่ เพราะคำนี้อาจมีความหมายในภาษาอังกฤษได้หลาย อย่าง คือ the Levant หรือ Greater Syria หรือ Syria หรืออาจหมายถึง Damascus ก็ได้

คำว่า al-Sham เคยใช้กันทั่วไปในระหว่างที่มีการปกครอง Muslim Caliphs ตั้งแต่ คริสต์ศตวรรษที่ 7 ครอบคลุมดินแดนจากทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ไปถึงลุ่มน้ำยูเฟรติส อนาโตเลีย

ในตุรกีปัจจุบันนี้ และอียิปต์ และครองต่อมาจนถึงต้นศตวรรษที่ 20 เมื่ออังกฤษและฝรั่งเศสได้กำหนดเขตแดนใหม่ในตะวันออกกลาง โดยแบ่งเป็นรัฐประชาชาติ คำว่า Levant ในความเข้าใจของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเคยใช้ให้หมายถึงภาคตะวันออกของทะเลเมดิเตอร์เรเนียน รวมทั้งเกาะและประเทศที่อยู่ติดทะเล ซึ่งพื้นที่เหล่านี้ในระยะหลังสงครามโลก ครั้งที่ 1 เจ้าอาณานิคมเข้าใจว่าประกอบด้วยประเทศซีเรีย จอร์แดน เลบานอน อิสราเอล ดินแดนปาเลสไตน์และตอนใต้ของตุรกีภาคตะวันออก

กลุ่มก่อการร้ายเองไม่ยอมใช้ชื่อไอซิลหรือไอซิส โดยเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน ค.ศ. 2014 กลุ่มนี้ได้ประกาศจัดตั้ง caliphate ขึ้น ซึ่งสำนักค้นคว้าบางแห่งใช้คำเปรียบว่าเป็นเสมือนอาณาจักรภายใต้กฎหมายอิสลาม ที่เรียกกันว่า Sharia Law โดยมี Caliph หรือรองพระเจ้าบนพื้นโลกเป็นผู้นำ ชื่อว่า Ibrahim Awad Ibrahim al-Badri al-Samarrai ซึ่งคนส่วนใหญ่รู้จักกันในนาม Abu Bakr al-Baghdadi อันเป็นชื่อที่ปรากฏหลายครั้งในรายงานและวิเคราะห์ข่าวเช่นฉบับนี้ กลุ่มรัฐอิสลามได้เรียกร้องชนมุสลิมทั่วโลกให้มาปฏิญาณตนต่ออาบู บัคคร์ อัล บัคดาดี โดยกลุ่มก่อการร้ายต่าง ๆ ในตะวันออกกลาง แอฟริกา และเอเชีย ได้ประกาศตัวเป็น Affiliate หรือหัวหน้ากลุ่มได้ไปแสดงความสวามิภักดิ์ต่อบัคดาดี ถ้าโอกาสอำนวยและจะไม่เป็นอันตรายต่อ “คาลิฟ” เพราะสถานที่ที่บัคดาดีไปอยู่เป็นความลับสุดยอด เพื่อหลบภัยจากการถูกโจมตีด้วยโดรนทั้งของสหรัฐและอังกฤษ ซึ่งปลิดชีวิตคนชั้นนำของกลุ่มก่อการร้ายทั้งอัลไคด้าและไอซิสไปแล้วหลายคน ทั้งในปากีสถาน อัฟกานิสถาน ซีเรีย อิรัก ลิเบีย เยเมนตะวันออก (อัลไคด้าในคาบสมุทรอะเรเบีย) ส่วนนายมีอคด้า เบล มีอคด้า ซึ่งเครื่องบินเอฟ 15 ของสหรัฐได้ยิงขีปนาวุธหรือทิ้งระเบิดที่มาเก็บในแอฟริกาเหนือเมื่อเดือนมิถุนายน ศกนี้ นั้น กลุ่มอัลไคด้าแถลงข่าวว่าเขารอดชีวิตมาได้ และได้ไปตั้งฐานอยู่ทางเหนือของมาลี ซึ่งบริเวณนั้นมีพวกญิฮาดิสต์อยู่หลายกลุ่ม โดยกลุ่มภายใต้การนำของนายมีอคด้าอ้างว่าพวกตนเป็นตัวการในการก่อการร้ายที่โรงแรมราดิสชันในเมืองบามาโก ประเทศมาลี เมื่อเดือนพฤศจิกายน ศกนี้ เพื่อขัดขวางการเจรจาสันติภาพภายใต้สหประชาชาติ

ระหว่างรัฐบาลกับกลุ่มก่อการร้ายที่ต้องการปกครองทั้งประเทศ ทำให้มีผู้เสียชีวิต 21 คน ส่วนใหญ่เป็นชาวต่างประเทศและเจ้าหน้าที่สหประชาชาติ โดยผู้ก่อการร้ายตาย 2 คน แต่ก็มีญาติอีกกลุ่มหนึ่งที่อ้างความรับผิดชอบในเหตุการณ์ก่อการร้ายเช่นกัน บางกลุ่มอาจจะไปฝึกไปกับไอซิสก็ได้ ในขณะที่กำลังพิมพ์รายงานนี้อยู่-เวลา 01.10 น. เวลาในไทยของวันที่ 10 ธันวาคม-บีบีซี รายงานว่า ผู้อำนวยการด้านการเงินของไอซิส (IS Finance Chief killed in air strikes) เพิ่งถูกสังหารไปอีก 1 คน เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2558 สหรัฐได้ส่งหน่วยรบพิเศษไปจับกุมบุคคลหนึ่งที่มีความสำคัญมากในสายการบังคับบัญชาของไอซิส ในชื่อแฝงว่า Abu Zayyab ซึ่งเป็นผู้ควบคุมด้านการเงิน รวมทั้งกิจการด้านรายได้จากน้ำมันและก๊าซ และจัดสรรเงินให้แก่หน่วยรบไอซิสกับยังมีหน้าที่เพิ่มเติมด้านปฏิบัติการ ขณะที่อยู่ ณ บ้านพักที่เมือง Deir Ezzor ทางตอนเหนือของซีเรีย สหรัฐตั้งใจจะจับเป็น แต่เขาต่อสู้ จึงถูกหน่วย Delta Force สังหาร และจับตัวภริยาเขาไป ปฏิบัติการครั้งนั้นเป็นไปโดยคำสั่งจากประธานาธิบดีโอบามา ตามข้อเสนอแนะจากสภาความมั่นคงแห่งชาติ กระทรวงกลาโหมและฝ่ายข่าวกรอง ซึ่งประชุมร่วมกันใน situation room ของทำเนียบขาว

เกี่ยวกับการเรียกชื่อ “รัฐอิสลาม” นั้น สถานีวิทยุและโทรทัศน์บีบีซี ได้ใช้พร้อมกับคำอธิบายประกอบว่า Islamic State group หรือ self-styled Islamic State โดยใช้คำย่อว่า IS เมื่อรายงานข่าวเดียวกันต่อมา ซึ่งเรื่องนี้ ในวันที่ House of Commons ของอังกฤษได้อภิปรายญัตติของนายกรัฐมนตรีเดวิด แคเมอรอนที่จะใช้กำลังทางอากาศเหนือซีเรีย เพิ่มจากการโจมตีทางอากาศเหนืออิรักที่ดำเนินการมาหลายเดือนแล้ว ในฐานะที่เป็นพันธมิตรต่อต้านไอซิส (Anti-ISIL Coalition) สมาชิกสภาผู้หนึ่งได้ขอให้นายกรัฐมนตรีแนะนำให้ บีบีซี เลิกใช้คำว่า “รัฐอิสลาม” เสียที และใช้เช่นพันธมิตรและสหรัฐกับฝรั่งเศส อันได้แก่คำว่า “ได้ช” หรือ “Daesh” หรือ “Da’ish” ซึ่งบรรดาพันธมิตรในตะวันออกกลางกับตุรกีและอัฟกานิสถาน และในระยะหลัง ๆ มา นี้ รัฐมนตรีจอห์น แครรัยีย์ แห่งสหรัฐ และประธานาธิบดีโอบอลลอนด์แห่งฝรั่งเศสมักจะใช้ เพราะมีความหมาย

เป็นการทำลายความชอบธรรมของกลุ่ม เนื่องจากคำนี้มีนัยยะในทางลบหรือไม่ยอมรับการกล่าวอ้างของกลุ่มก่อการร้ายในแง่ของความเป็นอิสลามที่แท้จริง นายกรัฐมนตรีเดวิดแคมเบอร์เองแถลงต่อสภาเมื่อต้นเดือนนี้ว่า “Frankly, this evil death cult is neither a true representation of Islam, nor is it a state.” และว่า รัฐบาลอังกฤษจะร่วมกับฝรั่งเศสในการเรียกกลุ่มนี้ว่า “Daesh” แทนที่จะใช้คำว่า “Isil”

รัฐอิสลามเป็นองค์กรในอิรักแต่เริ่มแรก เพราะในปี ค.ศ. 2003 เมื่อสหรัฐส่งทหารภาคพื้นดินจำนวนมากไปปฏิบัติการในอิรัก บรรดาญihadist ได้แพร่กระจายอย่างรวดเร็ว โดยหลายกลุ่มได้ไปรวมกำลังกันภายใต้การนำของนาย Abu Musab al-Zarqawi ญihadist ชาวจอร์แดน ซึ่งเคยเคลื่อนไหวอยู่ในอัฟกานิสถานในทศวรรษ 1990 และย้อนกลับไปอีกในปี ค.ศ. 2001 อุซามา บิน ลาดิน ได้ให้เงินจำนวนหนึ่งเป็นเชิงเงินกู้ยืมเพื่อจัดตั้งองค์กรของตนเอง ในขั้นแรก นาย Zarqawi ไม่ยอมแสดงความจงรักภักดีกับ บิน ลาดิน และไม่ยอมเข้าร่วมกับ อัล ไคด้า เพราะเขาไม่เห็นด้วยกับเป้าประสงค์บางประการของบิน ลาดิน และต้องการเป็นอิสระมากกว่า อย่างไรก็ตาม ทั้งสองฝ่ายได้เจรจาต่อรองกันต่อมาอีกหลายเดือน จนในที่สุด เขายอมสวามิภักดิ์ต่อ บิน ลาดิน และจัดตั้งกลุ่ม “อัลไคด้าในอิรัก” เพื่อแสดงว่า เขายังมีส่วนเชื่อมโยงกับบิน ลาดิน ซึ่งขณะนั้น “อัลไคด้า” ยังเป็นแบรนด์ชั้นนำในโลก ทำให้เขาดูมีบารมีและเกียรติภูมิเพิ่มขึ้น อันช่วยส่งเสริมความชอบธรรมให้แก่องค์กรของเขาด้วย แต่ในความเป็นจริง Zarqawi ไม่ลงรอยกับทั้งบิน ลาดิน และ Zawahiri เพราะผู้นำทั้งสองของอัลไคด้ามุ่งจะโจมตีสหรัฐเป็นหลักและไม่ต้องการสร้างความแตกแยกระหว่างนิกายทั้งสองของอิสลาม ขณะที่ Zarqawi และพลพรรคที่รับช่วงต่อมาเมื่อ Zarqawi เสียชีวิตจากการโจมตีทางอากาศของสหรัฐในปี ค.ศ. 2006 มุ่งที่จะทำสงครามและโจมตีพวกต่างนิกาย (Sectarian War) โดยเฉพาะอย่างยิ่งพวกที่ไปเข้าข้างรัฐบาลอิรักที่กลุ่มเขยเป็นผู้นำ ยิ่งกว่านั้น กลุ่มนี้นิยมความรุนแรงและโหดเหี้ยม และจะเผยแพร่วิดีโอแสดงภาพตัดคอคอนอย่างโหดร้ายยิ่ง เมื่อสงครามกลางเมืองในซีเรียอุบัติขึ้นในปี ค.ศ. 2011 อัลไคด้า

ภายใต้ Zawahiri ได้จัดตั้งกลุ่ม Jabhat al-Nusra ขึ้น แต่กลุ่ม AQI หรืออัลไคด้าในอิรัก ซึ่งบังคับได้เป็นผู้ นำ ได้ถือโอกาสสร้างสมกำลังพลอย่างรวดเร็ว โดยได้ชาวซุนหนี่กับกองกำลังที่แตกกระจัดกระจายหลังจากที่ ชัดดัม ฮุสเซน ลี้ภัยอำนาจ กับบรรดานักรบต่าง ๆ ที่จัดหาได้มาจากประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภูมิภาคยุโรปและแอฟริกาเหนือ ในการบุกเข้ายึดดินแดนหลายแห่งทั้งในอิรัก ซีเรีย และเมื่อไม่นานมานี้เมือง Sirt ในลิเบีย รายละเอียดของเหตุการณ์ ยุทธวิธีและความเคลื่อนไหวเหล่านี้มีปรากฏอยู่แล้วในรายงานที่ข้าพเจ้าได้พยายามค้นคว้า วิเคราะห์และเรียบเรียงมาตั้งแต่การสังหารหมู่ที่กองบรรณาธิการนิตยสารชาลี เอ็บโด ในกรุงปารีสเมื่อวันที่ 7 มกราคม 2558 จนการแสดงความป่าเถื่อนของกลุ่มนี้เมื่อวันศุกร์ ที่ 13 พฤศจิกายน ศกนี้ในกรุงปารีสเช่นกัน ทำให้ประชาชนผู้บริสุทธิ์กว่า 130 คนเสียชีวิต บาดเจ็บนับร้อย ซึ่งยังมีเหตุการณ์ต่อเนื่องมาถึงวันเสาร์ที่ 12 ธันวาคม วันนี้ โดยได้มีการจับผู้ต้องสงสัยว่าอาจเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์การก่อการร้ายที่กรุงปารีส ที่นครเจนีวา ได้สองคน ซึ่งถือหนังสือเดินทางสัญชาติซีเรีย โดยได้ตรวจพบคราบวัตถุระเบิดในยานพาหนะของผู้ถูกจับด้วย เจ้าหน้าที่ตำรวจเจนีวาได้ประกาศการระงับภัยจากการก่อการร้ายในระดับสูง ภัยของการก่อการร้ายจากกลุ่มได้ซึ่งที่คงจะคุกคามมนุษยชนต่อไป จนกว่าประชาชาติจะพร้อมใจกันป้องกันและปราบปรามให้สิ้นไปจากผืนโลกนี้ด้วยความยอมรับนับถือผลประโยชน์ร่วมกันเสียที่ อันมิใช่สภาวะที่จะเกิดขึ้นได้ง่ายนัก ซึ่งข้าพเจ้าได้วิเคราะห์มาก่อนหน้านี้แล้ว

เกี่ยวกับการแพร่กระจายของกลุ่มก่อการร้ายที่บัดนี้ขยายตัวเป็น “Non-State Actor” ที่นำเกรงขามยิ่ง จนคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้ผ่านข้อมติ ที่ 2249 เมื่อต้นเดือนนี้ ให้รัฐสมาชิกร่วมกันป้องกันและปราบปราม นั้น ปรากฏข่าวจากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ลงวันที่ข่าว 3 ธันวาคม 2558 ว่า “. . . หน่วยต่อต้านข่าวกรองของรัสเซีย หรือเอฟเอสบีประสานผ่านสภาความมั่นคงแห่งชาติ แจ้งเตือนความเป็นไปได้ในการก่อเหตุร้ายของกลุ่มไอเอส ต่อผลประโยชน์ของรัสเซียในประเทศไทย โดยระบุว่า มีชาวซีเรีย 10 ราย ที่เกี่ยวข้องกับรัฐอิสลามหรือไอเอส (IS)

ได้เดินทางเข้าไทยแล้วระหว่างวันที่ 15-31 ตุลาคม 2558 และได้แยกเดินทางไปพักยา 4 ราย ภูเก็ต 2 ราย กรุงเทพฯ 2 ราย และอีก 2 รายไม่ทราบว่าอยู่ที่ใดและยังไม่ทราบชื่อ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อก่อเหตุร้ายต่อผลประโยชน์ของรัฐเซียและกลุ่มพันธมิตรในไทย จึงให้พิจารณาดำเนินการ ดังนี้ 1. สืบสวนติดตาม พิสูจน์ทราบข้อเท็จจริงจากข่าวสารดังกล่าว 2. เพิ่มความเข้มในการสืบสวนติดตาม สถานที่เป้าหมายจากฝ่ายรัสเซียที่มีความกังวลว่าจะเกิดเหตุร้าย รวมถึงสถานที่ของประเทศพันธมิตรที่ร่วมสนับสนุนการโจมตีกลุ่มไอเอสในซีเรีย เช่นสหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมนี เบลเยียม สวีเดน และออสเตรเลีย เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดสถานการณ์เลวร้ายในโลกโดยเด็ดขาด.....” ต่อมาในฉบับวันจันทร์ ที่ 7 ธันวาคม 2558 มติชนรายวันได้ลงข่าวว่า ได้สอบปากคำชาวซีเรีย 4 ราย ชุดแรก 3 ราย และอีก 1 รายในโอกาสต่อมา โดยเอกอัครราชทูตรัสเซียได้ร่วมในการสอบปากคำด้วย ไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดอยู่ในกลุ่มเป้าหมาย มีรายหนึ่งอยู่ที่จังหวัดชัยภูมิ มา 10 ปีแล้ว ก็ยังมีข่าวในคอลัมน์ “ตาซัง พันดาว” ในหน้าเดียวกันว่า หนังสือ “ลับมาก” ตามที่รัสเซียแจ้งเตือนมา ของสันติบาลได้รั่วออกไป จึงมีคำสั่งจากหน่วยเหนือให้สืบสวน เพื่อดำเนินคดี “หากมีการลักทรัพย์”

เรื่องนี้ ข้าพเจ้าได้รับฟังมาในชั้นแรกจากข่าววิทยุ จึงได้พยายามติดต่อกับรองอธิบดีกรมยุโรป ซึ่งเป็นคนเดียวที่สามารถติดต่อได้ และเมื่อได้รับการยืนยันรายละเอียดจาก “มติชนรายวัน” แล้วว่า ในการสอบปากคำนั้น เอกอัครราชทูตรัสเซียได้ไปร่วมสอบด้วย ข้าพเจ้าจึงมีข้อสังเกตดังนี้

1. กระทรวงการต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานด้านความมั่นคงภายในกระทรวง ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเลยหรือ เพราะตามข่าวจากเอฟเอสบีเป็นประเด็นเกี่ยวกับการก่อการร้ายสากล แม้ตามรายงานต่อมาจะไม่เป็นไปตามฐานข่าวก็ตาม

2. โดยที่ข่าวที่ส่งมา กล่าวถึง “ชาวซีเรีย” และแหล่งข่าวก็มาจากรัสเซียซึ่งสนับสนุนชาวซีเรียฝ่ายที่ขึ้นต่อบาชาร์ อัล อัสซาด เป้าหมายของรัสเซียจึงน่าจะเป็นชาวซีเรียฝ่ายที่ต่อต้านบาชาร์ อัล อัสซาด ซึ่งมีใช้กลุ่มไอเอสเสมอไป แต่คำชี้แจงของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเท่าที่ปรากฏ

ในเนื้อหา ขวูจะมีได้ค้ำึงถึงประเด็นนี้เลย แม้การอ้างชื่อประเทศ “พันธมิตรที่ร่วมต่อต้านไอเอสในซีเรีย” ก็ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง เพราะประเทศ “พันธมิตร” เหล่านี้มีได้เห็นด้วยกับรัสเซียในข้อนี้ จึงมีการตั้งข้อสงสัยอย่างชัดแจ้ง ว่าเป้าหมายการโจมตีที่ระเบิดของรัสเซียในซีเรีย ตั้งแต่วันที่ 30 กันยายน 2558 จนบัดนี้ได้แก่ฝ่ายใดกันแน่

3. ข้าพเจ้าแปลกใจมากที่เอกอัครราชทูตรัสเซียไปร่วมสอบปากคำชาวซีเรีย ถึงแม้จะปรากฏผลว่า มิใช่เป็นบุคคลต้องสงสัยก็ตาม แต่ดูกระทรวงการต่างประเทศจะมีได้ทราบความเคลื่อนไหวของคณะทูตในกรณีนี้

4. ชาวลักษณะนี้ น่าจะอยู่ในประเภท “ข่าวกรอง” มากกว่า “ข่าวสาร” ที่ปรากฏในเนื้อหาของข่าวที่หนังสือพิมพ์นำเสนอ

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเกี่ยวกับวิวัฒนาการของการก่อการร้ายสากลตั้งแต่ต้น อาจสร้างความหนักใจให้หลายท่าน แต่ก็ยังมีข่าวดีสำหรับชาวโลก เพราะในช่วงเวลา 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา เพียงไม่กี่วันหลังจากเหตุร้ายที่กลางกรุงปารีสและการตามล่าหาตัวการที่หลบซ่อนอยู่ ผู้แทนระดับสูงจาก 195 ประเทศได้มีการประชุมและการเจรจาต่อรองกันในกรอบของ COP21 และเมื่อเวลา 19.26 น. ตามเวลาในกรุงปารีส นาย Laurent Fabius ประธานการประชุมได้ลุกขึ้น อันแสดงว่า ประเทศ 195 ประเทศสามารถบรรลุความตกลงเพื่อลดภาวะโลกร้อนได้ที่ระดับ 2 องศาเซลเซียสจากระดับนับจากการเริ่มปฏิวัติอุตสาหกรรม และจะพยายามให้ลดอุณหภูมิได้ที่ 1.5 องศาเซลเซียส โดยในขั้นแรกนี้จะจัดสรรเงินจำนวน 100 พันล้านดอลลาร์ เพื่อช่วยประเทศกำลังพัฒนาในการปรับระบบการผลิตให้ได้ตามความตกลง

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนธันวาคม ฉบับที่ 2

ภัยคุกคามจากการก่อการร้าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากขบวนการรัฐอิสลามสุดโต่ง เป็นเหตุ
ปัจจัยให้งานด้านความมั่นคงของประเทศต่าง ๆ ต้องระวังภัยจากการก่อการร้าย ไม่ต่างจากการ
เตรียมรับมือกับการสงคราม สถานการณ์เช่นนี้ย่อมมีผลกระทบอย่างรวดเร็วไปทั่วทุกแห่งหน ดัง
จะเห็นได้จากความเคลื่อนไหวในรอบ 24 ชั่วโมงที่ผ่านมาจนถึงบัดนี้ คือเกือบ 24.00 น. ของวันที่
15 ธันวาคม 2558 ต่อไปนี้

1. ประธานาธิบดีบารัค โอบามา พร้อมด้วยรองประธานาธิบดีโจ ไบเดน รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงกลาโหมแอสตัน คาร์เตอร์ เอกอัครราชทูตชุกชาน ไรส์ ที่ปรึกษาฝ่ายความมั่นคงแห่งชาติ
ประธานคณะเสนาธิการร่วม และเจ้าหน้าที่ระดับสูงของฝ่ายบริหาร ได้ไปร่วมประชุมกันที่
กระทรวงกลาโหม เพื่อหาทางโจมตีและทำลายล้างขบวนการ “ไอซิล” ให้หนักยิ่ง ๆ ขึ้นกว่าที่ได้
เร่งรัดมาก่อนหน้านี้ การที่ประธานาธิบดีโอบามาไปประชุมที่ Pentagon ไม่ค่อยบ่อยครั้งนัก ที่
เลือกทำคราวนี้ก็เพื่อสนองความต้องการของประชาชนชาวอเมริกัน ที่กว่าร้อยละ 60 เห็นว่า
ประธานาธิบดีดำเนินการเกี่ยวกับ “ไอซิล” น้อยเกินไปและไม่รวดเร็วทันใจ ข้อนี้เป็นนิสัยของคน
อเมริกันที่แสดงออกในการสงครามทุกครั้ง คือต้องการให้ไปปราบปรามฝ่ายตรงข้ามให้แล้วเสร็จ
และรีบกลับบ้าน มโนคติเช่นนี้เห็นได้ชัดจากสงครามโลกทั้งสองครั้ง สงครามเกาหลี สงคราม
เวียดนาม ส่วนสงครามในลักษณะอิรัก และอัฟกานิสถาน นั้น แตกต่างไป ผลทางการเมืองจึงแปร
เปลี่ยนไป ในกรณีของ “ไอซิล หรือ ใต้ซ” นั้น จังหวะขณะนี้ไม่อำนวยนัก เพราะเป็นช่วงก่อนการ
เลือกตั้งประธานาธิบดี ความคิดความอ่านของบุคคลจึงถูกบิดเบือนไปหมด อย่างไรก็ดี เมื่อเสร็จ
สิ้นการประชุมแล้ว ประธานาธิบดีโอบามาได้ชี้แจงโดยสรุปว่า

1.1 สหรัฐกำลังโจมตีขบวนการที่เรียกกันว่ารัฐอิสลามอย่างหนักยิ่ง ๆ ขึ้น

1.2 สหรัฐได้โจมตีทางอากาศในเดือนพฤศจิกายนหนักกว่าในเดือนใดก่อนหน้านั้น รวม
ทั้งหมด ได้โจมตีไปแล้วกว่า 9,000 เทียวน นับจากวันเริ่มต้นในฤดูร้อนของปี ค.ศ. 2014

1.3 กองกำลังพันธมิตรต่อต้านไอซิลได้สังหารบุคคลชั้นนำของไอซิลไปแล้ว เป็นจำนวนมาก โดยได้บ่งชี้ชื่อด้วยและยังได้ยืนยันว่า ได้สังหาร Jihadi John (Mohammed Emwazi คนอังกฤษเชื้อสายคูเวตที่ปรากฏในวิดีโอฆ่าตัดหัวชาวตะวันตกที่ถูกจับได้หลายราย) แล้วด้วย ลงท้ายด้วยคำพูดว่า “The point is, Isil leaders cannot hide and our next message to them is simple: ‘You are next’” นอกจากนี้ยังได้ทำลาย oil facilities อันเป็นแหล่งการเงินสนับสนุนปฏิบัติการของขบวนการด้วย

1.4 ไอเอสได้สูญเสียดินแดนในอิรักที่เคยครอบครองอยู่ไปแล้วร้อยละ 40 ตั้งแต่ฤดูร้อนปีนี้เป็นต้นมา ขบวนการก่อการร้ายชุดนี้ไม่เคยประสบความสำเร็จในปฏิบัติการภาคพื้นดินแม้แต่ครั้งเดียวตั้งแต่ฤดูร้อนปีนี้นับแต่

1.5 เขาได้สั่งให้นายแอซตัน คาร์เตอร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เดินทางไปตะวันออกกลางในทันที เพื่อประเมินผลการปรับกำลังรุกไล่ไอเอส ตามยุทธศาสตร์ที่เริ่มใช้มาแล้ว โดยมีหน่วยรบพิเศษของสหรัฐร่วมในยุทธวิธีด้วย

ประธานาธิบดีโอบามาจะไปยัง National Counterterrorism Center ในมลรัฐเวอร์จิเนียในวันพฤหัสบดีนี้ เพื่อรับฟังการบรรยายสรุปและจะกล่าวคำปราศรัยด้วย สำหรับการส่งทหารภาคพื้นดินในจำนวนมากไปรบกับขบวนการก่อการร้ายในอิรักหรือซีเรีย เช่นที่ลินชี แกร์หมจากพรรครีพับลิกันเสนอ นั้น ข้าพเจ้าเข้าใจว่า โอบามาไม่เห็นด้วย ซึ่งก็ถูกต้องแล้ว เพราะนั่นเป็นสิ่งที่ไอเอสต้องการ น่าจะปล่อยให้บรรดาคนพื้นเมือง เช่นเคิร์ด เปชเมอร์กา และแม้กระทั่งยาซิดีส ได้พิสูจน์ความสามารถและความกล้าหาญให้ปรากฏมาแล้ว

2. ที่นครเจนีวา เจ้าหน้าที่ยังคงระดับการระงับภัยจากการก่อการร้ายไว้ต่อไป เพราะฐานข่าวกรองที่ได้รับมาแสดงว่า ฝ่ายก่อการร้ายจะก่อเหตุทำนองที่เกิดขึ้นที่กรุงปารีส โดยนาย Nic Robertson ผู้สื่อข่าวระหว่างประเทศอาวุโสของ ซีเอ็นเอ็น รายงานว่า จนขณะนี้ยังไม่ทราบว่ามีผู้

จับได้สองคนและควบคุมตัวอยู่โดยหน่วยงานความมั่นคงของเจนีวาเป็นคนจากขบวนการก่อการร้ายใดแน่

3. เจ้าชายโมฮัมเหม็ด ซาลมาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมซาอุดี อารเบีย เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม ศกนี้ ได้เชิญผู้แทนจากประเทศอิสลามในตะวันออกกลาง แอฟริกาและเอเชีย มาร่วมการประชุมกันจัดตั้งเป็น Coalition เพื่อต่อต้านพวกอิสลามสุดโต่ง เช่นไอเอส ทุกประเทศที่มาร่วมด้วยเห็นพ้องต้องกัน สืบเนื่องจากแผนที่เข้าใจว่ามีมาเลเซียกับังกลาเทศรวมอยู่ด้วย ฝ่ายซาอุดีเรียกกกลุ่มไอเอสว่าเป็นโรคร้ายที่จะต้องถูกกำจัดและย้ำว่า ไม่มีประเด็นใดถูกตัดไปสำหรับพันธมิตรนี้ อันที่จริงหลายประเทศในกลุ่มพันธมิตรใหม่นี้เป็นสมาชิกอยู่ใน Anti-Isil Coalition ซึ่งมีสหรัฐเป็นแกนนำและร่วมปฏิบัติการทางอากาศมาก่อนแล้ว โดยสหรัฐให้ข่าวกรองบางอย่างสำหรับแสดงเป้าในการโจมตี

4. รายงานข่าวที่ปรากฏในนิตยสาร CTC Sentinel ซึ่งมีนาย Crickshank เป็นบรรณาธิการใหญ่ นายอบาฮูดี Ringleader ในการโจมตีครั้งใหญ่ที่กรุงปารีส เมื่อวันศุกร์ ที่ 13 พฤศจิกายน ได้กำกับการโจมตีที่โรงคอนเสิร์ตบาตาคอลงอยู่ตลอดโดยใช้โทรศัพท์มือถือแต่ต่อสายให้พูดได้โดยไม่ต้องแนบหู อันเลียนแบบการโจมตีครั้งใหญ่ที่นครมุมไบในอินเดีย นายอบาฮูดีได้ใช้โทรศัพท์เครื่องเดียวกันเพื่อเตรียมจะโจมตีครั้งใหญ่อีกในถิ่นธุรกิจ แต่หน่วยปราบปรามของฝรั่งเศสได้สังหารทันเวลาพอดีในการบุกเข้าไล่ล่าที่อพาร์ทเมนต์ที่ซังเดอนีส ตามข่าวในวันนี้ (15 ธันวาคม) ฝรั่งเศสจับกุมคนของขบวนการไอเอสได้อีก 9 ราย สำหรับโทรศัพท์มือถือของนายอบาฮูดี นั้น หน่วยคอมมานโดฝรั่งเศสเก็บได้จากซังเดอนีสและเป็นวัตถุพยานสำคัญที่ทำให้ทราบแผนการร้ายของกลุ่มไอเอส

5. วันนี้ ซาอุดี อารเบีย ได้ยุติการโจมตีทางอากาศต่อเยเมน 5 วัน และฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะไปยังสหประชาชาติ ณ นครเจนีวา เพื่อการเจรจายุติการสู้รบในเยเมน ในขณะเดียวกัน ขบวนการไอ

เอสได้ให้ข่าวว่า บัดนี้ กลุ่มตนได้สามารถแผ่อิทธิพลในเยเมน เพื่อชิงความยิ่งใหญ่จากอัลไคด้าใน ตาบสมุทระเวเบียต่อไป

6. วันนี้เช่นกัน นายจอห์น แครร์รี่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ ได้ไปพบกับนายเซอร์เก ลาฟรอฟ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศรัสเซีย เพื่อเจรจาเกี่ยวกับการจัดตั้งระบอบการเปลี่ยนผ่านทางการเมืองในซีเรีย ซึ่งได้มีการเจรจากันมาก่อนหน้านี้ที่กรุงเวียนนา แต่ยังไม่สามารถกันบาชาร์ อัล อัสซาด ออกไปจากขบวนการได้ เพราะรัสเซียสนับสนุนซีเรียกลุ่มของอัสซาดอย่างเต็มที่ ที่กรุงมอสโก ตอนที่ผู้เข้าร่วมในการเจรจาจะเริ่ม ประชานาธิปไตยได้เข้านั่งตรงข้ามนายจอห์น แครร์รี่ และมีการพูดถึงเรื่องยูเครนด้วย ตามรายงานจากจิว โดเฮอิตี จากศูนย์กลางระหว่างประเทศด้านสันติภาพและความมั่นคง ทั้งสองฝ่ายใช้เวลาเจรจากันถึงสาม ชั่วโมงครึ่ง ปัญหาอัสซาดยังไม่ลงตัว แครร์รี่ขอให้รัสเซียโจมตีพวก “ได้ซ” แทนที่จะพุ่งเป้าเฉพาะฝ่ายต่อต้านอัสซาด ในช่วงนี้ ปูตินขอให้ไปพักผ่อนกันเสียที มีการพูดถึงการเจรจาต่อที่สหประชาชาติด้วยในวันศุกร์ที่จะถึงนี้ หากที่ UN ข้างพเจ้าคิดว่าคงจะเป็นที่เจนีวามากกว่านิวยอร์ก เพราะปัญหาสงครามกลางเมืองในซีเรีย ได้ประชุมกันที่เจนีวาตั้งแต่ต้น

7. เข้าวันนี้ (15 ธันวาคม) มีข่าวด่วนว่า ทางฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนในนครลอส แองเจลิส ได้รับอีเมลขู่ไม่ทราบว่ามีใครมาจากผู้ใด นายกเทศมนตรีและ Superintendent ได้สั่งปิดโรงเรียนทั้งหมดไว้ก่อน ซึ่งทำให้นักเรียน 640,000 คนต้องงดการไปโรงเรียน ในขั้นแรก รายงานข่าวกล่าวถึง การได้รับ “Credible electronic threat” ต่อมา มีการตรวจสอบอีเมล พบความผิดปกติบางจุด เช่น การสะกด allah ด้วยตัว a เล็ก และมีบางแห่ง ไม่น่าจะมาจากพวกญihadistแท้จริงเรื่องนี้ เอฟบีไอ และฝ่ายต่าง ๆ กำลังพิสูจน์ความถูกต้องเสียก่อน บางฝ่ายเข้าใจว่าคงจะเป็นพวกลอกเลียนแบบ นับแต่เหตุร้ายของการสังหารหมู่ที่เมืองซานเบอนาดีโน คนอเมริกันดูจะมีความหวั่นเกรงกันบ้าง ข่าวล่าสุดแจ้งว่า เจ้าหน้าที่สหรัฐมิได้ตรวจการสื่อสารทางสื่อสังคมของนางมาลิกเมื่อให้วีซ่าในฐานะคู่หมั้นมาเข้าสหรัฐ

8. ทบวงการผลิตพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ (IAEA) ได้รายงานต่อคณะผู้ว่าการของทบวงว่า การสืบหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกิจกรรมทางนิวเคลียร์ของอิหร่านในอดีตเพียงพอแล้ว ต่อจากนี้ไปควรมุ่งต่ออนาคต โดยดำเนินงานภายใต้ความตกลงด้านนิวเคลียร์ระหว่าง P5+1 ซึ่งตกลงกันเมื่อเดือนกรกฎาคม ศกนี้ โดยคาดกันว่า วงการระหว่างประเทศน่าจะยกเลิกมาตรการแซงก์ชันต่ออิหร่านได้ในวันที่ 7 มกราคม 2559 อันยอมหมายถึงน้ำมันจากอิหร่านจะมาช่วยท่วงโลกเช่นที่เป็นอยู่ขณะนี้ ซึ่งราคาลดต่ำลงถึงประมาณ 37 ดอลลาร์ต่อบาร์เรล ต่ำลงในระดับเมื่อ 7 ปีมาแล้ว

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนธันวาคม 2558 ฉบับที่ 3

วันนี้ ที่ 17 ธันวาคม 2558 ประธานาธิบดีวลาดิมีร์ ปูติน แห่งสหพันธรัสเซีย ได้จัดให้มีการตอบสัมภาษณ์สื่อมวลชนจำนวนประมาณ 1,400 คน อันเป็นกำหนดการประจำปี ตามปกติจะให้ความสนใจเป็นพิเศษในประเด็นปัญหาเศรษฐกิจของประเทศ เช่นเดียวกับที่จัดขึ้นเมื่อปีที่แล้ว ในวันที่ 18 ธันวาคม 2557 โดยในปีนี้ การให้สัมภาษณ์ขึ้นที่ห้องโถงใหญ่ของ “ศูนย์การค้าโลก” ในกรุงมอสโก ผู้แทนสื่อมวลชนที่มีโอกาสเข้าไปร่วมเป็นจำนวนมาก นั้น ได้รับการกลั่นกรองเป็นพิเศษ มิใช่เหตุผลเพื่อการรักษาความปลอดภัย แต่เพื่อป้องกันมิให้ผู้แทนสำนักสื่อบางแห่งก่อความปั่นป่วนขึ้น

การประชุมในปีนี้อย่างต่างจากในปีที่แล้ว ซึ่งเริ่มด้วยการกล่าวนำโดยประธานาธิบดีปูตินอย่างยืดเยื้อ ชี้แจงถึงความยุ่งยากทางเศรษฐกิจโดยละเอียด เพราะเมื่อปีที่แล้ว เป็นที่ทราบกันทั่วโลกแล้วว่า การเศรษฐกิจของรัสเซียเข้าสู่สภาวะตกต่ำ ไม่แต่เพียงเพราะราคาน้ำมันในตลาดโลกตกลงอย่างรวดเร็ว แต่เพราะเหตุปัจจัยทางเศรษฐกิจจากภายนอก (External economic factors) โดยละเว้นที่จะเจาะจงกล่าวถึงมาตรการแซงก์ชันที่ประเทศกลุ่มตะวันตกประกาศใช้ อันเป็นการลงโทษที่รัสเซียได้ผนวกดินแดนคาบสมุทรไครเมีย ซึ่งทั้งสหรัฐและสหภาพยุโรปยังมีได้ยกเลิก

จนถึงวันนี้ เมื่อปีที่แล้ว ประธานาธิบดีปูตินได้กล่าวด้วยว่า “หมีรัสเซียจะไม่ใช่ stuffed bear”
แน่นอน ปูตินกล่าวด้วยว่า “The Turks had decided to lick the Americans in a certain
place.” ซึ่งข้าพเจ้าไม่สู้จะแน่ใจว่า ปูตินหมายถึงอะไร?

ในวันนี้ ผู้นำรัสเซีย ที่นิตยสาร Forbes ยังถือว่าเขาอยู่ในอันดับแรกในบรรดา The World's
Most Powerful People ต่อเนื่องเป็นปีที่สาม คุณจะมีความมั่นใจในความยิ่งใหญ่ทางการทหารของ
ฝ่ายตนมากขึ้น ได้อนุญาตให้ผู้สื่อข่าวต่างประเทศประจำกรุงมอสโกได้ไปชมปฏิบัติการทางทหาร
ในซีเรียเป็นครั้งแรก โดยได้เห็นเครื่องบินโจมตีทิ้งระเบิดทะยานขึ้นจากทางวิ่งในฐานบินลาตาเกีย
เพื่อไปโจมตี“ที่ตั้งของกลุ่มก่อการร้ายและไอเอส” ประมาณ 287 แห่ง โดยเครื่องบินรบร้อยเที่ยว
กับยังได้ไปขึ้นเรือประจัญบานของรัสเซีย โดยโฆษกทางทหาร**กล่าวเป็นเชิงโอ้อวดว่า สหรัฐได้
ปฏิบัติการมากกว่าปีแล้ว คุณจะไม่ปรากฏผลในการ Shrinkage** พวกไอเอสสักเท่าใด แต่รัสเซีย
ใช้เวลาเพียงสองวัน กลับได้ผลมากกว่า

ประธานาธิบดีปูตินในวันนี้ เริ่มการให้สัมภาษณ์ด้วยการให้ผู้แทนสื่อมวลชนตั้งคำถามโดย
มิได้กล่าวคำปราศรัยนำ โดยเพลงเล็งที่จะตำหนิตุรกีแทบจะในทันที ว่าตุรกีจงใจยิงเครื่องบินรัสเซีย
ตก และทำให้นักบินเสียชีวิต ซึ่งกรณีดังกล่าวไม่ใช่ “อุบัติเหตุ” แต่เป็นการช่วยๆ เพราะถือว่า มีนาได้
เป็น “เกราะกำบัง” การกระทำของตุรกีในบริเวณพรมแดนตุรกี-ซีเรียดังกล่าวเป็น “hostile act” แต่
รัสเซียมิใช่ประเทศที่จะ “วิ่งหนี” ไปเฉย ๆ เขามองไม่เห็นทางที่ความสัมพันธ์กับตุรกีจะดีขึ้นได้อย่างไร
ใด ในขั้นนี้ หากเจ้าหน้าที่ตุรกีจะยกหูโทรศัพท์พูดกับรัสเซียถึงความห่วงกังวลที่การโจมตีในซีเรียได้
ถูกพวก “Turkmen rebels” แต่แทนที่จะทำอย่างนั้น กลับยิงเครื่องบินไอพ่นรัสเซียตก ซึ่งไม่ประสบ
ผลสำเร็จใด ๆ ทั้งสิ้น ในขณะที่รัสเซียได้เสริมกำลังในซีเรียโดยได้จัดตั้งฐานขีปนาวุธต่อต้านอากาศยาน
ยาน

ประเด็นอื่น ๆ ที่ปูตินกล่าวถึงในการให้สัมภาษณ์มีดังต่อไปนี้

เขาปฏิเสธว่ารัสเซียให้ทหารประจำการไปในพื้นที่ที่ยูเครนตะวันออก แต่ว่าอาจมี “people there who were carrying out certain tasks including in the military sphere.” สำนักข่าวต่างประเทศตั้งข้อสังเกตว่า ปูตินได้พบกับจอห์น แคร์รีย์ เมื่อคืนก่อนหน้านั้นในทางที่ค่อนข้าง positive และมีได้ปฏิเสธโดยเด็ดขาดว่าได้ส่งทหารไปในพื้นที่

เกี่ยวกับชะตากรรมของบาชาร์ อัล อัสซาด นั้น ปูตินไม่เห็นด้วยที่คนภายนอกจะไปตัดสิน เขาแจ้งว่า ได้หารือกับจอห์น แคร์รีย์แล้วถึงความจำเป็นที่จะต้องแก้ปัญหาโดยทางการเมือง และกล่าวต่อไปว่า โไอเอสเป็นภัยคุกคาม เขาทราบถึงการสังหารหมู่ถึง 14 คนที่สหรัฐฯ (กรณีซานเบอร์นาดีโน) อันทำให้วงการภายนอกรู้สึกห่วงกังวล สำหรับฐานบินที่ลาตาเกีย(ในซีเรีย) นั้น ทุกครั้งที่เครื่องบินรัสเซียออกปฏิบัติการก็ต้องเสียค่าใช้จ่าย มิใช่ฐานทัพถาวร ปฏิบัติการทุกครั้งต้องจ่ายเงิน เมื่อผู้สื่อข่าวรัสเซียถามว่า เมื่อการเศรษฐกิจไม่ดีเช่นนี้ จะใช้งบประมาณในการโจมตีทางอากาศได้อย่างไร ปูตินตอบว่า ใช้งบในการซ่อมรบ

ปูตินคาดว่า อัตราขยายตัวทางเศรษฐกิจในรัสเซียในปีหน้า คงจะอยู่ในระดับ 0.7 % เพิ่มขึ้นเป็น 1.9% ในปี 2017 และ 2.4% ในปี 2018 ด้วยสมมติฐานว่า ราคาน้ำมันจะอยู่ในระดับ 50 ดอลลาร์ต่อบาร์เรล อันเป็นการคาดการณ์ที่มองโลกในแง่ดี เพราะวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจได้ถึงจุดสูงสุดแล้ว หากไม่เป็นไปตามนั้น ก็จะต้องแก้ไขปรับเปลี่ยนการพยากรณ์ ปูตินกล่าวด้วยว่า GDP ได้ลดต่ำลง อัตราเงินเฟ้ออยู่ที่ร้อยละ 12.3 รายรับ เงินจากการลงทุน ต่างก็ลดต่ำลง แม้ราคาน้ำมันจะตกต่ำลงอย่างมาก แต่ภาคอุตสาหกรรมได้ขยายตัวขึ้นบ้าง และดุลการค้าภาคการเกษตรก็ดีขึ้นกว่าเดิม

เมื่อปีที่แล้ว การให้สัมภาษณ์ประจำปีนาน 3 ชั่วโมง 10 นาที สถิติได้แก่ในปี ค.ศ. 2008 ซึ่งใช้เวลานานถึง 4 ชั่วโมง 40 นาที ในปีนี้ ไม่นานเท่าทั้งสองปีดังกล่าว แต่ใกล้เคียงกับปีที่แล้ว คือเกือบ 3 ชั่วโมง

ปูตินได้ถือโอกาส “ชื่นชมนาย Donald Trump (ผู้สมัครแข่งขันเพื่อเป็นประธานาธิบดีจาก พรรครีพับลิกันคนหนึ่ง) ว่า เขาเป็นผู้นำอย่างเด็ดขาด (Absolute leader) ในการแข่งขันในปี ค.ศ. 2016 . . . เป็นคน brilliant และ very talented” เขายินดีที่นายทรัมป์เสนอที่จะปรับปรุง ความสัมพันธ์ให้อยู่ในระดับสูงขึ้น แต่รีบเสริมว่า เขาพร้อมที่จะร่วมมือกับใครก็ตามที่ชาวอเมริกัน จะเลือกให้เข้ามารับตำแหน่ง ทั้งหมดนี้เกิดขึ้นขณะที่ปูตินกำลังเดินออกจากห้องประชุม

ตามรายงานฉบับที่ 2 กล่าวว่า ประธานาธิบดีโอบามาจะไปยัง National Counterterrorism Center ในมลรัฐเวอร์จิเนีย ในวันพฤหัสบดีที่ 17 ธันวาคม ศกนี้ เพื่อ รับประทานความพร้อมในการระงับภัยจากการก่อการร้าย หลังจากที่ยังกระทรวงกลาโหม เพื่อรับประทานเตรียมพร้อม เพื่อผ่อนคลายความหวาดเกรงของประชาชนในช่วง วันหยุดยาวประจำปี นั้น

วันนี้ ประธานาธิบดีโอบามาได้ไปยังศูนย์ฯ ดังกล่าว และปราศรัยต่อประชาชนว่า ทุกฝ่าย พร้อมเต็มที่ที่จะรักษาความปลอดภัยของบ้านเมือง ตาม 24/7 คือตลอด 24 ชั่วโมงต่อวันและทุก วันตลอดสัปดาห์ Homeland Security ได้ปรับปรุงแนวทางปฏิบัติงานและการประสานงานกับทุก ฝ่ายในรัฐบาลกลาง และรัฐบาลมลรัฐ ทั้งทางปฏิบัติการข่าวกรอง งานในกรอบของสำนักงาน ความมั่นคงแห่งชาติ และความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญทางเทคโนโลยี เพื่อการหาข่าว สกัดและ ติดตามทางด้านออนไลน์และสื่อสังคมอย่างถี่ถ้วน รวมทั้งด้าน encryption และเครื่องมือและ APP ต่าง ๆ ขอให้ประชาชนมั่นใจได้ว่าการข่าวกรองของสหรัฐขณะนี้มันดีที่สุดในโลก การพยายามก่อ เหตุร้ายถูกสกัดได้หลายครั้ง แต่ไม่สามารถเปิดเผยได้ ส่วนกรณีเช่นที่ซานเบอร์นาดีโน และ Lone Wolf นั้น ยากที่จะบ่งชี้ล่วงหน้า การช่างสังเกตและระแวดระวังจึงจำเป็น ถึงแม้จะไม่มีภัย ฝ่าย ความปลอดภัยของมาตุภูมิก็จะปรับตัวให้ทันเหตุการณ์ กล่าวโดยสรุป

1. ต้องให้เข้าถึงผู้ก่อการร้าย รวมทั้งในซีเรียและอิรัก เพื่อป้องกันภัยทั้งต่อบุคลากรของอเมริกันนอกประเทศ และผู้แทนทางการทูตในต่างประเทศทั้งหลาย ซึ่งต้องร่วมมือในการปฏิบัติงานกับกระทรวงการต่างประเทศ
2. พยายามไม่ให้ foreign fighters เข้ามา และผู้ลี้ภัยทั้งหลายก็ต้องผ่าน most screening มิให้ผู้ที่ต้องสงสัยหลบเลี่ยงเข้ามาได้
3. เร่งรัดการจัดการต่าง ๆ โดยศูนย์ต่อต้านการก่อการร้าย ในทุกระดับ ทั้งระดับสหรัฐและมลรัฐในพื้นที่ดินแดนนี้ รวมทั้งฝ่าย Law enforcement และหน่วยที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินการเช่น ตรวจสอบ on-line radicalization ซึ่งครอบคลุมทุกฝ่าย ทุกศาสนา

ประธานาธิบดีโอบามาย้ำเช่นทุกครั้งก่อนหน้านี้คือขอให้ทุกคน vigilant ไม่ยอมให้ความหวาดกลัวครอบงำ not to be terrorized แม้ในระหว่างไปพักผ่อนในฤดูกาลนี้ และ “Happy Holiday” โดยย้ำอีกว่า จนถึงบัดนี้ และในช่วงเวลาต่อไป “There is no specific, credible threat.”

ในวันศุกร์ พุ่งนี้ ประธานาธิบดีโอบามาจะไปเยี่ยมครอบครัวของผู้ที่ประสบเหตุร้ายที่ซานเบอร์นาดีโน มลรัฐแคลิฟอร์เนีย แต่คงจะให้เป็นเรื่องส่วนตัว มากกว่าจะให้เป็นเรื่องสาธารณะ และหลังจากนั้น คงจะไปพักผ่อนในฤดูกาลวันหยุด 17 วัน เข้าใจว่าคงจะเป็นที่มลรัฐฮาวาย ส่วนวันศุกร์ พุ่งนี้ นายจอห์น แคร์รี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ มีกำหนดพบกับนายเซอเก ลาฟรอฟ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศรัสเซีย และคู่เจรจาหลายฝ่ายที่สหประชาชาติ ณ นครนิวยอร์ก เพื่อเจรจาปัญหาการยุติสงครามกลางเมืองในซีเรียเพิ่มเติม ซึ่ง **อาจมีโอกาส**ชี้แจงถึงฝ่ายต่าง ๆ ในซีเรียที่มีไซ่ฝ่ายของอาสาสมัคร และเป็นไปได้ที่จะระบุว่าฝ่ายใดบ้างในซีเรียที่มีไซ่พวกก่อการร้ายเพื่อรัสเซียจะได้ร่วมกับสหรัฐและพันธมิตรในการปฏิบัติการ

ทางอากาศต่อพวกไอเอส เพราะการที่ปูตินได้เข้าร่วมในการหารือกับแคร์รีที่กรุงมอสโกเมื่อคืนก่อน ส่งสัญญาณว่า ปฏิบัติการกวาดล้างไอเอสในซีเรียน่าจะมีความเป็นไปได้

และในวันพฤหัสบดี วันนี้เช่นกัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังสหรัฐมีกำหนดจะไปร่วมการประชุมคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติเพื่อพิจารณาข้อมติที่จะสกัดกั้นเส้นทางการเงินของไอเอส ซึ่งคงจะเป็นเครื่องมือที่ยังผลมากในการบั่นทอนปฏิบัติการของไอซีซี

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนธันวาคม 2558 ฉบับที่ 4

ตามรายงานและวิเคราะห์สถานการณ์ต่อเนื่องกันมาก่อนหน้านี้ แสดงให้เห็นว่า ประธานาธิบดีบารัค โอบามาได้พยายามแก้ไขภาพลักษณ์ในมโนคติของประชาชนอเมริกันว่า ในฐานะที่เป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุด เขาได้ทำทุกอย่างเพื่อให้ปวงชนในประเทศมั่นใจในความจริงจังของเขาในการต่อต้านการก่อการร้ายที่เกี่ยวข้องทั้งโดยตรงหรือโดยทางอ้อมกับขบวนการไอซีซี หรือที่เรียกกันว่า "ไอซิล" เพื่อมิให้ชาวอเมริกันรู้สึกหวาดกลัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายหลังเหตุการณ์รุนแรงที่เกิดขึ้นที่กรุงปารีส เมื่อวันศุกร์ ที่ 13 พฤศจิกายน 2558 อันทำให้มีคนตาย 130 คน บาดเจ็บอีกหลายร้อย ด้วยฝีมือของผู้ก่อการร้าย ซึ่งได้วางแผนโดยระดับสูงในซีเรีย และมีการแบ่งแยกรายละเอียดที่กรุงบรัสเซลส์ ประเทศเบลเยียม ออกเป็น 3 หน่วยปฏิบัติการ และไปก่อเหตุร้ายที่กลางกรุงปารีส โดยมีผู้ประสานงานใหญ่ (Mastermind หรือ Ring Leader) กำกับปฏิบัติการอย่างใกล้ชิดตลอดเหตุการณ์ กับยังมีการวางแผนการใหญ่ที่จะดำเนินการอีกครั้งหนึ่ง โดยผู้กำกับคนเดียวกัน แต่หน่วยคอมมานโดและฝ่ายข่าวกรองของฝรั่งเศสบุกเข้าสกัดได้ทันเวลาพอดี ผู้ประสานงานใหญ่ของฝ่ายก่อการร้ายและพวกเท้าที่ไปพร้อมกันเพื่อก่อเหตุร้ายจึงถูกสังหารทั้งหมด ต่อมาได้เกิดเหตุร้ายในการสังหารหมู่ที่เขตชานเบอร์นาดีโน ในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย โดยสามภริยาคนหนึ่ง ซึ่งยังไม่ปรากฏหลักฐานว่าได้กระทำการไปเพราะคำสั่งการจากภายนอกประเทศ

แต่เมื่อข่าวกระจายออกไปแล้ว ไอลิเดก็ได้ถือโอกาสเชิงแอบอ้างว่า คนร้ายทั้งคู่นั้นเป็น Supporters ของขบวนการ และที่เข้าไปตามหลักฐานในชั้นนี้ก็เพราะได้ “แรงบันดาลใจ” จากภายนอก จึงถือกันว่าเป็นพฤติกรรมประเภท Lone Wolf อันยากที่จะคาดหมายล่วงหน้า และหาทางป้องกัน

การที่คนอเมริกันรู้สึกหวาดเกรงภัยในระยะที่กำลังจะเริ่มฤดูกาลหยุดพักผ่อนประจำปี แม้ประธานาธิบดีโอบามาจะทราบว่าเป็นความกลัวเกินกว่าเหตุ และได้พยายามย้าแล้วย้าอีกว่า รัฐบาลทั้งระดับสหรัฐและระดับมลรัฐ พร้อมรับมือเหตุการณ์อย่างเต็มที่ ตลอด 24/7 โดยได้ไปหารือและเตรียมพร้อมที่กระทรวงกลาโหม ศูนย์ต่อต้านการก่อการร้ายที่มลรัฐเวอร์จิเนีย และแถลงข่าวในโอกาสต่าง ๆ โดยย้าว่า “There is no specific, credible threat” แต่ก็ปรากฏว่า เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม ผลการสำรวจประชามติแสดงว่า ร้อยละ 33 เชื่อว่าประธานาธิบดีสร้างความมั่นใจได้ อีก ร้อยละ 41 ไม่มั่นใจ สาเหตุอาจเป็นเพราะ

1. ประธานาธิบดีแถลงว่า ภัยคุกคามของไอซิล นั้น สามารถ contain ได้ ที่กล่าวเช่นนั้น ข้าพเจ้าได้อธิบายถึงบริบทมาก่อนแล้ว ว่าโอบามาหมายถึงพื้นที่ในซีเรียและอิรัก แต่ประชาชนส่วนใหญ่ไม่แยกแยะบริบท เหตุร้ายที่กรุงปารีส และแม้เหตุการณ์ Lone Wolf ที่ซานเบอร์นาดีโนก็ถูกมองไปว่าแย้งคำกล่าวอ้างของประธานาธิบดีอย่างชัดเจน

2. เมื่อโอบามาเข้ารับตำแหน่ง ก็ได้ให้คำมั่นที่จะถอนทหารอเมริกันออกจากอิรักให้หมด และความต้องการของประชาชนก็ไม่ต้องการให้ส่งทหารอเมริกันไปรบในต่างแดน ซึ่งโอบามาก็ได้ถอนทหารหมดแล้ว ที่ส่งไปในจำนวนน้อยก็เพียงเพื่อฝึกอบรมให้กับทหารท้องถิ่นทั้งในอิรักและอัฟกานิสถาน

3. เสียงเรียกร้องจากผู้สมัครเข้าแข่งขันจากพรรครีพับลิกันให้ผู้บัญชาการทหารสูงสุดใช้ความเด็ดขาดเพื่อรับมือกับการก่อการร้าย และโดยที่พรรคนี้มีผู้สมัครมากมายหลายคน และได้รับการถ่ายทอดสดหลายต่อหลายครั้ง จึงได้จุดประกายของการให้ผู้นำของประเทศเด็ดขาดจริงจัง

มากขึ้น เพราะพรรคนี้ก็ได้ส่งทหารไปรบในตะวันออกกลางนับแสนคนมาแล้ว แม้ในระยะหลัง ๆ จะมีเหตุผลไม่เพียงพอก็ตาม

4. โดยส่วนเทียบ ผู้สมัครชั้นนำจากพรรคเดโมแครต อันได้แก่ฮิลลารี คลินตัน ดูจะเข้มแข็งกว่าโอบามาด้วยซ้ำ ข้อเสนอเดิมของฮิลลารีได้แก่การกำหนดเขต No Fly Zone ในซีเรีย ประการหนึ่ง เพื่อกันพื้นที่ให้ผู้ลี้ภัยชาวซีเรียได้หลบภัย ซึ่งโอบามาไม่เห็นด้วย แต่วุฒิสมาชิก John McCain จากพรรครีพับลิกัน เห็นด้วย และต่อมา ผู้สมัครจากพรรครีพับลิกันก็เห็นว่า ควรต้องมีเขตดังกล่าว และผู้สมัครคนหนึ่งถึงกับกล่าวด้วยว่า หากเครื่องบินรัสเซียรुक้าเข้ามาในเขต ก็จะต้องให้ตก ผู้ที่กล่าวขานในข้อนี้หลายต่อหลายครั้งได้แก่ผู้ว่าการ Chris Christie ซึ่งแม้คะแนนนิยมจะอยู่ในกลุ่มร่วงท้าย แต่ก็มีโอกาสตีตื้นขึ้นมาได้

5 นายโดนัลด์ ทรัมป์ ซึ่งยังรักษาระดับนำในบรรดาผู้สมัครจากพรรครีพับลิกันทั้งหลาย ได้กล่าวว่า เวลาที่สหรัฐจะเป็น “ตำรวจโลก” นั้น ใช้ไม่ได้ต่อไปอีกแล้ว แต่นายทรัมป์ก็ไม่เคยเสนอแนวทางทั้งด้านนโยบายต่างประเทศและด้านความมั่นคงในสาระสำคัญแต่อย่างใดและแม้หลายสิ่งที่เขาได้แถลงออกไปตั้งแต่ต้น ก็ไม่ตรงต่อความจริง แต่จะด้วยเหตุใดก็ตาม คะแนนนิยมของเขาในกลุ่มผู้มีสิทธิออกเสียงสังกัดพรรครีพับลิกันกลับนำลิ่วมาตั้งแต่ต้น สร้างปัญหาให้กับผู้สมัครคนอื่นตลอดมา ความด้อยความรู้และประสบการณ์ในเรื่องสำคัญของชาตินี้ วลาดิเมียร์ปูตินดูจะทราบดี จึงได้ถือโอกาสกระตุ้นต่อม Ego ของนายทรัมป์ อันทำให้นายทรัมป์พึงพอใจเป็นอย่างมาก โดยอาจจะมีได้ใส่ใจในปัญหาปากเสียของตน เช่นการเสนอให้สร้างกำแพงกันมิให้ชาวเม็กซิโกเข้ามาในประเทศ โดยจะให้รัฐบาลเม็กซิโกเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย เพราะผู้เข้าเมืองจากประเทศในละตินอเมริกาไม่เพียงจะเข้ามาข่มขืนหญิงชาวอเมริกันเท่านั้น ยังได้ทำอาชญากรรมสารพัดอย่าง รวมทั้งการนำเข้ายาเสพติด เรื่องที่รุนแรงมากที่เขากล่าวแล้วกล่าวอีกได้แก่การให้ทำฐานข้อมูลคนอิสลามจัดระบบตรวจตราและออกประกาศห้ามมิให้คนที่นับถืออิสลามเข้าอเมริกา ซึ่งขัดต่อรัฐธรรมนูญสหรัฐและค่านิยมของชาติอย่างชัดแจ้ง ข้อเสนอนี้ทำให้คนอังกฤษกว่า 500,000 คนลงชื่อเสนอต่อ

สภาให้ห้ามนายทรัมป์เข้าประเทศ และหลายประเทศในตะวันออกกลาง รวมทั้งอินโดนีเซียไม่ยอมจำหน่ายสินค้าที่ผลิตจากบริษัทของนายทรัมป์ ส่วนโครงการร่วมกับลูกสาวของเขากับทุนในตะวันออกกลางก็ถูกยกเลิก เมื่อคืนวันเสาร์ ที่ 19 นางฮิลลารีคลินตัน ผู้สมัครระดับแนวหน้าของพรรคเดโมแครต ได้แถลงในการอภิปรายของผู้สมัครจากพรรคที่เมืองแมนเชสเตอร์ มลรัฐนิวแฮมป์เชียร์ว่า นายทรัมป์ได้ทำหน้าที่เป็น best recruiter ให้แก่อิซิสไปแล้ว

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ผ่านมา โอบามา ซึ่งทราบดีว่า จำเป็นที่จะต้องสื่อสารโดยตรงกับประชาชนให้มากขึ้น ได้ใช้วิธีปะทะกับนักเขียนบทความหนังสือพิมพ์ เช่น The New York Times และ The Washington Post และให้สัมภาษณ์แบบ Off the record ซึ่งนักเขียนชั้นนำก็นำไปลงพิมพ์ในฉบับวันศุกร์ โดยมีได้เจาะจง “แหล่งที่มา” ซึ่งผู้สังเกตการณ์ก็ทราบว่าใครเป็นคนพูดเท่าที่ข้าพเจ้าพอจะทราบเนื้อหา ประธานาธิบดีโอบามาได้เน้นเป็นพิเศษถึงกรณีการต่อต้านได้ซหรือ อิซิส ว่าตามการศึกษาโดยละเอียด หากมีการส่งทหารอเมริกันภาคพื้นดินเข้าไปต่อต้านอิซิล คาดได้ว่าจะมีการส่งศพทหารอเมริกันกลับไปบ้าน เดือนละ 100 ศพ จำนวนที่บาดเจ็บหนักถึงขนาดที่จะต้องส่งกลับไปรับการรักษาพยาบาลที่สหรัฐฯจะประมาณ 50 รายต่อเดือน และจะต้องจ่ายเงินประมาณ หมื่นล้านดอลลาร์ต่อเดือน ทั้งหมดนี้มีไช่ตัวเลขที่แต่งขึ้นมา แต่เป็นผลของการศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการป้องกันประเทศ

เมื่อวันศุกร์ ที่ 18 ธันวาคม ประธานาธิบดีได้ให้สัมภาษณ์ผู้แทนสื่อมวลชน ซึ่งได้กล่าวถึงวาระต่าง ๆ ที่จะดำเนินการทั้งโดยฝ่ายบริหารและโดยร่วมมือกับสภา โดยใช้เวลาประมาณเกือบ 1 ชั่วโมงครึ่ง และใช้ห้องแถลงข่าวในทำเนียบขาว ประธานาธิบดีได้แสดงความพอใจที่สามารถสร้างความเข้าใจกับฝ่ายนิติบัญญัติ ได้จนมั่นใจว่าจะไม่มีการ Shut down รัฐบาล เช่นที่เคยเกิดมาก่อนนี้ โดยได้ให้ Kudo กับ Paul Ryan ประธานสภาผู้แทนราษฎรคนใหม่สังกัดพรรครีพับลิกัน และได้กล่าวถึงการปฏิรูประบบ Criminal Justice ให้ก้าวรุดหน้าอย่างมาก เขาพอใจที่ระบบประกันสุขภาพที่เรียกกันว่า Obama Care มีผู้ขึ้นทะเบียนมากขึ้น ในประเด็นการยกเลิกค่ายกักกันผู้ต้อง

สงสัยว่าเป็นพวกก่อการร้ายที่อ่าวควอนปานาโมในคิวบา อันเป็นเขตของกองทัพเรือสหรัฐฯ นั้นยังไม่อาจเร่งรัดให้สามารถปิดค่ายได้ เพราะหากจะย้ายผู้ถูกกักกันมาแผ่นดินใหญ่ ก็จะต้องนำตัวขึ้นศาลตามกระบวนการยุติธรรม นอกจากเรื่องอื่น ๆ แล้ว เขาได้กล่าวถึงการเตรียมพร้อมที่จะรับมือกับปัญหาผู้ก่อการร้าย โดยนอกจากการปรับปรุงความเข้มข้นของการข่าวกรองและการข่าวเพื่อความปลอดภัยของมาตุภูมิแล้ว ยังได้ระดมผู้นำด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การติดตามความเคลื่อนไหวด้านสื่อสังคม โดยจะไม่มีการล่วงเกินความเป็นส่วนตัวของประชาชน เขาได้ย้ำการทำหน้าที่ของทุกหน่วยงานตามแนวทาง 24/7 ในส่วนที่เกี่ยวกับการทูตพหุภาคี เมื่อวันพฤหัสบดี รัฐมนตรีว่าการคลังของประเทศที่เกี่ยวข้องได้ร่วมการประชุมในคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ โดยรัฐมนตรีคลังสหรัฐฯ ทำหน้าที่ประธาน และได้ลงมติกำหนดมาตรการที่จะตัดแนวทางความเคลื่อนไหวทางการเงินของขบวนการก่อการร้ายได้ช้ ทั้งทางธุรกรรมทางธนาคาร รายได้ทางอื่น เช่นโครงสร้างพื้นฐานในการค้าน้ำมัน วัตถุโบราณ การไหลเวียนของเงินค่าใต้ ค่าคุ้มครอง เงินภาษีที่ไอซิลเรียกเก็บจากคนที่อยู่ในเขตยึดครอง ในวันศุกร์ นายจอห์น แครร์รี่จะร่วมเจรจาเพื่อจัดทำข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ อันจะเป็นการแก้ปัญหาสงครามกลางเมืองในซีเรีย ซึ่งโอบามายืนยันว่า บาชาร์ อัล อัสซาด ไม่อยู่ในฐานะที่จะสร้างความเป็นเอกภาพในซีเรียได้

ประธานาธิบดีโอบามาได้ยุติการประชุมกับสื่อมวลชน เพื่อจะไปชมภาพยนตร์เรื่อง Star War: The Force Reckons ที่จัดขึ้นที่ทำเนียบขาว ดังที่ได้กล่าวถึงก่อนเริ่มการให้สัมภาษณ์ และหลังจากนั้น ก็จะเดินทางไปเยี่ยมครอบครัวผู้ประสบภัยจากการสังหารหมู่ ณ ซานเบอร์นาดีโน ที่แคลิฟอร์เนีย ก่อนที่จะเดินทางต่อไปพักผ่อนที่มลรัฐฮาวายประมาณ 17 วัน ตามแผนที่วางไว้แต่เดิม

ความพยายามรอบใหม่ที่จะแก้ไขปัญหาทางการเมืองเพื่อยุติสงครามกลางเมืองในซีเรีย ซึ่งย่างเข้าปีที่ห้าแล้วนั้น ได้มีการวางกรอบมาก่อนแล้ว 2 ครั้ง โดยการประชุมที่กรุง

เวียดนาม ซึ่งได้รายงานมาก่อนแล้ว นั้น เมื่อสัปดาห์ที่แล้ว นายจอห์น แครร์รี่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ ได้ไปหารือเพื่อปูพื้นฐานที่กรุงมอสโก โดยประธานาธิบดีปูติน ได้เข้าร่วมด้วย โดยใช้เวลารวมถึง 3 ชั่วโมงครึ่ง ดังปรากฏในรายงานก่อนหน้านี้แล้ว ซึ่งวงการภายนอกไม่อาจทราบได้ว่า มหาอำนาจทั้งสองได้หารือกันในเดือนใดบ้าง แต่คาดได้ว่า ประเด็นสำคัญข้อหนึ่งคงจะได้แก่ความร่วมมือของฝ่ายรัสเซียที่จะแก้ปัญหาว่าจะให้นายบาชาร์ อัล อัสซาดมีบทบาทสักเพียงใด ในช่วงการเปลี่ยนผ่านของการแก้ปัญหาทางการเมือง

เมื่อวันศุกร์ ที่ 18 ธันวาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้หารือกันต่อที่นครนิวยอร์ก (มิใช่ที่นครเจนีวา ดังที่ข้าพเจ้าคาดเดามาก่อนหน้านี้) ต่อจากนั้น ได้มีการประชุมคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติเพื่อพิจารณาร่างข้อมติว่าด้วยแผนสันติภาพในซีเรีย และในที่สุดได้ลงมติโดยเอกฉันท์ผ่านข้อมติ ที่ 2254 กำหนดตารางเวลาของการเจรจาอย่างเป็นทางการเพื่อจัดตั้งรัฐบาลเอกภาพภายใน หกเดือน แต่ไม่ได้กล่าวถึงบทบาทในอนาคตของบาชาร์ อัล อัสซาด เพราะรัสเซียกับสาธารณรัฐประชาชนจีนเห็นว่า ไม่ควรให้เขาสละอำนาจเพื่อเป็นเงื่อนไขสำหรับการเจรจาทางการเมือง ในขณะที่นายจอห์น แครร์รี่ รัฐมนตรีต่างประเทศสหรัฐฯ แถลงว่า นายอัสซาดหมดความสามารถที่จะรวมชาติเป็นหนึ่งเดียวแล้ว แต่ข้อมติดังกล่าวเป็น “milestone” ในความอุตสาหพยายามยุติความขัดแย้งในซีเรีย เพราะแผนการนี้เป็น “ทางเลือกที่แท้จริงระหว่างสงครามกับสันติภาพ” ส่วนนายฟิลิป แฮมมอนด์ จากอังกฤษมั่นใจว่า ฝ่ายต่อต้านในซีเรียจะเข้าร่วมในกระบวนการนี้ อย่างไรก็ดี รัฐมนตรีต่างประเทศตะวันตกและกลุ่มอาหรับยอมรับให้นายอัสซาดเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเปลี่ยนผ่าน แต่ทั้งหมดยืนยันกรานว่าเขาต้องออกไปเมื่อจบกระบวนการเปลี่ยนผ่านแล้ว ขณะที่นาย Laurent Fabius จากฝรั่งเศสกล่าวว่า แนวคิดที่จะให้นายอัสซาดสมัครเข้ารับเลือกตั้งต่อไป นั้น ยอมรับไม่ได้ ส่วนเอกอัครราชทูตฯ ผู้แทนถาวรของซีเรีย แถลงว่าการที่บางประเทศกล่าวถึงการเปิดโอกาสให้ชาว

ซีเรียตัดสินอนาคตของตนเอง แต่ในขณะเดียวกันกลับยื่นกรานที่จะเปลี่ยนนายอัสอาด นั้น
ขัดแย้งกันอย่างชัดเจน

ภาคปฏิบัติการของข้อมติที่ 2254 ตามที่บีบีซี สรุป และข้าพเจ้าเสริมความ มีดังนี้

- ให้มีการหยุดยิงและเริ่มการเจรจาทางการเมืองว่าด้วยการเปลี่ยนผ่านทางทางการเมือง
ตั้งแต่ต้นเดือนมกราคม (ที่จะถึงนี้)
- กลุ่มที่เห็นว่าเป็น “ผู้ก่อการร้าย” รวมทั้งรัฐอิสลามและ แนว อัล นุสราไม่อยู่ในข่าย
ได้รับประโยชน์จากการหยุดยิงดังกล่าว
- การดำเนินการ ในการรุกรบและการป้องกันตน กับกลุ่มดังกล่าว อันหมายถึงการ
โจมตีทางอากาศของพันธมิตรที่สหรัฐอเมริกาและรัสเซีย จะคงดำเนินการต่อไป
- นายบัน คี มูน หัวหน้าสหประชาชาติ จะต้องเสนอรายงานการตรวจตราการหยุดยิง
ภายในวันที่ 18 มกราคม (2016)
- “Credible, inclusive and non-sectarian governance” จะต้องได้รับการจัดตั้งขึ้น
ภายในเวลา 6 เดือน
- “Free and fair elections” ภายใต้การกำกับดูแลของสหประชาชาติจะต้องจัดให้มี
ขึ้นภายใน 18 เดือน
- คณะเปลี่ยนผ่านทางทางการเมืองจะต้องมีชาวซีเรียเป็นผู้นำ

ตามข้อมตินี้ การเจรจาระหว่างฝ่ายรัฐบาลซีเรียกับฝ่ายค้านควรเริ่มตั้งแต่ต้นเดือนมกราคม

นายเซอร์เก ลาฟรอฟ รัฐมนตรีต่างประเทศรัสเซียกล่าวว่า การจัดตั้งรัฐบาลเอกภาพใน
ซีเรียอาจจัดตั้งขึ้นได้ในหกเดือน

ปัญหาการกำหนดว่ากลุ่มใดมิใช่ผู้ก่อการร้าย ยังมีได้กำหนดชัด

นาย Steffan de Mistura ผู้แทนพิเศษของสหประชาชาติ ได้รับมอบหมายในการจัดการประชุมเจรจาทางการเมือง แต่ความเป็นไปได้ในการจัดตั้งคณะเปลี่ยนผ่านทางการเมืองภายในหกเดือนยังคงค่อนข้างยุ่งยากอยู่ ทั้งนี้ต้องทราบจากนายจอห์น แคร์รีที่ว่ามีความเข้าใจที่ไม่เปิดเผยในระหว่างการหารือที่กรุงมอสโกประการใดบ้าง เพราะถึงอย่างไรผู้นำรัสเซียก็ต้องมีให้อัล อาสซาด รู้สึกว่าถูกรัสเซียหักหลัง แต่อาสซาดอาจต้องขึ้นศาลอาชญากรรมระหว่างประเทศก็ได้ เพราะมีผู้ที่รวบรวมหลักฐานการทรมานคนชาวซีเรียและการสังหารโหดผู้คนเป็นจำนวนมาก ดังที่ข้าพเจ้าเคยรายงานอย่างละเอียดมาก่อนหน้านี้แล้วว่า เป็นทางที่อาจนำมาใช้เพื่อโค่นนายอาสซาดได้ และผู้ที่รวบรวมหลักฐานก็ได้เคยนำพยานเอกสารเหล่านี้ไปให้ทางรัสเซียรับทราบไว้แล้วด้วย

อย่างไรก็ตาม ในวันถัดจากที่คณะมนตรีความมั่นคงผ่านข้อมติสำคัญของเรื่องเกี่ยวกับมาตรการสกัดเส้นทางการเงินของไอเอส และข้อมติ 2254 ซึ่งประจวบกับการที่รัสเซียได้นำผู้สื่อข่าว เช่น Matthew Chance จากซีเอ็นเอ็นไปชมแสนยานุภาพที่รัสเซียสะสมไว้ในซีเรีย ปูตินได้ประกาศว่า ถ้าจำเป็นก็จะใช้อาวุธทันสมัย ซึ่งมีพร้อมอยู่ที่ซีเรียแล้ว แต่ยังมีได้นำออกมาใช้ มาสำแดงพละานุภาพก็ได้ ซึ่งจำต้องอ่านถ้อยแถลงเชิงแสดงอำนาจดังกล่าวให้ทราบเจตนาที่แท้จริงของปูตินว่า เพราะเหตุใดจึงเดินแต่มีเช่นนี้

(นายมนัสพาสน์ ชูโต)

ประธานคณะทำงานปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ

และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ